٨٤ حکایات مثنوی نرد

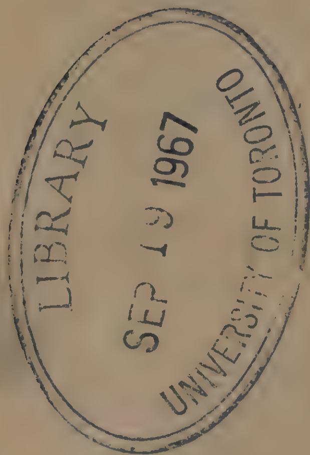
Ruhi Mesnevi

Hakkı, İsmā'īl, Brūsevī

Şerh ül-Mesnevī

الجلد الاول من شرح المثنوی المسمی بروح المثنوی*
للشیخ اسماعیل حقی البرسوی*صاحب
روح البیان*من تفسیر القرآن*

کمرك رسوماتندن معافدر

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى * خصوصا على الحبيب المصطفى
* وعلى آله واصحابه خير القرون والقروم * من جمال العرب وجمال الروم
* حمدا كاملا عاما * وسلاما شاملا تاما * ماتنفس المعانى وتجلى الحقايق
* بوجوه النثر الفائق والنظم الرائق (وبعد) فيقول العبد الفقير * سمى
الذبيح حقى البرسوى * جعله الله تعالى ممن ذاق حلاوة التحقيق *
وتشبث فى كل اموره بذيل التوفيق * انه قد ضل عن الطريق السوى *
كل من تعرض لشرح المثنوى * وان كان الشارح المولوى * فانه ربما
اورد على النظم مايخل به نظامه * وضرب به ضربا ينفصم به عظامه
* وليس كمال المرء فى كثرة النقل * اوفى قوة العقل * بل فى الاهتداء الى
المرام * وذلك موقوف على الهام الله العلام * على ان العلوم الذوقية
لاتنال بالتقليد * بل لابد فيها من تحقيق اسرار التوحيد والتجريد
والتفريد * وانى لما سألنى بعض الاخوان مذاكرة ذلك الكتاب * وعزنى
فى الخطاب * تفألت من المجلد الاول فجاء قوله (شيخ كامل بود وطالب
مشتهى * مرد چابك بود ومركب دركهى * ديد آن مرشد كه او ارشاد
داشت * تخم پاك اندر زمين پاك كاشت * ثم اوتيت فى المنام مجلدا كبيرا

هو شرح الجلد المذكور فالجأتني هذه المسئلة والاشارة الالهية الى التقرير والتحرير * والله العليم الخبير * اعلم بالاتمام * وبمساعدة العمر للاختتام * وانا استعين به تعالى * واستمد من روحانية مولانا * قدس سره الاعلى * لعلى ارجع الى الناس * ببديع هذا الامر والشان لعلهم يعلمون ان الله على كل شئ قدير * وبيده المفاتيح لكل خير وفيض واحسان * وعليه التكلان *

﴿ بشنو ازنى چون شكايت ميكند ﴾
﴿ از جدا ييها حكايت ميكند ﴾

* نى * قامش ومزمار معروفدر نى زن وناى زن آنى ضرب ونفخ ايدندر نتكم بعض شعرا نظمنده كلور * هرناوك نى كز تورسد بردل چاكم * نالى شود وناله كند برسر خاكم * بونده اولكى نى ايله مراد قامش وايكنجى ايله مراد آلت معروفه در ناى كبى وافت حسامى ده * قامش نى در دودك ناى * ديدوكى بحسب الغالبدر وبو بيتده شكايت حكايت اوزرينه مقدمدر زيرا مصراع ثانى اولى يسان واقع اولمشدر نتكيم تصوير معنا ده كلسه كركدر ونسخ عتيقه ده بويله تصحيح اولد يغندن ماعدا جلد اولده بو بيت دخى انى مؤيدر نتكيم كلور * من زجان جان شكايت ميكنم * من نيم شاكى روايت ميكنم * ولكن مولانا جامى رح تضمين ايتديكى قطعه ده شكايتى تأخير ايتمشدر نتكيم بيورر * دورازان لب جان يكى نالان نى است * بشنوازنى چون حكايت ميكند * زان لب همچو شكر مانده جدا * از جدا ييها شكايت ميكند * مرادى انواع حكايتدن اولان شكايتدر بوندن صكره معلوم اوله كه مثنوئ شريفى بائله ابتداده وجوه كثيره وار در * برى بوكه بسمله يه موافقتدر سورهٔ توبه بسمله سز تنزيل اولنوب بائله ابتدا اولنديغى كبى بو كتاب دخى بائله بدأ اولندى پس بو با بسمله نك باسندن بدل وآنك تحتنده مندرج اولغله بحسب الاشارة بسمله ايله ابتدا دخى حاصل اولدى * وبرى دخى بائله بدء ودفتر سادسى نون ايله ختم ايلدى تاكه (انا النقطة تحت الباء) سرنه اشارت حاصل اوله زيرا حرف نون نقطه نك نوننه اشارتدر كه اكا نون الجمع وام الكتاب دخى ديرلر اول سببدن كه اصل كتاب وجود در ومداد مواد نقوش عالم مجتمع اولديغى يردر نسيى نك * جمله نك معنسى بر نقطه بو تكرار ندر *

لما قال على رضى الله

وابدال اتانك الان برقلدن آلوردیدکلری سر مذکوره اشارتدر* وبری دخی
(بی قام کل شیء) سرینه اشارتدر یعنی نقدر موجودات وارایسه جمله سنك
ملکوتی وار در واول موجود اولان ملکوت ایله قائمدر واول ملکوت
حق تعالینك یدقدرتنده در نتکم تنزیلده کلور (فسبحان الذی بیده
ملکوت کل شیء) اکر جمیع اعیان موجوده واشیاء خارجیه بو ملکوت
ایله قائم اولمسه عالم عدمه التحاق بولور ونابود ونا پیدا اولوردی
پس تحت الباء اولان نقطه بایه دلالت ایدر وآنی سائر حروفدن تمییز
ایلدیکی کبی هر موجود دخی ذکر اولنان نقطهٔ ملکوتیه ایله حقه دلالت وآنی
سائر اسمادن افراز قیلدی* وبری دخی بابداتیه واول بدایتك مثنوی اولدیغنه
اشارتدر زیرا (ب) حساب ابجد اوزره ایکیدر* وبری دخی (ب) اهل الله
قتنده اسم لطیف مقابله سنده واقع اولمشدر پس کتاب مثنوی اسم
لطیفك تجلیسندن صادر اولوب محض لطف باری اولدیغنه
دلالت ایلدی خصوصا که تلطیف روح ایتمدکجه عالم لطائف وحقائقه
دخول ایتمك ممکن دکلدر زیرا جسم کثیفه مقارنتله روحه دخی
کثافت عارض اولمشدر وکثیف ولطیف متقابلدر* وبری دخی تعین
کونی یه اشارتدر که انسان بوتعینده الف شکلنده در پس بو کتاب
عالم ملك وملکوتك اسرارینه متعلق اولمغله باالف اوزرینه ترجیح اولندی
زیرا انسانك وجود کونیسی تعین مذکوره تابعدر انکچون اسم باده الف
بایه تابعدر پس الاقدم فالاقدم حسبیله باتقدیم اولندی* وبری دخی بودر که
بانك تحتنده اولان نقطهٔ وحدت تعین اول ذاتی یه اشارتدر که سر
انسان انك مظهریدر نتکم نقطهٔ تثنیه تعین ثانی صفاتی یه اشارتدر که
روح سلطانی آنك مظهریدر ونقطهٔ تثلیث تعین ثالث فعلی یه اشارتدر که
روح حیوانی انك مظهریدر بناء علی هذا نقاط دخی اوچه منحصر
اولوب مقیداتی بیانده ترتیبه رعایت اولندی پس بائله ابتداده صورت
ومعنا بی تطبیق وتنفیه اشارت وار در وحضرت امیر المؤمنین علی
کرم الله وجهه نك (انا النقطة تحت الباء) بیور دیغی سر انسانك
مبدأیت وکلیتنه وحقیقت محمدیه نك جمعیتنه اشارتدر که نقدر نقوش
ارواح وصور اجسام وبسائط طبیعیات ومرکبات عنصریات وارایسه
اندن تشکل وتصور وتوالد وتمثل ایلیوب عالم علمده مستعد اولدقلری

صورت مخصوصه ایله وجود پذیر اولدیلر وبو کثرات بی نهایه اول وحدته مانع وجزئیات بی غایه اول کلیته مزاحم اولمدی زیرا تعدد وجود تکرر تجلیدن حاصل اولدی نتکم بانك نقطه سی تکرر حسبیله تاوثا اولدی پس بوتعینده اولان تعدد بانك وحدتنه مانع اولمدی نتکم هر شخص انسانی بحسب الظاهر جسم واحد ومن حیث المعنی روح واحددر مع هذا بوقدر اعضا وقوایه متکثر ومتفصلدر بوسره مبنیدر که دیمشلردر *ففی کل شیء له آیة * تدل علی انه واحد* وبوذکر اولنان وحدت شخصیه وحدت حقیقیه یی دخی مشتملدر انکچوندر که هرجسم جزء لایتجزی یه منتهیدر اوجزء نقطه یه اشارتدر که جمیع ترکیبات انکله قائمدر *وبری دخی (ب) ده الفه نسبتله انکساروار درو انکسار ونواضع باعث علو وسبب رفعتدر نتکم حدیثده کلور (من تواضع لله رفعه الله) وحدیث قدسیده کلور (انا عند المنکسرة قلوبهم من اجلی) پس ظاهرا اندراس قبور وباطنا انکسار قلوب ایله فناء تام لازمدر تاکه رفیع الدرجات سری باهر اوله (لمحرره)

* الف قامتکی نون ایله * وارفنونك یوری جنون ایله *
* کیمکه باکبی منکسر اولمز * نقطه نك علمی طوغریلوب کلمز *

*و بری دخی بالسان عربیده وفارسیده الصاق ایچون کلور پس بائله ابتداده بو کتابك التصاق اصله وصله رحمه سبب اولمسنه اشارت واردرمع هذا بحسب الغالب متواصل رسم اولنور*وبری دخی بادهاولان نقطهٔ واحده بانك علو همتنه دلالت ایدر که وحدتدن غیری نسنه قبول ایلمدی انکچون (قل الله ثم ذرهم) یوردی یعنی مرتبهٔ الوهیت که مرتبهٔ احدیتدر انکله اکتفا ایله وسائر مراتب تعیناته التفات ایلمه دیمکدر پس بوشبیدندر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم لیلهٔ معراجده قاب قوسین مرتبه سندن اوادنی مرکزینه عروج ایلیوب جای بی جاده فروکش ونزول ایتمشدر*وبری دخی بانقطه دن حاصل اولان درجه یی تحت قدمنه وضع ایلدی کویا ماسوایه نظر ایتمیوب صدق اهلندن اولدی جیمك نقطه سی ایسه وسطنده در تحتنده دکلدر و(ی) که آخر الحروفدر نقطه لری کرچه تحتنده در فاما اول نقطه لر انفراد حالنه کوره دکلدر زیرا یاء مفرده ومقطوعه بی نقطه رسم اولنور بلکه اتصال حالنده

باء موحده یه مشابه اولمسون ایچون نقطتین وضع اولنور بابایسه
ایکی حالده بیله منقوطدر پس بووجهله جیمدن ویادن متمیز اولوب
احراز شرف قیلدی * وبری دخی باحرف عاملدر مابعدنده متصرف
اولوب معمولنی کندی کبی مکسور ایلر پس بانك حالی مرشد کامل
حالنه مشابه اولدیکه مرشد کامل کندی انکسار حقیقی ایله متصف
اولدیغی کبی کندویه تابع اولان مسترشدلری دخی رعونت نفس
اماره دن تخلیص ایدوب منکسر ومتواضع قیلور نتکم تنزیلده فخر
عالم صلی الله علیه وسلم وصفنده کلور (ویزکیهم) اکرچه که حقیقتده
تزکیه وصف حقدر نتکم بیورر (بل الله یزکی من یشاء) وبو جر وعملك
لسان عربی یه اختصاصی بواعتبار لطیفی زبان پارسیده رعایتنه منافی
دکلدر زیرا فارسیهٔ دریه ایله لغت عربیه نك اهل جنت لسانی اولمقده
اشتراکاری واردر مع هذا (پ) و (چ) و (ژ) و (ك) فارسیه حروف عربیه یه
الحاق اولنوب مجموعی اوتوز ایکی عد اولنمشدر وبو حروف ایله فی الجمله
عرب تکلم ایتمشدر نتکم محلنده مبیندر * وبری دخی (ب) حرف شفویدر
تکلم ایسه شفه نك حرکتنه موقوفدر پس شفه بواعتبار ایله منتهی
المخارج وبراعتبار ایله دخی مبدأ المخارج در آغاز کلام وعنوان کتابده
باذکر اولندیغنه مناسبت بودر * وبری دخی انسانك عالم ارواحده فتح دهان
ایلیوب ابتدا نطق ایتدیکی بادر نتکم (الست بربکم) جوابنده (بلی) دیدیلر
پس حکمت الهیه اقتضاسی اوزرینه (ب) سائر حروفدن اختیار اولنوب
تخصیص بالذکر اولنمق لازم کلدیکه (هو الاول والآخر) سری باهر
وازل وابد احدیتنك سری ظاهر اوله * وبری دخی بالفظی بلده یه
اشارتدر که حالت جمعدن عبارتدر بو کتابك حقایقی ایسه حالت جمعده
صادر اولمشدر یعنی سالکه بوعالم فرقدن انسلاخ کلدکجه فیض نزول
ایلر وعلی تقدیر النزول مأذون اولدقجه یازمز وسویلمز * وبری دخی
حرف (ب) بلخه اشارتدر که حضرت مولانانك مولدیدر وابتداء عرصهٔ خالیهٔ
دنیاده وضع اولنان بلده در که اول الملوك اولان کیومرث بنا ایتمشدر
پس بو وجهله دخی بانك حسن موقعی ظاهر اولدی وبلدهٔ
مذکوره بنی زمان خلافت عثمان رضی الله عنه ده احنف بن قیس تمیمی
فتح ایتمشدر که بلخده انکله ضرب مثل اولنور یعنی اول البلادی

حضرت عثمان رضی الله عنه فتح ایلیوب وابتدا نظم قرآنك جمعنه
موفق اولدیغی کبی حضرت مولانا دخی ذکر اولنان اول البلادده
حرکت عالمه ظهور ایدوب ابتدا معانیٔ قرآنی بو اسلوب بدیع اوزره
سلك نظمه چکوب یاران روم وغیره اهدا ایتمشدر (المحرره) زهرنی یوتمه
عالم تلخك * شکرن چینه بلدهٔ بلخك * نی کبی بولدی بلخ ایچنده نما *
صالدی آوازی قونیه ده اما * وبری دخی باری اسمنه اشارتدر که عرشدن
ثرایه دك جمیع موجودات اول اسمك تعلقندن خلق اولنمشدر نتکم
تنزیلده کلور (هو الله الخالق الباری) پس باده بو کتابك الفاظ وحروفی
زبان پارسی اوزرینه خلق اولنوب ملکوت معانیسی اول لباس ایله تلبس
ایتدیکنه اشارت واردر یعنی کتاب مثنوی که مغز قرآندر وقرآن غیر
مخلوقدر زیرا قائم بالنفس اولان کلام قدیمدر ولکن کلام قدیم عالم
جمعدن عالم فرقه نزولده نه مقوله لسان ایله کسوه لنورسه اول اسانك
الفاظی وحروفی حادثدر واسم باری تحتنده داخلدر * وبری دخی
بصیر اسمنه اشارتدر نتکم قرآنده کلور (والله بکل شیءٔ بصیر) یعنی
الله تعالینك جمیع مبصراته احاطهٔ علمی اعلام اولنمق ریا اهلنه تنبیه
وتخویف وخلوص اهلنه الهاب وتهییج قبیلندندر پس بونده بو کتابك
علوم حقدن مستفاد اولوب ترتیبی خلوصه مقارن وطلب رضایه
مجاورتنه رمز واردر انکیچون الی یوم القیمة علی الدهر اثرباقی وعموم
وخصوص اوزره منتفع به در والاچوقدن نقشی فنابولور وشمدی یه دك
زائل اولوردی بوسببدندر که مؤلفاتك اکثری زوایاده مهجور
ومستعمل اولنلری دخی قلیل الانتفاعدر * وبری دخی غداء ارواحدر
وبو رزق ثانینك بسطنه بو کتاب متکفلدر ولکن انتفاعی طهارت ایله
مشروطدر نتکم کلام قدیمده کلور (لایمسه الا المطهرون) ومطلقا
طهارت سبب وسعت رزقدر نتکم حدیثده کلور (دم علی الطهارة
یوسع علیك الرزق) پس قرآنه وقرآندن اولان اسرار وحقایقه
دامن آلوده اولنلرك اللری ایرمز واول جمال معانیٔ ذوقیه یی کوزلری
کورمز وبو بابده انجاس ارجاس ندر وتطهیری نه وجهله در محلنده
کلور ان شاءالله * وبری دخی باقی اسمنه اشارتدر زیرا بو علم لدنی سائر علوم
رسمیه کبی فنا بولمز انکیچونکه صفت روح وسردر روح وسره

فناطاری اولمدیغی کبی منجلی اولدقلری علوم شریفه یه دخی فنا عارض
اولمز وبلکه روح وسر انسانی فی الحقیقه بومقوله علوم عالیه وملکات
فاضله ایله اتصافنه بناء اندراس قبول ایتمیوب بوجوهر نفیسک
ضیاسی ابدانه دخی ساری اولور انبیا وکمل اولیانک جسدلری چوریمز
زیرا موجب تفسخ اولان عفونتدن تاثر مجاور ایله تفاوت قبول ایتمشدر
وفقا دخی وجهک عینی اولمشدر قال تعالی (و یبقی وجه ربک)
الحاصل بوطائفهٔ جلیله سیر واجب اربابی در سیر ممکناتده
قلنلر بویله دکلدر زیرا حادثه مقارن اولان دخی حادثدر
شوقدر واردرکه علوم ظاهره ده اعمالک ثمراتی اولان ثواب باقیدر
انکچون قیامتده اعراض تجسد ایتسه کرکدر * و بری دخی باعث اسمنه
اشارتدر نتکم الله تعالی بیورور (ان الله یبعث من فی القبور) جمله ذی
روح نفخ اسرافیل ایله بعد الموت بعث واحیا اولندقلری کبی بوکتابک
نفحاتی ایله مرده دللر حیات تازه بولورلر انکچون اولیاء کرام اسرافیل
وقتدر زیرا حیاته مستعد اولنلر انلرک انفاسندن بوی حیات الورلر
* و بری دخی بر اسمنه اشارتدر نتکم قرآنده کلور (انه هو البر الرحیم) زیرا
بوکتابده بوعلمه مؤمن اولنلره بر ولطف واردر پس بونی مطالعه یه
قادر ومذاکره سی مجلسنده حاضر اولنلره لازمدرکه بونعمت حاضره یه
شکر بسیار ایلیوب سبب اولانک روحنی دائما خیر ایله یاد ایده لر
وواسطه یه کفران اوزره اولمیه لر نتکم حدیثده کلور (من لم یشکر الناس
لم یشکر الله) مرویدرکه ام المؤمنین عائشه رضی الله عنها نک براءتی
حقنده اون سکز آیت نزول ایدوب صدیقه حضرتلری عنان شکری
جانب حقه اماله قیلدقده پدری صدیق رضی الله عنهه رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن شکره متعلق حث وتحریض واقع اولدی زیرا آیات
مذکوره نک نزولنه وساطتی ومقام جمعه کوره حقیقتی معنای مزبوره
موجب تام اولدی وقرآنده بعض آیات مطلقه دخی بوسره ایما
ایدر نتکم بیورور (من یطع الرسول فقد اطاع الله) (ان الذین یبایعونک
انما یبایعون الله) پس نظر ایله که رسوله اطاعت ومبایعتی کندینه
اطاعت ومبایعت قیلدی * وبری دخی حرف (ب) بدایته اشارتدر نتکم
مرورایتدی ولکن بدایت (شنوکه) امردر اشت معناسنه انکله واقع

مطلب
فی سر منع الحامل
عن التزوج

حواسی خمسه ظاهره
ترتیب خلقتی

اولدی به بین یعنی کور وياخود بكوبعنى سویله دیو بدایت واقع اولمدی
زیرا طبعا سمع بصردن وبصردخی کلامدن مقدمدر نتکم رحم مادرده
جنینه ابتدا حاصل اولان حس سمع قوتیدر انکچون حامل مطلقه
ویا متوفی عنهاىی تزوجدن شرعده نهی اولنمشدر * زیرا وطئ ایله
جنینك حس سمعی زیاده اولوب حرث غیری سقی ایتمش کبی اولور
اندن دنیایه کلدکده حس بصراندن کلام ظهور بولور پس کلام
مراتب صفاتك آخریدر زیرا صفات سبع ترتیب اولوب حیوة
وعلم وارادت وقدرت وسمع وبصر وکلام دنلمشدر وکلامکه کمالك
مقلوبیدر اولی کمالدر وکمالك آخری کلامدر یعنی تعینات الهیه نك
اولی هویت ذاتیه وآخری کلامدر نتکم تعینات کونیه نك اولی روح
محمدی وآخری نشأۂ انسانیه در وبو ذکر اولنان ترتیب ملکده وجنده
دخی بو اسلوب اوزرینه در اکرچه ملکك خلقتی انسان تولدی کبی
اطوار مختلفه اوزرینه دکلدر انکچون کمالی دفعیدر انسان کبی تدریجی
دکلدر ولکن هر نوعك کندی مقامنه لایق وشاننه مناسب صفاتی
واردر کیفیتده صفات انسانیه کبی دکلدر لطیف اولانك حالنه کوره
وکثیف اولانك دخی حالنه کوره در الحاصل بشنو ایله امر ایلدی
زیرا سمع صفتی سائر صفاتدن مقدمدر وسالك دخی رحم مادرده
جنین کبیدر زیرا ولادت ثانیه اهلیدر انکچون حضرت عیسی
علیه السلام بیورر (لن یلج ملکوت السموات من لم یولد مرتین) پس
سالکه لازم اولدیکه اولندای حقه وهاتف غیبه طوغری سمع آچه
وبو سمعك حقیقتی ایله متحقق اولدقدن صکره بصر مرتبه سنده رؤیت
دیدار صاحبی اوله اندن حقله مناجات ومکالمه یه استعداد بوله بوسببدندرکه
فخر عالم صلی الله علیه وسلمه قبل النبوة برمدت اسرافیل علیه السلام
مقارنت ایلیوب بعض امور وعلوم تعلیم ایلردی وفخر عالم اسرافیلك
صوتی وحسنی ایشیدردی ولکن شخصنی کورمزدی صکره برمدت
دخی آیینۂ اکوانده نور الهی مشاهده ایلردی صکره وجه خاص
وعامدن وجه مستعد ومتهیء اولدقده جبرائیل علیه السلام نزول ایلدی
صکره معراج جسمانی دخی واقع اولوب عالم تفریدده حقك هم کلامنی
ایشتدی وهم بی پرده جمالن کوردی انکله بیك برعدد کلام مکالمه

ایلدیکه اسماء حسنی نك تفصیلی مرتبه سی ایدی (آمن الرسول) آخرینه دك
وکذلك (هو الذی یصلی علیکم وملائکته) آیتی اول دمده بی واسطه
وحی اولندی ایشته پیغمبردن بومیراثدرکه کمل اولیاء امته قالمش وهربری
اندن حظ اوفر آلمشدر یالکز سمع مرتبه سی بدایت وسمع ورؤیت
پایه سی توسط ومجموعی نهایت اربابنکدر بواوج معنانك اجتماعی فرض
مع التعصیب کبیدر یالکز سماع اهلی ویاسماع ورؤیت اهلی
من وجه مرزوق ومن وجه محرومدر زیرا جمیع مراتبك غنائی
احراز اولنمدقجه وجمله اطوارك حقائقی ایله تحقق بولنمدقجه ارواح
وقلوبه غنای تام کلمزونی کبی فریاد وفغاندن خالی اولمز ومن فهة الحال
اولنلره نظر ایدوب اغلر کولمز (معنای بیت) بودرکه ایشیت نی دن
نجه شکایت ایلریعنی شکایت ایلمز بلکه جدالقلردن حکایت ایلر وعالم
اصلندن دور ووطنندن مهجور اولدیغن هم دردا ولنره یانوب سویلر
زبرانی تمثیل طریقیله ذکر اونمشدر مراد وجود انسانیدرکه ضروری
بوعالم غربته دوشمش ومرتبهٔ احدیتدن تدریجله نزول ایلمش وناچار
ینه وطنه رجوعی لازم کلمشدر عاشق حقانی وعارف ربانی اولنلرك لسانی
ایسه لسان حکایتدرکه حضور محبوبه مجرد عرض افتقار واظهار
عجزدر یوخسه لسان شکایت دکلدرکه سرقدردن غافل وحلیهٔ معرفتدن
عاطل اولان جاهل محجوبك لسانیدر پس مصراع ثانی اولی بیان
اولور * زیرا بعض شکایت صورتی حکایته محمولدر نتکم بعض اهل
دردسر دایدوب دیمشدر * حکایت ایلسم بلکه شکایت اکلانوریلم *
نه یوزدن عرض حال ایتسم سکابن ای کرم کانی * انکچون بعض اهل
حقیقت بیورمشلردرکه تنفیس کربت وتفریج شدت ایچون کشی
احوالنی ابناء جنسی ایله مذاکره ایتمك شکایتدن عداولنمز خصوصا
درکاه والای کبریایه عرض حال وتضرع وابتهال اوله نتکم قرآنده
حضرت یعقوب علیه السلامدن بطریق الحکایه کلور (انما اشکو بثی
وحزنی الی الله) وحضرت ایوب علیه السلامدن دخی ترجمه اولنور
(رب انی مسنی الضر) پس عارف نه شکایت ایدر ونه کندی مجانسی
عارفدن صادر اولان ماجرایی شکایته حمل ایلر بناء علی هذا کوش
جانی کشاده اولنلرنیك فریادی وفغانی حکایت اولمق اوزره استماع

دردندن شکایت ویا حکایت جائزمیدر ؟

ایلرلروصیت وصداسنی مجرد افسانه درد یمزلر حقنده حق سو یلرلر بیلورلر که
هر موجود السنهٔ حقدن برلسان وهر صورت برسر عجیبدن نشاندر بوند نصکره
جدا ایدی جمع ایراد ایلدی نیك افراد کثیره سی اعتباریله وبردخی
نیستاندن قطع اولندقدن صکره الدن اله کچوب صورتدن صورته
کیردی تا که تعین مخصوصی مرتبه سنه ایردی پس هر تعینده برنوع
جدالق وبرکونه حجاب عارض اولدی وبردخی نیستاندن مفارقت
ایده لی بوقدر دملر کذرایتمش ایدیکه هر دمی بردم وصلت اولمغه
صالح ایدی پس هردمه کوره برجدالق حاصل اولدی وکذلك وجود
انسانی دخی هویت ذاتیه مرتبه سندن تنزل ایدوب کندی تعین
مخصوصی آیینه سنده جلوه کر اولنجه بوقدر اطوار ومنازل دور ایلمش وعهد
بعید اولدقجه غربت ودوری دخی کمال بولمشدر نتکم غربت آشنا اولنلره
معلوم فافهم جدا (لمحرره) عندلیب دل نیجه فریاد و افغان ایتمسون
چون کل صد برکجان قات قات حجاب التنده در مزرع وحدتده بتمش
دانه ایکن بو وجود *شمدی کثرتده نهان اولوب تراب التنده در* سؤال
اولنورسه که نیچون نی تمثیله تخصیص اولندی مع هذا موالید اراسنده
تقریب مناسبت ایدوب دیمشلردر که مرجان معادنك مرتبهٔ نباته اقریبدر
زیرا نمو وار در ونخل نباتك مرتبهٔ حیوانه اقریبدر زیرا کله سی قطع
اولنسه خشك اولور وتلقیح اولنمسه باردار اولمز واسب حیوانك مرتبهٔ
انسانه اقریبدر زیرا شعور صاحبیدر وزیرکدر خصوصا که انسان
کبی رؤیا اهلیدر پس نی که نبات جنسندندر انساندن بعیددر* جواب
بودر که ابتدای مخلوقات قلمدر نتکم حدیثده کلور (اول ماخلق الله
القلم) قلم ایسه بونشانه کوره بحسب الغالب قامشدن اولور قلم ایله
بوقدر نقوش حروف وصور کلمات ظاهر اولدیغی کبی اول مخلوق
وابتدای مصنوع اولان قلمك یوزندن دخی بوقدر ارواح واجسام
ظلمات آباد نابوددن صحرای وجوده قدم باصدی نتکم حدیثده کلور
(انا من الله والمؤمنون من نوری) الله تعالی حقیقت محمدیه نورینه
تجلی ایتدکده قلم کبی ایکی شق اولدی بوجهتدن دخی قلم اطلاق
اولندی وبردخی قلم ایله صاحب قلم مراد اولنور صاحب سیفه سیف

دینلدیکی کبی نتکم خالد بن ولید رضی الله عنه سیف الله المسلول دیو
ملقب اولمشدر وبو قلم کرچه حقیقت محمدیه دن عبارتدر ولکن جمله
حقایق کونیه نك اول حقیقتدن حصه سی واردر آدم علیه السلامك
ترابندن اولادینك بهره سی اولدیغی کبی انکچون قرآنده کلور
(هوالذی خلقکم من طین) پس قلم ایله مطلق وجود انسانی
ارادتنه وجه بودر وبو طریق ایله نی دن انسانه انتقال اولنمشدر الحاصل
نی مطلقا ارجعی خطابنه لایق اولان عشاقدن مثال اولوب نزول وعروج
میانده اولان احوالی بیانه اشارتدر * زیرا هم قیلندندر وهم فریاد
حزین ایتمه ده اهل فراق ایله مشترك وحالات اربابی کبی نی زن النده
بی اختیار در بوندن غیری کلام تحلات قبیلندن اولدیغی
اصحاب ذوقه بدیهیدر * بعده ذا حضرت مولانا قدس سره نی دن
استماع ایله امر ایلدی وبو امر ندب ایچوندر واستماع اول وقتده
مندوب اولور که مستمع اولان کمسنه یه محبت حق وشوق مطلق غالب
اوله انکچون دیمشلردر که آلات مطربه نك حرمتی حرمت عینیه دکلدر
حرمت خمروزنا کبی بلکه حرمت غیریه در پس لهو ولعب طریقیله
استعمال اولنسه حرام والا مباح اولور بو نك شرحی بودر که انسانده
بش مرتبه واردر بری طبیعت و بری نفس وبری قلب و بری روح
وبری سردر پس اول میل طبیعی که طبیعتك صوت حسنی استماع
ومطالعه سندن تولد ایدر اکا شهوت دیرلر واول میل نفسانی که
نفسك نغمات والحانی استماع ومطالعه سندن تولد ایدر اکا هوا دیرلر
وبو ایکیسی یعنی میل طبیعی ونفسانی حرامدر زیرا شیطانیدر انکچون
بو مرتبه لرده اولان سماعه مطلقا رخصت یوقدر خصوصا که
طائفهٔ شبانك سماعنه زیرا سماع بونلرك وجودلرنده غالب اولان
صفات ذمیمه یی تحریك ایدر شهوت وهوا کبی پس شول کیمسه نك که
باطنی کدورت شهوت وهوی ایله متکدر وظلمت صفات ذمیمه ایله
مظلم اولوب سماعده غرض فاسدی اوله اکا سماع حرام اولور ابنای
زمانه نك اکثری کبی واول میل قلبی که قلبك سماع حالنده نور افعال
حق مطالعه سندن تولد ایدر اکا عشق دیرلر واول میل روحانی که
روحك عند السماع نور صفات حقی مطالعه سی سببیله تولد ایدر

انسانده بش مرتبه
یعنی

اکا محبت و حضور وسکون دیرلر واول میل سرکه سرك وقت السماع
نور ذات حق مشاهده سی وساطتیله تولد ایدر اکا انس دیرلر
وبو اوچی یعنی میل قلبی ومیل روحانی ومیل سری حلالدر زیرا
رحمانیدر انکچون بومرتبه لرك اربابنه سماعه اذن ویرلمشدر زیرا
سماع بونلرك باطنلرنده غالب اولان صفات حمیده یی تحریك ایدر
بوسببدندر که صورت حسنه نك نظرده تأثیری اولدیغی کبی نغمهٔ
لذیذه نك دخی نفسده تأثیری واردر بناء علی هذا مجالس ذکرده
ذاکرلره وقواللره قصائد وآلهیات وبعض محرکات قراءتنه رخصت
ویرلمشدر الحاصل حضرت مولانانك بشنو دیوامری ارباب قلب وروح
وسره کوره درکه بونلر وبونلرك مجلسلری وحرکتلری وسماعلری
حقانیدر اهل طبیعت ونفسه کوره دکلدرکه بونلرك جمیع احوالی
شیطانیدر زیرا بونلر آلات ووسائطه بند اولوب نظرلری مظهره
مقصوردر فاما حقانی اولانلر قیوددن خلاص اولوب سر مطلقه
ناظر اولمشلردر وهر آوازی حقدن استماعله سائرلردن امتیاز عظیم
بولمشلردر حکایت اولنورکه خیر نساج قدس سره یه برکسه ملاقی
اولوب سن بنم قولمسن دیدی خیر دخی اولوقتده فلك سمعده دوار
اولمغله مظهره نظر ایتمیوب بو خطابی حقدن استماع ایدوب نعم دیدی
ونیجه مدت اول کمسنه نك خدمتنده اولدی ومخالفت کوسترمدی
تا صکره سن بنم مملوکم دکل سن دیو اذن ویروب اطلاق ایلدی وارباب
مکاشفه دن بری دخی حرم کعبه ده برامامه اقتدا ایدوب امامك
قراءتنی رسول الله صلی الله علیه وسلمك لسانندن استماع
ایلدی پس بومقوله سماع اهلنه تقلید جائز دکلدر زیرا بونلرك
سماعلری غلبهٔ حالده در وحکم غالبکدر ومولانا حضرتلری
دخی بو قبیلدندن انکچون اسرار نیه استطلاع ایچون استماع ایلهامر
ایلرغیریلره بوبابی فتح ایتمه ده مفاسد چوقدر اکرچه که مفاسد اهلی
دخی محل عبرت اولمغله انکار اولنمز نتکم شیخ ابومدین مغربی قدس
سره بیورر * لاتنکر الباطل فی طوره * فانه بعض ظهوراته * وبوندن
فهم اولنورکه وجودده باطل مطلق دیدکلری عدمدر فافهم جدا
شمدیده کلورکه خواجکان نقشبندیه قدس الله اسرارهم دن بری بیورمشلرکه

زمان جوانیده برکیجه داعیهٔ فساد ایله خانه بیرون اولمش ایدم وقریه‌مزده غایت شریر وبد نفس برعسس وارایدیکه اول خباثده کیمسه اولمق معلوم دکل ایدی وجمله قریه اهالیسی اندن ترسناك ایدی شب مذکورده کوردمکه اول عسس برکیجن کاهده طورمش ورصد طریقیله اوطورمش آنی کوردکده خوفدن اول فسادی ترك ایتدم وبلدمکه بدنفس اولنلر دخی بوکارخانه‌ده کاردن خالی دکللردر * چون بعض ظهورات حق آمد باطل * پس منکر باطل نشود جز جاهل * درکل وجود هرکه جز حق بیند * باشد زحقیقة الحقایق غافل *

کز نیستان تامرا ببریده اند *

وز نفیرم مرد وزن نالیده اند

که بنی قامشلقدن کسدکلرندن بری بنم فریاد وفغانمدن اروعورت ایکلمشلر وآواز حزینم تأثیرندن اضطرابه دوشمشلر در نیستاندن مراد وجود انسانینك وطن اصلی ومبدأ اولی اولان مرتبهٔ احدیت درکه اکا هویت ذاتیه وتعین اول دخی دیرلر ذات بحت دیمزلر زیرا ذات بحت لاتعین عالمیدر که ذکر اولنان مرتبه‌نك فوقنده دراکا عالم غیب مطلق دخی درلر مردوزندن مراد عالم ارواح واجسام وعالم طبیعیات وعنصریات وعالم علویات وسفلیات وعالم قلوب ونفوس درکه کمی حقایق فاعله وکمی حقایق قابله در وو جود انسانی ذکر اولنان مرتبهٔ احدیتدن نیستاندن نی کسیلور کبی بونشاءٔ انسانیه پایه سنه نزولده علویات وسفلیات مرور وهر برینك تعینی ایله ظهور ایلیوب عالم اصلدن افتراقدن ناشی نی کبی فریاد کنان اولدقده ذکر اولنان عوالم بونك ناله وآهندن متأثر اولمشلر وضرب زخمهٔ نوحه سندن تأثیر عظیم بولمشلردر ببریده اندیدی جمع ایرادایلدی نیك کثرت افرادی اعتباریله وياقاطعك قطعده مراوله‌یه منوط اولان اعضاسی حسبیله ویاخود صورت مخصوصه سنه دخول اید نجه برقاج الدن کچمه سی سببیله ویاخود قطع اولنه‌لیدن بری مرورایدن ازمنه‌یه کوره در وکاه اولور که فاعلی تعظیم ایچون دخی جمع ایراد ایدرلر نتکم قرآنده جعلت وجعلنا وخلقت وخلقنا ونظائری مفرد وجمع ایراد اولندی ولکن بوکلام ارباب ظواهره کوره در فاما اهل حقیقت قتنده نکته بودرکه لون متکلم کثرت اسما وصفات حسبیله درزیراقدرتك مقدوره

تعلقی مقارنت وتوجهات اسماٴیله در ادنی مرتبه ده ذاته ارادت
وقول صفتلری منضم اولمشدرنتکیم تنزیلده کلور (انما امره اذا اراد
شیٴا ان یقول له کن فیکون) پس افراد صیغه مثلا جملت کبی یالکز ذات
وجمعیتی ذات مع الصفات اعتباریله در انسان دخی عالم اصلدن
کسلدکده تجلیات اسما وصفاته مقارن اولمغله اکا اشارت ایدوب
بریده اندیدی وبو اجمال معلوم اولدیسه بو مقامده نیستانی
وقصیدهٴ برده ابتداسنده (امن تذکر جیران بذی سلم) مقالهسنده
واقع اولان ذی سلم وسائر نظائرینی یالکز عالم ارواحه ویا فوقنده اولان
برازخدن برینه قصر ایتمهنك قصوری ظاهر اولدی تحقیق مقام بودرکه
عالم اصل تعین الهینك اولیدر تعین کونینك دکل یعنی تعین ایکیدر
بری تعین الهیدر که اولی هویت ذاتیه وذات احدیه وآخری کلامدر وبری
تعین کونیدرکه اولی حقیقت محمدیه وآخری نشاٴهٴ انسانیهدر وکلمهٴ شهادت
ایکی مرتبهیی جامعدرکه بری مرتبهٴ لاتعین وبری دخی مرتبهٴ
تعیندر اکرچه حقیقتده الله تعالی تعین ولاتعیندن منزهدر زیرا
بو عبارتلر ذات حقی تقییددن خالی دکلدر ولکن تفهیم مراتب ایچون
اطلاق ایدرلر اعتبار مراتب ایسه ضروریدر انکچون دیمشلر (اولا
الاعتبارات لبطلت الحقایق) پس لا اله الا الله کلمهسنده مندرج اولان
نفی لاتعین عالمنه اشارتدرکه عالم غیب هویت حقدر ذات بحت عمادر
وعالم عما دخی دیرلر زیرا بو عالم اکر عقل واکر کشفك حوصلهسنه
کنجایش مرتبهسندن دور بر عالمدرکه کمل انسان بونده ورطهٴ
حیرته دوشمشلردر وبو عالم جمیع تعیناتك بالقوه مبداٴیدر زیرا بو عالمده
تعینات واعتبارات یوقدر وبو عالم جانب ازله طوغری اول مراتب غیبدرکه
غیب حقیقی واطلاقیدر وکلمهٴ مذکوره محتوی اولدیغی اثبات عالم تعینه
اشارتدرکه اول منازل شهادت هویت حقدر وبو عالم بالفعل مبداٴ تعیناتدر
نقطه دیدکلری عالم بودر ومرتبهٴ احدیت دخی دیرلر تعین الهینك
اولی بو عالمدرکه ذکر اولنان لاتعین عالمینك ظلیدر وبو مرتبهده شئونات
ذاتیهٴ غیبیه اعتبار اولنورکه صفات الله بو شئوناتك مظاهریدر واسماء الله
دخی بو صفات واحدیه واعیان ثابته دخی اسماء الهیهنك وصور علمیه دخی
اعیان ثابتهنك وصور مجرده دخی صور علمیهنك وصور مثالیه دخی
صور مجردهنك وصور حسیه دخی صور مثالیهنك مظاهر ومجالی

هویت ذاتیه
حیات
علم
اراده
قدرت
سمع
بصر
کلام

وآينه سيدر پس بو مجموعی مرتبهٔ احديته انتهاء اولنجه بری برينه
نسبتله مظاهر وظلالاتدر يعنی ماتحتنده اولان مرتبه مافوقنده اولهنك
مظهری وظليدر زيرا ابدازلك آينه سيدر ومتاخر متقدمه مستندر
بوسببدندركه ابوالبشر آدم عليه السلام شان ذاتيسی منكشف اولدقده
طريق ادبه سلوك ايدوب (ربنا ظلمنا انفسنا) ديدی يعنی ظلمی كندی
نفسنه اسناد ايلدی ابليس عليه اللعنه ايسه بو معنادن محجوب اولوب
(فبما اغويتنی) ديدی يعنی اغوايی الله تعالی يه نسبت ايتدی مع هذا الله
تعالی علمده ثابت اولمين نسنه يی عينده اظهار ايتمز الحاصل انسان
بوعالم ناسوته تدريج وترتيب ايله تنزل ايلدی نتكم قرانده كلور (ثم رددناه
اسفل سافلين) وعالم امر وخلقدن حصه مند اولدی نتكم الله
تعالی بيورر (الا له الخلق والامر) وخلقك اول مرتبه سنه عقل كل
وعقل اول وقلم اعلی وآدم حقيقی دخی ديرلر واول مرتبه دن عالم
انسانه دك منازل قمر ومفاصل بدين وحروف تهجی عددنجه يكرمی
سكز منزلدر كه بوجمله ده طبيعيات وعنصريات ومواليد داخلدر
وبراعتبار ايله دخی اوتوز بش طبقه اولوب ظهور وبطون اعتباريله
يتمش ويتمش هر بری بيك عدد اسم الهی ايله دائر اولد يغی جهتدن
يتمش بيك اولور يتمش بيك حجاب ديدكلری بودر نتكم حديثده كلور
(ان لله سبعين الف حجاب من نور وظلمة) بونور وظلمتدن مراد عالم
ارواح واجسام وبونلرك تفاصيل وجزئياتيدر ودخی نيجه اموردركه
افشاسی حرامدر بونلرك حجاب اولمسی عبده نسبتله در زيرا الله تعالی
كندی صفاتيله محتجبدر امر خارجی ايله محجوب دكلدر صفاتی ايسه
كندينه حجاب دكلدر فافهم جدا وبر اعتبار ايله دخی اوچيوز التمش بيك
عالمدر كه كمی ظلمانی وكمی نورانيدر وبوجمله سی سيرانيدر يعنی كمل
انسان بوعوالمك جملهسنی سير ايدوب ترقی ايلرلر وسير مكاناندن سير واجب
سمتنه طوغری كيدرلر زيرا بوجمله تعينات وظهورات براعتبار له ماسوی الله
واغياردر اكرچه كه غيريت وضديت فی الحقيقه ايكی متعين اراسنده در
يوخسه تعين ايله متعين اراسنده دكلدر مثلا بر كيمسه اوصاف متباينه ايله
موصوفدر لكن اول اوصافك تباين وتضادی بری برينه كوره در قيام
وقعود كبی موصوفه كوره دكلدر والا موصوف اول اوصافله متصف

عقل كل = عقل اول ... = قلم اعلی = آدم حقيقی ديرلر
... مرتبه دن عالم ناسوته كلنجه يه قدر ... منزلدر
٢٨
... ويا يتمش بيك ويا اوچيوز ...
... هر برينه ... هر بری برعالم در
... نورانی كمی ظلمانيدر
... مكاناتدن ...

اولمزدی دیمشلردر که وجود ایکیدر بری وجود ظلیدر که بو کتابك حروف
عالیاتی شئونات غیبه وکلمات تاماتی اعیان ثابتهٔ علیه وآیات متعالیاتی
حقایق ارواحیه ومثالیه وسورکاملاتی صور حسیه وعینیه‌در حروف
تهجی شان غیبیده اولان وجود مرتبه سیدر که بسیطدر یعنی ماتحته
نسبتله والانقطه یه کوره حرف دخی مرکبدر زیرا نیجه جزء لایتجزی یه
منقسمدر وابجده وارنجه اولان حروف مرکبه وجود علمی مرتبه سیدر
وابجد عالم ارواحده اولان وجود مرتبه سیدر وسائر مرکبات عالم
اجسامده اولان وجود مرتبه سیدر صبیان عالم ذاته قریب اولمغله
ابتداء بسائط حروفدن بدأ ایدرلر وکعبه دخی ذات احدیت صورتی
اولمغله حجاج مخیط کیمه دن منع اولندیلرز یرا مخیط ده ترکیب زیاده‌در
بالکز نسج کبی دکلدر پس هرکسك حقه تقربی تجرد وبساطته
کوره اولور وبردخی وجود حقیقیدر که بو کتابك حروف مجرده سی اسماء
ذاتیهٔ احدیه وکلماتی اسماء صفاتیهٔ احدیه وآیاتی اسماء افعالیه واحدیه
وصوری اسماء آثاریهٔ مظهریه درووجود انسانی بونشئه یه منتهی
اولنجه مرور ایتدیکی اطوارك خصایصیله متصف واحکامیله متصبغ
ارلمشدر مثلا روحانیته قدم بصدقده روحانیات وطبیعیات وعنصریات دن
دخی بر کیفیت اخذ ایتمشدر پس بوقدر غواشی ایله تلبس ایدوب
بوعالمه کلمش وبودکلو منازل چنبرندن چکوب انسان رتبه سن بولمشدر
ولکن اوجیوز التمش بیك عالم قطعا رندن کری فلان اسب انکك
حالی نوله جقدر وبو قدر بیك یللق مسافه وطنندن دور اولان غریب
اصلنه نیجه واصل اوله جقدر مکر توفیق باری یاری اولوب سمند همته بنه
وکلدیکی یوله ینه دونه ومرتبهٔ احدیته ایر نیجه مرور ایتدیکی اطوارك
اماناتنی تأدیه ایدوب عقد ایتدیکی خواص واحکامی تحلیل ایلیه نتکم
قرآنده کلور (ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها) ایشته
سالکه فناء کلی بوعروجده واقع اولوب (الله احد) سری ظاهر
اولوروخلوت مع الله بولور که طریقت خلوتیه مرتبه سیدر نیجه‌لر بوعروجك
غایتنده وقوف اختیار ایتمشلردر عین العارفین ابو یزید بسطامی کبی
ونیجه لر دخی نزول اختیار ایدوب فنادن بقایه رد اولنمشلر در تا که بقیهٔ
وجود وارایسه تکمیل وارباب استعدادی ارشاد ایده لر بونلره

وجود ظلی ... کتاب
وجودی دیکیدر بو بر کتابک
شئونات غیبیه حروفات
اعیان ثابته کلمات
حقائق ارواحیه ومثالیه آیات
صور محسوسه ومتعینه سور

وجود حقیقی که وجود
بوراده اسماء ذاتیهٔ احدیه
اسماء صفاتیه کلمات
آیات اسماء آثار مظ

قطب ارشاد درلر که عین الیقین مرتبه سیدر بعضلری قطب الاقطاب
دخی اولورلر بو مرتبه ده (الله الصمد) سری ظهور ایدر وعروجده
تحلیل اولنان امورك جمله سی حقانی وجه اوزرینه تقیید اولنور طریقت
جلوتیه مرتبه سیدر جمیله و بو مقامه مناسب مثال خارجی واردر یعنی
خوابدن انتباه اول امرده انتباه قلب کبیدر اندن وضویه حرکت
ایتمك توبه وانابه ده اندن تکبیرهٔ اولی توجه الهی یه اشارتدر وقت
انتباهدن بو محله کلنجه عالم ملکدن عبور وعالم ملکوته دخول کبیدر
اندن رکوعه انتقال عالم جبروته تجاوزه اندن سجده یه انتقال عالم
لاهوته وصوله اشارتدر که سالك بومقامده فناء کلی بولوب وطن
اصله وصول حاصل اولور سجده دن قیام حالت بقایه اشارتدر زیرا
کرو یه رجوعدر پس صورت نزولده عروج وصورت عروجده نزول بولندی
ورکوع مقامی قاب قوسیندر که مقام صفاتدر یعنی ذات واحدیه
مقامیدر وسجده مقام اوادنی دریعنی ذات احدیه مقامیدر وحرکات
ست یعنی قیامدن رکوعه حرکت واندن قومه یه واندن سجدهٔ اولی یه
واندن جلسه یه واندن سجدهٔ ثانیه یه واندن قیامه حرکت ایتمك الله
تعالی نك سموات وارضی التی کونده خلق ایتدیکنه اشارتدر یعنی خلق
البته حرکات صلوة کبی حرکات صفاته موقوفدر پس نمازك بررکعتی
سلوکك اول وآخرینی مشتمل اولدی ونقدر صور وحقایق دنیویه
واخرویه وعلمیه وعینیه وکونیه والهیه وار ایسه انده اندراج بولدی
وچون بو تقریر بدیعی ایشتدك وبو جام تحریردن نوش ایتدکسه بلدك که
مرتبهٔ احدیتك مانحتی وطن اصلی اولمغه صالح دکلدر زیرا کیمی حجاب
ظلمانی و کیمی دخی حجاب نورانیدر که سالکه جمله سنی قطع ایتمك لازمدر
اکرچه که بعدالوصول تعین اولدن دخی فنا اکر کدر پس بو وصول
وفنا حاصل اولمدقجه اکمل استعداد ایله مستعد اولنلره غنا کلمز
وسیل کبی دریایه واصل اولمدقجه پست وبلند اولمقدن خالی اولمزلر بناء
علی هذا مرتبهٔ عشقده قالنلر اضطرابدن خالی دکللر در زا یربا لکلیه
حجابدن خالی اولما مشلردر اصل بودر که مقام عشق مقام صفاتدر که
مقام قاب قوسیندر ومقام فنا وبقا مقام ذاتدرکه مقام اوادنی در
و بو مقامه مقام محبوبیت دیرلر که جمیع مقاماتك فوقنده در انکچون

تمازده سیر وسلوکك تصویری
...ودن اویانمه : انتباه قلب
...رت : توبه وانابه
...رهٔ اولی : ماسوادن حقه توجه
...وقد عالم ملکدن عبور عالم ملکوته
...ول
: عالم جبروته کچمك .
: عالم لاهوته وصول .
...سی فناء کلی مقامی اولوب وطن اصلی
سجده ده قیام حالت بقایه
... زیرا خبادن بقایه رجوع
مقام صفات اولمغله قاب قوسین
ذات احدیه در اوادنی در
... مرتبهٔ احدیه واصل اولمادقجه
... وطننده دکلدر

رسول الله صلی الله علیه وسلمه حبیب الله دینلمشدر بو سببدندر که الله تعالی یه
محب دینلور نتکم قرانده کلور (یحبهم ویحبونه) عاشق دینمز زیرا عشقده
اضطراب وافراط واردر صفات الله ایسه اعتدال تام اوزرینه در
فاما اولکه سلیمان چلبی مولدنده کلور * کل حبیبم سکا عاشق اولمشم *
بوعباره مشاکله یه محمولدر زیرا اول وقتده فخر عالم صلی الله علیه وسلم
مقام قاب قوسیندن مقام اوادنی یه ترقی وعروجده ایدی چون اول
حرکت تمام اولوب وحدت صرف مقامنه قدم بصدی سکون حاصل
اولدی و (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف) سری ظهور بولدی
یعنی موطن ناسوته نزوله کوره معرفت محبتك غایتی ایدی وچون
عروج بولندی محبت معرفتك غایتی اولدی الحاصل عاشق هنوز
غربتده در اکرچه ایراقدن اکا وطن کورنمشدر واصل اولدم دیو
دعوی ایده نك حالی رایحهٔ خمردن مست اولوب بن خمردن مست
اولدم دیه نك حالی کبیدر زیرا علم واصل اولدیغی یره هنوز عین
واصل اولمامشدر قچن قدم وعلم متوافق وسلوکده بری برینه متلاحق
اوله (مازاغ البصر وماطغی) سری ظهور ایدر اضطراب
والتهاب بالکلیه کیدر نتکم آتشده هیزم بقیه سی اولدقجه علو انداز
اولمقدن خالی اولمز چون بالکلیه سوزان اوله واول دخی تدریجله
سونوب اثری نابود اولور * سؤال اولنورسه که نیجه اهل وصول اولنلردن
حرارت وحرکات صورتی ظاهر اولمشدر پس نیجه بالکلیه فناء تام
بولمش اولورلر * جواب بودرکه اهل وصولله اهل فراقك میاننده
فاروق واردر زیرا اهل فراقك آه وناله سی وطنه اشتیاقندن واهل
وصولك فریاد ونوحه سی هیبت حقدن وهر ایشده بر حکمت بدیعه
مطالعه وبرسر عجیب مکاشفه سندندر نتکم اکمل الموجودات علیه
السلامه اصحاب کهف حقنده خطاب الهی وارد اولدیکه (لواطلعت
علیهم لولیت منهم فرارا ولملئت منهم رعبا) بوخود معلومدرکه
افراد امتدن نیجه لر اصحاب کهفه مطالع اولوب ذکر اولنان رعبی
استشعار ایتمشلردر وطریقهٔ فراره کتمشلر در پس فخر عالم صلی الله
علیه وسلمه بومعنانك حصولی امتك مطلع اولدیغی امور خفیه
سببیله در پس حرقت اهل وصول تلذذ وحرقت اهل فراق تألم

الله ۹۱ هنوز
نزوله کوره معرفت م
عروج نظراً محبت معرفت

نه قدر خوشدر !

طریقیله ذرمع هذا حجاب امکانکه رتبهٔ مظهر در وجود انساندن
غیر مفارقدر والا امکان وجوبه وممکن واجبه منقلب اولمق لازم کلور
بو ایسه محالدر پس فی الجمله اضطراب انسان اکملده دخی متصوردر
اضطراب دریا کبی ولکن دریانك تموجی سیلك حالی کبی دکلدر
میانده فرق عظیم واردر واما اولکه مولانا جامی کلماتنده کلور * محنت
قرب زبعدا فزونست * جکر از محنت قربم خونست * هست در قرب
همه بیم زوال * نیست در بعد جز امید وصال * بو معنی اهل تلوینك قرب
وبعدنه کوره درکه ردوقبول اراسنده متردددرلر والا تجلی دائمه مظهر
اولان اهل تمکینده حجاب امکاندن غیری حجاب یوقدر اول دخی حجاب رقیق
واطیفدر چهرهٔ آفتابه حائل صورتنده اولان ابر سفید نازك کبی بوسببدندرکه
شوقلرندن فریاد ایدرلر وهر لحظه اول جنبش حسبیله شهودده
ترقیدن خالی اولمزلر نتکم قرآنده کلور (وقل رب زدنی علما)
زیرا سیر الی الله نهایت یوقدر بو مقامدندرکه مولانا حضرتلری
بیورر * ای برادر بی نهایت درکهیست * هر کجا که میرسی بالله مایست *
بناء علی هذا کمل اولیا بو موطندن انتقاللرنده برقات دخی ترقی ایدرلر
وحشرده ومقام کثیبده والی ابد الاباد تجلیات عظیمه ایله شرفیاب
اولورلر ترقی اولمق دنیاده اعمی اولنلره کوره در نتکم تنزیلده کلور
(ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) والا بصیر اولنلر
هر حالده ترقیده وهر ترقیده بر درلو قربده وهر قربده بر کونه وصولده
وهر وصولده بر نوع حصولده درلر وفهیم کلماتنده کلورکه * ینه فرقتده در
عاشق اولورسه یارله بك تن * فلك بیهوده قیسی وادیٔ هجرانه
صالمشدر * فرقت دیدیکی حجاب امکانی درکه ذکر اولندی یکتن دیدیکی
مبالغه طریقیله در مقصود کمال وصولنده حاصل اولان اتفاق واتحادی
بیاندر ولکن قائل ایله مقول اراسنده بوك بعید واردر زیرا رمیة من غیر
رام قبیلندندر بعد ذا مولانا استعدادی اولنلر حقنده نی صور اسرافیله
بکزر درکه صوتی حیات تازه بخشدر صور سبب جنبش اهل قبور
اولدیغی کبی نی دخی باعث نشاط دل اهل حضور در بوندن فهم
اولنورکه سکون حالی عالم علم حالنه بکزر که کیجه آنك مظهر یدر
وحرکت حالی عالم عین حالنه بکزر که کوندز آنك مظهر یدر یعنی

عالم ذاتك حكمى سكون وسكوت وعالم صفاتك مقتضا سى حركت
وتكلمدر پس نفس انسانى صور حروف وكلمات وكلامك هيولاسى
اولوب كلمات لفظيهٔ بونفس اوزرينه واقع اولان تعينات اولديغى
كبى نفس رحمانى دخى عالم روحانى وجسمانينك هيولاسى اولوب
كلمات وجوديه بونفس اوزرينه واقع اولان تعيناتدر و بونفسك ظهوريله
عالم ذاتدن عالم صفاته تجلى واقع اولوب اكر ارواح واكر اجسام
عالم حركته خروج ايتمشلردر وبو حركت الى يوم القيام قوت بولمه ده در
غايتى كالاول سكو ندر نتكم قرب احتضارده كه وقت انحلالدر
اضطراب بدن پيدا اولوب بالآخره شرارهٔ جنبش بالكليه منطفى اولور
واثر حيات فنا بولور مقامات نى ده ابتداسى راست وانتهاسى سماعى
اولمق بوسره اشارتدر و بوراده دخى اسرار واردر كه عهد مأخوذ
افشاسنه مانعدر هركس جهد ايدوب ذوقله بولمق كركدر وبودخى
معلومك اوله كه بووجودك نزول وعروجى دوريدر يعنى استطالت
وياماورايه رجوع اوزرينه دكلدر بلكه جانب ازلده مرتبهٔ احديتدن
طورا بعد طور نزول ايدوب جانب ابدده عالم كثيفه طوغرى كيدر كه
اول عالمده ازل وابد سرى مجتمع اولوب حلقه كبى دور تمام اولور
وبو معنا دندر كه موتدنصكره اولان عالم مثال منامده اولان عالم
مثالك غيريدر زيرا عالم منامده اولان مثال ارواح واجسام ميانده
برزخدر بعد الموت اولان مثال ايسه بين الدنيا والآخرة برزخدر
وبو ذكراولنان معناى دورى وجودك ظاهرينه كوره در والاشهود
حسبيله اولان حال بالاده مفصلا مرور ايلدى پس حرم حضرته
دخول ايتمك ديلينلر بووجهله دورايدرلر ودورلرى تمام اولوب سكونه ايررلر
(لمحرره) دميدر حقيا اولوب خاموش * كندبكى بوقفسدن
آزاد ايت * نيجه بوشكايت هجران * نيجه برنى مثال فرياد ايت *
نيجه برجنبش اى كوكل نيجه بر * يوقيدر برقرارى بودورك * دور
اصوانده برقراره ايرش * نى جانك آل الندن جورك *

﴿ سينه خواهم شرحه شرحه از فراق ﴾
﴿ تا بكويم شرح درد اشتياق ﴾

بوكلام نيك مقولاتندندر * سينه * لغت عربيه ده صدر ديدكلريدر كه

قلبك ظرفيدر وكاه اولور كه ذكر محل وارادهٔ حال طريقيله صدردن
قلب مراد ايدرلر قلبك ايكى جانبى واردر برى عالم غيبدر كه عالم
قدسه مقابلدر اكا فؤاد ديرلر علوم انبيا واوليا بوجانبدن منحدر اولور
انكچون طيب وصفاى وجهت وحدت واتفاق اوزرينه در وبرجانبى
دخى عالم شهادتدر كه عالم دنسه مقابلدر اكا صدر ديرلر علوم شعرا
وخطبا بو جانبدن سنوح ايدر انكچون مشوب ومتكدر وجهت
كثرت واختلاف اوزرينه در * شرحه * قطعهٔ لحم معناسنه در شرحه
شرحه پاره پاره ديمكدر وشرحه يى سينه يه نسبت ايتدى زيرا عشاق
اراسنده داغ ياقق وآه چكمك سينه يه مخصو صدر وشرحه ايله
شرحى جمع ايتمه ده لطافت واردر شرح كشف وبيان معناسنه
وفراق ايله اشتياقى ذكر ايتمه ده دخى مناسبت واردر زيرا اشتياق
آرزو مند اولمغه ديرلر بر نسنه يه آرزو ايسه فراقدن ناشيدر وحديث
قدسيده كلور (الاطال شوق الابرار الى لقائى وانا اليهم لاشد شوقا)
يعنى ابرارك شوقى لقادن اول اولان حالدر لقاده شوق محبته مبدل
اولور كه مقربينك صفتيدر ومقربين ابرارك فوقنده در جهت فوق
بودر كه ابرارده بقيهٔ وجود واردر اول بقيه سببيله در كه شوق
وحنيندن خالى دكللر در مقربين ده ايسه بو معنى مفقوددر زيرا جميع
برازخ وجوددن عبور ايدوب عين مجرد مرتبه سنه واصل اولمشلردر
وحديث مذكورده حقه مضاف اولان شوق مشاكله يه محمولدر كه
بيت سابقده نظيرى مرور ايتدى وميل صفاتى قبيلندن اولمق دخى
وجهدر وبعضلر ديمشلردر كه شوق ايله اشتياقك ميانده فرق واردر
شوق اولدر كه رؤيت ايله ساكن اولور اشتياق ايسه لقائله زياده لك
بولور يعنى اشتياق اودر كه عاشق معشوقه وصولى حالنده باطنى
معشوق جانبنه منجذب اوله يازياده التذاته نيل ويادوام لذات ايچون
زيرا انسان بر مراده واصل اولمغله بالكليه رجا كسلمز اول سببدنكه
مقصود اولان يالكز اول مطلبك وجودى دكلدر بلكه دوامى
وياكيفيتنك زياده لكى دخى مطلوبدر مثلا سلطنت ويا وزارت وياغيرى
جاهك مطلوب اولان نيجه مدت دواميدر يوخسه بر ساعت حصولى
دكلدر پس بوقوله كوره وصال حالنده نوعا فراق بولنمش اولور

قلبك ايكى وجهى

(معنای بیت) بودر که زخم فراق وآلام هجراندن پاره پاره ودلك دلك
اولمش وهوای عشق وشوقله طولمش بر سینه وبر دل دیلرمکه درد
اشتیاقك شرحنی اکا سویلیم وحسب حالمی اکا افاده ایلیم زیرا بنم
دردمی بیلن وشرحه قولاق طوتان حقیقتده بویله بر سینه وبویله
بر دل اهلیدر غیریلر اجانب مقوله سیدر نتکیم مجمدیه ده دخی کلور
* کوکل بر سینه استرکم فراق اودینه یانمشدر * که شرحه شرحه
اولمشدر یانوب درد دلاردن * که تاشرح فراق ایدم بیان اشتیاق
ایدم * که وصف احتراق ایدم دکلسه سنك خارادن * وبونده اشارت
واردرکه هم درد اولمیانه حسب حال سویلمك عبث وافشاء
راز ایتمك حرام در نتکیم کمال خجندی کلماتنده کلور * باناصح بی درد
نکوییم غم خویش * بیهوده سخن محرم آن راز نباشد * وویسی
منشی نظمنده دخی کلور * صاقن داغ غمك آچمه اکا کیم حالکی
بیلز * بوبر ورد نهالی درد رهرو ده آچلمز * الحاصل آشنا حالنی
بیکانه یه یانمق یوق وعاشق ایله زاهد اراسنده فرق چوقدر وبومعناده در که
برسك برمنکردن یکدر نتکیم مولا ناجامی دیوانده کلور
* اکر پای سکی می بوسم ای زاهد مزن طعنه * که من روزی بکوی
آشنای دیده ام اورا * پس آشنالر قپوسنه ملازمت ایدن سك ایسه ده
محرم راز ومحل تعظیم اولدی بو سببدندر که سك اصحاب کهف رتبهٔ انسانی
بولدی واول قپودن دورا والنلر انسان ایسه ده شیطان کبی خوروبی اعتبار
قالدی * پای سك اولدی محل بوسه * یوریدی کوی آشنایه چون * لاجرم
اولدی سزاوار تفو * یاردن جانب اغیاره چون * بعده ذا بیت مثنوی
رمز ایدر که انسان بوعالمه کلنجه مرور ایلدیکی اطوار اهلی ایله ایتدیکی
صحبت صوری ایدی زیرا آنك سریله آشنا یوغیدی وبوعالمه تنزلده
دخی کندی مجانسی اولنلرك اکثری بیکانه لك مرتبه سنده قالدی پس
عاشق اولدیغی جهتدن کندی کبی بر درد آشنا طلب ایلدیکه انکله
همرازاوله وصحبتیله درد ینه تسلی بوله نتکیم اشاغیده مفصلا کلسه
کرکدر ان شاء الله تعالی

* هر کسی کو دور ماند از اصل خویش *

* باز جوید روزکار وصل خویش *

آشنادن بیکانه‌یه در
یانمق یاراشمز

آشنای سرله ده کیدیکی عالم
صحبتی هپ صوری ایدی
سرینه آشنا یوقدی
انسانه کلنجه‌ده مجانسلری
بیکانه کلده کوروی هم

بو بيت دخی مقولات نيدندر وجملهٔ معترضه اولمق دخی بعيد دكلدر اصلدن مرادنيه كوره نيستان وانسانه كوره مرتبهٔ احديتدر *روزكار* زمان معناسنه‌در وزمان عندالعرب ليل ونهاردن عبارتدر كه فلك اطلسك حركتيله متعين وشمس وقمرك وجودی اوزرينه دائردر حقيقت زمان آن غير منقسمدر كه جميع ازمنه وادواره ساريدر انكچون آن ايله دقايق ودقايق ايله درجات ودرجات ايله ساعات وساعات ايله ايام تقدير اولنور پس آن منبسط اولسه يوم ويوم دخی منبسط اولسه اسبوع واسبوع دخی منبسط اولسه شهر وشهر دخی منبسط اولسه سنه وسنه دخی منبسط اولسه دهر ودور دينلور فاما اوانكه تنزيلده كلور (كل يوم هو فی شأن) بو يوم ايله مراد آن الهيدر كه بسيط مرتبه‌در نتكم بر محلده دخی كلور (وما امرنا الا واحدة كلمح بالبصر) وبو آن حقيقتده نفس رحمانی اولمغله سب دهردن نهی اولنمشدر نتكم حديثده كلور (لاتسبوا الدهر فان الدهر هوالله) بيت مذكورده روزكار ايله مراد لاليل ولانهار عالمنده اولان آن وصلدر ويا تمثيله مجولدر وياخود ذكر محل وارادهٔ حال طريقيله اولان آن غير منقسمده اولان حال شريف وعاليدر (معنای بيت) بودر كه هر بركس كه كندی اصلندن دور ومهجور قالدی وغربت وفرقت آشنا اولدی كر وكندينك زمان وصلنی وصفاء حالنی طلب ايلر وكچن دملری خاطرندن چقارمز زيرا اصلنه ميل طبيعی اوزرينه مجبولدر اطفالك ابوينه ميل انجذابی كبی خصوصا كه قريب العهد اوله يعنی ميل اينمك آنك شاننددر مكر كه احوال عارضه حسبيله نسيان غلبه ايدوب تذكرنه ميل بولنميه شقاوت ذاتيه اربابی كبی نتكم قرآنده كلور (نسوا الله فنسيهم) وبو مقام اوج وجه اوزره مقصوردر اولكيسی بودر كه بعض كمل واردر كه وجودلرنده احكام وجوب وقدم احكام امكان وحدوث اوزرينه غالب وراجحدر وبوندن ماعدا اسباب عارضه واحوال مانعه دن دخی مصون ومحفوظلردر پس بو مقوله‌لر رجوع اختياری اوزرينه مفطور اولوب يول قريب ايكن وطنه دونمشلردر هم مرزوق البدايه وهم مرزوق النهايه‌درلر اكرچه كه زياده نادر ايسه‌ده سهل بن عبدالله التستری وعبدالقادر الكيلانی ومحيی الدين العربی قدس الله اسرارهم وانبياء عظام

عليهم السلام دخی بوقبیلدندر خصوصا بو صنفك اكملی و بوزمره نك
افضلی خواجه عالم و دیباجه نسخهٔ وجود بنی آدم صلی الله علیه وسلم
انكچون اوتوز اوچ دفعه معراج روحانی و بر كره معراج جسمانی واقع
اولوب مستوای عرشه دك جسد له واندن عالم تركیب وتدبیردن مفارقت
ایدوب اسراء بسیط ایله هویت ذاتیه مرتبه سنه دك ترقی بولمش
ومقدور بشرك غایتنه وصول ایله جمله دن سرافراز اولمشدر و بوطائفه
ازلا وابدا حضور اهلیدر زیرا اقرار كاهلری مقام قلب درقلب ایسه
جنت عاجله درجنتده ایسه ذكر یوقدر زیرا ذكر طرد الغفلة معناسنه در
و بومعنی ایسه غفلتی موجبدر پس غفلت اولمین یرده طرد اولمز وطرد
اولمین یرده دخی ذكر اولماز بلكه حضور محض اولور فافهم جدا
محكیدر كه شیخ علی بن سهل اصفهانی یه روز بلی خاطر كده میدر
دیو سؤال ایلمشلر جوابنده نیجه خاطرمده اولمیه كویا دونكی كون
ایدی دیمش ولكن شیخ الاسلام خواجه عبدالله الانصاری قدس سره
بیورمشلر كه بوسوزده نقصان واردر زیرا صوفی ایچون ماضی ومستقبل
یوقدر اول كونه هنوز شب كلمشدر وصوفی همان اول كونده
حاضردر* ایكنجی وجه بودر كه بعض نفوس فاضله واردر كه كرچه
نشأتلرنده احكام وجوب احكام امكان اوزرینه غالبدر ولكن ذاتلرنده
مستجن اولان كمالاتك ظهوری كسب وتعلمه موقوفدر علاج وجودده
كدایام ولیالی ایده رك بعدزمان مقصوده واصل اولورلر بونلر محروم
البدایه ومرزوق النهایه در فضیل عیاض ومالك دینار وابراهیم ادهم
كبی قدس الله اسرارهم و بوطائفه (فاولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات)
دائره سنده در طائفهٔ متقدمه نك احوالی ایسه محض حسناتدر* اوچنجی
وجه بودر كه نفوس ضایعه به احكام امكان وكثرت غلبهٔ كلیه ایله غلبه
ایدوب ارجعی خطابندن محروم اولمشلر وجانب وجوب وحدته یول
بولامیوب برزخ وجودده قالمشلردر بونلر نسیان كل اهلیدر و بونلر
حقنده قرآنده كلور (ومن كان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی)
*بعد ذا حقه رجوع ایدن نفوس مطمئنه دخی ارشاد یوزندن اوچ
وجه اوزرینه در* بری بودر كه حقدن بلا واسطه اخذ ایدوب تربیه
بولمشلردر وكمسنه نك صحبت روحانیه ویا جسمانیه سنه محتاج اولمامشلردر بونلر

اویسی مشربلردر که کبریت احمر مقوله‌سیدر و بومقامه اشارت ایدوب خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم بیورر (ان الله ادبنی فاحسن تأدیبی) و برحدیثده دخی کاور (کنت یتیما فی الصغر وغریبا فی الکبر) و بری دخی بالواسطه صحبت روحانیه ایله اخذ ایتمشلردر بونلر اشراقی مشربلردر که نادردر زیرا تلطیف روح واستعداد قوی‌یه محتاجدر و بری دخی بالواسطه صحبت جسمانیه ایله اخذ ایتمشلردر که بونلر کثرت اوزرینه‌در نتکم حضرت مولانا قدس سره شمس تبریزی دام شمسه صحبتنه داخل وشیخ کبیر یعنی صدرالدین القنوی شرح الله صدورمعتقدیه شیخ اکبر قدس سره الاطهر مجلسنه واصل اولوب تربیه‌لر بولمشلردر وعلی هذا اکثر اهل سلوک بودائره‌ده‌در زیرا صحبت جسمانیه بوزندن استفاده آساندر وانلرکه بی صحبت ومجاهده فتح ومکاشفه حاصل اولمشدر وبونلرک اکثری حاللرین هضم ایده میوب شربت جنون اچمشلر ودیوانه‌لک زنجیرنه کچمشلردر پس هرحالده حقدن یابالذات ویابالواسطه تأیید وعنایت لازمدر والا غایتی یا الحاد وزندقه ویاجنوندر (لمحرره) رهزن سالک حقدر زنهار *همدم اهل فنون اولمه صاقن * داخل صحبت عاقل اوله کور* سلسله بند جنون اوله صاقن

* من بهر جمعیتی نالان شدم *

* جفت بدحالان وخوش حالان شدم *

مصراع ثانی اولی بیاندر *جفت ضمله اش یعنی مقارن بدحالدن مراد اهل شهوت وهوی *وخوش حالدن مراد اهل زهد وتقوی‌در بدحال تقدیم اولندیغی کثرتنه بناءً نتکم قرآنده کاور (فمنکم کافر ومنکم مؤمن) (معنای بیت) بودرکه هر جمعیتده اکلیجی یعنی ارباب شهوت وهوی واصحاب زهد وتقوی مجلسلرنده فریاد وفغان قلیجی اولدم دیمکدر وبو بیت مابعدنه مرهوندر سرتعمیم اشغه‌ده کاور معلوم اولا که مرتبهٔ احدیتدن آخر مراتب وجود کلنجه تنزل رحمانی اعتباریله طورالهیدر و بومرتبه‌ده ظاهر اولان کماله کمال انسانی دیرلر وکذلک ترقی انسانی اعتباریله طور انسانیدر و بومرتبه‌ده ظاهر اولان کماله کمال الهی دیرلر پس سر انسانی بطریق التعقید نزولنده نیجه خوش حال وبدحاله مقارن اولمش وبطریق التحلیل عروجنده نیجه بدحال وخوش حال ایله

صحبت قلمشدر که مرور ایلدیکی اطوار ومنازلدر چونکه بونا له حقیقتده عروج واصله رجوع حالنه کوره در لاجرم بدحال خوش حال اوزرینه تقدیم اولندی زیرا بو اشارت اوزره بدحالدن حجاب ظلمانی اولان تعینات وخوش حالدن مراد حجاب نورانی اولان تجلیاتدر حجاب ظلمانی ایسه حجاب نورانیدن مقدمدر تنکیم نزول حالنه کوره عکس اوزره در (سؤال اولنورسه که ذکر اولنان حجب مختلفیه بدحال وخوش حال اطلاقنه سبب ندر (جواب بودر که تعینات جسمانیه نك بدحال اولدیغی ظلمت کثافتی اعتباریله وتعینات روحانیه نك خوش حال اولدیغی نورانیت ولطافت حسبیله در اکرچکه فی الحقیقه بدحال وخوش حال اولمق بوظلمت ونور اعتباریله انسانك کندی صفتیدر فافهم هذا الوجه العمیق والسر الدقیق ومن الله التوفیق (لمحرره) چونکه شد برفرقت یاران مادر زاد من * چون نباشد نی بشان افغان من فریاد من *

* هر کسی ازظن خود شد یار من *

* از درون من نجست اسرار من *

یعنی نالان اولدیغم جمعیتلرده موجود اولان اجناس مختلفه واصناف متنوعه دن هر بر کس کندی ظن فاسدی وقیاس کاسدی یوزندن بکا یار اولدی یعنی کیمی بنم فریادمی مجازه حمل ایدوب شهوت هوی ایله بکا قولاق طوتدی وکیمی دخی بنم حالمی مجرد ظاهرده اولان صیت وصدایه قیاس ایدوب کمسه بنم درونمدن اسرارمی طلب وصو تمدن سرمه وصورت حالمدن حقیقتمه انتقال ایتمدی زیرا ظاهر بین ایدی واسرار باطنه وقوفه استعدادی یوغیدی تنکیم بعض کلماتده کاور * قوری افسانه صانور صوفی صدای نایی * نیله سالك ایدی کوره سك مولانایی * الحاصل بدحال اولنلره شهوت وهوالری حجاب وخوش حال اولنلره زهد وتقوالری نقاب اولوب حقیقت حالی مشاهده دن محروم اولدیلر وفهم ایتدکاری کبی قیاس ایدوب پردهٔ پندارده قالدیلر * پس بونده اشارت واردر که سر انسانی نزول وعروجنده مرور ایلدیکی اجسام ظلمانیه ونورانیه دن بریله حقیقت اوزره صحبت ایتمدی زیرا هیچ بو مرتبه اهل انکله همراز اولمغه

حجب ظلمانیه ونورا[illegible]
هیچ بری انسانه محرم عق[illegible]

مستعد دکل ایدی اکرچکه هر موجود علوی اولسون سفلی اولسون انسانی کندی تعینی لباسنده کوروب کندی مرتبه سنده واقف اولق ظن ایلدی وکندی برابری صاندی (وهیهات این الثریا من ید المتناول) وحدیث قدسیده کلور (سر الانسان سری وسری سره) یعنی انسانك سری بنم سرمك ظاهری وصورتیدر وبنم سرم انسانك سرنك باطنی وحقیقتیدر وبو سر انسان حقیقت انسانیه دن عبارتدیرکه حقیقت الهیه صورتی اوزره ظاهر اولمشدر نتکم حدیثده کلور (خلق الله آدم علی صورته) وبو حقیقتدرکه مرتبهٔ غیبدن مرتبهٔ شهادته تنزل ایتدکده الله تعالی اکا جمال وجلال ایله تجلی ایلیوب جانب شرقیسنده نور جمالنی وجانب غربیسنده ظلمت جلالنی ابداع ایلدوب ملکی قبضهٔ جمالك سادنی وشیطانی قبضهٔ جلالك خادمی قلدی ملکی وجنی ایسه بو جمعیت اوزره ایتمدی زیرا ملك بالکز جمال وجن بالکز جلال اوزرینه مخلوقدر وسائر موجوداتده اولان کمالات فعله کلیوب قوه ده قالدی اکرچکه هر ذره آفتابك نورنی مشتمل وهر قطره دریانك سرنی محتویدر ومولانا جامی کلماتنده کلور * ملائك راچه سود از حسن طاعت * چو فیض عشق برآدم فرو ریخت * انسان بو جمعیت عظمی ایله دائر وبو سر الهی ایله ظاهر اولوب صورت تنزلده ترقی بولدی انکیچون کفار جهالت آشنا انبیاء عظام علیهم السلامك بشریتله تعینلرینه نظر ایدوب اول صورته معنای نبوتی منافی صاندیلر وتنور قیاسه دوشوب آتش جهالته یاندیلر بو سببدندرکه کشی حق بلمك آسان انسانی بلمك مشکلدر انکیچون انسان اکمل هم معلوم وهم مجهولدر زیرا عالم غیبده مستقردر شویله که اندن اثرنا پیدا وعین خبرنا بوددر ولکن کندی عینی آیینه سنده تجلیات الهیه ادراك اولنمق حسبیله مشاهده اولندی ظن اولنور وکندویه مضاف اولان صورت یوزندن آثار مختلفه حس اولنمق سببیله اول صورت انك عینیدر ظن اولنوب باندی قیاس اولنور حقیقتده ایسه عینی وذاتی ایله عالم غیبده محتجبدر پس آنی عالم کوندن اولان نیجه ادراك ایدرونیجه تعیین ایدوب اودر دیه بلور وچون انسان ناقص انسان کاملی معرفتدن وحقیقتی اوزرینه ادراکدن عاجز اولیجق سائر تعینات

اهلی آنی نیجه ادراك ایده بیلور * الحاصل مجرد صورتده اشتراك وتعیینده وفاق موجب معرفت دکلدر زیرا نظر عالم صفتده در که آخرت انك مظهریدر عالم صورته دکلدر که دنیا انك مظهریدر تسکم بعض اشعارده کلور * آن سیاهی کز پی ناموس حق ناقوس زد * درعرب بواللیل بود اندر قیامت بوالنهار * پس انسانك وجودی منشا بهاتدن اولدی نی کبی یعنی چون نی بدحاله مقارن بدکور ینندی ومجرد مجاز اولمق قیاس اولندی معهذا اول بدلك نیك دکل بلکه سامعکدر پس نی فریادنده صادق وبدحال استماعنده کاذب اولدی بوصورتده نی صدقی سبیله نجات بولوب سامع بدحال ایسه کذبی یوزندن هلاك اولدی وچون سامع نی کبی خوش اوله ایکیسی بله مقبول اولور تسکم بوقدر شیعه وروافض وامامیه حضرت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه‌یی کندو زعملری اوزره امام ودوست ومحرم راز اتخاذ ایتدیلر علی ایسه فی نفس الامر بونلرك ظنون فائده‌سی مرتبه‌سندن بریدر * بعدذا بیت مثنویده انسان کاملك تلوین مقبولنه رمز وار در زیرا تلوین ایکیدر بری تلوین اهل جفا بدر که مردوددر * وبری دخی تلوین اهل مکاشفه در که مقبولدر وبوکا تلوین حقیقی ونفاق اکبر دیرلر منافق شرعی جهنمك درکهٔ سفلاسنده اولدیغی کبی منافق حقیقی دخی جنتك درجهٔ علیاسنده دریعنی منافق شرعی اول ماسوی پرسته دیرلر که بریوز یله ایمان وبریوز یله کفر اظهار ایلر * ومنافق حقیقی اول حق پرسته دیرلر که اسمایه هر یوزدن تجلی ایلیه وباطنی جمیع صوردن معری وقیوددن مبری اوله بعض ثقاتدن مسموعدر که تلوین حقیقی اهلندن بری وفات ایتدکده یتمش ایکی فرقه‌نك هر برندن آدم حاضر اولوب بزدندر بزدفن ایده‌رز دیو ادعا ایتمشلر معهذا برفرقه‌دن دکل ایدی * ومحکیدر مولانا قدس سره‌نك مجلسنه بعض رهبان کلوب مولانایه تعظیما دوتا اولوب انحنا کوسترلر مولانا دخی بونلره قیام ایدوب تواضع قیلورلر سری بودر که رهبان مظاهر جلالدندر که جمال آنلرده مرتبهٔ باطنده قلمشدر ومولانا مظاهر جمالندندر که جلال آنلرده مستور اولمشدر یعنی اول جلال که قهره متعلقدر اندن اهل اللهده بالفعل اثر یوقدر زیرا ریاضت ومجاهده

ایله ناری نوره تبدیل ایتمشلردر قهر ایسه نار مقوله سندندر انکچون
مغضوب علیه اولنلر نارله معذب اولورلر پس قهره متعلق اولان
مرتبه انلرده بالقوه اثری ناپدادر پس مولانانك رهبانه سرفرو
قلدیغی حقیقتده انلرك باطنلرنده مستور اولان جمال بالقوه یه
کوره در ظاهرلرنده بالفعل اولان جلاله دکلدر اکرچکه بحسب الظاهر
بوقبیلدن ظن اولنور ورهبانك مولانایه منحنی اولدیغی حقیقتده
مولانانك باطننده مستور اولان جلال بالقوه یه کوره در ظاهرنده بالفعل
اولان جماله کوره دکلدر اکرچکه بحسب الصورة بوبابدن قیاس
اولنور پس بونلردن هربری کندی نفسنده متحقق اولدیغی حقیقت
جمالیه وجلالیه یه سرفرو قلمش اولدی انسان ایسه کندی حقیقتنه
مسخردر فافهم فانه من مزالق الاقدام حتی لایلزم الکفر بعد الاسلام *
وبو ذکر اولنان جمال وجلال الی یوم القیام انسان ارasنده دائردر
ابوالبشر آدم علیه السلامك جمال ظاهری هابیلده وجلال باطنی
قابیلده ظهور ایلدی وحضرت نوح علیه السلامك اوغلی کنعان
دخی قابیل قبیلندن اولدی وحکایه ده کلور که شمس تبریزی قدس سره
وقعه سنده اولاد مولانادن بری مخالفین طرفنده بولنمغله وفات
ایتدکده مولانا آنك جنازه سنه حاضر اولمیوب بزدن دکلدر دیدی
یعنی بزم جمال ظاهری حز مرتبه سیله متحقق دکل بلکه جلال
باطنیز مظهر پدر دیمك اولور وچونکه ظاهرا و باطنا موافقت بولنمدی
ابس منافقیلندن اولدی پس سعی ایدوب میراث پدری احراز ایتمك
کرکدر انکچون میراث زکریا و یه ده کلور (فهب لی من لدنك ولیا یرثنی
ویرث من آل یعقوب) (لمحرره) کوردی فرزندنی چومولانا * مظهر
رتبهٔ جلال اولمش * دیدی بزدن دکلدر بو ولد * بونی رد ایلمك
جلال اولمش *

سرمن از نالهٔ من دور نیست

لیك چشم وکوش را آن نور نیست

نیست مرکبدر برجزئی نی در یوق ودکل معناسنه وبرجزئی ده است
درکه لسان فارسیده رابطه در وبو لسانده رابطه حذف اولنمز
مکر تکرار لازم کله انکچون بعض قرائتنده ماقبلنده ذکر ایله اکتفاه

هر شيئك ملكوتى

حذف اولنور يعنى بنم سرم بنم ناله وفريادمدن دور وجدا دكلدر زيرا هر صورت برسرله دائر وهرظاهر برحقيقت ايله قائمدر انكچون الله تعالى به قيوم دينلدى ولكن چشم ظاهرى وكوش صورى ايچون اول نورى ادراك يوقدر زيرا حواس ظاهره ايله ادراك اولنسان ياجسم ويا جسمانيدر يعنى جسم ايله قائم اولان نسنه در روح وسر دكلدر كه بونلر بصيرت ايله ادراك اولنورلر پس ظاهربين اولان آدم بوسرى نيجه ادراك ايليه مكر كه قواى حسيه سى بالكليه متعطل اوله انكچون احوال آخرت احتضار حالنده منكشف اولور زيرا اول وقتده حس دن اثر قالمز وبو مقامه مناسبدر كه مثنوى ده كلور * پنبهٔ اين كوش سر كوش سرست * تانباشد اين كرآن باطن كرست * يعنى باطن قولاغنك انكشافى ظاهر قولاغنك انسدادنه موقوفدر انكچون قرآنده كلور (صم بكم عمى) يعنى منافقلر حقدن اصم وابكم واعمى اولدقلرى كبى راه حقده صادقلر دخى جميع ماسوى دن حواسى سد ايتمشلردر شويله كه وجود يا ندن فناء كلى كلوب بو فناء تام ايچنده جمال حقيقتى مشاهده ايلمشلردر پس انسانده حواس حقيقيه كركدر كه انكله حقى ادراك ايليه وكال خجندى كلماتنده كلور * مكو اصحاب دل رفتند شهر عشق شد خالى * جهان پرشمس تبريزست مردى كوچو مولانا * يعنى شمس ينه شمسدر ولكن خفاش اولنلر آنى كورمزلر پس شمسى كورمكه مولانا ديده سى كبى برديده ونايى استماعه آنك كوشى كبى بر كوش لازمدر مع هذا صداى نايه مخصوص دكلدر بلكه وجود

وجود ظلى ١٧

ظلى اطلاق اولنان كونياتك جمله سى صدا حكمنده نتكم شيخ عراقى كلماتنده كلور * همه عالم صداى نغمهٔ اوست * كه شنيد اين چنين صداى دراز * يعنى جميع كائنات نفس رحمانيدن صادر اولمش تجلياتدر بو خود معلومدر كه اشيا مظاهر اسمادر شويلكه هر وجود براسمله قائمدر صوت نفس ايله قائم اولديغى كبى پس جميع اشيا صدا كبى اولوب واول صدا دخى عكس نفس رحمانيدن وجود بولوب

اشيا مظاهر اسمادر نه ديمكدر ؟

برسرهاك ايله قائم اولمغى خصوص اوزرينه كه هم وجودى صدا حكمنده وهم صداى محقق ايله متصفدر نيجه برسر احدى وبرنور صمدى ايله قائم اولميه فافهم فانه ليس وراء عبادان قرية * لمحرره * صداى نغمهٔ نى دن بلندى سر وجود * بلى بو آينه دن عكس ايدر جمال شهود *

تن زجان وجان زتن مستور نيست
ليك كس راديد جان دستور نيست

دستور فتح دال ايله اذن واجازت معناسنه در لسان فارسيده تن وعربيده بدن ايكيسى برمعنايه دركه كوده در اطراف يعنى باش وال واياق انك مسماسندن خارجدر ولكن كاه اولوركه ذكر جزء واراده كل طريقيله ذكر اولنوب شخصك كندنى مراد ايدرلر بومقامده اولديغى كبى *جان* روح حيوانيدركه روان يعنى روح سلطانينك اثرى وظليدر بوراده جان ايله مراد رواندر معلوم اولاكه روح ايكيدر اولكيسى سلطانيدركه عالم امردندر اكاروح مفارق دخى ديرلر زيرا حيات حالنده بدنه تعلق تدبير وتصرفله متعلق اولوب ممات حالنده مفارقت ايدر وروح اضافى دخى ديرلر (ونفخت فيه من روحى) كلامنده اولان اضافتدن اخذ اولنمشدر وبوروح سلطانى بدنك خرابيله خراب اولمز ولكن اعضاوقواى بدنده اولان تصرفى فنابولور وبونك محل تعينى قلب صنوبريدر وقلب دخى روح كبى من وجه عالم ملكوتندر وبوروح سلطانى كه انسانك ملكوتيدر قبضهٔ حقده در نتكم آخر يس ده كلور (فسبحان الذى بيده ملكوت كل شئ) وچون بوروح ملكوتى (الله يتوفى الانفس حين موتها) موجبنجه قابض ارواحك يدقدرتيله مقبوض اوله تصرفدن معزول اولور انكچون بدنه اختلال كلوب انحلال ايله نظامى بوزيلور كرك بدن عالم صغير اولسون وكرك بدن عالم كبير اولسون نتكم حديثده بطريق الاشاره كلور (لاتقوم الساعة وفى الارض من يقول الله الله) اى ملازم الذكر لاالذكر فى الجملة فافهم جدا وايكنجيسى روح حيوانيدركه عالم خلقدندر واكاقلب وعقل ونفس دخى ديرلر اعضاء بدنك جملهسنه ساريدر جركك خمه ودهنك سمسمه سريانى كبى ولكن اقواى مظاهر بدندر انكچون حكما قتنده روح حيوانى دمدن عبارتدر زيرادمه ضعف وفساد طارى اولسه هلاك حاصل اولور وبوروحك محل تعينى دماغدر بركيمسهنك كلهسى قطع اولنسه ويادماغنه اختلال كلى كاسه هلاكنه وياجنونه سبب اولور اكرچكه يوركك وجكرك اختلالى ايله دخى فساد بدن حاصل اولور اصلى بودركه عرق دماغ قلبه متصل ونورى اكا منعكسدر انكچون عقل باشده در ديرلر مع هذا قلب ايله دخى ادراك

مطلب فى بيان الروح

اولنور يعنى عقل وقلبك ادراكنه آلت وواسطه در زيرا ارالرنده اتصال واردر و بوروح حيوانى روح سلطانينڭ بوهيكل محسوسه تعلقندن صكره حادث اولمشدر آنڭ انوارى انعكاسندندر وجميع افعال وحركاتڭ مبدئدر زيرا حيوة صفتى حى اولانده مستور ومغيبدر آثارى ايله معلوم اولور حس وحركت وارادت وامثالى كبى اكر بوروح اولمسه انساندن آثار مختلفه صادر اولمزدى زيرا روح سلطانى ذات وبوروح صفات منزله سنده در انكچون طاش ديوار اولمز ديرلر افعال الهيه ذات وصفتڭ اجتماعنه مبتنى اولديغى كبى افعال انسانيه دخى بوايكى روحڭ از دوا جنه موقوفدر ونقدر صفات كماليهٔ الهيه وار ايسه بو افعال وآثارڭ وجودندن مقدم غيب ذات احديه ده باطن اولديغى كبى روح حيوانى دخى روح سلطانينڭ بدنه تعلقندن اول آنڭ باطننده مسجن وبالقوه ايدى تعلق مذكورده ظاهر وبالفعل اولدى ولكن روح سلطانى حالهٔ اصلا خدده ومشامده وموتده بدندن مفارقت ايلر اكرچكه فنا بولمز فاماروح حيوانى بالكز موت حالنده مفارقت ايلر وفنا بولوراول وقتده روحڭ تعينى جسد صورتنده اولور بعدذاتى وجان اصلده احدى الذاتدر يعنى عالم امره كوره يكپاره جوهردر اكرچكه عالم خلقه كوره مفترق اولمشلردر نتكم شيخ اكبر قدس سره الاظهر برقصيده عنوا ننده اشارت ايدوب بيوررلر *شعر* انا من امره روح وجسم * وبونلرڭ عالم صورنده برى برلرندن بحسب المراتب والتجليات افتراق وتمايزلرى عالم معنى ده اتصال واتحادلرينه منافى دكلدر زيرا عالم خلق عالم فرق وعالم امر عالم جمعدر تحقيقى بودركه روح كندى جوهرى وتجردى وعالم ارواح مجرده دن اولديغى حسبيله بدنه مغاير واكا تعلق تدبير وتصرف ايله متعلقدر وبذاته قائمدر دوام وبقاسنده بدنه محتاج دكلدر لكن عالم شهادته كوره بدن آنڭ صورتى وكمالات وقواسنڭ مظهرى اولمغله روح بدنه محتاجدر واندن منفك دكلدر ومطلقڭ مقيده سريانى كبى ساريدر سريان حلولى وجوارى كبى دكلدر نتكم حيوان ناطق معناسى جميع افراد انسانيه ده ظهور ايتمشدر مع هذا حلول وسريان يوقدر بومقام مزالق اقدامدندر مكاشفيه محتاجدر پس بوندن فهم اولنديكه

تن وجان میانده من کل الوجوه مغایرت یوقدر بلکه بری برلرینك من وجه عینی ومن وجه غیریدر بیت مثنویده نایی تنه وآو ازی یوزندن ظاهر اولان سری جانه تشبیه واردر روح حیوانی روح سلطانی یه وبدن دخی روح حیوانیه آینه واقع اولوب میانده یعنی بین الظاهر والمظهر حائل اولدیغی کبی نای ایله سری اراسنده دخی حجاب یوقدر وروح سلطانی وروح حیوانی دخی بدن توسطیله محسوس ومشاهد اولدیغی کبی سر نای دخی آوازی توسطیله مدرك ومرئیدر (معنای بیت) بودر که فعجن جاندن وجان دخی تندن مستور ومخفی دکلدر زیرا تن جانك نقابی ومظهریدر آینه یه نقابی پرده اولمدیغی کبی جانه دخی پرده دکلدر ولکن کمسه ایچون جانی کورمکلکه اجازت یوقدر زیرا جان لطیفدر ولطیفه حواس ظاهره ایله رؤیت تعلق ایتمزتکم تنزیلده کلور (لاتدرکه الابصار وهو یدرك الابصار وهو اللطیف الخبیر) پس رؤیت لازم کلسه رتبه مظهردن بالواسطه کوریلورکه اول رتبه ظاهرك نقابیدر الحاصل رؤیت وراء نقابدندر رؤیت چهره آفتاب وراء غیم رقیقدن اولدیغی کبی وحدیثده کلور (ولیس بین القوم وبین ان ینظروا الی ربهم الارداء الکبریاء) بورداء کبریا ایله مراد ذکر اولنان رتبه مظهردر اکر بورداء ارادن زائل اولسه نور محض قالور نور محضه ایسه رؤیت تعلق ایتمز تکم فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن ربکی کوردکمی دیو سؤآل اولندقده جوابنده (نور انی اراه) بیوردیلر یعنی نور درنیجه کوره یم دیمکدر مع هذا لیلة معراجده علی التحقیق رؤیت حاصل اولمشدر پس اول نفی بو اثباتی منافی اولمدی زیرا رتبهٔ مظهر اراسندن مدرك ونور مجرد اولدیغی جهتدن غیر مدرکدر واولکه حدیثده کلور (ان من العلم کهیئة المکنون لا یعلمه الا العلماء بالله) یعنی معرفت جزئیاتده وعلم کلیاتده مستعمل اولوب عرفت الله دیمك صحیح وعلمت الله دیمك جائز اولمیجق حدیثده اولان عبارت نیجه یراشور حواشی حسینیده جوابنده بامجازا لام معناسنه در صلهٔ علم دکلدر لا یعلم الا العلماء المخلصون له دیمکدر دیمش ولکن بو توجیهدن ضرور تسز ظاهردن عدول واردر حیثیت قیدی اعتبار اولنیجق غبار قالمز یعنی علم بالله دن مقصود الله تعالی یی علم ومشاهده طریقیله احاطه دکلدر بلکه کندی ایله خلق اراسنده ارتباط وعالمك

اندن استثناسی حیثیتندن بقدر الطاقة البشریه علم دیمکدر پس با اصل اوزرینه اولور بو معنایه شهادت ایدر اول قول که اعلم البشر صلی الله علیه وسلم بیورمشدر (ماعرفناك حق معرفتك) ای ماعرفناك حق معرفتك بحسبك ولکن عرفناك حق معرفتك بحسبنا فافهم جدا فقد اغناك الاصباح عن المصباح بعد ذا بیت مثنویده ایکی اشارت واردر اولکیسی بودرکه رؤیت جانه دستور اولسه مرئی اولمق شانندندر زیرا مخلوق در مخلوق ایسه نقدر لطیف اولسه ادراکی ممتنع دکلدر ادراك اولنمق ضعف ترکیبندندر والا الله تعالی انسانی رؤیت اوزرینه اقدار ایلسه بصر دخی بصیرت قدر ادراك ایلردی انکیچون آخرتده ترکیب آخر اوزرینه اولوب خالقه بله رؤیت تعلق ایتسه کرکدر زیرا زیرا دنیاده ارواح اجسام صفتیله ظاهر اولمشدر آخرتده ایسه عکس اوزینه در انکیچون دیمشلردرکه آخرت دنیانك قلبیدر پس اوراده قالب قلب اولسه کرکدر فافهم جدا ایکنجیسی بودرکه جان تن تعینیله متعین اولمشدر انکیچون بدندن مفارقتدن صکره بدن صورتیله تشکل ایدرار واحك حین ملاقاتده تعارفلرینه سبب بودر والا بری برلرن فرق ایتمك لازم کلوردی وروحده بو صورت بدن قبل التعلق بالقوه ایدی صکره حادث اولدی پس جان تن صورتیله تصور ایتمکیله تنی رؤیت جانی رؤیتك عینی اولدی نتکم اونی مشاهده ذی اونی مشاهده نك کندیدر تن ایسه جانك اونی ورنکیدر وبو مقامك اسرارندندرکه دیمشلردر * رق الزجاج ورقت الخمر * فتشابها وتشاكل الامر * فکانما خمر ولاقدح * فکانما قدح ولاخمر * وابو یزید بسطامی قدس سره بیوررلرکه فرق سنه درکه بن حقله مکالمه ایدر وحقدن استماع ایلرم بو خود معلومدرکه مکالمه واستماعلری ظاهرده خلقله وخلقدندر فاما حقیقتده حقله وحقدندر اکرچکه ظاهربین اولنلر کندیلری کبی حقدن غائب وخلقله حاضر قیاس ایدرلر زیرا محجو بلردر نتکم خواجه حافظ کلماتنده دخی کلور * معشوق عیان میکذرد برتو ولیکن * اغیار همی بیند ازان بسته نقابست * وشیخ فضلی مقالاتنده دخی کلور شهود ایلردی آثاری اولوا الابصار اونلر هب * ولی اغیار منع ایلر ایدوب غیرت جلال هو * جمال شاهد مقصوده پرده در بو بدن

کورز اوجانی بدن پرده سن یاقوب کل ایدن * اکرچه جلوهٔ یاره نقسا بدر نازی * ولی نیاز یوزندن کوروآنی ارکندن

﴾ آتش است این بانك نای ونیست باد ﴿

﴾ هرکه این آتش ندارد نیست باد ﴿

• نیست باد * تجنیس تامدر وایکنجی نیستده ادات خبر معتبر دکلدر بلکه نیستك مجموعی یوق دیمکدر زیرا دعاء علیه در اولکی ایسه اخباردر بوراده دعا ذمه ویا تجبه محمولدر قاتلهم الله کبی مع هذا اکمل انساندن مأذون اولدقلری مواد ده دعاء علیه دخی صادر اولور نتکم فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن دفعاتله صادر اولمشدر (اللهم اشدد وطأتك علی مضروا جعلها سنین کسنی یوسف) و(اللهم سلط علیه کلبا من کلابك) ونظایری کبی ولکن بیت مثنویده نیست بادك حسن موقعی واردر سری اشغه ده کلور (معنای بیت) بودر که آتشدر بوصدای نای وبل دکلدر یعنی یل ایسه ده آتش کبی درون عاشقده تأثیری واردر که محرق وماسوی سوزدر پس آتش است لفظی تشبیه بلیغ قبیلندن اولمش اولور زید اسد کبی ویاخود عین آتشدر بو آواز نای اکرچه که صورتا نفخدن حاصل ومتولد اولوب یل تعینی ایله متعین اولمش وصوت صورتن بولمشدر نتکم دم شهید قبا متدده لون دم ایله تلون ایدوب ولکن اندن رایحهٔ مسك استشمام اولنسه کرکدر پس دم مذکور عند الله مسك اولمسه اول رایحه اندن فایح اولمزدی وبو معنانك شریعتده نظائری چوقدر سری ارباب حقیقته روشندر هرکمکه بو آتشی طوتمیه یوغ اولسون یعنی بویله اولان مذمومدر ویامحل تعجبدر ویا یوغ اولسون دیمکه لایقدر زیرا فطرت اصلیه سندن مائل واعتدال طبیعیسندن منحرف اولمشدرو بو آتشی طوتمیه دیمك ایکی معنی طوتر بری بوکه آنك قلبنده نای آتش کبی آتش وحرارت بوقدر دیمکدر وبری دخی آتش نایدن متأثر اولمیه دیمکدر زیراقبنده آتش مذکور اولمامغه آتش نیدن متأثر اولمق لازم کلور پس معنای اولدن بطریق الکنایه معنای ثانی لازم کلور وبونده اشارت واردرکه اول آتشدن متأثر اولمغه یوقلق دیدکلری صفت کرکدر زیرا یاش اغاج یانمدیغی کبی واراق اهلی دخی یانوب دوتمز نتکم قبورده اولان اجساداروا حله اشتعاله منتهی اولمدقعه

ایضا ... یدنه چیقان صدا ... ونفسی دکل آتشده ... که ... استعدادی اولانرده آتشه ماسوایی یاقار ... بوندهٔ کبه صادر ... دوکی جنبه ... جبه استکمال ده روح اولور ... قبورده کی اجساد احل اشتعاله منتهی اولمدقجه نفخ صور ... اولنسه ده جماده تأثیر ایتمز ... شریعته وطریقته مرتبه‌لری ده ... وجودنده کماله بولمسه روح ... حقیقته نفخ ایدیلمز . بناء علیه طالب کمال اولانه کمال اسبابجه یوزندن منتهی اولمه ... مقدر .

نفخ صور اولنمز واولنسه دخی جماده تأثیر ایتمز ورحم مادرده اولان جنین دخی بونك نظیری در وکذلك شریعت وطریقت جسد کبیدر قبل الاستکمال جسده نفخ روح اولنمدیغی کبی شریعت وطریقت مرتبه لری دخی سالکك وجودنده کمال بولمسه روح معرفت وحقیقت اکا نفخ اولنمز پس برکماله طالب اولان کمسنه اول کماله اسبابی یوزندن منتهیٔ اولمق کرکدر وبو مقامك لطائفندندر که سیواسی کلماتنده کلور * استمزسك بنی سن اولدوروب ین کندیمی بن * سکا هرکیم یرامز سه بکا دخی یرامز * بنلکدن مراد وجود وپندار واضافة کونیه در که یرامز نسنه در مقابلی تواضع وفنادر دیمشلردر که سالکه قرب درکاه بولقلغی مقدار یدر پس بو معنادن حظ اوفی کرکدر ومولانا جامی کلماتنده کلور * چه شودای شیخ هرساعت فزودن خرمن طاعت * چو نتوانی کهیك جواز وجود خویشتن کاهی * وبیت مثنویده اشارت واردر که استماع نایه تأثر قلبی وانفعال روحانی وانجذاب سری لازمدر والا استماعی حرام واول مجلسده حضوری محظورات اسلامدندر (لمحرره) کرم عشق اولمسه کوکل چوننور * نیجه ممکن که اوله مظهر نور * نالهٔ نایه طوتمدقجه قولق * بلبل وقت ایسکده وار اوته دور *

﴿ آتش عشقست کاندر نی فتاد ﴾

﴿ جوشش عشقست کاندر می فتاد ﴾

عشق کسر عینله شول افراط محبته دیرلر که ذاتك صفته میلندن قلبده ظهور ایدوب جمیع عروقده جاری وجمله اعضا وقوایه ساری اوله بو سببدندر که حلاج قدس سره نك اطرافی قطع اولندقده وجه ارضه دمی الله الله دیو واقع اولدی وزلیخا افتصاد ایتدکده قانی یوسف یوسف دیو یره دوشدی وبو عشق مراتب محبتك آخریدر یعنی درجات انجذابك اولی محبت وآخری عشقدر انکچون نور محبت ونار عشق دیرلر الحاصل نور ونارك ایکیسی برحقیقتدر ولکن نورك ظهوری مشتد اولسه نار دینور پس نار نوردن تفرع ایتمشدر حوانك آدم اوزرینه علیهما السلام تفرعی کبی انکچون نار مؤنث ونور مذکر اولمشدر بوندن فهم اولندیکه نار نورك باطنیدر صفت زیاده لکیله ظاهر اولمشدر عشق دخی محبتك باطنیدر که کیفیت زائده سی حسبیله عشق دینلمشدر وعشق فنا بولسه

عشقك معناسی

محبت ذاتیه قاآور که روحك صفتیدر ولکن فناء عشقدن صکره اولان
محبت الله تعالی یه ومقدم اولان عبده مضافدر انکیچون اول
مرتبه نك صاحبنه حبیب الله دینلدی زیرا مقام محبوبیت که قرب
فرائض مرتبه سیدر مقام عشقك فوقنده درکه قرب نوافل
مرتبه سیدر واول خلت که فخر عالم صلی الله علیه وسلم آخر عمرنده انکله
ترقی بولمشدر خلت ابراهیم علیه السلامك باطنیدر که مقام محبوبیتك غایتیدر
پس بو مرتبه ده فخر عالمدن غیری محبوب بالذات یوقدر (لمحرره) سنده
قلدی تجلی حسن ازل * حسنکه بنده اولدی جمله گوزل *
دیمشلردر که عشق ایکیدر بری عشق مجازی وبری دخی عشق حقیقیدر
عشق مجازی عفیف اولسه تلطیف سره سبب وعشق حقیقی یه وسیله
وبهانه اولور زیرا همومی هم واحد قیلور وتفرق خاطری ایله پشان
دلی کسر وخدمت محبوبی لذیذ ایلر ومحبوبه اطاعت وامرنه امتثالده
تعب ومشقت قومز بو عشقدر که حدیثده کلور (من عشق فعف وکتم
ثم مات مات شهیدا) سید الطائفه جنید قدس سره دن مرویدر که نار
دیدیکه یارب فرضا سکا اطاعت ایتمیم بندن اشد ب نسنه ایله عذاب
ایدرمیدك رب العالمین بیوردیکه نار کبرامی سنك اوزریکه مسلط
قیلورم ناردیدیکه یا بندن اعظم نار وارمیدر الله تعالی بیوردیکه
واردرکه ولیلرم قلوبنده اسکان ایتدیکم نار محبتدر انتهی بوندن فهم
اولنورکه سر امانت کبری بو عشق اوزرینه مبنیدر انکیچون انساندن
غیری کمسه اکا تحمل ایتمدی زیرا عذاب اکبردر (لمحرره) کیم الور
بو یننه بو عشقی دیو * حق تعالی چون ایتدی خلقه خطاب *
الدی انسان اوباری گردننه * گوردی کمسه گتورمدی اکا تاب *
کندی تندی کورانسان ضعیف * نار کبرایه دوشوب اولدی کباب *
دوزخ اول ناردن صغندی حقه * گوردی یوق عالم ایچره بویله عذاب *
حق عشقك شرابن ایچدك ایسه * قالمدی ساکه حاجت می ناب *
می شرابدر مطبوخنه خصوص اوزره باده دیرلر بعد ذا بیتك معناسنده
ایکی مسلك واردر بری مسلك ظاهردرکه نیده آتش عشق ومیده
جوشش عشق اولمق تشبیهه محمولدر یعنی نی ده اولان تأثیر آتش عشقك
تأثیری ومیده اولان جوشش ذوق دلده اولان جوشش گیدردیمکدر

زیرامی اصطلاحات صوفیه ده شمول ذوقه دیرلر که دل سالکده ظهور ایلیوب آنی خوش وقت ایلیه وسرمست قیله وجه حل بودرکه عشق حقیقتده انسانه مخصوص صدر نتکم ذکر اولندی نیه ومیه دکل جن وملکه بله احسان اولنمامشدر نتکیم کلور * جذبهٔ عشق نه پیچدبه ملائك صائب * آن کمندیست که درکردن انسان باشد * وبری دخی مسلك حقیقیدرکه نی ومیده اولان آتش عشق وجوشش عشق محبت ذاتیه یه مجمولدر نتکیم حدیث قدسیده کلور (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) اکرچه بومعرفت حقیقتده انسانه مخصوصدر ولکن جمیع اشیانك وجودی تجلیٔ حبی اوزینه مبنیدر نتکیم کلمات هدایده کلور * کنز مخفیدن ظهوره کلدی اشیالاجرم * بادحبله تموج ایلدی چون دریای عشق * پس سرمحبت جمیع موجوداته ساریدر انکچون تسبیح وتکلم ایدرلر وخوف وخشیت وسائر صفاتله متصف اولورلر نتکم اهل الله بومعانی یی ادراك ایلمشلر وموجوداتك حیات حقانیه لرین مشاهده قلمشلردر وحدیثده کلور (احد تحبنا ونحبه) پس موجودات اراسنده خصوصا عالم صغیر ایله عالم کبیر میاننده جهت ارتباط واردرکه آنی ادراك ایتمك غایت خفیدر بوجهتدندرکه فخر عالم ایله احد طاغی اراسنده محبت واقع اولدی بوصورتده (معنای بیت) دیمك اولورکه آتش عشقدرکه حقیقتده نیه دوشدی انکچون دل عاشق آنی استماعله محترق اولور وجوشش عشقدرکه حقیقتده میه دوشدی انکچون آنی نوش ایدن اضطراب عظیم بولور وبو معنی اوزره نی ومیی تخصیصه وجه بودرکه نای وجود انسانی شکلی ومی دخی ذوق باطنی صورتیدر بواعتبارله نی ومی انسانك صورت ومعناسنه اشارت ایلدی غیر موجوداتده ایسه بومرتبه ده تقارب یوقدر نتکم سرنایی بیانده مرور ایلدی پس حقیقتده نی ومی انسان وآنك ذوقندن عبارتدر زیرا عالم کبیر عالم صغیرك تفصیلی واقع اولمشدر بوندن فهم اولندیکه موجوداتده اولان عشق محبت مطلقه یه مجمولدر وذوق باطن می کبی دائما جوششده در ولکن انتهای مراتبده غلیان عشق کسلوب محبت صرفه قالور وبو محبت ایله عاشق معشوقه ارتباط بولور

* نی حریف هرکه از یاری برید *

﴿ پردهـايش پرد هاى مادريد ﴾

حريف عربيدر ايكى معنايه كلور برى حرفته اش يعنى هم صنعت و برى دخى بيع وشرا آلشقى يعنى صاتى بازار اندوكى كمسنه صكره باده مصاحبنده استعمال اولاندى بوراده مطلق يار ومصاحب معناسنه در *يارى ده اولان يازانده در تنكير وابهام وياغيرى معنى ايچون دكلدر تنكم تصوير معناده روشن اولسه كركدر *پرده* ديوان حافظ شرحنده سودى ديركه پرده نغماتك اصول اربعه سندن متفرع ومتشعب اولان نغمه لره ديرلر مثلا عراقدن ماياه وبوسلكدن متفرع اولديغى كبى انتهى ولكن علم ادوارده اصول اربعه دن مراديكاه دوكاه سكاه چاركاه درپس عراق بو اصولدن وكذلك هفت آغازه دن خارج اولوب واو ن ايكى مقامده داخلدر وبعضيلر ديمشلردركه پرده دن مراد مقاماتدر تنكم پردهٔ راست وپردهٔ عراق ديرلر وعلى كلا التقديرين پرده نغماتدن خالى اولمق حسبيله بوراده الحان ونغمات مراد اولنور (معناى بيت) بودركه هركمكه ياردن يعنى يار حقيقيدن كسلدى وجدا دوشدى ووطن اصليدن دور ومهجور اولدى نى آنك مصاحبيدر زيرا نى دخى نيستاندن كسلوب غربته دوشمشدر پس ايكيسنك ميانده مناسبت تامه وجهت جامعه واردر بناء على هذا فراق اهلنه همدرد وهم صحبت اولمغه لايق اولان يته نى در غيرى دكلدر وياخود هركيمكه يار مجازيدن كه جملهٔ ماسوادر كسلوب (ارجعى الى ربك) موجبنجه يار حقيقى جانبنه منجذب اولدى تنكيم كمال خجندى كلماتنده كلور *وصل ميسر نشود جز بقطع* قطع نخست ازهمه ببريد نست* پس نى اكا صحبته سزاوار در زيرا سالكه وحدت صرفه عالمنده وحشت واردر انكيچون ايلهٔ معراجده فخر عالم صلى الله عليه وسلم جبرئيلدن مفارقت ايتدكده وحشت حاصل اولجق حضرت صديق رضى الله عنه ايله زياده مأنوس اولمغين دفع وحشت ايچون آنك آوازينه مشابه آواز ايله خطاب وارد اولدى پس انسان كندى نفسندن ازالهٔ وحشت ايچون البته بر انيسه ودفع حزن ايچون لاجرم بر جليسه محتاجدر بناء على هذا فى الجمله تغنى تجويز اولنوب هيچ بركيمسه اولمديغى صورتده صفيره وكندى كنديله زمزمه رخصت ويرلمشدر *بو صورتده اهل وحدته

نای دن اوزکه انیس اولماز زیرا آوازی روحانی ومؤثردر سائرلهوکبی
غلیظ جسمانی قبیلندن دکلدر (مصراع ثانینك معناسی) بودرکه
نیك پرده لری ونغمه لری بزم پرده لریمزی یرتدی یعنی زهد وتقوی
وعرض وناموس ووقار پرده لرینی ارادن قالدردی زیرا بونلر پردهٔ
پندار مقوله سیدر که بو پرده دن بیرون اولمغه البت برضرب دسته
محتاجدر بوخصوصده نی بزه معین اولوب آواز حزینی دست برد ایله چاك
ایتمدك پرده قومدی وخواجه حافظ کلامنده کلور *نه من از پردهٔ تقوی
بدر افتادم وبس* پدرم نیز بهشت ابد ازدست بهشت* یعنی آدم
علیه السلام دانهٔ کندمدن تناول ایتمك وساطتیله پرده بیرون تقوی
اولوب جنتدن چیقدی وبودنیاده مقتضای عشق اولان آلام
وشدائد ایله مبتلا اولدی بو ایسه صفت ممدوحه در زیرا بر عشق
بیك تقویدن یکدر بومعنی پدریمز آدمدن بزه میراث اولمغله بزم دخی
پرده مز یرتلدی ودامن دلمز خار ماسوایه ارتباطدن قورتلدی سلامت
استینلره جام تقوی عافیت اولسون ملامت دلینلره ساغر عشقك
دور دائم بری نوش اولنسون بری طولسون (لمحرره) ساقیا درد
وبلاهردم بکا شربت کلور* عاشق اولدرکم اکا زهر ستم لذت کلور *
پردهٔ پندارمی یاخود غم دلدارمی *هرکسك حالیجه حقدن سرنوشت
البت کلور * ویاخود نایك نغمات رخیمه واصول مستقیمه سی بزم حقده
حجاب اولان پرده لریمزی یرتدی که اول پرده لرك کیمی حجاب ظلمانی
وکیمی حجاب نورانی مقوله سیدر نتکم بالاده بیان اولندی وبو پرده لرك
انحرافیله حقه یول اچلدی وجانان ایلی سچلدی زیرا ارواح عالیه
ونفوس قدسیه به استماع نغماتدن بسط عظیم حاصل اولوب عالم
علوی به عروج ایچون بدندن مفارق ومنسلخ اولورلر واول بسطك
تأثیرندن قالبه دخی اهتزاز وحرکت ضروریه کلور ولکن کثافتنه
بناء بالاخره نابرجا اولوب قالور وبوندن علم ادوارك تألیفندن غرض
اصلی نه ایدوکی معلوم اولدی دیمشلردرکه علم موسیقینك اصلی
فیثاغورس حکیمك اختراعیدر حکیم مذکور حضرت سلیمان علیه السلام
زماننده کلوب قوت ریاضتله حرکات افلاکی ایشتمش وحس وحدسله
عوالمی مشاهده قلمش ایدی احوالی مفصلا محلنده مسطوردر *

هم‌چونی زهری و تریاقی که دید
هم‌چونی دمساز و مشتاقی که دید

زهر اصلنده قاتل آجی نسنه‌در صکره آغوده اعلام غالبه‌دن اولمشدر اوده زهره دیدکاری اکا نسبتله‌در آخرنده‌کی یا تخصیص ایچوندر زهر هلاهل زهر قاتل معناسنه‌در هلاهل اصلنده سنند شهرلرندندر که بعض سم قاتل اکا نسبت اولنور *تریاق* کسریله معروف دواء مرکبدر ابتدا آنی ماغنیس حکیم اختراع ایدوب صکره اندر وماخس قدیم لحوم افاعی زیاده ایتمکیله تکمیل ایتمشدر لحم حیه‌دن معمول اولان تریاق فاروقی ضرورت قویه اولمجق اکل ایتمك جائزدر ونیك زهر اولمسی ارباب طبیعت ونفسه کوره‌درکه شهوت وهوایه مقارنتله مهلکدر وتریاق اولدیغی اصحاب قلب وروح وسره کوره‌درکه عشق ومحبت وانسه مجاورتله مصلحدر نتکیم بالاده تحقیق اولندی *که* استفهامدر *دمساز* موافق مصاحب وراز داش معناسنه‌در نیك دمساز ومشتاق اولدیغی ابیات سابقه‌ده شرح اولندی الحاصل دمسازلق عاشق ایله همدرد اولوب روحه آنك آوازندن انس حاصل اولمغه کوره‌در ومشتاق اولمق نیستاندن کسلوب عالم فراقه دوشمسی حسبیله در مأمون خلیفه دیمشدرکه اخوان اوچدر بری بودرکه غدا کبیدر هر وقتده محتاجدر وبری دخی بودرکه دوا کبیدر انسان اکا احیانا محتاجدر وبری بودرکه داء کبیدر اکا ابدی احتیاج یوقدر پس نی ابدی محتاج الیه دمسازلرندندر زیرا روحك دائما عالم علوی‌یه عروجنده احتیاجی واردر استماع نی ایسه آنك اسباب قویه‌سندندر (ارحنا یا بلال) بو قبیلدندر زیرا عالم معنایه عروجه البت بر وسیله لازمدر دیمشلردرکه نفس انسانی حزن حالنده خام اولوب پس اصوات حسنه آنی اشعال ایدر ومقصوده منتهی قیلور حتی بعض حکما مریضه استماع الحان ایله امر ایدرلر ایمش زیرا ثقلت مرضی تخفیفه مداردر ودیمشلردرکه تغنی تصفیهٔ فهم وترقیق ذهن وتلیین عریکه وتشجیع جبان وتسخیهٔ بخیل ایلر واطفال مناغات ام ایله خوش حال اولورلر وفیلی صید ایتمك دیلسلر ملاهی جمع ایدوب اشغال ایتمکله صید ایدرلر وشتر حدی ایله نشاط ارتورر وسرعت حرکته سبب اولور ونأثرندن چپ وراسته التفات قیلور وسبرنده تبختر

ایلر نتکم شیخ سعدی کلماتنده کلور * اشتر بشعر عرب در حالتست طرب * کر ذوق نیست ترا کژ طبع جانوری * وبوندن غیری دخی اربابنه منافع کثیره وفوائد عظیمه سی واردر اکرچه که جمیع اصوات موزونه والحان مرغوبه طلب ذوق وحضور ایچوندر حقیقتده ایسه ذوق دخی برحجابدر ارباب جذبه غیریلری کندیلری کبی قیاس ایدرلر طوق اولان آج حالن بلزمثلدر پس سعی ایلیوب عالم فنایه وصولله برازخ فراقدن خلاص اولمق کرکدر (لمحرره) چانور کوشمه نیدن آواز * آنی کور قوسنی کل سندن واز * طوله کور بوهوای عشقله سن * ایده کوراندن علویه پرواز

* نی حدیث راه پرخون میکند *
* قصه های عشق مجنون میکند *

* حدیث * لغتده جدید وعرف عامده خبر وکلام معناسنه وعرف محدثینده خبر رسول صلی الله علیه وسلمدر کویا قرآنه مقابله ملاحظه اولنمشدر زیرا قرآن قدیم وخبر رسول حادثدر وصحاحده کلور که حدیث قدیمك ضدیدر کلامك قلیل وکثیرنده مستعملدر زیرا شیئا فشیئا حادث اولمقده در راه پرخوندن مراد طریق عشقدر که زیاده خطرناکدر وخطرناك یوللرده قان دوکیله کلمشدر وبو عبارت ایکی معنایه محمولدر بری بودر که طریق عشقك هر خطوه سنده بیك درد وبلا ورنج وعنا واردر نتکم مولانا جامی کلماتنده کلور * مکو که قطع بیابان عشق آسانست * که کوههای بلاریك آن بیابانست وخواجه حافظ کلماتنده کلور * که بهر کام دران راه خطری نیست که نیست * وله * شب تاریك وبیم موج وکردابی چنین هائل * کجا دانند حال ماسبکباران ساحلها * شب تاریکدن مراد جلال ذات وبیم موجدن مراد صفات قهر وکردابدن مراد کرداب بحر عشقدر که امتحانات هائله در سبکباران ساحلدن مراد زهاد عباددر که بر بشر نده قالمشلر ودریای درده دوشمشلردر پس انلر خطر نه ایدوکن بلمزلر انکچون حقیقتده آدم علیه السلامك اولاد معنویه سندن دکللردر زیرا آدمك جنتدن دنیایه هبوطی مجرد بودرد وبلا یوزندن ترقی ایدر کیم که بوبلا بارنی اوزرنه المدن تنزل بولدی انکچوندر که انبیاء واولیا علیهم السلامده انوع بلا ایله مبتلا اولمدق بوقدر نتکیم یعقوب علیه السلام مصرده یوسف علیه السلامه تحریر ایتدیکی نامه ده (نحن من بیت البلایا) دیدی وفخر عالم صلی الله علیه وسلم

(ماو ذی نبی مثـل ما اوذیت) ای ما صفی نبی مثل ماصفیت دیو
تفسیر ایتمشلردر زیرا بلاسبب تصفیه در وتصفیه هرکسك استعدادینه
کوره در چون فخر عالم صلی الله علیـه وسـلم قدر ومنزلت واستعداد
وقابلیت جهتندن اکمل الخلق ایدی لاجرم جمله دن زیاده مبتلا اولدی
(لمحرره) *در وصلی چقردی چون الدن*اشك عاشق نوله مرجان اولسه
* خرج اولور راه حقـه هرنه که وار *یانکـه قالمز اکر جان اولـسه *
(وبری دخی بودرکه بو یولده نیجه قوافل کسلمش ونیجه قانلر دوکلمشدر
زیرا رهزنی چوق وبرازخی خـدن آرتوقدر شول ظلمات درکه قطعی
همراهی ٔخضره منوط و بر بحر عمیقدرکه کشتی ٔوجودی تخلیص ملاحی ٔ
نوحه مربوطدر خصوصا تجلی ٔعلمی مرتبه سنده خیالات واوهـام
بوانه کتمشلر وعین الیقین پایه سـنه قـدم باصـدق صانوب کندی
کندیلرینه نهلر ایتمشـلردر شول یولك که هرقـدمه سنـده برصومعـه
وبرکنشت اوله سالك مقصده نیجه وصول بوله یاچاه الحاده دوشر ویا تنور
زندقه ده پشر یاپای بند عجب غرورله بغلنور قالور ویا برسؤاعتقاد مرضنه
مبتلا اولوب هلاك اولور *مجنون*جنوندن یعنی اختـلال عقلدن ناشی
کلام وافعـالی مستقیم اولمیـانه دیرلر بورا ده مجنون قیس عامرینك
لقبی درکه لیلی آنك معشوقه سیدر جنونی جنون عشقدرکه مقبولدر کلمات
جامی ده کلور *حیرت عشق راه عقلم زد* ار شدونی معـاشر العقلاء *
ودیوان حافظده کلور * دوره منزل لیلی که خطرهاست دران*شرط اول
قدم آنست که مجنون باشـی (معنای بیت) بودرکه نیزیاده خطرناك
اولان طریق عشقك خبرن سویلر وعشق مجنون قصه لرن بیـان ایلرزیرا
مجنون لیلای مجازی عشقنه مبتلا اولوب بوقدر مدت تیربلایه آماجکاه
ودست ابتلادن خالی تباه اولدیغی کبی لیلای حقیقی عشـقنه کرفتـار
اولانلر دخی نای کبی دردله بغرلرن دلمشـلر وچنبر ستمله وجودلرن دلم دلم
دلمشـلردر شویله که آواز پرسوزلری ولوله انداز اهـل زمین وآسمـان
ونالهٔ جکر کدازلری غلغله پرداز محافل انس وجان اولمشدر و بونلردن
نیجه لر قطع راه ایده میوب وترتیب اوزرینه کلدکلری یوله کیده میوب کیمی
موالید باغنه بنده وکیمی عنـاصر چاهنه افکنده وکیمی طبیعات مرتبه
سـنده بسـته وکیمنك دخی عالم ارواحه وصولده پای حرکتی شـکسته

ه‍یلوکده یولده قالانلر

اولوب هر بری برهزن یوزندن هلاك اولمشلر و بر برزخ ایچنده قالمشلردر

زیرا جمیع براز خدن عبور ایله موصوف بر مرشد کاملك ارشادنه موقوفدر خصوصا اصل الاصول اولان استعداد ازلی وتوفیق لم یزلیدر نتکم فضولی کلماتنده کلور * عزم چرخ ایتدی مسیحا که بوله معراجن یتمدی منزل مقصوده طریق طلبی * وقس علیه حال ادریس علیه السلام وغیره فما حصل لنبینا صلی الله علیه وسلم من الوصول الی نهایة النهایات من مراتب تجلیات الافعال والصفات والذات لم یحصل لغیره من الاولین والاخرین فیالطوبی له *

* محرم این هوش جز بیهوش نیست *

* مر زبان را مشتری جز گوش نیست *

این هوش بیت سابقدن مفهوم اولان هوشه اشارتدر که عقل معاد عقل کلیدر * بی هوش * ده اولان هوش ایله مراد عقل معاش وعقل جزئیدر که بوعقلك اربابی اوزعقلك اصحابی قاتنده دیوانه حکمنده در وبالعکس مصراع ثانی تشبیهی متضمندر (معنای مصراع اول) بودر که بوعقل معاد وکلی نك محرمی بی هوشدن غیری دکلدر یعنی هر کیم که عقل معاش وجزئی بی ترك ایلیه و حکمنه اتباعی قویه وملاحظه دن آنی چقاره عقل معاد وکلی یه اول محرم و یار اولور زیرا اول عقل بوعقلك پرده سیدر پرده ایسه مراده وصولدن مانع وجمال مقصودی مشاهده دن حاجبدر دیمشلردر که عالم ذاته وصول ودائره حقیقته دخول عقال وفنون ایله حاصل اولمز بلکه عشق وجنون لازمدر جنونك وجهی بودر که سالك بو بابده جمهوره مخالفته محتاجدر مخالفت ایسه سفر معنوی ایله اولور سفر معنوی دخی ابتدا محسوسات ومتخیلات وموهوماتدن انقطاع ومهاجرته موقوفدر پس خلقك مألوفاتنه مخالفت ایدن کمسنه آنلرك یاننده مجنون عد اولنور زیرا اوضاع واطوار وغیری احوالنده استقامت عرفیه وموافقت عادیه یوقدر انکچون اکثار ذکر ایدنلر حقنده منافقلر مجنوندر دیدیلر زیرا انلرك یاننده جهر واکثار دکل بلکه مطلقا ذکر وتوحید بیله مستبعد ومستغربدر * وچونکه حکما واکثر علماء عقول جزئیه بندیله مقید اولدیلر لاجرم انبیا واولیایه متابعتدن محروم بو ادیلر ونیجه لردخی احلام مراجیح رزانی تسفیه

واحوال کبراء انسانی تقبیح ایدوب بالآخره بلدك كه نولد بلرو بعض کمبر نفس صد دنده اولان حقانی سالکلر كه خلق اراسنده مستبشع ولکن حقیقتده شرعه موافق نسنه لر ارتکاب ایدرلر کرچه سفهاء ناس قاتنده بو مقوله امور جنوند ندر ولکن مصلحتی متضمن اولیجق کمال عقلدندر زیرا کمال عقل اودر که سن انکله نفس اماره یی عقد و بند ایده سن یوخسه نفس سنی قیدا تمیه و (معنای مصراع ثانی) بودر که زبانه واندن صادر اولان کلام مرغوبه کوش راغبدن غیری مشتری اولمدیغی کبی نتکم دیمشلردر *قماشه قیمت اولمز مشتریسز* کهر برپاره طاشدر جوهری سیز وبو تمثیلی ایراددن غرض * خذوا العلم من افواه الرجال * سرنه اشارتدر یعنی اولا مرشد کامل صحبتنه واصل وتربیه سنه داخل اولمدقچه ذکر اولنان هوشه محرمیت حاصل اولمز پس ابتدا کوشی زبان رجالدن جاری اولان کلمات ارشاده طوتمق کرکدر تا که کوشدن هوش متأثر اولوب حالی جزئیدن کلیه متغیر ومعاشدن معاده متبدل اوله نتکیم دیمشلردر * اذنی لبعض نساء الحی عاشقة * والاذن تعشق قبل العین احیانا *یعنی تعلقده کوش مقدمدر * نتکیم سری بالاده بیان اولندی اندن رؤیت عین در وبصر ظاهر خادم بصیرت اولمغله اهل حقیقت قاتنده رؤیت عیندن مراد بصیرت وبصیرت ایسه قلب ملکوتی وعقل کلینك صفتیدر بعض کبار بیورمشلردر كه مرشد کامل کتاب ناطقدر پس آنك صحبتنه وصول ممکن اولمدقجه کتاب ساکت ایله اکتفا اتمك کرکدر زیرا ناطقك تأثیری ابلغدر انکچون بوزبانه کوش طوتمه دن محروم اولنلر عقل جزئی مرتبه سنده قالمشلر و بلدکلرنده دخی یا کلمشلردر قال الحافظ * پس بکشتم که بپرسم سبب دردفراق * مفتئ شهر درین مسئله لایعقل بود *

* درغم ما روزها بیگاه شد *
* روزها با سوزها همراه شد *
* روزها کررفت کورو باك نیست *
* تو بمان ای آنکه چون توپاك نیست *

بیگاه لغتده وقتسز دیمکدر کونلر بیگاه اولدی کچدی معناسنه در *باك*یاء عربیله قایر مقدر مبالات کبی بعد ذا سروری وشارح مولوی

دخی

عقلك کمالی

... هوشك معناسی

... بصیرتك معناسی ...

دخی اکاتابع اولوب دیمشلردر که بو کلام اسلوب حکیم قاعده سی اوزره
وارد اولمشدر اصلنده درغم تان ایدی ولکن امحاض نصح ایچون
حضرت مولانا کند و یه نسبت ایتدی بو صورتده معنی دیمک اولور که
بزم اول هوشه محرم اولمامز غمنده ونایافتلك النده کونلریمز سوزکدازلره
مقارن اولدیغی حالده کچدی کونلریمز کتدیسه وهوای وهوس اوقاتمزی
اضاعت اتدیسه اول کونلره دی که کت قایرمق یوقدر سن قال
ای مرشد کامل که سنك کبی پاك یوقدر سنك تربیه وهمتك سببیله
بزه تدارك مافات ایتمك ممکندر کأن دیمك استرلر که کرچه اوقاتی هوی
وهوس وضیاع نفس اوزرینه کذر ایدن کمسنیه تدارك مافاتده صعوبت
واردر انکیچون دنلمشدر (فی التاخیر آفات) زیرا طریق عشق طریق زهد
کبی دکلدر بو سببدندر که کلمات صوفیه ده کلور (الصوفی بعد الاربعین
بارد) واکثر کمل انسانك سلوکی ابتداء شبابده واقع اولمشدر که
وقت حرارت ورطوبتدر وانلر که محروم البدایه ومرزوق النهایه
فضیل عیاض ومالك دینار ونظائری کبی بونلرك دخی حقه انابت
ورجوعلری قبل الاربعین واقع اولمشدر ولکن سالك برمرشد کامله
مقارن اولیجق فی الجمله تدارك مافات ممکندر زیرا موت صورینك
سن معلومی اولمدیغی کبی موت معنوینك دخی فضل حقه نسبتله
وقت معهودی یوقدر اکرچکه اوائل مکاشفه دن نهایة المراتبه
وصوله دك قرق ییل تقدیر ایتمشلردر وبو معنایه سلوك ظاهری ده
دخی نظیره واردر * مثلا قفال شاشی وامام قدوری رحمهما الله
کبر سن حالنده اشتغال علوم ایدوب امداد باری ایله فائق الاقران
اولمشلردر اکرچه که حفظ قرآن وتعلم علوم بحسب الغالب حال شبابده
واقع اولمشدر زیرا اول وقتده قوای مدرکه ده اولان صور ادراکیه
ثبات واستقرار اوزرینه درتکم حدیثده کلور (العلم فی الصغر کالنقش
فی الحجر) فاما بو فقیره لایح اولان بودرکه غم ماده اولان اضافت
ملابسه ایچوندر حقیقتده روزه متصلدر تقدیر کلام روزهاء مادر غم
عشق بیکاه شد دیمکدر زیرا بین العشاق غم مطلق غم عشقه
محمولدر مقصود ایامك غم عشقله کذرانی اوزرینه تحسر وندامت
دکلدر زیرا بی غم عشق کذر ایدن اوقاتك سروری غمدن معدود در

نتکم کمال نجندی دیوانند. کاور * کر بیارند بمن شادی ٔ بکر بخته را * چه کنم شادی ٔ بی دوست که صد غم با اوست * وغم عشقله کچن ایامك غمی فرحدن محسوب در نتکم یونس امره کلماتنده کاور * عشقله کچورن دمی * نبلسون غصه وغمی * پس حضرت مولوی نك مرادی مطلق ایامك مرورنی بیاندر (معنای دو بیت) بودر که شمس تبریزی قدس سره یه مقارنت وجام صحبتندن پرحالت اولهلیدن بری کونلریمز غم عشق وشوقده کچدی وسوز وحرارت وکدازله همراه ومصاحب اولدی اکر کونلریمز غم عشقله کچدیسه کچسون دی کونلرك کچد یکنی قارمق یوقدر زیرا اول دخی اعراض مقولهسیدر اعراض خود فانی وزائل در فانی وزائل اولان ایسه صحبته سزاوار وارتباطه لایق دکلدر انکیچون بعض کبار بیورمشلردر (لاتمکن زمانیا ولامکانیا). سن قال ای شیخ حسام الدین که سنك کبی پاك دل واهل هوس وتمیز وصحبته لایق عزیز یوقدر یعنی مقصود سنك وجودکدر ایام دکلدر زیرا ایامك سنسز فائدهسی یوق وبلکه غائلهسی پك چوقدر نتکم خواجه حافظ کلماتنده کاور * اوقات خوش آن بود که بادوست بسر رفت * باقی همه بی حاصلی وبیخبری بود * پس خطاب تومذکور شیخ حسام الدینه متوجه اولور زیرا کتاب مثنویده حضرت مولوینك هر یرده مخاطبی اودر شمس تبریزی دکلدر * زیرا حضرت مولوینك حسام الدینه نسبتله شمس ایله صحبتی آزدر خصوصا شمس تألیف کتابدن مقدم وداع عالم فانی ایتمش ودائرهٔ صحبتندن چقوب کتمشدر حسام الدین ایسه کتاب مذکورك نظم تألیفنه باعث وبادی وحین املادهدخی صحبتی متمادیدر باخصوص مولانانك نظم مثنوی یه مباشرتنه حسامك اشارتنده مولانانك سر دستاردن بر ورق پاره اوزرنده عنوان کتاب مشتمل اولدیغی ابیات هجدهده چیقاروب حسامه صوندیغی عند اولی الالباب مذکوره قرینهٔ قویه در پس بورایحهٔ ربانیه دن آینهٔ جانکه تجلی حاصل اولدیسه وبومقالهٔ حقانیه دن دل پر اضطرابکه سکون وتسلی کلدیسه بلدك که کلام مولویده ذکر اولنان اسلوب حکیمدن غیری یه مساغ یوقدر دین کمسنه دایرهٔ فیضی تضییق وکلام جامعی کندی حسابی مرتبه سنه

قصريله استبعاد وتوفيق ايتدى الافوسعوا رحمة الله الواسعة وتأملوا فانه لاينقضى عجايب كلماته الجامعة (لمحرره) خوش كور افندى سخن كابرى *كم ترك الاول للآخر* خصوصا عنوان ديباجهٔ همايوندن بومحله منتهى اولنجه نكاشتهٔ قلم عنبر رقم اولان ابكار معانى الى الآن كمسه نك آغوش ادراكنه كرممش وبر فكر دقيق اول سر عميقه ايرممشدر قال تعالى (قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا) الآية

﴿ هركه جز ماهى ز آبش سير شد ﴾

﴿ هركه بى روزيست روزش دير شد ﴾

آبش ضميرى هركه يه راجعدر اضافت ادنى ملابسه ايچوندر *روزى* روزه منسوب دركه كزن كون تقدير اولنان وظيفه در صكره تعميم اولنوب مطلقا رزق مقدره اطلاق اولنمشدر بو كلامده عاشق ماهى يه وفيضى آبه تشبيه وار در ماهى نك حياتى آبله اولديغى كبى عاشقك دخى ثباتى فيض حقله در بوندن مفهوم اولديكه خاكى نك حياتى هوايله ومحجوبك بقاسى غذاء ايله در وهوايله آبك فرقى بودر كه هوا حى اسمنك وآب محيى اسمنك مظهريدر حى ده حيات بالفعل واحيا بالقوه ومحيى ده ايكسى بله بالفعل در وهوا ظاهر جسمى وآب باطنى تبريد ايدر انكچون علم ومعرفت صفت روحدر وقرآنده كلور (وجعلنا من الماء كل شىء حى) يعنى هر نسنه نك اصلى حيات وحياتك دخى اصلى آبدر پس اهل شهود ماهى وآبى واهل حجاب خاكى وهوائى اولدى عكسى اولمدى زيرا جسمله علمك مناسبتى يوقدر فافهم (معناى مصراع اول) بودركه هركم كه ماهيدن غيريدر يعنى خاكى در آبدن طوق اولدى و برقاج جرعه ايله قانوب آزه قناعت كلدى وبلكه اكثاريله هلاك عارضه اولوب فنا بولدى ماهى ايسه يدى دريايى نوش ايتسه قانمق كلمدى وحرارت جكرى تبريده چاره بولمدى بونده اشارت واردر كه سير الى اللهه نهايت يوقدر انكچون ماهيان بحر عشق اولانلر فيض حقه ابدى سير اولمزلر وتجلىٔ الهى يه نهايت بولمزلر نتكم قرآنده كلور (وقل رب زدنى علما) اى تحيرا فيك لتجلياتك المتنوعه وبر محلده دخى كلور (يا اهل يثرب لامقام لكم) يثربدن مراد مدينهٔ منوره دركه مقام بقايه اشارتدر ومقام بقاده كرچه مراتب تمام

اولور ولكن سیره نهایت كلمز وكلمات قشیریه‌ده كلور (ما ازداد القوم
شربا الا ازدادوا عطشا ولا ازدادوا قربا الا ازدادوا شوقا) و بو مقامك
تفصیلی بودر كه موت صوری ده رزق صوری منقطع اولوب آخری
حیات ابدیه اولدیغی كبی موت معنوی‌ده دخی رزق معنوی تمام اولوب
غایتی حیات حقانیه اولور یعنی سالك راه حق فناء كلی یه واصل
اولدقده جمیع مقاماتدن حظنی استكمال وجمیع تعیناتدن
نصیبنی اخذ واستحصال ایدر وبو نصیب آنك روحنه غداء
مجراسنه جاری اولوب پس هر مقامدن حظنی استیفا ایدیجك *
موت صوری ایله وفات ایتمش كبی اولور وحالی برصورته دخی متحول
اولور كه اصلا صورت اولی یه بكزه مز و بو معنی اول مكاشفه دن
فرق سنه غایتنه دك وجود بولور زیرا بو مدتده قوای طبیعیه ونفسانیه
بالكلیه مسخر اولوب امداد ملكوتی ظهور ایدر قرآنده (اذا جاء
نصر الله والفتح) الخ سر مذكوره اشارت ایلر وبو فناكه ذكر اولندی
بقادن صكره حاصل اولان فنادر بقادن اول اولان دكلدر زیرا فناء اولده
هنوز رزق بقیه سی واردر وبو صورتده سالكك حالی اهل جنت حالنه
مشابه اولور زیرا اهل جنت جنته دخولدن طول عهددن صكره
(الا ما شاء ربك) استثناسی موجبجه بر مقامه واصل اولور كه
اول كه یه بكزه مز واول وقتده مرآت ابدده سر ازل ظاهر اولور مبداء
تعینات اولان شئونات غیبیه ازل الازلین اولدیغی كبی
بو مقامك مابعدی دخی ابد الابدین اولور یعنی ابد مضاف
بو مقامده حاصل اولان تجلی مخصوصك مابعدیدر ومضاف الیه
بو تجلینك ماقبلیدر كه جنته دخوللرندن بری اولان اوقاتدر وازل
دخی بویله در زیرا بو مبدئك مافوقی ازل مضاف وماتحتی ازل مضاف
الیه در پس انسان كامل موت صوری یه دك ترقیده اولدیغی كبی موتك
مابعدنده اولان برزخده وبرزخدن صكره اولان مواطنده تا كثیبه دك
وكثیب دن صكره دخی ترقیده در یعنی كیتدكجه علم وشهوددن حظ
ونصیبی افزون اولمقده وهردم بركونه ترقی بولمقده در پس ابدی سیرنه
نهایت كلمز وشرب بی غایت بولمز وتجلیات الٰهیه دن سیراب اولمز زیرا آب
حیاته طویلمز انكیچون غم عشقه دوشنلر اهل هوشك صحبتندن مفارقت

كثیب = اولین وآخرینك طوپلانه‌جغی محل ، محشر .

قیلرلر زیرا هر صحبتده پربال آچرلر وهر پروازده بیك یللق مسافه اوچرلر
پس بو وجهله بیتك ماقبلنه ارتباطی ظاهر اولدی و(معنای مصراع ثانی)
بودر كه هر كمكه بی رزقدر آنك كونی كچ اولدی یعنی غم وقسا وتله
كچدی واوزادی زیرا غم ایله كونلر درازو سروز ایله كوتاه اولور نتكم
(وآیة لهم اللیل نسلخ منه النهار فاذاهم مظلمون) آینده احد الوجهین
معنای مذكوره دلالت ایدر وبونده اشارت واردركه عشق حقدن بی
بهره وفیض مطلقدن بی حصه اولنلره عیش عشرت یوق ودرد بلالری
چوق وكونلرینك ساعاتی احصادن ارنقدر انكیچون قیامت كونی
اللی بیك ییلدر زیرا اللی وقت نمازك اجمالی اولان بش وقتك حضور
دائمی فقدان ایتدیلر وسهو وغفلت ونسیان ایله براوزن اوزاق یوله
كتدیلر وقصیدهٔ خمریه آخرنده كلور * علی نفسه فلیبك من ضاع
عمره * ولیس له منها نصیب ولاسهم * یعنی بادهٔ عشقدن بی بهره
وبی چاشنی اولنلر اضاعت عمر ایتدكاری اوزرینه اغلسونلر زیرا خسارته
دوشدیلر * ازین چه شود دركلستان وطن دارم * مرا كه عمر
خوبتر بخواب میگذرد * ولكن بو معنانك حصولی استعداد ازلی
اوزرینه موقوفدر اسباب ظاهره یوزندن ظهوری كسبه منوطدر
قیاس اولنور مجرد كسب وتعمل ایله اولسه هر كسه نصیب اولوردی
نتكم خواجه حافظ كلماتنده كلور * فیض ازل بزور وزر ار آمدی
بدست * آب حضر نصیبهٔ اسكندر آمدی * پس هر كاری حقیقتده
عنایته احاله ایدوب ظاهرده دخی طریق ادبی التزام كركدر (لمحرره)
* فیض حق چون آب ودل اول آب ایچنده آسیاب * دوندرر اول
آسیابی كیجه كوندز ضرب آب * سنكدن كم اولسه بردل فیضدن
محروم اولور * حقده دونمز آسیاب آساصوسز اولور خراب *

* در نیابد حال پخته هیچ خام *
* پس سخن كوتاه باید والسلام *

والسلام تم الكلام مقامنده مستعملدر یعنی پخته اولنلرك حالنی هیچ
خام اولان بیلمز وادراك ایدمز پس بو بابده سوز قیصه كركدر زیرا
اطاله نك معناسی یوقدر مثلا بال طتلودر دیمكدن اغز طتلوا ولمز بلكه
بالفعل طانمغه محتاجدر وكذلك عنین اولان مجرد وصفله لذت جماعی

نیجه بولور بونده اشارت واردر که طبیعتی تنور ریاضتده پخته ونفسی پوته مجاهده ده قال ایتمکله حرارت عشق وآتش شوقه دوشوب یدی دریای نوشله سیراب اولمین اهل کمالک حالنی ذکر اولنان تربیه دن خام قلان اهل نقصان ادراک ایده مز زیرا میانده بون بعید واردر که بری ماهی وبری خاکی کبیدر اصل ماهی ایسه آب واصل خاکی ایسه گلدر پس اصم بانده اکثار کلام ایتمک فضولدن معدود واعمی قتنده عرض جمال ایتمک جنوندن محسوبدر انکیچون جهت جامعه تحصیلی ایچون مثنویده برمحلده کلور * رو بدین بالاو پشیتها بدو * تاشوی تشنه وحرارت را گرو * بعد ذا بو محله گلنجه شرح اولنان اون سکز بیت مثنوی نک جلد اولی مثابه سنده در زیرا مابعدی صکره دن الحاق اولنمشدر تنکیم بالاده اجمالا اشارت اولندی پس بو اعتبار ایله مجلدات یدی عدد اولمش اولور زیرا سبعه ده اسرار کثیره واردر که سته ده بو قدر تنکم محلنده مبیندر (سؤال اولنورسه که قضیهٔ الحاق ابیات مذکوره نک جلد واحد حکمنده اولمسنی مستلزم دکلدر (جواب بودر که ابیات مذکوره نک علوم جمه واحوال مهمه یی اشتمالی مدعای مذکورک ثبوتنه دلالت ایدر * پس مابعدنی الحاق مجلدی مجلده الحاق کبی اولور (سؤال اولنورسه که اشتمال مشار الیه نه وجهله در (جواب بودر که عالم اصلدن نزول وینه عروج ومیانده اولان احوال سلوکی بیان ایتمسی حسبیله در انکیچون اون سکز عدد اولدی کویا بو عددک مشتمل اولدیغی سر فرد انبتی تحصیل ایدن اون سکز بیک عالمدن عبور ایتمش اولدی پس اون سکز بیت اون سکز بیک عالمک اسرارنه متکفل وحقایقی ایله عمل ایتمک جمیع عوالمی گذره تنبیه ایتدی * فرضی الله عمن سردهـا وعلی نهج الحقیقة اوردها (لمحرره) سخن پاک زمرهٔ کمل * نوله اولسه جوامع الکلمات * حبه ده داد حقله واردر قوت سنبله پر برکات *

* بند بگسل باش آزاد ای پسر *
* چند باشی بند سیم وبند زر *

پسر باء عجمینک کسریله اوغل معناسنه ابن کبی صغیر اولسون کبیر اولسون اوغلان معناسنه دکل بوراده پسر تعبیری شفقت طریقیله در ویا مخاطبک اولاد

معنویه دن اولمسی حقنده تقوّلـدر زیرا بنـده تعلقده اولان هنـوز مبتدیدر ومبتدی حقیقت اوزره مرشـد منتهی یه ولد معنوی اولمق بندمذکوردن تخلصدن صکره درکه بو تخلص سبب مجـانستدر نتکم دیمشلر در الولد سر ابیه * معناه فیه ما فیه * سیم وزر ذکری تعمیمدن صکره تخصیص طریقیـله در زیرا معظم بحیدر انکیچون که انلره قوت تعلق واردر وقوت تعلقه دخی سبب سیم وزرك معظم اسباب معاش ومظهر اسم عزیز اولدیغیدر نتکم شاعر دیمشدر * پری پیکرلری اهل غنایه رام ایدن اولدر * الومه کرسه بر برده یوزن یوزدم التونك * وبو معنانك نظیری واردر نتکم خبرده کلور (لولاك لما خلقت الافلاك) افلاك تخصیص اولندیغی معظم اجسام اولمسی حسبیله درو خواجه حافظ کلماتنده کلور * غلام همت آنم که زیرچرخ کبود * زهرچه رنك تعلق پذیرد آزادست * خواجه نك بو بیتنده مرادی یالکز زیرچرخده رنك تعلق قبول ایدن اشیاء محسوسه دکلدر بلکه بالجملة رنك تعلق قبول ایدن امور جسمانیه وروحانیه واشیاء صوریه ومعنویه درکه (وان الی ربك المنتهی) مرتبه سنه وارنجه جمله سی رنك تعلق قبول ایدر ولکن امور محسوسیه کثرت الف حسبیله تعلق قوی اولمغین تخصیص ایلدی * بعد ذا معلوم اوله که شهوات مطلقا یدیدر نتکم قرآنده کلور (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث) سموات سبع بو یدی مقـابله سنده در نتکم سری شمـدی کلور بو شهوات سبع مفصله بش نسنه ده درج اولندی نتکم قرآنده کلور (اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب ولهو وزینة وتفاخر بینکم وتکاثر فی الاموال والاولاد) صکره بو بش دخی ایکی نسنه ده درج اولندی نتکم قرانده کلور (اعلموا انما الحیوة الدنیا لعب ولهو) صکره بو ایکی دخی برکلمه ده جمع اولندی نتکم قرانده کلور (فامامن خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی) یعنی هوای انواع شهواتی جامعـدر پس سیم وزر دخی بونده داخلدر چون سموات سبع ذکر اولنان شهوات مقابله سنده در سموات سبع ایسه عالم کون وفساددن اولمغله حجاب ظلما نیـدن معدوددر وحجاب ظلمانینك انخراقی حجاب نورانینـك انخراقنـه وسیله در لاجرم بیت مثنویده جمیع ظلمانیه ونورانیه داخل اولمش اولدی وبو بیتـك ماقبلنه اتصالی بو وجهـله

درکه بومحله کلنجه عالم اصلدن اسفل سافلینه نزول و بنه بحسب السیر والسلوك عروج وبو نزول وعروجك میاننده اولان احوال فراق اجمالا بیان اولنوب شمدی جمیع براز خدن طریق عبور وفرا قدن خلاصه چاره بیاننه شروع ایلدی (معنای بیت) بودرکه ای اوغل بند تعلقی مطلقا اوزوقر آزاد اول زیرا بوقیود تعلقات قطع اولنمدقچه مبدأ اصله پروازه چاره یوقدر وبوقیود ایچنده قلان قفصده محبوس اولان مرغ کبیدر * بال بکشا وصفیراز شجر طوبی زن * حیف باشد چوتو مرغی که اسیر قفسی * و یاشهپر سنك بسته بر جره باز مثالدر * براوج فلك چون پردجرباز * که برشهپرش بسته سنك آز * خصوص اوز بنه سیم وزرك نیجه برتعلق قید نده سن زیرا سیم وزر معدنیدر ومعدن موالید ثلاثه دندر موالید ایسه مرکباتدندر پس بوترکیبی افراد وبوتعقیدی تحلیلدن صکره فوقنده بوقدر عناصر وطبیعیات وبسائط وروحانیات واردرکه جمله سندن کذرایتمك لازمدر نتکم هدایی قدس سره کلماتنده کلور * غالب اولوب حب وطن * وحدت دیارینه کیدن * صغمز اورایه جان وتن * سریله سیرایتمك کرك * بو کلامده لفظ جان ایله مراد عالم ارواح وتن ایله عالم اجسام وسرایله عالم امر الهیدر یعنی ارواح واشباح عالم خلقدندر وسر عالم امردندر پس عالم وحدت ذاتیه یه عالم ارواح واجسام صغمز زیرا اکا نسبتله کثیفدر لاجرم اول عالمی سیرایتمك عین سر واکا دخول دخی قدم سرله اولور * فلا یصل الی اللطیف الا اللطیف * و بریرده که عالم ارواحدن بله تجاوز لازم کلدی پس سیم وزر نره ده قالدیکه عالم عناصرك مادونی اولان موالید مرتبه سیدر وبوسره مبنیدرکه حضرت ابراهیم علیه السلام جمیع اموالنی فی سبیل الله تصدق ووقف ایلدی دیرلرکه حالا خلیل الرحمنده طبخ اولنان طعام آنك اثریدر وبو مرتبه توحید افعاله دائردر صکره فرزند دلبندی اسمعیل ذبح ایله مأمور اولدقده تصدیق رؤیا قلدی وبو مرتبه توحید صفاته ناظر در صکره آتش نمروده طرح اولنوب جوهر ذاتی بوزندن دخی بوته امتحانده قال اولدی وبومرتبه توحید ذاته اشارتدر اکرچه حضرت خلیله کوره ترتیب خارجی ابتدا طرح واندن وقف واندن ذبحدر ولکن ترتیب

طبیعی وسلوکی ذکر اولنـدیغی اوزره در وجائزدرکه سیم سالکك صفاتنه وزر ذاتنـه اشارت اوله زیرا زر اجساد سبعه نك اعلاسی اولدیغی کبی ذات دخی افعال وصفاتدن اعلادر وانفس مرتبه سنده حجاب عظیم وذنب کبیردر واکرچکه سیم وزر اولمق مرتبه سی تزکیه دن صکره حاصلدر پس بوصورتده مصراع اول آفاقی اولان قیوددن انقطاعه ومصراع ثانی انفسی اولان برازخدن عبوره اشارت اولور قال الشیخ عبد الرحیم القره حصاری قدس سره * کس ای عبد الرحیم ال اوز اوزکدن بنلکك بندن * قبای عاری ترك ایت اول عبای فقرله پنهان * کان المرحوم متوغلا فی التوحید وذاق منه ذوقا عظیما کذا فی الواقعات المحمودیة نقلا عن حضرت الشیخ افتاده قدس سرهما (لمحرره) حقیا قطع تعلق ایله * بغلنوب قالمه سوایه بویله *

﴿ کر بریزی بحررادر کوزهٔ ﴾

﴿ چند کنجد قسمت یك روزهٔ ﴾

* کوزه * برد قدر آخرنده که هاء رسمی تصرفات اعجامندندر یعنی عربیدن عجمی یه نقلك علامتیدر معشوقه وطریقه وعریضه وامثال کبی وهمزه دن صکره تلفظ اولنان یاء غیرمرسومه وحدت ایچوندر عین بترا شکلنده یازیلان اول یانك نشانه سیدر * کنجد * کاف عجمی ایله تصحیح اولنمشدر اکرچه بعض لغاتده عربیتی مصرحدر * روز * کوندز آخرنده ها تخصیص ایچوندر همزه دن صکره تلفظ اولنان یاء غیرمرسومه نسبت ایچوندر مصراع ثانی سؤال وجوابی مشتملدر (معنای بیت) بودرکه اکر دریانی بر بردغه دوکك مرادایده سن اول دریادن اول بر بردغه نقدر صغر بر کونلك قسمت وبر کون شربه وفا ایده جك قدر صو صغر زیاده صغمز بوسوز بحر عذبه وانهار عذبیه کوره درکه شربه صالحدر زیرا انهار واسعیه دخی بحر اطلاق اولنور نیل وفرات ودجله وامثالی کبی وعلماء (وکان عرشه علی الماء) آیتنده مندرج اولان مایی ماء عذب ایله تفسیر ایتمشلردرکه مراد بحر محیط در بحارك بعض عوارض حسبیله مالحیتی اصلنده عذوبتنه منافی دکلدر مع هذا مقصود مطلقا تمثیل وحرص آتی یی تمهیددر یعنی حرصك وجهی بو قدر زیرا انسان

بر بردغه وحريص اولديغى مشتهيات دريايه بكزر آب دريادن بردغك
جوفنه وسعتندن زياده صغمديغى كبى انسانك دخى حوصله سنه رزق
مقسومندن زياده صغمز پس زياده يه حريص اولمق عدم تحملى
جهالتدن وكندويه رزق اولميان نسنه حقنده كوشش بى فائده ايتمدن
ناشيدر پس بو حرص مذمومدر فاما حريص فيض آكهى اولمق ممدوحدر
اكرچكه بو صورتده دخى استعداددن زياده حاصل اولمز * نمى آيد
بكوشش دامن روزى بكف صائب * وكرنه من تردد بيشتر از آسيا
كردم (لمحرره) چونكه بر لقمه وبر خرقه يتر * حرص غالبدن افندى
نه بتر * حرص انسانى چو آبجى دريادر * واى اكا كيم آشنه زهر قتر *

كوزهٔ چشم حريصان پر نشد

تا صدف قانع نشد پر در نشد

چشم حريصى كوزه يه تشبيه ايلدى مدورلكده وطارلقده وحرص اكرچه
آفات باطنه دندر ولكن بحسب الغالب چشمك مشتهياته تعلق حسبيله
آرزو قوت بولور انكيچون طولمغى وطويمغى چشمه مضاف قلدى * صدف *
هند وفارس دريالرنده اولور بر حيواندركه سنه ده بركره ماه نيسانك
اون سكزنجى كونى دريا يوزينه چيقوب منشق اولور وبر سحابه ظهور
ايدوب دريا اوزرينه فيض پاش اولدقده هر صدفك جوفنه
ماقدر الله قطره دوشر بر وايكى واوج ويوز وايكى يوز ودخى ارتوق
واكسك ولكن عدد نقدر آز اولسه شهدانه وقيمتلو اولور مثلا بر قطره
واقع اولسه دريكتا اولور وايكى واوج اولدبغى صورتده دخى بوكا
قياس اولنه ونقدر چوق اولسه قيمتده نقصانى اولور زيرا دانه سى
خرده اولور بوندن صكره اول صدفلرك جناحينى منزله سنه اولان
جانبينى منطبق اولور تاكه جوفنه آب دريا دخول ايدوب كوهرك
اونى متكدر اولميه زيرا آبجى صودن چهرهٔ لؤلؤ صرارر وانطباق
ساعتنده جوفنده اولان حيوان هلاك اولوب قعر بحره رسوب ايدر
تاكه دريا آنى تحريك ايدوب كوهرى افساد ايتميه وصدفده اوج طور
معتبردر اولكيسى طور حيوانيدركه ظاهردر وايكنجيسى طور حجريدر
زيرا هلاك حالنده طبع حجره منقلب اولوب طاش كبى قعر دريايه كيدر
واوچنجيسى طور نباتيدركه قرار دريايه منتهى اولدقده عروق شجره كبى

عروق ظاهر وممتد اولور وصدفك حملى وانعقادى يچون وقت معلوم وموسم معروف واردر كه اول موسمده غواصلر قعور بحاره غوص ايدوب اصدافى چقاررلر وجوفى حاوى اولدبغى لؤلؤلرى تجاره بيع ايدرلر *مكن ذخيره اكر زندكى هوش دارى* كه رفت برسر اين كار نقد جان صدف (لمحرره) معرفت بردريكادركيم * قعر دلدر قرار كاهى آنك * بولمدى دكه كشى آكه ظفر * بيلمدى كاننى هر ماهى آنك * ديمشلردركه درياده صدف ابر نيساندن جذب فيض اتديكى كونده قراده دخى نقدر بچه مار وار ايسه بطن ارضدن خروج ايدوب سمواته طوغرى اغزلرن آچرلر ومقدر اولان قطرات نيسان اغزلرينه دوشدكده اطباق دهان ايدوب ينه بطن ارضه دخول ايدرلر درياده اصدافك حملى لؤلؤلالا اولديغى كبى اول وقتده قراده دخى اول سنه ده توالدايدن حياتك حملى زهر قاتل وسم هلاهل اولور پس نوع واحد اولان آب اختلاف وعائله مختلف اولدى ز براقدرت حق هرنه يه صالحدر

نتكم اغصان سدره اهل جنانه نعيم واصولى اهل نيرانه زقومدر (لمحرره) صدف اغزنده دراولان قطره * ماره نسبتله سم مطلقدر * كوره برنقطهٔ سياهى كم * اثركلك قدرت حقدر * رخ جانانه زين ولاله يه آه * داغ دل اولديغى محققدر (معناى بيت) بودركه حريصلرك كوزه مثال اولان كوزلرى طولمدى يعنى طويمدى ودللرينه قناعت كلمدى انكيچون باطنلرى كثافت وكدورتدن خالى اولمدى ومتاع وجودلرى بازار اعتبارده رواج بولمدى اكر صدف كبى قانع اولمغله اولسلردى عزيزالوجود وكثيرالمنافع اولورلردى زيرا صدف سنه ده بركره برقاج قطره يه قانع اولمغله لؤلؤى صفوت كستركله محترم اولدى وقناعتك نفعنى بولدى نتكم كعبهٔ مكرمه سنه ده بركره كسوه يه قانع اولمغله كسوه سى طول مجاورتله رغبت تام بولدى شويله كه اهالئ اقاليم انكله تبرك ايدرلر واستصحاب ايدوب اطراف جهانه بطريق التيمن كوتوررلر وبونده اشارت واردركه لآلئ معارف ربانيه وجواهر كونيه والهيه ايله پر اولمق دلين طالب حق باطننى ماسوادن تهى طوتمق ومعده سنى فضلات طعامدن ارتمق كركدر انكيچون شيخ سعدى بيورر * نداندتن پروران آكهى * كه پرمعده باشد زحكمت تهى *

مثلا صدف قطرۂ نیسانه قناعت ایتیوب آب دریا ایله جوفنی طولدرسه مرواریدر قیمتدار اردن محروم اولدیغی کبی تن پرور اولانلر دخی فضلات طعام ایله معده لرینی پرقیلدر بله‌درر حکمتدن محروم اولورلر * اسیر بند گران شکم پرستی باد * زرزق هر که نگردد باشتها قانع (لمحرره) چون صدف پیمان ابرنو بهساره قل وفا * آب دریایی قوکم ابرایچره‌در در صفا

﴿ هر که را جامه زعشقی چاك شد ﴾

﴿ اوز حرص وجمله عیبی پاك شد ﴾

نسخ عتیقۂ مصححه‌ده جمله عیبی دوشمشدر ولکن شراح نسخه‌لرنده عیب کلی واقع اولمشدر عشق وعیبده اولان یالرزائده‌درکلی بالکلیه دیمکدر ماقبلندن منفصلدر اگرچه اتصال دخی فی الجمله وجهیدر چاك اولمغی جامه‌یه نسبت ایتدی زیرا عشق حقیقی‌نك غلبه‌سندن کاهیجه دست اضطرار ایله جامۂ صوری دخی چاك اولور فراقدن سینه شرحه شرحه اولدیغی کبی نتکم مرور ایلدی بوراده مراد جامۂ وجوددرکه جبۂ روحدر نتکم بردوست برپوست دیرلر پوستدن مراد وجوددر معهود پوست دکلدر نتکم نسیمی کلمانتده دخی کلور * برکون اوله بله‌سن جبه ودستارندن * جبه ودستاردن مرادی عالم اکواندرکه عالم آلهه لباس کبی اولمشدر وشیخ افتاده قدس سره کلماتنده دخی کلور * اهل عرفان دیدیلرسن چیقمینجه آره‌دن * بیله مز سین کیدرر کندو بی پنهان ایلین * سندن مراد وجود ومشتمل اولدیغی پرده‌درکه آضافه کوندر چیقمینجه دیدیکی اول اضافتی اسقاط ایتمکدر زیرا توحید اسقاط اضافاتدر مطلقا یعنی وجودا وذاتا وصفة وفعلا فافهم (معنای بیت) بودرکه هرکیمك تأثیر عشق حقیقی ایله وجودی جامه چاك اولور کبی چاك اولسه واثبات وتعینا ته متعلق اولان اموری فنا بولسه وترکیبی انحلال بولوب بساطت قبول ایلسه یالکز حرصدن دکل بلکه عیوب باطنه واخلاق ذمیمه وصفات قبیحه واحوال رذیله‌دن برائت وطهارت ونظافت ونقاوت قبول ایدر زیرا بو امور مضافات وجوددن معدوددر بربرده که وجود اولمیه مضافاتی دخی اولمز وبو کلامده ایکی اشارت واردر بری بودرکه سالك حق دست عشق ایله جامۂ اکوانی چاك ایتدکده حجاب ظلمانی ونورانی لباسندن تجرد ایدر وبوراده سیر ممکنات تمام

اولوب دیده سراله سیرواجبه دخی بول دوشر فاما اکثر عشاق سیر ممکناتده وقوف ایتمشلردر زیراماوراسنه دخوله قدم اری کرکدر (لمحرره) هرکم ایلرسه بوقدمده وقوف * اولور البته نقصله موصوف فضل قرب امامی بلدک ایسه * کوزله مسجدده ابتدای صفوف * ایکنجیسی بودرکه چاک جامه اولمق حقیقتده عشق حقیقینک اثریدرکه مظهر الواث وجوددر والاتقلید بوزندن چاک جامه اولمه‌نک فائده سی ندر انکچون صاحبنک اوصاف نفسانیه سی بافیدر و نیجه‌لرکه بعض حرارت کاذبه دن کندیلرین آتشه طرح ویادریایه القا ویا سطحدن پرتاو ایدوب هلاک اولورلر ارتکاب کبیره ایله عندالله تنزل عظیم بولورلر وبومقولیه جنون دیمزلر زیرا حد جنونده تکلیف ساقط اولور وقلم جاری اولمز معاذ نسفیدن منقولدرکه سوء خاتمه خوفندن موتدن اوج کون مقدم زوال عقل ایله دعا ایدردی تاکه لساندن کلمهٔ اسلامک غیری صادر اولورسه اوزرینه قلم جاری اولمق حسبیله مؤاخذه دن خلاص اوله ولکن کمل انسان قاتنده بومقوله حال نقصاندن معدوددر پس شریعت اهلنک خوف ورجاسی معتدل کرکدر ومحجوبلره قولا وفعلا سکوت وسکون لازمدر وعشاقک دخی غالب الحال اولنلری مغلوب الحال اولنلرندن مقبولدر زیرا مغلوب اولنلر بحسب السکر دائره‌دن چقرلر مرکزدن منفصل اولورلر * مرکزنک بکلرایسک قطب جهان سن تحقیق *

﴿ شادباش ای عشق خوش سودای ما ﴾

﴿ ای طبیب جمله علت های ما ﴾

* علت * شول معنادن عبارتدرکه برمحله حلول ایلیه واول محلک حالی انکله متغیر اوله انکچون مرضه علت دیدیلر زیرا حلولی ایله شخصک حالی قوتدن ضعفه متغیر اولور وحد اعتدالدن چقر بوراده علتدن مراد علت جسمانیه دکلدر بلکه علت باطنیدرکه طبیعته کوره شهوت ونفسه کوره هوادر وهوی‌ده کرچه جمله صفات رذیله داخلدر ولکن یدی صفات ذمیمه‌یی استثنا ایتمشلردرکه جهنمک ابواب سبعه سی اول یدی صفتک مقابله سنده واقع اولمشدر شویله که اول صفاتی تزکیه ایتمین حقنده ابواب جهنم مفتوح قالور واول صفات عجب وکبر وریاء وغضب وحسد وحب مال وحب جاهدر وروح مرتبه سنه کوره علت جهلدر وسره کوره ماسوایه التفاتدر بومقوله رذائله علت ومرض

علت باطنه‌نک ... شهوت، هوا، رذائل

اطلاق اولنمق اوج وجه اوزرینه مبنیدر اولکیسی بودر که مرض بدن مریضی تصرف کاملدن مانع اولدیغی کبی بورذائل دخی ادراك فضائلدن مانعدر ایکنجیسی بودر که مرض حیات دنیویه تحصیلندن مانع اولدیغی کبی بورذائل دخی حیات اخرویه تحصیلندن مانعدر اوچنجیسی بودر که مریض اولان کمسنه اشیاء مضره یه میل ایتدیکی کبی بورذائل دخی نفسك اعتقادات ردیه یه میلنه سببدر انکیچون بومریضه خاطرکنه دلردیدیلرجوابنده (اریدان لااريد) دیمش یعنی برنسنه مراد اتمه‌مکی مرادایدرم زیرا بدنه مضر اولان نسنه‌یی اشتها اتمه‌ده فائده بوقدر کذلك نفسه مضراولان اموره میل اتمه‌ده بلا چو قدر سالکلرك ریاضت ومجاهده لری بوماده‌یی قطع ایچوندر انکیچون بوطریقده برکمسنه‌یه بددعا ایتسه‌لر (اذاقك الله طعم نفسك) دیرلر زیرا طعم نفس ومشتهای طبیعتی ذوق اتمه‌نك فوقنده مرض یوقدر انکیچون حدیثده کلور (الحمية رأس كل دواء) و برحدیثده دخی کلور (من العصمة ان لاتجد) فافهم الاشارة من العبارة (معنای مصراع اول) بودرکه شاد اول ای بزم خوش سودالی عشقمز یعنی غم یوزی کورمه یوزك دائما کلسون وسوداك ارتوب اکسلمسون بوخطابك ظاهری کرچه عشقه‌در فامانفس عشق شاد اولمق وخوش سودا اولمق ایله متصف دکلدر بلکه بوصفت حقیقتده عاشقکدر یعنی عاشق دائما عشق ایله شاد وخوش سودادر زیراعشقه مبتلا اولان کمسنه‌ده غم وغصهٔ ماسوا قالمز وسودای عشقله حالی خوش اولور زیراعقل معاش ایله مقیداولمق ناخوشلغندن قورتیلور و بوسببدندر که غم محشربله خاطرینه کلیوب شویله بی باك و بی پروا کزر نتکم کلسات صائبده کلور* دل عاشق چه غم ازشورش محشردارد* نیست اندیشهٔ سیلاب ده ویرانرا (معنای مصراع ثانی) بودرکه ای بزم علل باطنه وامراض قلبیه مزك طبیبی اولان عشق یعنی طبیب بدن مریضی انحرافدن اعتداله تحویل ایچون معالجه ایتدیکی کبی عشق دخی دل انسانك استقامت وحقه توجهنه مانع اولان احوالنی تبدیل ایچون مزاوله ایلر و بوایکسنك میاننده فی الحقیقة فرق واردر زیرا معالجهٔ طبیه ده شفا مظنوندر فاما عشقه کوره مقطوعدر زیرا عشق برآتشین جوهردر که ماسوای سوزدر علت خود میل ماسوادن عبارتدر وعشق دخی فی نفس الامر بردردکه درمان قبول ایلز وعلاج

زرذائل اطلاقی علت ومرض اطلاقنك وجهلری
جـ ١ فوسـ

كوتورمز نتكم كلمات جامى ده كاور * نتوان علاج عشق توكر خود طبيب را * صدبار حقه هاى مداواتهى شود * انكيچون جنون عشقه مبتلا اولنلرجنون عقله مبتلا اولنلره معالجه ايدرفاما عكسنه بروجهله امكان يوقدر(لمحرره) يانغـه كلسه علاجيله طبيب * باشقه بردرد اولور علاجى آنك * طنلودر عشق ولى كيم كه آنى * طتمديسه حاننه آجى آنك

﴿ اى دواى نخوت وناموس ما ﴾

﴿ اى تو افلاطون وجالينوس ما ﴾

* نخوت * تعظيم وكردن كشلكدر * ناموس * اصلده صاحب سره ديرلركه باطن اموره مطلع اوله ولكن عجم غرض وغـيرت جا هليـه وآد وصـان وپنـدار معنـا لرنده استعمال ايدرلر * افـلاطون آلهى يونا نيـدر افـلا طون لغت يونا نيـه ده عميم واسع معنـا سـنه د ر سكسا ن بريل معمر اولمشدر حضرت عيسى عليه السـلامدن تقريـبا التيوز سنه مقدم كلمشدر *جالينوس*ردوسده دنيـايه كلمش وسكسان يدى سنه معمر اولمش وعـلم طبـدن درتيوز عدد كتاب تأليف ايلمشدر ابن كمال وياخود طاشكبرى زاده رسـالة الشفاده ذاهب اولديغى اوزره حضرت عيسى ايله معاصر ونبوتنى معـترف ايدى قصد زيارت عيسى عليه السـلام ايدوب يولده مرض اولدى وقبـل الوصول مبطو نا وداع عالم فانى قلدى نتكم افضل المتأخرين تاج الدين ابن القاضى الكيلانى رحمه الله ديمشـدر * الايا ايها المغرور تب من غير تأخير * فان الموت قد يأتى ولو صيرت قارونا * بسل مات ارسطا ليس بقرا ط بافلاج * وافلا طـون برسـام وجا لينوس مبطو نا * وبعضيلر ديمشـلردر كه جالينو س حضرت عيسادن اللى طقوز سنـه مؤخر دنيايه كلمشـدر بو صورتده حضر ت عيسـا يى رؤيتى ويا آنكله مراسله سى خـبرى صحيح دكلدر ديمشلردركه جالينوسك سلسلهٔ اخذى ارسطو يه منتهيدر وارسطو كه ارسطـاليس دخى ديرلر افـلاطون آلهى شـاكرديدر ورئيس مشـا ئياندر ومشـاؤن انلردر كه حكمت بحثيـه يى جنـاب افلاطوندن سؤال وجواب وافاده واكتسـاب طريقيله اخذ ايتديلر وجه تسميه اولدر كه خدمت افلاطونه متصل كلورلر كيدرلردى (اشراقيون بونلرك خلافيدركه بونلر ارباب رياضت وعزلت اولوب معارف الهيه يى

عالم غیبدن اشراق نور هدایتله استفاده ایتمشلردر اما بیلمزدن قیل وقال قپوسی منسد ومحاوره لری لسان باطن ایله ایدی نتکم کاور کوکلدن سویلشورلر بونده فیضی بویله در آیین * بو خلوتخانهٔ اشراقیاندر کفت وکو اولمز * وکتاب ملل ونحل ده کلور که افلاطون حکمتی تعظیما ماشیا تعلیم ایدر دی ارسطاطالیس دخی بو معناده اکا تابع اولدی انکیچون اکا وتوابعنه مشاؤن دینلدی دیمشلردر که طریق نظرواستدلاله سالك اولنلر اکر ملل انبیادن برملتی التزام ایدرلرسه متکلمون والا مشاؤن در وطریق ریاضت ومجاهده به سالك اولنلر اکر احکام شریعته موافقت ایدرلرسه صوفیهٔ متشرعون والا حکماء اشراقیون در صوفیه ایله اشراقیه اراسنده برفرق دخی بودر که طریق سادات صوفیه قدس الله اسرارهم ذکر الله وطریق اشراقیه فکر مجرد در قرآنده ایسه ذکر فکر اوزرنه تقدیم اولنمشدر نتکم کاور (الذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم ویتفکرون فی خلق السموات والارض) پس اشراقیه بو ترتیبه مخالفت ایتمشلریله صحیفهٔ مکاشفه لرینك اکثری اوزرینه خط بطلان چکلدی الحاصل حکماء فلاسفه نك مطلقا اغلب معلوماتی علم طبدر وبعض معقولات وعلوم دقیقه که انده حاصل اولمشدر مرتبهٔ روحدندر روح ایسه مخلوقدر ومخلوق مرتبه سندن حاصل اولان معانی ومعقولات مؤمن وکافره شاملدر زیرا نشاه اولی ده جمله سی حامل روحدر بوسببدندر که خطالری صوابلرینه غالب واعتقادلرنده فسادلری صلاحلرینه راجحدر نتکم اساطین حکمت اولنلردن فیثاغورس وسقراط وافلاطون کبی منقولدر که باری تعالی حقنده نوعا حرکت وسکونه قائل اولمشلر وذات وصفات حقنده الحاد ایدوب بوندن غیری دخی نیجه وجهله یاکلمشلردر صوفیهٔ محققین ایسه نشاءٔ آخر بده منتهی اولان خفی مرتبه سندن اخذ ایدوب حقایق علوم لدنیه ایله امتیاز بولمشلردر (بیت) حقیقت علمنك بحرن نه بلسون هرطهارتسز * که جبریل امین اوچمز بودریانك کنارندن (معناء بیت) بودر که ای عشق که سن بزم جمله علتلریمزه طبیب اولدیغك کبی خصوص اوزرینه کبروعارمزك دخی دواسی سن زیراسنك بزه چشم التفاتك طوقنمق شیشه کر دکاننه مست دوشمك

کیدر دین عاشقانده ایسه بومقوله بر پت قرلمق صد عباداندن خیراودر
زاهدلرده بوانکسار عشق مفقود اولمغله قلبلری بتخانه اولمشدر جمالکی
نیچه بوزدن کورم دین دللر شکست آینه کبی پاره پاره کرك ای عشق
سن بزم افلاطون وجالینوسمزسن یعنی اساطین حکمتدن خصوص
اوزره بونلر امور معالجه ده ممتاز واقران اراسندن وقوف امراض ایله
سرفراز اولوب مس نبض ایتدکلری مریضك عرق اعتدالی حرکت
زده وبدن پرسقامتی صحت آشنا ودست درازلق ایدن چار طبع مخالف
سپر انداخت و بی عربده وسرمهٔ اتفاق اضداد ایله چشم دل روشن
اولدیغی کبی سن دخی بزم علاج دردونمزه کافی ومرض باطنمزه
شافیسن شویله که سنك مباشرتك بزده اثرعلت قومز وسنك یودوغك
بوزی برطبیب حاذق یومز بعده ذا مثنای مثنایله مقابله لطافت
ونکته دن خالی دکلدر زیرا افلاطون که توحید ومعرفت ایله
معروفدر بومعنی ایسه ترك نخوته موقوفدر وجالینوس که قصد
زیارت عیسی ایتمشدر نتکم ابن کما لدن منقولدر ناموس رسومی شکست
ایلمشدر (المحرره) ساغرعشق آلهیدن کوکل اولمزسه مست *
سوز درستی شیشهٔ پندار دل بولمز شکست *

* جسم خاك از عشق برافلاك شد *
* کوه در رقص آمدو چالاك شد *

فلك مجری الکواکب ومدار النجومدر وجه تسمیه فلکه مشابهتیدر نتکم
قرآنده کلور (کل فی فلك یسبحون) وجائزدرکه استدارتده فلکهٔ
مغزله مشابهتندن اخذ اولنه *کوه* طورموسادر *رقص* بوراده دوران
معناسنه دکلدر بلکه مطلق حرکت واضطرابه محمولدر بعد ذا جسم
خاکله خاکدن معمول ومصنوع اولان جسم مراد اولنورسه که انساندر
پس شارحلر ذاهب اولدیغی اوزره مقصود جسم مصطفی وعیسی وادریس
علیهم السلام که بونلر اصلنده (خلقکم من تراب) وفقنجه ترابدن مخلوق
وحضیض ناسوتده قرار دادهایکن قوت عشقله اوج ملکوته پرواز ایتدیلر
ومحور عالم کبی جانب افلاکه طوغری چقدیلر کندیلر اکرتاثیرعشق اولمسه
کمسه یرندن حرکته محال بولمز واوچمغه طوغری اوچمغه قادر اولمزدی
نتکم صحراده ریشه بو قدر خفت جسمله موصوف ایکن بنه خاکدن

ارتفاعی تحریك باد هوایه موقوفدر ولکن اظهراولان بودرکه جسم
خاکدن مراد نفس خاکدر نتکم مصراع ثانی بوکا قرینه در پس
معنا دیك اولور که خاك نفسنده عناصر اربعه اراسنده زیاده ثقلت
وکثافت ایله متصف وکرانهٔ جثه سندن میت کبی ساقط ایکن ینه جمیع
اشیانك نهادنده ایداع اولنان حب ازلی وجمله موجوداتك ضمیرمایه سی
اولان عشق لم یزلی حسبیله کوه موسی علیه السلام کبی اجزاسنه
پریشانلق کاری اولوب غباری هوایه متصاعد اولدی وذراتی مقعر
افلاکه اتصال بولدی کویا بردماغ آشفته عشقدرکه دود آهی آسمانه
پیوسته ویاثبول مدبرات ومبادی حرکات مثالدرکه جسم وجانی
رشتهٔ عشقله هیاکل علویه وتداویر فلکیاته بسته‌در انکیچون مرکزنده
قرار ایده مبوب افلاکی طولاشور واجرام سماویه یه اولاشور بومعنی
اولکیدن ابلغدر زیرا خاکی نك افلاکه استعلا سندن نفس خاکك
استعلاسی قدرتده ادخل وتأثیر عشقی بیانده اغربدر انکیچون انسانك
ترکیبنده خفت قبول ایدن عناصر تعبیراولنمشدر هوی وآتش کبی
پس مرکبك دخی فی الجمله خفت شانندندر فامانفس خاك بسیط وثقیل
محضدر (مصراع ثانینك معنای مرادی) بودرکه کوه موسی علیه
السلام عشقك تأثیر وتحریکندن حرکت واضطرابه کلدی وچالاك
وچابك اولدی مع هذا بحر ثقلنده واتصال اجزاده حدیده موازن
ومعادل کیدر اکر کوهده اثر عشق اولمیایدی وقت تجلیده مست
صورتنه کیرمز ووجودی اضطراب کورمزدی نتکم تفصیلی بیت
آتیده کلور (سؤال اولنورسه که اکرخاك واکرکوه واکرسائر اشیاعشقله
متصف اولمق جائز اولسه عشق عام اولوب انسانه مخصوص اولمزدی
مع هذا اختصاصی متفق علیه در نتکم ابیات سابقه ده مرور ایلدی
(جواب بودرکه اتصاف مذکور اختصاص مزبوری منافی دکلدر
زیرا انسانده ظاهراولان عشق دردوابتلا اوزرینه مبنی ودائم وبالفعلدر
سائر اشیاده ایسه بویله دکلدر بوسبیدندرکه طورده وقت معینده ظهور
ایتدیکی وقت تجلیدر وظهورند. دخی طور مثلا شی اولدی زیرا
انسانده اولان قوت دل غیریده یوقدراول وقتده موسی علیه السلامده
اولان سقوط بومعنایی منافی دکلدر نتکم کلور * سر مجنون بزانو

می نهد ابلی نمی داند * که کوه طور خاکستر شود زیر سر عاشق *

عشق جان طور آمد عاشقا

طور مست وخر موسی صاعقا

عشق مبتداء وجان آمدك مفعولی وجمله سی خبردر* طور* بعضیلر قولی اوزره سریانیدر جبل معناسنه بومقوله الفاظ عجمیه نك قرآنده ذکری قرآنك عربیته منافی دکلدر زیرا عبرت اکثره در مع هذا السنهٔ عربده کندی لغتلرندن خارج کلمات مستعمله چوقدر نتکیم حرمین شریفین اهالیسندن مسموع اولمشدر طوردن مراد طور سینادر که شام ایله مدین اراسندهدر حضرت موسی علیه السلامك محل مناجاتیدر خرور سقوط معناسنهدر ولکن مفرداتده کلور که خرور اول سقوطدر که اندن خریر مسموع اوله و خریر نصیر وزننده علودن ساقط اولان نسنهنك صوتیدر صوت ماء وریح وامثالی کبی بوندن ظاهر اولور که موسانك سقوطی صوت وتسبیحی مشتملدر * موسی * اسم عبریدر که تعریب اولنمشدر زیرا اصلنده موشا ایدی شین معجمه ایله صکره عربیتده سین مفضله یه قلب اولندی مواول لغتده صو وشا شجردر تابوت موسی بین الماء والشجر بولنمله موسی تسمیه اولندی وموسی اوستره معناسنه دخی کلور نتکم لطائف کلامده کلور *خدینك اولمدن موسا بیانی * خطی موسایه دیردی لن ترانی * صاعق * مغشی علیهدر زیرا صعق غشیدر که اغمادخی دیرلر ترکیده بایلمق ایله تعبیر ایدرلر عقله نوعا پرده عارض اولمغله حاصل اولور عقلی کتمك دکلدر (پس بعضیلر قتنده اغمائله غشی بردر که بعض علت حسبیله اعضایه فتور کلوب سهو لاحق اولمقدر و بعضیلر فرق ایدوب دیمشلردر که اغما بطون دماغك بلغم بارد وغلیظدن امتلاسیدر غشی ایسه آفاتدن برآفت سببیله قلب ضعیف اولوب قوانك متعطل اولمسیدر (بعدذا بو بیتده خرور موسی بطریق التبعیه ذکر اولنمشدر مقصود طورك تأثیر عشقدن مست کبی اولوب رقص وحرکته کلدوکن بیاندر و بونده طوری جسمه وعشق جانه تشبیه وارد (شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلری بیورمشلردر که علماء جماداتك عقل وادراکی بوقدر دیرلر تکلم ایدن جمادات حقنده

اول وقتده الله تعالى انلره حيات وعلم خلق ايتمكه حمل ايدرلر
بزم اعتقادمزده ايسه بويله دكلدر زيرا سر حيات جميع اجزاء عالمه
ساريدر پس جماداتده دخى حيات حقانيه واردر انكيچون مؤذنك
صوتنى اشيدن رطب ويابس قيامت كونى شهادت ايدەجكلردر
شهادت ايسه حيات وعلم اوزرينه مبنيدر وقت تجليده اولان اندكاك
جبل جبلك عظمة اللهى معرفتندندر اكر بو معرفت اولمسه اندكاك
حاصل اولمزدى انكيچون حضرت مولوى قدس سره عشق
طورك جانى كلدى ديدى يعنى اكر طورك حيات حقانيه سى و عشق
حقيقيسى اولمسايدى حركت واضطرابه كلمزدى نتكم بى روح اولان
قالبده حركت صادر اولمز مولانا جامى كلماتندەكاور * سرحب ازلى
درهم اشيا سار يست * ورنه بلبل نزدى بركل بى دل فرياد * يعنى
جميع اشياده حب ازلى سرى ظاهر اولمغله مخلوق مناسبنه انجذاب
وارتباط بولدى كيمى عاشق وكيمى معشوق اولدى (معناى بيت) بودركه
اى عاشق عشق ديدكارى حالت طور سينا قالبنه جان كبى كلدى
بوسببدن وقت تجليده شعاع نورذات اللهى اكا منعكس اولدقده
مستانه كبى حركت و اضطرابه كلدى ومستانه كيفيت صهبانك غلبه
سندن چاك كريبان ايلديكى كبى طور دخى اول جام تجلينك تأثيرندن
لباس وجودنى پاره پاره قلدى واول حالته طاقت كتورميوب مغلوب
اولدى وخاصيت تجليدن طاشلرى لعل قيمتدار صورتن بولدى
وبوسانك دخى بشريه سى اول معنايه تحمل ايده ميوب ضعف
تركيبدن ناشى مغشى عليه اولدى ومضطرب اولديغى حالده
طور اوزرينه دوشدى (و بوندن حضرت موسانك قوتى قوت
طوردن افزون اولديغى مفهوم اولدى زيرا كرچه مغمى عليه
اولوب ساقط اولدى فاما اجزاء وجودى طور كبى متلاشى و پريشان
اولمدى انكيچون امانت كبرى خصوصنده (وحملها الانسان) وارد
اولدى پس بو بار امانته انساندن غيرى بر موجودك تاب وتحملى يوقدر
والحاصل طوره عالم مثال مطلقده تجلى واقع اولوب عشقدن
ناشى مضطرب وپريشان اولدى وحضرت موسى عالم انسانده
واقع اولوب سقوطله سكون بولدى انكيچون انبيا عليهم السلام

وحی الهی وارد اولدقده استلقا واضطجاع ایدرلردی زیرا وارد الهی هجوم ایتدکده روح انسانی بدنی تدبیردن کندی حالنه مشغول اولور و جسمك قیام و قعودنی حفظ ایدر قوت قالیوب جسم دخی اصلنه رجوع ایدرکه لصوق بالارضدر واولیایه دخی بو معنادن میراث واردر

حکایه

محکیدرکه امام شافعی رحمه الله اوائل حالنده و قوت تعبدی زماننده برکیجه امام محمد یاننده اقامت ایلیوب صباحه دك نماز قلدی امام محمد ایسه طلوع فجره دك اضطجاع ایلدی و بعده قیام ایدوب بلاوضوء صلوة فجره شروع قلدی امام شافعی بیوررکه بو خصوص بکا امام محمددن مستنکر کلوب اصلنی سؤال ایتدکده جواب ویردیکه بنی بو کیجه غافل یاتدیمی قیاس ایلدك کلا سن بو کیجه کندی نفسك ایچون عمل و بن ایسه امت محمد ایچون اجتهاد ایلدم شویله که کتاب اللهدن صباحدك بیکدن زیاده مسئله استخراجنه موفق اولدم سبب اضطجاعم بودرکه صفاء خاطرم انده درپس بوندن فهم اولندیکه سر اضطجاعده امام محمد وارث انبیا ایدی انکیچون اول حالنده واردات خاطرنه مزاحم یوغیدی (ودیمشلردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وحی الهی نزول ایتدکده بشره لری حالة معهوده دن تغیر شدید ایله متغیر اولور ومست صورتن بواورلردی ولکن بو تغیر وانسلاخ عقل وتمیزك بقاسنه منافی دکل ایدی انکیچون وضولری منتقض اولمزدی وبو مقامدن حضرت موسی ایله فخر عالمك میاننده فرق عظیم ظاهر اولدی زیرا حضرت موسایه مکالمه طورده وتجلی انسلاخده ووقعهٔ طورده مغشی علیه اولدی فخر عالمه ایسه مکالمه فوق العرش وتجلی عالم صورتده واقع اولدی ووقت تجلیده مغشی علیه اولدی ولکن اکر تجلیٔ طوردر اکر تجلیٔ نوردر حقیقتی باطن انسان کاملدندر زیرا انسان کامل مظهر تام وآینهٔ مجلی واقع اولمشدر اجزاء عالم ایسه انسان کاملك اعضاسی کبیدر واعضانك اضطرابی قلبك ثباتنی منافی دکلدر وعالم انفسدن خارج نسنه یوقدر فافهم جدا وبو مقامك حقایقی مؤلفاتمزدن تفسیر روح البیانده وتمام الفیض ده وشرح محمدیه ده ایراد اولنمشدر ولکن مقصود بالذات اولان ذوق دل وحضور قلبدر تألیف کتب تشویش ایچوندر والا روی حقایق کندی نفسنده اشیاده متجلیدر

سوزادراكده در نتكم فضولى كلماتنده كلور * اولسه استعداد عارف قابل ادراك حى * لطف حق ارسالنه هرذره در برجبرئيل * (لمحرره) ايلمسه طوره تجلى اول نور *ايدر اول نورايچنده نارظهور* كل ايدرجسم طورى تاپا * هم خرابى ايلرآنى هم معمور * كسه بوآتشه كتور مزتاب * جسم موسى ايدر ضرورى خرور *

باب دمساز خود كر جفتمى

همچونى من كفتنيها كفتمى

جفتم وكفتم فعل ماضيدر آخرلرنده اولان ياحرف تعليقدر يعنى فعلك معناسنى تنجيزدن تعليقه صرف ايدر بوسببدندركه لاحق اولديغى فعل سياق شرط ده واقع اولور كفتنيها * كفتنيك جميدر كه مصدر دلالت ادبكى معنى ايچون معد اولانه دالدر نفس مصدر اولان كفتن لفظنك دكل آخرنده اولان ياحرف مألدر برايشك آخرى ثيه وارجغنى ويابر امرنه ايچون متهئ اولديغنى افاده مراد ايدنسه لر لفظ مصدرك آخرنه برياء ساكنه الحاق ايدرلر اول مقصود اولان معنايى افاده ايدر مثلا سويلمكه لايق كلامه كفتنى و بكمه لايق واكل ايچون معد اولان طعامه خوردنى وكيده جكه رفتنى وبالاخر اولاجق نسنه يه بودنى ديرلر بوبيتده مولانا حضرتلرى مبتدى اولان سالكى نايه واهل نفس اولان مرشد كاملى نى زنه ولبدن حاصل اولان فيض نطقى نفخ نفسه تشبيه ايتديلر (معناى بيت) بودر كه اكر بن يارموافقم يعنى برصاحب نفسك فيض نطقنه مصاحب اولايدم ناى نى زنك نفخ نفسنه مقارن اولديغى كبى بندخى سويلمكه لايق سوزلر سويلردم نتكم خواجه حافظ كلماتنده كلور* فيض روح القدس ار بازمدد فرمايد * ديكران هم بكنند آنچه مسيحامى كرد * يعنى نيدن انواع الحان وانواع نغمات صادر اولمق ناى زنك نفسى تأثيرندن در والاسيت صداسى چقمزوكسه اكا قولاق طوتمزو بوزنه بقمزدى كذلك مبتدى عاشق دخى براهل فيضه مقارن اولوب آنك لب جان بخشندن نفس المدجه اسراردنكه قادراولمزوسويلمكه لايق سوز بولمززيرابوطريقك حكمى خدمت وآرى نفس در (محكيدركه يونس امره يكرمى سنه قدر شيخى طبدق امره قدس سرهما قپوسنده هيزم كشلك ايلوب جلب

ایتدیکی حطبی طبع مستقیمی کبی راست کتورمش شیخ بر کون استقامت حطبك وجهندن سؤال ایتدکده اولدخی بو قپویه اکر یلك صغمز دیمش شیخ بو سوزی استحسان ایدوب مقابله سنده بطریق المکافاة وارایمدی یونس مسویله دیو نطق ایلمش بو نفس سببیله یونس امره دن بو قدر مقالات توحید وکلمات عرفان صادر اولمشدر که کمسیه مقدور دکلدر انکیچون بو بابده خاتمة المتأخر یندر زیراسویلدیکی مضمون قالمامش وترکی سوزلرده آنك کلماتنه معادل کلمشدر کندی ترجمان الغیب واسان الفیض وقالب نظمی روح المعانی پرور وخوان معرفتنه ارباب فیض طفیلیدر (لمحرره) کورمدی قالب خاکی هرکز* بو یله بر روح مصورآدم * ظاهرا امی ءابجداما * ولی علم لدنیدن اورردم * وجائزدر که اب لفظی مقحم اولوب نی مناسبتیله ذکر اولنمش اوله مثلا (معنای بیت) دیمك اولور که اکر بن کندمه حالداش ورازداش اولمغه لایق ومناسب برعاشقه مصاحب اولایدم نی مصاحب اولدیغی کبی بندخی آنك کبی مقامات معرفتده آغازه لرایلردم وجرعه دائم اولدوغی قدر اسرار سویلردم ولکن محرم بولنمدقجه بومذاکره قپوسی آچیلمز وصاف آینه اولمدقچه سوزه صورت و یرلمز نتکم هاتفی کلماتنده کلور * چو مجلس تهی شد زنا محرمان * کهر ریخت بردا من همکنان * بوراده همکناندن مراد رازداراندر نتکم دستور العمل ده مصرحدر محتمل درکه حب لفظی مقحم اولیوب سر مقابلیه رعایة ذکر اولنمش اوله زیرا ایکی دمساز بری برلرینه لب کشاده اظهار اسرارایده کلمشلردر (بعدذا بو بیتده قرب نوافل وقرب فرائضه اشارت واردر زیراقرب نوافلده که الله تعالی قولنك لسانی اولور نتکم حدیث قدسیده کلور (لا یزال عبدی یتقرب الی بالنوافل حتی احببته فاذا احببته کنت له سمعا وبصرا و یدا ولسانا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش وبی ینطق) پس قول لسان حقله تکلم ایدرو بوصورتده حقك ذاتی ووجودی قولك صفاتنه مرآت واحوالنه مظهر اولور وظاهر ومرئی ومشهود ونور اولور وقرب فرائضده که قول الله تعالینك لسانی اولور پس الله تعالی لسان عبدله تکلم ایدر وبو صورتده قولك صفاتی واحوالی حقك ذاتنه مرآت ووجودنه مظهر اولور وظاهر ومرئی ومشهود حق اولور

كويا مولانا حضرتلرى بيورر كه اكر بو قرب نوافل مرتبه سنده لب حقه مقارن اولايدم وحق بنم لسانم اولوب سوبليدم وياخود قرب فرائض مرتبه سنده بن حقك لسانى اولوب حق بنم لبمدن سويليدى (والله واسع عليم) مصداقنجه بند نى نلرديـدم ونه رازلر آچيدم وخلقك عاجز اولديغى اسراردن خـبرلر ويريدم وبو معنى اكرچه مـولانايه نسبتله حاصلدر ولكن حاصل اولمينلرى تهييج وتحريكدر وبو مقامك اسرارندندركه بعض غزليـاتده كلور * اندر غزل خويش نهان خواهم شد * تا بر لب تو بوسـه زنم خويش نخوانى * يعنى كلام متكلمك صفتى اولديغى جهتدن موصوفله قائم در پس صفت ظاهر اولان ابه فى الجمله موصوف دخى متصل وسرى آنكله دائردر محكيـدركه بو بيت حقيقت شعـار ونظم معرفت آثار سلطان الحقيقـة شيخ ابو سعيد ابو الخـير قدس سره نك مجلس شهود ومنتظملرنده قرائت اولندقده كيفيتنه مست وتأثيرندن خوش وقت اولوب مريدلر بله قائلى اولان شاعرك زيارتنه واررلر (لمحرره) نوله آينۀ مجازا بچره * اوله رخسار حقيقت مشـهود * هر كيمك چشم دلى بواسـه كشاد * ايدر البته روى حـقى شـهود *

☼ هركه او از همزبانى شد جدا ☼
☼ بى زبان شد كرچه دارد صد نوا ☼

صد تكثير ايچوندر *نوا* مقام ودستاندر يعنى هر كيمكه برازدار دن جدا ودور وبر محرم اسراردن بعيد ومهجور دوشدى بسـبار مقام دوستان وهزار صد داسـتان طوتسـه يـنـه كنك ولال ومجلس كفتارده پرملالدر زيرا قابل خطاب اولمسه متكلم خاموش اولور وصندوقۀ سينه ده اسرار صقلر بولنمسه داعيۀ سخن فتور بولور نتكم يحيى افندى اشعارنده كلور * بلمزز بردل كه طوطى كبى كفتار ايليه * سويلدرمى يوق جهـانده بلمزز سـويلرمى يوق * يعنى دنيـاده سويلر چوقدر زيرا فيض متواصل ونفس متصلدر ولكن سويلدر مستعد بو قدر يعنى كيابدر * وبر مقاله سنده دخى كلور * دريغا بر نفس دكلمدك كلزار عالمده * بو باغك نيجه بيلدر بلبل نالانيوز جانا * يعنى كلزار عالمده بوى كل معنى استشمامنه مستعد اولمغـله بزم دخى ناله وفريادمزك فائده سى اولـمدى وصيت

وصدامزی کسه قولاغنه آلمدی وسرفغان وزاری ندر بلدی بناء
علی هذا خاموشاق اقتضا ایلدی وبلبل دخی بزم سکوتمزی کوروب زبان
دراز اولدی والا اکر کلزار معنی های وهوی عاشقان ایله بهجت
وبهاده وبلبلان دل محرم سرای اسرارده صیت وصداده اولسیدی
عندلیب بزم یانمزده بیهوده یره نه نطق ایده جك حالی وارایدی نتکم
صائب کلماتنده کلور * زبان دعوی بلبل دراز چون نشود * که
بکام ما خموش زبان خود بزدیم * الحاصل لکل مقام مقال ولکل مقال رجال
* هر سخن وقتی وهر نکته مکانی دارد * ودیمشلردرکه زبان لالان هم
مادر لالان داند * یعنی دلسزلرك اشارتنی ینه مادرلری بیلور هر کس
اخذ اشارت ایدهمز بلکه فهمده یاکلورپس لاجرم بهمزبان وصاحب
لسانه احتیاج واردر * محکیدرکه درت نفر کسه بری عربی وبری عجمی
وبری ترکی وبری رومی ایدی اتفاق یولده کیدرکن براقچه بولوب اختلافه
دوشدیلر زیرا بری برلرینك لسانك بلمزلردی بو اثناده براهل لسانه
راست کلوب بو اهل دل بونلردن استفسار ایدوب مثلا عربی یه ایش ترید
وعجمی یه چه میخواهی دیدی مکر بو چار شخصك مقصودلری اولیك درهمله
انکور المق ایدی مرادلری معلوم اولوب اختلاف مرتفع اولدی (لمحرره)
اولمسه اورته ده براهل لسان * سوزی فهم ایلمز قالور انسان * (وبیت
مثنویده اشارت واردرکه برکمسنك معارف صوریه ده نقدر یدطولی وهرفنده
مهارت وقابلیت هیولاسی اولسه مادامکه سلسلهٔ بندجنون عشق اولمیه
وعشق ایچنده کندینه برهمزبان بولمیه ینه ارباب دل یاننده عجم واصحاب لسان
قاننده ابکمدر زیرا عند مجانین العشق عقله ومعقولاتنه اعتبار واولسانه
وتقریراتنه التفات یوقدر بو معنادن نیچه موشکاف تدقیق اولان فیلسوفانك
هر بری بالآخرة اوراقی احراق وابواب قیل وقالی سد ایتمش وغیری
بردل تحصیلی ایچون مدرسه دن چقوب کتمشدر نتکم دیوان جامی ده
کلور * یکباره دل برداشتم از قیل وقال مدرسه * زین پس بکنج
میکده ماییم وکفت وکوی تو * (لمحرره) ای کوکل نکته شناس سان
جهان * حق دیمشلرکه الفنون جنون * واربو عقلی جنونه تبدیل ایت
* نکته فهم ایت که الجنون فنون * نسأل الله سبحانه وتعالی ان
یذیقنابهواه *

﴿ چونکه کل رفت وکلستان در کذشت ﴾
﴿ نشنوی زان پس زبلبل سر کذشت ﴾

*کلستان * کل بتن یره دیرلر بریره وافر کل دوکسه لر اول یره کلستان دیمز پس ستان ظرف مکاندر کاك لامنی تلفظده سینه وصلده فصلده جائزدر بوراده موصولدر *سرکذشت* باشدن کچن احوال وامور (معنای بیت) بودرکه چونکه کل کتدی وکلستان موسمی کچدی اندن صکره بلبلدن سرکذشت وماجرای عشق اشتمزسن زیرا آنی ناله کنان وپرزاری وفغان ایدن صحبت خاص کل ایدی چونکه فصل خزان ایردی زبان دخی تیغ کبی نیامنه کیردی زیرا هر زمان کل بتمز ووقتسز دخی بلبل اوتمز پس عاشق زارك احوالنی دخی هزار دستان کلستانه قیاس ایله (بعد ذا بواوج بیت برسوزده مولانا حضرتلرینك شمس تبریزیدن فراقنه تحسر وکچن عشقبازلق دملرن تذکر واردر اکرچه که شیخ حسام الدین دخی محرم خطابی وصاحب املای کتابی ایدی مع هذا هرراز کتابه کنجا یش مرتبه سندن دور وهر سر دفتره ثبت واملا اولنمدن مهجوره در زیرا عهده مأخوذ هنك استار ایتمکه مساغ ورموز وقلم دل دوکمکه هر یره کیرمز حقیقت برکوهر قیتدار درکه حقهٔ دلده حفظ اولنور بانه آتلمز (ومشهوردرکه تاوق بازارنده دوه صاتلمز * فان السیا ئس من الاطلاع علی معاملات الخواص مع السلطان * وانما مرتبتهم القبول والتصدیق و الایمان قدکان ماکان سرا لا ابوح به فظن خیرا ولاتسئال عن الخبر * قیمت درکرانمایه چه دانند عوام * حافظا کوهر یکدانه مده جز بخواص * جامی رسید جان بلب ودم نمی توانم * زوکه سرعشق همی ترسم آشکار شود (لمحرره) پرکهر اولسه قچان بردل پاك * صدف آسا اولور اودم خاموش * رازی صالماز جرس آسا طشره * سویلز شمش جهتندن اولور کوش *

﴿ جمله معشوقست وعاشق پردهٔ ﴾
﴿ زنده معشوقست وعاشق مردهٔ ﴾

عاشق پرده است ومرده است تقدیرنده در ماقبلنده ذکر اولنان ادات خبرله اکتفا اولنمشدر والا بولسانده رابط بالکلیه حذف اولنمز

نتکم بالاده اشارت اولندی یالڭ تنکیرووحدته صالحدر ولکن اول
اولیدر (معنای مصراع اول) بودرکه عاشق حجاب عظمت وکبریا
دیدکلری پردەدرکه رتبهٔ مظهر در بو پردەدن قطع نظر معشوقدن
غیری یوقدر اول پرده دخی دیدار معشوقه آیینه واقع اولمشدر
شویله که زوالنه امکان یوقدر والا ممکن واجبه منقلب اولمق لازم کلور
پس آیینه منعکس اولان صورته پرده وحجاب دکلدر غیم رقیق
چهرهٔ آفتابه نقاب اولمدیغی کبی کور بنم همان اودر غیری دکلدر
نتکم شیخ مغربی کلماتنده کلور * چکونه غیرتو بیند کسی که غیرتو نیست *
بدان سبب که توبی عین جملهٔ اعیان * وحکایهٔ ماهی ده کلور که بر کون
ماهیان جمعیت ایدوب فلان ماهی آبی کورمشدر دیرلر کلوك واروب
سؤال ایدەلوم دیو حضوریته واررلر اول ماهی دخی سز بواورتاده آبدن
غیری نسنه وار ایدیکن بکا کوسترك بنده خی سزه آبی کوستره یم دیو
جواب و یرر یعنی ماهینك وجودی آبه پرده در زیرا آب ایچنده حاصل
اولمشدر والا آبدن غیری نسنه یوقدر نتکم هدایی قدس سره کلماتنده
کلور * ظهوری پرده اولمشدر ظهوره * کوزی اولان دلیل استرمی
نوره * وینه انلرك آلهیاتنده کلور * شواقدر حیرنده اولسون جان ودل
* قنده باقرسم افندم صانه بن (ای راه حقده پو یان وسر معرفتی
جویان معلوم اوله که خلق ماسوی اللهی اثبات ونفی ایتمه ده درت قسم
اوزره در (برقسمی اعتبارا وحقیقة ماسوی اثبات ایدرلر یعنی ماسوی
دیدکلری حقك غیریدر وجود حقه مغایر وجود له موجود دیرلر
بونلر علماء محجوبوندر (وبرقسمی دخی اعتبارا وحقیقة نفی ایدرلر یعنی
ماسوی دیدکلری نه حقیقة ونه اعتبارا موجود دکلدر دیرلر بونلر
عارفون مکاشفوندر (وبرقسمی دخی حقیقة نفی واعتبارا اثبات ایدرلر
یعنی ماسوی ظل حقدر دیرلر زیرا ماهیات ممکنه اوزرینه واقع
اولان وجود نفس وجود وحقیقت وجود دکلدر بلکه ظل وجود
وصورت وجود در برنسنه نك صورتی ایسه کندینك عینی دکلدر
مرآتده اولان صورت ووجه ارضده اولان ظل کبی محجوب اولان ایسه
حقیقتده ممکناتی موجود قیاس ایدر فی نفس الامر ایسه حقیقة
معدومدر ووجود ظلی ایله موجوددر واول وجود ظلی وجود حقله

« وحدت وجود
مبحث مهمنه دائر »

قائمدر ظلك ذوالظل ايله قيامى كبى عرضك جوهر وياصفتك موصوفله قيامى كبى ذكل پس حقيقتده وجود حقك وجوديدركه وجودواجب در وبونلر مشاهدون معاينوندر (وبرقسمى ماسواى حقيقة نفى واعتبارا اثبات ايدرلر ولكن مشاهدون معاينون كبى ظل حقدر ديمزلر بلكه عين حقدر ديرلر بونلر محققون واجدون در (ولكن بو مقام مزالق اقدامندر حقيقتيله متحقق اولمديغى فهمى كوجدر كمال صعوبتندن (ليس فى الدار غيره ديار) دينلرى اكفار ايتمشلر وبويله ديمكى مذهب وجوديه ايله تمذهبه حمل قلمشلردر نتكم علم كلامده بحث آزمشلر سادات صوفيه حقنده چوق جرح وطعن يازمشلردر مع هذا كلمات صوفيه نك محامل صحيحه سى واردر اول كلماتك برى ذكر اولنان (ليس فى الدار غيره ديار)

* وبرى دخى (انما الكون خيال وهو حق فى الحقيقة) مقاله سيدر يعنى عالم كون برخيال وبرصورتدر ولكن نفس الامرده حقدر يعنى باطل دكلدر زيرا باطل مطلق اودركه مرتبهٔ عدمده قالمشدر مرتبهٔ وجودده اولان باطل ايسه اضافيدر برنسنه نك من وجه باطل اولمسى حقيتنه منافى دكلدر مثلا شيطان كبى صفات جلاليه واسماء قهريه يه مظهردر طريق صوابك خلافنه دعوت ايتمكله باطلدر ولكن تحت وجودده داخل اولمق اعتباريله حقدر زيرا حكيم مطلقك عبث ايشى يوقدر پس بو معنايه ليس فى الدار غيره ديار صحيح اولور زيرا ملك وملكوتده حقك اسما وصفاتندن غيرى يوقدر ولكن ظهوراتى متفاوت ومختلفدركه اعيانك قابليتنه دائردر

* وبرى دخى (سبحان من اظهر خلق الاشياء وهو عينها) كلمه سيدر ومقصود جميع اشيايه سارى اولان وجود مطلق حسبيله عينيدر ديمكدر يوخسه تعين وتشخص حسبيله ديمك دكلدر زيرا هذا الموجود ايله وجودك مابيننده فرق واردر مع هذا تشخص دخى حقدر زيرا باطل مطلقدن خارجدر (واطلاق ديدكلرى ايكى قسمدر (برقسمى اطلاق حقيقىٔ ذاتى وبرى اطلاق اضافى عرضيدر اطلاق اضافى حادثدر زيرا حادث اولان تقييدك مقابليدركه اطلاق عبارتى اطلاق تقابلدن ناشيدر حادثه مضاف ومقابل اولان ايسه حادثدر پس بو معنايه واجب الوجوده مطلق دينمز بلكه اطلاق حقيقى ايله مطلق دينلور كه اول اطلاق اضافينك مصدر وموريديدر نتكم (وحده لاشريك له)

وحدت وجود حقنده سادات صوفيه نك كلماتى

اطلاقك نوعلرى

عبارتنده اولان وحدت ایله مراد مقابل کثرت اولان وحدتك ضدیدر یوخسه مقابل کثرت اولان وحدتك عینی دکلدر زیرا بو مقوله وحدتدن حق تعالی منزهدر زیرا حادثدر فافهم جدا (لمحرره) چونکه حقدن ایرشدی خلقه وجود * حقله قائم اولدی هر موجود * بلدرر سرنی اسم قیوم * کوسترر کندنی آثار وجود (معنای مصراع ثانی) بودرکه زنده انجق معشوقدر عاشق مرده در نتکم شیخ سعدی کلماتنده کلور عاشقان کشتکان معشوقند * برنیاید زکشتکان آواز * پس اول وقتده عاشقدن هرنه صادر اولورسه معشوقدن صادر اولمش اولور نتکم بوستانده لسان عاشقدن کلور * کرم جرم بینی مکن عیب من * تو پی برآورده ازجیب من * انکیچون بعض کمل بیورمشلردرکه واصل الی الله اولان کمسنه دن هرنه صادر اولورسه قولا وفعلا شریعتدرکه اتباعی لازمدر زیرا اومعنانك ظاهری عبده مضاف وباطنی حقه مستنددر نتکم قرب نوافل وقرب فرائضده اشارت اولندی بعدذا عاشقك مرده لکندن مراد اوصافنك فناسی ووجود موهومنك زوالیدر انکیچون بو معناده دیمشلردر (محو المعلوم مع محو الموهوم) ای ظهور الحق مع فناء المجاز و بو وحدتدن وجود حقیقی ایله وجود مجازینك اتحادی لازم کلمز زیرا وجود مجازی امر موهومدر تجلیء الهی ایله مضمحل اولوب حقیقت وجود ظهور ایدر نتکم ظلمت شبك وجود موهومی طلوع آفتاب ایله زائل اولور یوخسه ظلمت لیل ایله نور نهار متحد اولمز زیرا اتحاد اثنینیت وغیریتی موهمدر بو ملکده جاری اولان ایسه کندی تعینا تیدر تعین ایله متعین میاننده ضدیت یوقدر بلکه متعین ایله متعین اراسنده وار در نتکم بالاده اشارت اولندی ایشته زنده لك بو مرده لکدن صکره درکه حیات باقیه در زیرا یار باقی ایله حیاتدر غیریسی حیات فانیه درکه یار فانی ایله حیاتدر * نه پروانه جان داده درپای دوست * به از زنده درکنج تاریك اوست (لمحرره) حضروش کر عمر باقی استر یسك متصل * اوله کور آب حیات فیض حقدن زنده دل *

چون نباشد عشق را پروای او

اوچو مرغی ماند بی پروای او

* چون * تعلیل وچو تشبیه ایچوندر اصلی چوندر نون حذف

موت اختیاری

معنی مضبوط

اولمشدر تعليل ايچون اولان چون دخی حذف نونله مستعملدر* پروا* فراغت وميل وهوس ومبالات معناسنه در آخرنده يا اضافت ايچوندر ايكنجی پروای پرايله وای دن مركبدر كه پرقوش قناد نده بتن يلكدر صكره بال يعنی قنات معناسنده استعمال اولندی زيرا يلك قنادك جزء قويسيدر ووای آه وفرياد معناسنه دركه عربيده وی وويل كبی مقام تحسر وتندم وتعجبده استعمال اولنور (معنای بيت) بودر كه اول كمسنك كه عقل معاش جزئيدن عشقه فراغی وآنكله تقيدی واكاميل وهوس ومبالاتی اوليه قنادسز قوش كبی قالدی وآی وتحسر وندامت اكا بو كلامده قلب انسانی مرغه وعشق وشوقی بال وپره تشبيه واردر پس مرغ كركيك پروكرك بی پر آشيانه سنده اقامت زده اولوب قطع مسافه دن عاجز ومقصدی اولان محله پروازه حركتدن درمانده اولديغی كبی قدم عقلله سالك وجانب مقصوده بی جنبش عشق متحرك اولان كمسنه دخی مقام طبيعتده قالور * وعالم اصله وصولدن عاجز اولور وحمار طاحونه مثال مبدأ حركتی اولان يره طولاشور كلور * نمی توان به قدم قطع آسمان كردن * زشوق بال وپری چون نسيم پيدا كن * معلوم اوله كه مجرد عقلله سلوك ايتك فلاسفه طريقيدر نتكم ديرلر انسانك سعی وكوششی تحصيل سعادت ايچوندر سعادت ايسه حكمت ايله حاصل اولور طلب حكمت دخی يا عمل ويا علم ايچوندر حكمت عمليه عمل الخير وحكمت علميه علم الحقدر بو ايكی قسمده عقل كامل ورأی راجح لازمدر پس بونلر ظن ايتديلر كه مجرد علم بالله تحصيل ايتك حقه وصولدر وسعادت مطلوبه نك عينيدر وعقل ورأی واسطهٔ قويه در ويلمديلر كه بو عقل عقالدر وحقيقتی ادراكده قاصردر ونظر صحيح كرچه معرفة حقه مؤديدر زيرا برمعلومدن برمعلومه انتقال ايدر حقه منتهی اولنجه ولكن طريق تصور وفكرك قياساتی فاسده وعقيمه اولمديغی صورتده بنه نتيجه سی اختلافدن خلاص اولمز وصاحبی اثنينيتدن نجاته مجال بولمز نتكم شيخ اكبر قدس سره الاطهر بيورمشلردر كه قرآن بكر قالمشدر يعنی علماء رسومه نسبتله زيرا انلر نظر عقله وترتيب مقدماته محتاجدر پس انلرك علمی تفكريدر علماء حقيقت ايسه بو ترتيبدن غنيلردر زيرا انلرك معرفتی تذكريدر مثلا بركمسنه برمحلده حفر بئر ايلسه صويه يا واصل اوله يا اوليه

اولدیغی صورتده اول صو یا آجی اوله و یا طتلو اوله طتلو اولدیغی
صورتده دخی بی سبب حاصل اولان مطر کبی دکلدر زیرا مطر هر وجهله
پاکدر پس انبیا واولیانک علومی وحی والهام قبیلندندر وحی
والهامده ایسه قطعا خطا یوقدر انکیچون علوم صوفیهٔ محققینده صواب
شوقدر واردر که اولماده‌ده که علماء ظاهر اجتهاد ایدوب اصابت ایدرلر
اصابتلری انتهاءدر ابتداء دکلدر ارباب بصیرت ایسه هم ابتداء وهم انتهاء
مصیبلردر الحاصل وسع بشرده اولان مرتبه‌ده حقه وصول یالکز
عقله وعلمله حاصل اولمز عشقه وکشفه محتاجدر دیمشلردر که طلب
انسان علمله ساکن اولمز نتکم آج اولان صو یله طویمز وصوسز اولان
دخی نانله قانمز پس تشنیه صولازم اولدیغی کبی علم اهلنه دخی عین
لازمدر عین ایسه علمدن سرابدن آب کبیدر معشوقک ذاتنه وصفاتنه علم
اکا وصولک عینی دکلدر نتکم بر صحیفه اوزرنده مصور اولان شکل
سلطان رسما عینی وعینا غیریدر مادامکه مسمای حقیقی سنه رؤیت تعلق
ایتمیه قناعت کلمز یالکز علمه عشق وشوق لازم دکلدر بلکه طلب مجرد
کفایت ایدر ولکن معلومه وصوله عشق مفرط وشوق عظیم کرکدر
بو عشقدر که انوکله علم بالله حبث المشاهده حاصل اولور وآنک قوت
ضربیله بناء ملک وملکوت یقیلور نتکم صائب دیمشدر * بزور عقل
کذشتن زخود میسر نیست * مکر بلند شود دست تازیانهٔ عشق *
انسان کندنی کاه کبی سبک قلمدقجه جاذبهٔ کهرباء عشقله حقه منجذب
اولمز وتیر کج کماندن چقدقده رسوا ی اولدیغی کبی عقل دخی عشق
بانده بویله در یالکز عقل ایله مصلحت بتز اولسه فلاسفه‌نک ایشی
بتردی وطریق زهد موصل حق اولا یدی کروه زهاد وعباد مقام
وصله یتردی ولکن هر کسک وصل حالنه کوره درحجابلری بری برلرینه
نسبتله در عقل بولنسه شرع دخی لازمدر فلاسفه‌نک عبادتلری
طبعله در شرعله دکلدر وکذلک متابعت هوا یله‌در امر آلهی ایله دکلدر
وشرع بولنسه عشق دخی لازمدر پس شرعله قیام وشرعک امر
ایتدیکی ذکر دوا مله عشق وعشقدن دخی مکاشفه ومعاینه حاصل
اولور نیجه ریاضت اهل واردر که عشقه قدم باصمشدر مع هذا بعض
کشوفدن خالی دکلدر ولکن کشوف سفلیه مقوله‌سیدر که ریاضتک

نتایجندندر معتبر دکلدر زیرا اولی نور محبت وآخری نار عشق اوزرینه
مبنی دکلدر نار عشق ماسوی سوزدر بونار خانمان وجودده بلورسه
سفلیات وعلویاتدن اثر قالمز جمله سی محترق اولور اکر یالکز ریاضت
کفایت ایتسه اشراقیه طائفه سی دخی مراده ایررلر ومجرد مطالعهٔ
کتب ایله وصول مرتبه سن بولسه سواد خوان اولنلر دخی بوذوقی
سوررلردی نتکم والهی کلماتنده کلور * علم هیئتله حکمت اشراق *
موصل حق اولایدی طلابی * بوعلی مظهر کرامت اولوب * قطب
اقطاب اولیدی فارابی * وبعضیلر دخی دیمشلردر * دررفع حجب
کوش نه در جمع کتب * که جمع کتب نمی شود رفع حجب * درکل
کتب بجا شود نشاءٔ حب * طی کن همه را وعدالی الله وتب (لمحرره)
اولمزیسه عشق مطلق واسطه * خلق عالم چقه بولمز رابطه *
رشتهٔ عشق دلك قیل منتظم * بودرر عشاق ایچنده ضابطه
* من چکونه هوش دارم پیش وپس *
* چون نباشد نور یارم پیش وپس *
* پیش وپس * جهاتده اظهر واعتبارده اکثر اولمغله تخصیص بالذکر
اولندی والا مراد جمیع جهاتدر نور یاردن مراد وصل یاره دلیل وهادی
اولان عشقدر پس بونده عشقی نوره تشبیه واردر زیرا علم نور اولیجق
عشق بطریق الاولی دروجه تشبیه هدایتدر نتکم قرآنده کلور
(وبالنجم هم یهتدون) وبری دخی نور مطلق جمیع جهاته شامل
اولدیغی کبی عشق دخی جمیع اعضا وقوایه ساریدر نتکم بالاده بیان
اولندی بوسببدندر که قرآنده قمره نور دینلدی نتکم الله تعالی بیورر
(وجعل القمر نورا) زیرا قمر انسانك قلبنه اشارتدر وقلب دخی زجاجه
مثالدر زجاجه شجرهٔ مبارکه دن ایقاد اولنوب شجرهٔ مبارکه دخی
(لاشرقیة ولاغربیة) صفتیله اتصافنه بناء جهاتله تقیدد ن مطلق
اولدیغی کبی قلب دخی عالم ملکوتدن ونوری دخی نورمطلقدن اشعال
اولنمشدر ودعاء نبوی علیه السلامده کلور (اللهم اجعل فی قلبی نورا
وفی سمعی نورا وفی بصری نورا وعن یمینی نورا وعن شمالی نورا وامامی
نورا وخلفی نورا وفوقی نورا وتحتی نورا واجعلنی نورا) وبونورك عمومنه
بناء حدیثده کلور (لاتسبقونی بالرکوع والسجود فانی اراکم من خلفی

كما اراكم من امامی) ز يرا حقيقة احمديه وهويت محمديه جهات ايله متقيد دكلدر زيرا ظاهری خلق وباطنی حقدر انكيچون بو فقيره مدينهٔ منورهده روضهٔ منيفه لرنده سرمبار كلری اوجنده بو وجهله اشارت اولنمشدر كه (لا تجوز السجدة لمخلوق الا الباطن رسول الله صلى الله عليه وسلم) بو سببدندر كه روضه لرينی طوافدن منع اولنمشدر فافهم جدا و بو حقيقتك اطلاقی جسد مقيدلرينه دخی فی الجمله ساری اولمشدر نفس مطمئنه لرينك بركتی بدن لطيفلرينه ساری اولوب صورت بدنيه يی انحلالدن منع ايتديكی كبی نتكم ايلهٔ معراجده صورت جسمده عين محض اولوب بی جهت رؤيت ديدارله ممتاز اولمشلردر وقرآنده كلور (الله نور السموات والارض) يعنی الله تعالى سموات ارواح وارض اجسادك نوريدر زيرا نور حق نور مطلقدر فی الحقيقة جهة واحده ايله تقيدی يوقدر انكيچون اجسام وارواح وملك وملكوت ظاهر وباطنه شاملدر وعالم آفاقده شمس وقمر ذكر اولنان نور مطلقه مثال اولمغله سموات وارضه پرتو انداز اولمشلر ونورله جميع جهاتی پرقلمشلردر وحديثده كلور (ان الله خلق الخلق فی ظلمة ثم رش عليهم من نوره) پس ظلمتده قالمش وار ايسه عدم محضدر فافهم (معنای بيت) بودر كه بن نه كونه ونه وجهله عقل معاشی پيش و پسه طوتايم وجهات وجودك ظلمانينی ازالهده آنك نور ضعيفی فانوس ايدينه يم چونكه بنم يار مك حرم قربنه دليل ومجلس وصلنه هادی اولان نور مطلق يعنی عشق صافی ومروف جميع جهاتمه حكم ايتميه وبنمله بله كتميه يعنی جميع جهاته اناره واضاءته لايق اولان عشقدر كه مطلقدر عقل دكلدر كه مقيدر انكيچون عقل جهت واحده وجود اولان دماغ انسانيده آشيان سازدر دماغ ايسه سدرة المنتهى مثالدر عشق ايسه قطب وجود اولان قلب ايله آشنادر قلب ايسه عرش محيط كبيدر نتكم خبرده كلور (قلب المؤمن عرش الله) ازظلمت وجود كه می برد ره برون * كر شمع پيش پای نميداشت نور عشق * و بونده عشقه ترغيب وتحريض واردر نتكم خواجه حافظ كلماتنده كلور * عاشق شورانه روزی كار جهان سرآيد * ناخوانده نقش مقصود ازكار كاه هستی * وله ايضا * نشان اهل خدا عاشقيست باخوددار * كه درمشايخ شهراين نشان نمی بينم * يعنی زمانه وخصوصا شهر شيرازك مشيخت

ادعا ایدنلرنده نشان اهل خدا اولان عشقدن اثر نا پیدادر پس نیجه اهل
خدای اولورلر یعنی اگر انلرده بو نشان اولسه ماسوی پرست اولمز وحقدن
غیریه سجده قلمزلر وهوای عجب غرورله طولمزلر ودعوی یولنه گیدوب
طریق معنایی یاکلمزلردی ولکن صورته قالمشلر وحقیقتدن خبر الماشلر
وجمال مقصودی کورممشلر وسر فنایه ایرممشلردر نتکم دیوان صائبده
کلور * بفکر نیستی هر گز نمی افتند مغروران * اگرچه صورت مقراض
لادارد گریبانها (لمحرره) عشق بر آتشدر آنده ماسوی چون خار وخس *
خار وخس هر گز طیانمز اورسه گر آتش نفس * شش جهاتی غرقهٔ
دریای نور حق اولور * هر کیم ایلرسه بونار عشقدن اخذ قبس *

عشق خواهد کین سخن بیرون بود

آینه غماز نبود چون بود

* غماز * قوویجیدر وغمز سعایتدر که شرده استعمالی اولنوز و کوزله
وقاشله اشارت ایتمك وتغامز بری برلرینه کوزله اشارتدر * چون * جیم
عجمیله وضمه نك اشباعی وواوك اظهاریله لسان فارسیده استفسار
ایچوندر نیجه ونته معناسنه لسان عربیده کیف کبی کنهنه اطلاع اولمیوب
حقیقتدن استفسار جائز اولمدیغندن اوتوری حق تعالی حضرتنی
بیچون ایله توصیف ایدرلر (لمحرره) چوقدر رشوریدکان عشق
ایچنده ماجرا * بو قدر اول معشوق حقنده ولی چون وچرا * بعدذا
بو کلامده قلب عاشقی آینه یه وقلبده اولان لایحاتی آینه ده منعکس
اولان صورته تشبیه واردر (معنای بیت) بودر که عشق الهی دلکه
بو سوز قلب آینه سنده ظاهر اوله وآثاریله زبان واوراق دخی شرف بوله
زیرا آینه غماز اولمیه نیجه اوله یعنی غماز اولمغه چاره یوقدر الحاصل
آینه کدورتدن صاف اولدقده صور آنده متجلی ومنعکس اولمق لابد
اولدیغی کبی قلب دخی مقتضای عشق اوزره آلایش سوادن پاك
اولدقده آنده معانی وحقایق جلوه کر اولمق ضروریدر ولکن * وللارض
من کأس الکرام نصیب * وفقنجه زبان وخامه ونامه دخی رشحه دار
اولور نتکم دیمشلردر وکل اناء بترشح بمافیه ودیوان صائبده کلور * تخم
راز عشق را در خاك کر دن مشکلست * می جهد چون سنك بیرون
از شرر اسرار عشق * و بوندن اسرار الهیه یی کتم ایتمك لازم کلمز زیرا

اظهار اولنان رشحه مقدار در وقرآننده کلور (یاایها الرسول بلغ ما انزل الیك من ربك) یعنی مصالح عباده متعلق اولان تبلیغ الیه واسرار مقوله سنی انشا ایله معلوم اراکه انسان الله تعالینك نورنه آینه واقع اولمشدر زیرا انسانده جهت لطافت وار درکه روحانیتیدر وجهت کثافت وار درکه جسمانیتیدر (پس اول نور مطلق جهت لطافتی ایله قبول وجهت کثافتی ایله امساك ایلر (نتکم آینه صفوت جوهری ایله صورتی قبول وظهرنده اولان طلاء اسرب کثافتی ایله اول صورت مرئیه یی امساك ایلر وکذلك برکسنه شمسی کورمك دلسه طریقی بودرکه برطرفه صوقویوب کنشه مقابل وضع ایلیه زیرا صو لطافتی ایله شمسك نورنی قبول وظرف کثافتیله امساك ایلر اکربو وجهله اولمسه نورشمس حس ظاهرله من حیث الحقیقة ادراك اولنمز پس اول ظرف نورشمسه آینه اولد یغی کبی وجود انسان دخی نور مطلق آلهی یه آینه اولدی شویله که برکسنه نورحقی ادراك ایتمك دیلسه انسان کامل آینه سندن ادراك ایلرغیری وجهله چاره بولهمز وروح انسانی جسدله ازدواجنده قلب تولد ایلیوب روحانیتك لطافته وجسمانیتك کثافته مظهر اولمشدر پس قلب انسانی برآینهٔ ربانیدرکه اکر تعلق ما سوی پاسندن پاك ومینا کبی جوهری نابناك اولورسه عالم غیبك اسرارنه جلوه کاه اولور ونقدر اسرار آلهیه وارایسه اول آینه ده کندن کوسترر واول آینه اول اسراری صقلمغه چاره بولمز وکوستر مکه مجال اولمازالبته رمز واشارت ایدر واکر زنکار خوردهٔ علاقات اولورسه صور معانیٔ غیبه دن آنده اصلا یوز کورنمز زیرا کثافت جوهری بومعنایه مانعدر وبو سببدندر که کل اهل شهود بی قفاوجه اولمشلردر یعنی انلرك جهات ستی آینه مثالیدر زیرا قلبك صفوتی جمیع اعضاو قوایه سرایت ایلشدر اهل حجاب اولنلر ایسه بونلرك خلافیدر یعنی آنلر بی وجه قفا اولمشلردر زیرا قلبك قسوت وکدورتی جمیع اجزاء وجوده شامل اولمشدر پس بونلرك جهات ستی ظلمات محضه ایچنده قالمشدر ولکن بوراده دخی مراتب واردر زیرا قرك شمسدن قرب وبعده ده تفا وتیله نوری زیاده ونقصان قبول ایتدیکی کبی آینهٔ انسان دخی وجه حقه محاذاتی قدر مستنیر اولور وآنلرکه بومحاذاتدن بالکلیه محجوب اولمشلردر انلرك حالی محاق

خصوص : قلبك ماهیتی وتزکیه

شهرده قرق حالی کیبدر پس وای آنلره که تاریك وجود ایچنده قالمشلردر (لمحرره) کوکل آینه سنده کورمکه رو * سل کوزك کرد کدردن یاهو * بولسه شهر آخرنده ماه محاق * ظلمت محض اواور وجو دی قو * یوزی شمسه محاذی اولمز ایسه * قالدی اول ظلمت ایچره آخراو * وای اوم آته کیم طوته ژنکار * کورن آنی دیه دکل مینوی * ومن الله التجلیة والتصفیة *

﴿ آینهٔت دانی چرا غماز نیست ﴾

﴿ زانکه ژنکار از رخش ممتاز نیست ﴾

اصلی آینه ات در همزه تخفیفا ووزنا رسمده ن و تلفظدن ساقط اولمشدر وبعض نسخه ده آینهٔ جانت ازان غماز نیست دوشمشدر پس آینه ده اولان همزه علامت اضافتدر وزن ایچون اشباع اولنماز وبلکه سهولت ایله تلفظ ایچون یاجانبنه اماله اولنور * دانی * استفهامی متضمندر * ژنکار * پاس معناسنه در اصلنده ژنك آردر ژنك کتوریجی معناسنه بوراده پاسدن مراد تعلق ماسوادر * رخ * اصلنده یکاقدر بوراده مجازا صفحهٔ آینه مراددر عنوان کتابه دیباجه دیدکلری کبی (معنای بیت) بودر که بیلورمسن دلك آینه سی نیچون غماز دکل ویامرآت جانك اول سبیدن غماز دکلدر که چهره سندن کژدتعلق ماسوا ممتاز اولمامش و پاسی سیلنوب آچلمامشدر زیرا ژنکار خورده آینه ده صورت حسیه ظاهر اولمدیغی کبی ماسوایه متعلق اولان دلده دخی صورت معنویه لایح اولماز وکندن کوستروب اشارت قلمز نتکم مولانا جامی کلماتنده کلور * صوفی صفای دل بغم غیر تیره ساخت * آینهٔ خدای نما زانکه نداشت * والاصورت آینه دن جداکلدر نتکم دیمشلردر * صورت ازآینه نباشد جدا * معلوم اولسکه سالکه ابتدا منکشف اولان ملکوت ومعارفدر سبی قلبدن شهوتی ازاله در اندن صکره علم بالله من حیث المشاهده در وسیله سی ملك وملکوتك جمله سندن التفاتی قطعدر پس محلی تهیه ایتمك لازم کلدیکه قلبدر وقلبی تهیه دن مراددرن تعلقاتدن تطهیر وصور کونیه وقوانین رسمیه دن تخلیه در شویله که ملك وملکوته متعلق لمحه قالمامق کرکدر بو معنایه دخی تو حد عزیمت ودوام جمعیت کرکدر بروجهله که فترت کلیه وتقسم

سالکك هدف حقیقته دوغرو قطع مراحل ایتمسنده کوره حکمی تجلیات .

خاطر بولنمیه وتشتت عزیمت اولمیه پس بوقدر علایق وعوایق ژنکاری
چهرهٔ دلی پر کدرت ایلمش خصوصا ملاحظهٔ وجود سالکی متکدر
قلمش ایکن نه وجهله بو جمال اسرار کوریله ونه طریقیله بو ذوق وصالی
سوریله (المحرره) عکس انوار آلهی یوزنی قلمزشن * اولمسه آیینهٔ قلب
جلادن روشن * بعد ذا مولانا حضرتلری دیباجهٔ کتابی تأثله ختم
ایدوب عنوان کلامك تمامنه ومقصوده شروعنه اشارت ایلدی نتکم
صاحب محمدیه دخی کتابنی تاثله ختم ایدوب خیرالبریات دیدی وبعض
اسراری دخی ختام کتابده شرحمزده مسطوردر ای دلی حقایق
آشنا ودیده سی کحل جلائله روشنا معلوم اولهکه بو کشف معنوی
وشرح مثنوی بو محله رسیده اولدقده هجوم اشغال وازدحام بعض
احوالدن ناشی بوفقیر حقی بوقدرله اکتفا صددنده اولوب طی
طومار وترك بقیهٔ کفتار ملاحظه سیله خواب ربوده اولدقده بین
النوم والیقظه کوردم که بر شخص مکرم وبروح مجسم ظاهر اولوب
الومه برخاتم صونوب ال شوخاتمی مولانانك کندی خاتمیدر سزه کوندردی
دیو سویلدی ویره وضع اولنمز دیو جواب ایلدی بن دخی آلومه الوب
فصنده اولان نقشنه اطلاعدن صکره الومده بر آلتون ترازوسنك
بر کفه سنه خاتمی وبر کفه سنه دخی برنسنه قیوب برابر وزن ایلدم بعده خوابدن
بیدار اولوب تعبیر رؤیا بو وجهله لایح اولدیکه خاتمدن مراد مولانانك
قلبی وفصی مشتمل اولدیغی نقوش عالم غیبدن اول قلبده منتقش اولان
صور معانی وحقایقدر که آنك بر اثری کتاب مثنویدر واول قلب مصفی
آیینه وار بو اثری غماز اولمشدر ویره وضع اولنمق ختمنه دك
شرح ایچون کمربستهٔ عزیمت اولمقدر خصوصا خاتم ختمه دالدر
انکیچون فخر عالم صلی الله علیه وسلمه مهر نبوت ضرب اولنمشدر زیرا
ختم انبیاء علیهم السلامدر ونقشنه اطلاع کتاب مثنوینك معانی
وحقایقنی ادراك وبقدر الاستعداد مرادنه وصول ادروترازو میزان
آلهی وکفتینی شریعت وحقیقت وتسویهٔ کفتین کتاب مذکورك
مشتمل اولدیغی حقایق شرایعله تطبیق ومدخول عقول جزئیه اولان
مواضعنی تلفیق وتوفیقدر پس بو نفس نفیس مولانایه وذکر اولنان
معنایه بناء بقیهٔ شرحه نشاط تازه حاصل اولوب شروع اولندی

جناب مولانا قدس سره ...
شارح قدس سره ...
خاتمنی ایصالی ...
[ایکنجی جلدك خاتمه سنده ...
اعاده سی طلب اولندیغنی بیان ...

(لمحرره) هرنه یازدیسه خامهٔ تقدیر * کلور البته ایله تدبیر *
سکا بسدر بو اشارت حق * سوز اکا برده اولور دیرلر بیر *

بشنوید ای دوستان این داستان
خود حقیقت نقد حال ماست آن

معلوم اوله که بو فقیر جملهٔ ابیات مثنوینك شرحنده علی التفصیل تعرض ایلدم وهربیتده بقدر الامکان بعض نکات ومعانی سویلدم بعض ابیات ایچون شرحدن غنیدر دیمك ضیق عطندن ناشیدر والا ابیات مثنوینك هربری جهان معانی واقلیم الهام ربانیدر نتکم بیوردیلر *بیت من بیت نیست اقلیمست* بعده مولانا حضرتلری تفصیلی اجماله تطبیق ایچون باء موحده ایله بدء ایلدی زیرا عنوان کتاب برنامچه مقوله سیدر که تفصیل مستقبلی اجمالا مشعردر و حقیقتده تفصیل واجمال متحددر ولکن تعلیم مبتدی ایچون شرح وتفصیله ضرورت واردر نتکم دیمشلردر (العلم نقطة) یعنی علم اصلنده امر بسیطدر حروف کبی ولکن حروفده کلمات وآیات وسوری مطالعه قادر اولمیانلر ایچون بطریق التعلم ترکیب وتکثیر اولنمشدر *ای *حرف ندادر ولکن قاعدهٔ عجم اوزرینه مکسور اوقنور *نقد* وعدك مقابلی ونسیئه نك خلافیدر وتمییز دراهم وامثالی معناسنه دخی کلور بوراده ایکی معنی ایله محتملدر (معنای بیت) بودر که ایشیدیکز ای دوستان بوداستان وحکایه یی اول داستان وحکایه خود حقیقتده بزم نقد حالمزدر یعنی اکرچه صورتا مضمونی ماضی وزمانی مرور ایتمشدر ولکن اشارتی بزم وجود بزده موجود وحاضردر زیرا اشارته نسخ طاری اولماز وقیامته دك حکمی بوزلماز قرآن ذی شانك منسوخاتی دخی بویله در ویا خود بو حکایه نك صورت وقشری زیوف ونبهرج کبیدر زیوف ونبهرجه عند التجار رواج واعتبار اولمدیغی کبی حالا بونك دخی صورت وقشرنه عند الاخیار التفات وادارهٔ کفتار یوقدر ولکن مقصود بالذات معنی ولبی الآن رواجه صالح وتعامله قابل وقبوله مقارندر استعماله امر ایتدیکی ایکی معنایه داردر بری بودر که عبارته محولدر زیرا قصص واخبار مقوله سی کبی واکا حاصل اولان علوم جزئیه علم حصولی قبیلندندر علم حصولیده ایسه

حضور اولمز البته تعليم وتفهيمه موقوفدر والا هر كس احوال عالمدن خبردار اولمق لازم كلوردى وبردخى بودركه اشارته مجهولدر زيرا شول نسنه كه حقيقت صرفهء مقوله سيدر تعليمدن خارجدر فاما لوازم حقيقت اولان بعض امور تعليم ايله حاصل اولور حضرت حضرتك موسايه عليهما السلام تعليم ايتديكى علم بوقبيلدندر يعنى لوازم حقيقتدندر والا نفس علم لدنى نه كتابه صغرونه قولاغه كرر ونه لسانه كلور الحاصل علم اشارتده تعلم جاريدر انكيچون مولانا حضرتلرى استماع داستان ايله امر ايلدى كويا ديمك اولديكه اى دوستان حقيقى بوقصه يى استماع ايدوب باطننده مندرج اولان رموز واشاراتى عبارات يوزندن اخذ ايدبكز ومنطوقندن معانئ ثوانى طريقنه كيديكز ومجالئ حروفده صور حقايق كوريكز وهر قصه دن حصه اخذ ايدوب مراده ايريكوز وبزم كثرتده ذوق وحدتى سوريكز ومن الله التوفيق

كتابه مثنوينك هر حكايه سنده بوسوزلرى اتمليدر.

* بود شاهى در زمانى پيش ازين *

* ملك دنيا بودش وهم ملك دين *

شاه اصلنده اولودر هر نسنه نك ايريسنه وبيوكينه شاه ديرلر مثلا اولو يوله شاه راه وايرى دانيه شاه دانه ديرلر ولكن بحسب العرف اطلاق اوزينه استعمال اولينجق شاه دن مراد سلطان اولور *ملك* ميمك ضميله سلطنتدر يعنى پادشاهلق كه ذوى العقولده وغيريده تصرفه شاملدر كسرله عقلانك غيريه مخصوصدر واموال واسباب معناسنه كلور *دنيا* بو دار محسوسه دركه آخرته نسبتله دنو وقربى واردر بعضيلر ديمشلردر كه سموات سبع حد دنياده داخلدر زيرا جمله سى عالم كون وفساددندر *دين* شريعتدر اطاعت اولند يغى جهتدن يعنى وضع الهى يه آنى اقامت وآنكله عمل ايدنه كوره دين وآنى حقدن تأديه ايدنه نسبتله ملت دينلور (معناى بيت) بودركه بوندن اول برزمانده يعنى زمان سابقده برپادشاه وار ايديكه آنك هم سلطنت دنياسى وهم سلطنت دينى وار ايدى يعنى ايكيسنه بله مالك وايكيسنده بله قوى وشديد ايدى سليمان عليه السلام وامثالى سلاطين دين ودنيا كبى ملك دنيايى تقديم ايلدى قافيه ايچون وبردخى

ملك دين بحسب الظاهر ملك دنيايه تابعدر مراد روح سلطانيدر كه جسددن درت بيك ييل مقدم خلق اولنمشدر (وجهى بودر كه عرش اعظمك فوقنده جسم كلى و شكل كلى وهيا كلى وطبيعت كليه ونفس كليه اعتبار اولنور كه عالم ارواح بونلرك فوقنده در پس جسم كلى ايله عالم ارواحك ميانندده درت مرتبه واردر هر مرتبه بيك عدد اسماء آلهيه ايله مقابله اولنجق بيك ييل اولور زيرا امر وجودك ظهورى تدريجيدر ويوم آلهى بيك يلدر نتكم قرآنده كاور (وان يوما عندربك كالف سنة) بوسببدندر كه الله تعالى سموات وارض وتوابعنى التى كونده خلق ايلدى يعنى التى بيك يلده نتكم قرآنده كاور (خلق السموات والارض فى ستة ايام) وآدم عليه السلامك قرق صباحى دخى قرق بيك يله محمولدر وارزاق دخى ارواحدن درت بيك ييل مقدم تقدير اولنمشدر زيرا عالم ارواحك فوقنده مراتب علم واعيان ثابته واسماء آلهيه وصفات واحديه اعتبار اولنور كه ذات احديه مرتبه سى بونلرك فوقنده در (پس عالم ارواحله مرتبهٔ احديتك اراسنده سنين مذكور اوزره درت مرتبه اعتبار اولنور وتقدير ارزاق مرتبهٔ احديتده در كه مبداء ازليتدر ملك دنيا وملك ديندن مراد روح سلطانينك ظاهر وباطن اسملرينه مظهر يتيدر ظاهر تقديم اولندى زيرا باطن ايله حاصل اولان شهود امر وجود اوزرينه منوطدر پس دنيادن مراد اسم ظاهرك تحت حيطه سنده داخل اولان جميع محسوسات وديندن مراد اسم باطنك داخل دائره سنده اولان جملهٔ معقولاتدر

﴿ اتفاقا شاه روزى شد سوار ﴾
﴿ باخواص خويش از بهر شكار ﴾

* اتفاقا * بو يله الفاظده قياس تنوين ايله تلفظدر فاما عجم تنوينى الفه ابدال ايدوب صورت وقفده اجرا ايدر * سوار * آتلو دیمكدر * شكار * صيد معناسنه يعنى ذكر اولنان پادشاه اتفاقا بركون صيد وشكار ايچون كندى خواص وندماسيله آتلاندى واطراف شكار كاهى طولاندى مراد روح سلطانينك مركب تعيناته راكب اولوب سدنهٔ اسماء آلهيه ايله وباخصوص قواى روحانيه اولان متخيله ومفكره وحافظه وذاكره وعاقليه مستصحب اولدبغى حالده كندى مقامى

روحك زمان خلقتى

ارزاقك خلقتى ارواحدن درت بيك مقدمدر

ظاهر وباطن اسملرينك تجلياتندن: دنيا ودين

روحك عالم انسانه دوغرو حركتى

اولان عالم ارواحدن منفصل اولوب عالم انسانه طوغری حرکت پر برکتی
یاپاندر زیرا بو حرکت سببیله معارف وحقایق شکار ایله وصورت شهادیه ده
معانی غیبیه صید قیلور انکیچون حقنده وارد اولدی (اهبطوا منها جمیعا
فاما یأتینکم منی هدی فمن تبع هدای فلا خوف علیهم ولاهم یحزنون)
هدی ظاهرده انبیاء ومرسلون وعلماء ساده ومشایخ قاده در
وحقیقتده بر نوردر که الله تعالی آنی قلوب انبیا واولیایه قذف ایلر
که انکله جناب قدسه مهتدی اولورلر ارواحک اعلای علیینه قربدن
اسفل سافلینه بعدده هبوطلری هدای مذکوری تحصیل ایچوندر
زیرا نقدر تجلیات شهودیه وارایسه تجلیات وجودیه نک نتایجیدر
پس حقایق امکانیه وحقیقت انسانیه نک اول حقایقک احکامنه
نزولی الله تعالی دن محض لطف وعین رحمتدر الحاصل انسان
جنتدن هبوط ایلمسه ویا مجردات کبی عالم ارواحدن عالم اجسامه تنزل
قیلمسه شکاردن محروم وغدادن بی بهره قالوردی زیرا شکار آفاقه
حرکتله اولور پس اکتساب کمالات واقتناص سعادات ایتمک بو عالمه
نزوله هبوط وروحک جسم ایله ازدواجنه مربوطدر (انکیچون حضرت
علی کرم الله وجهه وقت صباوتده موتی کراهت ایتمشدر زیرا صبیان
عالم ذاته قریب اولمغله لباس صفاتدن عاریلردر وکمالات بشریه دن
مجردلردر فاما اولکه لیت امی لم تلدنی دیو بعض ارباب احوالدن
صادر اولمشدر قبض حالنه کوره در نتکیم محمدیه ده دخی کلور * نوابدی
بن جهانه کلمیدم * واول که خواجه حافظ دیوانده کلور * من ملک
بودم وفردوس برین جایم بود * آدم آورد درین دیر خراب آبادم * بوندن
مراد حقیقتده ارضه هبوطک ثمرسنی بیاندر زیرا انسانیت مرتبه سی
ملکیت مرتبه سنک فوقنده در اول سببدنکه انسان جمال وجلال
حقه مرآت وملک ایسه جماله مظهردر پس ملک اولوب فردوس
برینده قالمقدن ایسه آدم اولوب یریوزینه نزول ایتمک یکدر زیرا سائرلر
رعیت وآدم آنلره بکدر (فاین صاحب الجناح الواحد من ذی
الجناحین (المحرره) ایتمکیچون نذر عشق شکار * سنی شاهین مثال
ایلدی حق * آدم اولدیغکله ذکر حقا * سکا در التفات حق مطلق *

یک کنیزک دید شه بر شاه راه

❊ شد غلام آن کنیزك جان شاه ❊

* کنیزك * آز اداولمدق جاریه در آخرنده که کاف اصلنده تصغیر
ایچوندر صکره تصغیردن منسلخ اولوب مجرد جاریه معناسنده استعمال
اولنمشدر نتکم کتب لغویه شاهددر * غلام * فارسیده قول معناسنه در
عربیده اوغلاندر مطلقا (یعنی ذکر اولنان پادشاه برای شکار
کیدرکن اولویول اوزرنده برجاریه کوردی وجان ودلی اول جاریه نك
قولی وکوله سی اولدی وانده جاوه کر اولان حسن وبهار ملاحت
منتهی حسبیله عشقنه کرفتار ومحبتنده بی اختیار اولوب بومعناده
اسیرلك مرتبه سنی بولدی نتکم خواجه حافظ کلماتنده کلور * منع
کنی زعشق وی ای مفتیء زمان * معذور دارمت که او راندیدهء *
بوندن فهم اولنور که عشق ومحبت اختیاری دکلدر کاه اولور که انسان
مفاجاءً نظر له اضطراری کرفتار محبت اولور و بومعنایه اشارت
ایدوب حدیثده (یا مقلب القلوب والابصار ثبت قلبی علی دینك وطاعتك)
کلدی * اختیارم نیست در سودای او * کنیزکدن مراد نفس حیوانیدر
زیرا وجود انسانده روح وعقل ونفس سلطان ووزیر ومرأة مثابه سنه
در پس روح سلطانیدن نفس حیوانی آدمدن حوا کبیدر حوا
آدمدن خلق اولندیغی کبی نفس حیوانی دخی روح سلطانینك جسده
تعلقیله حاصل اولمشدر کنیزك تعبیری خدمته صلاحیته وکالاته آلت
اولدیغنه بناء در شاه راهدن مراد عالم دنیادر که اولا واخرامر
انسان ظاهر و باطنا کذرکاه سالکاندر شاهراه تعبیری عالم
دنیاده اولان وسعت تجلیه کوره در زیرا آینده ورونده سی چوق
وقافله لری حددن ارتو قدر روح سلطانی بوعالمه مرور ینه دك بوله
کثرت مظاهر وسعت تجلی اسم ظاهر کوردیکی یوغیدی پس چون
دورمراتب وسیرعوالم ایدرك عالم دنیایه مرور وخصوصا موالیده
عبور ایلیوب جسد انسانی یه تعلق قیلدی نفس حیوانی یوزنده تجلی
اسمادن حاصل اولان بهجت وبها وطلعت منتهایی مشاهده قیلدقده
خدمت وازدواجه صلاحنی بیلدی و بی اختیار عاشق اولدی سائر
تعیناته مرورنده ایسه بومعنی مفقودایدی و بوحالت یول اوزرنده واقع
اولمق دلالت ایدر که عالم دنیا روحك قرار کاهی دکلدر زیرا بوعالمه

مجرد صید وشکار ایچون کلمشدر مصلحت تمام اولدقده ینه اصلنه رجوع ایدر وکلدیکی یوله دونر کیدر نتکم حضرت هدای قدس سره بیورر * تنزل ایلیوب کلدك جهانه * کیدر سن برکون اسکی آشیانه *

﴿ مرغ جانش درقفس چون می طپید ﴾

﴿ داد مال وآن کنیزك را خرید ﴾

* قفص * محبس الطیردر ولکن عربیده صاد وفارسیده سینله در زیرا دیمشلردر که لسان فارسی ظرافت ولطافت اوزرینه وضع اولنمشدر وطبعده پالوده وقند وحلوی کبی قلنمشدر پس حرف ص بولسانده بوقدر زیرا صادده صفت استعلا واطباق مجتمع اولدیغی سببدن غلظت وملو حتدن خالی دکلدر واولکه بولسانده صادله مستعملدر یاغیری السنه دن منقول ویا تحریفات عوام قبیلندندر * طپیدن * یورك اوینامق وطپیمق نتکم قوش بوغزلاندیغی زمان ایدر * مال * اکا دیرلر که بالذات طبع اکا میل ایده ووقت حاجت ایچون ادخار اولنه امام محمد رحمه الله قولی اوزرینه ناسك تملك ایتدیکی امورك جمله سنه مال دینلور دراهم ودنانیر وذهب وفضه وحنطه وخبز وحیوان وسلاح وثیاب وامثالی کبی مال عین مضروب اولنه دیرلر (بونده جانی مرغه وجسدی قفصه تشبیه وار در نتکم محمدیه ده کلور * بن همای دولتم طپراق دکلدر جوهرم * کرچه برقاچ کون قفص بولدوم بوطپراقدن مثال (معنای بیت) بودر که چون اول پادشاهك بدننده جانی قفصده محبوس اولان قوش کبی متحرك ومضطرب اولدی وقلبنده داعیهٔ قویه بولدی مال ویردی واول جاریه بی صاتون آلدی (بوراده مال ایله مراد مال فراواندر زیرا مطلق ذکر اولنمشدر مقصود روح سلطانینك نفس حیوانی یه تعشق قوی وتعلق معنویه سندن حاصل اولان انفعال وتأثیری بیاندر (سؤال اولنورسه که تشبیه مذکوردن روحك دخی بدنی اولمق فهم اولندی (جواب بودر که مقصود تمثیلدر ویاخود هیکل انسانیدر زیرا بو حالت بعد التعلق واقع اولمشدر اعطاء مال واشترادن مراد میل ومحبت ورغبتی تمثیلدر زیرا رغبت اولنمین نسنه اشترا اولنماز

﴿ چون خریداورا وبرخوردارشد ﴾

﴿ آن کنیزك از قضا بیمار شد ﴾

برخوردار وصف ترکیبدر بریمش وخورخوردندن بمك *دار* داریدن طوتمق معناسنه در برخور طوتیجی دیمکدر یعنی نصیبلو ومنتفع *بیمار* وصف ترکیبدر اصلنده آرندهٔ بیم در قورقو کتوریجی معناسنه خسته یه خوف هلاك اولمغله بیمار دیدیلر (معنای بیت) بودر که چونکه پادشاه رقیقهٔ عشقیه ولطیفهٔ حبیه یعنی حب ذاتی ومیل صفاتی حسبیله اول جاریه یی صاتون آلدی وآنك وصالیله منتفع وبهره دار اولدی اول جاریه قضادن یعنی ناکاه ونازل قضاء ازلی ونفوذ حکم لم یزلیدن خسته لندی ورواق مزاجی غلبهٔ اخلاطدن بولاندی مرادروحك بدنه تعلقندن صکره نفس حیوانیك عاشق هوی ومحب ماسوی اولوب مرض باطنه یه مبتلا ودرد عشق مجازی ایله بیمار اولدیغنی بیاندر قضادن دیدیکی بودر که قضا ایله کاهیجه عقله مخالف وخارجده مستبعد نسنه ظهور ایدر انکیچون جنید بغدادیدن سؤال ایتمشلر عارف زنا ایدرمی دیو (وکان امر الله قدرا مقدورا) آیتی اوقومش عارفك زناسی ماسوایه التفات درزیرا دنیا واکامضاف اولان موجودات زن حکمنده درزنه ایسه بی نکاح شرعی تعلق زنادر حقیقتده نکاح شرعی اودر که تعلق حقه وصولدن صکره اوله

﴿ آن یکی خر داشت وپالانش نبود ﴾

﴿ یافت پالان کرك خر را در ربود ﴾

*یك ایله عدد ویکی ایله معدود مراد اولنور یعنی اول بری خرطوتدی وخرك پالانی اولمدی یعنی خره مالك اولدی ولکن خره اورمغه پالان بولمدی وبالفرض پالان دخی بولدی فاما قورد خری قابدی واکل ایلدی صورت اولیده پلانسز قالدیغی کبی صورت ثانیه ده خرسز قالدی زیرا ایکی نعمت بریرده مجتمع اولماز * محالست این که باهم نعمت وندان شو دپیدا * وبلکه برنعمت زوالی غصه سی چکلسون ایچون سوق اولنور نتکیم مفتی یحیی افندی نظمنده کلور *زوالی غصه سن چکسون دیونعمت ویربوخسه * فلك اهل دلك صانمك که مسرور اولدیغن استر* پادشاه دخی جاریه یی بولدی ولکن جاریه ده صحت وجود بولمدی پس آخر سروری غمه مبدل اولدی محکیدر که بعض ملوکه

فیروزجدن جواهر ایله مرصع برقدح لانظیر اهدا اولندقده زیاده فرحناك اولوب هم مجلس اولان حکمایه شوقدح حقنده نه درسزدیدکده جوابنده فقرحاضر ومصیبت عاجله درد دیدیلر زیرا منکسر اولورسه مصیبت وسرقه اولنورسه احتیاج ظهور ایدر اتفاق برکون اول قدح منکسر اولوب پادشاه مصیبته دوشدی وحکما کرچك دیمشلر نولایدی اهدا اولنمییدی دیدی (لمحرره) ممکن اولسه جهانده هجرت غم * کتمك اولوردی قند هار ایلنه * دست حکمت بو باغ عالمده * هر کلی صوندی ویردی خار ایلنه * بعده تمثیل مذکورك ماقبلنه مناسبة تامه سی واردر زیرا خر قوت شهویه به و پالان زن نه اشارتدر زیرا محل رکوب واستعلا ولوازم قوت مزبوره دندر پالان خرك لوازمندن اولدیغی کبی وکرك ایله مراد موت در زیرا هادم اللذات والشهواتدر انکیچون حضرة یوسف علیه السلامك برادرلری موت یوسفدن (اکله الذئب) دیوا کل ذئب ایله تعبیرا یلدیلر وچونکه مرض موتك مقدماتندندر پس بومقامده کرك تمثیل محلنده واقع اولمشدر * خسته کورسم سنی هلاك اولورم *

* کوزه بود ش آب می نامد بدست *
* آب راچون یافت خود کوزه شکست *

اول برینك برداغی وار ایدی الته صوکلمدی یعنی برداق ایچنه قویاجق صو بولمدی وبالفرض چون صویی بولدی بردق خود قرلدی پس بو ایکی ابتلاار اسنده متردد اولوب قالدی نتکم صائب کلماتندهکاور * دائم میانهٔ دوبلا سیر میکند * دانسته است هر که یمین ویسار خویش * کوزه دن مراد نفس حیوانی وآبدن مراد روح سلطانینك صفای خاطر یدر زیرا زن خادمه دن کوزه ایله تعبیر اولنور بوکلامده محل شهوت اولان زنه ورجوایت اهلنه وعنینه دخی اشارت وادرفافهم جدا بعده ذا مولانا حضرتلری ذکر اولنان ایکی بیتده حلول جواری ایله تمثیل ایلدی زیرا پالانك خره وآبك کوزه یه حلولی جواری مقوله سندندر سری بودرکه روح سلطانینك نفس حیوانی یه تدبیرو تصرف طریقیله تعلقنده فی الجمله مجاورت واردر والاتعلق مذکور فی الحقیقه نه جواری ونه سریانی مقوله سیدر بلکه مطلقك مقیده سریانی وملزومك لازمی احاطه سی کبی ونفس حیوانینك روح سلطانی ایله قیامی ظلك

روح سلطانی نه نف
ایله کیفیت مناسبته

ذوالظل ایله قیاس ایدر

﴿ شه طبیبان جمع کرد ازچپ وراست ﴾

﴿ گفت جان هر دو در دست شماست ﴾

* چپ * اصلنده مخففدر بوراده وزن ایچون مشدد اوقنور یعنی پادشاه طبیبلری صولدن وصاغدن جمع ایلدی یعنی تختگاهی اولان شهرک جمیع اطرافنده ویا مملکتنک جمله جهاتنده ممکن اولان حکمایی بوخصوص ایچون بریره کتوردی (وچپ وراست عبارتلرنده حکماء اسلامیه وغیرا اسلامیه یه اشارت واردر بعد ازین دیدیکه هر ایکیمزک یعنی بنم وکنیزکک جانی سزک الیکزده در یعنی تحت تسخیریکزده ود ست تدبیریکزده در بزسزه تسلیم اولدق سزدخی بزه معالجه ده تقصیر ایتمکوز بوندن وابیات آتیه دن فهم اولنور که کنیزکه مرض جسمانیه وپادشاه مرض روحانی یه مبتلا ایدی زیرا کنیزکک خسته لکی سببیله جانی بی حضور اولمش والم روحانی بولمش ایدی بوخود مرض جسمانیدن اشد واقوی در نتکم ابن فارض قدس سره نک تائیه سنده کلور * وکل بلاء ایوب بعض بلیتی * یعنی بنم مرضم روحده وایوبک مرض جسدده درمع هذا قوت نبوتله مؤید در پس بنم بلام آنک بلاسندن اشددر بونده اشارت واردرکه امراض ظهورنده غالب اولان معالجه واسبابه تشبثدر توکل نادردر بعده ذا مقصود روح سلطانینک مرض نفسه معالجه تدبیرنده ارباب قاله واصحاب حالدن اهل نقصانه مراجعتی بیاندر زیرا ارباب قال کندی نفسلرینی وغیریلری اصلاح وتزکیدن عاجز اولدقلری کبی اصحاب نقصان دخی بویله درزیرا تزکیه فخر عالم صلی الله علیه وسلمک صفتیدر نتکم قرآنده کلور (ویزکیهم) پس براهل حال هر وجهله وارث پیغمبر اولمسه وتکمیل سلوک قلمسه ارشاده قادر اولمز مدعیان کبی

﴿ جان من سهلست جان جانم اوست ﴾

﴿ درد مندو خسته ام درمانم اوست ﴾

یعنی بنم کندی جانم آساندر وبنم حیو تمه چندان اعتبار یوقدر جانمک جانی یعنی قوامی ومحبوبی کنیزکدر بن دردلی وخسته یم درمانم اودر والحاصل جاریه نک خسته لکی بنم هلاکمه سببدر اگر اوبومرضدن خلاص اولورسه بکادخی صحت ودرمان واردر والا هلاکم مقرردر نتکم

مولانا جامی کلماتنده کلور * تن تو کاهد وجان هزار سوخته دل * نکن مکن که نباشد ترا روا روزه * یعنی صوم سببیله معشوقك نقصان بدن وذوبان لحمی هزار سوخته دلك نقصان جوهر جان وبلکه مفارقت روح روانه باعثدر بعده پادشاه کندی جاننی سهل عد ایلیدی زیرا جان جانم عبارتندن فهم اولندیکه کندی جاننی بدن وکنیزکی اول بدنه جان یرینه وضع ایلدی امر بدن ایسه امر جانه کوره سهلدر زیرا مقصود بالذات اولان جاندر بدن اکا آلتدر وبونده طریقهٔ مبالغه یه سلوك وبدن کنیزکی لطافت تامه ایله توصیف واردر (بونده اشارت واردرکه روح سلطانینك کمال ذاتیسی نفس حیوانینك صحت وسلامتنه موقوفدر انکیچون اکا زیاده تعشق ومحبت ایتمشدر وبو محبته بناء انسان وفات ایتدکده چوق زمانه دك روحك بدنه انجذابی کسلمز ومیلی زائل اولمز وبو سببدندرکه عظم میتی کسر وقبرنی وطء وسائر اهانت وتحقیری موجب اولان اموردن نهی اولنمشدر زیرا حیات دنیا حالی کبیدر (لمحرره) مزارمده کلن اخوانه وصیت اواسون * بنی بوز یرده کورب اتمیه لر تاپامال * کهرجانم ایله خاکك الفتی واردر * عنصرم آغوش یانور جوهرم مخزن مال

* هرکه درمان کرد مرجان مرا *
* برد کنج ودر ومرجان مرا *

* مرجان * اول مر کبدر مر لام جاره معناسنه در مر فلان فلانه وفلانك دیمکدر جاندن مراد کنیزکدر متکلم بالاده جان ایله تعبیری شاهددر ولکن اظهر اولان بودرکه مرجان مفرد در کنیزکك علمیدر زیرا جاریه لره مرجان تسمیه اولنمق شایعدر قولره کافور کبی (ایکنجی مرجان مغرب دریاسندن چقان معهود قزل طاشدر ومرواريد خورد معناسنه دخی کلور پس قافیه ده تکرار لازم کلمز * مرا * اصلنده من را در تخفیفا نون حذف اولنمشدر رادن غیری یرده حذف اولنوب متصل اولمز مثلا من کردم ومنش پرده مکردم ومنش دیمزلر در ومرجان آجی دریاده اولور درك تکونی بالاده بیان اولندی درك قعر دریاده طورمائیسی اولدیغی کبی مرجانك دخی واردر زیرا شجر کبی شعبه لنور مرجانك انواعی واردر بیاض وقرمزی وسیاه اولور دیمشلردرکه مرجان تکلیس اولنسه زیبق عقد ایدر زیبق

عقد ایمه ده ایسه زیاده صعوبت واردر زیرا طیار در وبو عقداوزرینه
منافع کثیره متفرعدر اربابی بیلور (بعد ذا در ومرجانی کنج اوزرینه
عطف ایلدی عطف خاص علی العام طریقیله زیرا در ومرجان
انفس جواهر اولمغله کنجده مخزون اولان سائر اموال نفیسه جنسندن
خارج کبیدر (معنای بیت) بودرکه ای اطبا سزدن هرکیم بنم جانم
مرتبه سنده اولان جاریه مه ویا مرجانمه درمان ایلدی اول ایلتدی
بنم خزانمده مخزونه اولان اموال نفیسه می خصوصا انفس الجواهر
اولان در ومرجانمی یعنی ماله متعلق نسنه اندن دریغ اولمدی وبلکه
جمیع مالملکم یولنه مبذول اولدی زیرا طالب جانان ماله دکل بلکه
جانه بله قیار ومال وجان نقدلرینك جمله سنی کنج مراده ایرمك ایچون
صیار اشارت بیت بودرکه روح سلطانی نفس حیوانیدن مرجان
ایله تعبیر ایلدی زیرانماده نبات وحیوان ایله مشترکدر نتکم مرور ایلدی
یعنی هرکیمکه بنم جاریهم مشابه سنده اولان نفسك مرض درونه
معالجه واستقامت طبیعیچون اسبابه مزاوله ایدرسه جمیع قوای روحانیه م ایله
اکا امداد ایدهرم وبونده مقتضای عشق اولان بذل وانفاقه اشارت واردر

﴿ جمله کفتندش که جانبازی کنیم ﴾
﴿ فهم کرد آریم وانبازی کنیم ﴾

* جانباز * معروف کسه در که ایپ اوزرنده اوینار ایپ اوزرنده
اوینمقده خطر جان اولمغله جانباز دیدیلر یعنی جان ایله اوینایجی نتکم
بخون خویش بازی میکند دیرلر کندی قانیله اوینار معناسنه آخرنده
یامصدریه در بوراده جانباز لقدن مراد اسبابه تشبث ومعالجه
خصوصنده جانه رنج وتعب ویرمکدر بولفظك بومقامده ورودی
زیاده لطافت ایراث ایدر زیرا بالاده جاریهٔ مذکوره دن جان ایله تعبیر
ایلدی کویا جانبازلق جان مرتبه سنده وجان پاره سی اولان
جاریه نك علاجی خصوصنده اویون وصنعت کوسترمکدر * کرد *
کاف عجمینك کسریله جمع اولمق (معنای بیت) بودرکه جمله اطبا
پادشاهه دیدیلرکه معالجه خصوصنده وار مقدوری صرف ایده لم
ودفع رنج ایچون جانمزه رنجه ویره لم اثناء جنسله فهم ورأیی بربره کتوره لم

واورناقلق ايدەلم يعنى مشاوره ومظاهرتله طبابت ايليه لم زيرا انفرادله اولميان بعض كار اجتماعيله حصوله كلور ومعاونتله مباشرت اولنان ايش تيز وجود بولور (بوندن مقصود ارباب قصور وكسورك تزكيهٔ نفس حقنده ايتدكلرى لافى بيان وسويلدكلرى كذا فى عياندر نتكم مولانا جامى ديواننده كلور * بلاف ناخلفان زمانه غره مشو * مرو چو سامرى ازره به بانك كوساله *

﴿ هريكى ازما مسيح عالميست ﴾

﴿ هر الم را در كف مامر هميست ﴾

* مسيح * حضرت عيسى عليه السلامك القاب مشرفه سندندر صديق معناسنه وبعضيلر ديمشلردركه اصلنده مشيحادر لغهٔ عبرانيه دە مبارك معناسنه وقاموسده سياحتدن اخذ ايتمشدر زيرا حضرت عيسى عبادت ايچون يريوزنده چوق سياحت ايلمشدر ومجديه ده دخى كلور * اى نيجه عيسى مسيح اولوب سياحت ايلدى * صو كبجى حيرتده مبهوت اولدى قودى قيل وقال * وابن ملك شرحنده كلور كه حضرت عيسى بر مرض صاحبنى مسح ايتدى الامرضندن برى اولدى انكچون مسيح تسميه اولندى * كف * عربيدر ال وال آيه سى معناسنه اصلنده مشدددر بورادە وزنيچون تخفيف اولنمشدر (معناى بيت) بودركه بزدن هرطبيب احياء وجود وشفاء مرضىدە مسيح عالم وعيساى زمانه وعلم حكمت وتشريحدە فريد روزكار ويكانهٔ جهاندر هركونه الم ورنجه بزم اليمزده برمرهم ويامطلقا مرهم ودارو وار وصحت وتندرستى چرخ واربزم يوزيمزدن دوار در مقصود كنديلرن زياده حذاقت ومهارت ايله توصيفدر كرك بوقضيه زمان مسيحدن مقدم وكرك مؤخر اولسون فافهم جدا * بعد ذا حضرت مسيح عليه السلامدە ايكى صفت كمال وار ايدى برى علم حكمتده حذاقت كه تربيهٔ ظاهره دائر وبرى صفت احياده مهارت كه فى الحقيقه اصلاح باطنه متعلقدر (پس كويا علماء قال ومشايخ پر اختلال اولنلر نفس حيوانى يه معالجه ده محيى وشافى وكافى ومعافى اسملرينه مظهريت ادعا ايتديلر ودعواى عريض ايليوب لاف وكذاف يوانه كتديلر (لمحرره) ايلمز ذره قدر فائده قال * اولمسه نار غمده كردل قال *

ديمكه طبيب مداوى محل ظهوريدر.

حالی اولسه مخبط انسانك * نفعینه ایلسه تصحیح مقال *

﴿ گر خدا خواهد نگفتند از بطر ﴾

﴿ پس خدا بنمود شان عجز بشر ﴾

* بطر * تحریکله عربیدر برقاچ معنایه کلور بوراده مراد کبرو غروردر (معنای بیت) بودرکه اگر خدا دیلرسه یعنی ان شاء الله دیمدیلر کبر وغرور وپندار و کندیلرینه زیاده اعتنا واعجابلرندن پس الله تعالی انلره عجز بشری کوستردی واقدار حق اولمدیغنه عدم اقتدارلرینی بلدردی زیرا بشر فی نفس الامر نقدر صاحب کمال اولسه ینه نقصانله موصوف ونه کلو فننده غالب ومعرفت ورأی ایله اقتدار بولسه ینه عجزله معروف وهرچند قوت قدسیه وبدنیه ایله آوازهٔ اشتهار صالسه ینه ضعف ایله زبون وحصول کاری عنایت ذی القوة المتینه موقوفدر بناء علی هذا اول اطباء کردن افراز وحکماء دعوا درازه لازم ایدیکه بو امرك حصولنی مشیت حقه احاله وارادت مطلقیه تفویض ایدەلر وسلوك ایتدکاری راه علاجه بدرقهٔ هدایت ایله کیدەلر ولکن (وما انسانیه الا الشیطان) وفقنجه تسویل شیطانله حقی اونتدیلر ونفسه زبون اولوب کندیلرینه زیان ایتدیلر والی هذا الآن سویلنوب کتدیلر نتکم گنجینهٔ رازده کاور * کبرله شول کشی کم قالدوره باش * طوقنور باشنه ایللردن طاش * (بونده اشارت واردرکه نفس حیوانی یه معالجه صددنده اولنلر ارباب قشر وصورت ایدیلر انکیچون بشر ایله تعبیر ایلدی زیرا بشره ظاهر جلد معناسنه در انسانه بشر دیدکاری جلدی شعردن ظاهر وبادی اولمق اعتباریله در انکیچون وصفنده بادی البشره دینلور سائر حیوانك جلدی ایسه شعر ایله مستوردر پس اگر بونلر اهل لب وحقیقت اولسه لردی (وما تشاؤن الا ان یشاء الله) وفقنجه و(ماشاء الله کان ومالم یشاء لم یکن) حکمنجه (ولا حول ولا قوة الا بالله) مقتضاسنجه وجود واکا تابع اولان کمالاتدن بری وجمیع اوصاف عاریه دن عری اولوب حقله ظهور ایلرلر وحقله سویلرلر وحقله دلرلردی انکیچون دیمشلردرکه عارفده همت اولماز زیرا همت خصوص اوزرینه قصد قلبیدر پس بر قلب که فناء تام بولمش وفقر حقیقی ایله متصف اولمشدر آنك بشقه همت وقصدی اولماز بلکه

مشيت حقه تابع اولور وجميع كمالاتى حقه مضاف قيلور انكيچون قرآنده كلور (ومارميت اذرميت ولكن الله رمى) الحاصل حركات نفسانيه عقيم واهل نفس اولان كسنه سقيم در پس سقيم سقيمه علاجدن عاجز وكندى مرضنده زبون ومغلوبدر * يورى قيل نامه وجوده نظر * حرف علت وار ايسه آنى كيدر

* ترك استثنا مرادم قسوتيست *
* نى همين كفتن كه عارض حالتيست *

استثنا دن مراد ان شاء الله و بوكلمه استثنا اطلاقى الا ان يشاء الله آينده واقع اولان الاحسبيله در بوخسه ان شاء الله كان والا لم يكن اعتبار يله دكل زيرا بو الاحرف استثنا دكلدر * مرادم * ميمك ضميله در فتحله مرى لام جاره معناسنه طوتوب آدم ايچون ديمك خلط مقوله سيدر قسوت * صلابت وغلاظتدر ديمشلردر كه نزغهٔ شيطانله خطره حاصل اولور و خطره دخى مكثيله فكرت وفكرت دخى ابتلاله عزيمت صورتن بولور وبو عزيمت تركله تدارك اولنمزسه اثرى ظاهره عكس ايدوب زله ظهور ايدر زله دخى حسن رجعت ايله تدارك اولنمزسه قسوته مؤدى اولور قسوت دخى معالجه اولنمزسه اعضا وقوانك جمله سى محل آفت اولور پس ترك استثنا اول قسوتك آثار وآفاتندن واول حالة قبيحه نك جملهٔ مضافاتندندر (معناى بيت) بودر كه ترك استثنا ايتديلرديمكدن مراد ومقصودم قلبلرنده اولان قساوت و غلاظت ونسيانحقى بياندر يوخسه انجق حالة عارضه اولان ان شاء الله لفظنى ترك ايتدكلرين افاده دكلدر يعنى مجرد لسان ظاهرى ايله ان شاء الله ديمك حالة عارضه در حضور قلب اولمجق معتبر دكلدر زيرا حضور قلبك محسناتندندر انكيچون قرآنده بطريق الذم كلور (يقولون بافواههم ما ليس فى قلوبهم) ولكن بو حالت اولميوب حضور قلب بولنسه مقصود حاصل اولور نتكم نماز ايچون قصد قلب شرطدر لسان ايله نويت ديمك افضلدر ديمسه ولكن حضور قلب بولنسه شرط يرن بولمش اولور شو قدر واركه فضيلت فوت اولور واكر بونسنه نك حصولى فعل جوارحه موقوف اولسه فعل بولنمسه قبيحه قول ونيته اعتبار يوقدر انكيچون قرآنده كلور

(كبر مقتا عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون) ونيجه قول دخی واردر که
لسانه کلك مضردر ولكن قلبك حالنه نظرا معفودر نتكم قرآنده كاور
(الا من اكره وقلبه مطمئن بالايمان) بونده اشارت واردر كه نفس
حيوانی يه معالجه يه متصدی اولان كروه ذكر حقيقی ايله تليين قلب
ائتمشلر بلكه سنك خارا كبی غلظت وصلابت او زرينه بتمشلردی
پس شول طائفه كه حضور دلدن محروم وشهود حقدن محجوب
اولهلر نه وجهله اعمی لره دلالت ايليه لر و قساوت دل اهلنه تلينه
متعلق سوز سويليه لر (لمحرره) ايله كور اولنه ار شادی وار *
كوزلويه كزلی دكلدر اسرار * كندی كوراولسه قاند قومك
* خلق ايچنده نيجه ارشاده رار *

﴿ ای بسا ناورده استثنا بكفت ﴾
﴿ جان اوباجان استثناست جفت ﴾

* بسا * اصلنده بس درالف مبالغه ايچوندر زياده چوق ونيجه نيجه معناسنه
نتكم خوشا دخی بويله در معناسی زياده خوش ديمكدر * ناورده *
اصلنده نه آورده درهای رسمی حذف او ضرب نون نافيه آورده يه
وصل اولنمشدر جان استثناده اولان لفظ جان مشاكله طريقيله ذكر
اولنمشدر مقصود معنای استثناوسر استثناد يمكدر (معنای بيت) بودر كه
ای مستمع سخن ومخاطب من لفظ استثنايی كفت ولسانه كتورمش
نيجه نيجه آدم آكاه واردر كه آنك جانی معنی استثنا وسر ان شاء الله ايله
جفت واكاه قارندر پس لازم اولان بوحضور دل وشهود متصلدر
وعمارت درون عمارت روندن اولی در اكرچه كه ايكسنك اجتماعی
انفرادندن اعلادر زيرا لسان شريعت وجنان حقيقت مرتبه سيدر
پس ظاهر وباطن متواطئ اولمق انسبدر بعدذا استثناده سائر الفاظ
واذكار دخی داخلدر بسم الله والحمد لله وسبحان الله وامثالی كبی
يعنی جمله سنده حضور دل كركدر وجفت لفظنده حضور دائمه
اشارت واردر نتكم قرآنده كاور (والذين هم فی صلاتهم دائمون) يعنی
دوام مناجات اهلنه نسيان يوقدر انكيچون ديمشلر دركه (كيف اذكره
ولست انساه) وسبب نسيان غواشی بشريه ايله تلبس وملابس كونيه وخلقيه
ايله احتجابدر پس علم حصولی اهلی نسياندن خالی اولماز فاما علم حضوری

الا حضور قلبه ..

اهلی استغراق دائم اوزرینه در وبونده رمز واردر که نفس حیوانی یه معالجه صددنده اولنلر نسیان اهلی ایدیلر * انکیچون مباشر تلری فائده ایتمدی * ودعوالریله برایش بتمدی *

﴿ هرچه کردند از علاج واز دوا ﴾

﴿ گشت رنج افزون وحاجت ناروا ﴾

علاج اعضا ایله مباشرت ومریضه مداوات ایتمك*روا* یوریجی ومرور ایدیجی ورائج معناسنه اشتقاقی رفتن دندر یعنی اول اطبا هرنکه معالجه ومداوتدن ایلدیلر کارکر اولدی وجاریه درد مندشفا وصحت بولمدی بلکه الم وزحمتی زیاده اولدی وحاجت بتمدی ودلك بجمدی مقصودپاشاه وجاریه واطبادن هربرینك مرادی حاصل اولمدیغنی بیاندر (المحرره) زهر اولوب شربتی اطبانك * بولمدی خستهٔ سلطان علاج * برنفس صحته دونسون دیرکن * دم بدم بولدی انحراف مزاج * وبونده اشارت واردرکه علاج هرنقدر قانون شفا اوزرینه اولسه بنه حقدن تأثیره موقوفدر فکیف که طبیب تشخیص مرض ایده میوب تریاق یرینه ویردیکی عین زهر والطف دارو دیو صوندیغی عودالقهر اولسه چوق کتمز صندلی بوی مرك قوقودر وکرد بیمارده کریه کنان اولنلره مصلاده چارتکبیرا وقودر پس نفس حیوانی یه معالجات دخی مداوات اطبا قبیلندن ایدی امراض ظاهرده تفاوت ومعالجانده اختلاف اولدیغی کبی امراض باطنه وازالهسی دخی بویله در زیرا مراتب سلوك ضبط اولندقدنصکره هرسالکك حالی دخی معلوم اولوب قوت وضعفنه کوره وخصوصا تدریجله وترتیبله ارشاد لازمدر والا اصلاحدن افساد چوق اولور * بوسببدندر که شرایع انبیا علیهم السلام فروعده مختلف اولمشلردر * زیرا امتك احوالی مختلف وطبائعی تفاوت اوزرینه در وبعض احکامه نسخ طاری اولمق دخی بویله در یعنی اصلاح بدنه مباشر اولان طبیب امزجه وازمنه نك اختلافی حسبیله اغذیه وادویه یی تغییرایتدیکی کبی اصلاح نفوسه مبشراولان انبیا دخی احکام فرعیه یی تغییر ایدرلر زیرا اصلاح نفوس ایچون اولان اعمال واخلاق اصلاح ابدان ایچون اولان عقاقیر واغذیه کبیدر پس بعض نسنه بدنه بر وقتده دوا وقت آخرده دا اولدیغی کبی

خوسه

بعض احکام دخی نفسنده بعض اوقاتده مصلحت وبعض اوقاتده
مفسدت اولور وبو سر عظیم بلنمدکجه اصلاحه مباشرت ایتمك دردآور در
زیرا طریقی اوزره دکلدر پس آنلر که انبیا واولیادر حکیم الهیدر که
بصیرت اوزرینه در وبصیرت اوزرینه اولان کمسه دن خطا کلمز وادر بس
علیه السلام بیورر (من سکن موضعا لیس فیه سلطان قاهر وقاض عادل
وطبیب عالم وسوق قائم ونهر جار فقد ضیع نفسه واهله وماله وولده)

آن کنیزك ازمرض جون موی شد
جشم شه ازاشك خون چون جوی شد

* مرض * انسانه مخصوص اولان اعتدالدن خروجه دیرلر بونده
کنیزکی ضعف بدنده بطریق المبالغه مویه تشبیه ایلدی زیرا ضعیفی
مویه وفتر خیاله وخلاله واشالنه تشبیه شایعدر نتکم خلاله تشبیهده
دیمشلردر * انجه لوب دوندی خلاله بدنم دیرسم اکر * نه آنی اغزنه آلور
نه قولاغنیه قویر * چشم * کوزدر قپاق وکرپك داخلدر کوز کورسون
کورمسون چشم دیرلر تمیز قصد ایدیجك جشم بینا وچشم نابینا
دیرلر کوزلکه جشمك وبکاره چشمه دیدکلری کوزه تشبیه ایله در * اشك *
کوز یاشیدر خونه مضاف اولورسه کریه خون وموصوف اولورسه ممزوج
وبا صافی مراد اولنور وعلی کلا التقدیرین مبالغه یه محمولدر
نتکم ابو اسحق الصابی شعرنده کلور * تشابه دمعی اذ جری
ومدامتی * فمن مثل مافی الکأس عینی تسکب * مقصود کوز یاشی حرنده
خمر کبی اولدیغن بیاندر چون ایله خون اراسنده تجنیس خطی واردر
(معنای بیت) بودر که اول جاریه مبتلا اولدی یعنی مرضك تمادی
وتأثیرندن قل کبی اولدی یعنی ضعف وهزالی غایته ایردی شویله که کرکلری
بری برینه کردی بوسببدن پادشاهك کوزی قان اغلمقدن وباقان ایله
مخلوط اولان یاشدن ویاخالص قاندن ایرمق کبی اولدی یعنی کثرتندن
ایرمق مثال جریان بولدی جاریه نك خسته لکی درد وغمی دلده یترکن
کوزی کاسه سی دخی کیدرك قان ایله طولدی نتکم ویسی نظمنده کلور
* قنی برخستهٔ غم کم شفا امیدین ایتدکجه * فلك بردن بتریك دراودرده
مبتلی ایتمز * بعدذا پادشاهك ذکر اولنان وجه اوزره کریه سنده ایکی
اشارت خفیه واردر بری بودر که جاریه نك بدنی موی کبی اولمغه مناسب
اولان مولردن صب دموع ودم پرکرم ایتمکدر که حرارت جکرك اثریدر

نتکم نجاتی شعرنده کلور * بر پری ایچون اقار ایکی کوزم چشمه‌لری * صاقنك بلمش اولك ایلیدر اول صو بکاری * وبری دخی معشوقه‌نك ذکر اولنان مرضدن ترکیبنه انحلال وعناصرنه اختلال کلوب خصوصا طبایعدن سلطان دم زبون ومغلوب اولوب یرقان کبی چهرسنده قان قالمغین عاشقه دخی مناسب اولان چشمهٔ چشمنی اجراءدم ودمعك مقلوبی اولان معده‌نك مقلوبنه یول بولمقدرکه عدمدر * وبوندن فهم اولنور که پادشاه بوسببدن ترك خواب ایتمشدی نتکم لطائف جامی‌ده کلور * خواب ناید بی توشبها چشم ترا اغلبی * کرچه باشد خواب غالب مردم مرطوب را * بونده اشارت واردر که روح سلطانینك نفس حیوانی‌یه تعلقندنصکره نفس حیوانیده عروق واعصاب ولحم وشحم ودم وامثالی اخلاط ظهور یله فربه اولمش ایدی ومرض ظاهر ایله بدنه ذبول کلدیکی کبی مرض باطن ایله دخی بدنه هزال کلور * زیرا ظاهرك قوتی باطنك نقصانینه سببدر وبالعکس بوجهتندر که اهل ریاضتده قوت قدسیه واردر نتکم تن پرور اولنلرك باطنلری کال ضعف اوزرینه در چون نفس حیوانی امور طبیعیه‌یه رغبت وماسوایه میل ومحبت کوستردی ظاهری فربه وباطنی نزار اولدی شویله که ضعفدن قل کبی قالدی * وروح سلطانی بوحاله نظر ایدوب محزون ومتکدر اولدی * زیرا اغلمق بحسب الغالب غم وقساوتندر وکوز که عربیده عین‌درعین ایسه ذات معناسنه دخی کلور پس عیندن ظهور دمع ودم ذاتك کدرینه اشارت اولور * وبو کدره سبب بودرکه روح بوعالمه تحصیل معارف واطلاع حقایق ایچون نزول ایلیوب نفس حیوانی‌یه تعلق تحصیل واطلاعه آلت ومدار اولمغیچون ایدی بومعنی ایسه صفات بهیمه وسبعیه وشیطانیه‌یی اصلاح وازاله وحقه انجذاب وانقطاعده روحه مساعده ایله حاصل اولور چون نفس مخالفانه تصدی ومشتهیاته تعرض ایله حقدن ایرادی روحك دخی یولندن قالمسنه سبب اولدی ودنیایه کلدیکنه دکمدی ولکن کریه سی باعث خنده وتحصیل مطلوبه تهالکی وسیلهٔ تدارك اولدی نتکم اشعه‌ده کلسه کرکدر ومثنویده کلور * ع * آخر هر کریه آخر خنده‌ایست * پس کریه‌ده اولان خروج دمع ودم زوال غم وغصه‌یه رمز ایدر والله تعالی اعلم *

٩ بونده اشارت واردر که دمع معده دن بروکلور انکیچون بری برینه مقلوب دشمشدر عرش شرع کبی منه

روح بوعالمه نیچون کلدی

جهاد اکبرك عشاری

* ازقضا سرکنکبین صفرافزود *
* روغن بادام خشکی می نمود *

* سرکنکبین * کاف ایله فارسیدر تعریب ایدوب جیم‌له سرکنجبین
دیرلر سرکه ایله انکبین یعنی بالدن مخلوط اولان شربتدرکه قطع صفرا
ایچون ایچرلر صفرا اخلاط اربعه‌نك بریدر *بادام* معروفدر حرارت
ورطوبتی اعتدال اوزرنده‌در آدمی سمردر دهنی وجع اذنه وصداع
رأسه ونیچه امراضه نافعدر (معنای بیت) بودرکه قضا وقدردن
سرکنکبین دیدکاری ترکیب صفرا آرتوردی مع هذا حکمی تقلیل
صفرا ایدی وبادم یاغی یبوست کوستردی مع هذا شانی ترطیب دماغ
ایدی الحاصل جاریه‌نك مرضنه حیله کار ایتمدی ومعالجه ایله مصلحت
بتمدی نتکم شیخ سعدی بیورر *چون مخبط شد اعتدال مزاج *
نه عزیمت اثرکند نه علاج * وموافق دیوهرنه علاجه مباشرت
ایتدیلرسه مخالف کلدی بوجهتدن جاریه‌نك کل صدبرك وجودی
صولدی * بونده اشارت واردرکه سرکنکبین علماء قالك نفس
حیوانی‌یه امور ظاهره ایله معالجه سنه مثالدر زیرا اکشی وطتلودن
مرکبدرکه نفی واثبات صورتیدر ونفی واثبات شریعت مرتبه‌سنده اعتبار
اولنان اموردن عبارتدرکه سلب وایجابی مشتملدر بومعنی ایسه صفرا
آرتوردی یعنی حرارت زائده کتوردی زیرا صفرا حرارتدن تولدایدر
انکیچون حرارتدن خالی دکلدر وجه حرارت بودرکه امور ظاهریه
اشتغال ایله کندی‌مشربنه موافق اولان مرطباتدن جدادوشدی
پس آتشی قوت بولدی انکیچون دیمشلردر * المرء حریص علی مامنع
وروغن بادام مشایخك اموریاطنه ایله تدارکنه مثالدرکه لب شریعتدر
بومعنی ایسه یبوست کوستردی یعنی سودا زیرا سودا یبوستدن تولد
ایدر وجه یبوست بودرکه روغن بادام شدت عمل ایله استخراج اولنور
سلوکده تشدید یسه بحسب الغالب ریاضتله اولور ریاضت ایسه
افراط اوزرنه اولسه مزاجه یبوست غلبه ایدوب خیالات وهذیان
طویله مؤدی اولور پس بونده صددارشاده اولانك نقصاننه اشارت
واردر زیرا کامل اولان اعتدال اوزرنه تربیه ایدر خصوصا رجالی
ارلمینلره معارف سویلمك شریعت وطریقنده خشك اولغه سببدر زیرا

اشقلق كتورر انكيچون ديمشلردر لكل مقام مقال ولكل مقال رجال

* ازهليله قبض شد اطلاق رفت *

* آب آتش رامدد شد همچو نفت *

* هليله * معروف ادويه دندر اصلنده هندستان اركيدر * بش نوع اوزرينه دركه كابلي وهندي وهليله و بليله واملجدر و بو انواع خمسه نك بدن انسانده خواص شريفه وآثار لطيفه سي واردر ازجمله صاري هليله صفراني وكابلي هليله بلغم وسوداني وقاره هليله محترق اولمش صفراني اسهال ايدر ومثنويده بحسب المناسبه هليله و بليله مواضع كثيره ده ذكر اولنور * اطلاق * اسهال معناسنه در نتكم استطلاق بطن ديرلر * نفت * مشهور ياغدر كه موصل ديارنده بكاردن صوله بله چقار وصوازرندن آلوب جمع ايدرلر بياضي زياده مقبولدر نفتك خواص كثيره سي واردر نتكم كتب طبده مسطوردر نفت مفاتيح اكبر دندر نتكم بو فقيره مناميده بو مصراعله اشارت اولنمشدر * ع * يازاسه نقطه سز بي شك * قلمدن صاچاور نقطه * بوندن نفت حاصل اولور فافهم (معناي بيت) بودركه هليله تليينه نافع ايكن آني تناولدن خلافي اولان قبض بطن حاصل اولوب اسهال كتدي مع هذا مقصود اولان في الجمله اسهال ايدي صو آتشه مدد اولدي نفت ياغي كبي يعني نفت ياغي آتشي اشعاله مدد اولديغي كبي آب دخي معين اولدي مع هذا آتشي سوندرمك كرك ايدي زيرا آب وآتش بري برينك ضديدر (لمحرره) آب ديده له ياندي دوندي جكر * آتشي آبي كورك نه كونه جكر (بعد ذا هليله تهليله اشارتدر كه هندستاندن مجلوبدر يعني قديمدن علمانك امراض كفر ونفاقه معالجه ايتدكلري ذكردر فاما نفس حيواني ماسواي اثبات ايتمك ايله مشرك اولمغين اندن منقبض اولدي نتكم قرآنده كلور (واذا ذكر الله وحده اشمأزت قلوب الذين لا يؤمنون بالآخرة) آخرت لفظنده ها عارضدر اخر الله تعالى دركه كثرتك رجوعي اكادر * زيرا اولينده كثرت اولمديغي كبي آخرينده دخي يوقدر * پس اشارت ايدركه بو معنايه شهودي اوليان كمسنه ذكر وحدتدن منقبض اولور وينه قرآنده كلور (كبر على المشركين ماتدعوهم اليه) مقصود اهل شركه كلام وحدتك ثقيل كلديكنه اشارتدر ومشايخ دخي حرارت ماسوادن تبريده متعلق

سوبلدکاری کلمات فائده ایتمدی * زیرا محلنده دکل ایدی الحاصل معالجه ده
اول شراب مسهل اندن غداء مفرح کرکدر معکوس اولسه شفا
حاصل اولمز طریقی اوزرینه اولمیان ار شاد دخی بوبله در (لمحرره)
بلمین کسه زهر دن بالی * نیجه اصلاح ایده بیلور بالی * کشتی کبری
طبیب جاهل * پست ایدر پشت رستم زالی *

شه چو عجز آن حکیمان رابدید

پا برهنه جانب مسجد دوید

* بدید * کوردی دیمکدر شهریان عجم بالك کسر یله و روسنایه لر
ضمیله اوقولر ایکیسیده جائزدر یعنی چونکه پادشاه اول حکیملرك
معالجه دن عجزلرینی کوردی وبلدی (قل الله ثم ذرهم) و فقنجه
انلر دن اعرض ومعالجه لرینه اعتماددن رجوع واسبابدن انقطاع
وحقه انابت طریقیله چپلق ایاق مسجد جانبنه یلدی وسرعت قلدی
مسجد دن مراد جماعتله اقامت صلوة اولنان محلدر زیرا مساجد
محال ارواح اولمغله مظان قبول دعادر چپلق ایاق اولمق تواضعه بناء در
آچق باش اولمق کبی * زیرا دعانك شرطی اظهار تواضع ورعایت
آدابدر * انکیچون صلوة جنازه ده صف اخیر اختیار اولنمشدر
(وبونده اشارت واردر که روح سلطانی ارباب کمال واصحاب نقصانك
نفس حیوانی یه معالجه دن عجزلرینه مطلع اولدقده ایاق باغی اولان
نفس حیوانیدن علاقه یی قطع وسرای وجود دن بی کفش خروج
ایدوب عرش اعلا طرفنه طوغری عروج ایلدیکه مطاف قدسیان
ومسجد شهود جاندر وکذلك عالم اجسامك نزولا مبدای وعروجا منتهاسیدر
روح سلطانی ایسه بدنه تعلقندن صکره جسم لطیف صورتنده کیروب
ملائکهٔ ملکوتیه ایله مشترك اولمش ایدی بناء علی هذا مجردات مرتبه سنه
ترقی ایتدیوب سیری عرشده منتهی اولدی

رفت در مسجد سوی محراب شد

سجده گاه ازاشك شه پرآب شد

* محراب * ایله مراد محراب مسجددر وجه تسمیه بودر که شیطان
وهوی ایله محاربه موضعیدر ویاخود مصلی یه لازم اولان مقامده اشتغال
دنیا وتوزع خاطردن حریب ومسلوب اولمقدر وگاه اولور که صدر بیته

محراب مسجده تشبيهاً محراب دير لر اولكى شد رفت معناسنه رفتی تأكيددر اولدی معناسنه اخذ ايتمك دخی محتملدر نتكم قافيه يا اوزرينه كلمك قرينه در (معنای بيت) بودر كه پادشاه مسجدده محراب جانبنه كتدی وياخود مسجد ده محراب جانبنده اولدی واول مقامی اختيار ايلدی زيرا خصوص اوزرينه محل نماز ونياز ومظنهٔ قبول دعادر سجده يری شاهك كوزی ياشندن پرآب اولدی يعنی حقيقت اوزرينه نتكم نيجه مذنب منيب اولانلردن منقول در بوندن مراد پاشاهك نمازه قيام وسجده سنده كريان اولديغن اعلاندر نتكم خبرده كلور (كان عليه السلام اذا حزبه امر فزع الى الصلوه) يعنی پادشاه خصوص جاريه ده حقه نمازله تقرب ايلدی زيرا نماز اعظم القربات ومعراج معنويدر وحديثده كلور (اقرب مايكون العبد من ربه وهو ساجد فاكثروا الدعاء) ونمازی تخصيص ايتمك غيری وجهله دخی تقربی منافی دكلدر صدقه وصوم وقربان وامثالی كبی (بونده اشارت واردر كه روح سلطانی عالم علوی يه عروج وجانب عرشه صعود ايتدكده مستوی طرفنه ميل ايلديكه صدر عرشدر وفخر عالم صلى الله وسلمك ليلهٔ معراجده وضع قدم ايتدكاری يردر بوناً وبل عالم آفاقده كوره در فاماعالم انفسده كوره مسجددن مراد مرتبهٔ سر ومحرابدن مراد مقام مراقبه در وروح سلطانی مستوی ومقام مراقبه ده اغلدی * يعنی عين مجرده مرتبه سنده حقيقة فاعله دن وياسم اعظمدن حقيقة قابله ايچون استفاضه ايلدی اكرچه اول مسجد ده يعنی عالم فناده درسؤال مسدود وحس وشعور مسلوبدر

چون بخويش آمد ز غرقاب فنا

خوش زبان بكشاد درمدح ودعا

فنانك معناسی بودر كه دريای مشاهدهٔ حقده مستغرق اولوب عالم ملك ملكوتی احساس ايتمكدر بونده عالم فنايه وصولی پرآب عظيمده مثلا حوض وايرمق ودريا كبی غرق اولمغه تشبيه واردر زيرا ايكيسنده دخی احساس وشعور يوقدر بعض نسخه ده دعا يرينه ثنا واقع اولمشدر ولكن لفظا نسخ عتيقه يه مخالف ومعنی سوقه مغايردر زيرا مدح الله تعالى يه متعلقدر كه مقدمهٔ دعادر ودعاحاجت معهوديه دائردر كه

فنا نه ديمكدر ؟

مدح مذكور اوزرينه مترتبدر زيرا ديمشلردركه هر كارك
حصولنه تقديم وسيله لازمدر پس مدح وثناء كبريا وتصليهٔ
فخر انبيا عليه السلام وسائل مقوله سندندر * وبعد ذا اشك
وآبدن صكره غرقاب فنا تمثيلى زياده محلنده دوشمشدر (معناى بيت)
بودركه چونكه پادشاه سجده كاهنده زياده كوز ياشى دوكدى شويله كه كويا
كوزياشى دريا اولوب اكا غرق اولدى واول استغراق ايچنده وجوددن
فناء كلى بولدى صكره اول حالتدن افاقت حاصل اولوب كندينه
كلدى ودريادن طشره چقركبى ساحل بقايه چقدى والباس شعور
واحساس ايله ملبوس اولدى حق تعالى يه مدح وثنا وحاجت ايچون دعاده
خوش زبان آچدى (بوندن معلوم اولديكه عالم فناده حركت لسان
وبلكه حركت جنان بله يوقدر بومعنايه حالت جمع ديرلر (من عرف الله كل
لسانه) يعنى حالت وصلتده عارفك كليل اللسان اولديغى بياندر
وبونه خبرده كلور (من عرف الله طال لسانه) يعنى حال ارشادده عارفك
طويل اللسان اولديغى اعلامدر ارشاد ايسه فرقه نزولدن صكره در
زيرا اولكيسى ترقى ذاتى وايكنجيسى تنزل صفاتى قبيلندندر مدار تسليك
ايسه بوتنزلدر وهدايى افندى قدس سره كلماتنده كلور * وصلتده
قلمسك اكر * بلبل خبر وير كل بزه * مراد بلبل جانك كلشن وصلتده
عالم بقايه رجوعن بياندر * محكيدركه بروسه ده آسوده اولان

حكايه

شيخ افتاده قدس سره پرورده لرندن كمال دده نام كسنه تحصيل كمال
وتكميل مراتب جلال وجمالدن صكره امام اعظم حضرتلرى حقنده
توجه ايتدكده بطريق المكاشفه كورركه امام مزبور نصف بحره واصل
اولمشيكن ارشاد امت ايچون ساحله رجوعله مأمور اولور انكيچون
امام اعظم عارفيندن وامام شافعى واصليندندر نته كم تحقيقى محلنده كلور
ان شاء الله تعالى * بوندن فهم اولنوركه اجتهاد مجتهدين ارشاد
مشابه سنده در يعنى ارشاد عام ايله ارشاد ايلديلر زيرا ارشاد خاص ايتمك
وقتنك مقتضاسى دكل ايدى وبومعنانك زمانمزده مظهرنه راست كلدك كه
بعض خواص رجال تدريس ايله اشتغال ايليوب حالنى ستر ايلدى معهذا
مقتضاى عصر احياء علم ايدى وارباب ارادتك دخى قلتى وار ايدى
(لمحرره) طوتالم پر كهر اوله اصداف * نه بيلور قدر جوهرى جاهل

* بكدرر كوز يوماسن عالدن * چون نجاملز اوله حقدن باطل * بونده اشارت واردر كه روح سلطانينك مدح ودعاسى اسان وروحله در وسؤالى دخى سؤال روحانيدر

* كاى كمينه بخششت ملك جهان *

* من چكويم چون تو بى دانى نهان *

* كمينه * اصلنده كم درا كسك معناسنه يانسبت ونون تأكيد نسبت ايچوندر آخرنده اولان هاء رسمى تخصيص ايچون الحاق اولنمشدر يعنى بو وصفى ملك جهانه تخصيص ايدر كمينه نك معناى تركيبيه سى اكثرو در مجازا آز نسنه ده كم دير تكلم واقعدر * رحمى بحال مانكنى زان سبب كه تو * مثال اين شكسته دلان كم نديدهٔ * بيت مثنويده دخى كمينه آز وادنى معناسنه محمولدر عربيده اقل ايله اصغردن تعبير ايتدكلرى كبى تكلم واقعدر * اقل جبال الارض طور وانه * لاعظم عندالله قدرا ومنزلا * نهان * كزليدر مقابلى آشكار در * (معناى مصراع اول) بودركه پادشاه بويله ديو مدح ودعايه كشاده زبان اولدى كه اى خداى متعال كثير الفضل والنوال كه سلطنت دنيانك آزوادنى بخشش وعطا كدركه اسم وهابك تجليسى حسبيله صدور وظهور بولمشدر بخشش ايله تعبير ايلدى زيرا بى سبب سابق وبى استحقاقدر * يعنى اختصاص آلهيدركه فضل حقه ووجود مطلقه مستنددر وزارت وساير مراتب دخى بويله در * بعض امورك حصولى اسبابه منوط اولمق اختصاص بابندن اولماسنه منافى دكلدر * اسباب دخى تجلىٔ فياضدندر * بعد ذا سلطنت دنيايى تقليل ايلدى زيرا يالكز كندو متصرف اولديغى اقاليم مخصوصه دكل بلكه دنيا شىٔ حقيردر انكيچون عندالله جناح بعوضه قدر دكلدر * والا كافره برايچيم صو ويرمزدى (بوسيبدندركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم ملك دنيايه تنزل ايلميوب نبى عبد اولمق اختيار ايتدى نبى ملك دكل زيرا علو قدر وعظم جاهنه كوره دنيا برقريه ويابر چفتلك قدر بله دكلدر * يعنى جميع عوالمده اولان تصرفه كوره تصرف دنيا ادنى پايه در واعلى بو مقوله ادنايه تنزل ايتمك علو همتدن دكلدر وبو دنيانك فوقنده عوالم واردركه دنيا انلره نسبتله بر بلده ويا برقريه ويا بر محله ويا برخانه كبيدر * زيرا عوالم برى برينه اضافتله تفاوت

سلطنت دنيا ، وهاب ، تجليسى و

اوزرینه دردنیادن تنکی یوقدر مع هذا براوجندن براوجنه بشیوز
يللق مسافه‌در (لمحرره) وسعت خفه کوره ای دل زار * قدر کف در
جهان هزار هزار * بو قدر وسعتله بودنیا * اولدی صان میته نسبتله
مزار * (معنای مصراع ثانی) بودر که بن نه دیه‌م چونکه سن کزلوبی
بیلورسن یعنی مضمرات صدوری لسان قاله کتورمکه حاجت
یوقدر زیرا عالم السر والخفیات اولدیغك جهتدن اطلاع تامك
واردر نتکم خواجه حافظ کلماتنده کلور * ارباب حاجتیم وزبان سؤال
نیست * درحضرت کریم تمنا چه حاجتست * و بو مرتبه‌یه سؤال حال
دیرلر فقیرك غنی حضورنده قیامی کبی * وفی النفس حاجات وفیك فطانة *
سکوتی بیان عندهم وخطاب * پادشاهه دیمك استرکه فی الحقیقه
سؤال قالی ایتمکه حاجت یوقدر زیرا سؤال حالی کفایت ایدر ولکن
درکاه والاده تذلل وافتقار ایچون سؤال قالی طریقیله دخی رجا اولنور
دیمشلردر که بلا نزولنده ترك دعا ایتمك مذمومدر * زیرا الله تعالی ایله
مقاومت وابتلاسنه صبر وتحمل ادعادر انکیچون ابن فارض قدس
سره تائیه‌سنده کلور * ویحسن اظهار التجلد للعدی * ویقبح
غیر العجز عند الاحبة * بیت مثنویده اشارت واردرکه روح سلطانی‌یه
کوره ملك جهاندن مراد عالم صورت وظاهردرکه نفس حیوانی
آنك اجالیدر تقلیلی سائر عوالم کلیه وجزئیه‌ده تصرف عامنه نسبتله‌در
زیرا جمیع خزاین علویه وسفلیه‌نك مفتاحی انسان کامل الندهدر
ودنیا زن حکمنده اولمغله جهان ایله نفس حیوانی جاریه‌سنه اشارت ایلدی
ونهاندن مراد فی الحقیقه روح سلطانینك کندوسیدر زیرا نفس
حیوانی‌یه تعلقدن قطع نظر نهاندر ظهوری تشخص انسانی
وتعین نفس حیوانی ایله‌درکه ویا دیمك استرکه بن نه دیم زبان زوح
وزبان حاله چونکه سن بنی وبنم احوال خفیه‌می وحاجات مضمره‌می
بیلورسن بوندن مراد اسم اعظم جانبنه توجه وشافی وکافی
وامثالی اسماء الهیه‌یه انجذابدر

ای همیشه حاجت مارا پناه

بار دیکر ماغلط کردیم راه

* همیشه * دائما معناسنه‌در پناه اصلنده اسم مصدردر صکره صغنجق
یر معناسنه استعمال اولنمشدر پناه کاه کبی عربیده ملجاء دینلور پادشاه

عالم پناه دیمك خلق عالمك بحسب الظاهر صغندیغی یردیمكدر یعنی جور وظلم زمانه دن عدل وانصافنه التجا اولنور*بار* كره *ودیكر* بائله و یاسز دخی غیر معناسنه در تكرار اولان نسنه نك ایكنجیسندن دیكر له تعبیر اولنور بار دیكر بر دخی وغیری كره دیمكدر وتكرار دخی بو یله در ایكندی نمازنه نماز دیكر دیرلر بر دخی نماز معناسنه زیرا كوندز نمازلرینك ایكنجیسیدر اسم طاعتله ایكنجی كره ادا اولنان نمازدر زیرا ابتداء صلوة ظهر اقامت اولنمشدر نتكم محلنده مبیندر (معنای بیت) بودر كه ای دائما بزم حاجتمزه ملجاء و ملاذ اولان رب العالمین غیری كره دخی بزاه درگاهی یا كلدق یعنی دركاهكه التجا بولندهانحراف وعدولمز همان بو ماده یه مخصوص دكلدر كه معالجه ده حكمایه مراجعت و شفاده تأثیر سندن اولدیغن نسیاندر بلكه بزدن نیجه كره دخی بویله غلط واقع اولش وخطا ظهوره كلمشدر * (ولیس هذا اول قاروره كسرت فی الاسلام) بوندن مراد وقت اعتذاره دك واقع اولان جرم وخطا وصادر اولان سهو و نسیانی اعترافله حصول مقصوده توسلدر زیرا دعاده تقدیم توبه و اعتراف بالذنب لازمدر*قول بشردر نوله ایلرسه كناه * كندو یه لایقن ایتسون الله * بونده اشارت واردر كه روح سلطانی نفس حیوانی یه معالجه خصوصنده ایكی برده غلط ایلدی بری بو كه علماء رسومه مراجعت وبری دخی اهل تلوین وتقلیده میل و التفات قلدی و نعم ماقیل* لقدانزلت حاجاتی بواد غیری ذی زرع *

* لیك كفتی كرچه می‌دانم سرت *

* زود هم پیدا كنش برظاهرت *

سر خلقدن كتم واخفا اولنان نسنه در كه فارسیده پنهان دیرلر انكیچون پیدا ایله مقابله اولندی كه معناسی اظهار اولنمش دیمكدر اصلنده رانك تشدیدیله در بوراده وزن ایچون تخفیف اولنمشدر بعض نسخده *فاش كواندز دعاء ظاهرت * دوشمشدر فاش اصلنده فاشیدر منتشر و شایع معناسنه صكر كثرت استعماالله یا حذف اولنمشدر نتكم معافی دیه جك برده معاف ومسلم دیرلر ابن كمال معافك اصلنی بلیوب معاف دینی تخطئه ایتمشدر (معنای بیت) بودر كه لكن دیدك كه اكرچه بن سنك مخفی اولان امور یكی بیلورم زیرا عالم الغیبم تبرنسن هم اول زار درونی ظاهرك

ونبز .. وبو عالم الم بدر انسلاخ نزدار ر

اوزرینه اظهار ایله ولسان قاله کتوروب سویله بن دخی (ادعونی استجب لکم) وفقنجه امرکه امتثالا قلبمده او لان حاجتمی لسانه کتوردم ومرادم هرنه ایسه درکاهکه یتوردم دعاورجابنم لطف وکرم سنك
قال الحافظ * فقیر وخسته بدرکاهت آمدم رحمی * که جز دعای توام نیست هیچ دست آویز * بونده سردن مراد روح سلطانینك نفس حیوانی حقنده . اولان حاجت خفیه سیدر وظاهر عبارتنده نکته بودرکه روح سلطانی کرچه فی الحقیقه حس ظاهرله ادراك اولنمین امور باطنه دندر ولکن نفس حیوانی به تعلق حسبیله صورت انسانیه ایله ظاهر اولمشدر انکیچون موتله بدندن مفارقت ایتدکدن صکره صورت جسم ایله تشکل ایدر مکر صفت غالبه سی اعتباریله غیری صورتده تمثل ایده زیرا روح صاحبنك حالی حسبیله تمثل ایدر حتی ذباب وبعوض صورتنه بله کیرر (سؤال اولنورسه که دعاده سر واخفا لازمدر نتکیم قرانده کلور (ادعوا ربکم تضرعا وخفیة انه لایحب المعتدین) پس جهر واظهاره نه وجهله جواز واردر (جواب بودرکه مقصود دعانی مرتبهٔ لسانه تنزیلدر * وبوندن ایسه جهر لازم کلمز مع هذا آیتده مندرج اولان اعتداد دن مراد رفع صوت وصیاحدر فی الجمله جهرده ایسه بو اعتداد تجاوز بوقدر * ولئن سلم جهر واخفا مراتب حسبیله درنتکم محلنده مبیندر (المحرره)
دعادل اولەدیرسك قبول درکه رب * حضور حقده همیشه رعایت ایله ادب * پرادبله دعا مرغی ایتمدن پرواز * ایاغنه کلور آنك شکار ارنب

* چون بر آورد ازمیان جان خروش *
* اندر آمد بحر بخشایش بجوش *

* آورد * فعل ماضیدر آوریدندن ایکسی دخی فتح واوله درضمله دکل * خروش * فریاد وبانکدرکه کریه ایله ناکاه کلور * بخشایش * اسم مصدردر بخشایدندن اسمر کبش معناسنه یعنی ترحم * جوش * حرکت واسم مصدردر قاینمق معناسنه کذا فی مفتاح اللغة (معنای بیت) بودرکه چونکه پادشاه جان اورتاسندن ودرون دلدن اضطرار ایله فریاد وکریه یوقاری کتوردی واحداث واظهار ایلدی الله تعالی نك بحر رحمتی حرکته کلوب (امن یجیب المضطر اذ ادعاه) وفقنجه دعاسنك

بعدالموت روح سلطانی صورت جسم الیه تشکل ایدر.

دعانی کیزلی یا کیم اوزره مأمور نیچون اظهار ایدیورز؟

اثر استجابتی ظهور ایتدی بونده بخشایش الهی بی توسعده بحره تشبیه
وسبب استجابته تنبیه واردر نتکم خواجه حافظ کلماتنده کلور * مرا
ازین ظلمات آنکه رهنمایی کرد * دعاء نیم شبی بود و کریهٔ سحری *
دیمشلردر که الله تعالی برقولنی دعایه توفیقی اراده ٔ استجابت
ومشیت قضاء حاجتندر زیرا دعایه داعیه خلق ایتمك حکمتندر *
حکیم دن ایسه عبث نسنه صادر اولماز چون قول جانبنده شرط
دعابولنه حق طرفنده دخی حصولنه میل صفاتی بوانور * جوشدن
مرادبودر مقصود ظاهرده پادشاهه و باطننده روح سلطانی یه رحمن ورحیم
اسملرندن تأثیر فیض حصولن اعلاندر ومن الله التوفیق *

حققك دعایه توفیقی اجابته علامتیدر .

* درمیان کریه خوابش دربود *

* دید در خواب او که پیری رو نمود *

* خواب * اویقو نوم کبی ودوش معناسنه خوابیدندن ولکن ارباب
طریقت اراسنده دوش دیمك کرکدر انلر واقعه دیرلر واقعه دن
صکره رؤیاندن سیراندن وارداتدر * (معنای بیت) بو دوکه کریه
وسوزا ثناسنده اول پادشاهی خواب قابدی یعنی ناکاه ابواب حواسی
مسدوده اولوب اویودی وقوت خیالیه سی عالم مثاله متصل اولدی
وروحی اول عالمدن جولان قیلدی او بخوده کوردیکه برپیر یوز کوستردی
یعنی ظاهر اولدی (مقصود ارواح کملدن بر روحك تمثیلیدر * زیرا
انلر (فالمدبرات امرا) آیننده داخل لردر عالم مثال عالم ارواحله اجسام
اراسنده برزخدر هر معنی اوراده تمثل وتجسد ایدر مثلا علم لبن
صورتنده وذوق دل انجیر شکلنده کورینور بو عالمه دخوله سبب نومدر
انکیچون پادشاه مغلوب خواب اولدی تاکه صورت مقصودی آیینه
مثالده ادراك ایلیه وبومرتبه عوام ایچوندر والاخواص یقظه ده
منسلخ اولورلر انکیچون اکثر فتوحات غیبیه انسلاخده واقع اولورودخی
بحسب الغالب انسلاخله در * بعده ذاپیرك ظهوری تأنیس ایچون
وبردخی قوت علم وعقل وکثرت تجربه ایله جواندن امتیازنه بناءدر
انکیچون مشکلاتی پیراندن استفسار ایدرلر وامور معضله ده انلرك
راه تدبیر ومشاوره لرینه کیدرلر (لمحرره) سخن اندازاوسه رأیله پیر
* کوزه در منزل مرادی چوتیر * بو قدر رفکر جوان ایچره توان *

مثال عالمی ودوعالمله کچر خواب کبی انسلاخ طریقیله علاقه وارد .

* یوق بره ایلمسون هیچ تدبیر * حقیقتده پیردن مراد عقل کلدر که عقل فعـال وملك ملوك الارواح دخی دیرلر روح القدس یعنی جبرائیل علیـه السـلام آنك صورتیدر (بو سببدندر که عالم انفسده عقلك مقری مقـدم دماغ وجبرائلك مستقری ذروهٔ سـدرة المنتهی در بدایت نبـوتده وحی ونفخ روح القـدسك وساطتیله اولدیغی کبی نهایت ولایت یعنی فناء تامده دخی احیاء معنوی ذکر اولنان عقل کلك توسطیله در جبرائیل علیه السلام کندی تعینی مقـامندن انبیادن غیری به ظـاهر اولماز مگر تمثل طریقیله اوله بوصورتده جبرائیل رائیـنك صورت عقلیه سی اولور زیرا جبرائیل معلم خیردر قـوت عاقله ایسـه معلم صور تنده کوربنـور * نتکم قوت روحانیه مرشد وقوت عرفانیـه فخر عالم صلی الله علیـه و سلم صورتنـده تمثل ایدر الله تعالی ایسه انسـانك صورت سریدر نتکم بالاده بیان اولندی عقل کل و روح القدسدن پیر ایله تعبیر اولنمق ایکی وجهه محمـولدر (بری بودر که پیرلر امـور دیده وکارآزموده اولدقلری جهـتدن امور مهمده مرجوع الیـه در کبیر السن اولان آدمه کثرت تجاربی حسبیله پیر اطلاق اولندیغی کبی حدیث السن اولان عالمـه دخی اطلاق اولنور * نتکم عربیـده شیخ دینلور زیرا کثرت معـارفی واردر و پیرلك نفس الامرده اجسام کثیفه نك صفتیدر * والا ارواح وکذلك اجسـام لطیفهٔ ملکوتیه بو مقوله اوصافدن معرادر (سـؤال اولنور سـه که شیطـان دخی ارواحدندر زیرا جسم لطیف اولمق روحانیتنی منافی دکلدر ملائکه کبی مع هذا ابن عبـاس رضی الله عنهمادن مرویدر که ابلیس اوزرینه دهـور مرور ایتدکده هرم حاصل اولور صکره وجودی تازه لنوب اوتوز یاشـنده کبی اولور (جواب بودر که بوکلام ابلیسك تجدد نشاطنی تمثیلدر * نتکم سنه نك تجددی عالمك تجدد نشـاطنه وخلوفتی فتور عزیمتنه محمولدر (وبری دخی بودر که خلقتـده مقـدملردر زیرا ابتـداء ارواح آندن ملك آندن جان آندن انسـان خلق اولنمشـدر پس عقل کل مقدم الارواح والاجسام وجبرائیل مقدم الملائکة الکرام در کویا دیمك اولور که روح سلطانی مقـام عرشده مستوایه قدم بصدقده غریق بحر حیرت ایکن

عقل ملك اکبر

* ناکاه *

ناكاه انسلاخ عظيم وانجذاب قوى واقع اولوب واسطهٔ فيض اولان عقل كله وياصورت جبريله ملاقى اولدى وبونلردن برينك صحبتنه دخول بولدى * بوندن ظاهر اولور كه مستواى عرش روح انسانى يه مخصو صدر انكيچون جبرائيل ليلهٔ معراجده سدرة المنتهى نك فوقنه ترقى ايده ميوب (لودنوت انملة لا حترقت) ديدى (لمحرره) اير مدى رتبهٔ انسانه ملك * كور مدى بويله جاهى چشم فلك *

* كفت اى شه مژده حاجاتت رواست *

* كر غريبى آيدت فردا زماست *

حاجاتى جمع ايراد ايتمه ده حاجات مستقبله حصولنه دخى اشارت واردر وجائز دركه كندى نفسنه واتباعنه ومعشوقه سنه نظر جهتيله اوله و برى دخى برحاجت عظيمه دركه حاجات كثيره حكمنده در واحددن جميع ايله تعبير اولنمق خود شايعدر نتكم قرآنده كلور (فنادته الملائكة) مراد بالكز جبرائيلدرو برمحلده دخى كلور (واطراف النهار) مقصود طرف نصف ثانيدر كه انده صلوة ظهر اقامت اولنور (معناى بيت) بودركه اول نورانى ومدبر روحانى ديدى اى پادشاه مژده و بشارت سكا كه حاجتلر روا ومقبولدر * بوندن صكره نه وجهله روا ولديغن بيان ايدوب دير كه اكر يارنكى كون سكا برغريب آدم كلورسه اول بزندر يعنى سن آنى غريب صورتنده كوروب بيكانه معامله سن ايتمه بلكه آشنالق ايله زيرا چونكه بزسنكله آشنا اولدق وسكا بوخصوصده مژده قلدق پس آشنادن وارد اولان قاصد دخى آشنادر خصوصا كه حصول مراده وسيله اوله (لمحرره) برغريبى كوريجك برپرده * اولمسون غربتى سكا پرده * آشنابل آنى كم اولمشدر * آشنالر يانندهپرورده * بوندن مراد حق تعالينك معلوم اولمين وجهله حسن تدبيرنه (ومن حيث لا يحتسب) امورى تيسيرنه اشارت واردر * وحقيقتده غريبدن مراد مرشد كامل ومربئ واصلدر كه بوعالمده ارباب صورت ومجاورياننده غريب كبيدر * زيرا حقيقت ايلمندن كلور ولسانى دخى غريبدر كه فهم اولنماز انكيچون يونس امره قدس سره بيورر * سو يلرم دلم بلمز * برعجب ايله كلدم * دلدن مرادى علم لدنى دايدر * وايلدن مرادى اهل حجاب وغفلت ايليدر وحديثده كلور (كنت يتيما فى الصغر وغريبا فى الكبر) و بوغربتك اثريدر اول

معنی که (لی مع الله وقت) مقاله‌سیله اشارت اولنمشدر * اشته انبیاء واولیانك غربتلری بودر انکیچون صدف وار بسته دهان اولوب آشنا ومحرم بولمدقجه جواهر نثار ایلمزلر و یار آشنادن خبر سویلمزلر * فردا دیدوکی روحك بدنه تعلقی اعتباریله در والاروح محض اوزرینه زمان جاری دکلدر * زیرا عالم امردندر بی ماده ومدت خلـق اولنمشدر * نتکم عرش اعظم ماده‌دن مخلوق ولکن بی مدت در * زیرا زمان انك حرکتیله متقدر اولمشـدر سائر اجسام ایسه هم ماده دن مخلوق وهم مدت ایله وجود بولمشدر * وروحك نفس حیوانی‌یه تعلقی فی نفس الامر آنکله تقیدنی اقتضا ایتمز بلکه تجرد اصلیسی اوزرینه‌در پس قید نفسك صفتیدر روحك دکل بوندن فهم اولنور که الله تعالینك اشیایه تجلیسی دخی بویله دریعنی اسما وصفاتنك مجالی ومظاهرده ظهوری حقیقتده اطلاقنی منافی دکلدر واشیانك آنك ذاتنه لزومی ظلك ذو الظله لزومی کبیدر ظلك زوالندن ذوالظلك زوالی کلمز فافهم وعقل کل ویاروح القدسك اول مرشد ایچون بزدن دز دیو کندیلرینه اضافت قلدقلرینك اصلی بودر که عقل وروح فیض والهام اهلیدر * ومرشـد انلرك نفث ونفخیله حاصل اولمغین پدره نسبتله فرزند کبی اولدی یعنی انلرك نفس معنو بسـندن ولادت معنو یه ایله تولد ایلدی پس بزدن دیدیلر بزم نفسمزك احیاسندندر معناسـنه بومعنادندرکه فخر عالم صلی الله علیه وسلمه جدعیسی دیدیلر زیراعیسی نفخ روح القدسـدن وروح القدس دخی نور فخر عالمـدندر علیهم السلام * وبیتـده برنکته دخی بودرکه اول غریب پادشاهك حضورنه قدوم ایتمك دلالت ایدرکه نیجه قابل ارشاد ومستعد سلوك طریق رشاد واردرکه مرشـد کامل آنك ایاغنه کلور نتکم شیخ اکبر قدس سره الاطهر مغربدن قونیه‌ده شیخ صـدر الدینك وشمس الدین تبریزدن مولانانك ایاغنه کلدی وارشاد ایلدی ونیجه‌لر دخی جهـانکرد وصحرانورد اولوب مرشدك ایاغنه وارمشـلردر * نتکم ابراهیم ادهم پیر خراسـانی ایاغنه واردی وشریف جرجانی خواجـه علاء الدین عطار صحبتنه ایردی وعلی هذا حرکاتده خود برکات عظیمه واردر انکیچون فخر عالم لیـلهٔ معراجده قدس شریفه تشریف ایلدی (لمحرره) خوشدرر کرچـه ثباتنه کهسـار * که اولو بدر آنك وقارنه

دورمعنوی‌یه محتاج
روحك نفس حیوانی‌یه تعلقی
احتیاج برقید دکلمیدر - ؟

دال * لیکسن وارایاغنه آنك * طاغ بوربمزسه بوریسون ابدال *

چونکه آید او حکیمی حاذ قست

صاد قش دان کو امین وصاد قست

* حکیم * حکمت اهلیدر آخرنده یاتنکبر ایچوندر که تعظیم مراد اولنور ویاوحدت ایچوندر وبو مقوله فاصل ماقبلنی مابعدیله وصفه مانع دکلدر لسان عربیه قیاس اولنماز حکمت صوفیه قاتنده اشیانی حقیقتی اوزره معرفته دیرلر نتکیم حدیثده کلور (رب ارنی الاشیاء کما هی) بوکا حکمت ذوقیه دیرلر که سائر علوم کسبیه کبی کسبله حاصل اولمز بلکه موهبهٔ آلهیه درکه سالك اکا حقه وصولدن صکره نائل اواور فاما اولکه حکمتی تحقیق العلم واتقان العمل دیو تفسیر ایدرلر تحقیق علمه عند المتکلمین حکمت نظریه دیرلرکه انك بیاننه علم کلام متکفل اولمشدر واتقان عمله حکمت عملیه دیرکه انك تفصیلنی علم فقه درعهده قلمشدر بو حکمت ذکراولنان حکمت ذوقیه نك مقدمه سیدر زیرا علم وعمل حقیقة بابدر وقرآنده کلور (وأتوا البیوت من ابوابها) وبرمحلده دخی کلور (واتقوا الله ویعلمکم الله) وحدیثده کلور (من عمل بما علم ورثه الله علم مالم یعلم) علامهٔ شیرازی رحمه الله حکمة الاشراق شرحنده دیرکه متقدمین ومتأخریندن حکمت بحثیه ایله حکمت ذوقیه یی جمع ایلمش بلمزم مکر بوکتاب صاحبی اوله یعنی شیخ شهاب الدین عمر سهروردینك خواهر زاده سی اولان شهاب الدین المقتول که حکمت اشراقیه یی احیا ایلمشدر زیاده مرتاض وقلندر روسا فرایدی ملك طاهر کوننده حلبه مرور ایتدکده فقهاسی حسد ایدوب افساددین ایدر دیو سعایت ایلیوب بشیوز سکسان التی تاریخنده قتل ایتدردیلر (لمحرره) ره حکمت سکا اولورسه مسند * ایتمه پس کیمسنك علمینه حسد * بیت مثنویده حکمت ایله مراد بطریق العباره حکمت طبیه وبطریق الاشاره حکمت ذوقیه درکه لقمان حکیم علیه السلام مجموعنی جامعدر (معنای بیت) بودرکه چونکه اول غریب سکا کله او حکیم حاذق وطبیب ماهردر یوخسه فننده مقلد دکلدر آنی صادق ومخلص بیل که او دعوای حکمتنه کوره صادق ومعالجیه نسبتله امیندر * بوندن مراد پادشاه عالم مثالده اول پیره ملاقی اولدقده انك صدقنه قلبنده علم ضروری حاصل اولمغین

خبر صادق ایله دخی غریبك حقنده حاصل اولان علم بدیهی یی بیاندر زیرا مخبر صادقك خبری ضرورة و بداية يقين ايراث ايدر نتكم محلنده مبيندر * بونده اشارت واردر كه نفس حيوانى يى ارشاد ايچون ارسال اولنان مرشد غريب مدار تسليك اولان اوصاف شريفه ايله متحلى ايدى كه اولا حكيم الهى ايدى يعنى حكمت ذوقيه اهلى و كرامت عليه صاحبى ايدى نتكم قرآنده كلور (وعلمناه من لدنا علما) زيرا بو علم شريف مرشدك حقنه وصولنه نشان وصدق حالنه برهاندر انكيچون بر وجهله تقليد قبول ايتمز قطب ارشاد اولمق بومرتبه يه بلوغدن صكره در كرامت كونيه بومرتبه نك لوازمندن دكلدر زيرا نيچه سلوكنده منتهى واردر كه اندن خارق عاده نسنه صادر اولمشدر ابو بكر الصديق رضى الله عنه كبى ثانيا اسرار الهيه يه امانتدار ايدى زيرا عهد مأخوذ واردر كه امانات الهيه محلنده تأديه اولنه فخر عالم صلى الله عليه وسلم وسائر انبياء كرام عليهم السلام عامۀ ناسه مبعوث اولمق حسبيله لسان باطندن رموز وتلويحات ايله اكتفا ايلديلر نتكم اثرده كلور (كلموا الناس على قدر عقولهم) پس فهم خاصه ايچون اولان امورى عامه يه تصريح ايتمه ده خيانت وافشا قلمه ده اختلال عظيم واردر حلاج قدس سره نك ابتلاسنه باعث بو معنادر وخواجه حافظ كلماتنده كلور * چوشمع هركه برافشاى راز شد مشغول * سرش زمانه چو مقراض در زبان كيرد * بونده اشارت واردر كه نفس حيوانى نك حامل اسرار الهيه اولمغه استعدادى وار ايدى زيرا امانت كبرايى حمل ايچون خلق اولنمش ايدى نتكم قرآنده كلور (وحملها الانسان) ملكده وسائر موجوداتده بو حمل امانته استعداد مفقودر نتكم بالاده بيان اولندى جبرائل عليه السلامه امين اطلاق اولنمق حامل اولديغى وحى الهى يى محلنه ايصال ايتمك حسبيله در ولله در القائل * امين مجوى ومكو باكسى امانت عشق * درين زمانه مكر جبرئيل امين باشد * ثالثا صادق ايدى صدق اصطلاح صوفيه ده شوائب صفات نفسانيه دن پاك اولمغه ديرلر كه تصوف حقيقتده بو معنادن عبارتدر نتكم حضرة هدايى قدس سره كلماتنده كلور * تصوف نفسنى پاك ايلمكدر فنايله آنى خاك ايلمكدر * پس شول سالكده حظوظ نفسدن شائبه اوله

صدقی باطل اولور وارشاده قادر اولماز * بعد ذا بو اوصاف مرشدك كندی ذاتنه كوره در تربیه سی حسبیله اولان اوصافه دخی اشارت ایدوب بیورر

﴿ درعلاجش سحر مطلق رابین ﴾

﴿ در مزاجش قدرت حق رابین ﴾

* سحر * اصلنده مأخذی لطیف ورقیق وسببی خفی اولان نسنیه اطلاق اولنور نتكم سحر حلال دیرلر صكره اصطلاحده تعریف ایدوب دیمشلردر كه اظهار امر خارق للعادة من نفس شریرة خبيثة بمباشرة اعمال مخصوصة يجرى فيها التعلم والتعليم پس ساحر جادو وسحر فتحله جادولق ایتمكه والدائمغه وسحر كسرله عمل ساحره دیرلر كه امر خارق مذكوردن عبارتدر سحرده برنسنه نك وجودی وعدمی تخیل اولنمامغله وقت سحره دخی سحر دیدیلر زیرا نور وظلمتی مشتمل وایكی میاننده دائردر سحر حقدر دیدكاری مسحورده اثری كائندر دیمكدر والا عملی حرامدر دیمشلر در كه سحرك قلب اعیان وتغییر اشكال والوان وتعویج اعضا وازالهٔ عقل ایتمه ده تأثیری وار در مثلا ساحر افسون مخصوصه مباشرت ایله انسانی حماره وحماری انسانه قلب ایدر وكاه اولور ساحرك جسمی برمرتبه ده دقیق كورینور كه برپنجره دلكندن چقر ویاخفیف اولور كه برقامش باشی اوزرینه چیقر ویاخیط دقیق اوزرنده جریان وهواده طیران ایلر ویاصو اوزرنده یوررو یابركلبه ركوب ایدر مشهوردر كه بركافر قریسی ركوبه بنوب طی مكانله هندستانه كیتمشدر وبوجمله ده خلق وتأثیر الله تعالی نككدر افلاك ونجومك وسائر امور علوینك دكل وبو مقوله خوارقه كرامات دینلمز * زیرا نفوس خبيثه دن اعمال مخصوصیه مباشرت ایله صادر اولمشدر نتكم تعریف سحردن معلومدر (تأویلات نجمیه ده كلور كه فرعون حضرت موسی علیه السلامه معارضه صددنده اولدقده اظهار سحر ایچون وعده كاه طلب ایلدی * زیرا صاحب سحر تدبیر سحر ایتمه ده طول زمانه محتاجدر صاحب معجزه ایسه اظهار معجزه ده موعده محتاج دكلدر * سحر مطلق * سحر كامل معناسنه دركه زیاده تأثیردن عبارتدر نتكم حدیثده كلور (ان من البیان لسحرا) یعنی بعض بیان واردر كه سحر عملی كبی عمل ایدر وكاركر اولور یعنی سامعك قلبی سرعت ایله آنی قبول

حدیث شریف

ایدر *مزاج* اخلاط اربعه میاننده متوسط اولان کیفیته دیرلر * (معنای بیت) بودر که اول حکیم الهینك معالجه سنده زیاده تأثیری وطبع وترکیبنده عالم بسیطدن ابداع اولنان قدرت حق کور مقصود معالجه دن عدم عجزنی ومباشر تنده اولان تأثیرینی بیاندر مزاج عبارتی زیاده محلنده دوشمشدر زیرا قدرت اصلاح مزاجه تعلق ایدر * وبری دخی مزاجی معالجه اتدیکی ترکیبه اشارت واردر زیرا مزج اجزایی بری برینه قادر شدر مقدر (وبونده رمز وار درکه جمیع اشیا مفردات اولسون مرکبات اولسون اسماء حقله قائمدر داروی حکیم ده ابداع اولنان شفادخی بو معنایه دائردر فافهم جدا (بونده ایما واردر که ذکر اولنان حکیم الهی قدیر اسمنه مظهردر انکیچون معالجهٔ قلبیه یه قادر وترییدسی زیاده مؤثردر * زیرا معالجه سی عموم اشیاده داخلدر * نتکم قرآنده کلور (والله علی کل شیٔ قدیر) بعده ذاقطب ارشاد اولنلرك جمله سی صفت قدرته مظهردر ولکن خارق عادته تعلق ایدن قدرت ظاهره ایکی کمسه ده بری شیخ عبد القادر الکیلانی درکه مشرقیدر * وبری دخی شیخ ابو مدین درکه مغربیدر قدس سرهما یعنی بو ایکسندن صادر اولان کرامات کونیه غیریدن صادر اولمشدر وبو معنی اسم قدیرك ظاهرا و باطنا تجلیسنه منوطدر و لکن نفس ولایتده کرامت خارجیه شرط اولمدیغی بالاده معلوم اولدی زیرا معتبر اولان کرامت علمیه درکه ذات وصفات وافعال حقه واسرارنه متعلقدر که تزکیهٔ نفسه منوطدر وتزکیهٔ نفس اینك اعظم الکراماندر نتکم یونس امره کلماتنده کلور * کرامتم وار دردیو خلقه کرامت کوسترمه * نفسکی مسلمان ایله کروار ایسه کرامتك *

* چون رسیدآن وعده کاه وروز شد *

* آفتاب ازشرق اختر سوز شد *

مصراع ثانی روزشدی بیاندر * وعد * وقوعندن اول ایصال منفعت ایله اخبار درآخرنده اولان هاء رسمی تصرفات اعجامدندر عرضه کبی * کاه * کاف عجمیله ظرف زمان وظرف مکان میاننده مشترکدر بورا ده مراد ظرف زماندر صبحکاه کبی صباح وقتی معناسنه * آفتاب * کنشدر اصلنده آف تاف درفائله باراسنده تبادل واردر

قدیر اسمنك مظهری

کرامت کونیه دن زیاده [کر]امت علمیه معتبردر

زيرا ايكيسيده شفو يدر نتكم زبان وزفان ديرلر پس آف آب معناسنه در
وكذلك تاف وتاب دخى بويله در يعنى تافتن وتابيدن قزمق وقزدرمق
ديمكدر آفتابك معناى تركيبيسى صوقزدر بجيدر زيرا صوبارد بالطبعدر
قزمسى عارضدر هوا ايسه بويله دكلدر زيرا طبيعتى حاردر برودتى
عارضدر اول سببدن صونك قزمسى كنشه نسبت اولندى هوانك
اولنمدى واحتمال واردركه آفتابك تركيبى آفت ايله آبدن اوله
زيرا تابله آبى تحليل وافنا ايدر اما آفت عربيدر اسم فارسيدن
جزء اولمقده بعد واردر هولناك كبى دكلدر زيرا آفتاب اعلام
منقوله دندر كذا فى دقايق ابن الكمال *اخترسوز* وصف تركيبدر
يلدز ياقيجى معناسنه (معناى بيت) بودركه چون اول وعده زمانى
ايرشدى وكوندز اولدى يعنى كنش مشرقدن طلوع ايدوب
يلدز ياقيجى اولدى يعنى نورنك غلبه سيله يلدزك شعله سنى
ستر ايلدى وظهورندن اثر قومدى نتكم خواجه نصر الدين لطائفنده
كلور * فى السماء يلدزات كنش كورسه بتارها * بعد ذا بوكلامده
ايكى اشارت واردر (اولكيسى ظلمت غمك نور سرور ه تبدل ايدر
نتكم ديمشلردر * بويله قلمز شب فرقت بجران شاء الله * خسته
دل روز وصاله ايران شاء الله * (ايكنجيسى بودركه ذكر اولنان
حكيم الهى آفتاب مثال ايديكه مشرق روحدن طلوع وظهور
ايلمش ايدى ومقدم معالجيه تصدى ايدن مقلدلر ايسه يلدز
مقوله سى ايديكه انلره اهتداء فى الجمله ايدى پس شمسك ظهورنده
سائر كواكبه ظهور قالمديغى كبى حكيم الهينك قدومنده دخى
ارباب قشر واصحاب تقليده يرقالمدى واثرلرى مضمحل اولدى
حقيقتى بودركه نور شمس اصل ومتبوع ونور قمر وسائر نيرات
فرع وتابعدر زيرا جمله سى نور شمسدن مستفاددر ونور شمسله
سائر انوار مضمحل اولديغى كبى نتكم قرآنده كلور (وجعلنا الليل
والنهار آيتين فمحونا آية الليل وجعلنا آية النهار مبصرة) نور شمس حقيقى
ايله دخى سائر انوار مجازيه منمحى اولور والا حد مفيد وحد مستفيد ممتاز
اولمق لازم كلوردى مع هذا حد مفيد قوت وكماله ارفع وحد مستفيد
ضعف ونقصانله انزلدر بوسببدندركه شاكرد حد استادى تجاوز ايتمز

ومريد شيخك مرتبه سنه ايرمز مكر شيخك وفاتندن صكره اوله تتكم ارباب بصائره روشندر

﴿ بودا ندر منظره شه منتظر ﴾

﴿ تابه بيند آنچه بنمودند سر ﴾

* منظره * عربيدر نظرگاه معناسنه مراد پنجره دركه اندن طشره نظر ايدرلر منظره ايله منتظرى جمع ايتمه ده لطافت وار در زيرا نظر دخى بعض مواضعده انتظار معناسنه كلور * به بيند * ده علامت استقبال اولان با مضمومه اوقنور زيرا فعل مضارعك اول حرفى مضموم اولسه كنند كبى وياخود حروف شفويه دن اولسه بيندوميرد كبى اتباعا مضموم وماعداسنده مكسور اوقورلر برسد كبى (معناى بيت) بو دركه پادشاه سراينك پنجره سندن منتظر اولدى تاكه خوابده كزلى كوستردكلرى كشنه يى آشكاره كوره وعالم صورتده صحبتنه ايره وخيال حقيقت اولنه تتكم قرآنده كلور (هذا تأويل رؤياى من قبل قد جعلها ربى حقا) بونده اشارت واردركه طالب مطلوبه منتهى ومنتظر كركدر ولكن سبق وعددن صكره والا اجتهاد اهل هيولانى وهردورلى خاطره دن فارغ واماني دن آزاد كركدر (بعض كبار يورمشلردر كه الله تعالى بعض عبادى طلب ايله مبتلى ايلر ولكن مطلوب حاصل اولماز بوكا طلب ولاشىء ديرلر وبعض طالب حصول مطلوب ايله مستسعد اولور يا طلبه مقارنا ويا متأخرا بوكا طلب وشىء ديرلر وبعضيسى بلاطلب نائل فيض اولور بوكا شىء ولاطلب ديرلر (بعده ذا منظره دن مراد جسد انسانى ونفس حيوانى دركه روح سلطانى به پنجره كبيدر زيرا روح سلطانى اشيا يى شهود عيانى ايله بو منظره دن سير ايدر بونده اشارت وار دركه پادشاه خوابدن صكره مسجد دن سراينه كلوب مقتضاى واقعه يه متقرب اولدبغى كبى روح سلطانى دخى عرش اعلادن جسدنه تنزل ونفس حيوانى يه تعلق ايدوب موجب اشارته منتظر اولدى (بو مقامك تحقيق بو دركه فخر عالم صلى الله عليه وسلم قبل الوحى التى آى قدر كه ادناى مدت حملدر رؤياء صادقه ايله عمل ايتديلراندن واسطهٔ وحى اولان ملك خارجده كلوب عالم مثال مقيددن عالم مثال مطلقه انتقال ترقى بولديلر پس بو مرتبه يه

طالب ، مطلوبنه نائل اولوب ... ولاموه اعتبار يله آلديغى نامل [illegible]

وصولده حاجت قالمدی اکرچه که رؤیا فی الجمله معمول بهادر * وسالك
نفس اماره ولوامه دن نفس ملهمه مرتبه سنه ترقی ایتمك دخی بویله در
یعنی مرتبهٔ ملهمه یه واصل اولمق مفاجأة وحی کبیدر زیرا مرتبهٔ
الهامدر نتکم قرآنده کلور (فالهمها فجورها وتقویها) انکیچون بومرتبه
وصولده تعبیر رؤیایه حاجت قالمز مجیء ملك ایله نفس رؤیایه حاجت
قالمدیغی کبی زیرا الهام آلهی کفایت ایدر وحی کفایت ایتدیکی کبی
وذکر اولنان التی آی لیل جلاله اشارتدر که محل رؤیادر نتکم بقیهٔ سنه
اولان التی آی دخی نهار جماله رمزدر که وقت شهوددر وبو معنایه
بر کیجه التی آیك اجمالی اولمش اولور نتکم بر کون دخی بویله در فاما کون
حقیقتده کیجه ایله معبر اولمغین که مجموعی یکرمی درت ساعتدر بر کون
فی الحقیقه بر سنه نك اجمالیدر بر سنه دخی بیك سنه نك اجمالی اولدیغی
کبی انکیچون یوم آلهی بیك ییلدر نتکم قرآنده کلور (وان یوما عند ربك
کالف سنة مما تعدون) بناء علی هذا بوامتك عمری بر کون اولدی یعنی
بیك ییل زیرا بیك ییل دور تامدر که مراتب اعدادك غایتیدر * زیرا
ترتیبده آحاد عشرات مأت الوف دینلور پس اکر پادشاه مذکوردر که
مناماله واکر روح سلطانیدر که انسلاخله عالم مثال مقیده دخول
ایدوب عالم غیبدن اخذ ایتمشلردی بر کیجه تمام که التی آیك اجمالیدر
استتارله مبتلی اولوب انقضا سنده نهار تجلی ایله شرفیاب اولدیلر
وآخرکار مقصودلرینه ظفر بولدیلر پس بر کیجه توقفك سری بوایدیکه
ذکر اولندی (لمحرره) بیك ییل عمرم اولورسه بر کوندر * بکابارن بو کون
همان دوندر * نیجه برراه خیاله کیده سن * جانب کشفه سمندی دوندر

﴿ دید شخصی فاضلی پرمایهٔ ﴾
﴿ آفتابی درمیان سایهٔ ﴾

* شخص * انسانك وغیرینك قرآلتسینه دیرلر که ایراقدن کورینور
بوراده شخص تعبیری مرئی نك ایراقدن ظهورینه کوره در نتکم
بومعنادن بیت آتیده هلال ایله تعبیر ایلدی زیرا هلال افق سماده
ظاهر اولمغله خلق بری برلرینه ایراقدن اشارت ایدرلر شخص ایله
ذاتك میاننده فرق بودر که ذات اعمدر زیرا جسمه وجسمك غیریه
اطلاق اولنور نتکم ذات حق دینلور شخص ایسه جسمه مخصوصدر

فضل بعض احوال واموردە آخر اوزرینە زیادە لکدر بوراده مراد فضائل ذاتیه در *مایه* هر نسنه نك اصلیدر مایه دار مالدار ه دیرلر (معنای مصراع اول) بودر که پادشاه انتظار حالنده ایکن الله تعالی تصدیق رؤیا ایلیوب برشخص کوردیکه هر فضـل ذاتی وهنر صفـاتی ایله متحلی اولمش وهر مایهٔ کمالدن حظ اوفی ونصیب اوفر بولمش ایدی زیرا پرلفظی بو عمومه علامتدر و پرمایه حقیقتده ماقبلنی بیـاندر (سؤال اولنورسه که ایراقدن کورینن شخصك فاضـل و پرمایه اولدیغی ندن معلوم اولدی (جواب بودر که فراست ایله بلدی فراست ایســه حقدر نتکم حدیثده کلور (اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله) و بردخی فاضل و پرمایه اولمق ذاتنده اول شخصك حالی اولدیغن بیاندر (معنای مصراع ثانی) بودر که کولکه اورتاسـنده کنش کبی برشخص کوردیکه سـائر خلقه نسـبتله کولکه دن کنش کبی ایدی بو تمثیلك ماقبلنه مناسبتی بودر که بومعنی اشراقی شمسده واقع اولمش ایدی پس اشارت ایدرکه طلوع آفتاب ایله ظلمات عالم زائل اولدیغی کبی اول شخصك ظهوریله دخی کدورات دل مضمحل اولدی بعدذا بو کلامده اشارت واردرکه نفس حیوانی یی ارشاد ایچون تعیین اولنـان مرشد فضله موصوف ایدی وفضلده انبیا واولیا تفاوت اوزره در *نتکم قرآنده کلور (تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض) وبونلرك تفاضلی علایق جسمانیه دن تبری معناسنه در دیمك خطـادر زیراجـمله سی علایق جسـمانیه دن دکل بلکه علایق روحانیـه دن بله بری ایدی بعضیلر بنك اسـباب ظاهره یه ملابسه سی انقطـاع باطنـلرنی وتجرد معنویلرنی منافی دکلدر والا وصول الی الله حاصـل اولمق لازم کلوردی پس بونلر ولایت ذاتیه جهتندن نفس واحده در انکیچون حدیثده کلور (لاتفضلوا بین الانبیاء) ولکن بعض ظهوراتله بری برلرندن ممتـازلردر مثلا حضرت سلیمان علیه السـلام مجموع ملك ایله ظهور بولغـله وحضرت عیسی مهـدده کلام وروح القدس ایله تأیید واحیـاء موتی وامثالیله وحضرت موسی علیه السـلام تکلیم ومعجزات تسع ایله وحضرت صالح علیه السلام ناقه ایله وحضرت هود علیه السـلام ریح عقیم ایله وحضرت ابراهیم علیه السـلام خلت ونار دن نجاتله وحضرت یوسـف علیه السلام جمال بارع وتعبیر رؤیاله

وغیرلر دخی نیجه خواص شریف ایله ویزم پیغمبریمز فخر عالم صلی الله علیه وسلم سید ولد آدم وخاتم النبیین اولمغله ولواء الحمد ومقام محمود وقرآن ومعراج ورؤیت وامثالیله مستثنی اولمشلردر وقرآنده کاور (وکان فضل الله علیك عظیما) سری بودرکه جملهٔ انبیایه احسان اولنان تشریفاتك جمله سنی احرازدن صکره نیجه خواص ایله سائرلر اوزرینه تفضیل اولندیلر خصوصا تجلیٔ ذاتی ایله پس عظیم لفظنده اشارت واردرکه بزم پیغمبریمزك حقیقتده فضل الله العظیمك هر وجهله اکافضل ورحمت اولدیغی جمع اسماء حسنی یوزندن تجلی بولدیغیدر نتکم کندیلری دخی جمیع عوالمه فضل الٰهی ورحمت نامتناهی اولمشلردر فافهم جدا * ع * زمین وآسمان درسایهٔ او * چون انبیاء علیهم السلام ذکر اولنان درجات ایله تفاضل بولدیلر اولیاء کرام دخی (العلماء ورثة الانبیاء) موجبنجه بری برلری اوزرینه بعض خصایص ایله راجح اولدیلر واولکه جملهٔ اسماء الٰهیه یه مظهریت ایله جمعیت کبری بولدی جمیع مراتبده ارشاده قادر اولدی ومصراع ثانیده مرشد کاملك بدنني سایه یه وحقیقتنی آفتابه تشبیه واردر نور آفتاب سایه ایله ظاهر اولدیغی کبی نور حقیقت دخی سایهٔ وجود ایله معلوم ومرئی اولور زیرا وجود ظلی اول نورك آیینه سیدر ولکن سایه اثبات ایتمك مظهرده ظاهرك ظهوری اعتباریله در والا فی نفس الامر سایه دن دخی مجرددر نتکم ترقی ایدوب بیوررلر

﴾ می رسید از دور مانند هلال ﴿

﴾ نیست بود وهست بر شکل خیال ﴿

* هلال * غرهٔ قمره دیرلر ویا ایکی گیجه ویا اوچ گیجه ویا یدی یه اطلاق اولنور وآی آخرنده یکرمی التنجی ویا یکرمی یدنجی گیجه لکه دخی هلال دینلور نتکم قاموسده مصرحدر باقی لیالی ده قمر دینلور * نیست * بالاده بیان اولنمشدر * هست * اصلنده هااست درها وارمعناسنه در ترکیده هاشو یله دیدکاری بوندن اخذ اولنمشدر صکره ادات خبرله ترکیب اولندقده الفین حذف اولندی وبعض مواضعده معنای اداتدن منسلخ اولوب نیست یوق وهست وار معناسنده استعمال اولنور * شکل * برنسنه نك صورت محسوسه ویاصورت متوهمه سنه دیرلر اصطلاحده نهایة واحده

وبانهایتین وبانهایانك جسمی احاطه سی هیئتنه دیرلر دائره ونصف دائره وسائر مضلعات مثلث مربع مخمس کبی * خیال * برقاج معنایه کلور امام راغب دیر که خیال اصلنده صورت مجرده‌در منامده ومرآتده ومرئینك غیبوبتی صوکنده قلبده اولان صورت کبی صکره هر امر متصورك صورتنده وخیال مجراسنه جاری اولان شخص دقیقده استعمال اولندی واخترده مسطوردر که خیال او بوق دیدکاری اغاجدر که اوزرینه قره کچه بغلنوب طیور وبهائم آنی انسان ظن ایدوب قچرلر وعند البعض قرالتی انتهی بعدذا مانند هلال مابعدنه مرهوندر (معنای بیت) بودرکه اول شخص ایراقدن ایرشدی وکوزندی هلال کبی فی الحقیقه وجودی یوغیدی ونیستلك صفتیله متصف ایدی ولکن شکل موهوم وصورت متخیله اوزرینه وارایدی یعنی هلال عکس پرتوشمسله صورت خیالده کورینوب فی الحقیقه آنك ایچون بشقه وجود اولمدیغی کبی اول شخصك دخی وجودی نورشمس حقیقتدن مستفاد اولوب ظاهرده مجرد برخیال کورینوردی واول خیال حقیقتده معدوم ایدی زیرا وجود ظلینك حقیقه وجودی یوقدر * بلکه انك وجودی منامده وآینه‌ده محسوس اولان صورت وایراقدن کورینن قرالتی کبیدر نتکم شیخ مغربی قدس سره کلماتنده کلور * سایه هستی می نماید لیك اندر اصل نیست (لمحرره) موج اوروب بحر شهود وحدت * دل اودرباده اولوبدر غرقاب * ایتمین کثرته وجود اثبات * بلدی عالمده ندر آب سراب (وجائزدر که مانند هلال رسیده قیداوله بوصورتده دیمك اولور که اول شخص ایراقدن هلال کبی ایرشدی یعنی هلال کبی کورینوب تدریجله مجلس شاهه یتشدی * انکیچون هلال ایله آفتابی جمع ایلدی زیرا نفسنده آفتاب مثال وایراقدن ظهورنه نسبتله هلال ایدی وبو معنی خیالك قرالتی معناسنه حملنه قرینه‌در زیرا اکثریا ایراقدن کورینن برنسنه‌نك قرالتیسیدر (وبونده اشارت واردر که اول شخص ارشاد آیینك ریاضتدن هلال کبی وجودی ضعیف اولمش واوصاف وجوددن بالکلیه فنابولمش وماسوادن اندا اثر قالمامش ایدی نتکم هدایی قدس سره کلماتنده کلور * فنااندر فنابولدی وجودم ملکی سرتاسر کورینور بربدن قالدی همان انجق حصار مدن * یعنی اول مرشدك

وجودندن مجرد بر قراالتی وخیال منام کبی بر خیال کورینور دی وبلکه اول خیال دخی حقیقت وجودایله مصور ابدی روح مجسم کبی زیرا اروا حدن نیجه‌لر تجسم ایدوب مواضع مختلفه ده وخصوصا مطاف کعبه ده کورینور ولکن بحسب الظ قرالتیلر کورنمك روح محض اولدقلرینی منافی دکلدر * زیرا روح جسم صورتنده کورنمشدر * نتکم نعت نبی ده مولانا جامی بیورر * تنش رابود جان پاك مایه * ندید از جان کسی بر خاك سایه * یعنی تن لطیفلری جان پاکله آمیخته اولوب جان صورتن بولمش ایدی جانك ایسه کمال لطافتندن خاکه اوزرینه سایه‌سی دوشمز پس وجود خاکی من وجه سایهٔ جان ومن وجه عین جاندر نتکم بالاده تحقیق اولندی وذاتی نعتنده کلور * قامتك ای بوستان لامکان پیرایه‌سی * نوردن بر سرودر دوشمز زمینه سایه سی *

﴿ نیست وش باشد خیال اندر روان ﴾

﴿ تو جهانی بر خیالی بین روان ﴾

اولکی روان اصلنده روح انسانی معناسنه درکه حکما اکا نفس ناطقه دیرلر فاما بوراده قلب معناسنه اخذ ایتمك دخی جائزدر زیرا لغتده روان جان ایله تفسیر اولنمشدر سادات صوفیه قاتنده ایسه نفس وروح حیوانی معناسنه اولان جان وقلب بر معنایه در نتکم دیباجهٔ کتابده اشارت اولنمشدر * ایکنجی روان یوریجی ومرور ایدیجی وجاری معنالرینه کلور * مصراع اولك اوج معنایه تحمل واردر * اولکیسی بودر که خیال یوق کبی اولور قلبك اعتبار وملاحظه سنده یعنی وجودی وار ایسه ده عدم حکمنده در زیرا کندی ضعیف وآثاری قلیلدر * مع هذا عارضك وجودی معدوم وشرف زوال اوزرینه اولان موجود امر موهومدر * ایکنجیسی بودر که روح سلطانی یاننده خیال تن عدم کبیدر زیرا ظل مشابه‌سنده درظلك ذوالظله نسبتله وجودی عدم حکمنده اولدیغی کبی جسد دخی روح سلطانی یه کوره بویله در یعنی حقیقتده وجود ذوالظلك وروح سلطانینکدر * اوچنجیسی بودر که برنسنه‌نك قلبده مرتسم اولان صورت خیالیه سی یوق کبیدر زیرا امر اعتباریدرکه خارجده حقیقتی یوقدر فاما اولکه یوسف علیه السلام رؤیاسی حقنده (قدجعلها ربی حقا) دیو حقله تعبیر ایلدی مع هذا

رؤیادخی خیال قبیلندن ایدی ظاهر اوزرینه جریان ایلدی والا دنیا دخی خواب مقوله سیدر * انکیچون امام علی رضی الله عنه بیورر (الناس نیام فاذاماتوا انتبهوا) نتکم حضرت مولانا مصراع ثانینك مضمونده بیورر * سن دنیای خیال اوزرینه جاری بیل یعنی دنیا وامور دنیانك جمله سی خیالاتدر خواب کبی انکیچون حدیثده کلور (الدنیا کحلم النائم) مرویدرکه برکسه امام علی رضی الله عنهه کلوب برشخص حقنده بنم والدم ایله احتلام دعواسن ایدر اقامت حد اولنسون دیر امام علی دخی بیوررکه کوتر خصمکی کنشده اقامت ایله ده کولکه سنه ضرب ایله زیرا یکیسیده خیالدر * وشیخ مغربی رحمة الله علیه بیوررلر * خیال جمله جهان رابنور چشم یقین * بجنب بحر حقیقت سراب می بینم *

﴿ برخیالی صلحشان وجنکشان ﴾

﴿ وزخیالی فخرشان وننکشان ﴾

* شان * ضمیر جمع غائبدر جهانك دلالت ایتدیکی جهانیانه یعنی اهل جهانه راجعدر ایشان ایله شانك فرقی بودرکه ایشان ضمیر غائب منفصلك جمعیدر اوکبی که عربیده هودیلور شان ایسه ضمیر متصلك جمعیدر لفظ ش کبی کلمه نك آخرنه لاحق اولور صلحش کبی * فخر * مال وجاه وامثالیله مباهاته دیرلر * ننك عاردر (معنای بیت) بودرکه اهل دنیانك بری برلرینه صلح وجنکی خیال اوزرینه مبنی و بری برلری اوزرینه مفاخرت وعارو ناموسلری خیالدن ناشیدرکه هیچ برنده اثر صحت ورایحهٔ حقیقت یوقدر * زیرا وجود وعدم ارا سنده انقلابدن خالی دکلدر * عالك برفکره صالح کاری یوقدر عمتی * وضع ناساز جهان باشوبله دریابو یله در * مشهوردرکه هندقومی اون بش یکرمی ارشون دلبندی جوز قابنه قومغله فخر ایدرلر غبار خطله مصحف یازان خطاطلرك احوالنی اکاقیاس ایله پس بونلرك جملهسی نظردن اسقاط اولنوب حقله صلح ونفس وشیطانله جنك لازمدر ومفاخرت اقتضا ایدرسه فضل ورحمت حقله کرکدر نتکم قرآنده کلور (قل بفضل الله و برحمته فبذلك فلیفرحوا) وعار اولورسه ماسوایه تعلقدن انسبدر خصوصا دنیا جیفه مقوله سیدر پس شاهباز لاشیه قونمق عار عظیمدر نتکم خواجه

حقیقة مفاخرته اقتضا ایدنجه بوآیت کریمه اقتوملی در

حافظ كلماتنده كاور * همای چون توعالی قدر وحرص استخوان حيفست
در يغا سايهٔ همت كه برنا اهـل افكـندی

آن خيالاتی كه دام اولياست
عكس مهرويان بستان خداست

معلوم اوله كه لسان صوفيه ده خيال صورت معناسنه مستعملـدر نتكم
شيخ اكبر قدس سره الاطهر نظمنده كاور * انما الكون خيال وهو حق
فی الحقيقة * يعنی عالم كون كرچه صورتدر ولكن حقيقتده حقدر * زيرا
مظاهر اسماوصفاتدر پس حق باطلك مقـابليدر باطل ايكيدر بری باطل
حقيقيدر كه عدم محضدر وبری باطل اضافيدر شيطـان كبی مثلا باطل
اضافی اولمق فی الجملة حق اولمغی منافی دكلـدر زيرا حق كبی تجـلئ
وجودده داخلدر * وخيال مطلق ومثال مطلق امر واحدر كه عرشدن
تحت الثرايه دك موجودات خارجيه در وكذلك خيال مقيد ومثـال مقيد
دخی امر واحـد در عالم رؤيا وعالم برزخ كبی (پس خيـالاتدن
مراد جميع اكوان وصور خارجيـه دركه دام اوليادر
اوليا ده انبيا دخی داخلـدر * زيرا ولايت جهت جامعه دركه
دام اولديغی بودر كه دام ايله شكار صوری قيد اولنديغی كبی اشيا ايله
دخی شكار معنوی صيد اولنور كه علوم ومعارف وحقـايقدر انكيچون
ديمشـلردر كه تجليات وجوديه تجليات شهوديه نك آيينه سـيدر تحقيق
بودر كه وجود دائره سنده اولان لاجرم متغـدی ومرزوق قسمندندر
ورزق ايكی نوعدر حسـيدر جسـوم ايچون اصناف مأكـولات
ومشروبات كبی وعقليـدر ارواح ايچون انواع علوم ومعـارف كبی الله
تعالی ايسه بعض مرزوقينی بعض اوزرينه تفضيل ايتمشدر پس رزق
صوری ايله تغديده تفاضل بولنديغی كبی رزق معنوی ايله تغديه ده دخی
تفاضل بولنور بوسـيدندركه ظاهرده عوام وباطنده خواص مراتب
ودرجاتده تفاوت اوزرينه در وانسان بوعالمه جلب غدا وتحصيل علوم
ايچون كلمشدر نتكم قرآنده كاور (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون)
زيرا ابن عباس رضی الله عنهما عبادتی معرفت ايله تفسير ايلمشدر ولكن
معرفت مقبوله نك طريقی عبادت اولديغن اشـعار ايچون مقتضای
ظاهردن عدول اولندی پس بو اشيا اولا نظر واسـتدلال وثانيا وقوف
حقيقت حال ايچوندر انكيچون حديثـده كاور (رب ارنی الاشياء)

کماهی) یعنی هر نسنه‌نك مشتمل اولدیغی حقیقته وقوف ومحتوی اولدیغی
سری معرفت وجمال کمالی رؤیت ایله مستعد ایله دیمکدر انبیا واولیاء الله
آکاهی بو عالمدن بلدیلر عالمسز الله بیلنور دیمك ایو سوز دکلدر * انکیچون
عالم اصلنده علمدر الف اشباع ایچوندر علم ایسه بعینه ذاته دلالت ایدنه دیرلر
بو اسمك ابتدا مظهری حقیقت محمدیه‌در که بونك فلکی جمله‌دن اوسع
واعظمدر که فلك حیاتدر انکیچون اشیاء داله اراسنده آنك فوقنده عالم یوقدر
سائرندن ظهور ایدن مظاهرك دخی مراتب اوزرینه احوالی اکا قیاس
اولنه پس بو عالم آیینهٔ انوار حقدر (بستان خدادن مراد ذات حقدر که
جمیع اشیانك منبتی یعنی منشأ ومنبعیدر * زیرا ذات حق چکردك واشیا
شجر مشابه سنده‌در وارلق تخم‌در واغاج خیالدر بستانده کونا کون
نباتات وازهار واشجار اولدیغی کبی ذات حقده دخی انواع اسماء الهیه
وصفات ربانیه واردر که اشیاء خارجیه انلرك مظاهریدر اشجار چکردکك
مظاهری اولدیغی کبی پس جمله‌نك اصل چکردك کبی امر واحدر نتکم
نوعی فطمنده کلور * کلشنده کونه کونه ندر بو شکوفه‌لر * آب وهواسی
بر قونك باغبانی بر * وفضولی کلماتنده کلور * زهی ذاتك نهان واول
نهاندن ماسوی پیدا * بحار صنعکه امواج پیدا قعر ناپیدا * اغاج چکردکده
باطن ایکن ظاهر اولدی وچکردك ظاهر ایکن باطن اولدی بوندن عالمه
حق یوزینه ردا کبی اولمق لازم کلدی حدیث قدسیده (الکبریاء
ردائی) دیدیکی عالمدر عربك عادتیدرکه باشدن اياغه دك بورینور
کورینن ردادر مرتدی کورنمز کذلك باش کوز یله کورینن عالم در حق
کورنمز بلکه حق کوکل کوزیله کورینور نتکم حدیثده کلور (رأی ربی
قلبی) وکذلك کورینن اغاجدر چکردك کورینمز بلکه چکردك کوکل
کوزی ایله کورینور زیرا هر نسنه‌نك ملکوتنی مکاشفه ایتمك بصیرت
ایله اولور بصر ایله اولمز * زیرا بصر وسائر حواس ملکی مشاهده ایچوندر
ملکوتنی دکل (مهرویاندن مراد اسما وصفاتدر حسن ذاتیلرینه
بناء مهرو ایله تعبیر ایلدی انکیچون محمدیه‌ده کلور * صفات حسنه باقاغل
ولی حسن صفاته باق * صفات حسنه‌دن مراد مظاهردر حسن صفاتدن
مراد اول صفاتده ظاهر اولان حسن ازلیدر * انکیچون شیخ سعدی
کلستانده بیورر * محقق همی بیند اندر ابل * که در خوبرویان چین

وچكل * زیرا مقصود مظاهر دكلدر كه آینه دربلكه ظاهردر كه
اسما وصفاتدر و بوتجلی ده ایسه جمیع اشیا برا بر در بوسببدندر كه
قرآنده كلور (فانظروا الی آثار رحمة الله) بو كلام فی الحقیقه تعجبی متضمندر
یعنی آثار رحمته نظر ایدوب تعجب ایدیكوز نیچه جمیع اشیاده اظهار حسن
ایلدی ورحمتیله اسمایی تنفیس ایدوب حقیقی اظهار ایلدی (فتبارك
الله احسن الخالقین) اسماء آلهیه واعیان ثابته نك علم اللهده صور معقوله سی
واردر كه اكا صور علمیه دیرلر بو مخلوقات آنك عكس وآثاریدر
عینی دكلدر نتكم آینه ده كورینن عین مرئی دكلدر بلكه اثریدر
پس بو عكسك حقیقتده وجودی اولمامغله خیال ایله تعبیر اولنور نتكم
ظل ذوالظلك خیالیدر كه حقیقتده وجود ذوالظلكدر كه وجود ظل امر
موهومدر حقیقی بودر كه وجود ذاته وصفات وجودیه یعنی مظاهرده
ظاهر بولان صفاته مخصوصدر اگرچه كه صفات وجودیه مرتبه
عبدیتده تعینه نظر ایله ضعف ونقصان لزومندن خالی دكلدر زیرا انك
قوت وكمالی الهیتده در و بوسببدن دیمشلردر كه شؤن واعیان امور
متعقله دركه رایحهٔ وجود شم ایتمشلر نتكم ظل حقیقتده رایحهٔ وجود شم
ایتمشدر (الحاصل انفس وآفاقده ظاهر اولان آیات حقدر نتكم
قرآنده كلور (سنریهم ایاتنا فی الآفاق وفی انفسهم) انكیچون اهل تحقیق
عالمه مصحف كبیر دیمشلردر تلاوت حال ایله حق تلاوت ایدرلر تلاوت
قول ایله قرآن تلاوت اولندیغی كبی پس آیات ایكی اولدیكه بری
آیات تكوینیه وبری آیات قرآنیه وقولیه در ایكیسیده حقدر انكیچون قرآنده
كلور (حتی یتبین لهم انه الحق) واول كه بعض كبار بیورمشلردر * انا القرآن
والسبع المثانی * قرآن فعلی یه محمولدر وانك كه بو اسراره اطلاعی بوقدر
انك قاتنده انا القرآن یاخطایه ویارجل عدل قبیلندن او لمغه محمولدر
انا قاریء القرآن معناسنه پس عاقله كركدر كه بصیرت اهلی اولوب
هرنسنه ده حق مطالعه یه قادر اوله (معنای بیت) بودر كه اول صور
موجودات واشكال كائنات كه اولیاء اللهه علوم حقیقیه ومعارف آلهیه
تحصیلنه وسائل واسباب اولمشدر (دام كه طوزاقدر صید وشكاره
آلت اولدیغی كبی بستان مثال اولان ذات خداده چكردك وار اولان
اسما وصفاتك عكس وآثاریدر یعنی بستانده بتن اشجار چكردكك

صورتی اولدیغی کبی ذکر اولنان صور اشیا دخی اسما وصفانك تجلیاتیدر * پس اول اشجار یوزندن میوهای کونا کون حاصل اولدیغی کبی صور موجودات تجلیسندن دخی انواع علوم وارزاق حاصل اولور شویله که اکر اول تخم وآنك فرعی وتفصیل صورتی اولان شجر اولمسه میوه مفقود وآنك یوزندن تلذذ عدیم اولدیغی کبی صور موجوده سز دخی تحصیل معارف واخذ علوم وجلب اذواق ایتمك ممکن دکلدر آیینه سز صور کورنمدیکی کبی انکیچون مولانا جامی کلماتنده کلور * جهان مرآت حسن شاهد ماست * فشاهد وجهه فی کل ذرات * یعنی مشاهده یه البته آیینه کرکدر انکیچون حدیث قدسیده کلور (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) یعنی معروفیت حق خلق یوزندندر ادنی مرتبه عارفك کندی وجودنك خلقیدر ولکن الله تعالی انفس وآفاق خلق ایلدی تاکه اسرار اجمال وتفصیل ظاهر اوله (بعده حضرت مولانا ذکر اولنن معنایی اولیایه تخصیص ایلدی زیرا اولیا که خواص عباددر کثرتده مطالعهٔ وحدته قادرلردر وذراتده مشاهدهٔ آفتابه مالکلردر وقطرانده معاینهٔ دریایه مستعدلردر زیرا اول صفات حقك مظاهرده ظهور ایتمشدر انك مشاهدهسی فناء افعال وصفات وذات اوزرینه موقوفدر بوفناء مطلق حاصل اولمدقجه کسه ولایت دائرهسنه قدم بصمز والا محرم سرای یاره اغیار دخول ایتمك لازم کلور * نتکم کمال خجندی نظمنده کلور * مدعی نیست محرم در یار * خادم کعبه بولهب نبود * وخواجه حافظ دیوانده کلور * مدعی خواست که آید بتماشاکه راز * دست غیب آمد و بر سینهٔ نامحرم زد * پس تطهیر اوساخ وجود وتحصیل اعیان شهود ایتمینلر ذکر اولنان حالتدن محروملر ومشاهدهدن اعمالردر * ع * چو کورمز یوسفك یوزن چه حاصل چشم اعمادن * ویونس امره قدس سره کلماتنده کلور * بتوردم یوسفی کنعان ایلنده * بولندی یوسف کنعان بولنماز * یوسفدن مرادی وحدت وکنعاندن کثرتدر یعنی ابتداء حالنده که اهل حجاب وغفلت ایدی یوسف وحدتی کنعان کثرتده یتوردی ووجودات متغایره اثبات ایتدکیله نه وجهله وجود واحدی مطالعه ایده جکنی بلمدی واول وحدتك کمال ظهوری

آنك مشاهده سنه پرده اولدی قرب مفرط کبی نتکم حضرت یعقوب
علیه السلام کنعان ایلنده مدت طویله بیت الحزن نشین اولدی وفراق
یوسف ایچون اغلدی مع هذا یوسف آنك قربنده ایدی * زیرا
کنعان ایله مصر اراسی یدی سکز مرحله ایدی وقوافل واروب
کلوردی صکره که بصیرتی آچلوب مشاهده یه قادر اولدی یوسف
وحدتی بولدی وکنعان کثرتی کورنمز اولدی نتکم برکسه حدت ایله
کونشه نظر ایلسه کوزی قماشوب اشیایی کورمز اولور پس اول
وقتده . کثرت وحدت واغیار یار و بیکانه آشنا و بعید قریب وموحش
مونس اولدی انسانه نظر ایلدی اسم جامعه مظهر کوردی زیرا
صور اشیا وحقایق موجوداتی بالکلیه جامعدر نتکم محلنده مبیندر
* وحیوانه نظر ایلدی مذل اسمنه مظهر کوردی زیرا انسان النده
مسخردر خصوصا انتصاب قامتی یوق واکل وشربی دخی نفایسدن
دکل ومزاولهٔ امور شاقه یه آلتدر * ونباته نظر ایلدی رزاق اسمنه
مظهر کوردی زیرا انسانه وحیوانه اندن رزق حاصلدر * ومعدنه
نظر ایلدی عزیز اسمنه مظهر کوردی زیرا فی نفس الامر عزت
وجودی وار ونقدی عزت ایله الدن اله دواردر * وترابه نظر ایلدی
ممیت اسمنه مظهر کوردی زیرا بارد ویابسدر اجسادی اریدر وچوریدر
* وآبه نظر ایلدی محیی اسمنه مظهر کوردی زیرا جمله شجر ونبات
وحیوان وانسانك حیاتنه سببدر انکیچون قرآنده کلور (وجعلنا
من الماء کل شیء حی) وهوایه نظر ایلدی حی اسمنه مظهر کوردی
زیرا دائما حرکت اوزرینه در * وبری اولان حیواناتك حیاتنه باعثدر
وآتشه نظر ایلدی قابض اسمنه مظهر کوردی خصوصا که معیندر
یمك پشورر وصوقدن اسیدر * وداروی حکیمه نظر ایلدی شافی
اسمنه مظهر کوردی زیرا انك یوزندن شفا حاصل اولور * واکسیره
نظر ایلدی محول اسمنه مظهر کوردی زیرا نحاسی فضه وذهبه تحویل
وتبدیل ایدر وحقك اشیاده صفت ایجادنی کوردی قدیر دیدی
وهر ایشده حکمت باهره سن فهم ایلدی حکیم دیدی * وامر ونهیك
آثارن مشاهده ایلدی حاکم دیدی واشیانك وجودا وعدما مقهور
اولدیغنه نظر ایلدی قاهر دیدی * واسباب معیشتك تیسیر وتسهیلنه

هر شیئك محو وفناء اولد…
مرتبهٔ احدیته ولاتعین
اولنیجه : کثرت ، وحدت…
اغیار ، یاره . بیگانه آ…
بعید ، قریبه . موحش ، مو…
انقلاب ایدر .

باقدی میسر ومسهل دیدی وامور اولد بغی کارك حصوانه مدار اولان قوته التفات ایلدی معین دیدی وکنشك اضاءت عالم ایتدیکن کوردی نور دیدی ووقت ضحاده اولان انبساط نوره نظر قلدی باسط دیدی ووقت غروبده اولان انقباضنه نظر صالدی قابض دیدی * و کیجه ده قمر حالنه بقدی مبین دیدی * ودریایی کوردی واسع * وسحابی کوردی مفیض دیدی وعلی هذا جمیع موجوداتده صفات حقدن غیری کورمدی وجمیع افعال واحوالده اسماسنك تأثیرندن خارج بلدی وبوسره بناء حضرت هدایی بیورر * اوالقدر حیرتده اولسون جان و دل * قنده باقرسم افندم صننه ین * بوندن اشیا حق اولمق لازم کلمز والا تنزیه باطل اولمق اقتضا ایدر الحاصل الله تعالی ذات اقدسی جهتندن صفت تجردله متصفدر ولکن مراتب اعیانده صفاتیله ظاهر اولمشدر پس هر نسنه که صفت کمالدر حقه راجعدر وهر نسنه که صفت نقصاندر اعیانه راجعدر زیرا اول نقصان آنك قصور استعدادیدر * نتکیم صولر اصلنده عذب و طیبدر ولکن یرلرك مزاجندن طعوم مختلفه حادث اولور وکذلك معادنده اولان تأثیرات بردر ولکن حرارت ورطوبت وبرودت ویبوستك تفاوتیله بحسب الاستعداد کیمی سیم وکیمی زر وکیمی غیری اجساد اوزرینه تکون ایدر وقرآنده کلور (وفی الارض قطع متجاورات) هذا لیس وراء عبادان قریة * اکرچه که ذوقه نهایت یوقدر ولکن بلمز *ع * نه بلسون بحر حالن اولکه منزلکاه ساحلدر

﴿ آن خیالی راکه شه در خواب دید ﴾
﴿ در رخ مهمان همی آمد پدید ﴾

*مهمان * قونقدر ضیف کبی الفاظ مرکبه دندر بر جزئی مه در اولو معناسنه عظیم کبی وبر جزئی مان در مایدن دن اسم فاعلدر بکره بجی معناسنه قونق مستحق تعظیم اولوب قوندیغی یرده رعایت اولندیغندن اوتوری مهمان دیرلر نتکیم *خبرده کلور (لا عار للرجال ان یکرم اباه ومعلمه وضیفه ولو کان سلطانا) پس شول کمسه که بالذات سلطان اکا خدمت ایله اکرام مستحق اولور معظم اولور ویاخود مان آو یارق معناسنه در بوصورتده مهمان عظیم منزلدر یعنی اهل منزلك اولوسی حذف مضاف ایله در نتکیم (واسئل القریه) لتنذر ام القری)

سول الله صلی الله علیه وسلم وسائر انبیا اصفیا اسم هادی مظهری ... هدایته ایجید یاراولمشد
شیطان وسائر خبائث اسم مضل مظهری در ... اضلال ایجید یاراولمشد
... اسمه مظهری ... خیر ... واسر آثر شری آلنده

وامثالنده تقدیراولنور و بو معنایه بناء شاعر دیمشدر * ماسمت العجم المهمان؛ مهمانا * الا لاجل الضیف الذی کان من کانا * فالماکبرهم والما ن مبزاهم * والضیف سید هم مالازم المانا * شاعر بوراده مانك معنای ثانیسنه ذاهب اولمشدر پس معنای مانی تدیین ده خطا بوقدر ابن کمال خطا ایدوب خطا ایتدی دیمشدر * همی * لسان فارسیده تقریر ایچون کلور مقرر میدر دیه جك برده همی دیرلر ترکیده مستعملدر هم اوله در دیرلر همی دیمك استرلر اصلنده هاء زائده ومی ادات حالدر یعنی مضارعك اولنه داخل اولورسه حاله تخصیص ایدر فعل ماضینك اولنه داخل اولورسه حکایت حال ماضی افاده ایلر وبعض مواضعده زائد کلور بومحلده که کبی * پدید * باء بجمله آشکاره دیمکدر باء ربیله استعمالی شایعدر ناپدید بلوسز وکورنمز دیمکدر (معنای بیت) بودر که اول واقعه یی که پادشاه عالم منامده کوردی آنك اثری چهرهٔ مهمانده اشکاره بللو کلدی یعنی ذکر اولنان پیرك اشارتی اوزره قدوم ایدن غریبده ظاهر اولدی وانکار ورده مجال قالمدی خصوصا که فراست متصل وعلم ضروری معین اوله * بونده روح انسانینك مطلوبی اولان حکم آلهی ومرشد کاملك حصول وقدومنه اشارت واردر نتکم مولانا نصوحی دیر * ملك دل سنسز شها ییقلدی ویران اولدی کل * انتهای فرقت وپایان هجران اولدی کل * وویسی نظمنده کلور * فرقت شبده قومه بزی کل ثوابه کر * کوستر جهانه کون یوزك ای ماه پاره چق * ساحل نشین بحر فراقکدر جهان * ای درپاك قنده ایسك کل کناره چق * معلوم اوله که پادشاهك رؤیاسی رؤیای صادقه مقوله سی ایدی نتکم حدیثده کلور (الرؤیا ثلث رؤیا من الله ورؤیا تحزین من الشیطان ورؤیا ممن حدث المرء نفسه) زیرا تمثل ایدن پیرنورانی صورکلدن ایدی شیطان ایسه صورت نبویه ایله تمثله قادر اولمدیغی کبی نتکم حدیثده کلور (من رأنی فی المنام فقدرانی فان الشیطان لایتمثل بی) صورکمل ایله دخی تمثله قادر دکلدر هر عصرده قطب وجود کبی سری بودر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم اسم هادی مظهری وهدایت ایچون مبعوث در شیطان ایسه اسم مضل مظهری واضلال ایچون مخلوقدر اکر شیطان فخر عالم وباصور کملدن که ورثهٔ نبیدر برینك صورتیله تمثله قادر اولسه امر هدایت مختل اولور

واعتماد قالمزدی * بوسببدن دیمشلردر که برکسه فخر عالم صلی الله علیه وسلمی حلیهٔ اصلیه‌لری اوزره کورمسه شرعتده قصورنه اشارتدر نتکم وارث پیغمبری دخی متغیر الشکل کورسه طریقتده نقصاننه دالدر وحدیثده کلور (الرؤیا الصادقة من الرجل الصالح جزء من ستة واربعین جزأ من النبوة) بوحدیثده سر عدد بودرکه فخر عالمه یقظه‌ده حاصل اولان وحیك مدتی یکرمی اوچ سنه ومنامده اولان الهامك مدتی التی آی ایدی التی آی ایسه یکرمی اوچ سنه‌دن فرق التی جزءدن برجزءدر زیرا یکرمی اوچ سنه تنصیف اعتبار یله فرق التی جزئه منقسم اولور که هر جزئی التی آی در وابتدای وحی رؤیا ایله اولمق تأنیس ایچون ایدی زیرا مفاجاة وحیه تحمل ایتمك صعبدر انکیچون جبریلی صورت اصلیه سی اوزرینه مشاهده ایتدکده طورده حضرت موسایه واقع اولان حالت کبی غشی حاصل اولدی * وبری دخی قوهٔ خیالیه‌نك عالم مثاله عروجندن تدریجله عالم ارواحده صعود حاصل اولور پس عالم ارواحدن اولان ملك نزولنده انقباض زائل اولور بعده ذا عالم ارواح ایله عالم اجسام اراسنده ارتباط ممکن دکلدر زیرا اجسام مرکبات وارواح بسائط معقوله سیدر بری برلریله ارتباط اولمدقچه تأثیر وتأثر وامداد واستمداد بولنماز بناء علی هذا الله تعالی عالم مثالی ذکر اولنان ارواح واجسام اراسنده برزخ جامع خلق ایلدی تا که ارتباط حاصل اوله وفائده حصوله کله زیرا ارواح عالم مثالك خاصتیله مظاهر مثالیه تجسد ایدر نتکم قرآنده کلور (فتمثل لها بشرا سویا) وحدیثده کلور (واحیانا یتمثل لی الملك رجلا) وبوتمثل حسبیله افاضه واستفاضه حاصل اولور * بونك نظیری نفس حیوانی درکه روح ایله بدن اراسنده برزخ جامعدر زیرا نفس حیوانینك قوهٔ معقوله اولدیغی جهتدن روحله مناسبتی واقطار بدنده منبث اولان قوای مختلفه سی حسبیله مزاج مرکبه ملایمتی وار در لحم وعظم اراسنده واسطه اولان غضروف دخی بوکا قیاس اولنه وقوهٔ خیالیه عالم مثاله کوره نهردن جدول کبیدرکه برطرفی اکا متصلدر پس بوسببدن عالم مثاله دخول حاصل اولوب اوراده تمثل ایدن معانئ غیبیه‌یه اطلاع کلورنجی بو عالمده تمثلاتك د

قرده آلتی جزءده برجزء ... سری وحکمتی

عالم اجسام ، عالم ارواح
عالم مثال

روح حیوانینك اقطار بدنده ... قوای مختلفه‌سی ... ایضاح ایدیلیور ...
۱۲٦ -

نزواننده کیمی تعبیره محتاج اولور و کیمی اولماز و بو مقامك شرحنه نهایت یوقدر ذوقه و کشفه احاله اولنمشدر (لمحرره)
چوقدر المم دردمی تقریر ایده مم بن * بروا قعه می ذوقله تعبیر ایده مم بن * مصحفدر اکرچه بو وجودم بکا حقدن کشاف اولوریسم دخی تفسیر ایده مم بن *

شه بجای حاجبان فاپیش رفت
پیش آن مهمان غیب خویش رفت

مصراع ثانی مصراع اولی بیانندر *حاجب* عربیدر بواب کبی قپوجی معناسنه دربان کبی زیرا خلقی مجلس شاهه دخولدن حجب ومنع ایدرلر نتکم کافیه وشافیه صاحبنه ابن حاجب دیرلر زیرا پدری امیر عزالدین شوسك الصلاحی نك بوابی ایدی لطائفدندر که ترجیع بند روحی بغدادی ده کلور مطبخلرینه آچ وارن آدم دکنکیر * دربانلری وار کوزقپوده ال دکنکده * *فا* قارشو معناسنه در مثلا فاداشتن قارشولاق وقارشو طوتمق بعضیلر دیدیلر که فاواکبی تحسین لفظ ایچوندر نتکم اولك معناسنه واپیش وارد معناسنه واپس دیرلر *مهمان غیب* پادشاهه عالم غیب ومثالده اشارت اولنان شخص غریبدر (معنای بیت) بودر که پادشاه قپوجیلر یرینه یعنی عادت ملوك اوزره بو مقوله واجب الاحترام اولان قادملری قپوجیلر وخواص درکاه اونلر استقبال ایده کلمشلرکن پادشاه بالذات قیام ایدوب انلردن بدل کندویه مضاف اولان مهمان غیبه قارشو واردی وایلرو ویا حضورنه کتدی ومقتضای ارادت ومحبت اوزره حرکت ایتدی نتکم ملوك عثمانیاندن سلطان احمد اول هدایی قدس سره مدعوا قدوم ایتدکده بالذات کندو قارشو واردی ورکابنده یورودی ومولانا زاده سلطان ولد حضرتلری دخی شام شریفدن قونیه یه کلنجه شمس تبریزینك رکابنده یوردیوب شایسته خدمت ایتدیکی معروف ومشهوردر بعدذا حاجبان ایله مراد حواس ظاهره در که سرای وجودك بوابلریدر مقصود روح سلطانینك حواس یوزندن اولان مشاهده یه التفات ایتمیوب قدوم ایدن مرشد کامل استعجالا واشتیاقا بطریق الانسلاخ استقبال اتدوکن بیاندر (زیرا روح سلطانی نفس حیوانی یه تعلق ایتمشدر * نفس حیوانینك ایسه قواسی اطراف بدنه متصل

خصوصا بخار لطيف كه نفس حيوانينك محمولیدر اجزاء جسده ساريدر
پس بو تقريبله نفس حيواني وانك قوى وحواسي روح سلطانينك
اشياء خارجيه مطالعه سنه واسطه وآلت اولمشدر شويله كه اكر
بدندن علاقه يي قطع ايلسه ومفارقت قلسه بو شهود حضور غيبه وتجلى
استتاره مبدل اولور (بناء على هذا حالا عالم برزخده اولان
ارواحه شهادت دنيا غيب آخرت شهادت اولمشدر) وحاجبان
لفظنده اشارت واردر كه وجود اكا مضاف اولان امور خارجيه نك
جمله سي حجاب روحدر كه حجاب كثيفدر كان روح سلطاني اول
امردن حجب ظلمانيه يي خرق ايلدي وروزنهٔ بصري سد ايدوب چشم
بصيرتي اچدي وصورت ايله تقيدي قودي ورسوم ماسوا يي لوح
دلدن يودي شويله كه ظهوري بطونه ودعواسي معنايه وزهد وتقليدي
عشق ومحبت وحالته متحول ومعاملهٔ صوريه وقاليه سي معاملهٔ معنويه
وحاليه يه متبدل اولدي * نتكم ديمشلردر كه جاء الحال وذهب القال
ويسي نظمنده كلور * سكا ايلمركبي اظهار محبت ايدمم * بن سني ايكي
كوزم جان وكوكلدن سورن *

﴾ هر دو بحرى آشنا آموخته ﴿
﴾ هر دو جان بى دوختن بردوخته ﴿

دو لفظيله مراد پادشاه ومهمان غيبدر بحرى ده اولان يا تنكير ايچوندر
تعظيم مراد اولنور * آشنا * بوراده يوزمك معناسنه در لكن بحر ذكر اولنمغله
صو ده يوزمك معناسني دخي ايهام ايدر ايكيسني بحره تشبيه ايلدي زيرا
آشنالق قلب وروحك صفتيدر قلب وروح ايسه عالم ملكوتندر عالم
ملكوت ايسه عالم ملكدن اوسعدر شويله كه بري برلرينه نسبتي نسبت دريا ونهر
كبيدر وبردخي بري صورت وبري معنى وسعت واحاطه صاحبي ايدي
وبردخي بري بحر طلب وبري بحر مطلوب ايدي وبردخي بحر استفاضه
واستفاده وبري بحر فراق وبري بحر وصال ايدي وبردخي بري بحر درد
وبري بحر درمان ايدي وبو بيت مابعدنده اولان بيتين ايله نظر دقيقده روح
الله مرشدك وصفلري بياننده در (معناى بيت) بودر كه هر ايكيسي آشناسن
اوكرنمش وبيلش درياى عظيم ايدي كويا پادشاه بر درياى بى پايان
ايديكه آنك شناوري مهمان غيبي ومهمان غيب دخي بر بحر كران

روح سلطانينك ظهوري ، روح حيواني وبدن ايله در ، بدنك قيامي ده روح سلطاني ايله در ،

شو بيته وما بعدنده كي ايكي بيته ... ملك ومرشدك اوصافني بيان ايدر ، بتجنيس آرالرنده آشنالق وار ... مناسبت اتصال اقتضا ايدر بوده ... اتصال ، الفت ، اجتماع محبت ... مناسبت ظاهره ويا بالذات يعني ... ذات ده ويا صفات ده ويا افعال ده ويا مراتبده اشتراك ... اولور ،

ایدیکه آنك شناکری پادشاه ایدی دریا ایسه شناورن بلممك اولماز * وبو معنی دخی میسر درکه هر ایکی بحری دریاء معارفه ده آشنالق ویوزمك اوکرنمشلردی بوصورتده بحری ده اولان یانسبت ایچون اولور ومصراع ثانیده دوختن که دیکمکدر یعنی ایکی متفرق نسنه یی بری برینه وصلدر مراد اتصال جسدر یعنی هر ایکی جان بی اتصال جسد وصحبت جسم بری برلرینه متصل وملاقی ایدی مقصود عالم ارواحده اولان تعلق وتعارفی بیاندر نتکم حدیثده (الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وماتناکر منها اختلف) وبعض رباعیاتده دخی کلور * بینی وبینك فی المحبة نسبة * مستورة عن سر هذا العالم * نحن اللذان تحابت ارواحنا* من قبل خلق الله طینة آدم * معلوم اوله که ایکی نسنه اراسنده انتظام واتصال اولمق والفت واجتماع بولنمق یا مناسبة ظاهره ویا مناسبة باطنه حسبیله دریعنی یاذاتده ویاصفاتده ویا افعالده ویا احوالده ویامراتبده اشتراکله در * محکیدرکه امام غزالی قدس سره قدس شریفده برکبوترله برزاغی کوردیکه بربرلرینه متصل اولمشلر وانس بولمشلر بو اجتماع جنسین البت برمناسبته مبنیدر دیو الیله اشارت ایدوب اول ایکیسی یرلرندن حرکت ایتدیلر کوردیکه ایکیسنده لنك درپس بلدیکه اول اجتماع بوعرج مناسبتیله در (وشیخ ابو مدین مغربی قدس سره برکون طشره چقوب برشخص اکامقارن اولوب برقاچ ادم بله کتدی شیخ بوندن مستوحش اولوب سؤال ایلدی مکر مشرك ایمش پس مفارقت ایلدی * وبو سر مناسبتی معرفت خواص اهل طریقتك مقاماتندندر زیرا زیاده غموضی واردر دیمشلردرکه اسمله مسمی اراسنده بله مناسبت واردر مثلا فخر عالم صلی الله علیه وسلمك محمد واحمد اسملرینك معناسیله اخلاق وافعالی اراسنده مناسبة عظیمه واردر * بوسببدن دیمشلردرکه (الاسماء والکنی تنزل من صوب السماء) وبوجهتدندرکه عالم مثالده بعض ارواح وعالم دنیاده بعض اشخاص ایله اجتماع والفت حاصل اولور حتی واقعه ده بعض صور حسنه وقبیحه کورنمك دخی سر مناسبت اوزرینه مبنیدر * مثلا قیون کورمك صفة تسلیمدر * وبقروجاموس اکل وشربك غلبه سی صفتیدر وخنزیر حرامه حرص

غالبدر وعلى هذا پس پادشاهك روحى طبيب صورينك روحى وروح سلطانينك حكيم آلهينك روحى ايله عالم ارواحده بعض مناسبات ايله تعارفى وخصوصا مزاج عنصرى يه متعلق اولان تراب برى برلرينه قريب موضعدن اخذ اولنوب صوريه لرى اولمغله صحبت صوريه يه منجر اولدى * صحبت غنيمت است بهم چون رسيده ايم * تاكى بهم رسد اين تخته پارها * قال الله تعالى (وكونوا مع الصادقين) مقصود ارباب تزكيه ايله الفت وصحبته تحريضدر

﴿ گفت معشوقم تو بودستى نه آن ﴾

﴿ ليك كار از كار خيزد در جهان ﴾

بود وجودو بوده موجوددر صيغهٔ اسم مفعولدر بودندن بودن مصدردر اولمق معناسنه بودستى اصلنده بوده استى در ياخطاب ايچون واست رابطه در زيرا حرف خطابك كلمه يه لحوقى كاه رابطه واسطه سيله اولور مثلا كردستى دادستى ديرلر كردينك دادينك معنالرى ايتدك ويردكدر كردستى نك دادستى نك معنالرى ايتمش سن و يرمشسن در* است رابطه در كلمهٔ مذكوره يه ملحق اولمغله معناسن تغيير ايتمشدر پس بودينك معناسى اولدك * و بودستى نك اولمش سن ديمكدر * *خيزد* مضارعدر مصدرى خيزيدن در قالقمق يعنى اورى طورمق معناسنه قيام كبى (معناى بيت) بودركه پادشاه اول مهمان غيبه ديديكه بنم معشوقم سن اولمش سن وسن ايمشسن اول جاريه دكل لكن دنياده ايش ايشدن حصوله كلور وظهور ايدرنتكم تركيده ايش ايشى كوستر ديرلر عربيده (الكلام يجر الكلام) ديدكلرى كبى حاصلى پادشاه مهمان غيبه خطاب ايدوب ديمك استركه بنم معشوقم سنك ذاتك ومقصودم سنك صحبتكدر * زيرا معشوقه مه درمانه وسيله اولان دخى معشوقمدر وبلكه جاريه ايله بو عشقبازلقدن مراد فى الحقيقه سكا تعشقدر ولكن مقدم اكا تعشقله ابتلا سكا تعشقه وسيله اولمشدر نتكم ديمشلر (المجاز قنطرة الحقيقة) پس حالا امر برعكس اولوب جوهر عشق ومحبتك فلاده كردن جانم وداروى الفت و صحبتك هر دورلى درده درمانمدر (بونده رمز واردر كه روح سلطانينك فى الحقيقه معشوقى مرشد كامل وحكيم آلهيدر * نفس حيوانى

دكل زيرانفس حيوانيڭ صحبتي جسمانى ومرشدڭ روحانيدر روح ايسه بوعالمه بوصحبت ايچون كلمشدر * يعنى نفس حيوانىيه تعلقى بوصحبتى بولمق ايچون ايدى چونكه حاصل اولدى دردنه درمان ظهور ايلدى (بوندن فهم اولنور كه انسانه استادى جاندن بله عزيز كركدر دكل كه ماسوى زيرا وصول مراده وسيله در *انكيچون اسكندر پدرندن استاده زياده تعظيم ايدردى پدرم بنى سمادن ارضه تنزيل ايلدى استادم ايسه ارضدن سمايه رفع ايدرديردى وكذلك بروجه دخى پدرم بنم حيات فانيه مه سبب واستادم حيات باقيه مه باعثدر ديواستادنه زياده تعظيم ايدردى (لمحرره) بودر تاقديم دن معتاد * كه پدردن عزيز در استاد * (بعد ذا كلام مذكورن فهم اولنديكه روح ومرشددن هربرى من وجه عاشق ومن وجه معشوقدر زيرا كرچه روح مرشده عاشق اولدى ولكن مرشد دخى روحه عاشق اولدى انكيچون عشاق وار اياغنه كلدى انكيچون شيخ عطار قدس سره منطق الطيرده بيورر * هركه اودر عشق صادق آمدست * برسرش معشوق عاشق آمدست * مع هذا نهايتده البته عاشق ومحب اولان معشوق ومحبوب اولور انكيچون حبيب الله دنلدى *

﴿ اى مراتو مصطفى من چون عمر ﴾

﴿ از براى خدمتت بندم كمر ﴾

* براى * حرف درلام جاره معناسنه مثلا انكيچون ديه جك يرده براى آن وسنكيچون ديه جك يرده براى تو ديرلر آى عربيده من اجل معناسن افاده ايدر ولكن نظردقيقده اعتبار بودر كه براى مركبدر برجزئى بردر كه عالى ويوقارو معناسنه درو برجزئى آى در كه آيدندن ويا آمدندن صيغهٔ امردر كل برى معناسنه بيا كبى پس براى يوقارو كل و براى تو سنك مرضكى تحصيل ايچون واز براى خدمتت سنك خدمتكى يوقارو كتورمك يعنى تحصيل ايدوب وجوده كتورمكدن اوتورى ديمك اولور والله اعلم * كمر * قوشاقدر كمر بسته خدمتكاردر زيرا خدمت ايچون قوشاق بغلمش ودامن درميان ايلمشدر قوشاق بغلمق اجتهاددن كنايه در نتكم حديث اعتكافده كلور كان عليه السلام

(اذادخل العشر شد میزره) زیراشد میزر بروجهده اعتزال نسادن وبروجهده اجتهاددن کنایه در (بعدذا بینده قصهٔ عمر رضی الله عنهه تلمیح واردر اجمالی بودرکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم اوائل اسلامده مکهٔ مکرمه ده اسفل صفاده دار ارقم دیدکلری منزلده اوج درت سنه قدر استخفا ایدوب رجال ونسادن کندویه تابع اولان اوتوز طقوز نفر اصحابله اوراده سرا عبادت ایدرلردی زیرا اجلاء قریشك بطشندن حذر قیلورلردی اول منزل حالا زیارتکاه در داخل بابده وجانب یسارده بربویك خلق طاش واردرکه فخر عالم جنابلری اول طاشه استناد ایدوب حاضر اولان اصحابه تعلیم قرآن ایدرلردی و حکم خداوندی بلدررلردی * ودعا ایدوب بیوررلردیکه (اللهم اعز الاسلام باحد الرجلین امابابی جهل بن هشام واما بعمر بن الخطاب) وبعض روایاتده ابوجهل ذکر اولنمیوب یالکز عمر حقنده دعا اولندی دیمشلر نتکم عصمتی نظمنده کلور * جام عشقك مستحقن کوزله لطف ایت ساقیا * قابل فیض اولمین یارانی ارشاد ایلمه * پس عمر حقنده دعاسی مستجاب اولوب انکله اربعین تمام اولدی اول وقتده حضرت عمر بیوردیکه یارسول الله اظهاردین ایدملم (والله لااعبدالله سرا بعدالیوم) اندن اصحابی ایکی صف ایدوب برنده حضرت حمزه وبرنده کندوسی قیام کوستروب سل سیف ایتدکلری حالده کلمهٔ توحیدله رفع صوت ایدهرك حضرت کعبه یه کلوب قریشه قرشوجهرا طواف وتلاوة قرآن وصلوة ظهری اقامت ایلیوب بعده دارارقمه طوغری عودت ایتدیلر * پس حضرت عمر رضی الله عنه مصطفی صلی الله علیه وسلمه بوخدمتی ایلدی وکنوردیکی دینی اظهاره سبب وباعث قوی اولدی والی آخر العمر آنك صلابت وجلادتیله اساس دین استحکام بولدی (معنای بیت) بودرکه ای مهمان غیبی سن بکا مصطفی صلی الله علیه وسلم وبن سکا عمر رضی الله عنه کبی یم بوندن صکره وجه تشبیه ایراد ایدوب دیرکه سنك خدمتکدن اوتوری کمر بغلدم مقصودم من بعد سنك خدمتکده اجتهاددر (بونده اشارت واردرکه مرشد کامل فیض وتربیه ده فخر عالم حضرتلری مظهری ومرید دخی خدمت واجتهادده حضرت عمر مظهر یدر * وطریقت دیدکلری ایکی نسنه دن عبارتدر

* بری خدمتدر که سالك جانبنه عائددر * وبری نفس درفتح فائله که مرشد طرفنه راجعدر * ونفس مرشد حقیقتده فیض حقدر * وقرآنده کلور (واتقوا الله ویعلمکم الله) یعنی سزه مستند وتعلیم بکا منسوبدر دیمکدر * وروحك خدمت ایچون کمربند اولدم دیدیکی هیکل انسانی ونفس حیوانی تعلقن بیاندر زیرا خدمت بو تعلقه موقوفدر * اکرچه روح بدندن خارجده دکلدر * داخلده دکلدر * بلکه ملزومك لازمی احاطه سی کبی بدنی محیطدر (لمحرره) بلمك استرسك اکر بو روحی * ترك ایت اشبو بدن مجروحی *

* از خدا جوییم توفیق ادب *

* بی ادب محروم کشت ازلطف رب *

معلوم اولا که مولانا قدس سره حضرتلری خدمت مناسبتیله ادب ذکرینه انتقال ایلدی زیرا هرکارده وخصوصا خدمتده رعایت ادب رکن قویدر انکیچون ترکی سبب حرمان وخذلان اولدی وقوم موسی وعیسی وامثالی ترك ادبله تنزل عظیم بولدی مصراع ثانی اولی تعلیدر ذکرخدا ایله ابتدا ایتمه ده تبرك وتیمن واردر * توفیق * ادبه مضافدر توفیقك معناسی اسبابی موافق قلمغه دیرلر * یعنی اسبابی مسببات جانبنه توجیه ایتمك وهر بر سببی حصول مطلوبده آخره ظهیر وموافق قلمقدر عبادك حق تعالیدن طلب توفیق ایتدکلری مطلوبلرینه موصل اولان اسبابك بری برینه موافقتنی دیلمکدر * زیرا اسبابده تفرق مسببك حصولنه مانع ووصولنه منافیدر * پس توفیق ادب دلمك ادبك اسبابنه ارتباط واول اسبابك تحصیل ادبده بری برینه توافقنی استمکدر * ادب * امور مستحسنه یی رعایت وامور مستقبحه دن احتراز ایتمکدر ادیب امور مستحسنه یی رعایت ایدنه دیرلر وعلوم ادبیه بلنه دخی ادیب دیرلر علوم ادبیه دن مراد علوم عربیه درکه اون ایکی عدد علمدر تنکم محلنده مبیندر ومحمدیه ده کلور * یکده بری قولاغمه کیرمز * اون ایکی علمی دکلدم کرات * مفتاح سکاکی اوزرینه اولان حواشی شریفیه ده کلور ادیب کسرله عجیب معناسنه در یعنی علوم عربیه که علم ادب تسمیه اولنور عجیب وغریبدر * زیرا نکات ولطائفی

دعا لازمدر توضیح ایسته مکدر نه دیمکدر ؟

واردر وبعضیلر وجه تسمیه ده دیدیلرکه ادب درس ومحاورهٔ علم ادب اوزرینه موقوفدر * وحواشیٔ هادیه ده کلیرکه ادب اصلنده دعا معناسنه در انکیچون ادیب دیرلر زیرا خلقی محامده داعیدر صکره غلبهٔ استعماللة علم لغت واعراب اوزرینه اطلاق اولندی زیرا سائر علوممی کندنه دعوت ایدرتاکه اندن استفاده اولنه * وحواشیٔ حسینیه ده کلور ادب نفسی قولا وفعلا مستقیم اولمین نسنه دن صیانتدر * وبوندن دخی وجوه کثیره ایله تعریف اولنمشدر اکثری متقاربدر * *لطف* نعیم دقیقه یی ایصال ونفع عظیمی اولان نسنه یی افضاله دیرلرکاه اولورکه لطفله تحف وهدایامراد اولنورکه انکله محبت ومودته موصل اولنور نتکم حدیثده کلور (تهادوا تحابوا) (معنای بیت) بودرکه الله تعالی دن هرخصوصده رعایت ادبه توفیق طلب ایده رز زیرا بی ادب اولانکسنه رب العالمینک لطف وانعامندن محروم اولدی پس شول ترک ادب که بومقوله حرمانه سببدر آنی ترک وخلافی اولان ادبله اتصاف لازمدر وچونکه انسان کارنده مستقل دکل و هرکمال الله تعالی دن مفاضدر * پس فیض وتوفیق ادب ایچون درکاه والای کبریایه دست دعام رفوع کرکدر انکیچون حدیثده کلور (ان الله ادبنی فاحسن تأدیبی) فاء تفسیریه در معناسی احسن تأدیبله تأدیب ایتدی دیمکدر نتکم قرآنده کلور (وصورکم فاحسن صورکم) معناسی احسن تصویرایله تصویر ایتدی دیمکدر * بعدذا لطفی اسم ربه مضاف قلدی زیرا جمله الطاف آلهیه مقام ربوبیتدن توارد ایدر * انکیچون اون سکزبیک عالم حقک مربو بیدر یعنی حاللرنه کوره اسم مذکوردن اخذفیض ایدرلر و بوربوبیت سببیله درکه حقله خلقک اراسنده ارتباط واردر حاصل بودرکه الله تعالی نک اسماء ذاتیه سنک عالمه اصلا تعلقی یوقدر بواعتبارله درکه وارد اولمشدر (وان الله لغنی عن العالمین) ولکن اسماء صفاتیه وفعلیه سنک تعلقی واردر بوجهدن رب العالمین دینمشدر * پس الله تعالی دن توفیق ادب دیلمک اسم رب وساطتیله در زیرا توفیق وسائرنعم آلهیه بواسمک توجهیله حاصلدر انکیچون بواسمه اسم اعظمدر دیمشلردر اکرچه که جمع اسماء حسنی فی الحقیقه اسم اعظمدر

دعادن استغنا حکمه ... چونکه هرآن لطف حقه احتیاج

اسماء ذاتیه نک عالمه تعلق ... اسماء صفاتیه وفعلیه ... تعلق ...

﴿ بی‌ادب تنها نه خودرا داشت بد ﴾
﴿ بلكه آتش در همه آفاق زد ﴾

* آفاق * افقك جمعيدر ناحيه معناسنه آفاق ارض وآفاق سماء وسمانك طرف ونوا حيسى ديمكدر وصوفيه قتنده آفاق ماخرج عنك ايله تفسير اولنمشدر مرادعالم صغيره مقابل اولان عالم كبيردر (معناى بيت) بودركه بی‌ادب اولان كمسنه ترك ادب ايتمكله يالكز كندنى بد ويرامز طوتمدى بلكه جميع اطرافه آتش اوردى وغيرى دخى آنك ضرريله متضرر اولدى زيرا كاه اولوركه برشراره برمحله يى وبلكه برشهرى احراق ايلر بوسببدندركه اطبا انشاءالله كلمه سن ترك ايتملريله جمله يه حرمان حاصل اولدى قرآنده كلوركه (واتقوا فتنة لاتصيبن الذين ظلموا منكم خاصة) مقصود ظالم وغيرظالمك مابينلرنده جهت رضا وياتوجه مااشتراك بولنمغله اثرظلمك جمليه سارى اولديغن بياندر پس (ولاتزر وازرة وزراخرى) ذكر اولنان آيته مخالف دكلدر * زيرا نفسنده صالح وطالح برى برندن ممتازدر * ولكن ابتلا ذكر اولندبغى اوزره ياجهت رضا وياتوجه مااشتراكيدر * وشر صورتنده ضرر سارى اولديغى كبى خير صورتنده دخى نفع سارى يدر نتكم حديث ذكرده كلوركه ذكر ايچون اجتماع ايدنلرى الله تعالى مغفرت ايلدكده ملائكه يارب فلان كس انلردن دكلدر بلكه مجلس اهل ذكره برحاجت ايچون كلمشدر ديرلر الله تعالى بيوره كه (لايشقى بهم جليسهم) يعنى اول دخى مغفوردر زيرا اهل ذكرله مجالسده فى الجمله مشتركدر بونده صلحا ايله مجاورت وحضورك حسنه دلالت وطلحا ايله مجالسه ومعامله نك قبحنه اشارت واردر * وبوندن فهم اولنوركه نفس ظالمه نك اثر ظلمت ظلى ارواح نورانيه يه دخى ساريدر شويله كه اول ظلمت انلرى حظائر قدس ورياض انسدن خصايص صفات انسه جذب ايدر وحديثده وارد اولديغى اوزره قلب انسان برمضغه دركه آنك صلاح حالى جميع اجزاء جسدك صلاح حالنه مدار وفسادى دخى فسادنه سببدر سلطان ورعايا كبى زيرا قلب رئيس الاعضاء والقوى در * اصلى بودركه روحله بدن ارانسده برزخيتى واردر * يعنى ايكى مرتبه يى جامعدر پس قلبك فسادى علوى اولان روحه وسفلى

اولان جسده ساریدر * نتکم حکمانک فسادی روح مرتبه سنده اولان پادشاهه وتن پایه سنده اولان جاریه یه ساری اولدی ومعالجه لریله مرض استحکام بولوب پادشاهک روحی وجاریه نک بدنی متضرر اولدی زیرا قالب کبی پادشاه ایله جاریه میاننده وساطتلری وارایدی * وبوندن فهم اولنور که ضرر خاص آفاقه وانفسه عامدر

مائده ازآسمان درمی رسید

بی صداع وبی فروخت وبی خرید

* مائده * طعامه واوزرنده طعام اولان سفره وطبقه دیرلر بوراده مراد طعامدر یعنی من سلوی درکه بنی اسرائیله صحرای تیهده آسماندن ایرشور ونزول ایدردی نزول حقیقتده منک یعنی بالک صفتیدرکه هوادن آغجلر اوزرینه اینردی ولکنی تغلیبا سلوی یه یعنی بلدرجن دیدکلری قوشه دخی اسناداولندی ویاخود اول قوش حقیقتده سحابدن اینردی وهرنسنه که عالی اوله عرب اکا سمادیر معهذا حکم الٰهی مطلقا سمادن نزول ایدر * آسمان * آس ایله ماندن مرکبدر آس دکرمندر مان مانیدندن بکزه یجیدر صود کرمنه آسیاب دیرلر آسمانک معناسی ترکیبیسی دکرمنه بکزه یجیدر نتکم واقعده دکرمن کبیدر * صواوزره کردون دونه دونه ایدر ایچنده کن اون * بوندن فهم اولنور که بوتشبیهده معتبر اولان وجه یالکز دوران دکلدر بلکه صو اوزرنده اولمق دخی ملحوظدر نتکم قرآنده کلور (وکان عرشه علی الماء)* می رسید * ده می حکایة حال ماضی افاده ایدر * صداع * اصلنده صد عدندر اجسام صلبه ده یعنی زجاج وحدید وامثالنده اولان شقه دیرلر صکره استعاره طریقیله باشده اولان اغریدن حاصل اولان انشقاقه صداع دیدیلر بوراده مراد کسبدر سبب صداع سرد ر زیرا رنج وتعبدن خالی دکلدر * فروخت وخرید * ماضیدر صاتدی وآلدی معناسنه بوراده مصدر در فروختن وخریدن معناسنه زیرا بی اصلنده اسماء جوامده داخل اولور فروختک واوی وزن ایچون اشباع اولنمز (معنای بیت) بودرکه بنی اسرائیله صحرای تیهده کوکدن طعام ایرشوردی یعنی بال وبلدرجین یغار وایبزدی باش اغریسز یعنی بی کسب وتعمل وبی بیع وشری وصباح واخشام بو رزق متواصل اولوردی

وهر کس کفایت مقداری نعمت حاضره بوا ورد ی بونده

اشارت واردرکه الله تعالینك رحمانیتی هرایشده توسیع وتبشیر درمکر

قول جانبندن تضییق وتقتیری مقتضی معنی وسبب ظهورایده

﴿ درمیان قوم موسی چند کس ﴾

﴿ بی ادب گفتند کوسیر وعدس ﴾

* چند * عدددن سؤالدرکه کم کبی نمقدار ونقدر ونیجه معناسنه *سیر* صرمساق * عدس * مرجکدر نتکم حدیثده کلور (علیکم بالعدس فانه مبارك مقدس) بعده ذا کلام مثنوی اکتفا قیلنمشدر والا مقصود قرآنده ذکر اولندیغی اوزره بقله وخیار ومرجك وصوغان وصرمساق در بقله ارضك منبت اولدیغی حضرا واتدرکه حرمین شریفین مجاورلری اکایشللك دیرلر وبوراده مراد لطائف مأکولاندر نعناع وکرفس وامثالی کبی و بوندن معلوم اولورکه مولانا حضرتلری قرآنده واقع اولان فوم ایله صرمساق مراد ایتدیلر وبعضیلر فوم بغدادی وبعضیلر دخی نخوددر دیدیلر (معنای بیت) بودرکه حضرت موسی علیه السلام قومی اراسنده نیجه بی ادب کمسه و یاخود نیجه کیمسه ترك ادب ایتدکاری حالده بزطعام واحداولان من وسلوی اوزرینه صبرایده مزز* فنی بزه بربتور دیکی صرمساق ومرجك وامثالی دیدیلر حق تعالینك بلاسبب ایصال ایتدیکی نعم لذیذه یه قناعت ایتمه دیلر بلکه گاه اندن وگاه دلخواهلری اولان امور مذکوره دن مناوبه ایله تناول صددنده اولدیلر بونده تصریح واردرکه ترك ادب ایدنلر مجموع قوم موسی دکل ایدی بلکه ارالرنده برقاج تارك الادب کیمسه ایدی ولکن بعضك سوء ادبی حسبیله جملیه حرمان اولدی نتکم شیخ سعدی بیورر * چواز قومی یکی بی دانشی کرد * نه که را منزلت مانده مهرا * وغزوهٔ حنینده بعضیلر کثرت عسکره اعتمادا (والله لن نغلب الیوم من قلة) دیمکله اوائل مصادمه ده بعض انکسار واقع اولدی * بومعنای مذکور حسبیله قرآنده اصحاب کرام رضی الله عنهم تأدیب اولنوب رسول اکرم علیه السلامه اولمجق نسیه سؤالندن نهی اولندیلر بعده ذ اموسادن مراد قلب وترك ادب ایدن نفس وقوا سیدر زیرا نفس خست طینت ودنائت همتدن واردات غیب

والهامات حقه قناعت ایتیوب ارض بشریتدن شهوات حیوانیه ولذات جسمانیه طلب ایلیوب باقیات اخرویه بی فانیات دنیویه یه تبدیل صددنده در

منقطع شد خوان ونان آسمان

ماند رنج زرع وبیل وداس مان

* خوان * ضمله حاضر پشمش یمك وقحله هرنسنه که آراسته ایدوب ایچنده یمك یرلر و* نان * ایتمکدر خبز معناسنه خوان اوزرینه عطفی خوانك لواز مندن اولمغله درپس بوراده خوان ونانك مجموعی نعمت معناسنده مستعملدر * زیراقوم موسایه آسماندن خصوص اوزرینه نان نزول ایتمدی * زرع * یره تخم القا ایتمکه دیرلر کاه اولورکه مزروع یعنی یردن حاصل اولان محصول معناسنه کلور کذا فی القاموس وبعضیلر زرعله حرثك مابیننی فرق ایدوب دیدیلرکه حرث ارضی تهیئه ایدوب القاء تخم ایتمکه زرع ایسه آنی مراعات وانباته دیرلر نتکم قرآنده کلور (افرایتم ماتحرثون ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون) پس حرث خلقك وزرع حقك صفتی اولمش اولور انکیچون الله تعالی انلر ایچون حرثی اثبات وزرعی نفی ایلدی بوصورتده بیت مثنویده اولان زرع حرث معناسنه مأخوذ اولور * بیل * باء عربیله اولدرکه انکله باغ وبستان قزرلر وچپاکه دمردن واغاجدن اولور * ترکیده دخی مشهوردر بیل دیرلر * داس * اوراقدر * مان * نفس متکلم مع الغیر ضمیریدر بزدیمکدر (معنای بیت) بودرکه قوم موسادن برطائفه ترك ادب ایتمکله آسماندن نزول ایدن من وسلوی نعمتی منقطع اولدی وبزم زراعت وبیل واوراغمز زحمتی قالدی کندنه اضافت قیلدی زیراتحصیل معاش صددنده اولان افراد انسانك رنج مذکورده اشتراکی واردر یعنی مطلوب اولان حبوب وامثالنی تحصیل ایچون اکمکه ودکمکه واوراغله بچمکه وبیل ایله قازمغه محتاج اولدیلر وبی غائله وبلا تعب وارد اولان نعمت رب متغیر اولمغله تارك ادب اولنلرك ضرری بنی اسرائیلدن سائرلره دخی ساری اولدی وقرآنده کلور (ان الله لایغیر مابقوم حتی یغیروا مابانفسهم) پس اکر تغیر حال ایتمسلر نعمت آسمان باقی قالور وزحمتدن خلاص اولورلردی * بعده ذا مان لفظی بلاوزحمت واوراق معناسنه دخی کلور یعنی بلا وزحمت اولان اوراق وامثالی

قالدی ویاخود اوبارق بسلمکه آلت اولان اوراق وغیری ادوات واسباب زحتی قالدی وبوندن اشارت واردرکه قلب وروحه وارد اولان فیض الٰهینك قدری بلنوب شکر اولنمق ودوامنه مدار اولان اسباب ایچنده بولنمق کرکدر والاخسر اله ابتلادن ماعدا اموربشریه یه تعلق ومباشرت یوزندن بدن دخی چوق متضرر اولور ومشقت چکر (لمحرره)

ذوق باقی دلرسك ای درویش * جام فیض خدایه ال صونه کور
فیض برخوان آسمانیدر * یریوزندن کسلمه‌دن قونه کور *

﴿ بازعیسی چون شفاعت کرد حق ﴾
﴿ خوان فرستاد وغنیمت برطبق ﴾

* شفاعت * شفعدن مشتقدر شفع چفت معنا سنه‌در وترك ضدیدر زیرا شفیع اولان کمسه کندنی مشفوع له اولانه طلب حاجتده چفت ایدر انکیچون کشی کندی نفسیچون ایتدیکی دعایه شفاعت دیمزلر وکذلك امتك فخر عالم صلی الله علیه وسلمه مقام وسیله وغیریچون ایتدکلری دعا شفاعت قبیلندن دکلدر زیرا شفیعده علو ویامشفوع لهك عجزی شرطدر ولکن صوفیهٔ محققین قدس الله اسرارهم قاتنده امتك فخر عالمه دعاسی فخر عالمك مقام فرق وتفصیلندن مقام جمع واجا لنه کوره‌در * نتکم تشهدده السلام علیك ایها النبی خطابی مرتبهٔ ملکیه‌دن مرتبهٔ بشریه یه نسبتله در * یعنی رسول اللهدن تشهد صدوری تقدیری اوزرینه زیرا وقوعی متواتر دکلدر * حق مابعدنه مرهوندر * خوان * بوراده فتحله درسفره معناسنه یعنی هرنسنه که آراسته ایدوب ایچنده یمك یرلر ولکن سفره عربه کوره درکه جلددن یعنی دریدن ایدرلر منديل عجمه کوره‌در بسط ایدوب اوزرنده طعام یرلر اسکمله دیدکلری آلت وغیری بوکسك نسنه جبار اولنلره درکه تناولده انحنا زحتندن فرار اتخاذ ایدرلر (عجب حالدرکه بو اعصارده مجالس کبارده اوچی بله جمع اولنمشدر زیرا اول منديل بسط ایدوب اندن اوزرینه سفره اندن اسکمله اندن غیری آلت وضع ایدوب جباریتی تکمیل ایتمشلردر * غنیمت * اصلنده اهل حربدن قهرا آلنان اموالدر * طبق * معروف نسنه درصحن کبی اغاجدن وطبراقدن ایدرلر (معنای بیت) بودرکه حضرت عیسی علیه السلام یعنی حضرت موسی علیه السلام من وسلوی

خصوصنده بنی اسرائیل ایچون شفاعت ایلدیکی کبی چون حواریونك
مرادلری اولان مائده حقنده شفاعت ایلدی اوچ کون روزه دار اولوب
بعده اغتسال ایدوب تواضعا پلاس پوش اولدی وایکی رکعت نماز
قیلوب بو وسائلی تقدیمدن صکره اداب وشرائطی اوزره دعا قلدی *
حق تعالی آسماندن ایکی ابر میاننده سرخ رنك سفره مشتمل اولدیغی
طبق اوزرنده غنیمت کوندردیکه مرادنان ونمك وماهئ بریان وزیتون
وعسل وانواع مشتهیات ومستلذاتدرکه بقدرة الله تعالی خلق اولنمش
ایدی دنیا وآخرت طعامندن دکل ایدی نتکم نیچه اهل اللهه دخی
سفرلرده ومواضع ضرورتده چوق واقع اولمشدر (والله علی کل
شئ قدیر فتبارك الله احسن الخالقین) وذکر اولنان مائده یوم احد ده
واقع اولمغله نصاری اول کونی عیداتخاذ ایدوب الی هذا الآن آنکله تدین
ایتمشلردر وجه تخصیص بودرکه یوم احد مبداء خلق کائنات در
یعنی خلقتدن مراد غداء روحانی ایله انسانی تربیه در * پس اول
غدانك صورتی اولان مائده نك خلقت ونزولی بحسب الحکمة یوم احده
تخصیص اولندی ویوم احدك مبدائیتنه بناء بعضیلر اول اسبوعی یعنی
هفته نك ابتداسنی اول کوندن اعتبار ایتمشلردرکه عجم اکا یکشنبه وترك
بازار کونی دیر وبعضیلر دیرکه ابتداء هفته لغة یوم
احد وعرفا یوم سبتدر نتکم حالا شایع اولان دخی بودر * بعده
ارسال مائده حق اسمنه اسناد اولندی مع هذا مناسب اولان رزاق
ویا امثالنه نسبت ایدی زیرا حق کلمه سی باطل مقابله سنده استعمال اولنور
پس بو مائده نك حقیقتنه وحضرت عیسی علیه السلامدن معجزه
اولمه سنه اشارت واردر شویله که اعتراف اولنمامق وشکری قلنمامق
وقدری بلنمامك بطلان وخسار وهلاکه موءدیدر (لمحرره) التفات
ایتمه صاقن اسبابه * نظرك قبل مسببه مقصور * استریسك اوله نعمت
افزون * ایله روز وشب شکرده قصور *

﴿ باز کستاخان ادب بکذاشتند ﴾

﴿ چون کدایان زلها برداشتند ﴾

* کستاخ * بی تکلف یعنی هرایشده جرأت ایدن واوتانمیان وادبسزکسه
* کذاشتن * کچمك وترك ایتمك * کدا * فقیر ودلنجی * زله * فضله یردن نواله

قالدرمق وآرتق طعامدن كسنه يه قويلمق نسنه بوراده مراد بقيهٔ طعامدر
* بعد ذا مصراع ثانى اولى بى بيا ندر (معناى بيت) بودر كه كرو
بى ادبلر يعنى قوم موسى نك بى ادبلرى كبى قوم عيسى نك بى ادبلرى دخى
ترك ادب ايتديلر شويله كه اول خوان آسمانى مشتمل اولد يغى طبقلرده
موضوع اولان نعم آلهيه دن مراد لرى قدر تناول ايتدكلرندن صكره
حرص غالبلرندن ناشى كدا رودنى وخسيس آدملر كبى بقيه سن قالدرديلر
وادخار ايلديلر اشته بو نعمت خصوصنده ايتدكلرى ترك ادبدر *
مع هذا بوندن مقدم برقاچ وجهله دخى ترك ايدوب اظهار خساست
ايتديلر (برى بوكه ابتداى طلبده ياعيسى ابن مريم ديو خطاب ايتديلر
ياروح الله ويا بونك امثالى القاب مشرفه دن بريله ندا ايتمديلر *
زيرا كشى پدرنى اسم صريحله دعاده ترك ادب اولديغى نبى عظيم الشانى
علم خاص ايله تصريح بطريق الاولى در زيرا معلم الخير اولان كمسنه
پدردن مرتبه سندن عاليدر وقرآنده كلور (لا تجعلوا دعاء الرسول بينكم
كدعاء بعضكم بعضا) يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلمه خطاب ايتدكده
اسم صريحله يامحمد ديمكز بلكه يارسول الله ويانبي الله ويا اباالقاسم
ديمكله توقير ايديكز * بوندن فهم اولنور كه معلم الخير اولانلره توقير لازمدر
واهل علم وفضلك واستاذلرك حقى بلمك كركدر (و برى دخى بودر كه
الله تعاليك كمال قدرتنده متشكك كبى اولوب (هل يستطيع ربك) ديديلر
حضرت ابراهيم عليه السلام (رب ارنى كيف تحيى الموت) ديديكى كبى
اعترافه دال اولان عبارتى استعمال ايتمديلر و (برى دخى بودر كه حضرت
عيسى كبى واسطهٔ عليه بوزندن امر سافل ديلديلر كه غداء
جسمانيدر * زيرا ظاهر نظرلرى غالب وامور طبيعيه ده مغلوب
ايديلر * بونده اشارت واردركه بركاره دخول وخروج
اذن حقه ملابس كركدر و براشده حركة نفسانيه بولنمق ترك ادب
مقوله سيدر زيرا الله تعالى متولى امور ومتصرف هركار ومؤثر جملهٔ
كردكاردر عبده لازم اولان سكوت ومقتضاى حكمت اوزره جريان
ومأذون اولمديغى ايشه عدم تعرضدر * وبو معنايه اشارت ايدوب قرآنده
كلور (وقل رب ادخلنى مدخل صدق واخرجنى مخرج صدق) (لمحرره)
اهل راز اولدك ايسه ايله سكوت * دله كلز چو حكمت مسكوت * ادبانه

حركت ايله شها * سوز كتورمز بو مجلس ملكوت *

كرده عيسى لابه ايشانرا كه اين

دائمست وكم نكردد از زمين

لابه يلوارمق وتضرع بورادهمراد لطفله سويلمك و *كم* فتحله اكسك وضمله نابديد معناسنه و بوراده اولكى معنى اظهردر *زمين* يردر اصلى زمى در زمه منسوب ديمكدر آخرنده اولان نون نسبتى تأكيد ايچون زم صوقلغه ديرلر طپراغك طبيعتى بارد اولديغندن اوتورى زمين ديمشلردر (معناى بيت) بودركه حضرت عيسى عليه السلام حواريونه و سائر مائده خور اولنلره تضرع ايلدى ويلواردى والطف واستمالتله سويلدى بويله ديو كه بو خوان آسمانى دائم و باقيدر يريوزندن اكسك اولماز يعنى ضرورت اولدقچه تازه نزول ايدر زيرا قدير اسمنك تجلياتنه نهايت يوقدر وفيض الهى نزم قياسمزدن ارتوقدر * پس بو نعمت حاضره ودائمه نك بقيه سنى حل ايدوب ادخار ايتمكه ضرورت تعلق ايتمز و بو سرى بلن بويله حرص غالب وطبع خام يوانه كتمز بو خصوصده بويله ترك ادب ايتمكز ديدى * بونده اشارت واردركه زمين بشر بتدن رزق صورى وغداء جسمانى اكسك اولماديغى كبى زمين دلدن دخى رزق معنوى وغداء روحانى اكسك اولماز ولكن حرصه دوشوب آنى اوراقه قيد وشهوت كلام ايله مبتلى اولوب دلى ماسوايه بند ايتمك كركدر زيرا علوم ظاهره دنيا وعلوم باطنه عقبى كبيدر كه اهل الله اولنلر ايكسنه بله تعلقدن مجردلردر دل انسان سحابه وفيض الهى بارانه بكزر مثلا برشهر اوزرينه مسوق اولان سحاب پر بركات افاضهٔ باران ايلدكده مأمور اولديغى طرفه كيدر * وافاضه ايلدوكى بارانه دونوب باقمز كذلك دل انسانده دخى برفيض حاصل اولسه و برمعنى ظهور بولسه كركدر اسانه و ياقلمه كلسون و كرك كلمسون كوكل اول حالت ايله مقيد اولمايوب فياض ازلى يه توجه دائم اوزرينه اولمق ومأمور اولديغى شهودله قائم بولنمق كركدر نتكم قرآنده كاور (قل الله ثم ذرهم) (سؤال اولنورسه كه (قل بفضل الله و برحمته فبذلك فليفرحوا) نظمندن مفهومدر كه فضل ورحمت ايله افتخار كركدر (جواب بودركه افتخار وسرور تحديث نعمته محمولدر مع هذا فضل ورحمت ايله افتخار

صحيح براسمك تجلياتنه نهايته يوقدر

ایتمك اوساط وارباب وسائط حالنه اشارتدر نهایت اهلنه کوره افتخار ایتمك حق محض ایله در زیرا بفضل الله ده اولان اضافت تعریف ذات ایچوندر * پس حقیقتده واسطیه اعتبار یوقدر زیرا حق محبوب لذاته در محبوب لعطائه دکلدر عطاسی محبوب اولمق کندی لذاته محبوب اولمقدندر فافهم جدا وبو سر مذکوره دائردر اول معنی که فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت صدیقه خطاب ایدوب (ما بقیت لاهلك) بیوردقده (الله ورسوله) دیدی وکذلك اول مضمون منیفه که فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیوردی (الله خلیفتی فی اهلی) پس اکر بنی اسرائیلده بو ادراك پاك و بو شهود حقیقی اولایدی عطایی ادخار ایتمزلر بلکه معطی یی ادخار ایدرلردی زیرا معطینك بقاسیله عطا دخی باقی ولاینقطع در بوراده ظاهر اولور اول حدیثك سری که فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیورر (علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل) زیرا ذکر اولنان خصوصده حضرت صدیق رضی الله عنه حضرت عیسی علیه السلامه مشابه اولدی یعنی حضرت عیسانك بنی اسرائیلی ادخاردن نهیی بقاء فیضه دلالت وشهود حقه اشارت اولدیغی کبی حضرت صدیقك دخی کندی قواسنی ادخاردن منعی سر خلافته ایما وحضور فیاضه رمزدر ولکن صدیق بافضل بو سره جمیع قواسیله متحقق اولدی حضرت عیسانك قوای آفاقیه سی متحقق اولمدی * فافهم جدا

﴾ بدکمانی کردن وحرص آوری ﴿

﴾ کفر باشد پیش خوان مهتری ﴿

مقولات عیسی علیه السلامدندر کمانی وآوری ده اولان یاء مصدریه ومهتری ده اولان یا نسبیه در (معنای بیت) بودر که سوء ظن ایلمکلك وحرص کتورمکلك کفر اولور زیاده اولو کمسه یه منسوب اولان سفره وبانعمت اوکنده وبانسده یعنی الله تعالی که اعظم کل عظیم در مائده که آنك نعمت بی غائله سیدر اول مائده اکسلور هربار مطر نزول ایتمز دیو بدکمان صکره فضله سن قالدرمق وحرصه دوشوب ادخار ایتمك الله تعالی یه سوء ظن وقدرت تامه سی حقنده تشکیك وترددیدر بو مقوله سوء ظن وتردد ایسه کفر بالله در انکیچون خبرده کلور (ویل للشاکین فی الله) دنیا خلقندن کریم الطبع

آمان نه سوند یاقیسور ؟!

عطایا ایله مشغول اولمه عطا ایله مشغول اول .

الله ذو الجلال حقنده حسن ایدنلر قازانیر .

اولنلره حسن ظن ووعده‌لرینه سکون واطمئنان واریکن جمله کرملرك
معدنی اولان فیاض مطلقه حسن ظن ایتمك شان عالیسنی جهلندندر
فنغی زمانده ضامن اولدیغی رزقی ایصال ایتمدی ونه وقتده قولك
حاجتی اولوبده یتمدی پس عظیم حقنده اولان جنابت دخی عظیمدر
والله تعالی یی عجزه نسبت ایتمك کفر صریحدر رزق اکر صوری واکر
معنویدر ظاهر وباطنه واصل ومتواصلدر والی ابد الاباد فیضه
نهایت یوقدر * انسان آنی تضییق ایتمك کردز * بوجهندندر که
هاجر علیها السلام زمزمی حوض ایلدکده تضییق ایتکله جریانه
مانع اولدی والا الی هذا الآن نهر جاری اولوزقالوردی * وبونده
اسم رحمانك کمال وسعتنه اشارت واردر وقول دخی الله تعالیدن خلق
حسن اخذ ایدوب اون وسعتك سریله متحقق اولمق کرکدر زیرا رحمت
حقنده مضایقه کوسترمك دریای بی پایان اکسلور دیمك کبیدر بوابسه
جهل عظیمدر وقرآنده کلور (واعرض عن الجاهلین * (لمحرره)
آسیاب فلك رشن دوار اوله‌لی * دانه اکسك دکل افسانه طوغوب
وار اوله‌لی * پروش ویرمه‌ده‌در طفلی دله مادر فیض * پارهٔ چوب
نی زار چوکهوار اوله‌لی *

زان کدا رو یان نادیده زآز
آن در رحمت بر ایشان شد فراز

زآز حرص معناسنه‌در اونده اولان زاء مکسوره ازلفظندن تخفیف
اولنمشدر من وعن معنالرنده استعمال اولنور حرفدر بوراده من اجلیه
معناسنه‌در مما خطیئاتهم نظمنده اولدیغی کبی * فراز * کسرله بغلق
معناسنه‌در افرازکن دیرلر کذا فی مفتاح اللغة ظاهر اولان بودرکه فراز
یوقارو ویوجه معناسنه‌در نتکم سائر لغاتده تصریح اولنمشدر قپونك یوجه
اولماسی قپانوب بغلنمه‌سندن وایچرو دخول اولماسندن کنایه‌در *
رحمته دراسنادی مجازدر وبونده اشارت واردرکه نزولی ایدن مائده
بواب رحمتدن باب مخصوص ایدی (معنای بیت) بودرکه اول
کورمدك کدا یوزلی ودلنجی صورتلیلرك اوزرینه حرص غالبلرندن
وطمع خاطرلرندن اوتوری ذکراولنان رحمت قپوسی قپاندی وترك ادبلری
اول مائده‌نك انقطاعنه وآسماندن عدم نزولنه سبب اولدی انلر رحمت

حق تضییق ایتلریله حق تعالی دخی انلره تضییق ایلدی و بلکه
بدکانله باطنلرینك ممسوخیتنه بناء ظاهرلرینی دخی مسخ قلدیکه صاحب
معالم قولی اوزرینه اوچیوز اوتوزتن صورت خوکه مسخ اولندیلر *
واوج کوند نصکره هلاك اولدیلر نه دنیا ونه آخرت حاصل اولدی *
پس ظاهر رزق خصوصنده ترك ادب ایتمك مسخ صورته سبب اولیجق
باطن رزق خصوصنده اولان ترك ادب دخی مسخ باطنه باعثدر
یعنی انسان مستعد اولمادیغی حقایق و معارفی طلب ایتمك کرکدر
زیرا کرچه فیض حقده بخل بوقدر فامامحل تهیئه اولمدقچه حصولده
ضرر عظیم واردر * زیرا تحمل ایده مدیکندن ضلاله دوشر ومسخ
حقیقی ایله ممسوخ اولمسنه سبب اولور که مراتب روحانیدن مهالك
حیوانیه رد اولنمقدر تحقیقی بودر که اول قومك حس حیوانیه وشهوات
نفسانیه لری غالب ایدی انکیچون صفات حیوانیه اوزرنده عاریه اولان
صورت انسانیه ممسوخ اولوب صفة حقیقیه لری صورتیله ظاهر اولدیلر که
صورت خنزیردر * بوندن ظاهر اولور که جمله خلق کندی صفة حقیقیه لری
صورتی اوزرینه حشر اولنور نتکم حدیثده کلور (تموتون کما تعیشون
وتحشرون کما تموتون) یعنی صور صفاتدن نه اوزرینه وفات اتدیلرسه
اول صورت اوزرینه حشر اولنورلر وقلبلرنده باطل اولان هیکل مخصوص
اوزرینه بولنورلر انکیچون آخرته عالم صفت دیمشلردر (لمحرره) اولمه
مغرور جمال ظاهر * کیم بیلور حسن وقبحنی آخر * آتش دوزخه اولور
مطروح * عاقبت بونحسه کوکب زاهر

﴿ ابر برنایدپی منع زکات ﴾
﴿ وززنا افتد وبا اندرجهات ﴾

ابردن مراد مجازا مطردر نتکم شعرده کلور * اذا نزل السماء بارض قوم
* رعیناه وان کانوا غضابا * سمادن مراد غیث ومرعی اولان ایله نبتدر
* بر * زائدر زیرا افعال ومصادر اوائلنده تحسین لفظ ایچون کلور * ناید *
اصلنده نه آیدر تخفیف ایچون هاء رسمی حذف اولنمشدر * پی * تعلیل
ایچوندر * زکات * وامثالی واو له رسم اولنمق مصحفه کوره در بوراده الف
ایله در * وبا * مرض عامه دیرلر طاعون اولسون غیری اولسون پس
وبا طاعوندن اعمدر یعنی هر طاعون وبا اولور ولکن هر وبا طاعون

حديث شريف

اولمز بوراده و بادن مراد طاعوندر نتكيم حديثده كلور *(لم يظهر الفاحشة في قوم قط حتى يعلنوا بها الا فشا فيهم الطاعون والاوجاع التي لم تكن فشت في اسلافهم ولم يمنعوا زكاة اموالهم الا منعوا المطر ولولا البهائم لم يمطر) وجهات * جهتك جمعيدر حركات مثله ايله آخرنده اولان ها اودن عوضدر زيرا اصلى وجهدر مستقبل كل شيء معناسنه (معناى بيت) بودر كه صاحب نصاب اولانلر زكاتى فقرادن منع وحقى مستحقنه ايصال ايتمدكلرندن اونورى باران حاصل اولمز يعنى يغمور يغمز زيرا فقرانك حقى اولان فيض منقطع اولدقده اغنيانك نماسنه باعث اولان باران دخى منقطع اولور * وكذلك زنا سببيله جهات مختلفه يه طاعون دوشر وهرخانه ده فاش اولور زيرا زنا هلاك معنويدر پس (الجزاء من جنس العمل) لخواسنجه هلاك صورى ظهور ايدر غالبا صبيانده واقع اولديغى ضعف وجودلرينه بناءدر يعنى ذات وصفت ترازونك ايكى كفه سى كبيدر * صفت بعض عوارض ايله مغلوب اولدقده ذات طرفى راجح كلور فنايه مؤدى اولور بقاء انسان ايسه غلبهٔ صفاتله در انكيچون پيرلرده استمساك يوقدر زيرا اعضا و قوى مغلوب وزبوندر * بعد ذا بيتده اشارت واردر كه نفسنى صفت ذميمه دن تزكيه ايتمين فيض حقدن محروم وماسوايه نظرانداز مرض روحله موسومدر و امكن روحدن جميع قوايه سار يدر انكيچون جهات ايله تعبير اولندى (لمحرره) صالمدن خاكه عنصرذاتك * ايده كور نفسكى هوادن پاك * ماسوايه نظر زنادندر * اولور انكله روح علوى هلاك

﴿ هرچه برتو آيد از ظلمات وغم ﴾
﴿ آن ز بى باكى و كستاخيست هم ﴾

لطيفه تصحيح

ظلمات ايله مراد شدائد هائله در نتكيم قرآنده كلور (قل من ينجيكم من ظلمات البر والبحر) زيرا ظلمات حاسهٔ بصرى ابطال ايتديكى كبى شدائد هائله دخى حواسى ابطال وعقوللى ادهاش ايدر انكيچون يوم شديده يوم مظالم ديرلر وتركيده اق اقچه قره كون ايچوندر ديدكلرى بو معنايه در *غم* غصه وشدتدر اصلنده ستر الشيء معناسنه در زيرا قلبى سترونفسى اخذ ايدر نتكيم سحابه غمام ديرلر زيرا ضوء شمسى ستر ايدر غم وهمك ميانده فرق بودر كه غم حزن كبى ماضى يه متعلق وهم خوف كبى مستقبله دائردر غمدن سهر يعنى اويقوسزلق وهمدن نوم عارض اولور غمى ظلمات اوزره

عطف ایتمك خاصی عام اوزرینه عطف قبیلندر * زیرا کاه اولور که غمك سببی معلوم اولمساز ومصراع ثانی آخرنده هم ایراد اولنمق لطافتدن خالی دکلدر کمالا یخفی * باك * باء عربیله لسان عربیده مبالات ایله تعبیر اولنور قارمق معناسنه ترکیده ایمنمك دیرلر خوفدن اولسون حیادن اولسون هیچ برنسنه دن ایمنمین کمسنه یه بی باك دیرلر * هم * بوراده هی معناسنه در که تقریر ایچوندر کلامك اولنده وآخرنده واقع اولور نتکم بالاده بیان اولندی * (معنای بیت) بودر که مطلقا شدائد هائله وخصوص اوزرینه غم وغصه دن هرنه سنك اوزرکه کلورسه وتوجه قلوب وارد اولورسه اول نسنه نك ادبه متعلق اولان اموری فایرمدیغکدن و بی حیا اولدیغکدندر نتکم قرآنده کلور (وما اصابکم من مصیبة فبما کسبت ایدیکم) والا موجب اولمدقچه نوازل مصروف ومصائب مدفوعدر * برتو آید کلامندن مفهوم در که قضایا آسماندن وعرش اعلادن بری نزول ایدر خیر اولسون شر اولسون انکیچون شرع دنلدیکه عرشك مقلوبیدر یعنی احکام شریعت عرشدن بری نازل اولمشدر واعمال شرعیه دخی اورایه صعود ایدر نتکم محلنده مبیندر * وبو بیتده ستر وتجلی حالنه اشارت واردر یعنی هرنه زمان سالکدن بروقفه یا برخطره ویاغیری برترك ادب صادر اولسه ستر وانقباض وقهر وجلال ایله مؤاخذه اولنورز یرا شریعتده ترك احکام هجوم آلامه سبب اولدیغی کبی طریقتده دخی ترك اداب نزول حجابه باعثدر و بو تجلی واستتار ابراره کوره متعادر مکر کمل مقربین که انلر شهود دائم وحضور متصل اوزرینه در نتکم حدیثده کلور (صنف من اهل الجنة لا یستتر الرب عنهم ولا یحتجب) * ع * کسلمز فیض دریا جود کل بو

﴿ هر که بی باکی کند در راه دوست ﴾

﴿ رهزن مردان شد ونا مرد اوست ﴾

* دوست * دشمن مقابلیدر بوراده مراد الله تعالی در که یار حقیقیدر نتکم قرآنده کلور (الله ولی الذین آمنوا) وسائر موصل حق اولان وسائطه دخی بالتبع دوست اطلاق اولنور نتکم حدیثده کلور (لا یؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده وولده والناس اجمعین) راه دوستدن مراد طریق حقدر وخصوص اوزرینه خدمت وامثالی مراد اولنمق دخی جائزدر * رهزن * یول اور یجیدر که حرامی دیرلر مقصود

اعانه غم وغصه ...

عرشه شرع بری یکرینده مقلوبی در

قابض احکم شریعه ...

حدیث شریف

حقیقة دوست کیمـ...

يولدن مرور ايده نى اورمقـدر عرب قاطـع الطريق دير زيرا يولده
ترصد وآينده ورونده يه تعرضى ابناى سبيلك يولدن انقطاعنه سببدر
* نامرد * ار دكل ديمكدر زيرا مرد ارد رلسان عربيده رجل معناسنه
حد بلوغـه وارميجـه مرد ديمزلر ومرد حقيقى اودر كه حقيقت
رجوليته بالغ و واصل وكمال انسانيه يه مظهر ونائل اوله نتكم مردان
آلهى ديرلر كه بلوغ ووصول اهليدر * مقصود سلوك ايله كذر ايدن
سـن اربعينده ديمكدر زيرا اربعينده رجال دنيايه كمال عقل معـاش
حاصل اولديغى كبى رجال اللهه دخى تمام عقلى معاد حاصل اولور كه
كشـف تام وتجلىٔ عامدر و بومرتبه يه واصل اولميانه پير نابالغ ديرلر *
(معنـاى بيت) بودر كه هركيمكـه طريق حقده وخـدمت جنـاب
مطلقده واكا موصـل اولان طرق اعمـال واحوالك برنده بى باكلك
ايلسه وهتك پردهٔ ادب قلسه مردان خدانك يولن اورمش اولـور
زيرا ضررى جمليه ساريدر وجائزدر كه مردان معناى اغوسيند مجهول
اوله بوصورتده رذيلك متـابعت اولنمغله خلق اضلاله وطريق حقدن
اخراج ومنعـه مصروف اولور واول مرد وكس دكلـدر زيرا مرد
اولسـه مردانه سزا اولمين كارده بولنمز وضرر عامـه سبب اولمزدى
وياخود اضـلال خلقه باعث اولمغله عجوز دهر كبى زن حكمنده در *
زيرا دنيـا رهزنلك ايتـمك مراد ايلسه زن پرزيب وزينت صورتنده
تمثل ايدر * ليلهٔ معراجده فخر عـالم صلى الله عليـه وسلمه كندنى اول
صورت اوزرينه عرض ايلدى ولكن فخر عالم التفـات قلمدى زيرا عالم
طبيعتدن كذر ايدنلرى دنيا اضلاله قادر اولمز سـببى بودر كه طبيعت
دنيانك اجـالى وانفس آفاقك نسخه سـيدر * بوكلامده متصوفيـه
تنبيـه اكيد و تهديد شـديد واردر تا كه احكام شريعت وآداب
طريقت ايله مقيـد اولوب طريق حق اوزه كيده لر و سائر ارباب ارادتى
دخى بومعنـايه تحريض ايدهلر و الازمانه متشيخلرى كبى سر مهجوران
اولورلر و ورطهٔ لعنده قالورلر وضلال واضلاللرى حسـبيله مضاعف
جزا بولورلر * ومرويدر كه بركمسـنه دن بر ناسزا ايش صـادر اولسه
روز فردا خلـق اكا خصم اولور وقرآنده كلور (وقال الذين كفروا
ربنا ارنا اللذين اضلانا من الجن والانس نجعلهما تحت اقدامنا ليكونا من الاسفلين)

دان خدا كيملره ديرلر؟
ر نابالغ كيمدر؟

پس سالكه لازمدركه نامردلر صحبتنه رغبت ايتميه وانلركندى يكى طريق ضلاله كتميه قال الحافظ * قطع اين مرحله بى همرهئ حضر مكن * ظلماتست بترس ازخطر كراهى

* از ادب پرنور كشتست اين فلك *

* وزادب معصوم وپاك آمد ملك *

عصمت ايله حفظك مياننده فرق بودركه عصمت انبيا وملائكه يه وحفظ اوليايه كوره در معصومك جميع جوارحى معصوم اولديغى كبى سرى دخى معصوم در فاما محفوظك سرى محفوظ اولمق شرط دكلدر بلكه اوليايه بعض خواطر خطوراپدركه طريق حفظك مقتضاسى دكلدر (سؤال اولنورسه كه هم يوسف عليه السلام نه معنايه محمولدر مع هذا من كل الوجوه نبى معصومدر (جواب بودركه تحت تكليفده داخل اولمين قصددركه غيراختياريدر پس عصمتنى منافى دكلدر زيرا جميع مراتبده برهانله مؤيددر (بعد ذا عصمت لفظنده اشارت واردكه ملكدن بالفعل عصيان صادر اولماز زيرا عبادتى طبيعيدر ولكن بالقوه شانندندر والا ندن معصوم اولور وقرآنده كلور (لايعصون الله ما امرهم ويفعلون مايؤمرون) پس عصيان شانندن اولميان كمسه عدم عصيانله مدح اولنماز مثلا زنا شانندن اولمين كمسنه عفتله مدح اولنماز سائر نظائرى دخى بوكا قياس اولنه (سؤال اولنوركه هاروت وماروتدن بالفعل عصيان صادر اولديغى مشهوردر (جواب بودركه ملك اولدقلرى جهتدن بالفعل صدور عصيان مسلم دكلدر * اكرچه كه بعض ترك اولى يه متعلق نسنه نك صدورى نقل اولنور زلة انبيا كبى وعلى تقدير التسليم وجودلرنده قواى بشريه تركيب اولندقدنصكره صدورنه محمولدر زيرا بوصورتده بشر مزاجنده اولمش اولورلر وبو ابتلاده حكمت بنى آدم حقنده اولان شماتلرى ايدى نتكم حديثده كلور (دع الشماتة عن اخيك فيعافيه الله ويبتليك) وبو تقريردن عصمت وحفظده انبيا واوليانك احوالى دخى معلوم اولدى (معناى مصراع اول) بودركه بو فلك ادب سببيله پرنور اولدى يعنى امر حقه منقاد وحكم آلهى يه مسخر اولمغله شمس وقمر وسائر كواكب نيره ونجوم زاهره ايله منور اولدى * وجائزدركه فلكك نورانيتى اهل ملكوتك انوار

انبياء عليهم السلام واولياء معصوم . اولياء محفوظ ديمهنك معناسى

وآدابندن تأثیراوله* زیرا افلاك صوامع اهل ملكوتدر (سؤال اولنورسه كه
اجرام نیره یاقنادیل عرشیه و یاانوار آلهیه دن عروق نورانیه در پس
نیچه انوار اهل ملكوت اولور (جواب بودركه بو كلام تمثیله محمولدر
و یاخوداجرام نیره دن غیری وجهله تنویره مصروفدرمع هذا جائزدركه
انوار اهل ملكوت اجرام نیره یه سبب خفی اوله زیرا برشینك اسباب
كثیره سی اولمق بعید دكلدر وجائزدركه وجه ارضده اولان اهل ذكرك
انواردن اولمغه محمول اوله و بوایكی معنای اخیره بیت آتیده مصراع
اول قرینهٔ جلیه در زیرا كسوف آفتاب دخی كستاخی ناسدندر نفس
آفتابدن دكل نتكم كاسه كركدر اصلی بودركه سموات ارواح وارض
اجسام مرتبه سیدر پس انفسده انوار ذكرله ارواح منوراولدیغی كبی
آفاقده دخی منوردر وملائكه آفاقك بعض قواسیدر پس انوار ملائكه
دخی حقیقتده انوار بنی آدمه تابع واندن مستفاضدر (معنای مصراع
ثانی) بودركه دخی ملك ادب جهتیله كناهدن معصوم وآلایشدن پاك
كلدی نتكم امر سبحه ده حاللری معلوم اولدی فاما اولكه (اتجعل
فیها) دیو عصمته مخالفسوزسو یلدیلر بوسوز فی الحقیقة اعتراض طریقله
دكل ایدی بلكه حكمت خفیه یی استكشاف ومعصیة خلق تعظیم وانكار
جهتیله ایدی نتكم محلنده مبیندر * و بونده اشارت واردر كه دل
عارف فلك مثال نورشهودله منوراولمق رعایت احكام شریعت ومحافظهٔ
آداب طریقت حسبیله در زیرا اعمال ظاهره نك انواری قلبه صعود
ایدر نتكم آثار احوال قلب دخی جوارحه نزول ایدر و انسانه صفت
ملكیه غلبه ایدوب ملاء اعلا كبی معصوم اولمق بومعنادندر الحاصل
آداب انوار وترك ظلمات مقوله سیدر عامهٔ ناسه كوره فعل وترك متعاقب
اولمغله لیل ونهار خلق اولنوب تجلی واستتاره اشارت اولندی *
فاما كمل بشره كوزه نورآنیت دائمدر زیرا انلرك باطنلری لالیل ولانهار
عالمنده در و ملائكه دخی بو مشرب بدن فی الجمله شربله فیض انوار
صوریه دن مستغنیلردر (لمحرره) شش جهت نوراولیجق
آدمده * نیلسون نور شمسی عالمده *

بدز كستاخی كسوف آفتاب
شد عزازیلی زجراءت رد باب

* كسوف * عارض مخصوص صله شمسك استتارنه دير لر فرده دخى مستعملدر * عزازيل * شيطانك قبل اللعن اولان اسميدر كه بوراده حكايه طريقيله وارد دز بعد اللعن ابليس وامثالى اسماء ذميمه والقاب قبيحه ايله تسميه اولندى آخرنده يا زائد دركه ضرورت شعر ايچون زياده قلنمشدر نتكم واقعدر * من اين ابيات را بردم تمامى * به پيش حضرت مخدوم جامى * بو بيتده لفظ تمامى آخرنده واقع اولان يازائد در * جرأت * ضمله وقصرله جرعت وزننده وفتحله ومدله كراهت وزننده برمعنايه دركه شجاعت وبها درلق ديمكدر * بابدن مراد باب قبول وقرب در (معناى مصراع اول) بودركه كنشك طوتلوب نورنك مستتر اولمه سى خلقك ترك ادب ايتمسندن اولدى يعنى بر بوزنده نيجه جاهلر شمسه عبادت ايتمكله الله تعالى شمسده تغير وظلمت خلق ايلدى تاكه معبود اولمديغى ظاهر اوله زيرا اكر معبود حقيقى اولسيدى كندى اوزرنده اول حالات عارضه نك دفعنه قادر اولوردى چونكه عاجزاولدى معبود بالحق اولمدى وبووجهله انى معبود اتخاذ ايدنلر دخى رسواى اولديلر وقرآنده كلور (لاتسجدوا للشمس وللقمر واسجدوا لله الذى خلقهن) ايشته اهل شرع قاتنده كسوف عبده شمسى تعبير وتوبيخ وسائرلرى دخى تخويف وتنبيهه محمولدر فاما اهل هيئت ونجوم قاتنده سر كسوف بودركه شمس سيرنده قره مصادفه ايدسه قمر شمسله ضوئك اراسنده حائل اولوب استتار واقع اولور توفيق بودركه جائزدركه برنسنه نك هم سبب فلكيسى وهم سبب ارضيسى اوله (معناى مصراع ثانى) بودركه عزازيل شرف قبول ايله مشرف ومقام قربده مكرم ايكن مأموراولديغى سجده نك تركنه جراءتى حسبيله باب اللهدن مردود واسفل سافلينه مطروح اولدى ورحمت يرينه غضب ابدى ولعنت سرمدى بولدى نتكم قرآنده كلور (قال اخرج منها مذؤما مدحورا) وبرموضعده دخى كلور (وان عليك لعنتى الى يوم الدين) مقصود لعنت ابديه يى بيان در يوم دين ايله تحديد ايتمك انقطاعنه دلالت ايتمز بلكه تنوع وتلونه دلالت ايدر نتكم تفاسيرده مبيندر بعدذا بو بيتده برقاچ وجهله اشارات واردر (اولكيسى بودركه قلب انسان آفتاب مثالدر زيرا آفتابك نورى جميع جهانه

گونشك طوتلمسنك سبب حقيقى

قلب انسانك گونشه مشابهتى

شامل اولدیغی کبی قلبك نوری دخی جمیع اعضا وقوایه ساریدر ولکن ماسوایه التفات ایله نورنه نقصان طاری اولور وظلمات حجب ایله مستتر اولوب قالور پس سالکه لازمدرکه ذکر وفکرله تجلیه ده قصور ایتمیه نتکم حسن بصری قدس سره بیورر (حادثوا هذه القلوب بذکر الله فانها سریعة الدثور) یعنی شو قلوبك ذکر الله ایله پاسنی اچیکوز وجلا ویریکوز زیرا تیز پاسلنور الحاصل قلب شمس کبی مخلوقدر پس اهل عالم عبادت حق ترك ایدوب شمسه عبادت اتمکله شمسه کسوف واقع اولدیغی کبی اهل قلب دخی ماسوایه التفات ایتمکله قلبه ظلمت طاری اولور ایکی صورتده دخی علاجی عبادته تخصیص ودرگاهه تضرع وذکر الله ایله اشتغالدرتاکه منجلی اوله وفطرت اصلیه اوزرینه اولان نورانیتن بوله (المحرره) صفحهٔ قلبی دوترسه ژنکار * منکسف شمسه دونر آخرکاه (ایکنجیسی بودرکه شمسك نوری نور حقدن مستفاد درقمرك نوری شمسدن مستماد اولدیغی کبی نتکم (الله نور السموات والارض) مقالهسی بو معنایه دالدر پس شمسك عظم نورو شدت ضیاسنه باقوب معبود ایدنمك جائز اولمدیغی کبی قلبده اولان معقولات وانواع علوم دقیقه یه نظر ایدوب مقصد اتخاذ اتمك کرکدر نتکم فلاسفه بو اتخاذله ضلاله دوشدیلر وبونك فوقنده اولان مکاشفات ومشاهدات دخی بویله در زیرا الله تعالیدن غیری مطلب اعلی یوقدر جمیع محسوسات ومعقولات مراتب ومدارجدر فافهم جدا وتحمدیه ده کلور * بیکده بری قولا غمه کرمز اون ایکی علمی دکلدم کرات (اوچنجیسی بودرکه هر یرده دلبرلك اولماز ونیاز اهلنه نازایتمك دوشمز پس دائما رعایت ادب لازمدر مکر مجاذیب وسکر غالب اهلندن اوله بو صورتده حرکات وسکنات واقوال وافعالنه التفات یوقدر زیرا اوزرینه قلم جاری دکلدر (دردنجیسی بودرکه سالك عالم ذاته قدم بصمدقجه ونفس مطمئنهسنك نهایتنه ایرمدکجه ردوقبول ایله ابتلادن خلاص اولمازو عالم صفاتك براز خندن قورتلماز بو سببدندرکه ابلیس مردود اولدی زیرا اکر عالم ذاته دخول اولایدی وایمان حقیقیدن رایحه آلایدی کفره مؤدی اولان ایشه جرأت ایده مزدی وراه موافقتی قویوب سمت مخالفته کیده مزدی بلکه حقه مطیع

جمیع معقولات ومحسوسات ... ذو الجلال حضرتنه اولاشماغه ... برلرکم مراتب ومدارجدر.

ومنقاد اولوردی وقهر ولطفده جهت وحدت كوزه دوب طریق اسلم
بولوردی نتكم خبرده وارد كه (اذا تجلی الله لشیٔ خضع له) یعنی برقلبه
اعلی التجلیات اولان تجلیٔ ذات واقع اولسه اول قلب ظاهرا وباطنا حقه
سر فرو ایدر ونده انكار واعتراض قالماز زیرا حقله باطل بر یرده اولماز
(محرره) دل عارف كه اوله مظهر ذات * قالماز آینه سنده ژنك صفات
كورینور انده ابد سری ازل * بر اولور وقت ولادیله وفات *

دست بكشا دو كنارانش كرفت

همچو عشق اندر دل وجانش كرفت

* دست * ایكی معنایه كلور بری كف وبری اطراف اصابعدن اوموز
باشنه وارنجه بوراده مراد ثانیدر زیرا معانقه انكله حاصل اولور *
* كناران * كنارك جمعیدر معلوم اوله كه اعضاء انسانده ادات جمع هادر
دستها وپایها وسرها دیرلر آن ایسه جسم نامیده استعمال اولنور
نبات وحیوان وانسان كبی بوراده كناركله مراد جسم نامی اولان
انسانك اطرافی اولمغله آخرنه آن الحاق اولندی بازوان دیدكلری كبی
(معنای بیت) بوردكه پادشاه مبشر اولدیغی مهمان غیبی نك
قدومنه بازولرن اچدی وانك اطرافن طوتدی یعنی انكله معانقه قلدی
وآنش محبتی كوهر عشق كبی جان وكوكلده طوتدی مقصود جان
وكوكلدن اكا محبت ایدوب عاشق اولدیغن بیاندر نتكم ویسی اشعارنده
كلور * سكا ایللر كبی اظهار محبت ایدمم * بن سنی ایكی كوزم جان
وكوكلدن سورن * وباقی نظمنده كلور * قضای آسمانیدن
صاقنمق سودمند اولماز * رضادر چاره سی عشقك كورنمز بربلا
انجق * بعد ذا بو كلامده برقاج وجهله اشارت واردر (اولكسی
بودركه قدوم حبیبده استقبال ومعانقه سنت قدیمه در دیمشلردركه
ابتدا اعتناق حضرت ابراهیم علیه السلامدن صادر اولمشدر *
زیرا مرویدر كه اسكندر یونانی بطحاء مكه یه واصل اولدقده حضرت
ابراهیمك مكه ده اقامتیله اخبار اولندقده تواضعا مركبندن نزول ایدوب
ماشیا حضرت ابراهیمه ملاقی اولدقده حضرت ابراهیم اكا سلام
ویروب اعتناق ایلدی وفخر عالم صلی الله علیه وسلم دخی عمیسی جعفر
رضی الله عنه حبشدن قدوم ایتدكده انكله معانقه ایلدی واول كون

فتح خیبره مصادف ایتکله افرح بفتح خیبرام بقدوم جعفر بیوردی
فاما اولکه اعتناقدن وکذلك تقبیلدن منع ونهی اولنشدر عریان
وعلی وجه الشهوة اولغه محمولدر متقمص اولوب وعلی وجه المبرة والکرامة
اولیجق لابأس سدر * نتکم صلحا ارا سنده شایعدر مصافحه مسنونه
کبی وانسان العیون نام تاریخده کلور که فخر عالم صلی الله علیه وسلم
جحفه نام موضعده برغدیرده شنا ورلك ایدوب (لیسبح کل رجل منکم الی
صاحبه) بیوردقده اول غدیرده موجود اولنلرك هر بری کندی
صاحبنه سباحت ایدوب فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله حضرت صدیق
رضی الله عنه قالدقده فخر عالم دخی صدیقه طوغری عزم وسباحت
ایلیوب حین وصولده انکله معانقه ایلدی پس بوندر فخر عالمك فی الجمله
سباحتی ثابت وعریانا اعتناقی دخی معلوم اولدی زیرا محل امندر
امن اولمیجق بالاده اشارت اولندیغی اوزره ممنوعدر انکیچون
مکاعمه ومکامعه دن نهی اولندی مکاعمه دن مراد تقبیل
ومکامعه دن مراد ایکی کشی ثوب واحدده بلا ستر بینهما
مضاجعه در (ایکنجیسی بودر که عشق که افراط محبتدر محلی دل
وجاندر ودل وجان بوراده برمعنایه درکه کوکل وقلب دید کلریدر
نتکم شرحی مرور ایلدی سببی بودر که دل وروح سلطانی ایله
جسد میاننده واسطه در عشق عاشق ایله معشوق اراسنده واسطه
اولدیغی کبی (لمحرره) عشق برسر رشته دردردست اولمازسه اکر *
* وصل یاره غیری یوزدن کسه اولماز چاره کر * (اوچنجیسی بودر که
شاکردك استاده ومریدك شیخنه محبتی جان وکوکلدن کرکدر که
محبت حقیقیه در زیرا سبب کمالی وباعث حسن حالیدر ومحبتك اثری
خدمتدر پس خدمت ومحبت ایکی رابطه درکه طالب مطلوبه انکله
اتصال بولور وواصل مرام اولور (دردنجیسی بودر که انسان کاه
اولورکه برنسنه نك حقیقتنه فراست ایله واصل اولوب تجربه یه محتاج
اولماز زیرا تجربه ایله وقوف مدت طویله ده تفتیشه موقوفدر نتکم شیخ
سعدی بیورر * بایام تابرنیاید بسی * نشاید رسیدن بغور کسی *
فراست ایسه بویله دکلدر زیرا نوردر نورك ظهورنده ایسه ظلمات مرتفع
اولور نتکم حدیثده کلور (اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنور الله)

مطلوبه اولاشمز ویلی محبته ی خدمته

پس کرچه پادشاهه واقعه سنده مبشر اولدیغی اوزره مهمان غیبینك حقانیتی حقنده علم ضروری حاصل اولمش ایدی ولکن بوندن قطع نظر آنی کوردیکی کبی عاشق اولدی وفراستله کنهنه اطلاع تام بولدی وصدقنه برهان طلب ایتمکه حاجت قالمدی * بوسبیدندر که فخر عالم صلی الله علیه وسلم مدینیه تشریف ایتدکلرنده احبار یهوددن عبدالله بن سلام زیارتلرینه کلوب اول جمال بی مثله ملاقی اولدیغی کبی (ماهو بوجه کذاب) دیوب بی توقف سلسله بند اسلام اولدی ودارینده سعادت وسلامت بولدی بوندندر که بعض طالب حق اولنلردخی صحبت اهل ارشاده ابتدا دخوللرنده طرفیندن شهادت دل حاصل اولور فافهم (لمحرره) یوزك صحاسنی کورمز شوجانکه اعمادر * نیچه کورر که اسم پرده مسمادر (بشنجیسی بودر که قدوم حبیبده وموا ضع مسرتده اظهار سرور وشکرمو فور ایتمك مسنون ومأثوردر انکیچون غائبك قدومنده شکرانه قربان وولادتده وعرسده وامثالنده ضیافات واحسان اولنور واعیاد ونظائرنده تزین ونیچه رخصتلرله عمل قلنور (لمحرره) قدوم یار سروریله ویرمك اولور جان * فکیف درج در پاك وسبحهٔ مرجان * (التنجیسی بودر که روح سلطانی زیاده مستعد اولمغله دست اجتهادله مرشد کاملك سرنه معا نقه ایلدی ومرشدك دست ودامنن طوتوب حالنه مشغول اولدی واغیاره التفات ایتمدی نتکم دیمشلردر * ع * قونه دیرلرسه دیسونلر طوته کوریار اتکن * وبردخی مرشدك وجودی حقیقته اشارتدر واول حقیقته معا نقه آلك دست ودامنن اخذ وخدمتنده اجتهادله در * ع * روی محمود وخاك پای ایاز

﴿ دست و پیشا نیش بوسیدن کرفت ﴾
﴿ وزمقام وراه پرسیدن کرفت ﴾

* پیشانی * آلندر جبهه کبی زیرا پیش اوکدر آخرنده که یا نسبت والف ونون تاکید نسبت ایچوندر النه پیشانی دیدکلری باشك اوکنده اولدیغندن اوتوریدر معلوم اوله که فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیت سابقده ذکر اولندیغی اوزره حضرت جعفر رضی الله عنهه ملاقی اولدقده ایکی چشمی اراسن تقبیل ایلدی وابوبکر رضی الله عنه دخی

فخر عالم مقبوض اولدقده يوزلرندن نقابى رفع ايدوب بويله ايتدى و (طبت حيا وميتا) ديدى واصحاب حضراتى رضى الله عنهم اطراف رسول اللهى تقبيل ايدرلردى بوسبيدندركه عالمك وياشورعك على سبيل التبرك يدى تقبيل اولنور زيرا حجر اسود يمين الله صورتى اولمق حسبيله تقبيل واستلام اولينجق اوليمينك حقيقتى اولان يد انسان كامل بطريق الاولى تقبيل اولنور (معناى بيت) بودركه پادشاه مهمان غيبيك تبركا النى وكرامة النى اوپمك طوتدى يعنى اوپدى وآنك راه ومقامندن سؤاله آغاز ايلدى * يعنى يول احوالندن وكيفيت سلوكندن وساكن اولديغى شهردن صوردى زيرا مقام ايله مراد مكان حسيدر * (بوندن ظاهر اولور كه انسان مهمانك على وجه الانبساط والملاطفة احوالن سؤال ايلمك سنت قديمه دركه تاكه مهمان دخى منشرح وصاحب خانه ايله مستأنس اوله مع هذا سؤال ايله استحصال مجهول اولنور ويامسؤل عنه اولان نسنه معلوم ايسه (علمان خير من علم واحد) موفقنجه انضمام علمين ايله تقوى وتأكيد حاصل اولور بعده امر شدك الن اوپمك مبايعه صورتيدر زيرا يمين محل مبايعه در انكيچون فخر عالم صلى الله عليه وسلم بيعة الرضوانده حضرت عثمان رضى الله عنه بيعتيچون ايكى اللرن بر برى اوزرينه وضع ايتديلر * وسائرلردخى حين مبايعه ده ومعاقده ده ال طوتديلر ومرشد ايله مبايعه فخر عالم ايله مبايعه حكمنده در زيرا وارثدر وكيلك الى ايسه اصل الى كبيدر وفخر عالمه مبايعت دخى الله تعالى يه مبايعتدر نتكم قرآنده كلور (ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله) وحجر اسودى استلام اتمك بو مبايعه نك صورتيدر نتكم حديثده كلور (الحجر الاسود يمين الله فى ارضه فمن لم يدرك بيعة رسول الله فمسح الحجر فقد بايع الله ورسوله) وبر روايتده كلوركه (الركن يمين الله فى الارض يصافح بها عباده كما يصافح احدكم اخاه) اصل بودركه بر پادشاه تحته جلوس اتدكده بطريق المبايعة يمينى تقبيل اولديغى كبى حجر اسود دخى يمين الله منزله سنه تنزيل اولنوب حاج ومعتمر اولنلره تقبيلى مسنون اولدى پس كعبه وحجر اسود وكرسى كريم وامثالى تمثيل بابندندر حقايق انسان كاملدن مطلوبدر * ومرشدك النى پوس اولنديغنك سرى

بودر كه الن مظهر حقيقت و مجمع آثار ولايتدر انكيچون فخر عالم صلى الله عليه وسلمك نورپاكى آدم عليه اسلامك النده ظهور ايتدى وبعد الدعاء يوز مسح اولنده قدهالندن ابتدا اولندى ومرشدك مقام معنويسى مقام فنا و بقا وجاى بيجدر انكيچون من وجه معلوم ومن وجه مجهولدر نتكم بالاده اشارت اولندى وآنك راهى طريق فقردر وسلوكى حالنده مرور ايتديكى مراتبدركه عالم اكوانه كوره يكرمى سكز عدد منازل كليه در وعالم آلهه كوره دخى زياده در نتكم شرح اولندى بونلرى سؤالدن مراد استرشاد واستعلا مدر زيرا مقصد تعيين اولنمقجه وغايت بلنمدكجه واحوال طريقه وقوف بولنمقجه سلوك ممكن اولماز وقرآنده كلور (فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لاتعلمون) اهل ذكر حقيقى ارباب حقيقت اولنلردركه انلرده اصلا نسيان يوقدر بلكه حضور دائم اهليدر پس معارف دنيويه وعلوم رسميه علماء ظاهردن سؤال اولنديغى كبى حقايق اخرويه وعلوم لدنيه دخى علماء حقيقتدن سؤال اولنور (لمحرره) ايتسون نفس سكاعارله آل * جهلكى علمه دكش ايله سؤال *

* پرس پرسان مى كشيدش تابصدر *

* گفت كنجى يافتم آخر بصبر *

پرس امردر صور معنانسنه پرسان صوراراق ديمكدر مقصود اتصال سؤالى تصويردر نتكم لسان عامه ده بو معنايى افاده ده صور صورمز يسن ديرلر *تا* انتهاء غايت ايچوندر تركيده دك ايله تعبير اولنور نتكم لغت شاهدى ده كلور * ع * ديه تارك دى تادك داخى نيز * نتكم وا قعدر *چين سحردن بركون اولوردى صواش اخشامه دك * پر صدا اولمشدى عالم رومدن تاشامه دك * بو بيتك مصراع اولنده ادات انتها دك لفظيدر وثانيسنده تادر زيرادك آنى تأكيد ايچون كلمشدر بوندن معلوم اولوركه تا لفظى تركيده دخى مستعملدر * صدر * اصلنده كوكسدر صكره هرنسنه نك مقدمنده استعمال اولندى قاضى عسكرلره سائر قضات اوزرينه تقدملرنه بناء صدرين ديدبلر (معناى بيت) بودركه پادشاه سؤال ايده رك آنى تاصدره چكدى ومقدم مجلسه اجلاس ايلدى وجمله نك اوزرينه تقديم ايتدى * زيرا خلق اراسنده جارى

اولدیغی اوزره تقدیمده تعظیم زیاده‌در خصوصا تقدیم استناد توقیر باینده‌در شویله که تأخیری ترك ادب وباعث حرمانددر دیدیکه آخر صبرله کنج عظیم بولدم * بونده مهمان غیبی خزینه یه تشبیه واردر زیرا خزینه اموال نفیسه‌دن عبارت اولدیغی کبی مهمان غیبی انواع علومدن عبارتدر وجواهر معارف کان ونفایس حقایقه مخزندر (بوندن فهم اولنور که عزیز المنان اولان نسنه یه وصول صبرله ومقاساة شدائدله اولور نتکم خواجه حافظ کلامنده کلور * کو بند سنك لعل شود در مقام صبر * آری شود ولیك بخون جکر شود (و بونده صدرله مراد عالم کونه کوره قلم اعلادر که مقدم مخلوقاتدر وعالم آلهه کوره مبدأ اصلی ومرتبهٔ احدیتدر و کنجله مراد حدیث قدسیه ده وارد اولان کنز مخفیدر نتکم کلور (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) وبو کنزك مبدأ ظهوری اکرچه که حقیقتده مرتبهٔ احدیتدر ولکن بومرتبه‌ده ذاتك ظهوری ینه کندی ذاتنه اولمغله مقدم مخلوق اولان قلم اعلادن اعتبار اولندیکه حقك مظهر تامده ظهوریدر وصدرله آخر جمع ایلدی زیرا نشأهٔ انسانیهٔ آخر النشأتدر واك آخر منکشف اولان صدر اولدر یعنی تفصیل اوزره زیرا بدایتده نهایتدن منکشف اولان اجمالدر تفصیلی وصولده حاصل اولور والا مبتدی ومنتهی برابر اولمق لازم کلور یعنی روح سلطانی مرشد کامله نزول اعتباریله اولان منزل اولهدك احوال طریقی وواصل اولدیغی مقامات قرنی سوءال ایلدی وبو سببدن آخر کنز مخفی یه دك علمی ایردی وعلمله قناعت ایتیوب استعدادی اولدیغی جهتدن مدت طویله سلوك ایله عین الیقین مرتبه‌سنده اول دفینه یی بولدی وتنکنای جسدده بوقدر زمان کوشه نشین یعنی تعلق حسبیله اکا قرین اولمغله آخر ظلمتده آب حیاته واصل اولدی ونفس حیوانی مرض وبلاسندن قورتلدی (لمحرره) صدره ایرمك استریسك صبر قیل * جانکه چل سال کامل جبر قیل * مرده اول وار جملهٔ اوصافدن * کند که بوجسم خاکی قبر قیل

﴿ کفت ای هدیه حق ودفع حرج ﴾
﴿ معنیٔ الصبر مفتاح الفرج ﴾

* هدیه * تشدیدله لطفه متعلق نسنه درکه خلق بری برلرینه اهدا
ایدرلر ضرورت وزنیچون تخفیف اولنمشدر همزه اضافت ایچوندر
اضافتی اسم حقه تخصیصك وجهی بودر که هدیه ایله اضطراب
دل مرتفع اولوب ثبات وسكون حاصل اولور انكیچون حدیثده كلور
(تهادوا تحابوا) دفع * بورا ده رفع معناسنه درزیرا فرق ایدوب
دیمشلردر که دفع دالله قبل الوقوع ورفع رائله بعد الوقوع استعمال
اولنور * حرج * اصلنده ایكی نسنه نك مجتمعنه دیرلر ارالرینك ضیق
تصور اولنمغله طارلغه حرج دیدیلر بورا ده مراد كوكل طارلغیدر زیرا
قلب غم وقساوتله مملو اولسه سرور وفرحه یر قالمز نتكم قرآنده كلور
(وضاقت علیهم انفسهم) اسان فارسیده تنك دل بو معنایه در
غفلت اولنمیه * فرج * فتحتین ایله انكشاف غم وزوال غصه یه دیرلر
(معنای بیت) بودركه پادشاه مهمان غیبی یه خطاب ایدوب
دیدیكه ای حق تعالینك بزه لطیف اسمنك تجلیسندن حاصل اولان
هدیهٔ بهیه وعطیهٔ شهیه سی وسبب ارتفاع ضیق دل یعنی الصبر
مفتاح الفرج مقاله سنك معنسی وحقیقتی وماصدقی بو خطابدن مراد
تنبیه ولازم فائدهٔ خبری اعلامدر یعنی سن بو معنیٔ جلیله واوصاف
جمیله ایله متصف سن دیدی وكندینك بو معنایه وقوفن بلدردی
وجائزدر كه اشغه ده مرحبا ومابعدی مقول قول اوله ولكن بعددن
خالی دكلدر * بعد ذا قادم مذكوری ایكی وجهله وصف اتدیكه
بری هدیهٔ حق اولدیغیدر زیرا جاریه نك مرضی قهر وجلال
بابندن وطبیب الهینك ورودی لطف وجمال قبیلندندر وبری دخی
سبب دفع حرج اولدیغیدركه مصراع ثانی آنی بیان واقع اولمشدر
* زیرا اطبانك معالجه دن عجزلرندن ومرضك تمادیسندن كوكل
طارلغی حاصل اولمش ایدی پس صبرله قورق حلوا اولوب حصول
مرامه وارتفاع غمه سبب اولان مهمان غیبی قدوم ایلدی وایام غم
وابتلاء منقضی اولدی وصبر شكره تبدل بولدی نتكم علوی نظمنده
كلور * چقنجه لجهٔ غمدن كناره وجود * شدائد والم روزكاره قتلنه لم
وخواجه حافظ دیواننده كلور * سروش عالم غیبم بشارتی
خوش داد * كه كس همیشه بكیتی دژم نخواهد ماند * وقصیدهٔ

لطیف اسمنك مظهری

جلالك مظهری جمالك

منفرجه اولنده کلور * اشتدی ازمة تنفرجی * بعضیلر دیمشلردرکه
ازمه نام بر خاتون اوغلان بورو سیله مبتلا اولدقده فخر عالم صلی الله
علیه وسلم خطاب ایلدی یا ازمه درد زهه صبر ایله تاکه عن قریب
وضعله انفراج بوله سن ویاخود شدتده نهایته ایرش تاکه خلاص
اوله سن زیرا شدت غایته ایرمدکجه انکشاف بولمز انکیچون قرآنده
کلور (امن یجیب المضطر) مقصود وقت اضطرارده قطعا استجابتی
بیاندر وبو سببدندرکه هر عصرده واقع اولان شدائدی دفعه برمظهر
کامل ظهور ایلمشدر واختلال عالم غایته ایروب اضطرار نهایت
بولدقده مهدی رضی الله عنه ظهوره کلسه کرکدر زیرا طبیبك قوتی
مرضك شدتنه کوره در آخر زمانده ایسه عجوز دهرك نه مرتبه
مرضه مبتلی اوله جغن اول وقتده حاضر اولنلر بیلورلر (اللهم
اقبضنی الیك غیر مفتون) بعده روح سلطانی ایله مرشد کاملك
احوالی دخی پادشاه ایله مهمان غیبی نك ذکر اولنان معامله لاتی
اوزرینه قیاس اولنه (لمحرره) روح سلطانی اولوبدر بیمار *
ای طبیبم شفای لطفك اومار * زهر قاتل ایچورمه دن جانه *
قتل اولنسون بو نفس بد چون مار *

ای لقای تو جواب هر سؤال

مشکل از تو حل شود بی قیل و قال

مشکل پوشیده وملتبس اولان نسنه در هرنه سی صیرورت ایچوندر
اشکل الامر دیرلر صارذا لبس معناسنه شکل اصلنده اتی شکال ایله
یعنی کوستك دیدکلری نسنه ایله تقیید ایتمکه دیرلر صکره مبهم ومغلق
نسنه یه بطریق الاستعاره مشکل دیدیلر کویا شکال وقید صاحبی اولدی
انکیچون حله مقارن قلدی زیرا حل برنسنه یی چوزمکدر چوزمك
ایسه باغه مکروه اولور نتکم واقع در *ع* کره غنچهٔ مقصودنی چرخ
اندی حل * قیل وقال * حقنده قیل قال چوقدر بعضیلر مصدر در
دیمشلردر قول کبی پس بوصورتده اسماء معربه دن اولورلر وبعضیلر
دیمشلردرکه اصلنده فعللردر ولکن اسماء اجناسه نقل اولنمشلردر پس
بوصورتده افعال مبنیه دن اولورلر ضرورت تعلق ایتمین کلام معناسنه
بوراده محلنده دوشمشدر زیرا برمشکل که بلاسؤال انحلال بوله

اوراده كلام ايتمك سوز وساز مقوله سى اولور انكيچون ضرورتسز سوز سويلمك حكمتدن خارجدر * بعده مصراع ثانى ماقبلنى ايضاح وبياندر (معناى بيت) بودركه اى مهمان غيبى كه سنك لقا ورؤيت جمالك هر سؤاله جواب در يعنى هرمشكل بى كفت وكوسندن منحل اولور ومنعقد اولان امورك عقده لرى سنكله چوزيلور زيرا جمالك بر آينه دركه جميع صور مرادات آنده منطبعدر وتأثيرك اولقدر دركه جميع حصول حاجات ملاقاتكله توءامدر * بوسببدندركه نيجه سالكلر منعقد اولان معانى ومشتبه اولان مراتب ارباب ارشاد قپوسنه وصوللرنده بى مكالمة وسؤال منحل اولمش والهسام آلهى ايله مقصود حصوله كلمشدر زيرا قوت استعداده كوره مرشدك لقاسى دخى مرشددر زيرا كتاب لاريب وصحيفهٔ عالم غيبدر كتاب ايسه ناطق اولسون صامت اولسون ارشاد ايچون منزلدر نتكم محكيدركه جنيد بغدادى قدس سره يه مراتب توحيددن برمرتبه مشكل اولوب بونجه رياضت ومجاهده ايتدى فتح اولمدى بالآخره اوج آيلق يرده برعزيزه اشارت اولندى قالقوب اورايه وصولده اول عزيز جنيده ايتدى بن برموزونجه دورايده يم بنم يوزم سنك يوزكه مقابل اولدقده مشكل فتح اولسون ديدى فى الواقع اويله دور ايتدى يوزى يوزينه مقابل اولدقده اولمقام فتح اولدى حقيقتى بودركه يوزدن مراد وجه قلب ومرآت حقيقيدر مرشد كاملك ذاتى نور انيده شمسه ومسترشدك ذاتى ايسه ظلمتده قمره مشابهدر پس قمر شمسه محازى اولديغى مرتبه اندن نور استفاده ايتديكى كبى قلب طالب دخى مطلوبه توجه واول جانبه منجذب اولديغى مقدار مستفيض اولور وتجليه سى قدر انعكاس نور بولور وظلمت شبهه سى آچيلور اشراقيه نك قلبدن قلبه مكالمه لرى مشهور در * مرويدركه شيخ اكبر قدس سره الاطهر كعبه ده شيخ سهروردى قدس سره يه ملاقى اولور ومكالمه سز بربرندن مفارقت ايدرلر صكره حضرت شيخدن سهروردى سؤال اولنور (رجل مملو بالسنة من القرن الى القدم) ديوجواب ايدر وسهروردىدن حضرت شيخ سؤال اولنور (بحر من الحقايق) ديوجواب ايدر * بونده اشارت واردركه روح سلطانى نك دخى مرشد كامله ملاقانى وقتنده

عجالة الوقت بعض مشكلاتی منحل اولمش ومرض نفس حيوانی حقنده بعض انحرافی اعتدال بولمشدر زيرا اول زمانه دك تهيهٔ محل وانتظار فرج ذكر اولنسان معنانك حصوانه معيندر * نوری از پيشانیٔ صاحب دلان در يوزه كنی * شمع خودرامی بری دل مرده زين محفل چرا * (لمحرره) اولسه عاشق بر نفس معشوقله كرر و برو * نور مرآتی فرازو ظلمتی اولور فرو *

﴿ ترجمانی هرچه مارادر دلست ﴾
﴿ دستگيری هركه پايش در كلست ﴾

* ترجمان* اوج وزن اوزره لغتدر زعفران عنفوان ريهقان كبی زعفرانده زا وفا مفتوحدر وعنفوانده عين وفا مضمومدر وريهقانده را مفتوح وها مضمومدر نتكم قاموسده مصرحدر پس ابن كمالك ريهقان وزننده ترجمانی انكاری منكردر ترجمان اول كسه دركه بردلی آخر دل ايله تفسير وترجمه ايليه لسان عربيدن ويا فارسيدن تركی ايله تفسير وبيان ايدن كمسه كبی بوراده ترجمه دن مراد كشف واظهاردر * دل* كوكلدركه حبهٔ صنوبريه شكلنده اولان يورك آنك ظرفيدر نتكم مولانا جامی بيورر * نيست اين پيكر مخروطیٔ دل * بلكه هست اين قفس طوطیٔ دل * و يوركه دخی بالاشتراك دل ديرلر * دستگير * لغتده ال طوتجيدر ولكن عرفده معين معناسنه استعمال اولنور* كل * كاف عجمينك كسريله بالچقدر لسان تركيده غلط ايدوب كاف عربيله كل ديدكلری بالچقدن نوع مخصوصدر معلوم اوله كه اياغی ويا ئولی قايمق و بالچغه دوشمك شر ومحنتك نزولندن كنايه درنتكم مختصرده فن بديعده اشارت اولنمشدر (معنای بيت) بودركه هرنه كه بزم كوكلمزده مضمردر سن آنی كشف واظهار ايدیجی سن وهر كمك كه اياغی بالچغه باتمشدر يعنی باشنه برقضا نزول ايتمش وبر محنته دوشمش وبر بلايه اوغرامشدر سن انك الن طوتيجی وقالدريجی سن يعنی معين وظهيرسن * مكر بمنزل مقصودره توانی يافت * زدستگيری افتادهكان عصامی ساز * وبو كلامده برقاج وجهله اشارت واردر (اولكسی بودركه ذكراولنان حكيم آلهی كشف ضميره قادر ايدی كشف ضميربودركه مكاشفك كلامی بركسنه نك قلبنده مضمر اولان معنايه موافق اولمقدر يوخسه آنك قلبنده اولانی بيلوب سويلمك معناسنه دكلدر

كشف ضميرك معناسی

کشف ضمیرک معناسی
اولدیغنک اسباب موجبی

حقیقتی بودرکه وارث حق اولان وارث کامل اسم اعظمه مظهر اولمغله کلیات وجزئیات اشیایی جامع در خلقك قلوب وصدوری مشتمل اولدیغی خواطر ومضمرات ایسه اسم علیمك تعلق ایتدیکی جزئیاتدندر * ولکن کشف ضمیر وکشف قبور وکشف جن وکشف ملك کشف آلهی یه کوره معتبر دکلدر کشف آلهی اودرکه الله تعالینك افعال وصفات وذاتنك حقایقنه تعلق ایده بوایسه کیابدر زیرا عالم آله دندرکه علویدر ماعداسی ایسه عالم کوندرکه سفلیدر (ایکنجیسی بودرکه کلدن مراد نفس حیوانی وجسم انسانیدرکه طیندن خلق اولنمشدر نتکم قرآنده کلور (هوالذی خلقکم من طین) وروح سلطانینك اناغی تعلق حسبیله اکا باتمش وانك احکام وآثاریله مقید ومبتلی اولوب ظلمت وجود قبول ایتمشدر * پس مرشد کامل ارشاد وتسلیك حسبیله آنی جسد وجسده تعلق اولان براز خدن تخلیص وتجیه ایدوب اصلی اولان ارواحه اخراج وآندن عالم آلهه ایصال ایدر (اوچنجیسی بودرکه انسان کاملك هرحالده صفتی اعانت واغاثه در انکیچون قطب وجود اولانه غوث اعظم وسائر اقطابه دخی مرتبه لرینه کوره غوث دیرلر * زیرا ظاهرا وباطنا عون ونصرتلری شاملدر خصوصا اغنیادن اولانلر فقرایه منفعت اجساد اولان اموال انفاق ایتدکاری کبی اولیادن اولانلر دخی درویشانه قوت ارواح اولان معارف بذل ایدرلر وتربیه وارشاد ایچون متعین اولدقلری جهتدن طالب حق اولانلری بروجهله استثقال ایتمزز وصحبتلرینه روا کوررلر تنزل ایله تواضعلر کوسترلر قال الحافظ * ای صاحب کرامت شکرانهٔ سلامت * روزی تفقدی کن درویش بی نوارا * (لمحرره) کلستان جهان ایچنده بوکون * کیمی خارایچره کیمی کلده یاتور * کیمی سرمنزل مراده ایروب * کیمی دوشمش میان کلده یاتور *

اغنیا باره ویرر
ارباب حقیقت دم
ویریر.

(مرحبا یا مجتبی یا مرتضی)
(ان تغب جاء القضا ضاق الفضا)

مرحبا نك معنای لغویسی واسع یره کلدك سکا طاراق یوقدر دیمکدر فاما عرفده قادمه ومهمانه اکرام قصد اولنور وبوکلمه فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن دخی صادر اولمش زیرا فتح مکه کونی عمیسی ابوطالب قزی

امهانی زیارتلرینه کلدکده مرحبا یاام هانی بیوردیلر پس بو کلمه ایله تکلم ایتمك سنت اولدی وام هانی اول کون شربت آشام اسلام اولدی * وبو امهانی درکه آنك خانه سنده معراج واقع اولمشدر اول خانه نك یری صکره حرم مکه یه ادخال اولنمشدر محراب حنبلیدن آشغه عرصه ده در * مجتبی ومرتضی * ومصطفی ومختار برمعنایه درکه لسان فارسیده برکزیده وترکیده اورندلنمش ایله تعبیر اولنور زیرا انبیا واولیا خلق عالم اراسندن اورندلنوب فیض خاص آلهی یه مظهر وانواع کرامات ایله مبشر اولمشلردر نبوت وولایتك مجموعی انبیا صفتی و یالکز ولایت اولیا حالیدر وذکر اولنان معنایه اشارت ایدوب قرآنده کلور (الله یجتبی الیه من یشاء) وبرمحلده دخی کلور (الامن ارتضی من رسول) وبرموضعده دخی (وسلام علی عباده الذین اصطفی) وبربرده دخی کلور (وربك یخلق مایشاء ویختار) ولکن معانی لغویه لری حسبیله فرق واردر یعنی اجتباء علی طریق الاصطفا جمع و برنسنه نك جمع اولمسنی تناولدر زیرا جبی فتح وسکون ایله جمع معناسنه در * انکیچون جامع الماء اولان حوضه جابیه وخراج جلب وجمع اتمکه جبایت وجا معنه جابی دیرلر و ارتضا رضادند رسخطك ضدیدر حقك برقولی اختیاری کمال رضاسنی مستلزم اولمغله مرتضی دینلدی وحدیث قدسیده کلور (هذا دین ارتضیته لنفسی) مراد دین اسلامدرکه مختار حقدر (ورضیت بالله) دیمك اللهی اختیار ایلدم وانکله اکتفا ایدوب غیری معبود طلب ایتدم معناسنه و * اصطفا برنسنه نك صفو وخلاصه سنی واختیار جزئی تناول واخذدر * دیمشلردرکه اهل الله انواع اوزرینه در (اولکیسی عوام اهل الله درمؤمنون موحدوندر (ایکنجیسی خواصدرکه سالکون سائروندر (اوچنجیسی خاصة الخاصه درکه قرب نوافل ایله متحققلردر (دردنجیسی خلاصة خاصة الخاصه درکه قرب فرائض ایله متحققلردر (بشنجیسی صفاء الخلاصه در یعنی صفوة الخلاصه درکه مقام قاب قوسین صاحبلریدرکه ذکر اولنان ایکی قربك مابیننی جمع ایتمشلردر (التنجیسی عین الصفادر یعنی ذکر اولنان صفوتدن مختار اولنلردرکه مقام اوادنی صاحبلریدرکه جمع مذکور ایله مقید دکلردر بلکه اوج مقامده بله دور اهلیدر بومعنا بزم پیغمبرمزك وکمل ورثه سنك خاصه سیدر پس

مجتبی، مرتضی، مصطفی، مختار
...درنیه معنای لغویلری اعتباریله
...

(رضیت بالله) معناسی

مولانا قدس سره نك بطريق الحكايه مجتبى ومرتضى بيور ديغى معناى مذكوره اشارتدر خصوصا مرتضى عبارتنده حضرت على كرم الله وجهه يه ايماء خاص واردر كه اكا علم كبى اولمشدر على ايسه سر دفتر اوليا وسر چشمهٔ اصفيا در انكيچون جميع اوليانك سلسلهٔ ولايتى اكا منتهى اولور پس اكمل ورثه اولانلر مظهر سر على او لمغله مرتضى اولورلر فافهم جدا * تغب * غاب يغيب دن مخاطبدر غيبت فحله حضورك ضديدر قضادن مراد مقضى سؤدر زيرا كرچه قضاو قدر و حكم خالق القوى والقدر بردر ولكن مقضى خير وشر اولور نتكم وبالقدر خيره وشره ديرلر فلان كسيه قضاء بد ايرشدى ديد كلرى مقضى بده محمولدر انكيچون دعاده يارب قضاء بد ازما بكردان ديمك جائزدر نتكم خواجه حافظ كلماتنده كلور * دوران چو مى نو يسد برعارضت خط خوش * يارب نوشتهٔ بد از يارما بكردان * پس مستخرج الفصول نام كتابده فلانه قضاء بد ايرشدى ديمك خطاء عظيمدر ديد يكى خطاء عظيمدر زيرا دعاء مذكورده قضا مقضى معناسنه اولديغى كبى قضاء بد ده دخى بويله در كفره رضا كفر اولديغى مقضى اولديغى جهتندندر والا كفر دخى قضادندر كه متعلق ايماندر * ضيق * وسعتك ضديدر وفقر و بخل وغم وامثالنده دخى مستعملدر * افضاء * فائله حريم دار وكشاده واسع بر صحرا كبى بوراده مراد فضاء قلب در كه انك طارلغندن مقصود غم وغصه وحزندر نتكم دفع حرجده اشارت اولندى وقرآنده كلور (وضائق به صدرك) الآية ضاق الفضا جواب بعد الجوابدر وياخود ضرورت وزنيچون حرف عطف حذف اولنمشدر نتكم مقدمهٔ جزريده كلور (ثم لاقصى الحلق همزهاء اى همزة وهاء) (معناى بيت) بودر كه خوش كلدك وقدم كتوردك اى بركزيدهٔ عالم وسرآمد بنى آدم اكرسن بزم ارامزدن من بعد غائب اولورسك ومقصود حاصل اولمدن بزى ترك ايدوب كيدرسك بزم باشمزه قضاى آلهى كلور وبلاى عظيم بزى بولور وحالمز اولكيدن بتر اولور وصحراء دله غم وقساوت طولوب فرح وسروره يرقالمز وبلكه بتون دنيا باشمزه طار اولور * هب سنكيچون در بم دنيا بلاسن چكديكم * يوخسه عمرم وارى سنسز نيلرم دنيا اى بن * پس سنك حضورك خير محض

وغیوبتك سر صرف در * کوستریه برمرده خدا عالمی سنسز *
زیراکه وجودك سبب امن واماندر* نتکم قرآنده کلور (وما کان الله
لیعذبهم وانت فیهم) ونبی علیه السلامك وجودی عذابدن امان
اولدیغی کبی ولی نك دخی وجودی خسراندن اماندر زیرا وارثدر *
فامابعد تمام المصلحة غیبوبت لابأسدر نتکم شمس تبریزی ایله مولانایه
واقع اولدی قدس سرهما * حقیقتی بودرکه مادامکه نفس انسانده
بقیهٔ وجود اوله وامر تزکیه کمال اوزرینه یرین بولمیه اثر غضب باقیدر *
چون مرشدك اصلاح وارشادیله اول اثر زائل اوله سبب سخط کیدوب
رحمت آلهی ظهور ایدر انکیچون سورهٔ فاتحه ده انعمت علیهم مقابله
سنده صکره غیرالمغضوب وارد اولدی زیرا فی الجمله نعمت غضبی منافی
دکلدر پس سالکلردن مبتدی ومتوسط اولنلرك حالی بونك اوزرینه قیاس
اولنه * بونده اشارت واردرکه آثارروح دوام اوزرینه اختفاده اولسه
احکام نفس ظهور ایدوب قلبده حضورقالماز وقوای روحانیهدن
بریسی مستریح اولماز پس ایمانله کفرطرح وطاعتله فسق جرح وتقوایله
میل ماسوای قطع واسرار حقایق وانوار معارف ایله ظلمات
وجودی ازاله لازمدر (لمحرره) مهر وماه منیر نوبتله *اولسه کرعالمه
مشعل افروز *ظلمتك بردخی یوزن کورمز * طالب نوراولان کشی شب
روز * بعدذا بومقامك لطائفندرکه قضایه متعلق اولان مضمون
لسان عربی اوزرینه ایراد اولنمشدر * زیرا بعض اخبارده کلورالله
تعالی رحمته متعلق امر مراد ایلسه فارسیه ایله تکلم ایدردی یعنی لسان
عربك غیری لسانه وحی ایلردی سریانی وعبرانی وغیری کبی وعذابه
دائر نسنه قصدایتسه عربیه ایله تکلم ایدردی انکیچون حضرت قرآن
لوح محفوظدن بیت العزته نزول ایتدیکی وقتده ملائکهٔ کرام صعقه
ایلدیلرزیراقرآن عربیه واسم محمدیه یی استماع ایتدکده عقابه متعلق حکم ظن
ایتدیلروبوجلالته اشارت ایدوب حدیثده کلور (بعثت بالسیف) مع هذا
رحمة للعالمین ایله معلم ورأفت عظیمه ایله توأم بروجود شریف ومکرمدر
(لمحرره) ناکهان کلسه قضاء مبرم * حاصل اولور انکله نیجه ورم *
دفعنه چاره یوقدر آه مکر * مصطفی ایده شفاعتله کرم

انت مولى القوم من لا يشتهى
قد ردى كلا لئن لم ينته

* مولى * صاحب امر اولانه ديرلر پادشاه وسائر سادات ورؤسا كبى
*قوم * رجالده مستعملدر خاصة تتكم واقعدر * ع * اقوم آل حصن
ام نساء * ولكن قاموسده رجال ونسايه شمولنه دخى اشارت اولنمشدر
بوراده تعميم انسبدر زيرا نسادن دخى كاملات كلمشدر * اشتها * آرزو
ايتمكدر فعلك مفعولى محذوفدر لايشتهيك ديمكدر * ردى * رمى وزنى
اوزره سقط فى البئر ورضى وزن اوزرينه هلاك ايله تفسير اولنمشدر
رمى وزننده اولان ردى هلاك معناسنه اخذ ايتدكلرى بحسب الغالب
سقوطه هلاك لازم اولمغله در (كلا لئن لم ينته) قرآندن اقتباسدر كلا كلمهٔ
زجر ومنع درحقا معناسنه دخى كلوب مضمون جملهيى تحقيق ايچون
مابعدنه مصروف اولور قد كلمهسى كبى لئنده لام توطئه قسم ايچوندر
لفظا ويا تقديرا قسم تقدم ايتدكدن صكره شرط اوزرينه داخل اولور
تاكه جواب قسم ايچون اولوب شرطك اولمدبغن ايذان ايليه بوراده
قسم مقدردر والله لئن لم ينته ديمكدر وجواب محذوفدر كه ردى كلمه سنك
مدلوليدر بو محلده ينته اشباع اولنور تاكه يشتهى يه موافق اوله انتهاء
نهى اولنديغى نسنهدن منزجر اولمق (معناى بيت) بودر كه اى مهمان
غبى سن امراض وجود معالجه صددنده اولنلرك مطلقا سيدى
وصاحب الامرى ومنعمى سن شويلكه سنك نعم علاج ومداواتكى
اشتها ايتميه وبلكه بالذات سنى سوميه وصحبتكه طالب اولميه تحقيق بئر
هلاكه دوشدى بوعدم اشتها وطلبدن منزجر ومرتدع اولسون
واعراضدن رجوع ايلسون والله اكر منزجر اولمز سه وسنك حقكده
قلبنده داعيه بولمزسه هلاكى مقرر ومغضوب عليه اولمسى محققدر
بونده اشارت واردر كه اهل كمال اولنلره محبت وصاحب ارشاد اولنلره
ارادت وترك بغض وعداوت لازمدر زيرا بونلرك وجودلرى سبب
نجات وصحبتلرى باعث حيات وارشادلرى مدار ترقيات ورؤيتلرى
تجلى ذاتدر * و بومقولهلر كرچه سادات جمع انام واشراف خواص
وعوامدر ولكن اكثرك عدم انتفاعلرى جهتيله ذكره تخصيص اولندى

واذا اشتاقت نفس وجد
الما بالشوق المقلج

وقرآنده (لقوم يعلمون) و نظائری کبی بعدذ انجات صور و معنوی اولديغی کبی هلاك دخی بو يله درمرض صوری‌ده اطباء بدنه عدم مراجعت بحسب الغالب موت صوری يه مؤدی اولديغی کبی مرض معنوی‌ده دخی حکمای قلبه عدم التجاء موت معنوی يه منجر اولور واول بر موت هائلدر كه موت اضطراريله انتقالدن صكره بردخی انكيچون حيات متصوردكلدر انكيچون قرآنده كلور (من كان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) مقصود عمای بصيرت در انسان اشراف اعضا اولان بصرله منتفع اولمسه هالك حكمنده در بصيرت دخی بوكا قياس اولنه * زيراوجود اعضا وقوادن عبارتدر (لمحرره) ايتمدن ضرب دست موت اخراج * ايله چشم دله براوز كه علاج *

* چون كذشت آن مجلس وخوان كرم *

* دست او بكرفت و برد اندرحرم *

مجلس جاسدندر جلس فتح وزننده اصلده ارض غليظه معناسنه در انسان جلوس ايتديكی زمان صلا بتلی بر قصدايتمكله اوتورديغی موضعه مجلس ديديلر صكره هر قعوده جلوس وانسانك هر اوتورديغی يره مجلس دينلدی واعظلرك كلماتنه مجالس ديدكاری عندالاداء جلوسلرينه بناء درخطباء العرب ايسه بحسب الغالب قياماادا ايدرلر اماحريری قعودله جلوسك ما بيننی فرق ايدوب ديمشدركه قائم اولانه امر ايدوب اقعد ونائم و ياساجد اولانه اجلس ديرلر زيراقعود علودن سفله انتقالدر انكيچون اياغنده عارضه سی اولوب حركتدن عاجز اولانه مقعد ديرلر جلوس ايسه سفلدن علوه انتقالدر انكيچون ارض نجده جلس ديديلر ارتفاعندن اوتوری * بوسببدندركه ملوكدن بری تخته كيچسه جلوس اتدی ديرلر * خوان* بوراده ضمله نعمت حاضر در كرمه اضافتی ضيافتك كرم بابندن اولمسيله در * *حرم* اوك دائره سنده اولان حوليه درلر عجم خاندان دبرعربلر خاتونلرندن حرم ايله كنايت ايتدكاری كبی عجم دخی خاندن ايله كنايت ايدرلر * وبومقول كنايه نك نظائری چوقدر * نتكم شريف كمسه دن جنابله وحضرتله و مجلسله كنايه ايليوب السلام علی حضرته المبارك وجنابه الشريف ومجلسه اللطيف ديرلر مقصود كندی اوزرنه سلامدر

اثريزنك معناسی

ولكن حضرت وجناب ومجلسك اكا نوع تعلق اولغله اجلالا واعظاما طريقهٔ كنايه يه سلوك ايدرلر (معناى بيت) بودركه چونكه خارجده اول مجلس وانك اوزرينه مترتب اولان قدوم ضيف ضيا فتى بكجدى واكرام مهمان رن بولدى پادشاه انك الن طوتوب حرمنه ايلتدى نتكم كبار ناس اراسنده عادت جاريه دركه اكرام مراد ايتدكلرى كمسه نك بالذات اوكنه دوشرلر ويا الن طوتوب بر موضعدن بر موضعه ايلدرلر وملاطفه ومباسطه كوسترلر خصوصا كه حر كتلرى مصلحت مهمه يى متضمن ومنفعت مخصوصه يى مشتمل اوله بونده اشارت واردر كه روح سلطانى مرشد كاملك صحبتنه داخل اولدقده طريقت نامه لرده توصيه اولديغى اوزره ماملكندن نسنه بذل ايتمكله وخصوصا اطعامله اكرام ايلدى وانابت كرده اولوب آنى حرم دله ايلتدى تاكه نفس حيوانينك احوالنى عرض ايليوب سرندن آكاه قله (لمحرره) قنده اغزى آچق واريسه چوكل * اتمه بلبل كبى آنى همراز * كوته ايت قد رازى افشادن * اوليه تارسن آه دراز *

﴾ قصهٔ رنجور ور نجورى بخواند ﴿

﴾ بعدازانش پيش رنجورش نشاند ﴿

* قصه * كسرله امر وخبر وحديث وسلفك حكايه لرى زيرا قص تتبع الاثر يعنى بر نسنه نك ايزن اراموق وايزنه كتمكدر پس قصه وقصص اخبار متبعه معناسنه در * رنجور * خسته در تركيده تحريف ايدوب رنجل ديرلر اصلنده الله اعلم واوك فتحيله در رنجلو معناسنه زيرا ورذو معناسن افاده ايدركه تركيده اندن لوايله تعبير اولنور * رنجورى * ده يامصدريه در * خواندن * فتحله وواو رسميله اوقومق ودعوت ايتمك بوراده مراد بيان وتقريردر * *رنجو رش *ضميرى نشانده مقيد درنشاندش ديمكدرضمير اولى تاكيددر نشاندن نشستن لفظنك متعديسيدر نصب واجلاس ايتمك معناسنه (معناى بيت) بودركه خسته نك وخسته لكنك خبرنى بيان وتقرير ايلدى وحال وشاننى بلدروب سويلدى اندن صكره آنى خسته يانته اجلاس ايلدى عادت ناس اوزرينه كه حكمايى خسته يانته اجلاس

ایدرلر تاکه بیت آتیده کله جك اموره مطلع اوله لر (بوندن فهم اولنور که پادشاه طبیبه استدلالی یوزندن حاصل او لاجق علمی تقویت ایچون مقدم مریضك بعض احوالنی اعلام ایلدی * زیرا اعلام علم طبیبه کوره بینه کبیدر انکیچون فقهـا دیمشلردر که برقاضینك برماده یه علمی لاحق اولسـه خارجدن بینه اولمدقجه حکم ایتمك کرکدر * مقصود روح سلطانینك حکیم آلهی یه نفس حیوانی نك مرض نفسانی یه مبتلی ومیـل ماسـو ایله رنجورآسـا اولدیغنی اعلامـدن صکره حکیم آلهی دخی بالذات استعلام احـوال ایچون نفس حیـوانی ایله اولان معامله سن بیاندر (بونده اشـارت واردرکه مریض اولان کمسنه طبیبه و طالب حق اولان مرید مرشـده مقارن کرکدر ترجـان الله ایش بتمز وایراقدن تیمار ایله مرض کتمز انکیچون مثـل مشهوردرکه اصمرله حج قبولی اولمز دیرلر

﴿ رنك رو ونبض وقاروره بدید ﴾

﴿ هم علامات هم اسبابش شنید ﴾

* رنك روی * یوزك لونیـدر دیمشلردرکه اخلاط اربعه دن قان غالب اولسه چهره نك لونی قزل وصفرا غالب اولسه صاری و بلغم غالب اولسه بوزارق وسودا غالب اولسه سیاهه مائل اولور * نبض * لغتده طمرك حرکتنه دیرلر اماعرف خاصـده متحرك اولان معهود طمرده مستعملدر اطبا دیمشلردرکه نبضك احوال مختلفه سی واردر * اکر نبض سریع یعنی تیز تیز حرکت ایدرسـه حرارته دلالت ایدر * واکر بطی یعنی کیج کیج حرکت ایدرسـه برودته دلالت ایلر * واکر وسـط حرکت ایدرسـه اعتداله دلالت ایلر * واکر عریض یعنی طمرطولو وانلو اولورسه رطوبته ومادہ چوقلغنه دلالت ایلر * واکر دقیق یعنی اینجه اولورسه یبوسـته وماده ازلغنه دلالت ایلر * واکر مشرف اولورسه یعنی قتی یوکسك حرکت ایدرسه حرارته دلالت ایلر * واکر منخفض اولورسـه یعنی الچق حرکت ایدرسـه قلت حرارته دلالت ایلر * واکر قوت ایله حرکت ایدرسـه که پرمغه قتی قتی طوقنه مزاجـك قوتنه دلالت ایلر واکر ضعیف اولورسه ضعفنه دلالت ایلر * واکر لین یعنی یومشق اولورسه رطوبته دلالت ایلر * واکر صلب یعنی قتی وپك

اولورسه پیوسته دلالت ایلر * واکر حار یعنی طراسی اولورسه حرارته دلالت ایلر * واکر بارد اولورسه برودته دلالت ایلر * واکر مستوی اولورسه یعنی بر دوزه یه حرکت ایدرسه ایودر بدنك خوشلغنه دلالت ایلر واکر مختلف اولورسه بدنك حالی یاوزلغنه دلالت ایلر * واکر هم سریع وهم لین اولورسه دم غلبه سنه دلالت ایلر * واکر سریع وصلب اولورسه صفرا غلبه سنه دلالت ایلر * واکر بطیء واین اولورسه بلغم غلبه سنه دلالت ایلر * واکر بطیء وصلب اولورسه سودا غلبه سنه دلالت ایلر معلوم اولاکه دمك طبیعتی کرم وتر وبلغمك سرد وتر وصفرانك کرم وخشك وسودانك سرد وخشکدر نتکم بوستانده کلور * مزاجت تروخشك وکرم است وسرد * مرکب از ین چار طبعست مرد * یکی زین چو بردیکری یافت دست * تراز وی عدل طبیعت شکست * قاروره * شراب وامثالی نسنه قرار ایدن زجاجه یه دیرلر بوراده ذکر محل واراده حال طریقیله در * زیرا مقصود قاروره ایچنده اولان بولدر اطبا دیمشلردر که قارورهنك رنکی تورنج قابی رنکی کبی اولورسه ورایحه سی قتی تیز وقوامی قتی غلیظ وقتی رقیق اولمازسه اعتداله دلالت ایلر وصافی ودیبنده ویاچورهسنده ویا اوستنده غلیظ ثفل اولورسه کم اکا رسوب دیرلر اعتداله ونضجه یعنی اخلاطك پشکن ایدوکنه دلالت ایلر واکر قزل و بولانق اولورسه قان غلبه سنه دلالت ایلر * واکرقتی قزل ویاقره اولوب صافی ورقیق اولورسه سودا غلبه سنه دلالت ایلر واکر قتی صاری وصافی رقیق اولورسه صفرا غلبه سنه دلالت ایلر واکر کپی چوق وغلیظ اولورسه بلغم ویلچوقلغنه دلالت ایلر نقدرکم قاروره صاری ویاقزل اوله اول قدر حرارته دلالت ایلر وهر قارورهکم آق ویاصاری ویا قزل اولمیه هلاکه دلالت ایلر (والله اعلم) اشته بوعوام حالیدر خواص اولنلر ایسه اللهه اعتماد ایدوب اسبابه التفات ایتمزلر نتکم احمد بن ابی الحواری ایدر محمد بن سماك مریض اولدی قارورهسن بر نصرانی طبیبه ایلتمك استدم یولده کیدرکن برلباسی پاك کوچك رایحهلی کمسنیه ملاقی اولدم قنده کیدرسن دیو سؤال ایلدی قضیه یی خبرویردم اول اوکیمسه سبحان الله

حقك ولیسنه عدوسندن استعمالی ایدرسن الکده کن بره اورواین
سماکه د یکم اغرین برینه الینی قوسون دخی (و بالحق انزلناه و بالحق
نزل) دیسون دیو غائب اولدی دونوب کلوب ابن سماکه واقع اولانی
خبر ویردم اول دخی دیدیکی کبی ایلیوب فی الحال اول مرضدن خلاص
اولدی واول کوردوکك کشی حضرت نبی علیه السلام ایدی دیو بوردی
(لمحرره) التجا ایله اطبایه * بس دکلمی علاج روحانی * نیلسون
جسم ضعیفه تیمار * چون قبول ایلیه روح آنی * بدید * کور دی
دیمکدر شهریان عجم بانك کسر یله وروستاییلری ضمیله اوقورلر ایکیسیده
وجهدر * بعد ذا * بو کلام اکتفا قبیلندندر زیرا نبضه خفی اولدیغی
جهتدن رؤیت تعلق ایتمز بلکه مسله وقوف حاصل اولور وکذلك
مصراع ثانیده اشمك اسبابه کوزه در علاماته کوره کور مکدر * هم
لفظنده ابن کمال دیمشدرکه هم موافقت ایچوندر ایکی کشینك یورمکده
ایاقلری بری برینه اویوشسه همپادیرلر وعلی هذا برهم دخی واردرکه
اندن ده ایله تعبیر اولنور مثلا او ده کلمسدی دیه جك برده عجم اوهم
نیامدبر وهم برمعناده دخی مستعملدرکه ترکی دالده ده هم ایله تعبیر
اولنور تکیم واقعدر * بدان کس نام غواص بود زرق * که هم
درجوید وهم ترسداز غرق * همچنان * ده که هم ده اول همدر ترك
هم او یله در دیر عجم همچنا نست دیر انتهی باختصار ظاهر اولان
بودرکه هم ایکی معنایه کلورکه بری موافقت وبری جمعیت ومعیتدر
ابن کمالك اشارت ایتدیکی معنای ثانی وثالث جمعیت ومعیت بابندندرکه
نیز لفظی کبی واو عاطفه معناسن افاده ایدرکه ترکیده اندن دخی
ایله تعبیر اولنور بیت مثنویده ونظائرنده اولان هم دخی بومعنایه
محمولدر والله اعلم (معنای بیت) بودرکه طبیب قادم رنجور
متقادمك یاننه اوتوروب یوزنك رنکنه وقاروره سنده اولان بولانق
لونه نظر ایلدی وطمرنه یا پشوب حرکتنك کیفیتنه وکیفیتندن
حقیقت مرضه مطلع اولدی مرضك هم علاماتنی کوردی وهم لسان
پادشاهدن اسبابنی اشتدی واستدلال ایلدی زیرا دیمشلردرکه (علمان
خیر من علم واحد) اسبابی جمع ایراد ایلدی زیراکاه اولورکه برنسنه نك
اسباب کثیره سی اولور مثلا حمانك سببی تعفن اخلاطدر ولکن

خارجدن دخی اسباب کثیره سی واردر * بعده ذا مریض بدننك
رنك رویی ذکر اولنان تفصیل اوزرینه‌در ولکن مریض عشقك رنکی
صاری اولور نتکیم یونس امره کلماتندر کلور * صوردم صاری
چیچکه بکزك ندن صرردی * جواب و یردیکه عاشق بکزی صاری
اولور ونائلی نعتنده کلوز * صررر ذکر وفکرك چهره سن
ارباب توحیدك * سیه‌خاکی زرایلر کیمیادر یارسول الله * ومبتدی
اولان سالکك اونی دخی بویله در زیرا ریاضتدن وغم طلبدن
چهره‌سی صرارر ولکن منتهی اولنلرك اونی ستر حالنده بیاض وصافی
وتجلی حالنده قرمزی اولور زیرا اول وقتده حرارت غریزیه مشتعل
اولوب چهره‌یه تغیر کلور واستیلاء حرارتدن ناشی رطوبات دخی
سطح بدنه انتقال ایدوب عرق یعنی در حاصل اولور انکیچون
بو حرارت زائل اولدقده دتره‌مك واوشمك عارض اولور * زیرا
حسمه خارجدن هوا تأثیر ایدوب برودت مزاجه سبب اولور نزول وحیدن
صکره فخر عالم صلی الله علیه وسلمك تدثری بو معنایه بناء تسخین
مزاج ایچون ایدی نتکم قرآنده کلور (یاایها المدثر) وغافل ومحجوب
اولنلرك لونلری دخی قزلدر ولکن بو حمرت کثرت اکل وشربدندر *
زیرا بو کثرت ایله حرارت غریزیه قوت بولوب ظاهر بدنه نضارت
وطررات حاصل اولور انکیچون حار المزاج اولنلر چوق لباس
کیمزلر وچهره‌لری دائم سرخ رنکدر وبویله اولمق مذمومدر ونفس
حیوانی‌نك ریاضتدن مقدم اولان اونی بو نوعدندر وهدایی قدس
سره کلماتنده کلور * عادت ایدینه طوقلغی * وحدتده اول قوچوقلغی *
یولداش ایدرسك بوقلغی * دوست ایلنه یتسك کرك * مصراع
اول طبیعته ومصراع ثانی اصلاح نفسه اشارتدر زیرا کثرته میل
ایتمك هوای نفسدندر ومصراع ثالث فناء کلی‌یه ورابع
مطلب اعلایه وصوله اشارتدر * ونبضدن مراد نفس حیوانی‌نك
ماسوایه میلی‌نك عرفی متحرك اولمقدر وجائزدر که نبضه یاپشمق
تجربه‌دن کنایه اوله نتکم بر ماده ده فلانك نبضنی طوتدم دیرلر مراد
تحصیل وقوف ایچون فی الجملة تعرض ایلدم دیمکدر * اکرچه که
مرشد کامل اولان تجربه‌یه محتاج دکلدر * زیرا بادی امردن نور کشف

وحدت وجود حقنده
نه گوزل ... موجز ا

وقوت فراستله حقیقت حاله مطلعدر فاماعلم مرتبه سنه خارجدهٔ شهود منضم اولمجق امتحان اولنمق شایعدر * حقیقتی بودر که وجود انساندن مترکب اولد یعنی جسم وروح ووجود نه تابع اولان شریعت وحقیقت مرتبه لرن رعایتـه مبنیـدر فافهم جدا * و قاروره دن مراد زجاجهٔ دلدر که ایجنده اولان بو ایله مرادنیا وهوادر که بوسببدن طاب حقده مزاجی منحرف اولمشدر الحاصل مرشـد کامل نفس حیوانینك رنکنه باقدی ونبضنه یاپشدی وقار وره سنه مطلع اولدی بلدیکه حیوانیتی غالب وماسوایه میـلی زیاده وحب دنیا وشهوات ایله آلوده در (لمحرره) ای کمال اهلنـه اولان بنده * دیمه زینهارشـویله یم بنـده * کوزی آچقلره نمایاندر * اول کسك حالی کم دوشه بنده *

* کفت هر دار و که ایشان کرده اند *

* آن عمارت نیست و یران کرده اند *

* دارو * حکیم اوتی ودرمان معناسنه در * ایشـان * ضمیرجمع غائبدر مفردی اودر طبیبانه راجعدر * اند * است لفظنك جمعیدر که ادات خبردرآ بعید ایچون اشارتدر عربیده ذلك کبی آن لفظنك اولفظندن فرقی بودر که آنك مدلولی مجرد اشارتدر اسم معین واسم مبهم ایله جمعی جائزدر مثـلا آن زید وآن کس دینـلور اما اونك مدلولی شئ مبهمدر پس شئ مبهمه و یاشئ معینه دلالت ایدن اسمـله جمعی جائز دکلدر مثلا اوزیدواوکس دینلمز * عمارت * خرابك نقیضیدر عرب معمور وخراب وعجم آباد وویران دیر (معنای بیت) بودرکه هردرمانکه طبیبلر جاریه خصوصنـده ایلدیلر اول درمان قبیلنـدن دکلدر بلـکه درد قبیلندندر درد ایسـه وجودك ویرانلغنه سـببدر عمارتنه دکل پس بوکلامده مسببی سبب مقامنه اقامت واردر * بعدذا بوکلامده طریق مبالغه یه سـلوك واردر تتکم ادات شمول اولان لفظ هردن مستفـاد در و یاخوداکثر کل حکمنده قلنمشـدر وجائزدرکه حقیقتنه محمول اولوب اطبـانك اصلا وقوفلری اولمیه و هر معالجه لری عقیم کله والافی الجملة اثرمشاهده اولنور دی وبعض مرتبه خفت مرض بولنوردی تتکم اوائل داستانده ایراداولنان بعض ابیات بومعنایی مؤید و بومضمونه شـاهددر ولکن احتمال واردرکه معـالجه لری کارکراولمامق ترك استثنادن ناشی

اوله پس اصلا وقوفلری اولمامق لازم کلمز بوندن فهم اولنور که جاهلك جهلنی اظهار ایتمك کرکدر تاکه خلق اکا اعتماد ایله متضرر اولمیه‌لر نتکم فاسقك فسقنی افشا ایتمك لازمدر تاکه ناس اندن احتراز اوزره اوله‌لر وبونده اشارت واردر که ارباب رسوم واصحاب تقلیدك نفس حیوانیه ایتدکلری معالجه‌لر وارشادلر یرنده دکل ایدی انکیچون زیاده انحراف مزاج واختلال حاله سبب اولدیلر زیرا مریض اولان مریضه نیجه مداوات ایدر پس اطباء جهلا جاریه‌نك هلاك صوریسنه سبب اولدقلری کبی ذکر اولنان بی وقوفلر دخی نفس حیوانیه‌نك هلاك معنویسنه باعث اولمشلردی ولکن عنایت باری یاری اولوب طبیب آلهی ظهوریله خسته‌لر هلاکدن نجات وامان بولدیلر صحت وجود واستقامت دل ایله منتفع ومغتنم اولدیلر (لمحرره) حمد لله کیم قدوم مرشد کامل ایله * نفس کافردن چوزلدی عقده‌لر زناروار * نارعشق ایچره یانوب شرکوریاسی بودلك * سکهٔ توحید اولدی اوستنه دینار وار

﴾ بی خبر بودند ازحال درون ﴿

﴾ استعیذ الله مما یفترون ﴿

درون کلمه سنده اولان درایچ معناسنه‌در درون ایچرودر آخرنده کی واو نسبت ونون تأکید نسبت ایچون زیاده قلنمشدر لسان فارسیده حرف یادن معنای نسبت اخذ اولندیغی کبی واودن دخی اخذ اولنور نتکم هندو دیرلر وترکیده عزتلو دخی بو قبیلدندر حال درون صفت دادر *استعاذه* عوذدندر غیره التجا وتعلق معناسنه استعاذه پناه دیلیوب التجا کوسترمکدر *افترا* یلان دوزمکدر کذبدن اخصدر * زیرا کذب کاه اولور که غیره تقلید له اولور اصلی فری در قطع وزننده جلدی علی وجه الاصلاح قطع معناسنه‌در وافرا علی وجه الافساد قطعدر (معنای بیت) بودر که اطبا حال دلدن وصفت باطندن بی خبر ایدیلر * دعوی حذاقت وتعیین مرض وتخصیص معالجه ایتدکلری کذب وافترا مقوله‌سندن ایدیکه واقعه مطابق دکل ایدی بن اللهه صغنورین واکا پناه طوترین انلرك افترا ایتدکلری نسنه‌دن ویا افترالرندن زیرا برنسنه که افترا و بهتان وشر وطغیان قبیلندندر اندن اللهه التجا اولنور تاکه دفع ایلیه وانسانه انکله اتصاف کوسترمیه بوراده مدعیلری

شیطانه وافترالری شر شیطانه تشبیه واردر انکیچون آللهه استعاذه ایلدی زیرا شیطان مضل وضار اسمنه مظهردر پس هرنه قدر ضلال وضرر روا ریسه انك شری تحتنده مندرجدر ولکن خیرصورتندن کورینن اهل شره شیطان ابیض دیرلر اسوددن بو اشددر زیرا مکری خفی واندن احتراز مشکلدر * بونده اشارت واردر که نفس حیوانی یه معالجه صددنده اولان مدعیلر فی الحقیقة اهل دل مقوله سندن دکللردی والا * ع * اهل دل بری برین بلمك انصاف دکل * وفقیجه اهل دل اولان کیمسه اهل دلك احوالندن باخبر اولور بی خبر اولماز پس انك که دردی درونه متعلقدر برون اهلی آنی نه بیلور *بیت* نه بلسون حالی بی درد عشق یار اولان ویسی * محبت بر بلادرکم کرفتار اولمیان بلمز بعدذا بو کلامده اولان جرح ممدوحدر * زیرا واقعی بیان طریقیله در*

* دید رنج و کشف شد بروی نهفت *

* لیك پنهان کرد وبا سلطان نکفت *

* کشف * لغتده رفع حجابدر اصطلاحده وراء حجابده اولان معانیء غیبیه وامور حقیقیه یی ادراك وشهوده دیرلر انواعی واردر بالاده بالاجمال اشارت اولنمشدر * پنهان * باء عجمینك فتحیله مخفیدر مقابلی پیدادر که مظهردر *سلطان * سلاطننندر قهرایتمکه قادر ومتمکن اولمق معناسنه انکیچون پادشاهه سلطان دیرلر (معنای بیت) بودر که مهمان غیبی جاریه نك مرضنی کوردی وحقیقتی آنك اوزرینه کزلی منکشف اولدی یعنی سرا بلدی وکشف طریقیله تشخیص مرض قلدی ولکن اخفا ایلیوب مرضی ندن اولدیغن پادشاهه سویلمدی وحقیقت حالی علی الفور بلدرمدی (سؤال اولنورسه که بوقار وده حال دروندن بی خبر اولانلرین اخبار ایتمك اظهار سروتعیین مرض قبیلندن دکلیدر (جواب بودر که اوکلام بطریق الایهام وارد اولمشدر زیرا آنك مقصودی حقیقت مرضك انلردن مستور اولدیغن اعلامدر * وبردخی بودر که مولانادن علی طریق البیان واقع اولمشدر فافهم جدا (سؤال اولنورسه که پادشاهدن اخفایه سبب ندر (جواب بودر که مقتضای حکمت اوزرینه جریاندر زیرا افشاده مفاسد چوقدر بری بودر که اول امردن جاریه نك حالنی کشفده هتك پرده واردر که صاحبی

مضل ضار اسمنه مظاهرندن

باننده انی خجالت وفضاحته دوشورمکدر مع هذا پادشاهك برودت
قلبنه دخی سبب اولوب حسن زندکانی وکمال ازدواجه مانع اولور
* وبری دخی بودرکه معشوقی اولان زرکری تحصیلده صعوبتدر پس آنی
سهولتله اله کتورمدن اوتوری عاشق ومعشوق حکایه‌سن طی ایدوب
ستر حال ایله مقید اولدی * وبری دخی بودرکه تدریج وتأنی اقتضا
ایدن اموروده عجله ایتمك مذمومدر احتمال واردرکه علی الفور افاده
وافشاده مکاشفك حالی لاف وکذافه محمول اوله * وبری دخی بودرکه
جاریه‌نك مرضی پادشاهك ملحوظی اولان امراض جنسندن دکل
ایدی پس افشاسی حکیمدن خارج اولمغله حالی اوزرینه ترك ایلدی مع
هذا دیمشلردرکه بعد الطلب منساق اولان نسنه بلا تعب حاصل
اولاندن الذدر * بونده اشارت واردرکه مرشد کامل نفس حیوانی بی
کوردیکی کبی مرضنه مطلع اولدی زیرا کندی دخی مقدما اول
مرضه مبتلی اولمش وازاله ایدنجه نیجه طبیب آلهی به مقارنت قلمشدی
ولکن براوغردن روح سلطانی به افشا ایتمدی زیرا ازاله سی
مقدمات کثیره ترتیبنه موقوف ایدی تدریجله زائل اولان بلایه خفت
اولمغله بادئ امردن روحی غمه دوشورمدی وتأنی طریقنه سلوك
ایلدی بوخسه نفس حیوانی‌نك حب ماسوی ایله حالی خراب اولمغین
روحی نا امید ایتمه‌دن اوتوری دکل ایدی * زیرا فی الجمله نا امیدلك
مرشده عدم مقارنتده اولور برنسنه‌نك چاره کری یوانده حصولی
هرنقدر متعسر کورنسه ینه میسردر نتکم مولانا حضرتلری بیورر *
کرتو سنك صخره ومرمرشوی * چون بصاحب دل رسی کوهرشوی *
نتکم محلنده شرح اولنور ان شاء الله تعالی * وبری دخی کتم ایتدیکی
کندی کماله دائر نسنه اولمغله دکل ایدی تاکه (لاتقصص رؤیاك) ایله
عمل ایلیه وحالنی اغیاردن کزلیه الحاصل مرشد کاملك روحه مقارنتی
اصلاح نفس وطبیعت ایچوندر زیرا بو معنی حاصل اولمدقچه روحك
کمالی ظاهر اولماز وبرزخدن قورتلماز پس امر سلوکده تدریج یولنی
طوتدی زیرا کمال انسان تدریجیدرکه قرق سنه‌ده حاصل اولور وریاضات
ومجاهداتده تشدید ایتمدی بلکه سهولت وتأنی کوستردی زیرا
خبرده کلور (نفسك مطیتك فارفق بها) وبرنسنه‌نك وقتی کلمدکجه

حقیقتندن آکاه ایلمدی * زیرا فائده سی یوقدر کرك مجاهدات و کرك اسرار انکیچون بومقوله حکیم آلهی دیمشلردر * زیرا هر ایشی مقتضای حکمتدر و خبرده کلور (الامور مرهونة باوقاتها) (لمحرره) اولمدین وقتی مبذوجانك * کیم بیلور لذت ودادن آنك *

﴿ رنجش از صفرا و از سودا نبود ﴾

﴿ بوی هر هیزم پدید آید ز دود ﴾

* هیزم * کسر یله شول اودن اغاجیدر که هنوز کسلمامش اوله یرنده بتوب طوره کسلدکدن صکره هیمه دیرلر * هیمه زفت طولم قدر هیمه کش اودن چکنمدر * بعدذا صفرا وسودا اکتفا قیلندندر مقصود اخلاط اربعه‌ در مصراع ثانی تمثیل و تعلیل طریقیله‌ در (معنای بیت) بودرکه جاریه‌نك رنجتی صفرا وسودا ویاغیر اخلاطك غلبه سندن دکل ایدی زیرا یوقروده ذکر اولندیغی اوزره علامتی یوغیدی اولسه لابد مرض بلنوردی زیرا هر هیزمك قوخوسی دخاننددن آشکاره کلور یعنی هر اغاجك قوخوسی اکر طیب واکر خبیث دخاننددن بللاودر نتکم عود دیدکلری اغاجك رایحهٔ طیبه‌سی دخانندن شم اولنور پس جاریه‌ده امراض بدنیه نشانی مفقود ودخان آه موجود اولمغله اول دخانله عشقه استدلال اولندی ومرض عشقه مبتلا اولدیغی بلندی بونده اشارت واردرکه نفس حیوانی نك چهره سی ارباب ریاضاتك وجوهی واصحاب مجاهداتك سیماسی کبی ریاضت ومجاهده‌دن صررمش ویا سودای حقله یانوب قررمش ویا (الفقر سواد الوجه فی الدارین) وفقنجه اثر سیادتله نشانلنمش دکل ایدی بلکه هیمهٔ زفت کبی شهوات طبیعیه واذات نفسانیه دن وجودی فربه اولمش ویوزی حمرت دم صورتن بولمش ایدی انکیچون اندن سفلیت قوخوسی کلوردی پس دود آثار طبیعته وبوی سفلیته اشارت اولور و بومقوله مرضك علاجی ریاضت ومجاهده ایله‌ در تاکه هیزم آتشده یانوب کل اولدیغی کبی وجود بشر دخی اریوب فنا بوله انکیچون وجودی هیزمه تشبیه ایلدی زیرا هیزم ایله وجود بشری ثمرهٔ خاك اولمه ده مشترکاردر اودون اغاجی نامی اولنلرك غلیظی اولدیغی کبی وجود انسان دخی بویله‌ در زیرا اسفل سافلینه رد اولنمش وانواع حجب ایله بوریتوب غلاظت قبول ایلمشدر غلیظ

وكثيف نسنه‌يی تربيه تأنى ايله اوله بنی كبی وجود انسانی يی اصلاح
دخی تدريجله در انكيچون اول ذكر جهری اندن ذكر خفی ايله امر ايدرلر
زيرا ذكر جهری آلت قويه كبيدر (لمحرره) تيشهٔ ضرب ذكر مولايی
* يونمغه نفس پليدی اله آل * ياخود آنی مثال هيمهٔ زفت
نار پر هيزه آتوب كلخنه صال *

﴾ ديد از زاريش كو زار دلست ﴿
﴾ تن خوشست واو كرفتار دلست ﴿

* زاری * ايكلدی ناله كبی زيرا زاريدن اكلمك معناسنه در ناليدن كبی زار اسم
فاعلدر زارلق ايدیجی وايكليجی معناسنه نالان كبی * كرفتار * طوتساق معناسنه
وصف تركيبدر كرفت آرديمكدر يعنی جرم وكناه كتوریجی زيرا طوتساقله
سبب يا حقيقة ويا ادعا، جرمدر صكره هر طوتقون ومبتلی ده استعمال اولندی
وجائزدر كه كرفتن آردن مركب اوله طوتمق كتور يجی معناسنه ديدار كبی
كورمك كتوريجی معناسنه (معنای بيت) بودر كه طبيب الهی اول جاريه‌نك
ايكلديسندن مطلع اولديكه اول جاريه درددرونندن وكوكل بلاسندن
زار ونالاندر تن خوش وصحتده در واول غم عشقه مبتلادر (سؤال
اولنورسه كه تن خوش اولنجه نيجه مريض ديرلر (جواب بودر كه
مقصود فی الحقيقة اخلاط اربعه غلبه سندن ناشی تنده متعلق مرض
اولديغنی بياندر بوندن ايسه تن فی الجمله ناخوش اولمق لازم كلمز زيرا
دلك عشقله تغيرندن تن دخی انحرافدن خالی دكلدر نتكم خاوری نظمنده
كلور * قدو زلف ودهانك حسرتی لام ايلدی قدم * خدا بيلور بنم
صاغ اولجاغم بو المـلرله (بونده اشارت واردر كه هر نسنه‌نك حقيقته
وصوله اثرندن استدلال اولنور نتكم نسيمی كلماتنده كلور * درويشك
پيرينی صورمق ديديلر عادت دكل * عارفانه يك نظر قبل كسوتندن بللودر
زار يلقدن وكذلك آه وامثالندن عشقه استدلاله وجه بودر كه بو معانی
امر باطن اولان قلبدن ظاهر اولور وعلوی دن سفلی يه منحدر اولان
معنی علوی‌نك حايله تكيف ايدر وعكس دخی بويله‌در نتكم برنسنه‌نك
دخانی جوهرينك حقيقتی ايله تكيف ايدوب صاعد اولور پس امدی
آه وزاری دخی بويله‌در ولكن كيفيتنی ادراك ايتمك خفی اولمغله هركس
واصل اولماز بلكه اومقوله حاله مبتلی اولان بلور (لمحرره) جكرمدن

ای پیشور بوی کباب * استشموه یا اولی الالباب * بعد ذا نفس حیوانی کرچه تن جهتیله خوش ایدی زیرا اکل وشرب وسائر معاملاتی یرنده ایدی ولکن عشق مجازی یه مبتلی اولمغله خسته حکمنده ایدی حکیم آلهی آنك حب ماسوایله نالان اولدیغن کورد کده حقیقت حالنه مطلع اولدی ودردی نه دن ایدیکن بلدی بوندن ظاهر اولور که مرض دل مرض بدندن اشد در انکیچون ادراکی خفی در شویله که تشخیصی حکیم آلهی کبی دل بیلور کسیه موقوفدر وبوندن حکیم روحانینك دخی طبیب جسمانیدن اقوی اولدیغی فهم اولندی (لمحرره) مرشد کامل ای دل بیمار * مظهر اسم پاك شافیدر * نیلسون عاشقه داروی حکیم * شربت مرشد اکا کافیدر * وبو مقامده بر معنای خفی دخی وار درکه دلدن مراد روحدر نفس حیوانی تن مثابه سنده اولمغله روح انك صور تنده نالان اولمشدر پس حکیم آلهی نفس حیوانینك زارلغن کوردکده بلدیکه بو زارلق روحکدر که نفس حیوانینك میل ماسوایله بیمار اولمسی سببیله در زیرا عارف اولان مظهره نظر ایتمز بلکه ظاهره نظر ایدر (لمحرره) نفس الندندر دلك المی * جکر انکیچون آهدن عملی

﴿ عاشقی پیداست از زاری دل ﴾

﴿ نیست بیماری چو بیماری دل ﴾

(معنای بیت) عاشقلق بللودر کوکل زارلغندن یعنی کوکل زارلغی سائر زارلقلر کبی دکلدر پس نه محلده کی اوزارلق ظهور ایده عشقه نشاندر که آنی ارباب وقوف بیلور بر خسته لك بو قدر کوکل خسته لکی کبی یعنی کوکل خسته لکی سائر خسته لکاره قیاس اولنمازز یرا سائر خسته لکلر جسمانی وبو خسته لك روحانیدر روحانی اولان مرضلر وعذابلر ایسه جسمانی اولاندن اشد واقوادز یرا معالجه سی مشکلدر وهم روح خفت واعتدال اوزرنه اولمغله بدندن زیاده متأثر ومنفعل اولور نتکم حین انتقالده کربت پیغمبر علیه الصلاة والسلامه بر وجه بودر زیرا روح شریفلری اعدل الارواح ومزاج لطیفلری اعدل الامزجه در وعمر بن الفارض قدس سره دیوانده کاور * ع * وکل بلاء ایوب بعض بلیتی * یعنی ایوب علیه السلامك بلاسی ظاهر بدنده ایدی بنم ایسه جانمده در مع هذا ایوب قوت نبوتله مؤیدر بن ایسه دکلم پس بنم بلام اندن اشدر ونجاتی شمرنده

وسطاقیه نفس وروح هوائی وجسد مثابه سی و -

كلور * ع * دردم اول دكلو دكلدر كه اوله شربتله علاج * ومولانا جامى كلماتنده كلور * نتوان علاج عشق تو كرخود طبيب را * صد بار حقه هاء مداوا تهى شود (لمحرره) صانمه آسان اوله بلاى كوكل * بو كمانك چكن بيلور زورن * طاغلره دوشدى درد له فرهاد * ديدى مجنون بوايشده معذورن * ولكن درد عشقك حالى بو بله ايكن بنه درد عشق بارسزا و لمق نه مشكل بلا درنتكم نفعى دير * بلا اندر بلا در دلده درد عشق باراما * يازقرا آكا كم بر بو بله سودادن مبرادر (لمحرره) سر مجنونى كورك لانهٔ مرغان اولدى * كمسه ون كيمسه لرك باشنه هركز بو بلا * محنت عشقه تحمل ايده مز هر بر دل * مكر اول دلكه ازلده ديدى بلا يه بلا

﴿ علت عاشق ز علتها جداست ﴾

﴿ عشق اصطرلاب اسرار خداست ﴾

* جدا * آيرو ديمكدر بوراده نوعيت معناسن افاده ايدر * اصطرلاب * كلمهٔ يونانيه در اصطر تراز ولاب آفتاب معناسنه در اصطرلاب ترازوى آفتاب ديمكدر نتكم نظم ايدوب علماء نجوم ديمشلردر * اصطراز لفظ مردم يونان * بمعانى ترازوست بدان * لاب ازو اسم آفتاب آمد * تا اصطرلاب ازو صواب آمد * كه بالفظ وفق يونانى * تو ترازوى شمس مى خوانى * معلوم اوله كه علم اصطرلاب ايله چرخه منسوب اولان امور بلور مثلا ارتفاع آفتاب وكريت افلاك وبروج وثوابت وسيارات ونجوم جنوب وشمال وليل ونهار وساعات وباقى احوال واحكام واوضاع كبى نتكم ديمشلردر * هرچه در صحن چرخ منسوبست * در صطرلاب جمله مكتوبست * (معناى بيت) بودر كه عاشقك علت ومرضى سائر علتلردن ومرضلردن آيريدر و باشقه بر نوع علتدر يعنى هيچ برعلته بكزمز زيرا تعفن اخلاط واختلال عناصردن دكلدر بو بله اولسه هر طبيب جسمانى اكا علاجه قادر اولوردى عشق اسرار خدانك اصطرلابيدر يعنى علم اصطرلابيله اجرام علويه نك احوالى مضبوط اولديغى كبى عشقله دخى حقك اسرار علويه سى معلوم اولور زيرا اسرار الهيه عالم غيبدندر عالم غيب ايسه عالم شهادتك فوقنده در افلاك كرهٔ ارضك فوقنده اولديغى كبى نتكم انفسده دخى روح جسدك فوقنده وسر

اسطرلاب بفتح الهمزة الآلة المعروفة ومعناه ميزان الشمس فكانه قال اسطر الشمس اشارة الى الخطوط التى فيه قيل اول من وضعه بطليوس صاحب المجسطى وكان سبب وضعه له انه كان معه كرة فلكية وهو راكب فسقطت منه فداستها دابته فخسفتها فبقيت الاسطرلاب وكان ارباب علم الرياضة يعتقدون ان هذه الصورة لا ترتسم الا فى جسم كرى على هيئة الافلاك فلما رآه بطليوس على تلك الصورة علم انها ترتسم فى السطح ويكون نصف دائرة ويحصل منها مايحصل من الكرة وضع الاصطرلاب ولم يسبق اليه وما اهتدى احد من المتقدمين الى ان هذا القدر يتأتى فى الخط (من مختصر ابن خلكان)

دیدکاری مرتبه دخی روحك فوقنده‌در وصفحهٔ دل لوحهٔ اصطرلاب کبیدر (سؤال اولنورسه که اسرار دیدکاری حقایق اشیادر پس علوی وسفلی اولان اشیادر حقایق دکل (جواب بودرکه حقیق ایکی نوعدر بری آلهی وبری کونیدر حقایق آلهیه علویدر زیرا متعلق الله تعالینك ذات وصفات وافعالیدر انکیچون علم آلهی اجل العلومدر حقایق کونیه ایسه سفلیدر زیرا متعلق اشیاء خارجیه در پس غیب وشهادتك میاننده فرق جلی اولدیغی کبی ذکراولنان ایکی حقیقتك ماینده‌ده دخی فرق ظاهر واردر ولکن مجلای اسرار مطلقا آینهٔ دل ولوح ضمیردر زیرا الواح برقاج دورلیدر برلوح واردرکه لوح حقیقیدرکه علم للهدر وبولوحه‌درکه تغیر وتبدل قبول ایتمز بطن ام بولوحه ناظردر و برلوح دخی واردرکه عقل اولدر واکالوح فوقانی دیرلر زیرا عالم خلقه کوره انك فوقنده لوح بوقدر و برلوح دخی واردرکه نفس کلیه‌در واکا لوح تحتانی دیرلرکه اسم مفصله مظهردر زیرا جمیع نفوس جزئیه اندن تفصیل ایتمشدر پس بوایکی لوح رجل ومرأه مشابه‌سنده در و برلوح دخی واردرکه لوح محفوظ دیرلر الله تعالی آنی درهٔ بیضادن خلق ایلمشدر بولوحه‌درکه تغیر وتبدل قبول ایدر اشیاء خارجیه‌نك احوالی بولوحه ناظردر و برلوح دخی واردرکه اون سکز بیك عالم دیو تعبیر اولنور الواح صوریه وجزئیه‌دندر وبرلوح دخی واردرکه عالم انفسده دل انساندر وبولوح جمیع الواحك اسرارنه مجلی وانوارنه مرآتدر اهل اللهك بعض مغیباتدن خبر وبردکاری لوح دلده اول معنانك صورتی منتقش وسری منعکس اولمق حسبیله‌در پس اول براوحدرکه جمیع اکوانك ملکوتی انده مندرج وجمله ملکوتك حقایقی آنده منددر ولکن ظهوری جلا وصفاته مبنیدرکه عشقله حاصلدر انکیچون قلب لوح اصطرلاب وعشق علم اصطرلاب کبی اولدی وبوندن فهم اولنورکه علوینك معرفتنه وسیله اولان دخی علویدر پس عشق مطلقا ممدوحدر زیرا احوال معشوقه اطلاعه سببدر واسرار علویه عشقدن غیری وجهله حاصل اولماز فاما اسرار سفلیه یالکز ریاضت ویا غیری اسبابله حاصل اولمق ممکندر ولکن مقبول دکلدر زیرا اهل الله قاتنده معتبر اولان کشوف علویه در سفلیه دکل محکیدرکه حضرت مولانا

لوحك انواعی

اولادندن دیوانه چلبی دیرلر بر کیمسه وارایدیکه کشوف سفلیه اربابندن ایدی حالت احتضارده آدایدوب مکر بزطریق مستقیمدن غافل ایمشزدر بر زیرا کشوف سفلیه وحقایق کونیه یه اعتبار یوقدر بلکه حجاب وحیض الرجال عدا ولنور (لمحرره) علم اسرار ایسه مقصودك اکر * عشقدن طوت الکده اصطرلاب * بیله سن تا حقیقتی اوزره * نه نك اوستنه دونر بو دولاب * وله * ایلمه رغبت حقایق کونه * ایده کور عالم آلهه دخول * محرم حق اوله کورچون مردان * زن کبی اولمه حیضله مدخول *

﴿ عاشقی کرزین سر وکرزان سرست ﴾

﴿ عاقبت مارا بدان سو رهبرست ﴾

* سر * باش واوج وطرف وجهت معنالرنده مستعملدر ومجازا سودا وهوی معنالرنده دخی استعمال اولنور * این * لفظی قریبه اشارتدرکه مجازدر زیرا نشأه انسانیه نك اوائلنه کوره قریبدر وحقیقته اشارت اولمق دخی بعید دکلدر نتکم قریبی اولان بیت سابق اکا قرینه در و * آن * لفظی بعیده اشارتدرکه حقیقتدر زیرا عشق حقیقی بحسب الغالب زمان طویلدن صکره حاصل اولمغله بعیددر بعدذا * زین سر وزان سر * لفظلرندن معنای جار منسلخ اولوب عرفده بوکونه وبونوعه معناسنده استعمال اولنمشلردر نظائری چوقدر ازین دست وازین کونه وازین نوعه وازین سر برمعنایه درکاه اولورکه جزء ثانیسی حذف اولنور نتکم کلستانده کلور * ع * ازین مه پارهٔ عابد فریبی * ازین کونه مه پاره نقدیرنده در بوکونه معناسنه ولکن الفاظ مذکوره بعض مواردنده معانیٔ لغویه سنه محمول اولسه دخی معنایه خلل کلمز بیت مثنویده واقع اولان زین سر وزان سر کبی نتکم تصوبر معناده کلور * عاقبت * آخر انجام کار معناسنه دراصلنده عقب درکه مؤخر الرجلدر * بدان سو * جانب حقه اشارتدرکه مبداء الکل دراصلنده بان در الف دله قلب اولنمشدر * رهبر * قولاوز دراصلنده راه برنده در یول ایلتجی معناسنه (معنای بیت) بودرکه عاشقلق اکر بوکونه درکه مجاز درواکر اول کونه درکه حقیقتدر ویاخود اکر مجاز جهتندن واکر حقیقت یوزندندر آخر کار جانب حقه بزه قولاوزدر عشق مجازینك وصول حقه وسیله اولدیغی بودرکه عشق حقیقی معشوق حقیقی یه واسطه اولدیغی کبی عشق مجازی دخی

عشق حقیقی یه طریقدر* زیرا عشق عفیف سر دانسانی تلطیف وهمومی هم واحد وتفرق خاطری قطع وخدمت محبوبی لذید ومعشوقك امرنه امتثالده اولان تعب ومشقتی تسهیل ایلر بو ایکی میاننده حجاب رقیقدن غیری یوقدر که متعلقلرینك تغایریدر شویله که معشوق مجازی یرینه معشوق حقیقی وضع اولنسه درست اولان عشق اکا وصولده کارکر اولور وکفایت ایلر غیری برعشقه دخی احتیاج قالمز فافهم جدا ودیمشلردر که (المجاز قنطرة الحقیقة) وصائب دیوانندده کلور * رشتهٔ عشق مجاز سر حقیقت کشد * حلقهٔ توحید شد رشتهٔ زنار من * معلوم اولا که جملهٔ مظاهر مجاز مقولهسیدر ومجاز حقیقتك آیینهسیدر نتکم شیخ مغربی بیورر * کجا شود بحقیقت عیان جمال حقیقت * اکر مظاهر وآیینهٔ مجاز نباشد * یعنی هرمظهر مجازی ده ظاهر اولان اسم حقیقیدر پس انتقالده لفظ ایله معنی اراسنده واسطه اولمدیغی کبی مجازو حقیقت اراسنده دخی یوقدر حقیقته حجاب اولان مظهرك تشخصیدر نتکم معنایه حجاب اولان لفظك تعینیدر پس مجازدن حقیقته انتقالده پردهٔ لطیف واردر که مجازك حقیقته آیینه اولدیغیدر آیینه ایسه صورته پرده اولمازپس مجاز حقیقتده بو معنادن ذهولدر فافهم جدا (لمحرره) ظهوری کوزله کرمش * نهیوق آنی برکورمش * بوسره وارمی هیچ ایرمش * بوذوقی وارمی هیچ سورمش * الحاصل حقله خلقك اراسنده ارتباط وتعلق عشق ومحبت ایله دروممعنی غلبه ایلسه لوح دلده صورت معشوقدن غیری قالماز ودیدهٔ حقدن غیری نظرانداز اولاجق نسنه بولماز پس عشقدن غیری حقه وشهودنه مرشد وهادی اولماز (لمحرره) اولمسه کربال وپرانسانه عشق وشوقدن * قوت بازو بله ممکن میدر پرواز دوست * تکیه کاه عالم ایچره بسدرر درویشه عشق * عشق اکا هم دوستدر معنیده هم پرواز که پوست *

هرچه کویم عشق را شرح وبیان

چون بعشق آیم خجل باشم ازان

*خجل * خاء معجمهنك فتحی وجیمك کسرینه کتف وزننده حیادن متحیر ومدهوش اولان کمسنیه دیرلر عوام ناس غلط ایدوب خجیل دیرلر خشین وسلیس دیدکلری کبی ولکن * ع * غلط اولادر اولیجق مشهور * وفقنجه شعرا بعض اغلاطی شعرلرنده استعمال ایتمشلردر نتکم شاهدی

لغتنده کلور * سلیس وشوخ ورنکامیز وموزون * ونفعی نك بعض
قصائدنده دخی کلور * عقدهٔ رشك وحسد یوق دل بی باکده *
اولسه نظم سلیسمده عجبمی تعقید * وشرح اکلده کلور (الخطاء
المستعمل خیر من الصواب النادر (معنای بیت) بودر که عشق ایچون
هرنه شرح وبیان سویلیم عشق شودر واحوالی بودر دیو تعلیم ایلیم
چونکه عشقه کلم وانکله بالفعل محقق اولام وعشق نبید یکن
وجودمده ظهورندن بیلم اول شرح وبیاندن خجالتله دو شرم
وسوزندن اوتانورم زیرا ایتدیکم شرح وبیانی واقعه مطابق بولمم
وحقیقت عشقی جمله کفت وکودن برتر بولورم زیرا انك حقیقتی عاشق
ایله قائم برمعنا در پس عشق بیانه صغمز ودفتره کیرمز وتقریر وتحریر
کوترمز انکیچون نقدر حقایقه متعلق کتب مؤلفه وار ایسه رموز
واشارات قبیلندندر که حقایقك بعض آثار واحوالیدر کنهی دکل
زیرا کنهی اهل حقیقت ایله قائمدر مقطعات قرآنیه ومتشابهات
فرقانیه یه متعلق اولان شرح وبیان دخی بوبابدندر * واهل الله قاتنده
جمیع اسما والفاظ مجاز در زیرا برنسنه که اسانله ملفوظ وسمعله مسموع
وقلم ایله مکتوب وقلب ایله محفوظ اوله مجازه محمول در کرك حقیقت عرفیه
ومجاز عرفی اولسون کرك اولمسون حقیقت بونك ماوراسنده در نتکم خواجه
حافظ کلماتنده کلور * ای آنکه بتقریر وبیان دم زنی از عشق * ما با تو نداریم
سخن خیر وسلامت * الحاصل عشق حالدر حال ایسه قاله صغمز زیرا قال
تنکدر که عالم ملك وشهادتدندر وحال واسعدر که عالم ملکوت وغیبدندر
عالم ملك عالم ملکوته نسبتله ایسه بر صحراء بی پایانده برخیمه کبیدر پس
حال بوقدر وسعتله قاله نیجه صغر واولکه بعضیلر دیمشلردر * عشقم
که در دو کون مکانم بدید نیست * عنقای مغربم که نشانم بدید نیست *
بونده مکان عشقك عدم ظهوری عشقك بی مکان اولدیغندن کنایه در
* زیرا عشقك قلبه تعلقندن انده تمکنی لازم کلمز نتکم روح سلطانی
دخی بدنه کوره بویله در وعنقای مغرب دخی کوه قافه کوره بوکا قیاس
اولنه زیرا قافده انی کورمش یوقدر مکر بعض اخبار ضعیفه ده
وارد اولدیغی اوزره اسکندر کورمش اوله * پس عشق تحیز واتصال
وانفصال وبونلرك امثالی اوصافدن بریدر ولکن هر کمالی عشق بلدورر *
وهر جمالی عشق کوستر نتکم یونس امره قدس سره رموزنده کلور *

مردان خدا نزدنده هرشی مجازدر

عشقك محلی وکیفیته ...

يوسف يوزنده نه كوردى زليخا * ايشى افغان اولوبدر عشق اندن * يعنى زليخايه تجلئ عشق واقع اولوب يوسف عليه السلامك يوزندن جمال حق مشاهده قيلدى انكيچون انك ايشديكى عشق بازلغى غيريلر ايتمديلر ومحمديه ده كلور * بولدى مريم بكر ايكن برشمه حسنكدن اثر * اول سببدن طپديلر عيسى يه چندين ماه وسال * يعنى عيسى عليه السلامه طپدقلرى عشقك اوجندن ايدى زيرا عشقله اول حسن آلهى شمه سنه مطلع اولديلر وناچاره سرفرو قلديلر پس شهود حقه سبب اولان عشق حقيقتده عبارته صغمز مشهود كبى زيرا صفت حقدر نتكم حضرت هدايى قدس سره كلماتنده كلور * بو كائنات ايتدى ظهور * موج اوردى چون درياى عشق * الحاصل روحى بان عشق دخى نيديكن بلور بوايسه تجلئ آلهى ايله حاصل اولور پس بوادراكدن محجوب وغافله حصه يوقدر (وبونده اشارت واردر كه عشق حقيقى يه وصولده كفت وكو كسلور زيرا مقتضاسى فناء كليدر نتكم شيخ سعدى قدس سره بيورر * عاشقان كشتكان معشوقند * برنيايدز كشتكان آواز * نتكم پراونه سوزان اولمزدن مقدم عشقدن خبر ويردى زيرا هنوز خبر مرتبه سنده ايدى صكره كه سوزان اولدى خبر منقطع اولدى زيرا رجوعى ممكن دكلدر نتكم يونس امره كلماتنده كلور * دردم بلمز درمان بولمز * كتدم كلمز عشقك الندن * وبعضيلر ديمشلر در الفانى لايرد الى اوصافه سؤال (اولنورسه كه عشقك مقتضاسى فناء كلى اولنجق بقاء نفسدن ناشى اولان خجالت كه بيت مثنويده درج اولندى نيجه صحيح اولور (جواب بودركه بوندن مراد فى نفس الامر ايكى مرتبه نك ميانى فرقدر كه مرتبهٔ خبرو مرتبهٔ عياندر كرك اوراده خجالت اولسون وكرك اولماسون (وبرى دخى بطريق التمثيل واردر مقصود اكرظهور عشقده وجود نفس اولسه ويرديكم خبردن خجالته دوشردم ديمكدر وبرى دخى خجالت عشقك بعض مراتبنه كوره در يوخسه سكركلى حالنه كوره دكلدر زيرا اول وقتده نفسده شعور قالماز پس خجالت ندن كلور * سراى ايچنده اسر كار اوتورمش * كوزندم مالك ونعمان كورنمز * ديه نك كلامى دخى بوكا محمولدر فافهم جدا (لمحرره) غرق درياى فنا اولسه كوكل * قالمازانده وجودنفسانى * اهل دل عشق دكشمز كونه * بريوله آلمز اهل نفس آنى *

دردم بلمز، درمان بولمز
كتدم كلمز عشقك الندن
يونس

گرچه تفسیر زبان روشنگرست
لیک عشق بی زبان روشنترست

* گرچه * گر ادات شرطدر گاه اولور که اولنده برهمزه گتوروب
اگر دیرلر بوراده عربیده ان وصلیه مقامنده مستعملدر * تفسیر *
فسرك مبالغه سیدر فسر کشف حجابدر مطلقا وتفسیر بی شبهه
کشفدر * گر * کاف عجمیله ادات فاعلدر روشنگر روشن ایدیجی وزرگر
قیومجی وآهنگر دمورجیدر پس اسم فاعل معناسی گاه اولور که
مشتقدن اخذ اولنور کنده کبی وگاه اولور که غیر مشتقدن اخذ
اولنور گر وامثالی کبی عشق بی زبان تفسیر عشق بی زبان تقدیرنده در
تفسیر زبان قرینه سیله وبوندن فهم اولنور که متعلق تفسیر عشقدر
نتکم بیت سابق ولاحق دخی اکا قرینه در (معنای بیت) بودر که اگرچه
تفسیر زبان عشق واحوالی ومتعلقاتنی روشن قلیجی وایضاح ایدیجیدر
زیرا زبان تقریر وبیان ایچون خلق اولنمشدر نتکم قرآنده گلور علمه البیان
ولکن تفسیر عشق بی زبان تفسیر زباندن روشنتردر یعنی اگرچه تفسیر عشق
زبانه مقارن دکلدر ولکن زبانه مقارن اولان تفسیردن وضوح وجلاده
زیاده در برقاچ وجهله (اولکیسی بودر که عشق فعل وتفسیر زبان
قول مقوله سیدر که فعل ایسه تأثیرده ارجح وایضاحده اقوی وافاده ده
اشملدر انکیچون بی گوش وباگوش اولانه شاملدر * قول ایسه
باگوش اولانه مخصوصدر وبو مقامدندر که دینلمشدر (واذا المقال مع
الفعال وزنته * رجح الفعال وخف کل مقال) * ایکنجیسی بودر که لسان فرع
وقلب اصلدر وعشق ایسه قلبك صفتیدر تفسیر زبانك صفتی اولدیغی
کبی پس نور شمس نور قمرك اصلی اولدیغی کبی تفسیر قلب دخی تفسیر
لسانك اصلیدر واصلك فرع اوزرینه مزیتی واردر انکیچون نور شمس
نور قمره غالبدر (اوچنجیسی بودر که زبان آلتدر وآلت ایله حاصل
اولان معنی ترتیب حروفه وسرد کلماته ومرور زمانه موقوفدر زیرا
لسان قالدر وقال ایسه قیددر عشق ایسه بویله دکلدر * یعنی آلته
محتاج دکلدر بی آلت اولان نسنه ایسه دفعیدر زیرا حالدر وحال ایسه
اطلاقدر معلوم اوله که لسان حال لسان روحك غیریدر نتکم دینلمشدر لسان
الحال انطق من لسان المقال (سؤال اولنورسه که نطقت الحال دلت الحال
کالنطق معناسنه مشبهه بها ایسه وجه شبهده مشبهدن اقوادر بوراده وجه

شبهه معنایی ایضاح وذهنه آنی ایصالدر پس لسان حال نیجه انطق اولور (جواب بودر که ذکر اولنان معنی خصوص مادیه کوره دربوراده انطق مجرد ادل معناسنه در پس لسان حال لسان قالدن ادل اولمش اولور فافهم جدا وخواجه حافظ کلماتنده کلور * ارباب حاجتیم وزبان سؤال نیست * درحضرت کریم تمناچه حاجتست * الحاصل فقیرك غنی حضورنده قیامی سؤال مقالدن ادلدر تتکم بالاده بیان اولنمشدر (دردنجیسی بودرکه هر کسك لسانی تقریرحجتنده مطاوعت قلمز وایضاح مرامده مساعده ایتمزوبلکه کاه اولور که کلامده خلاف مقصود دخی درج اولنوب صعوبت حاله ویاحرمان وخذلانه سبب اولور لسان حال ایسه بونلردن اسلمدر خلاصهٔ کلام بودرکه لسان ایله عشقی تفسیر ایتمکدن ایسه عشق کندی حالنه قومق یکدر زیرا بر پرده عشقك وجودی اولمسنه تفسیر لسان فائده ایتمزواوسه تفسیر لسانه حاجت قالمازز یرا عشق عالم حقیقتدن وتفسیر زبان عالم مجازدندر پس فی الحقیقة مجاز حقیقی شرح وبیانه قادر دکلدر عشقك ظهوری تقریر وبیان استمز زیرا شمس کبی کوزاویه کرلی دکلدر وسترنه دخی امکان بوقدر نتکم صائب کلماتنده کلور * عشق از پردهٔ فانوس برون می آید * این نه شمعیست که فانوس کند تسخیرش * مراد فانوس دل ویافانوس بدندر یعنی فانوس نورشمعی ضبط وستره قادر اولمایوب شعله سی پرده بیرون اولدیغی کبی فانوس دل وفانوس بدن ایله عشقك حالی دخی بویله در وکمال خجندی دیواننده کلور * راز عشقت چون بپوشاند دلم * کی شود مصباح پنهان در زجاج *

* چون قلم اندر نوشتن می شتافت *

* چون بعشق آمد قلم برخود شکافت *

* قلم * براعه در یعنی بونلدق آلت کتابتدر و یاخود بونلمشنه دیرلر قلم سکونله اصلنده طرنق وامثالی صاب مقوله سی نسنه لری قص ایتمکه دیرلر اقلیم دیرلر ارضك یدی حصه سندن حصهٔ مقطوعه اولمق اعتباریله * برخود شکافت * منکسر اولدی دیمکدر مرادبجز دز یرا منکسر اولان قلم عملدن قالوروکتابته یرامز نتکم برخود پیچید دیرلر مضطرب اولدی معناسنه زیرا اضطراب حالنده بورلمق ودورلمك واردر (معنای بیت)

بودر که چون قلم تحریرده ایودی یعنی عشقدن غیری معانی‌یی یازمقده دلیرلك ایلدی ومسارعت وبی‌پروالق کوستردی زیرا عهده‌سندن کلمکه قادر ایدی چونکه عشقك تحریرینه کلدی یعنی حقیقت عشقی یازمغه کلجك کندی اوزرینه یارلدی ومنکسر اولدی یعنی عجز کوستردی زیرا حق بیاندن قاصر ایدی الحاصل قلم هر یرده جومرد لك ایدر ولکن عشقده دکل زیرا قلم رسمدر وعالم صورتدندر ومجازدر عشق ایسه معنادر وعالم ملکوتدندر وحقیقتدر پس نتیجه قلمه کلور وکذلك قلم متناهیدر عشق ایسه غیر متناهیدر متناهی ومحصور ایسه غیرمتناهی ونامحصوره وفا ایتمز نتکم قرآنده کلور (ولو ان مافی الارض من شجرة اقلام والبحر یمده من بعده سبعة ابحرما نفدت کلمات الله) عشق خود کلمات حقك برکزیده‌سیدر * بعدذا بوکلامده بطریق الفرض حال قلمه اشارت واردر یعنی فرضا قلم عشقه کلسه وانکله انسان عاشق کبی بالفعل متحقق اولسه یازمقدن قالور وعشقك تأثیرندن پاره‌پاره اولور نتکم جبل طور وقت تجلیده پاره‌پاره اولوب ثبات وقراره مجالی قالمدی * بوندن فهم اولنور که قراءت وکتابت ایله مشغول اولمق عشقدن مقدمدر سلطان عشق ظهور ایتدکده رسوم متلاشی اولور واد وات معطل قالور (لمحرره) حیرت عشقه دوشن انسانك * اوقیوب یازمغه عقلی ایرمز * کارعاقلدر اوقیوب یازمق * عاشقك فکرنه سوی کرمز وبوکلامده قلم اعلایه دخی اشارت واردر زیرا الله تعالی نقوش کائناتی قلم اعلا واسطه‌سیله ثبت وتحریر ایتمشدر وقلم اعلی ابتدای خلقتده بالفعل عشق مرتبه‌سنده دکل ایدی بلکه محبت مطلقه مقامنده ایدی * زیرا عشقك غایتی روحك بدنه تعلقندن صکره ظاهر اولدی چونکه بونشأیه تنزل ایدوب حقیقت عشقله بالفعل متحقق اولدی وکار عشق نهایتی بولدی مقصود حاصل اولدی وانکسارنك وقتی کلدی پس عجز کوستردی زیرا عجز کمالات انسانیه‌دندر بلکه نهایت النهایات درانکیچون قطب الاقطابدن زیاده قادر وزیاده عاجز یوقدر فافهم جدا وصائب نظمنده کلور * درکف عشقم عاجز ورنه‌در میدان رزم * شیرمردانرا به جنك خویش می آریم ما * وبوکلامده بر اشارت واردر که قلم اعلی مرتبهٔ عشقه تنزل ایتدکده منکسر اولدی یعنی نشأهٔ انسانیه ایله تحریر موجودات تمام اولدی زیرا انسان آخر الموجوداتدر

پس انكسار قلم تمام رقندر (لمحرره) امر حقيله قلم اعلى * يازدى
هر صورتى بروجه اتم * چونكه نوبت ايرشدى انسانه * ختم ايدوب
خطى انكله ديدى تم *

عقل درشرحش چو خردر كل بخفت
شرح عشق وعاشقى هم عشق كفت

* شرحش * ضميرى عشقه عائددر * خفتن * ياتمق واويومق معنالرنده
مشتركدر بوراده اولكيسى مراددر (معناى بيت) بودر كه عقل معاش
جزئى عشقك شرح وبياننده خر كبى بالچغه باندى يعنى عاجز وزبون
اولدى زيرا عقل عقالدندر كه قيددر وعقل ايله مقيد اولان دل عالم
كلدن تجاوز ايتمز عشق ايسه عالم اطلاقدندر انكيچون دل عاشق عرش
وكرسيدن كذر ايلر وبرى دخى عقل دادعام وعشق فيض خاصدر *
پس عوام خواصك حالنى نه بيلور وعالم ملكك كاتبى عالم ملكوتك احوالنه
مطلع اولوب نيجه تحرير قيلور مرغ خانكى جلوهٔ طاووسه قادر
اولمديغى كبى عقل دخى عشقك جلوه سن ايدەمز وعقل ملح اجاج
وعشق عذاب فرات كبيدر پس تلخ چاشنى اولان شيرين مذاق ايله برابر
اولماز بناء على هذا عشق وعاشقلغك شرحنى ينه عشق سويلر وتحقيق وتدقيقنى
ينه اول ايلر تكلم ديمشلردر * زبان لالان هم مادر لالان داند * بو مقامك
حقيقتى بودر كه عشقدن اطلاق وعقلدن تقييد حاصل اولور زيرا اهل
عشق اولان صاحب كشف اولور ومكاشف اولان اولا حق تقدسى
واطلاقى اوزرينه ادراك ايدر واندن مظاهر مقيدەنك معرفتنه نزول ايدر
پس صاحب كشف اشيايى حقله بيلور يوخسه حقى اشيا ايله بلمز عقل
ايسه حقى اشياء مقيده ايله بيلور پس انك شانى تقييد در مثالى بودر كه
بركيمسه اولا زيدى بلسه زيدك معرفتندن كمالاتنى معرفتنه انتقال ايدر
وكمالاتدن برنسنه ايله انى تقييد ايتمز اما اولا زيدى بلسه ولكن كاتب
اولديغى جهتندن بلسه زيدى كتابتله تقييد ايتمش اولور پس قيده
نهايت اولديغى كبى قيد اهلنه وقيد اهلنك شرحنه دخى نهايت واردر
واطلاقه نهايت اولمديغى كبى اطلاق اهلنه واطلاق اهلنك شرحنه
دخى نهايت يوقدر چونكه عقل چاشنئ عشقدن بى مذاقدر بوقته
دخول ايدەمز وعشقك كندوكى يوله كيدەمز عشق براسب صبا رفتار

وعقل برخر کرفتار کیدر و بونده عقل معاش اهلنك حالی تقبیح واردرخصوصا عشقه متعلق اولان مباحثه‌لرینی زیرا انسان بیلمدیکی فنی شرح ایتمك کمال جهالتدن وتجربه ایتمدیکی کاره متصدی اولمق زیاده غرورندر پس هرفنی اهلی بیلور نتکم کلستانده کلور*بوریا باف اکرچه بافنده است * نبرندش بکارکاه حریر *

آفتاب آمد دلیل آفتاب

کردلیلت بایدازوی رومتاب

(معنای بیت) کنش کلدی کنشه دلیل سکا کنشك وجود نه دلیل کرکسه کنشدن یوز بوکه وچورمه یعنی کنشه دلیل اولان ینه کنشك نورمستطیل ومنتشر یدرکه ذاتنه متصلدر یوخسه اول نورك عکسندن حادث اولان سایه دکلدر زیرا حادث قدیمه دلیل اولماز بلکه فی الحقیقه حادثه دلیل قدیمدر پس کنش سایه‌سنه دلیلدر انکیچون قرآنده کلور (ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا) ودیمشلردرکه لولا الشمس لما عرف الظل ولولا النور لما عرف الظلمة والاشیاء تتبین باضدادها وخبر صحیحده کلور (عرفت ربی بربی ولولا ربی ماعرفت ربی) اکرچه بوخبرك ظاهری ربمی ربمك تعریفی ایله بلدم دیمکدر تعریف ایسه انفسی وآفاقی اولان دلائله شاملدر ولکن اشیا مظاهر اسما اولمغله حقك ذاتنی تعریف ایدن ینه اسماسیدر پس حق کندی ذاتنه دلیل اولمش اولور فاما اولکه (من عرف نفسه فقد عرف ربه) دینلمشدر بومرتبه یه صعود دیرلرکه حالة فنایه اشارتدر وبونك عکسی که (من عرف ربه فقد عرف نفسه) در نزولدرکه حالة بقایه اشارتدر پس مکاشف اول اسمادن مسمایه ومسمادن اسمایه انتقال ایلمش اولدی تحقیق مقام بودرکه ظلمت دخی مظهر اسمادرکه باطنی نوردر پس ظلمتك دلیل اولمسی باطنك مشتمل اولدیغی نور حسبیله درا اکرچه محجوبه روشن دکلدر انکیچون قرآنده کلور (ومن آیاته اللیل والنهار والشمس والقمر) بوندن فهم اولندیکه سایه‌نك کنشه دلالتی بردرلو ونورنك کندنه دلالتی دخی بردورلی در حقیقتده ایکسنك مآلی بردر سایه ایله نورك کنشه دلالتی برابر اولمامق سایه‌مك حدوثنه وظاهرنه کوره‌در بونك نظیری بودرکه جمیع اشیاده حیات حقانیه واردر اکرچه که میتده اثر حیات خفیدر پس میتك حیاتی ایله حیك حیاتی

عرفت ربی بربی ولولا ربی ... حدیثك معناسی

من عرف نفسه فقد عرف ربه ... اثردن موثره انتقالدر ... حالت فنایه اشارتدر

من عرف ربه فقد عرف نفسه ... موثردن اثره انتقال ... حالت بقایه اشارتدر

ظاهرده برابر دکلدر فافهم جدا بعدذا مولانا حضرتلری عشقی کنشه
وعقلی سایه یه تشبیه ایلدی زیرا نورك یاننده سایه‌نك مقدار اولدیغی
کبی عشقك یاننده عقل دخی بی اعتباردر پس عشقه نشان طلب
اولنسه ینه کندی نشاندر والا عقل اکا نشان اولمقدن وانی حقیقت
اوزرینه تعریف قلمقدن عاجز وقاصردر سایه کبی که کنشك نورنی
تعریفه اقتداری یوقدر زیرا ظلمت مقوله سیدر ونورله ظلمتك اراسنده
مناسبت وجهت جامعه یوقدر مکر ضدیت اوله و بدن کبی که روحی
تعریفدن عاجزدر زیرا روحی تعریف ایدن ینه کندی آثاریدرکه اعضا
وقوادده منتشردر وشجره کبی که رطوبت باطنه سنی تعریف ایدن
ظاهرنده مشاهده اولنان نضارت وطراوتیدر یوخسه نفس شجره
واغصان وفروع دکلدر والاشجره یابسه دخی دال اولمق لازم
کلوردی (لمحرره) شاهدات حق اولوب اشیا * بلنور بوشهادتیله اوغیب *
نور خورشید ایلینجه ظهور * کورینور جرم منیری بی ریب * بعدذا بعض
نسخده بو بیت دخی واقع اولمشدرکه ذکر اولنور * ظلمتی راکه آفتابش
برنداشت * ازدم ما کردد آن ظلمت چو چاشت * ظلمت * عدم النوردر جهل
وشرك وفسقدن دخی ظلمت ایله تعبیر اولنور بونلرك اضدادی اولان
علم وتوحید وطاعتدن نور ایله تعبیر اولندیغی کبی نتکم قرآنده کلور
(الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور) دم * نفسدر فتح فائله
(معنای بیت) بودرکه برنوع ظلمت که ظات جهل وهوی ومیل
ماسوادر آنی آفتاب قالدرمدی یعنی ازاله قلمدی زیرا آفتابك ازاله قلدیغی
ظلمات محسوسه‌در ظلمات معقوله دکل اول ظلمت بزم نفسمزك تأثیرندن
قوشلق وقتی کبی اولور یعنی شمس ضحی ایله ظلمات ارض بالکلیه
مرتفع اولدیغی کبی نور نفس ایله دخی ظلمات وجود باسرها زائل
اولور بوندن فهم اولندیکه نور نفس نور آفتابه غالبدر زیرا نور نفس
نور ذاتدن ونور شمس نور صفاتدندر ونور ذات ایسه نور صفاته
غالبدر نور شمس نور قمره غالب اولدیغی کبی پس نور شمسك
بتورد یکی مصلحتی نور وجود دخی بتورر نتکم حضرت عایشه
رضی الله عنها حضرت زهرا رضی الله عنهانك اضاءت نور
جمالیله کیجه لرده ایلك اکر دکاری روایت اولنمشدر فاما نور

...ت محسوسه یی ازاله ایدن نور
...ت معقوله یی ازاله ایدن نور

وجـودك بتـوردیکی مصلحتی نور شمس بتـورمز پس بوندن مرشد کامل اولنلرك قدرلری بلنمك ومظهر تام اولنـلرك مرتبه لری فهم اولنمق کرکدر (المحرره) نفس مرشـده مقارن اولان * اهل نفس ایسـه ده اهـل دل اولور * بله کور آدم کامل قدرن * اهـل نقصـاندن نه حاصـل اولور *

* ازوی ارسـایه نشـانی می دهد *

* شمس هردم نور جانی می دهـد *

وی ضمیر غائبدر اول وانك دیمکدر بوراده آفتابه راجعدر *ار* مهمله ایله حرف شرطـدر اکر لفظنـدن تخفیف اولنمشدر* سایه* برحالة مخصوصه درکه شمسله ظلك ماییننه جسم کثیف حائل اولان موضعده مشـاهده اولنور وبر عبارتله دخی بودرکه بالذات وبابالغیر مضیء اولان هوادن حاصل اولان نسنه در شمس وقمر دن حاصـل اولدیغی کبی *شمس* شمسهٔ قلاده دن مأخوذ در شمسهٔ قلاده جواهر قلاده نك جرما اعظمی وقیمـة انفسیدر فارسـیده میا نکین دیرلر وجه تسمیـه بین الکواکب نوسـطیدر وجائزدرکه افلاك اعتبـاریله اوله زیرا فلك شمسـك تحتنده یدی عدد فلك واردر که فلك زهره وفلك کاتب یعنی عطارد وفلك قمر وکرهٔ اثیر یعنی نار وکرهٔ هوی وکرهٔ ماء وکرهٔ ترابدر زیرا کرات عناصر دخی تغلیب افلاکـدن معدود در وفوقنـده دخی یدی عدد فلك واردر که بونلر در فلك احمر یعنی مریخ وفلك مشتری وفلك کیـوان یعنی زحل وفلك منـازل یعنی ثوابت وفلك اطلاس وفلك بروج وفلك کرسی وفلك عرش پس فلك شمس صوفیـهٔ محققـین قاتنده اون بشنجی فلك اولمش اولور که بین الافلاك توسـط ایتمشـدر بوسببدن قطب الافلاك وقلب الافلاکدر انکیچون حضرت ادریس حقنده (ورفعناه مکانا علیـا) وارد اولدی افلاك اولان فلك شمسـدر زیرا فخر عالم صلی الله علیه وسـلم افندمز معراجده روحانیت ادریس علیه السلامی اوراده مشاهده ایتدیلر نتکم اخبار صحیحه ده معلوم اولمشدر * نور* ضوء منتشردر که ابصـار رؤیت اوزرینه اعانت ایدر ایکی قسمـدر بری معقولدر که بصـیرته اعانت ایدر انوار الهیـه دن منتشر اولان نور عقـل ونور قرآن ونور تجلی وکشـف وامثالی کبی

وبری محسوسدر که بصره اعانت ایدر اجسام نیره دن منتشر اولان
نور شمس ونور قمر وانوار نجوم نیره کبی امام راغب مفردات نام
کتابنده ایراد ایدرکه ضوء نوردن اخصدر انکیچون قرآنده کلور
(هوالذی جعل الشمس ضیاء والقمر نورا) یعنی ضوء شمسه ونور قمره
تخصیص اولنمشدر * پس ضوء بحکم الوضع والاستعمال نوردن
اقوی در وحکما دیمشلردرکه ضیاء بالذات اولان نوره دیرلر نور شمس
کبی ونور بالعرض اولانه دیرلر نور قمر کبی زیرا نور قمر نور شمسدن
مستفاد دریعنی قمر کرچه نفسنده جرم مظلمدر ولکن مصیقل اولدیغی
جهتدن قابل نور در پس شمسه مقابله ایتدکده بطریق الانعکاس
نور شمسله ممتلی اولوب شعاعی وجه ارض اوزره واقع اولور پس
وجه ارضده اولان نوردخی عارض اولمش اولور زیرا عارضدن عارض
اولان دخی عارضدر وبعضیلر دیمشلردرکه لغتده ضیائله نورك ماییننده
فرق یوقدر انکیچون نور شمس ونور قمر دیرلر و بو قولی تأیید ایدر
اول آیت که قرآنده کلور (وجعل فیها سراجا وقمرا منیرا) یعنی
بو آیتده شمسدن سراجله تعبیر اولندیکه چراغدر مقصود شمس
اضاءت وانارتده چراغه تشبیهدر چراغ خود نور قمردن اقوی دکلدر
(معنای بیت) بودرکه اکر سایه آفتابدن نشان ویررسه واکا دلیل
وعلامت اولورسه نتکم ظل الشمس دینلور مضاف ایسه مضاف
الیهك وجودنه علامتدر زیرا اکا اختصاصی واردر پس بومعنی بعید
دکلدر ولکن سایه ایله شمسك میاننده فرق چوقدر زیرا سایه نك
ذکر اولندیغی اوزره نشان اولمقدن غیری خاصه سی یوقدر زیرا
نورانی دکلدرکه نور بخش ایلیه شمس ایسه هردم نور جان بخش ایلر
یعنی جان آنك نوریله منور اولور زیرا بدنك روشنالغی جانك روشنالغنه
واسطه وسببدر بعد ذا بو بیتده اشارات واردر (اولکسی بودرکه
سایه ایله مراد نفس انسانیه وشمسله مراد روح انسانیدر زیرا
الله تعالی روحی شمس کبی نورانی ونفسی سایه ومحل سایه اولان ارض
کبی ظلمانی خلق ایلشدر پس روح ارض بدنی تنویر ایدر نتکم قرآنده
کلور (واشرقت الارض بنور ربها) شمس وجه ارضی تنویر ایتدیکی
کبی وبدنده آثار تصرفات کوستر پس روحه دلیل اولان فی الحقیقه

ینه کندی آثار وانواریدر یوخسه جماد مرتبه سنده اولان نفس وبدن
دکلدر شو قدر واردر که نفس وبدن روحدن منعکس ومتعلق روح
اولان قوایه متصل اولمغله روحه نشاندر دینلور الحاصل فی الجمله
ادله دندر نتکم فرآنده بطریق الاشاره کلور (وآیة لهم اللیل) ایکنجسی
بودر که سایه مربوبیت وشمس ربوبیت مرتبه سیدر سایه نك قیامی
شمسله اولدیغی کبی مربوبك قیامی دخی ربله در وسایه یه ظل دیدکاری
کبی مربوبه دخی وجود ظلی دیرلر وبو وجودك مراتبی چوقدر زیرا
اجسام ارواحك ظلی وارواح دخی تعینات اعیانیه وصور علمیه نك
وتعینات وصور دخی تعینات شئونیه نك وبو جمله سی لا تعین
مرتبه سنده اولان هویت ذاتیه نك ظلیدر بس وجود اصلی وعلمی
وحقیقی ازلا وابدا بو هویتکدر ووجود فرعی ووهمی اواعتباری
ظلالاتکدر انکیچون دیمشلردر که ظلالات رائحهٔ وجود شم ایتمشدر
وحالا موهوم ومعتبردر وجود حق ایسه معلوم ومحققدر بو وجود ظلالاتده
ظاهر اولمغله ظلالات ایچون وجود توهم اولندی مع هذا وجود
حقدن غیری وجود حقیقی یوقدر الحاصل ماهیات ممکنه اوزرینه
واقع اولان وجود ظلّی وجود حقدر یوخسه عین وجود دکلدر نسنه نك
ظلی ایسه کندینك عینی دکلدر آینه ده ووجه ارضده اولان صورت
وظل کبی (سؤال اولنورسه که اعیان ثابته دیرلر پس علم حقده
ثابت اولان اشیانیجه رائحهٔ وجودی شم ایتمش اولور (جواب بودر که
حضرت علمده رائحهٔ ثبوتی شم ایتمکدن رائحهٔ وجودی شم ایتمك لازم
کلمز زیرا وجود له ثبوتك میاننده فرق واردر وجودده اولان ظهورتام
ثبوتده یوقدر وبو وجود ظلی وجود حقله قائمدر ولکن عرضك جوهر
له وصفتك موصوفله قیامی کبی دکل بلکه ظلك ذو الظل ایله قیامی کبی
وبو وجود ظلیده اولان کثرت وجود حقده اولان وحدتی منافی دکلدر
زیرا وجود حق مرآی مختلفه ده متجلی اولان صورت واحده کبیدر
وبو وجود حسبیله درکه اشیا وجود وعدمدن خلق اولنمشدر انکیچون
هر نسنه ده ایکی وجه واردر که بری عدمه وبری وجوده ناظردر
انکیچون محمدیه ده کلور * عارفك بر یوزی واردر حق جدا اندن یکا *
کیم کوز کسه اوله دی معبود خلق ای شهریار * عارفی تخصیص ایتدوکی وجود

ربوبیت ومربوبیت
شمس وسایه ایله

معلومك بالفعل انده ظهورنه بناء در پس بو تفصيل معلومك اولد بسه
بيت مثنوى يه دخى احاطه حاصل اولدى زيرا حضرت مولانا وجود ظلى يه
اعتبار ايتمدى بلكه وجود ظلى نك انكله قائم اولد يغى وجود اصلى يه
نظرا بلديكه اول وجود دن شمسله تعبير ايلدى و بو وجودك بالاصاله
امدادى جانه اولمغله جانى تخصيص ايلدى يعنى روح وجود حقيقيدن
استجلاب فيض وجود ايدوب اولدخى بدنك حيات وبقاسنه امداد ايلر
بوندن فهم اولنور كه هر نسنه نك قيامى حقله در اكر حقك فيضى
منقطع اولسه وجود عدمه منقلب اولوردى وبونده اشارت وار دركه انسان
علو همت اهلى كركدر زيرا اعلى دن ادنى ايله قناعت ايتمك دناءتدر پس شمسك
ادناده سايه سندن استفاده ايتدنه نظر صالمق كركدر و وجود ظلى و لوازمى
ايله اكتفا ايتميوب وجدانله حقايقى بولمق لازمدر (لمحرره) حقه آينه اولمق
استرسك * ايده كور قلبى ماسوادن صاف * همتك حيفا بلند ايله * ربنا
الحق يبغض السفساف * او جنجى بودر كه شمس ايله شمس تبريزى
وساير نورجان بخش اولان ارباب كماله قدس الله اسرارهم وسايه ايله
اجساد محضه مرتبه سنده اولان علماء رسوم وارباب نقصانه اشارت
واردر كه نتكم قرآنده كلور (فاصبحوا لايرى الامساكنهم) زيرا بو آيتده
اشارت بودر كه اهل رسوم واصحاب دعوى اولنلر بى اهل اولان
مساكنه و بى روح اولان قوالبه بكزر ومساكن وقوالب كرچه فى الجمله
آثاردندر فامابى اهل و بى روح اولدقجه ظلمتدن واسباب وحشتدندر
انكيچون ميتك جماد اولد يغى متيقن ايكن وهم اندن توحش وتنفر ايدر
پس ارباب قال واصحاب دعوى وضلال مجلسلرنده اولان برودت
ووحشت ذكر اولنان معنادندر زيرا اهل حال اهل حيله ايله مستأنس
اوله كلمشلردر اكرچه كه هر جماده دخى حيات حقانيه واردر نتكم بالاده
اشارت اولندى ولكن جمادك اول حياته شعورى اولميجق چه سود
وبو سببدندر كه اهل مكاشفه اولنلر جماد حكمنده اولنلرى دخى مقاملرينه
كوره خوش كوررلر زيرا متجلى اولان مسمايه وحاكم اولديغى اسمايه نظر
ايدرلر فافهم جدا پس مولانا حضرتلرى ديمك استرلركه اكرچه كه اهل
رسوم واصحاب نقصان وارباب دعوى دخى فى الجمله حقدن خبرويررلر
واندن نشان كوستررلر ولكن شمس مرتبه سنده اولان ارواح عاليه كبى
تنوير قلب واضاءت روحه اقتدارلرى يوقدر زيرا نفسلرى صبح كاذب
كبى ظلى متعقبدر اطوار ومنازل بلمزلر ومراتب اوزرينه تربيه يه قادر اولمازلر

پس اومقوله شخاص ظلمانیه دن اعراض وارواح نورانیه یه اقبال لازمدر تاکه صحبتلرندن غدای روحانی وتربیه لرندن انجذاب رحمانی ونفسلرندن فیض حقانی وتوجهلرندن الهام ربانی حاصل اولور (لمحرره) اسب رهوار وار ایکن بو یوله * خر لایفهمی نیلر عاقل * سالك راه حق ایسك سنده * وارا کا کره بر تدارك قل *

* سایه خواب آرد ترا همچون سمر *
* چون برآید شمس انشق القمر *

* سمر * حرکت ایله عربیدر حدیث لیل معناسنه یعنی کیجه کلجسی وحورته سی وافسانه لری نتکم اطول لیالیده عوام ناس مبتلالردر و بعضیلر دیدیلر که سامر لیل مظلم وسمر سواد لیلدر انکیچون حدیث لیله سمر دیدیلر وقرآنده کاور (فکنتم علی اعقابکم تنکصون مستکبرین به سامرا تهجرون) امام قرطبی رحمه الله علیه ذاهب اولدیغی اوزره صلوة عشادن صکره کراهیت حدیث متفق علیه در یعنی حدیث لیل مذاکره علم طریقیله ویابر مصلحتی متضمن اولمسه بلکه قول باطل ومالایعنی مقوله سندن اولسه اجتناب ایتمك کرکدر زیرا طاعت حقدن خارجدر تفصیلی روح البیان نام تفسیر عزیزده در * جزیاد دوست هر چه کنم جمله ضایعست * جزسر شوق هرچه بکویم بطالتست * انشقاق * شکافتن معناسنه در یعنی یارلمق * قمر * ماه در وجه تسمیه اونی بیاض اولوب صاری یه مائل اولدیغیدر نتکم حمار اقمر دیرلر چین ذکر اولنان وصف اوزرینه اولسه کذا فی شرح التقوم وقاموسده دیرکه قمرت ضمله حضرته مائل اولان لوندر ویاخود اول بیاضدر که انده کدورت اوله شهرك اوچنجی کیجه سنده ویاخود اوچندن صکره قمر اطلاق اولنور بوراده انشقاق قمرله مراد قمرك زوال واضمحلالیدر وبعضیلر دیمشلردر که انشق القمر وضح الامر معناسنه دخی کاور نتکم مفرداتده مسطوردر وبومعنانك دخی بو مقامه ملایمتی وار در حقیقتی اوزرینه انشقاق قمر زمان پیغمبر علیه السلامده اولمشدر که جمله معجزاتدن معدوددر وبعضیلر قاتنده قرب قیامتده قمره عارض اوله جق انشقاقدر (معنای بیت) بودرکه سایه ویاسایه کبی ظلمتی مشتمل اولان کیجه سکا خواب کتورر کیجه حکایه سی وافسانه سی کبی یعنی کیجه لرده افسانه دکله ینه خواب غالب

اولدیغی کبی سکادخی سایه دن غلبه ایدر انکیچون ایام صیفده ابناء سبیل سایه یه نزول ایلسه لر وباحرارت شمسده کار دنیا یه مشغول اولنلر ظله منحول اولسه لر فی الحال خواب غلبه ایدر ونفس شب دخی بویله درز یرا سکون ایچون خلق اولنمغله مورث خواب در یعنی شبك مزاجی باردرطب اولمغله قوای انسانیه یه ضعف طاری اولور ومظلم اولمغله حواس دخی سکون بولور بوسبدن حرکتدن قالور وخواب غلبه قالور چونکه شمس یوقاری کله یعنی طلوع ایده وقرنی افق سمادن ظاهر اوله قمر منشق ومضمحل اولور یعنی کیجه نك حکمی کیدر وکوندزك حکمی ظهور ایدر که خوابدن بیدار یدر * بعدذا بو بیتده اشارات وار در (اولکسی بودر که عقل قمره وعشق شمسه بکزر نورشمسله نورقمر مضمحل اولدیغی کبی نورعشقله دخی نورعقل متلاشی اولور پس عقل معاش بدنه تابع وبدن دخی ظلمتده شب ویاسایه کبی اولمغله اول ظلمتك انکشافی نورعشقله حاصل اولادی و بوانکشافدن صکره ظاهر و باطن وجود آینه صورتن بوادی اجرام نیره یری برینه حائل اولمدیغی کبی اعضا وقوی دخی یری برینه روشن کورندی اکرچه که شمع دل فانوس بدنله بوروندی (ایکنجسی بودر که سایه بدن وبدنك احوال خارجیه سیدر خوابدن مراد امور بدنیه یه اشتغال ایله حاصل اولان غفلتدر وسمردن مراد مسامرات نفسانیه در که غفلتدن ناشیدر ومسامرات خارجیه دخی انك آثاریندر وبونلر خواب قلبه سببدر زیرا بصیرته پرده در وشمس نور روحدر که طلوع ایتدکده بدنك ظلمت وکثافتی ونفسك حجاب غفلتنی وقلبك کدورتنی ازاله ایلر معلوم اوله که طلوع وغروبده واوقات لیل ونهارده اشارات واردر * وقت مغرب نفس مطمئنه دن مرتبهٔ ملهمیه تنزله اشارتدر ومابین العشائین مرتبهٔ لوامه یه وآنك مابعدی مرتبهٔ اماره یه تنزله دلالتدر چون وقت شافعی اوله نفس اماره دن لوامیه ترقی ایدر و وقت حنفی لوامه دن ملهمه یه و وقت طلوع ملهمه دن مطمئنه یه ترقی ایدر و بوتنزل وترقی دائما دور ایلر ونفس بوانشاده کاه استتار اوزرینه اولور کیجه کبی وکاه تجلی اوزرینه اولور کوندز کبی پس مادامکه طلوع شمس اولمیه کیجه نك حکمی خوابدر که اهل حجابك حالیدر زیرا اهل کشفك وقت استتارده دخی قلبی بیداردر

فافهم

فافهم (لمحرره) ایده کور چشم دله ای غافل * نور حقدن براوز که پرتو جلب *
دیه سن تاینام عینای فی * اللیالی ولا ینام القلب (اوچنجیسی بودر که
سایه دن مراد نفس وشمسدن مراد روح وقمردن مراد قلبدر *
مقصود شمس روحک تجلیسی ایله حبهٔ دل وقمر قلبك انشقاقنی بیاندر
ظاهرده شمس ایله فواکهه نضج وقمر ایله اون وسائر کواکب ایله طعم حاصل
اولدیغی کبی باطنده روح ایله تربیه وقلب ایله تصفیه وسائر قوا ایله مذاق دل
حاصل اولور وحجر منشق اولدقچه انهار تفجر ایتدیکی کبی قلب دخی
تجلی ایله منشق اولدقچه اندن آثار فیض ظاهر اولور نتکم قرآنده کلور
(وان من الحجارة لما یتفجر منه الانهار وان منها لما یشقق فیخرج
منه الماء) ومعاصریندن تجلی لطافتندر که دیمشدر (قمر طبع
اولدی صان ایکی شق * بکا مخلص تجلی ایلدی حق * (دردنجیسی
بودر که شمس ایله مراد سطوات تجلی وانشقاق ایله مراد قیامت صغرادر
نتکم قرآنده کلور (اذا السماء انشقت) یعنی قیامت کبراده
سما منشق وشمس وقمر ونجوم مضمحل اولدیغی کبی سالکه دخی
حقه رجوع واوصاف وجوددن فناده نفس اوزرینه قیامت قوپر
وقلبه قبر بدندن بعث واقع اولور ویاخود قبر کبی قلب منشق اولوب
انوار ازل وابد واسرار فنا وبقا ظاهر اولور ونقدر خفایای ملك
وملکوت وار ایسه ظهوره کلور (لمحرره) اولسه پرده در دیدهٔ ریب *
* سکا ایتمز تجلی بر توغیب * (بشنجیسی بودر که کتاب وجودك
آیاتی ایکی نوعدر بری محکماتدر که تعینات الهیه واسماء ربانیه
واحکام وجوبیه در وبو آیاته بر وجه ایله نسخ طاری اولماز زیرا وجود
حقیقی حقه مخصوصدر وبری دخی متشابهاتدر که تعینات کونیه
واسماء کیانیه واحکام امکانیه در وبو آیاته نسخ عارض اولور زیرا
وجود اضافی خلقه متعلقدر وبو وجود اضافی یه متشابه دینلدی
زیرا وجود ایله عدم ارا سنده دائردر یعنی کندی نفسنده عدم
ووجود حقه اضافتله وجوددر که اندن مستفاضدر پس تأویلندن
محجوب وسرندن غافل اولنلرك بعضیسی نفسنده مطلقا عدم اولمسنه
ذاهب اولدیلر وبعضلر دخی نفسنده مطلقا وجود اولمسنه قائل
اولوب ایکی فرقه اولدیلر برفرقه سی حدوثنه ووجود واجبه مغایرتنه

و بر فرقه سی دخی قدمنه وو جود واجبك عینی اولمسنه ذاهب اولدی ولکن بو جمله سی خطا ایتدیلر زیرا راسخ فی العلم مقوله سندن دکل ایدیلر فاماراسخ فی العلم اولوب حقایق اشیایه واقف اولنلر ومراتب اوز رینه تمشی ایلیلر بلدیلر که آیات متشابهات که تعینات کونیه دن عبارتدر ظواهر وبواطنی اعتباریله احکام واسماء امکانیه ایله احکام واسماء وجوبیه یی جامعدر وبوجمعیت اعتباریله بر وجهی عدمه وبر وجهی وجوده ناظردر عدمه ناظر اولان وجهی مظهریتندن قطع نظر کندی نفسنده اولان اعتباریدر ووجوده ناظر اولان وجه مظهریتی حیثیتندن اولان اعتباریدر پس اعتبار اول ایله کندی نفسنده معدوم ومدرنه وجود ظلی ونه وجود اصلی ایله موجود اولمامشدر واعیان وحقائقی ایچون رائحهٔ وجود شم ایتمك بوقدر مکر حضرت علمده رایحهٔ ثبوت شم ایتمش اوله واعتبار ثانی ایله کندی نفسنده موجوددر واعیان وحقائقی ایچون رائحهٔ ثبوتی شم ایتمك اولدیغی کبی رائحهٔ وجودی شم ایتك دخی متحققدر ولکن وجود ظلی وصوری وفرعی ایله موجوددر بونسخه وجود عینی وحقیقی واصلی ایله دکل زیرا بووجود واجب الوجوده مخصوصدر پس ماهیات ممکنه اوزرینه واقع اولان وجود ظل وجود حقدر شیئك ظلی ایسه کندینك عینی دکلدر نتکم بالاده مرور ایلدی ولکن تأویلك زیاده خفاسندن محجوبلری غفلته دوشرمش وتشابهنه نظر اعقللرن شاشرمشدر وچون شمس تجلی طلوع ایدوب حجاب حس وخیال ووهمی رفع ایله معلوم وموهوم میاننده امر واضح اولور وشب غفلتك حکمی تمام اولوب دیدهٔ دل روشنالق بولور اشته بو وجود ظلی بر سایه کبیدر که ظاهر بین اولانه نور شمس وجود حقیقیدن پرده در بو پرده مرتفع اولمدقجه جمال مقصودی مشاهده حاصل اولماز (لمحرره) چکه کور چشم دله کحل جلا * تاکه دیدار یار ظاهر اولا * سحر وصله ایروب عاشق زار * شب هجران دو کنوب آخر اولا * (النجمسی بودر که سایه دن مراد ارباب نقصاندر که تربیه لری سالکاره خواب کتورر نتکم طبیب قاصرك معالجه سی خسته یه بر دورلی درد دخی ارتورر پس بو خواب غفلتدن اویا نمغه بر مرشد بیدار و بو ظلمتدن خلاصه

شمس مرتبه سنده بر مظهر انوار کرکدر تا که قمر قلب منشق اوله وحقدن تجلی بوله وعقدهٔ وجود چوزیله وطلسم بدن بوزیله (لمحرره) کنج اسرار خدادر بودل * نفس بدذرا کا چون اژدرها * اولمیجه بو اژدرها بر حال * در کنجور آچلور کم د رها * (بدنجسی بودر که قمر تجلیٔ صفات مظهری وشمس تجلیٔ ذات مظهرینه اشارتدر زیرا قمر مرتبهٔ قلب وشمس مرتبهٔ سردر پس شمس اولمد یعنی پرده قمر مضمحل اولدیغی کبی مظهر تجلیٔ ذات اولان انسان کامل یاننده دخی مظهر تجلیٔ صفات اولان انسان ناقص ومتلاشی اولور نتکم قرآنده کلور (یدالله فوق ایدیهم) زیرا فرع اصله نظرله ضعیفدر نتکم اولاد وآباده مشاهده اولنور یعنی پدر یدالله مظهری واولاد مظاهر ایدی در وایدی اکرچه تظاهر حسبیله غایت قوتده در * ولکن قوتی یددن استفاضه ایدر اغصان شجره اصلدن اخذ ایتدیکی کبی (لمحرره) قندهکم ایده پادشاه ظهور * سوزدوشرمی بکم رعایایه * اینسه خرشید تیروش پرتاب * دونرانده هلال چون پایه *

خودغریبی در جهان چون شمس نیست
شمس جان باقیست اورا امس نیست

* غریب * وطنندن متباعد اولانه دیرلر وهر نسنه که جنسی ارا سنده عدیم النظیر اوله غریب دینلور علمایه غرباء دیرلر زیرا جهال ارا سنده قلتلری وارد وکمل اولیایه غرباء دیرلر نتکم کلور (فطوبی للغرباء) زیرا اقل من القلیل اولدقلرندن ماعدا سیر سلوکده بعدلری وار در شویله که انلرك واصل اولدیغی نهایة النهایاته سائر افراد قدم بصمشلردر وبو کلمه نك جوهر حروفنی مشتمل اولان اسمانك جمله سنده معنای بعد ملحوظدر حروف جنی متضمن اولان الفاظده معنای استتار معتبرا ولدیغی کبی مثلا غراب دیدیلر زیرا اذها بده بعدی واردر منقولدر که حضرت نوح علیه السلام وقت طوفانده غرابی روی ارضدن خبر کتور مکیچون ارسال ایتدکده در یااوزرنده بر جیفه یه مشغول اولوب خبر له حضرت نوحه رجوع ایتمدی آنکیچون غراب ایله تشأم ایدوب غربتك اسمندن استخراج ایلدیلر * یاغراب البین یالیت بینی وبینك بعد المشرقین * قال فی المقاصد الحسنة (قالوا غراب البین

لانه بان عن نوح علیه السلام لما وجهه لینظر الی الماء فذهب ولم یرجع
والذا تشأموا به * علی الصباح بروی توهرکه برخیزد * صباح روز
سلامت بروسا باشد * وعنقای مغرب دیرلر محسن وزنی اوزره بر جاریه
اختطاف اید وب اغراب وابعاد ایتدیکیچون ویاخود جهت غربه
کتدیکیچون وعلی هذا * شمس * کوکب نهاریدر که نوری سائر کواکب
اوزره غالبدر شمس جاندن مرا دروح روان ویانور جاندرکه رب
رحماندر نتکم ابیات آتیه اکا قرینه رد * امس * دونکی کوندریعنی الیوم
الذی قبل یومك بلیلة کما فی القاموس بوراده مراد غروب ومضی
وفناوزوالدر زیرا برنسنه امسله مسبوق اولسه اوزرینه زمان جاری اولوب
حادث اولور حادثك ایسه بقاسی یوقدر * (معنای بیت) بودرکه
دنیاده خود شمس کبی غریب یوقدر زیرا عدیم النظیردر وهیاکل
علویه وتداویر فلکیه دن انك سیر وحرکتنه بکزر یوقدر ولکن
فانیدر زیرا امسله مسبوقدر انکیچون قیامتده زوال بولسه کرکدر
نتکم قرآنده کلور (اذ الشمس کورت) وبوسببدن شمسه عبادت
ایدنلر ضلالت اهلی اولدقلرن بیلوب خجل اولسه لر کرکدر شمس جان
ایسه باقیدر اکا فنا یوقدر زیرا اکرچه ظهوری حادثدر لکن وجودی
قدیم وبقاسی ابدیدر شمسی دینلدیکی اعضا وقوی وجهان وجودی
تنویر ندن اوتوریدر پس شمس جهان غریب صوری وشمس جان
غریب معنویدر * زیرا نفخ حقه مخصوص وابو القلب اولمغله ممتاز وسیرالی
الله ایله فرد ویکتادر ویاخود نورا آلهی که جان انکله منوردر اکاز وال کلمز
وقرآنده کلور (الله نور السموات والارض) یعنی الله تعالی ارواح
اجسامی تنویر اید یجیدر زیرا جمله موجودات نور اسمیله ظهور بولمشدر
وبونورك روح انسانیه زیاده اختصاصی واردر زیرا انسان روح
جهتندن ابو الارواح وجسم جهتندن ابو الاجسامدر پس جمیع تعینات
ارواحیه واجسامیه نك ظلی وعکسی وتفصیلیدر الحاصل بونور باقی ایله
منور اولان جان نور حادثه التفات ایتمز زیرا قدیم یاننده حادثك موقعی
یوقدر انکیچون اهل دل اولانلر لیلهٔ قدرده تجلیٔ نوری خانه نك
داخلنده وظاهر بین اولانلر خارجنده طلب ایلمشلردر وبونوره واصل
اولانلر غربادر زیرا ظلمات وجوددن خلاص اولمشلر ووطن ملکدن
مفارقت قلمشلر وعالم ملکوتی کذر ایلمشلر وجمیع منازلی دور ایتمشلر

(نور) اسمی

وعنوان كتابده اشارت اولنان نيستان آلهى به قدم بصمشلر واول مقامده تنها قالمشلردر زيرا اوراده ابناء جنسدن انيس وجليس وخبر مواطن ماسوا كسلورر شويله كه اول مقامك صاحبى محيطه دوشن سفينه كبى اولور وفلك شمس قطب الافلاك اولد يغى كبى اولدخى مدار عالم اولمق مرتبه سن بولور وظواهر جميع اشيا نور شمسله مستنير اولد يغى كبى بواطن جمله موجودات دخى انك نوريله مستضئ اولوب فيض نفسى ايله بقالرينه امداد كلى كلور (لمحرره) عرق ذاتى كسلوردى خلقك * ايتمسه قطب وجود امدادى * شيرفيض نفسيدر آنك * جمله نك اغزينه و يرن دادى * وبونده اشارت واردر كه برنسنه نك بقاء آثارى كندى بقاسى حكمنده در انكيچون اهل آلهه موت يوقدر زيرا انلرك آثار حقيقيه سى اولان ارشاد وعلوم ومعارفه زوال كلمز وشمس جان تصريح اولندى زيرا اجساده اعتبار يوقدر اكرچه كه كمل اوليانك اجساد لطيفه سى انحلال وانفساخ قبول ايتمز (لمحرره) بركات روانله بوجسد * روان اولوب قالور چورو يمز ابد *

﴿ شمس درخارج اكرچه هست فرد ﴾

﴿ مى توان هم مثل اوتصوير كرد ﴾

خروج باطندن ظاهره انتقالدر خارج مظهر آثار اولان وجودك ظرفيدر نفس حيوانى يه بدن كبيدر ذهن بويله دكلدر نتكم بيت آتيده كلور *فرد* صفت مشبهه در منفرد معناسنه يعنى غيرانكله مختلط اولميه ديرلر انكيچون (اشهد انك احد فرد) دينلدى زيرا ذات حقده تركيب وازدواج يوقدر جواهر فرد بونلردر يعنى جواهر منفرده ديمكدر جواهر جمع ايكن نعتى افراد اوزينه كلدى وجهنى دلايلر كتب مبسوطيه نظرايده لر *توان* كوج يتمك وقدرت معناسنه وتوانيدندن صيغهٔ امردر وتواند معناسنه ده كلور *مثل* مشابهت ايچون وضع اولنان الفاظك احيدر يعنى معانيدن برمعناده غيره مشابهدن عبارتدر نه مقوله معنى اولورسه اولسون مثلا ند يالكز جوهرده مشاركه ديرلر و شبه يالكز كيفيتده ومساوى يالكز كميتده وشكل يالكز قدر ومساحتده مشاركه ديرلر مثل ايسه بونلرك جمله سنه شاملدر انكيچون قرأنده من كل وجه نفى تشبيهه تخصيص اولنوب (ليس كمثله) دينلمشدر تصوير صورته كتورمك وصورت

مثل
ند
شبه
مساوى
شكل
صورت
تمثال

كلمه لرينه تصو[illegible]
خرطوم[illegible]

ویرمکدر صورت تمثالدن اعمدر زیرا ذی روحدن اولان خلق الهـه تشبیها تصویر اولنانه تمثال وذی روح وغیرذی روحه تشبیها مصنوع اولانه صورت دیرلر *کرد* بوراده کردن معنا سنه درنتکم ایکی فعلك اجتماعنده بریسی مصدر معناسنه حمل اولنمق مطرد در (معنای بیت) بودر که شمس اکرچه خارجده فرد ویکتا وعدیم النظیر درولکن ذهنده انك مثلنی تصویر ایتمکه قادرسن ویاخود تصویر ایتمك ممکن اولور زیرا کلیاتدندر کلی نك وجودی ایسه کرك خارجده فرد واحده منحصر اولسون شمس کبی وکرك خارجده وجودی اولمسون شریك باری ولاشیٔ ولاممکن وسائر کلیات فرضیه کبی بوجمله نك کثیرین اوزینه صدقی امکان ذاتی ایله ممکندر امکان فرضدن فی الواقع اشتراك وبالفعل فرض لازم کلمز پس ذهنده نیجه شموس تصور وتصویر فرض اولنور بونده اشارت واردر که الله تعالی هرنسنه یی زوج خلق ایتمشدر نتکم قرآنده کلور (ومن کل شیٔ خلقنا زوجین) پس برنسنه نك خارجده زوجی اولمامق ذهنده عدمنی مستلزم دکلدر وخصوصا نور وظلمت دیرلر پس نور وظلمت بری برینه زوج وتناسب تضاد ایله متناسب اولورلر ودیمشلردر که ماسوی آللهك جمله سی زوجدر نتکم دیرلر حلو وحامض وابیض واسود وذکر وانثی وفوق وتحت ویمین وشمال وقدام وخلف وماضی ومستقبل وذات وصفات وارض وسماء وبر وبحر وشمس وقمر ولیل ونهار وصیف وشتا وجنت ونار الی غیرذلك مما لایحصی وبونلرك ازواج اولمسی ممکنة الوجود اولوب محدثنك مقابل ومعارضدن فرد منزه اولدیغنه دلالت ایدر (سؤال اولنورسه که حق وخلق ورب وعبد دیرلر پس حقك دخی زوجی اولمق لازم کلور (جواب بودر که بوزوج لفظی مقوله سندندر تعریف ونسبت ایچون تزویج اولنور والا خلق حقه مقابل کلمز زیرا خلق مخلوق وحق خالقدر وبردخی ازد واج عالم صفاته کوره در زیرا اشیا مظاهر اسماوصفاتدر وبووجهله ربله مربوبك میاننده مناسبت وارتباط واردر والا ذات باری قیود وحدود وکنهی اوزره تصور وشهوددن مبرادر وبونده قطب اقطابه دخی اشارت واردر زیرا قطب وجود هرعصرده فرد واحددر وجسم واحده ده ایکی روح اولمدیغی کبی بردنیاده دخی ایکی

قطب اولماز نتکم بر اولکه ده ایکی پادشاه اولماز ولکن اکر قطبك واکر پادشاهك نظائری واردر سائر اقطاب وخلافته مستعد اولان اشخاص کبی انکیچون بری ظهوردن بطونه انتقال ایتدیکی کبی نظیری انك مقامنه استخلاف اولنور شمسك غروبنده قمر استخلاف اولندیغی کبی بوندن فهم اولنور که برکمسنه کمالاتده نه قدر فرد ولانظیر اولسه ینه مثلی متصوردر پس کمالیت اسماسنه نظر ایلیوب حالنه مغرور اولمیه (لمحرره) دادحقدر کمال انسانی * نه ایچون ایده کمال اهل غرور * دوشمیه یره یلدزك چوفلك * اولمه هرکز علوکه مغرور *

* ایك آن شمس که بنده ستش اثیر *

* نبودش درذهن درخارج نظیر *

برنسخه ده ایك شمسی که ازوهست اثیر * و برنده دخی * شمس جان کو خارج آمد از اثیر * دوشمشدر بری برینه متقاربدر * اثیر * امیروزننده فلك قمردن اشغه کرهٔ ناره دیرلر اول برهواء حاردر که ضیاسی یوقدر واندن اشاغه هواء بارد واردر که زمهریر دینلور کذا فی اخوان الصفا وبعض اهل حقیقت که شهابی شعلهٔ کرهٔ آتشدرکه هواء غالب ایله آتشدن منفصل اولور دیمشدر بوصورتده اثیر مضیٔ اولمق لازم کلور مکرکیم تأویل وتطبیق اولنه فافهم والله اعلم * ذهن * مظهر آثار اولمیان وجودك ظرفیدرکه قوت نفسانیهٔ دراکه در * نظیر * مثل معناسنه کویا ایکی مثل بری برینه ناظردر مناظر کبی (معنای بیت) بودرکه لکن اول شمس حقیقی که کرهٔ آتش اکا بنده ومسخر اولمشدر آنك ذهنده وخارجده مثلی یوقدر یعنی الله تعالی من کل الوجوه فرد ویکتادرشویله که انك ذاتنه مماثل ذات یوقدر زیرا اشیا یا اجسام ویا اعراضدر والله تعالی ایسه بونلردن منزهدر زیرا ذات حادثه ذات قدیمه مثل اولماز وصفة حادثه دخی ذات قدیمه صفت اولماز ذات حادثه صفت قدیمه اولمدیغی کبی ونفس الامرده حقك ذاتنه مماثل منعدم اولدیغی کبی تصورده دخی منعدمدر زیرا کنهنه عقل ایرمز وتصور کرمز تاکه مثلی تصور وتصویر اولنه نتکم کلسه کرکدر اشباه ونظائر اثبات ایدن مشرکین ومشبهه کمال جهالت وزیاده حماقتلرندن اثبات ایدرلر که امر موهومه وجود ویرمدن ناشیدر دیمشلردرکه نه صورت که مرآت قلبده ظاهر اوله ویابر مثال که

خاطره خطور ایله ویانفس بر کیفیته‌در کون ایلیه الله تعالی انك خلافنه‌در
زیرا جمله سی سمات حدوثدندر انکیچون سید الطائفه جنید بغدادی
قدس سره قسم ایدوب بیورر والله ماعرف الله الا الله (لمحرره) نقدر
اولسه سخنور آدم * وصف حقده کلیجه اولور لال * ذاتنه خود خرده‌ره
نایاب * بواور ادراك تکاپوده کلال * معلوم اوله که اثیر تخصیص
بالذکر اولندی زیرا آتش ایله شمس اضائت واحراقده مشترکلردر نتکم
عقل ایله شمسك اراسنده دخی اشتراك واردر زیرا نور شمس ایله محسوسات
ونور عقل ایله معقولات ادراك اولنور وبردخی بودرکه سائر کرات‌دن
شمسه قربی واردر وبردخی بودرکه نار نورك باطنیدر نتکم حوا آدمك
علیهما السلام باطنیدر انکیچون حوا موئنث اولدیغی کبی ناردخی
موئنث اولدی وآدم مذکر اولدیغی کبی نور دخی مذکر اولدی وبر
دخی حد دنیای فلك قمرك مادوننده‌ن اعتبار ایدنلره کوره اول موجود اثیر
اولمغله ذکر جزء واراده کل طریقیله مقصود مجموع دنیادر وبونده شمس ایله
روح سلطانی‌یه واثیر ایله طبیعت ونفس حیوانی‌یه اشارت واردر زیرا
عالمك استضاءتی نور شمس ایله اولدیغی کبی جسدك دخی ظاهر او باطنا
استنارتی نور روح ایله‌در واثیرده حرارت غالبه اولدیغی کبی طبیعت
ونفسده دخی واردر انکیچون صوم ایله مشتد اولور زیرا صومده‌ده
استعمال مرطبات اولمامغله حرارت زائده حاصل اولور وکذلك اشارت
واردر که ذهن وخارج مخلوقدر وقدیمك ذاتی حادثه گنجایش مرتبه
سندن مبرا اولدیغی کبی تصوری دخی بویله‌در وذهن ایله مراد
حقیقتده عالم ملکوت وخارج ایله عالم ملك درکه بری عالم نور وبری
عالم ظلمتدر پس حق تعالینك نه عالم نورونه عالم ظلمتده نظیری یوقدر
مخلوقات ایسه بوایکی عالمدن عبارتدر وذاتنك جمیع عوالمده نظیری
اولمدیغی کبی تجلی اولنك دخی نظیری یوقدر زیرا جمیع تجلیات
انك تحتنده مندرجدر که کواکب نیره شمسك تحت حیطه سنده داخل
اولدیغی کبی پس آنك که احاطه سی کامل وحکمی شاملدر لانظیردر
بومعناده‌ندر که سائر موجودات انسانه تابع وانك تسخیرنده داخلدر
وکذلك اشارت واردر که موجوداتده رب واحدله عباددن غیری
یوقدر نتکم قرآنده کلور (ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا)

وعبادك دخی وجودی فی الحقیقه موهوم اولمغله مافی الدار غیره دیار
دینور بوندن فهم اولنور که کلمهٔ شهادتده واقع اولان نفی وجود متوهمی
نفید ر یوخسه فی نفس الامر نفی واثبات یوقدر واشارت واردر که نور
آلهیدن شمس ـله تعبیر اولنمق شمسك احاطه جهتندن اوسع و اعمیتنه
کوره در و بر دخی شمس حقك وحدت وجودنه دلیل اقوی در زیرا
اکر شریکی اولسه شریکنك شمسی قنده در دینور نتکم رقیم اولده
کوران کان للقیوم ند فاین شمسه یعنی اکر واجب تعالینك شریك مماثلی
اولسه تحت وجودده شمس آخری اولمق لازم کلوردی زیرا شمس اکمل
النیراندر پس آنی خالق اولان خلق ایتسندن اکمل اولور و برنسنه که
غیراندن اکمل اولسه نیجه واجب الذاته اولور زیرا وجوب ذاتی خصایص
کمال تامه دندر وچون شمس آخری بولنمدی وجودده آله آخر دخی اولمق
لازم کلمدی (لمحرره) اولمه بومعنی یه هرکز جاهد * انما الله آله واحد *

در تصور ذات اورا کنج کو

نادر آید در تصور مثل او

* ذات * بر نسنه نك نفسنه وحقیقتنه دیرلر اصلنده ذو لفظنك مؤنثیدر
یعنی تاء تأنیث ایچوندر ولکن صکره تأنیثدن منسلخ اولوب تاء اصلیه
مجراسنه اجرا اولندی انکیچون نسبتده تانی اثبات ایدوب ذاتی دیدیلر
والله تعالی اوزرینه اطلاقی تجویز ایتدیلر مع هذا علامه دینلمز اکرچه که
حق تعالی علام اولنلرك اعلمیدر زیرا تاده تأنیث ایهامی واردر ذات
لفظی کبی اسماء مستقله دن دکلدر ذات ایله وجودك میاننده فرق واردر
ذات باطن ووجود ظاهر اعتباریله اطلاق اولنور و بومقوله اطلاقات
تفهیم وتعریف ایچوندر و الا ذات حق فی الحقیقه ذات اطلاق اولنمقدن
دخی منزهدر * او * ضمیری شمسه عائددر که مراد الله تعالی در * کنج * کاف
عجمیله تصحیح اولنمشدر صغمق معناسنه نتکم دیباجهٔ کتابده مرور ایتدی
بعده ذا بو بیت سؤال مقدره جوابدر سؤال بودر که بالاده مرور
ایتدیکه شمس حقیقینك ذهنده وخارجده نظیری یوقدر مع هذا یوقدر
ارباب عقول خلافنه ذاهب اولوب تثنیه وتثلیث ایتمشلر ووحدته مغایر یوله
کیتمشلر پس جواب ویررکه الله تعالینك ذاتنه تصور صغمق قنی تا که
تصورده انك مثلی کله ونظیری حاصل اوله یعنی مثل تصور اولنمق ذاتنه

ادراك تعلق ایتمك اوزر ینه موقوفدر بو ادراك محال اولیجق تصورمثلی
دخی محالدر پس اکا مثل تصور ایدن حقیقت حالدن غافل و تصور
ندوکن بلمز برجاهلدر الحاصل الله تعالینك وجودی واجب وماسوی نك
وجودی ممکندر ممکن ایسه واجبه مماثل اولمازو کذلك واجب ممکنك تصورنه
صغمز تصوره کلن اوهام وخیالاتدر که الله تعالی انلرك جمله سندن منزهدر
وحتی ادراك محال اولمغله ذات آلهده تفکر ایتمدن نهی اولندی زیرا کنه ذات
مرتبه سی انبیا واولیایه منکشف اولمامشدر فکیف غیریه انکیچون
(ماعرفناك حق معرفتك) دینلدی یعنی فی الجملة معرفت واردر که طاقت
بشریه وفا ایتدیکی مرتبه در ولکن کنه ذات مرتبه سی که طاقت بشریه
وفا ایتمدیکی مرتبه درا کا معرفت تعلق ایتمز حقیقتی بودرکه الله تعالی
وحدتی ومظاهر واوصافدن تجردی اعتباریله ادراك اولنماز بوجهتدن
(نورآنی اراه) دینلدی فاما حیات وعلم وارادت وغیری اوصافله اتصافی
اعتباریله ادراك اولنور بو معنیدن (رأی قلبی ربی) دینلدی
زیرا بووجهله مدرك ومدرك میاننده مناسبت واردرکه ما اوهیت
والوهیتدر انکیچون قرآنده (فاعلم انه لااله الاالله) دینلدی یعنی
متعلق علمی مرتبه الوهیت قیلدی زیرا بومرتبه نك فوقنده اثر ووصف
وحکم یوقدر که ذات بحت مرتبه سیدر بوندن فهم اولنورکه تجلی
ذاتی نك تعینی حضرت آلهیه دندر یوخسه ذات احدیه دن دکلدر زیرا
ذات احدیه ده تجلی واثر اولماز وتجلی الوهیت تجلی صفاتدندر زیرا
الوهیت صفت ونسبتدر (سؤال اولنورسه که بوندن ظاهر اولورکه تجلی
ذات یوقدر (جواب بودرکه افعالده وصفاتده تجلی اولدیغی کبی ذاتده
دخی واردر ولکن کنه ذات مرتبه سندن دکلدر بلکه بربرق آنی وذاتك
شمهٔ لمعانیدر کبار اولیادن واسط قدس سره بیورر (ماعبر عن الحقیقة
بشیء الا والعلة مصحوبة والعبارة منقوضة لان الحق لاینعت علی اقداره
لان کل ناعت مشرف علی المنعوت وجل ان یشرف علیه مخلوق)
* نه براوج ذاتش پردمرغ وهم * نه درذیل وصفش رسد دست فهم *
و بونده اشارت واردرکه طاقت بشریه وفا ایتدیکی مرتبه نك غایتنه
واصل اولان عارفك ذاتی دخی تصوره صغمز زیرا تصوری جزئیاته
تعلق ایدر واصل مذکورك حالی خود مقامنده کلیت عظمی وجمعیت

كبری بولمشدر پس آنی عقل كاملدن غیریسی تصور ایدەمز وبلكه
انسان كاملی ادراك ایتمك حق ادراكدن اصعبدر زیرابشردركه
تشبیه مقامنده درانكیچون اكثرناسدن محجوب اولمش وتحت قباب
عزتده مستور قالمشدر نتكم تحقیق بالاده مرور ایلدی (لمحرره) اولسه
آدمده حس شم سلیم * بلنور بوینی ایله عنبرعود * نفس پاكنده در
اهل دلك اولدیغی عالم قلب درمعهود * وله* كوردكك دمده آدمك
وجهن * دی تعجب ایدوب الله الله * كوستروب شكل كداده كندن *
سرنه كیمش اوسلطان كلاه*

چون حدیث روی شمس الدین رسید

شمس چارم آسمان سردر كشید

شمس الدین محمدبن علی التبریزی قدس سره مشایخ مولانادندركه
تبریزدن كلوب قونیەده مولانایی ارشاد ایتمشدر بعضیلر دیمشلردركه
مولانانك معرفت مرتبه سنده مرشدی شمس الدین وحقیقت مرتبه
سنده صلاح الدین زركوبدر صلاح الدین وكذلك حسام الدین
چلبی نك شیخی سید برهان الدین المحقق الحسینی الترمذی دركه
مرقدی قیصریەده درسید مزبور بیورمشدركه حالمی صلاح
الدینه وقالمی مولانا جلال الدینه ویردم پس بوقدر آثار انك بركات
انفاسندندر*چارم*وچهارم دردنجی دیمكدرزرامیم ساكن ادات فاعل در
بجی معناسنده ماقبلی دائما مضموم استعمال اولنور تاكه نفس متكلمه
ملتبس اولمیه تقدیری آسمان چارم دیمكدر دردنجی فلك معناسنده
شمسك آسمان چارمه اختصاصنك سری بالاده بلندی (معنای
بیت) بودركه چونكه شمس الدین یوزنك خبری ایرشدی ونورجمالی
عالمه تابان اولدی كونش حیاسندن دردنجی كوكه باش چكدی زیرا
شمس الدینك نورجمالی اكا غالب كلدی معنی یاننده ایسه صورت
مضمحل اوله كلمشدر انكیچون جهنم مؤمنه خطاب ایدوب (جزیا مؤمن
فان نورك اطفأناری) دیسه كركدر پس حدیث روی شمس الدین
ایرشمك شمس الدینك بو عالم شهوده تشریف وبوموطن دنیایه
قدومندن عبارتدر زیرا برنسنەنك السنەده ذكری دائر اولمق بحسب
الغالب وجودی ظهوری اوزرینه موقوفدر وشمسك فلك چارمه

سر کشیده اولدیغی تمثیل ومبالغه محمولدر نظائری چوقدر نتکم
اشعار عربیه ده کلور * لم تلق هذا الوجه شمس نهارنا * الا بوجه
لیس فیه حیاء * یعنی اکر شمس نهارده حیاء اولایدی وجه ممدوحه ملاقی
ومقابل اولمازدی بلکه مختفی اولوردی زیرا وجه ممدوحك نوری یاننده
انك نورنه اعتبار یوقدر ومعراج جامی ده کلور * بقصد شمس تن یازین
کلابه * جهارم چرخش آورد آفتابه * آفتابه دن مراد ابریقدر
شمسه اشارتدر مقصود افلاك ونداو یرك انسان کامله خذمتکار اولدیغن
بیاندر واحمد پاشانك سلطان محمدك سرای جدیدنه دیدیکی تاریخده
کلور * حرم من جلال صاحبه * سجد الشمس من جوانبه (لمحرره)
* بوی زلفك آلنجه آهومسك * چین وماچینه دك فرار ایتدی * کوز بجك
نورجمالك خرشید * آسمانه واروب قرار ایتدی * وجائزدر که حدیث روی
شمس الدین ایرشمك روی شمس الدینك محاوره ونورجمالنك مذاکره سی
اوله کویا نورشمس الدینك مذاکره سنه آغاز اولنجق نورشمس الدینایه
محل واعتبار قالمیوب عار وحیاسندن فلك چارمه سرچکدی یعنی ایراغه
کندی تا که نورشمس الدینك مذاکره سن اشتمیه زیرا کندی فوقنده
اولانك اخبار جلیله واوصاف جمیله سن اشتدکده کدردن خالی اولماز
وحسددن قورتلمز واوراده طوراجق برقالماز بعدذا شمس الدینامرتبهٔ
قلبه وشمس الدین مرتبهٔ روحه اشارتدر قلب عشرات وروح مآت
مرتبه سنده در پس فرقلری بوندن ظاهر اولدی (لمحرره) شمس
دینا صورت قلب فلکدر بی کمان * فی الحقیقه رتبه سی آنك ملکدن بالاودر *
شمس دین اما جهانك جاندر معنیده کیم * روح وش سر بقا فیض
ایلمکدن بالاودر * اللهم یسرلنا مرادتنا *

واجب آید چونکه آمد نام او
شرح کردن رمزی ازانعام او

* واجب * لغتده ثابت معناسنده در عرفده اوج وجه اوزینه مقولدر
بری واجب عادی درکه واجب جعلی دخی دیرلر وبری واجب
شرعی وبری واجب عقلیدر بوراده مراد واجب اولدر وجائزدرکه
واجب حصول ووجود حق وشاندن اولان نسنه ده استعمال اولنه
نتکم بعضیلر ذاهب اولمشلردر * آید * آمدك مضارعیدر زیرا مستقبلا تنده

میم یایه تبدیل اولنور *رمز* شفه وحاجب ایله اشارته دیرلر صکره اشارت
کبی اولان کلامدن رمز ایله تعبیر اولندی و علماء بلاغت دیرلرکه الرمز
ان تشیر الی قریب منك علی سبیل الخفیة یعنی رمز اکا دیرلرکه سکا قریب
اولان نسنه یه علی سبیل الخفیه اشارت ایده سن *انعام* ایصال الاحسان
الی الغیر معناسنه در ولکن موصل الیه ناطق اولمق شرطدر انعم فلان
علی فرسه دینمز (معنای بیت) بودرکه چونکه الکلام یجر الکلام
حسبنجه شمس الدینك نامی اورتایه کلدی وذکر اولندی انك انعام
واحسان وافضال وصحبت قدیمه سیله حاصل اولان احوالدن
رمز واشارت ایلمك و برمقدار نکتهٔ خفیه سویلمك واجب ولازم
کلور ویاخود حقندن وشانندن اولورز یرا اساتیذ ومشایخك نامی
ذکر اولندقجه تعظیم اولنه کلمش ومناقب ومحاسنلرندن شمه مقداری
اولسون افاده اولنمق اداء واجب حکمن بولمشدر خصوصا کندی
نفسنه تعلق ایدن انعامی بیان واکرامی عیان ایتمك آثار شکردندر
(المحرره) بر بشل یبرق اولسه تحفهٔ دوست* واجب اولان قبول
ایتمکدر * دمبدم موی سیاه بدنك * شکرله چون درخت بتمکدر * *

این نفس جان دامنم برتافته است

بوی پیراهان یوسف یافته است

نفس فتح فائله بدنده خدن ومنخردن خارج وداخل اولان ریحه
دیرلر نفس انسانه غدا کبیدر نفس منقطع اولسه نفس انسان دخی
باطل وهالك اولور دیمشلردرکه داخل انسانده خارج اولان هوا اکر
طبعله خارج اولورسه نفس دینلور واکر بالارادة خارج اولوب تصادم
جسمین سبیله تموج عارض اولورسه صورت دینلور وصوته کیفیت
مخصوصه عارض اولورسه حرف دینلو بوراده نفس ذکری زیاده
محلنده واقع اولمشدر زیرا تنفیس وتفریج معناسنی اشعار ایدرکه مصراع
ثانینك مضمونی اندن ناشیدر نتکم حدیثده کلور (انی لاجد نفس الرحمن
من قبل الیمن) وبرحدیثده دخی کلور (لاتسبوا الریح فانها من نفس
الرحمن) حدیث اولده اولان نفس ایکی معنایه محمولدر بری تنفیس
صوری درکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم اهل مدینه یوزندن حاصل
اولان نصرت وایوادر زیرا انصار رضی الله عنهم یمانیلردر و بری دخی

تنفیس معنوی درکه زمان رسالتده یمنده قطب الابدال اولان عصام الدین القرنیك نفس رحمانی اولدیغنه اشارتدر ومذکور عصام الدین اویس القرنینك عمی ایدی و بو قطبیت مقیده فخر عالمك قطبیت مطلقه سنی منافی دکلدر زیرا مراتب ولایتدن مرتبهٔ مخصوصه در پس انك وسائر مراتبك مظاهری فی الحقیقه خدام پیغمبر علیه السلامدر وزرا وامرا خدام سلطان اولد قلری کبی وحدیث ثانیده اولان نفس تفریج کربه ونشر غیثه واذهاب جدبه محمولدر خصوصا که حضرت یعقوبه ریح یوسفی علیهما السلام حامل اولان باد صبایی تنسم ایدن مکروب وتنشق ایدن محزونلر انك طیب نسیمی ایله متنفس ومتسلی اولورلر وجانب احبابه شوق غالب وسمت اوطانه حنین عظیم بولورلر (لمحرره) کلدن حضرت یعقوبه بشیر* ایلدی یوسفی صبا تبشیر* بواسه بوی صبایی بر محزون* آچیلور کوکلی انکله آلیشیر* جان ایله مراد روح سلطانی در نفس حیوانی دکل دآمن ایله مراد دامن دلدر* تافتن* بوراده بوکمکدر* پیراهن کوملك در قمیص معناسنه الف ثانی اشباعدر واشباع دخی وزن ایچوندر نتکم اصفهان و صفاهان دیرلر* یوسف* اسم عربیدر اصلده لغت ابراهیم علیه السلامدر سریانی اصلده لغت آدم علیه السلام اولدیغی کبی لطائف اتفاقیه دندر که اسف لغتده حزن واسیف عبدر که ایکیسی دخی یوسف علیه السلامده مجتمع اولمشدر پیراهن یوسف اول قمیصدر که حضرت ابراهیم علیه السلام نار نمروده القا اولندقده بدننده ستره دن غیری بوغیدی جبرائیل علیه السلام حریر جنتدن کتوروب حضرت ابراهیمه الباس ایتمشیدی صکره اوغلو اسحاقه واسحاقدن دخی اوغلو یعقوبه انتقال ایلدی حضرت یوسف دنیایه کلدکده یعقوب علیه السلام اول قمیصی کتندن معمول برظرف ایچنه قیوب بطریق التعویذ کردن بندیوسف قلدی بو اعصارده صبیان بوینلرینه تعلیق ایتدکاری هیاکل وطلاسم وتعاویذ کبی حضرت یوسف چاهه القا اولندیغی زمان اول قمیص بو یننده ایدی وحریر جنت اولمغله انده رایحهٔ خوش طبع جنت واریدی مبتلی وسقیم اوزرینه واقع اولسه صحت وعافیت بولوردی ونهاد انحراف اثری کمال اعتدال اولمکیدن بهتر اولوردی مرویدر که حضرت یعقوب علیه السلام رایحهٔ پیراهنی سکسان فرسخ یردن استنشاق ایلدی ومسافهٔ دوردن

استنشاق روایح عطره ایتمك ارباب تصفیه یه مخصوصدر زیرا جوهر
ذاتلری ریاضله لطافت زائده پیدا ایتمکله حاسهٔ شملرنده قوت غالبه
واردر انکیچون رسول الله صلی الله علیه وسلم دائماجنتك روایح طیبه
سن استشمام ایدرلردی نتکم محمدیه ده کلور* قودی بورننده برخصلت
که ایرردی مشامنه* خصوصاجنت عدنك کلوردی ریح اکوانی* بوراده
بوی پیراهنی تشبیه طریقله واقع اولمشدر مقصودمشامجانه واصل
اولان بوی معنوی ونفس رحمانیدرکه بوی پیراهن کبی جان حزینه
تسلی ویرر ومژدهٔ وصال ایرکورر ودیدهٔ جان انکله روشنایی بولوب
جمال یوسف حقیقی یی کورر فنعم الواردو حبذا البشیر (معنای بیت)
بودرکه بو نفس یعنی بودم و بو ساعت و بو لحظه روح سلطانی
بوی پیراهن یوسف کبی بوی معنوی المغه ونفس رحمانی بولغه دامن
دلم بوکدی مطلوب آنی ایچون اکا محکم یاپشدی یعنی بنم انعام
شمس تبریزیدن بر رمز سویلمك واجب کلور دیدوکمدن اول حالده
روح سلطانینك کچن دملریادنه کلوب و بو خصوصده بندن کلام صریح
طلب ایتدی ولکن اعتذار آنی ایچون رمزله اکتفا اولندی مقصود
حقیقت فاعلیه نك حقیقت قابلیه دن استفاضه ایتدیکن بیاندر زیرا
انسانك حقیقتی حقیقت برزخیه در یعنی حضرت آلهیه وحضرت کونیه
یی جامعدر وحضرت آلهیه فاعله ومؤثره وحضرت کونیه قابله ومتأثره در
روح سلطانی فاعلیه نك مظهری اولمغله حضرت قابلیه نك مظهری
اولان قلبدن استمداد ایدر اصل بودرکه قلبك بدنه اتصالی واردرشویله
که حقیقت بدن انسانی قلبله محقق اولمشدر وانسانك ظاهر بدنی عالم
شهادتدن و باطنی عالم ملکوتدندر معارف روحانیه دن جوارحه آثار
منحدر اولدیغی کبی طاعات بدنیه دن دخی روحه وقواسنه آثارمنتفع
اولور طاعات شرعیه وعبادات مرعیه نك جمله سی تقویهٔ روح وترقیٔ
قلب ایچوندر انکیچون فخر عالم صلی الله علیه وسلم (ارحنا یا بلال)
بیوررلردی و بونده یوسف ایله شمس تبریزیه و پیراهن ایله صحبت خاصه
و بوی ایله اول صحبتدن حاصل اولان آثار لطیفهٔ رحمانیه واذواق شریفهٔ
رحمانیه یه اشارت واردرکه کویا یعقوب جان بیت الحزن هجرانده
کریان وسوزان اولمقدن نابینا اولمش ایدی یوسف مثال اولان شمس تبریزی

مطلب
فی استفاضة
الحقیقتین

جانبندن بوی تازه آلدی واول بو یك تأثیرندن استغراق عظیم بولدی
بوسببدن کندی حالنه متعلق سوز سویلدی وکچن احوال شریفه‌نك
تذکار وتکرارن رجا ایلدی زیرا اول مجلسك هر برحالی برغدای روح
وهر بردمی برابر عمر نوح ایدی انسان ایسه سود یکی نسنه‌نك ذکرن
اکثار ایده کلمش وذوق وصفایی طبعنه ملایم اولان معناده بولمشدر
پس کندی حالن وذوقن قیوب غیرك احوالن التزام ما لایلزم ایلمکدر
بوایسه تنزلدر ومولانادن منقولدرکه بیورمشلردر ماراچه ازین قصه که
کاو آمد خررفت این وقت عز بزست ازین عربده بازآی یعنی هرکس
کندی کارنه مشغول اولمق اهم مهما تندردیمکدر معلوم اولکه تمکین
اهلنه رمز وتصریح برابردر زیرا انلر بقا حالنده در خلقده حق مشاهده‌یه
قادرلردر فاما تاوین اهلنه غالب اولان تصریحدر زیرا انلرك سری فناده در
پس کندیلرینك بی پرده اولدقلرینه کوره کلام معشوقی دخی بی پرده
دیرلر (لمحرره) پیرهن وار کچمه سردن * کمسه آغوشه کتورمز خوبی *
خوف ایدر رازعشق افشادن * نقدر سوسه کشی محبوبی *

﴿ از برای حق صحبت سالها ﴾
﴿ بازکو حالی ازان خوش حالها ﴾

* از برای * من اجل معناسنه تعلیل ایچوندر حقیقتی بالاده شرح اولنمشدر
بومقوله یرلرده قسمی متضمندر انبیا واولیا وسائر مخلوقات وحقوق غیری
نسنه حقیچون دینلمز زیرا مخلوقك خالق اوزرنده حقی یوقدر بلکه
حرمتیچون دینلور فاماعرفده حق دخی حرمت معناسنه شایعدر پس
بومقوله‌لر استعطافه محمولدر نتکم صحاح عجمی ده کلور که باء مفتوحه
قسم ایچون کلور بخداکی واستعطاف ایچون کلور بسرتوکی بوندن
ظاهر اولورکه عربك وحیات رأسك دیدیکی وامثالی استعطاف
قبیلندندر پس فقها ذاهب اولدیغی اوزره کفر وشرك لازم کلمز زیرا
عرف وعادته مبنیدر لزوم کفر حقیقت قسمه حمل اولنمد یغی زماندر
* صحبت * لغتده مطلق ملازمتدر برساعت اولورسه ده انکیچون اکثر
علماء اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم حقنده بومعنی یی اخذ ایدوب
کثرت صحبتی اولمینه دخی اطلاق ایتمشلردر وعرفده کثرت ملازمت وطول
لبثه دیرلر انکیچون مصاحبت واصطحاب اجتماعدن ابلغدر زیرا اجتماعده

انبیا واولیا حقنیچون ... حرمتی ایچون ... دینمه‌لی ایسه اوله ...

طول لبث معتبر دکلدر پس هر اصطحاب اجتماع اولور من غیر عکس بعد ذا
صحبت ایکی وجهله در بری قبل الکمال اولان صحبتدر که امور لازمه دندر
بری دخی بعد الکمال صحبتدر که امور رواجبه دن دکلدر انکیچون
اکثر علماء بالله تکمیل سلوکدن صکره عزلت اختیار ایتمشلردر دیمشلردر که سبب
صحبت جنسیتدر پس شول کمسنه که اخص اوصافده مثلا طاعت
ومعرفت کبی آخره مجانس اولوب انک حسن حالیله متخلق اوله شکر
بلیغ لازمدر بوراده صحبت ایله مراد یار وحک جسده و یا مولانانک
شمس تبریزی ایله اولان صحبتیدر زیرا صحبت ملازمت انسان
وحیوان ومکان وزمان وامثالندن اعمدر اصل اولان
روحک بدنه ملازمتیدر ولکن لسان قومده صحبت اطلاق اولنسه
ارباب سلوک صحبتنده شایعدر *حال* اول معنادر که من غیر تصنع ولا
اجتلاب ولا اکتساب قلب اوزرینه وارد اولور وحزن وقبض وبسط
وهیبت وانس کبی حال متغیر ومتحول اولمغله حال دینلدی نتکم مقام
ثابت ومستقر اولمغله مقام دینلدی یعنی حال دوام اوزرینه اولمیوب
صفات نفس ظهور ایتدکده زائل اولسه حال دینلور دوام اوزرینه
اولان ملکه یه مقام دینلور اصحاب حال انلردر که اعمال صالحه نک
انواری انلره تأثیر ایلیوب الله تعالی دخی انلره بطریق المجازاة ای علی
اعمالهم حالده ذوق ووجد ومآلده کشف ومشاهده ومعاینه ومعرفت
هبه ایلمشدر ولکن استقامت شرطدر زیرا طریقی اوزرینه مستقیم
اولمیان سالکک مآلی ضلال واختلال واحتجابدر نعوذ بالله تعالی بوندن
ظاهر اولدیکه اعمال شرعیه اساس الکل دروزیرا اعمالدن حال وحالدن
مقام حاصل اولوب حجاب کشفه وتلوین تمکینه مبدل اولور (لمحرره)
هرکم استرسه صفاء حالی *قومسون دائما الدن اعمالی* ایده کور قالکی
حاله تبدیل* نیلر انسان میوه سز دالی (معنای بیت) بودر که بنم سنکله
اولان نیچه یللر صحبت وملازمت حقندن اوتوری ویاشمس تبریزی ایله
سنک بوقدر زمان ایتدوکک صحبت مخصوصه حق وحرمتیچون
اول خوش حاللردن برحال سویله ویا مکشوف وبی پرده سویله
یعنی رمز ایله زیرا سویلمه ده غدا واردر ورمزده غنا یوقدر بونده روحک
زیاده تعطش واحتراقنه اشارت ومولانانک شمسله برقاج سنه صحبتنه

دلالت واردر مکرساالها لفظی کثیره محمول اوله وعلی التقدیرین طول
خدمت لازم اولدیغی صورتده دخی ابتدای انکشافدن انتهای
تلوینه دك برازخ چوقدر وجمیع برازخده تأییده محتاجدر تأیید ایسه
بحسب الغالب مرشد کامل جانبندن اولور الحاصل تجلئ علمینك تلوینانی
برازخندن تجلئ عینی تمکینی مقامنه اربنجه ارشاد لازمدر مقام عینه
قدم بصمدقجه ایش بتدی دینلر اثنای طریقده وقوف ایتمشلر وبلکه
سمت خلافه کتمشلردر و بیت مزبورده براشارت دخی بودرکه سالکره
لازمدرکه وقت صحبتده سلوکلرندن ترقی یه مدار اولان احوالی مذاکره
ایدهلر صدددن چیقمیهلر والا اسراف وقت واضاعت زمان ایتمش
اولورلر اللهم یسرلنا ولا خواننا هذا المقام (لمحرره) کرترقی جوابسك
کندك تنزلدن صاقن * مرکزحق اوزره ثابت اول تزلزلدن صاقن *

﴿ تازمین وآسمان خندان شود ﴾

﴿ عقل وروح ودیده صدچندان شود ﴾

تا غایت عرض معناسنهدر زمین وآسماندن مراد جسد و روحدر زیرا
جسد ارض کبی سفلی وروح سما کبی علویدر وفیض بارانله زمین
قوام ونما بولدیغی کبی فیض قوت روحله دخی جسد بقا بولور *دیده*
کوزدر ابن کمال فرق ایدوب دیمشدرکه دیده کورك التنده اولان بردر
سواد وبیاض دیدهده داخلدر قپاق وکرپك داخل دکلدر چشم ایسه
کوزدر قپاق وکرپك چشمده داخلدر دیدهمرکبدر برجزئی دیددرکه
دیدندن مشتق اسمدر کورمك معناسنه وبرجزئیده هاءنقلدر معنای
عامدن معنای خاصه بوراده دیدهدن مراد بصیرتدر قوای باطنهدن
اولان عقل وروحه انضمام قرینهسیله معلوم اولکه جواهر انسان
فطرت اولیده حقیقت واحده در روحك بدنه تعلق اعتباریله قواسی
تکثر ایتمشدر پس غواشئ نشاءٔ بشریه ایله احتجاب وامور طبیعیه ایله
استحالنه کوره نفس دیرلر وتجرد وظهور نورنه کوره عقل وعالم قدسه
اقبالنه کوره روح واطلاع ومعرفتنه کوره قلب دیرلر باقی تفصیل
بالاده مرور ایتمشدر *صد* تکثیر ایچوندر (معنای بیت) بودرکه ذکر
اولنان وجه اوزرینه ذوقه متعلق سوز سویله وغداء معنوی اولمغه
صالح کلامه آغاز ایله تاکه عالم وجودك فوقانی وتحتانیسی خندان اوله

ونشاط تازه بوله وفيض جديدله نما وبركت ظهوره كله وعقل وروح وبصيرت يوزاو قدر اوله يعنى اولكى مرتبه دن حاللرى ترقيده مضاعف اوله زيرا انسان طعامله بقاو خصوصا صبيان غدايله نما بولديغى كبى وجودو آنك توابعى اولان قوى دخى علوم ومعارف وحقايق ايله ترقى بولور ومذاكرۀ روحانيه ايله آينه لرينه صفوت وجلا حاصل اولور معلوم اولا كه فيضله انتفاعه جسدى ادخال ايلدى زيرا دنلمشدر كه * ع * وللارض من كأس الكرام نصيب * بو سببدندر كه حالت وجدده ساقط اولان خرق مشايخ ومطلقا البسۀ كمل ايله تبرك اولنور زيرا بركات روح اعضايه سارى اولديغى كبى اعضايه متصل اولان لباسه دخى ساريدر زيرا قرب جوارك حكم مخصوصى واردر انكيچون حرمين شريفين وساٸر مواطئ اقدام انبياء واولياء ومزارات ومراقد اقطاب واصفيا غيرى مواضعه قياس اولنماز وعقل وروح و بصيرتى تخصيص ايلدى زيرا معظم قواى باطنه در وذوق وشهودله دخى منفعلردر وجسد وروحك خندان وصد چندان اولماسنى غايت غرض اخذ ايلدى زيرا صحبتدن مراد علوم نافعه وعلومدن دخى مقصود مكاشفه وشهوددر انكيچون اكثر علماء ذوقى معرفت اوزرينه ترجيح ايتمشلردر زيرا معرفت غيبتدن خالى اولماز مقصود ايسه حضوره ايرمكدر (لمحرره) نيچه برنور جمالك بندن * صقليوب ديده مى تاريك ايده سن * ويرميوب وصلت ذاتكله سكون * جانمى عشقله تحريك ايده سن *

* لا تكلفنى فانى فى الفناء *
* كلت افهامى فلا احصى ثناء *

بوراده قول محذوف واردر مقام قرينه سيله قرآنده وكلام بلغاده نظائرى چوقدر قائلى مولانادركه حقيقت قابليه جانبندن حقيقت فاعليه طرفنه جواب ويرر * تكليف * برنسنه طلب ايتمكدر كه انده كلفت ورنج اوله * فنا * شهود بارى ده ملائكۀ مهيمه كبى مستغرق اولوب عالم ملك وملكوتى احساس ايتمكه ديرلر قوى وضعيف اولور اربابنه معلومدر بو مقامه متعلق بالاده كلام كذر ايتمشدر * كلال * كنك ولال يعنى در مانده وعاجز اولمقدر * فهم * عقل كبى قوى نفسانيه دندر جمع ايراد اولنديغى متعلقاتى وياقواى مدركه وياغيرى اعتباريله در نتكم

بعض عزيزلرك جاملرينه وساٸر ثيابلرينه تبرك ايله

فنا فى الله ديمكدر

نظـائری مرور ایلدی دیمشـلر در که علمك صورت ظـاهرەسی وسر باطنی واردر که فهمدر انکیچون الله تعالی شرف فهم اوزرینه تنبیه ایدوب بیورر (ففهمناها سلیمـان وکلا آتینا حکما وعلمـا) پس فهم حکمله علمدن ممیز اولدی حکما دیمشلردر که فهمله حفظ ایکیسی علی سبیل الکمال مجتمع اولماز زیرافهم دماغك مزید رطوبتن وحفظ مزید یبوستن استدعا ایدر پس رطوبت ویبوست مجتمع اولمدیغی کبی فهم وحفظ دخی مجتمع اولماز وامام محمدك مناقب مخصوصه سندندر که امام شافعی حقنده بیورر (مارایت سمینا اخف روحا من محمد بن الحسن وما رأیت افصح منه وما رأیت اذکی منه (لمحرره) سریان غدای روحانی ایلمشـدی اوجسم پاکی سمین * نقدر وار یسـه خزاین علم * حفظنه حق آنی قلمشدی امین * احصا * قادر اولمق وعـلی سبیل الاستقصا عـدایتمك اصل بودر کـه حسـاب عقود اعداددن عقد معینه بالـغ اولسـه عادت عرب اوزره انکیچون حصـاة وضع اولنـوردی تاکـه حفظ اولنـه اندنصکره استبنا ف عدا یدرلردی سـائرلری اصابع وامثالنه اعتماد ایتـدیکی کبی عرب حصاته اعتماد ایدردی پس احصا حصاة وضع ایتمکدر که غایه ایرشمك اوزرینه مبتنیدر وعدم احصا بونك خلافیدر * ثنـا مدحله وصفدر حالا لخـالا ذکری تثنیه اولنمغله ثنـا دینلـدی (معنای بیت) بودر که سن بکا معنای مزبور وشرح مذکوری تکلیف ایلمه زیرا بن غرقاب فنایم وفنـا حالنده یالکز لسان دکل بل فهم بله کلیـل اولور وظاهرا وباطنا شعور قالز (پس بوسببدن بنم افهامم واردر اکا کلال کلمش ومشاعرم حس وتصوردن قالمشـدر * مدح وثنا وذکر اوصـاف وشرح احواله اقتدارم یوقدر (بونده اشارت واردر که افهام حادث وامور ذوقیه واسرار کشفیه قدیمدر زیرا اسما وصفاتك نتـایج وآثاریدر پس حادث قدیمـك حقنی نیجه ادا ایده انکیچون لیلهٔ معراجده فخر عالم صلی الله علیه وسلم (اثنی علی) دیو خطاب کبریا وارد اولدقده (لا احصی ثناء علیك انت کما اثنیت علی نفسك) دیو اظهـار عجز ایلدی زیرا حق تعـالینك کندی ذاتی اوزرینـه (الحمد لله رب العالمین) دیو حـمـد ایتدیکی ذاتی قدیمـدر پس عبـد حادث اسان حادث ایله حمد موصوفه مستأهل دکلدر (لمحرره) خدادن

[احصاء] عدیکیر

اولمسه انسانه احسان * اسان لال اولور اولمز حمد آسان *

﴾ كل شئ قاله غـير المفيـق ﴿

﴾ ان تكلف او تصلف لايليق ﴿

* معلوم اولا كه بو كلامده اضمار واردر تقـدير كلام بودر كل شئ ارادان يقوله غير المفيق ان تكلف فيه او تصلف لايليق له * قول * نطقدن اعمدر زيرا قال الله دينلور نطق الله دينلمز * افاقت * انسانه سكر وجنوندن صكره فهم ومرضدن صكره قوت رجوع ايتمكه ديرلر بوراده مفيق ايله مراد صحو وبقا وغير مفيق ايله مراد سكريعنى غلبهٔ حال وفنا اهليدر * تكلف * اصلنده اظهار كلف ايتمكدر كلف فتحتين ايله عشق ومحبت وچهره ده ظاهر اولان اثر عبوست وظلمتدر نتكم صفحهٔ قمرده مشاهددر (لمحرره) حسنك يوزينه بكارك اولمشدر آينه * رخسارمه كورنمز ايدى اولمسه كلف * ياقوت كعبه خالكه تشبيه ايدوب يوزين * عشاق اول سببدن اورر چهره سنه كف * پس برايشده تكلف ايلك انى اشلمكده اظهار كلف ايتمك وتعاطيسندن مشقت چكمكدر صكره انسان آنى مشقت ويا تصنع ويا تشبع ايله ايشلديكى نسنيه اسم اولمشدر الحاصل تكلف برنسنه نك كلفت وزحمتن چكمك وكندندن برنسنه اظهار ايتمكدر كه اصلنده وذاتنده اولميه انكيچون ايكى نوعدر برى ممدوحدر نتكم تكاليف شرعيه اكا اشارت ايلر وبرى مذمومدر نتكم قرآنده كلور (وما انا من المتكلفين) وحديثده كلور (انا واتقياء امتى براء من التكلف) تصلف * لاف اورمقدر قال فى القاموس تصلف الصلف وصلف تحريك ايله طعامك نماو بركتى آز اولمق وكشى مصاحبنك كراهت ايتديكى سوزى سويلمك ومتحقق اولديغى نسنه ايله تمدح ومقدارنى تجاوز ايتمك وفوق الحد ادعاء ايلمكدر وكتف وزننده طعامك بى لذت وسحابك قليل الماء اولانـه ديرلر فى الحقيقة متصلفك دخى كلامى بى چاشنى ولفظى قليل المعنى والفائده در (معناى بيت) بودركه هر سوزكه مغلوب الحال ومسلوب الاختيار اولان آنى سويلمك مراد ايليه وكذلك بطريق التحرير قلمه كتورمك دليه مأذون من عند الله اولمد قچه تكلف قبيلندندر عاشقه ايسه كندى يانندن برنسنه كوسترمك ويالاف اورمق لايق وانصاف دكلدرز برافناء اهلى افاقت حالنده بله تكلف ولاف ايتمز فكيف كه

غلبهٔ حال قائنده ایده بله بو مقوله تکلفات وتصلفات ارباب
قیود دن صادر اولور اصحاب شهوددن دکل زیرا اصحاب شهودك
جمیع حركاتی وسكناتی حقـله در نفسـله دكلدر انكیچون لفظلرنده
كثرت معـنی واثرلرنده وفرت جـدوی واردر كویا مولانا حضرتلری
روح سلطانی به جواب ویررلر كه شمدیكی حالده مطلوب اولان معنانك
شرح وبیاننـه اذن الهی اولمدیغندن ماعدا افاقت دخی یوقدر بناء علی
هـذا حصوله كلمسی ممكن دكلدر (سؤال اولنورسه كه یا بو مقالاتی
سرد وحقایقه رمز ایتدیكی حالده خودبی خودایدی نتكم بالاده تلویح
اولندی پس شراب فیضك مستانه لكی تقریر وتحریره مانع اولمدی (جواب
بودر كه بی خوداق مراتب اوزرینـه در بطریق الرمز یازمغه مأذون
اولیجق فی الجمـله سكر مانع دكلدر نتكم اشغه ده دخی شرح وبیان كاسه
كركدر ان شاء الله تعالی (لمحرره) عشقله اولمش ایكن چون سكران *
عاشقه كلسو نمی عقل كـران * كیمكه مستغرق تجلیدر * اولماز
عالمده كنـاره مكرزان *

* من چه كویم یك ركم هشیار نیست *
* شرح آن یاری كه او را یار نیست *

* هشیار * هوش یاردن تخفیف اولنمشدر هوشیار آنقدر مقابلی مستدر
هوش اوكدر كه لسان عربده اندن تمیزایله تعبیرایدرلر تمیز دیدكاری
برحالتدر كه عقـل صحیحك اثریدر وانك اوزرینه متفرعدر انسان خیری
وشری انكله فرق ایدر نفس عقل دكلدر زیرا عقل خلقیدر وهوش كسبله
متزاید اولور هوشیارك معنای تركیبیسی هوشی كندویه یار ومعین دیمكدر
یاراولدن مراد شمس تبریزی دریارك معنای اصلیسی معین ومصاحبدر
اصحاب صفا به یاران دیرلر ایكنجی یار نظیر معناسنه در زیرا اش
ویولداش یری برینه نظـیر دربورادندركه ایكی قرنداش عورتلرینه
یاری دیرلر كویابی یار اولمق بی نظیر اولمقدر انكیچون شمدیكی زمانه ده
یار یوقدر دیرلر یعنی انسانك حالنه كوره نظیری نادردر * بوسببدندر كه
انبیا وكمل اولیا بونده غریب اولمشلردر (لمحرره) بودهرك شش جهتدن
همنیشنی كرچه پك چوقـدر * اوروسك ربع مسكونی ولی یار وفا یوقدر
(معنای بیت) بودر كه اول یاربی نظیرك شرح اوصاف وبیان احوالنی

نیجه ایلیم و بو باده نه وجهله سوزسویلیه م که طمرمله آیق دکلدر یعنی می فیض وشراب تجـلی نك نشوه سی قلبمدن اعضا وجوده فیضان واعصاب وعروقه سریان ایلیوب طولمش وجملهٔ اجزاء وجو دم مستانه شکان بولمشـدر مست اولان کسنه ارض وسمـا یی تشخیصدن عاجز وحرکتدن دور اولدیغی کبی بن دخی استیلاء وفنادن اجسام وار واحی تمیزدن بی بهره وتقریر کلام وتحریر مرامدن مهجو رم (پس بندن ذکر اولنـان معنای درخواست ایتمك مستانه دن اوضاع عاقلانه طلب ایلمك کبیدر بوایسه حیز امکانده دکلدر (بعـد ذاعروقی تخصیص ایلدی زیرا برنسنه نك کیفیتی قوت بولسه عروقه ری واملا کلور مثلا خمرك نشوه سی غالب اولسه شاربی مغلوب العقل اول نشوه عروقه ساری اولوب جمیـع اعضاده اثری ظهور ایدر کذلك فیض الٓهینك کیفیتی کلیت بولسـه مظهری مغلوب الحال اولوب اول کیفیتك حکمی ظـاهر و باطنی استیعاب ایدر زیرا اعضا بدن عروقـله قائم اولمغـله جمـع اعضـاء وجود اول کیفیت ایله متکیف اولمق لازم کلور انکیچون اکرشرب واکر فیضنده قلت وکثرت ایله تفاوت واردر (لمحرره) صونسه حق عشقله دله برجام *نشوه سندن طولار عروق آنك* او ایچق جان زبون صهبا *طونمزاولور الی ایاغی تنك * و بونده شمس تبریزینك قدس الله سره کمالنه اشارت واردر زیرابی نظیراولمغله وصف ایلدی وبرنسنه بروصف شریف ایله جنسنی تفوق ایتدکجه بی نظیر اولمازانکیچون مسك رایحه وخاصه سی سببیله سائر دماوزرینه تفوق ایلیوب کویا جنس آخراولدی وانسانك کمالی عرفان وعیان وعلما وعیناوحقا تجلیات رحمانله درپس شمس تبریزی تجلی عینی یه مظاهر اولمغله قطب طرفندن قو تبـه ده ارشاد مولانا یه سوق اولنمشدی انکیچون مولانانك حقنده بیوررشیخ من خدای من بوراده خدای من وصف ترکیـدر خود آی معناسـنه زیرا طلب بوغیکن کنـدی اختیارله کلدی وبونده باقی کلام ذوقه احاله اولنمشدر (لمحرره) اولسه شاکرد زیاده قابل * ایاغینه کلور انك استاد * تنکم شمس عزم قونیه ایدوب * ایلدی منلا جلالی ارشـاد *

﴿ شرح این هجران واین خون جکر ﴾
﴿ این زمان بکذارتاوقت دکـر ﴾

* هجران * كسرله وهجر فتحـله وصلك ضديدر توكيده آيريلق ديرلر *ابن زمان* ايله مراد زمان استغراق وتجلى وفناووقت*ذكر*له مقصود زمان افاقت واستتار وبقادر (معناى بيت) بودركه يار بى نظير حقنده مطلوب اولان بيان وتقرير كرچه فى نفس الامر مشتهى ومستفيد اولنلره زياده لذيذ ومفيددر ذكر اوصاف احبا غداى روح ونشر محاسن اخلاسبب انواع فتوحدر ولكن حالا محذوردن خالى دكلدر زيراشمدى وقت استغراق وتجليدر وقت افاقت واستتار دكلدر مطلوب اولان معنى ايسه هجران وخون جكره دائر ايشـدر كل ابمدى وقتى ايكى ايله اكروقتى كلوب اذن آلهى واردا ولورسه سنك دلخواهك دخى حصوله كلور نتكم ديمشدر الامور مرهونة باوقاتها بوندن ايكى وجهله اشارت واردر برى بودركه معناى مطلوبى شرح وبيان عهود سالفه نك تذكرنه باعث اولوب تجـديد الم فراق وتقطـير خون جكر مر المذاقدن خالى دكلدر (لمحرره) كرچـه محض كرم ولطفندن * سـكايار ايلدى بنى بارى * ليك آخر فراقكه دوشدم * كورميدم بوكونلرى بارى * وبرى دخى بودركه استغراق حال بالكليه شغلى منافى دكلدر زيراقوت وضعفله تفاوتى واردر وبويله مغلوبيتده تحريرك فائده سى بودركه انكله انجلاى دل وتسلىٔ خاطر حاصل اولور نتكم فخر عالم صلى الله عليه وسلمك (كلمينى ياحميراء) بيوردبغى اكا اشارتدرشيخ اكبر قدس سره الاطهر حضرتلرى بيورمشلردركه تحريراتم ايله سائر مؤلفين كبى تأليف ايتمك مقصودم دكل ايدى بلكه الله تعالى طرفندن واردات ظهور ايدردى كه انك شدتندن محترق اولمق مرتبه سنه واردم اول سببدن تقييد وكتابت ايله تشاغل ايدردم ومحمديه اواخرنده اولان برقصيده دخى غلبهٔ حال وحالت سكرده تحرير اولنمشدر وبونك نظائرى چوقدر روشن دل اولنلره خفى دكلدر وبعض كمل دخى اواخر عمرده وقت افاقت وبقاده اذن آلهى ايله تحريره مشغول اولورلر تاكه نتايج سـلوك اولان آثاردن برمقـدارى الواح وصحائفده محفوظ وباقى اولوب طالبان حضرتنه مدار انتفـاع اوله (لمحرره) اسمدن باغ عمره باد اجل * شيشـهٔ چرخه قويه كوربركل * يادكارك اولوب جهان ابچره * كلكه اكـلك اولمسون بلبل *

﴿ قال ﴾

* قال اطعمنی فانی جایع *
* واعجل فالوقت سیف قاطع *

* قال * نك ضمیری بالا ده ذکر اولنسان جانه راجعدر * اطعام * طعام و برمکدر طعام تناول اولنان غدادر شرابه دخی اطلاق اولنور نتکم قرآنده کلور (ومن لم یطعمه فانه منی) ای من لم یشربه وحدیثده زمزم حقنده کلور (انه طعام طعم وشفاء سقیم) و برحدیثده دخی کلور (اذا استطعمکم الامام فاطعموه) یعنی امام منحصر اولدقده استفتاح ایتسه تلقین ایدیکز * جوع * آجلقدر که معده طعامدن خالی اولمقدن حاصل اولان کیفیتدر شبعك ضدیدر * اعجال * عجله دندر برنسنه یی وقتندن مقدم طلب ایتمکه دیرلر (الوقت سیف قاطع) کلمات صوفیه دندر نتکم امام شافعی رحمة الله بیورمشلردر که چوق زمان صوفیه ایله صحبت ایلدم وانلردن ایکی سخن پسندیده اشتدم بریسی الوقت سیف قاطع وبریسی دخی ان من العصمه ان لاتقدر معناسی بودر که وقت کسکین قلج کیبیدر بی توقف کذر ایلر وهر زمان که تیغ کبی تیز کذر ایلیه حیف ودریغ فائده ایلمز ووقت برنفس ایسه ده اضاعتدن احتراز لازمدر زیرا تأثیری قویدر نتکم نفعی اشعارنده کلور * فیض بردمده ایرر آدمه زنهار اودمی * بول نه بوعالمه نه عالم فردایه دکش * و بوستانده دخی کلور * مکن عمر ضایع بافسوس وحیف * که فرصت عزیزست والوقت سیف * نکه دار فرصت که عالم دمیست * دمی پیش دانا به ازعالمیست * یعنی بر دم عاقل یاننده برعالمدن یکدر زیرا جائزدر که انسان بردمده بر دولته نائل اوله که ابدی اول دولتك سایه سنده مستریح اوله واول دولتی غیری دملرده بولمیه نتکم لیالی اراسنده لیلهٔ قدر واوقات اراسنده ساعت اجابت بردمدر که سائر اوقاتده حاصل اولمین سعادت اول دمده حاصل اولور (معنای بیت) بودر که جان بکا خطاب ایدوب دیدیکه بکا اطعام ایله وغداو یر زیرا بن کرسنه یم ومطلوب اولان معنی بکا غدا کبیدر زیرا هرکس حالنه کوره مرزوقدر کیمی جسمانی وکیمی روحانی وروحانی اولان رزق علوم ومعارف وحقایق واذواقدر وبوخصوصده عجله ایله تأخیر ایلمه که تأخیرده آفات واردر زیرا اوقت سیف قاطع کبی تیز کچر وعلی الفور تأثیری ظاهر اولور صکره بوفرصت اله کرمز وقتنده کشی غداسن

تهیه ایتمك کرکدر انکیچون دنلمشدر (لاتکن النملة اکیس منك تجمع من صیفها الشتائها) ودینلمشدر (الصوفی بعد الاربعین بارد) یعنی اربعینی تجاوز ایده نك مزاجنه برودت غلبه ایدر بوکار صعبك حصولی ایسه حرارته موقوفدر پس وقتنده سلوك بولنمسه سالك بحسب الغالب بولدن قالور (لمحرره) اولمه نرکس وارایله خواب غفلتدن حذر* کوز بوموب آچنجه سن بردمده وقت ایلر کذر* وبونده اشارت واردر که (ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی) سرندن آگاه اولانه وذوقنه راه بولانه لایق اولان بودرکه اول صحبتده حاصل اولان اذواق وغدای روحانی واول حالتده ورود بولان الهام ربانی دن مستحق اولنلری دخی تفقد ایلیه ومستأهل اولنلره دخی رازا چوب سویلیه زیرا بومقوله موائده نیجه مشتهیلر طفیل اوله کلمشلر و بوکونه فوائده نیجه مستفیدلر محرمیت بولمشلردر یتامی ومساکینی کوزتمك دأب قدیم کرام وفقرا ومحاویجی رعایت ایتمك دیدن دیرینهٔ اسخیاء انامدر (لمحرره) علمونا ایها القوم الکرام * نبذة العرفان من الواحکم * نحن محتاجون جئنا بابکم *نستمیح الفضل من ارباحکم * قد بقینا فی کدورات الوجود * اطعموا مما صفا من راحکم * انظرونا نقتبس من نورکم * انتفاعا من ضحی اصباحکم * لیس للاشباح امکان الجوار * قربوا الارواح من ارواحکم * مات اسمعیل حتی فی ظماء * یرتجی الصهباء من اقداحکم * اللهم شرف لنا بهذه الامور *

❊ صوفی ابن الوقت باشدای رفیق ❊

❊ نیست فردا کفتن از شرط طریق ❊

* صوف * قیون یوکیدر صوفی صورتده قیون یوکندن عبا کیجی ومعناده مقرب دیمکدر زیرا اصلنده قرآنده اسم صوفی یوقدر ولکن مقرب واردر وبلاد مغرب وترکستانده وماوراء النهر وروم ده وغیری اقطارده رجال الله واردر که صوفیه دنلمزلر زیرا ذی صوفیه ایله تزیی ایتمزلر پس برکسنه نك احوال مقربینه اطلاعی اولسه ولکن انلرك احوالیله متحقق اولمسه اول کمسه ابرار دندرکه اکا متصوف دینلور ومتحقق اولسه صوفی اطلاق اولنور و بونلردن ماعدا که انسابی ولباسلری ایله تلبسی اوله متشبه دینلور بوندن فهم اولنورکه

بالكز زاهد وفقير صوفى دكلدر زيرا تصوف فقر وزهد وسائر اوصاف شريفه واخلاق جميله يى جامع برمعنادر ومقربينك بواطنن احوال وحقايق اذواقى معلوم اولمغين برحال مخصوص ايله تقييد ممكن اولمايوب ظاهر لباسه نسبت اولنوب صوفى دنلدى * يقال تصوف اذا لبس الصوف كما يقال تقمص اذا لبس القميص تلبس صوف ترجيح اولنديغنك اصلى بودركه رسول الله صلى الله عليه وسلم وانلردن مقدم انبياء كرام عليهم السلام صوف يعنى عبا كيمشلردر وحسن بصرى بيور مشلردركه يتمش قدر بدريه يعنى بدر غزاسنه حاضر اولان اصحابه يتشدم لباسلرى صوف ايدى وانلركاه اولوب آچلقدن يوزلرى اوزرينه دوشرلردى شويله اعراب انلرى مجانين ظن ايدرلردى وبوجملهنك لبس عبا اختيار ايتدكلرى انبيايه متابعت وزينت دنيايى ترك وسد جوعت وستر عورتله قناعت وامر آخرته استغراقلرندن اوتورى ايدى (لمحرره) آدى صوفى كچنور انسانك * دويامز زينتنه دنيانك * برقورى صورت اولدى اكثرناس * قلتى واردر اهل معنانك * وبردخى ديمشلردركه بونلر ذبول وخمول وتواضع وانكسار ايثار ايتمكله رغبت والتفاتدن ساقط اولان خرقهٔ ملقاة وصوفهٔ مطروحه كبى اولديلر بوصورتده صوفى صوفه يه منسوب اولور كوفى كوفه يه منسوب اولديغى كبى (لمحرره) اوله كوراعتباردن ساقط * بوله سن حق قاتنده تادر جات * باش اولنلر هلاك اولورلر چوق * بولور اياقلر عالم ايچره نجات * وبعضيلر ديديلركه صوفيه تسميه سنه وجه بودركه بونلر حضور حقده صف اولده در زيرا حقه اقبال كليلرى واردر * وياخود بواسم اصلنده صفوى ايدى استثقال اولنمغله صوفى دينلدى وياخود صوفى اصحاب صفه يه نسبتدركه انلردرت يوزقدر فقراء مهاجرين ايديكه مدينهٔ منوره ده مسجد نبوى عليه السلامك صفه سنده يعنى اوكنده سايبان واروضع اولنان سقيفه ده ساكن اولورلردى وبومعنى اكرچه كه اشتقاق لغوى جهتندن مستقيم دكلدر فاما معنى جهتندن صحيحدر * زيرا صوفيه نك حالى فى الحقيقه اصحاب صفه حالنه مشاكلدر (لمحرره) ال چكوب ماسواى مولادن * حقه مشغول ايدى اهل صفه * چارطاقى نيدر فنا اهلى * يتر اول زمره يه فضل صفه * وياخود صوفه مضر قبيله سندن برقوم

ایدیکه حضرت کعبه شرفها الله تعالی یه خدمت ایدرلردی پس عبادته
اشتغاللری حسبیله انلره نسبت ایدوب صوفی دینلدی ویاخود صوفی
صوفان دیرلر براوته منسوبدر گویا بغدادن اول اوت مجراسنه جاری اولان
نسنه ایله اکتفا ایتمشلردر * دیمشلردرکه صوفی اسم زمان رسولده یوغیدی
تابعین عصرنده اطلاق اولندی زیرا حسن بصری طوافده برصوفی
کوردم دیو صوفی لفظنی تصریح ایلدی وسفیان دخی اکر ابوهاشم
صوفی اولمیدی دقیق ریا معلوم اولمزدی دیو ابوهاشمه صوفی دیدی *
پس بوندن فهم اولنورکه اسم صوفی قدیما معروف ایدی وکتب معتبره ده
کلورکه زمان رسولده صحبتدن افضل نسنه اولمغله اول وقتده موجود
اولنلره صحابه دینلدی صکره عصر ثانی اهلی ایریشوب صحابه ایله
صحبت ایدنه تابعین دینلدی انلردن صکره کلنلره تبع تابعین اطلاق
اولندی صکره خلق مختلف ومراتب متباین اولوب خواص ناسه زهاد
وعباد دیدیلرکه صکره بدعتلر ظهور ایلیوب تداعی حاصل اولوب
هرفرقه زهد کندی طرفنده اولدیغن ادعا ایتدکده اهل سنتك خواصی
صوفیه دیمکله تسمی ایدوب انکله اشتهار بولدیلر * وبو تسمیه هجرتك
ایکیوزسنه سندن مقدم ویا اول حدودده واقع اولدی اندن صکره زوایا
وخانقاهات اتخاذ ایلیوب اصحاب صفه کبی اسبابی ترك ورب الاربابه
تبتل ایلدیلر اتخاذ زوایادن مراد کاه بری برلریله صحبت حقیچون اجتماع
وکاه انفراد مع الله ایچون ایدی صکره اهل تقلید وریا متکثر وارباب تصلف
ودعوی متوفر اولوب اغراض فاسده حسبیله اساس طریقت منهدم
وارباب حال منعدم اولدی حالا اکرچه جمیع اقطاب ورجال الله اقطار
ارضده موجودلردر ولکن من وجه مفقودلردر زیرا بو سر عظیمی
بلنلرك اکثری ناپیدا وبو حکمت بولنلرك غالبی نایابدر زوایا اربابی
بحسب الغالب رسوم ایله موسوم وخانقاهات اصحابی قیودله معلومدر
بوشان عظیم وشانیٔ جسیم لعبهٔ صبیان وضحکهٔ شیطان اولدی نه
مریدلرده صدق ارادت ونه شیوخده ارشاده قدرت قالدی نتکم مولانا
جامی کلماتنده کلور * درمسجد وخانقه بسی کردیدم * بس شیخ ومریدرا
پابوسیدم * نه یکساعت ازهستی خودرستم * نه آنکه زخویش رسته
باشدیدم * ابن الوقت * ملازم الوقت دیمکدر مسافره ابن سبیل ومعمر

آدمه ابن الليالى ومرغ آبه ابن الماء ديدكلرى كبى وقت لغتده زماندن
بر مقداره ديرلر واصطلاح صوفيه ده استعداد غير مجعولك مقتضاسى
اولان حاله ديرلر طاعت وشهود وغيرى كبى پس بو حال شئون ازليه نك
فروعندندر انك ايچون وقتله مقيددر (بوندن فهم اولنور كه ابو الوقت
ابن الوقتدن اكملدر زيرا ابو الوقت دخى كرچه بحسب النشأة ملازم وقتدر
فاما آن غير منقسم ايله دائر ومبداء جميع شئون اولمغله جميع آناتده تصرفى
واردر آب كبى فافهم جدا * رفق * لطف وملايمتدر رفيق مرافق
معناسنه در يعنى يولداش جمعى رفقاء كلور مقصود رفيق طريقدر
مرافق اولنلرك شانى بربرلرينه رفق ايتمك اولمغله رفيق دينلدى * شرط *
بر نسنه يى الزام والتزامدر بعده اولسون غيريده اولسون اصلنده فتحه ايله
علامت معناسنه در زيرا بر حكم كه بر امره متعلق وانك وقوعيله واقع اوله
اول امر اول حكمه علامت اولمش اولور * طريق * اصلنده طارقك طرق
ايتديكى يولدر كرك معتادا اسلوك اولسون وكرك اولمسون بوراده طريق
مخصوصدر كه طريق صوفيه در طريقت كبى يعنى سالك الى الله اولنلره
مخصوص اولان سيردر كه قطع منازل وترقى مقاماته دائردر شريعت
اهلى بونلره كوره اهل وقفه اولمغله اهل طريقت دينلدى مع هذا
انلر دخى طريقت محمديه اوزرينه درفاعرف (معناى بيت) بودر كه
اى رفيق صوفى اولان كشى ابن الوقت اولور فردا سويلمك وبر ايشى
وقت آخره ترك ايلمك شرط طريقت دكلدر يعنى مقتضاى طريقت وقت
حاضرك حكمنى رعايتدر كه تعجيل در تسويف دكلدر پس بنى
بو خصوصده فردايه صالمه ومرادم نه ايسه بو ساعت ولحظه ده حصوله
كتور زيرا سنكه صوفى واهل طريقسك خيرلى ايشى تأخير ايتمك سنك
مذهبك دكلدر انكيچون ديمشلردر كه (فى التأخير آفات) وبعض كبار
بيورمشلردر كه سالكك وقتى نفسيدر وآنك كه وقتى ساعتدر انفاسى
ضايع اولور وكذلك آنك كه وقتى ايامدر ساعاتى وآنك كه وقتى جمعه
در ايامى وآنك كه وقتى شهوردر اسابيعى * وآنك كه وقتى سنوندر
شهورى * وآنك كه وقتى عمردر سنونى ضايع اولور وشول كسنه كه
بتون عمرى ضايع اوله آنك ايچون وقت قالماز وفرصتى فوت اولور
وحسرت ابديه بولور (لمحرره) اكلدكسه بوروزى ياهو * بورى

حفظ ایله کل اوقاتی نقد * بچمدن وقت مناجات خدا * میلی اغیاردن
الی یوزی یو * وله * طوبه کورسر خدادن شمه * المدن بوی مرك مری
مشام * کون کچر حالکی تدارك قیل * اچ کوزك وار یاقندر اخشام

تومکر که مرد صوفی نیستی
هست را ازنسیه خیزد نیستی

بعض نسخه ده تومکر خود واقع اولمشدر * مکر * شاید معناسنه در بکزر
مقامنده استعمال اولنور * نسیه * کسرله ونساء ضمله ونسیئه فعیله وزننده
وقتده تأخیر و برنسیه بی وعده له صاتمق که ترکیده ویره سی یه دیرلر
معلوم اوله که اولکی نیستی ده یاخطاب وایکنجیده مصدریت ایچوندر
واولکی نیستی سلب صفت وایکنجی سلب وجود ایچوندر پس بوایکی
وجهله قافیه ده تکرار لازم کلز (معنای بیت) بودر که بکزرکه سن مرد
صوفی دکلسن انکیچون خیرلی ایشی تأخیر ایدرسن ونقدوقتی ویره سی یه
ویررسن موجوده ایسه ویره سیدن یوقلق قالقار وزوال حاصل اولور پس
کرکدر که ابن وقت اولوب حاضری مستقبله د کشیه سن ومعلومی موهومه
ویرمیه سن وامانی یه مغرور اولمایوب تسویفدن صاقنه سن انکیچون
دیمشلردر ارنلر حاضره قلمش دعای الحاصل انسان وارنی یوغه صاتمق
ووقتنی اضاعت ایدوب اوق کبی یبانه اتمق غفلت عظیمه در برکسه
وقت حراثنده درکار اولمایوب فرصتی فوت ایلسه بی وقت زمینه تخم
افشان اولمق فائده ایتمز ومحصول یرینه ندامت الور فاما انبارده اولان
موجودنی وقتنده ارضه القا ایلسه بومقوله نقدی اضاعت دیمزلر
بلکه محافظه دیرلر زیرا اول مفقود موجود حکمنده درانکیچون صاحبی
وقت خرمن محصول مضاعف بولور بومعنادن دیمشلر درکه ندامت
دورتدر * بری ندامت یومیه درکه برکسه خانه سندن تغدی ایتمه دن
طشره چقه پس اخشامه دك آچلق چکوب طعام تناول ایتمه دن
چقدوغنه ندامت ایدر * وبری دخی ندامت سنویه درکه وقتنده زراعتی
ترکدر * وبری دخی ندامت عمریه درکه مشربنه موافق اولاین خاتون
المقدر * وبری دخی ندامت ابدیه درکه الله تعالینك امرنی ترکدر نعوذ
بالله تعالی پس اکردنیا واکردین حالنده اضاعت اوقات ایدنلر تنور
ندامته دوشرلر وآتش تحسردن پشرلر بناء علی هذا انسانه واجبدرکه
توبه یی تعجیل ووجودنی تکمیل ایلیه زیرا بعد الاربعین غلبهٔ برودتله

وجودی منجمد اولور وبلکه عمر وفا ایتمیوب حرمان ابدی بواور (لمحرره) سایه وش یرلره سورون بوکون * جو کبی طشلره اورون بوکون * بوله سن دولت ابدیارن * خرقهٔ فقرله بورون بوکون * اللهم یسر لنا القناعة

* کفتمش پوشیده خوشتر سر یار *

* خود تو در ضمن حکایت کوش دار *

* کفتمش * ضمیری جانه راجعدر * ضمن حکایت * ده یعنی حکایت ایچنده شویله که حکایه آنی مشتمل اوله (معنای بیت) بودر که بن جانه جواب ویروب دیدم که سریار کزلو اولمق زیاده خوشدر سن خود حکایه ضمننده وداخلنده اول سره کزلوجه قولاق طوت زیرا حکایه نك عبارتی اغیاره ایسه اشارتی یاره در * یارك اسراری عبارته کلمکده کرچه خوشدر زیرا الذاشیا وغدای ار واحدر ولکن مفسده دن خالی دکلدر زیرا غمازدر اغیار اراسنده فضاحته سبب اولور پس مناسب اولان بودر که اشارت ایله اکتفا اولنه وآشکاره سو یلنمیه انکیچون دیمشلردر تاوق بازارنده دوه صاتلمز وسائس احوال سلطانی کماینبغی بلمز بوندن فهم اولنور که برمجاز یوقدر که انده حقیقت مندرج اولمیه ویر عبارت یوقدر که انده اسراره اشارت بولنمیه انکیچون حکما هرنسنه دن براشارت اخذ ایلمشلردر وحتی صریرباب وطنین ذبابی بله تهی بلمشلر در ولکن اهل فنا ایله اهل بقانك میاننده فرق واردر اهل فنا اولان اسرارك مذاکره سنی آشکاره دلر زیرا سری صعودده وحجاب اکوانی کشف ایتمه ده درپس تجلی اهلنه ستر خوش کلمز اهل بقا ایسه استتارده در زیرا سری نزولده وحجاب اسما وصفاتله احتجابده درپس ستر اهلنه کشف راز ایتمك ناخوشدر زیرا برنسنه نك که بی غائله وراء پرده دن اخذی قابل اوله بی پرده اخذ ایتمکه احتیاج قومز بوسببدندر که تمکین اهلی رمز ایله اکتفا ایدرلر نتکم بالاده دخی بومعنایی مؤید نیجه تقریرات کذر ایتمشدر (لمحرره) غیرت یار قومز اغیاری * که کوره آشکاره اول یاری * بولدکیسه عروسی بیت ایچره * درفراز ایله قومه دیاری

* خوشتر آن باشد که سر دلبران *

* کفته آید در حدیث دیکران *

* دلبر * محبوب دركه حسن وشيوهٔ حسنيله كوكل آلجيدر اصلنده بندهٔ دل در اولياء كرامه قدس الله اسرارهم دلبران ومحايب دينلور نتكم قرآنده كلور (يحبهم ويحبونه) وحديث قدسيده كلور (لايزال عبدي يتقرب الي بالنوافل حتى احبه (معناى بيت) بودر كه ز باده خوش اول اولور كه محبلرك سرى ويار ناز نينلرك رازى اغيارك خبر وحكايه سنده سويلنمش كله وحديث ديكران اكا ظرف وپرده اوله تاكه نااهل ونامحرم اولنلر واقف اوليه لر وعشاقه طعن وتشنيعه يول بوليه لر نتكم كدازاده نك پادشاهزاده يه تعشق حكايه سنده كدا زاده لساندن بوستانده كلور * كرم جرم بيني مكن عيب من * تويى سر برآور ده ازجيب من * زيرا بويتده عاشق ومعشوق مجازى يوزندن سروحدته اشارت وعين حقيقته رمز واردر نتكم شاعر هدايى اشعارنده كلور * كل ايكيمز براولوب كلشنده روان اوله لم * نمونهٔ كل رعناى كلشن اوله لم * ايكى كوكل بر اولوب چقسون ارادن ايكيلك * خوش اتحاد ايده لم يعني جسم وجان اوله لم * پس تصريح مدار انكار وعبارتده مفسده بسيار اولمغله صوفيهٔ عجمك اكثرى غزل واشعار صور تنده لطائف اشارات كوسترمشلر در خواجه حافظ وشيخ سعدى وامثالى كبي زيرا برحقيقت كه لباس مجازله ملبوس اوله عوام وخواص قاتنده مقبولدر عوام قاتنده مقبوليتى بودركه ظاهرنه محمولدر پس بوجهتدن قائلنه سلامت واردر وخواص قاتنده مقبوليتى بودركه حقيقته محمولدر زيرا عوام يانندهٔ حقيقت معتبر اولمديغى كبي خواص يانندهٔ دخى مجاز معتبر دكلدر شوقدر واردركه مجاز حقيقته لباس وآينه واقع اولمغله اولدخى فى الجمله معتبردر وانلركه اهل اشاراتك كلامنى ظاهرنه حمل ايدوب شرحه تصدى ايدرلر قائلنك برئ اولديغى معنايه حمل ايله سوءظن ايتدكلرندن ماعدا ارباب هوى اولنلرى دخى تقويت ايلرلر وتأويل صددنده اولنلرك دخى اكثرى ضلال بعيد اهليدر فان الثريا من يد المتناول * بعدذا * بوكلامده اشارت واردركه شمس تبريزينك قدس سره احوالى بوحكايه ده مندرجدر زيرا سالك ومرشد ونفس احوالى كه ذكر اولنور مرادك عينيدر خصوصا بومقالهٔ لطيفه عين مدح وثنادر فاعرف * برده جمع اولمدن هر كوشه ده ارباب عشق * بحث اوصاف جمالك كفت وكويكدر غرض * غنچه بى

وصف ایلسه یحیی دهانکدر مراد * سنبل خوشبوبی مدح ایلرسه
کویکدرغرض (لمحرره) اولسه حسن ازل رخسارکاده آشکار * ایلردی
بلبل شوریده آه وزاری کار * هرورقده یازدی برسرخامهٔ صنع ازل *
لیک ادراك ایتمدن عاجزدر عقل روزکار

* آفت مکشوف وبرهنه وبی غلول *

* بازکو دفعم مده ای بو الفضول *

* برهنه * کسرله عریان معناسنه * غلول * خیانت ومال غنیمتدن
بطریق السرقه اخذ ایتمکه دیرلر زیرا غلل اصلنده بر نسنه نك
توسطنه دیرلر مثلا غلاله دیرلر کسرله اول ثوبه که بین الثوبین ملبوس اوله
وغل دیرلر ضمله اسیرلر ومجرملر بوینلرینه ایتدکلری باغ ودمره که
اعضا انك وسطنده قلنور پس غلول ده دخی توسط خیانت بوانمغله
غلول دینلدی * فضول * اصلنده فضل معناسنه درکه اقتصاد اوزرینه
زیاد لکدر ولکن محمود اولسه فضل علم وحکمت وامثالی کبی بحسب
الغالب فضل دیرلر نتکم برعالمی مدحده اهل فضل در دیرلر ومذموم
اولورسه مقداراندن زیاده غضب وامثالی کبی بحسب الاکثر فضول
دیرلر نتکم هر ایشده حدنی تجاوز ایدن وفائده سی اولمیان مالا یعنی یه
مشغول اولان کمسنه یی ذمده فضول کمسنه در دیرلر وفضولی
اصطلاح فقهاده برکمسنه نك وکیلی اولمدن ایشه دخول ایدنه دیرلر
* بو * ابودن تخفیف اولنمشدر پدر معناسنه عرب بر معناده مبالغه ایلسه
یاابله ویا امله تعبیر ایدر مثلا ابو الفساد وام الخبائث وبو العجب وبو الهوس
وبو الفضول دیرکویا فساد وخبائث وعجب وهوس وفضول اندن
تولد ایتمشدر زیرا بو معانی یه کثرت ملابسه وشدت اتصالی واردر
نتکم الفات اربعه تاریخنده شام امیرحجی اولان محمد پاشا اصلنده
کتاب زمره سندن اولوب باشنده قاووغی معتاددن بیوجك اولمغله عرب
اکا اول سنه ابو قاووق دیو تسمیه ایتدیلر * وبزم زمانمزده حادث اولان
طغرالی التونه دخی ابوالطغرا دیرلر بوراده بو الفضول محلنده دوشمشدر
زیرا تعالی مقامنده در بی محل تعالی ایسه فضوللقدن معدود در
(معنای بیت) بودرکه جان بکا دیدیکه خبرباری بکا رمز ایلمه وسری
لباس ستر ایله سویلمه بی حجاب وبی لباس وبی خیانت سویله وبزی دفع

ایله وباشدن صاوه‌ماه ای بو الفضل یعنی بو قدر تعالی که ایدرسن فضو للقدندر که مالا یعنی یه اشتغالدرسکالا زم اولان بودر که مطلوب اولان معنایی صورته کتورهسن وبطریق العباره تفصیلنه عزیمت کوسترهسن والاخیانت ایتمش اولورسین زیرا اهل الله امناءالله در اسرار ومعارف وحقایق که حق روحدر آنی مستحقدن کتم اسلر ومحلنه ایصال ایتمسه‌لر خیانت ایتمش اولورلر مال غنیمتدن غیرك حقنی منع ایتمك کبی (بونده اشارت واردر که معارف وحقایق غنائم حقدر دائرهٔ وجودده اولان قوانك انده حقوقی واردر عسکر اسلامك مال غنیمتدن حقوقی اولدیغی کبی پس روح که سلطان مثالدر ابتدا حق انکدر قرآنده کلور (واعلموا انما غنمتم من شیٔ فان لله خمسه) الآیة یعنی انوار مشاهدات واسرار مکاشفاتك درت خمسی اغیاردن کتم اولنوب خمس واحدی اخلا صله ورسول اللهه متابعت ایله اخوان فی الله اولنلره بطریق المواصله ومرا ده بلوغدن مقدم مرشددن جدا دوشن اهل طلبه واهل صدق وارادتدن صادر وواردہ بقدر الاستعداد بذل وانفاق اولنمق کرکدر زیرا بو مقوله کشف کتم رازی منافی دکلدر * و بر اشارت دخی بودر که مرشد کامل اولان کمسنه اهل طلبی آستانه سندن رد وصدق ارادت اربابنی استثقال ایتمک کرکدر شویله که اکر بر کونده بیك کره اول قپویه مراجعت ایدرسه مفتوح الباب کرکدر والا رتبهٔ ارشاددن ساقط اولور* ع * ایله مهمسان حقدن نعمت فیض دریغ

﴿ پرده بردار وبرهنه کوکه من ﴾

﴿ می نخسبم باصنم باپیرهن ﴾

خسبیدن ضمله یاتوب اویومق *صنم* امام راغب مفردانده ایراد ایتدیکی اوزره فضه دن ویانحاسدن اتخاذ اولنان جثه درکه کفار الله تعالی یه تقرب طریقیله اکا عبادت ایدرلر ولکن ترغیب وترهیب شرحی فتح قریبده دیرکه صنم بی جثه اولان صورت ووثن جثه لو اولان پوتدرکه جواهر ارضدن ویاخشب وحجاره دن معمولدر وبعضیلر فرق ایتیوب وثن وصنم بردر دیمشلر درتکم صاحب قاموس دخی صنمی وثن ایله تفسیر ایدوب دیمشدر که الصنم الوثن یعبد معرب شمس انتهی

ولكن حق اولان بودر كه وثن وصنم ايكيسى دخى جثه لو اولانه اطلاق اولنور زيرا قرآنده اوثان واصنام ذكر اولندیغى مواضعده قريشك جثه دار اولان پتلرى مراد در اختلاف موادنه كوره درز برا اول وقتده حضرت كعبه نك داخل وخارجنده عقيق وسائر احجار واجسادن اوچيوز التمش قدر پت وار ايدى صكره صنم محبوبه اطلاق اولندى انكيچون پت پرست ديدكلرى كبى محبوب پرست ديرلر زيرا محبوبى صنم مثال معبود ايدنمشدر و بحسب الغالب پت مزين ومنقش اولوب صورت بديعه وشكل دلفريبى ايله حيرت افزا اولدیغى كبى محبوبلر دخى بويله در ومفتى سعدى چلبى نظمنده كاور * يك جفا كورسم اى صنم سندن * ممتمدر كه اوصنم سندن * وفضولى اطائفندندر كه ديواننده كاور * پت نورسم نمازه شب و روز راغب اولمش * بونه ديندر الله الله پوته سجده واجب اولمش (معناى بيت) بودر كه پرده بى يوقارو طوت وقالدر وعريان وآچق سويله كه بن پيراهنده محجوب اولان محبوب ايله ياتمم زيرا پيراهن حجابدر كه وصال تامه مانعدر مقصود ايسه يارله خلوتدر بوخسه پيرا هن ايله دكل اكرچه كه فهيم ديمشدر * بنه فرقتده در عاشق اولورسه يارله يك تن * فلاك بيهوده قيسى وادئ هجرانه صالمشدر * يك تن ديديكى اتصال قويدر واتصال نقدر قوى اولسه اثنينيت باقى اولمغله عاشق فرقتدن خلاص اولماز بونده اشارت واردر كه پيرهندن مراد لباس وجود وشعار انيتدر زيرا پيراهن جسدى مشتمل اولدیغى كبى انيت دخى حقيقت انسانيه يى مشتمل اولمشدر وانيت باقى اولدقجه اثنينيت دخى باقيدر پس يار حقيقى ايله عالم وحدتده خلوت بولمغه اثنينيتدن خلاص اولق كركدر يعنى وجود مجازى نك افعال وصفات وذاتى حجابنى ازاله ايدوب فناء تام ومحو كلى بولمق كركدر كه محبوب حقيقى يه بى پرده ملاقات حاصل اوله والا هر كسك حالنه كوره حقه وصلتى واردر ولكن حجابدن خالى دكلدر كه حقه مرآت اولمشدر نتكم بالاده تحقيق اولندى بلكه مرآتك كدورتيدر كه جلاى تام بولمدقجه كماينبغى صورت منعكس اولماز پس رفيق اولان پيراهن وصال تامه مانع اولیجق كثيف وغليظ اولان لباسلر دخى بوكا قياس اولنه وبو بيتده دخى

هوشى تجلى الهيه نظ

اشارات واردر اهل ذوق وفهمه خفی دکلدر وبومقامك اشارتندندر
که شاعر هدایی دیوانندده کلور * نوله روشن دل اولوب رقص
اورسه فانوس خیال * شاهد شمعی قویار هر کیجه تنها قوینه *
وبو بیتده براشارت بودرکه فانوس خیال کبی لطافت وجود حاصل
اولمدقجه رقص ایتمك تکلفدر انقیاء امتده ایسه تکلف یوقدر وبردخی
بودر که فانوس خیال پرده سنك رقت ولطافتی حیله روشن دل
اولدیغی کبی روشندلان حقیقت دخی بویله در کرچه فانوسده شمع
واردر فاما غلظتی سببیله شمعك نورشمعنالق عکس ایتمیوب کدورت
اوزرینه قالمشدر وبردخی کیجه خلوت یار ایچون مهیادر انکیچون
معراج نبوی علیه السلام کیجه ده واقع اولدی بوسببدندر که وقاع
کیجه ده غالبدر (لمحرره) اولام دبرایسك اکر شمع وصاله
مأنوس * قومه خیال سوایی کوکلده چو فانوس

﴿ کفتم ار عریان شوی اودر عیان ﴾
﴿ نی تومانی نی کنارت نی میان ﴾

ار اکردن تخفیف اولنمشدر که حرف شرطدر *عیان* کسر عینله
مفاعله بابندن مصدردر که کوزله کورمکدر معاینه کبی انکیچون دیده بانلغه
عیانت دیرلر وتاج المصادرده کلور المعاینه والعیان باروی چیزی رادیدن
واصلها من العین انتهی بوسببدن ابن کمال تنبیه نام رساله سنده فتح عین
خطادر دیمشدر ولکن اخترییده فتحیه دخی اشارت اولنوب ظاهراق دیو تفسیر
اولنمشدر *نی* بعض نسخ قدیمهٔ مصححه ده یایله ثبت اولنمشدر ولکن انسب
اولان نه در زیرا دیمشلردر که نی کسرله حرف نفیدر یوق معناسنه عربیده
لا کبی ونا دکل معناسنه در کاه اولور که الفنی حذف ایدوب برینه هاء غیر
ملفوظه کتوروب نه دیرلر نه اوقاورنه بودیمك پرده عجم نه آن بماند نه این
دیر نتکیم واقعدر *ع* نه عمر حضر بماند نه ملك اسکندر *یعنی عمر حضر
وملك اسکندر قالور دکلدر مکر کم نی نامو ضعده مستعمل اوله (معنی
بیت) بودرکه بن جانه جواب ویروب دیدم که اکر مطلوب اولان معنی
عیان مرتبه سنده عریان ومکشوف اولورسه نه سن قالورسن ونه میانك
قالور یعنی جملهٔ اعضاء وجودواجزاء بدنك هلاکنه سبب اولور زیرا کناردن
مراد بدندر که عالم شهادته ناظردر ومیاندن مراد قلبدر که روحله

جسد اراسنده توسط ایتمشدر قوام وجود ایسه روح وقلب وجسد ایله
در بوندن مراد حلاج منصور انا الحق دیوب سر ربوبیتی ایتمکله قطع
اعضا واحراق بالنار اولندیغی کبی بزدخی بورازی افشا ایتمکله باشمزك تدار
کندن عاجز اولورز ومنصورك بولدیغی بلایی بولورز نتکیم والهی
کلماتنده کلور * اکر عارف ایسك ایتمه حقیقت سرنی افشا * کلام
حق چقردی باشدن حلاج منصوری * (لمحرره) فالکه کلدی قول حق ابجی
* عاقبت داره چکدی حلاجی * شو یله بازی قورر کهی بو چرخ * که
او ینادر شاه ماتی لجاجی * وفضولی دیوانده کلور *رازدرونی
طشره یه صالمنی روا دکل * بودرکه کنا هی کیم آصلودر ایماجرس *
بونده اشارت واردرکه قنغی عاشق که کشف جمال مرتبه سنه واصل
اوله وسر حقیقتك قلبنه انکشافنه یول بوله انك اثبات وتعیناتندن
اثر قالماز ومحو کلی وفناء تامه مظهر اولوب بردخی ماسوایه نظر صالمز
وبو مرتبه یه اشارت ایدوب حدیثده کلور (ان لله سبعین الف
حجاب من نور وظلمة لو کشفها لاحرقت سبحات وجهه ما نتهی الیه بصره)
مقصود حجب ظلمانیه ونورانیه نك ارتفاعی وانوار جمالك انکشافیدر
نتکیم تحقیق مرور ایتمشدر (لمحرره) وجه دلداره حجاب اولسه وجود
* حاصل اولماز کوکل کوزینه شهود *

﴿ آرزومی خواهلیك اندازه خواه ﴾
﴿ برنتابد کوه رایك برك کاه ﴾

آرزو دلك واوزنمك *اندازه* رسم وتصمیم واولچمك ومشهور آلتدر که
درزیلر وبازرکانلر آنکله قوماش وامثالی نسنه اولچرلر * نتابد* فعل
مستقبلدر تابیدندن طاقت کتورمك وکوچ یتمك معناسنه طاقتی قالمدی
دیه جك یرده عجم بی تاب ماند دیر طاقت برحالتدرکه بورلدیغی حالده
کشیدن زائل اولور *برك* یبرق و برق معناسنه ده استعمال اولنور یول
یراغنه برك راه دیرلر ابن کمال دیمشدرکه یراق معناسنه برك حقیقت ویراق
معناسنه مجازدر یراق اغجك وچیچکك لوازم ومهماتندن اولمغله برك
دینلدی *کاه* کاف عربیله صمان که عربیده تبن درلر کاه اولورکه
الفن حذف ایدوب که دیرلر کهربا وکهکشانده حذف ایتدکلری کبی
بعده ذا مصراع ثانی اوله تمثیل طریقیله ایراد اولنمشدر (معنای بیت)

بودر که دلك دله برنسنه‌یه اورن ولکن اولجوسی واورا نیله دله اندازه‌یی تجاوز ایتمه زیرا طاغی برصمان پیراغی قالدرمز وانی یوکلنمکه کوجی وطاقتی یتمز زیرا صمانك حدی دکلدر که اومقوله بارثقیلی حامل اوله پس صمان ایله طاغك مناسبتی اولمدیغی کبی انسانله دخی اولمیه‌جق آرزونك مناسبتی یوقدر والا صمان طاغه طیانمدیغی کبی انسان دخی فوق الحد ایتدیکی آرزونك عهده سندن کله‌میوب حمل ثقیل التنده هلاك اولان حیون کبی اولدخی تلف اولور نتکیم حوصله سی تحمل ایتمدیکی نسنه‌یی تناول ایتمك دخی بویله در انکیچون شبر خورده او شاق تدریجله تربیه اولنور وکلستانده دخی کلور * توان بحلق فرو بردن استخوان درشت * ولی شکم بدرد چون بکیر دانذر ناف * و بونده ایکی وجهله اشارت واردر اولکیسی بودر که سالك حق اولان کمسنه مراتب معنویه‌یی تدریج ایله آرزوایتمك کرکدر مثلا توحید افعالك حقایقی ایله متحقق اولمدقجه توحید صفات مرتبه سن طلب ایتمیه وکذلك توحید صفاته وصول بولمدقجه توحید ذات ایچون نیازه دهان آچمیه انکیچون حضرت موسی علیه السلام اوائل حالنده بیورر (رب انی لما انزلت الی من خیر فقیر) واواخرنده بیورر (ارنی انظر الیك) و بوندن فهم اولنور که اسرار حق کوه وسالك مبتدی کاه مشابه سنده درپس وقتی کلمدن امانته تحمل دعواسن ایتمیه وسؤالده حدنی تجاوز ایدوب سمت اعتدایه کتمیه بلکه ضعف حالنه باقوب انصاف ایلیه وادب کوزلیه تچن کاه برضمه ایله فوت بولوب کوه اولسه اول وقتده باب مرادی فتح وذیل مرامی جرایدر (لمحرره) در دله آمایدرسك ای عاشق عین آه ایچره کوریشور سکاهو * کاه برکاهی کوه ایدرمولی * هو یی برحرفله ایدر آهو * ایکنجیسی بودر که انسانك وجودی برصمان پیراغنه بکزر پس طاغ تجلیء حقه طاقت کتورمدیکی صورتده صمان پایه سنده اولان وجود بشری نیجه تحمل ایدر انکیچون طور موسی پاره پاره اولوب حضرت موسی بشریتی حسبیله مغشی علیه اولدی (زیرا سوالی اندازه‌دن خارج ایدی اوسببدن که بحسب الظاهر وجود بشری نك اول تجلی‌یه تحملی یوغیدی انکیچون حاصل اولمدی فرضا حاصل اولسه مغشی علیه اولمق مرتبه سن ترقی ایدوب بالکلیه اجزاء وجود متلاشی

تجلئ معنوی یه تاب انسانک تحملی

اولمق لازم کلوردی ولکن بصیرتی ایله جمال حقی مشاهده ایدوب
تجلئ معنوی سنه طاقت کتوردی * زیرا دل انسان امانت کبرایی
حامل اولمق ایچون خلق اولنمشدی انکیچون سموات وارض وجبال
حمل امانتدن ابا ایلدی * زیرا سموات روح وارض جسد وجبال
عظام صورتی ایدی بونلرده ایسه دائما اولان ثبات یوقدر الحاصل
موسی علیه السلام آچقدن تجلئ دیداره طالب اولمغله متلاشی اولمق
مرتبه سنه واردی پس روح دخی بورازده کرچه عیان اولدیغن استر
فاما موطنك حکمی کتم واخفادر اظهار وافشا دکلدر والا حضرت
موسی قصه سی کبی ایش ظهور ایدر ودیمشلردر که تجلئ ذات ایله
سائر تجلیاتك تفاوت عظیمی واردر انکیچون بو مرتبه دن تجلی واقع
اولسه برق خاطف کبی ظهور ایدوب فی الحال مستتر اولور والا انسان
محترق اولمق لازم کلور پس بشریت مرتبه سنده تجلی اولمدیغی
کبی کشف اسرار تجلی ایتمك دخی یوقدر الحاصل هرنسنه که منسلخ
اولمسی حکمته مخالف اوله آنی اول لباسدن تجرید واحتراز لازمدر

آفتابی کزوی این عالم فروخت

اندکی کر پیش آید جمله سوخت

آفتابی ده اولان یازائده در واندکی ده وحدت ایچوندر براز معناسنه
وزیاده ونسبته دخی احتمال واردر *افروختن* لازم کلور ومتعدی کلور
یالکلنمق ویالکلاندرمق معناسنه بوراده مراد لازمدر سوختن دخی
لازم ومتعدی کلور یانمق ویاقمق معناسنه بوراده ایکی یه بله جواز
واردر *پیش* باء عجمیله اوکدر مقابلی پسدر که معناسی آردر پیش
جهات ستنك بریسیدر بعده بو بیت ماقبلنی تنویر ایچون تمثیل آخردر
(معنای بیت) بودرکه کنش که بودنیادن شعله لنمش ومنور
اولمشدر اکر جزئی اوکه کله یعنی اهل جهانه قریب اوله
جمله مخلوقات انك حرارت غالبه سندن یاندی یعنی بنار
ویاخود جمله یی یاقر و برنسنه آنك تابنه طاقت کتور میوب
فنا بولور بوسببدندر که کیچه اولمایوب دائما کوندز اولان
مواضعده حیوانات تعیش ایتمز ونباتات بتمز بعض مواضعده فلك شمس
رحوی دوران ایتمکله اوراده غروب اولمایوب نهاری سرمدی اولور *

و بعض مواضعده عکس مذکورله تحت الارض دوران ایتمکله اوراده
طلوع اولمایوب لیلی سرمدی اولور وصورت اولیده قوت حرارتدن
حیوان تعیش ایتمیوب نبات بتمدیکی کبی صورت ثانیه‌ده دخی افراط
برودتدن معنای مذکور حاصل اولمز پس رب حکیم شمسی فلك چارمده
اندازه ایله وضع ایتمشدر اکر برمقدار اندازه دن خارج اولسه ذکر اولنان
احراق وافساد حاصل اولور * بونده اشارت واردر که شمس تجلی
اندازه ایله‌در زیرا طورموسی علیه السلامه تجلی صفت ربوبیت سطوتی
تعلق ایتدکده پاره پاره وموسی دخی بوقدر قوت نبوتله مغشی علیه
اولدی مع هذا واقع اولان تجلی طرفة العین مقدارندن اقلده ایدی
پس برلمحیه انسان ضعیف طاقت کتورمسه دوام اوزره اولسه نیجه
تعیش ایدر انکیچون تجلیات برقیه دیرلر زیرا برق مثال آن واحدده
آچیلوب ینه قپانور نتکم حضرت هدایی قدس سره کلماتنده کلور *
بشر حدی افندی بوقدردر * اوته سن صانمه مقدور بشردر *
مکرکم برق خاطف کبی بر آن * قولك سرینه ایره نور رحمان *
ولکن زائل اولور ینه اولدم * ایرشمز اکا پیك عقل آدم * ومولانا
حضرتلری آفتاب ایله شمس تبریزی‌یه اشارت ایدرلر یعنی شمس دنیانك
قرب صوریسی موجب فساد آدم اولدیغی کبی شمس دینك
قرب معنویسی سبب فناء بنی آدم اولور زیرا خواص ناس سطوات
تجلی حصولیله احتراق پایه‌سن بولور وعوام دخی صدمهٔ قهر وقوعیله
متلاشی اولور زیرا بلکه انکاره دوشوب اختلال دین ودنیا حاصل
اوله پس شمس دینك ذکرنی تقریب وصراحةً احوالنی بیانك وجهی بوقدر
(لمحرره) بلوررسه شررنار تجلی خدا * جان ودل پنبه کبی عشقله
یانمق کورینور * اچسون بلبله کلغنچه نقابن یوخسه * ترك جان
بوینه اولدمده بو یانمق کورینور *

﴾ فتنه وآشوب وخونریزی مجو ﴿

﴾ بیش ازین ازشمس تبریزی مکو ﴿

فتنه محنت و بلا ومصیبت وقتل وعذاب و بونلرك امثالی انسانه شاق
اولان افعال کریهه ده استعمال اولنور * آشوب * قریشقلق * بیش * باء
عربیله ارتوق معناسنه ابن کمالك دقایقنده کلور که بیش که زائد

معناسنده در فرزندن فرقی واردر مثلا ارتمغله زائد اولان نسنه یه افزون
دیرلر ابتدا زائد خلق اولنانه افزون دیمزلر بیش دیرلر * تبریز * مختصرابن
خلکانده وسپاهی زاده نك اوضح المسالك نام کتابنده ضبط اولندیغی
اوزره تانك کسریله دراکرچه که بین العوام فتح ایله غلط مشهور
اولمشدر تبریز وراء عراقده آذربیجان دینمکله معروف اولان اقلیمك
اکبر مدائن واشهر بلادندندر مقدما ملوك تاتاردن هلاکونك کورسی
ملکی اوراده ایدی صکره غیری محله انتقال ایلدی شمسك ترجمه سی
مرور ایلمشدر (معنای بیت) بودرکه بلا ومصیبت وقاریقشلاق
وقاندوکیجیلك دله بوندن ارتوق شمس تبریزدن سویلمه یعنی سنك
مرادك اولان مرتبه دن سوزه آغاز اولنورسه عوام ناسك عدم
تحملندن ناشی قرغشلق ظهور ایدر مقدما شمس بو میدانه قدم
باصوب صحبت اولندیغی وقتده ظهور ایتدیکی کبی زیرا بر روایتده
شمس استشهاد اولنوب ولکن جسد مبارکی نایاب اولوب بر ایکی قطره
قاندن غیری اثری مرئی اولمدی حالا قونیه ده مقام ومشهد اولان
محل بطریق الرؤیا تعیین اولنمشدر استانبولده ایوب انصاری رضی الله
عنه مرقد منیری وسائر مرقد متبرکه تعیین اولندیغی کبی زیرا حضرت
ایوبك مرقدنی خلفاء بیرامیه دن اق شمس الدین حضرتلری تعیین
وتحدید ایتمشدر الحاصل (المؤمن لایلدغ من جحر مرتین) ایله عمل
لازمدر اکرچه که قرآنده کلور (ولایخافون لومة لائم) ولکن ملامت
خونریزلك کبی دکلدر پس انسان سبب ملامت اولان کار درست
وراستی اشلمه مك لابأسدر ولکن سبب تلف اعضا ویاهلاك وجود اولان
اموره تصدیدن احتراز لازمدر زیرا مثلدرکه جان بوستانده بتر پس
هر ایشده اندازه دن خروج کار عاقل دکلدر انکیچون شمس تبریزیدن
بوقدر سویلمه مك کفایت ایدر زیرا بوندن زیاده سی یعنی رمزی تجاوز ایدوب
تصریح ایتمك افراطدر ومشهوردرکه دیرلر نه شش یانسون نه کباب
یعنی آتش افراط اوزرینه اولدقده کباب کبابلقدن چقوب شش دخی
کباب اولدیغی کبی وجود ضعیف ششی دخی ذکر اولنان اظهار
وافشادن کباب اوله جغی مقرردر حق تعالی قولنی هرنه وجهله
دیرلرسه امتحان ایدر ولکن قول باب امتحانی فتحه سبب اولمامق

کرکدر زیرا بلکه عهده سندن کلمك ممکن اولایه نتکم حلاج منصوره ممکن اولمدی و بو محلك لطائفندندرکه بیت مذکورك شرحی تحریر ومعناسی تسطیر اولنورکن قضاء آلهی ایله انفدن بر قاچ قطره قان تقاطر ایلیوب سرد کلامه پریشانلق کتوردی یا انفدن چکیده اولان قطرات دم بو مرتبه باعث پریشانی اولیجق سبب خونریزی اولان کاره تصدیده نقدر اضطراب اولمق کرکدر (لمحرره) بونه سردر یازیلورکن اشبو * بیت انواع لطائف مشحون * طملدی انف حقیدن ناکاه * بر نیچه آل رنك قطرهٔ خون *

این ندارد آخر از آغاز کو

رو تمام این حکایت بار کو

این حکایه‌دن خارج ایراد ایتدیکی مضمونه اشارتدر * آخر* ضد اول *وآغاز* اول دیمکدر پس بو کلام لطائفدن خالی دکلدر وبونده حسن اختتام واردر فاعرف حکایتدن مراد شروع اولنان داستاندر (معنای بیت) بودرکه بو معنی آخر طوتمز واکا غایت اولماز ابتداکی قصه دن سو بله یوری بو داستانی اتمام ایله تاکه قطار کاربادن قالمیه اتمامی قصد اولنان معنی نقصان بولمیه بعد ذا بو بیتده اشارات وار در اشارت اولی بودرکه انسان مباشرت ایتدیکی امر مشروعی تکمیل ایتمك کرکدر نتکم قرآنده کلور (ولا تبطلوا صدقاتکم) مکرکه قطعنه ضرورت قویه اوله انکیچون فقها دیرلرکه بر مصلی یه نماز حالنده بر ذمی کلوب بکا اسلام عرض ایله دیسه نمازی قطع ایتمك کرکدر فرض اولسون نافله اولسون وکذلك بر کمسنه‌نك دیواردن سقوطندن و یا صویه غرق و یا آتشه وقوعندن خوف ایلسه قطع صلوة ایدرادنی بر درهم اولان متاعك سرقه اولنمق خوفی دخی قطعنه عذردر ولکن صکره استیناف ایدرا کر منافیٔ صلوة تخلل ایدرسه فامابعض ارباب فیض اشارات وحقایقه متعلق تحریر ایتدکاری بعض آثاری که ناقص الیقویوب تکمیل اتمشلردر وجهی بودرکه بو مقوله لرك تقریر و تحریری داعیهٔ دل وانصباب فیض ایله در پس فیض آلهی نه محلده منقطع اولور وداعیه نره ده کسلورسه عدم اذنه‌دال اولمغله تحریردن ال چکرلر و کفت و کویی کسرلر پس صاحب مثنوی تکمیل حکایه و اتمام داستانه مأذون

وداعیه سی تجدد ونشاط مقرون اولمغه جانله اولان مقاوله کچدن کچدی.
وتکرار صدد قپو سن آچدی (لمحرره) نفس فیضله در جنبشی
برلئجانک * مددآبله درهم نماسی بوستانک * اشارت ثانیه بودر که
کرچه سیر الی آللهه نهایت بوقدر فاما سالك سائر وطائر برمقامه
منتهی و بر غایته رسیده اولور که اوراده ازل وابد سری براولور وانجام
آغازله اتحاد بولور زیراهرنهایتك رجوعی بدایته در نتکم قرأنده کلور
(الاالی الله تصیر الامور) * وکمال خجندی دیوانده کلور * ندید دیدهٔ
بینا بدایت این را * بهر مکاشفه نادر نهایتی رسید * اشارت ثالثه
بودر که کاهیجه طریقهٔ تجریده سلوك اولنوب مخاطبهٔ نفس واقع
اولسه ارباب حقیقت یاننده مراد حقیقت فاعله دن حقیقت قابله یه
ویامرتبهٔ ملکیتدن مرتبهٔ بشریته ویامقام ولایت وجمعدن مقام استتار
وفرقه خطابدر زیرا انسانك حقیقت برزخیه سی جمیع مراتبی مشتملدر
نتکم بالاده اشارت اولنمشدر (لمحرره) نوله ایلرسه کوکل عشقله بوعقله
خطاب * دونرامرینه عشقك نل قطب الاقطاب *

* کفت ای شه خلوتی کن خانه را *
* دور کن هم خویش وهم بیکانه را *

دقایقده کلور که خان مطلقا منزلدر انسانك اولسون سائر حیوانك
اولسون خانه خصوص اوز رینه منزل آدمی درکه ترکیده اود یرلی
آخرنده هاء معنای عامدن معنای خصه نقل ایچوندر * خویش * خصم وقوم
بیکانه * یاد معناسنه در (معنای بیت) بودر که مهمان غیبی پادشاهه دیدیکه
ای پادشاه خانه یی خلوت ایله وسرایدن آشنا ویاری وقریب وبعیدی
اخراج ایله بونده اشارت واردر که صحبت خاصده نامحرم اولماز وروح
سلطانی منزل وجوددن اکرکندی قواسی واکرغیر بدردو رایتمدکجه
نفس حیوانی نك سری بلمز ومرشد کامل اکا معالجه وتربیه یه مباشرت
ایلمز (سؤال اولنورسه که دائرهٔ وجودده اولان اعضا وقوا نك بریسی
روحك بیکانه سی دکلدر زیرا جمله سی انك تنزلاتیدر اولاد واولاد
اولاد کبی پس بونلری دور اتمدن مرادنه در (جواب بودر که جمیع
موجودات حق تعالینك تجلیات صفاتی ایکن ینه ماسوی اطلاق اولنور
زیرا حقائق مختلف وتعیناتی متفاوتدر پس وجودك احوالی دخی بوکا
قیاس اولنه زیرا اعضاوقوادن هر بری برکاره منوط وبراسمه مربوطدر

مخاطبهٔ نفس ...

اکوان تجلیات الهیه ...
ماسوی تعبیر ...

بناء علی هذا روحه محرم اولمدیلر نفس حیوانی ایسه روحك سر مستوریدر
انکیچون خواتین مستورات ومخدرات مقوله سیدر شویله که انلرك احوالی
بلمك ویا اعضاسی کورمك سبب فتنه در وفی الجمله قرابت اجنبیتی
منافی دکلدر انکیچون بعض اقارب اراسنده نکاح جاریدر زیرا محرمیت
یوقدر مع هذا خارجدن حرم در ونه شیطان وافکار فاسده دخی دخول
ایتمشدر پس دائرهٔ وجودده اونلره اعتماد یوق وانلرك سره اطلاعلرنده
مفاسد چوقدر زیرا اجانبدر محارم دکلدر بعدذا بو خطابدن مراد
خلوت اجمالیه در والا خلوت تفصیلیه تزکیهٔ نفسدن صکره در زیرا
خلو تخانهٔ وجودی ماسوادن تخلیه ونفس بدکاری رذائل وذمائمدن
تربیهٔ مرشده موقوفدر بو ایسه علی مهل درتنکم بالاده شرح اولنمشدر
(لمحرره) مهلت استرکه شیر اوله ناخون * اولدی هر امر وقتنده مرهون

کس ندارد کوش در دهلیزها

تا بپرسم زین کنیزك چیزها

* دهلیز * فتحله قپو ایله اوارا لغنده اولان ممتد یره دیرلر که اوستی اورتولی
اوله کذا فی الدقائق ولکن بعض لغتده کسر داالله ضبط اولنمشدر
(معنای بیت) کمسه قولاق طوتمیه قپو ارالغنده تا و جاریه دن نسنه لر
سؤال ایده یم یعنی سره متعلق اکا سؤالم واردر منزلی تخلیه ایله بر وجهله
کمنه او اچنده ونه قپو ارالغنده کمسنه قالمیه زیرا احتمالدر که پس پرده ده
کمسه قالوب بورازه مطلع اوله راز مقوله سی ایسه ستر اولنه کلمشدر
شویله که انسان تنهاده بله اولسه ینه انی مخاطبنه افاده ایتدیکی وقتده
اخفا ایدر شاید برك قولاغی اوله واکا اطلاع بوله (لمحرره) چونکه
لبدن کذر ایده اسرار * ایله اخفا ایله آنی اظهار * که دیمشلردر مثل ابجره *
یاب سویله یرك قولاغی وار * بونده اشارت واردر که خانهٔ وجودده
ممتد اولان یر عروقدر که شیاطینك مجراسیدر انکیچون فخر عالم صلی الله
علیه وسلم مجاریٔ دمی تضییق ایله امر ایلمشدر وبورازی شیطاندن
اخفا ایلمدی تاکه واقف اولوب تسویل واغوا ده افراط ایتمیه زیرا انك
مداخل ومخارجی چوقدر وشیطان کرچه قرین آدمیدر ولکن بیکانه
درکه خارجدن صدره وقلبه القاء وسوسه ایدر بو سببدندر که
فخر عالم صلی الله علیه وسلم فتح مکه یه عزیمتلرنده مرادلرین کمسه یه افاده

ایتمدیلر بلکه صنادید قریش مطلع اولوب مقاتله یه تصدی ایدەلر الحاصل هرحالده خصوصا امر سلوکده شیاطین انس وجندن حذر کرکدر

❊ خانه خالی ماندویك دیارنه ❊

❊ جز طبیب وجز همان بیمارنه ❊

* دیار * نفی عامده استعمال اولنور نتکم دیرلر مافی الدار دیار ای احد * طبیب * طب علمنده ماهر وعملنده حاذق اولانه دیرلر طب جسمه ونفسه علاجدر انکیچون الله تعالی یه شافی دینلور طبیب دینلمز زیرا طبیب علاجی مشعردر وطب ایکی نوعدر بری طب جسمانی و بری طب روحانیدر طب جسمانی ابدانك امراضنه علاج وصحت واعتدالنی حفظدر وبونك اهلنه طبیب جسمانی دیرلر زیرا طبابتی جسمه متعلقدر وطب روحانی قلوبك آفاتنه وقوف وکیفیت معالجه سنه علمدر و بونك اهلنه طبیب روحانی دیرلر زیرا طبابتی روحه متعلقدر الحاصل ارشاد وتکمیله قادر اولمد قجه حکیم آلهی وطبیب روحانی دینلمز بیمارك شرحی مرور ایتمشدر (معنای بیت) بودرکه خانه خالی قالدی وطبیب وبیماردن غیری دیار قالمدی بونده اشارت مرشد کامله لازم اولان کرچه ارشاددر ولکن روح دخی جهد ایلیوب مرشدك مرادی اوزرینه اولمق کرکدر زیرا حقیقت ده همت روحکدر مرشدك تربیه ده اهتمامی اول همت اوزرینه موقوفدر انکیچون سالکده فتور وفترت ظهور ایلسه بولدن قالور ومرشدك کامل ومکمل اولدیغنك فائده سی اولماز زیرا بر فرسك حرکته مجالی اولمسه تازیانه نك نفعی ندر پس روح اوزرینه واجبدرکه سعی واجتهاد ایدوب دائرۂ وجودی اغیاردن تخلیه ایلیه ومرشدك ارشادی اوزرینه جاری اوله و براشارت دخی بودرکه چونکه تخلیه دن مراد مافی الضمیری استعلام وحقیقت الحالی استخبار درپس سالکه دخی لازمدرکه امراض باطنه سنی مرشدن کتم ایتمیه بلکه جمیع عیوبنی سویلیه زیرا خسته حالنی طبیبدن ستر ایلسه شفا بولماز بوسببدندرکه کمل متأخرین قدس الله اسرارهم مریدلرك واقعات وسائر احوالنی تنهاده استماع ایدرلر تاکه بری برلرینك رازن بلیه لر وتنهاجه اولمق حسبیله حیا ایتیوب مرادلرن سویلیه لر متقدمین ایسه حلقۂ صحبت عقد ایدوب مجتمع اولان سالکلرك احوالنی بری برلری یاننده سویلدرمش بونده ایسه

مفسده واردر زیرا انسان ایل یاننده حیادن خالی اولاز وردخی کیی ترقی کیبی تنزل اوزرینه اولیجق بلکه تنزل اربابی ترقی اصحابنه حسد اوزرینه اواوب مرض وجود مشتد اوله پس صحبت خاص اهلنه اولی اولان خلوتدر (لمحرره) نفس اماره فسادینی قومز* نقدر کوسترسه روی صلاح*مفسدك عادتی اولسه افساد*ایدەمز کسه‌لر آنی اصلاح*

﴿ نرم نرمك كفت شهر تو كجاست ﴾

﴿ كه علاج اهل هر شهری جداست ﴾

* نرمك * ده کاف تصغیر ایچوندر یومشاق دیمکدر نرمدن صکره ایرادی ترقی وکلام نرمك بری برینه اتصالنی بیان ایچوندر * علاج حرکت جسمانیه ایله فاعلدن صادر اولان نسنه‌در فتح وضرب وامثالی کبی یعنی اعضا وجوارح ایله احداث فعل ایتمکه وبر کاره مباشرت ایلمکه علاج دیرلر * شهر * معروفدر ترکیده شار دیرلر شهرده نشو ونمانك اثری ظرافت اولمغله ظریف ونکته دان وبسیارفن آدمه شهری وشهر اوغلانی دیرلر ومفتی یحیی افندی اطلاق ایتمشلردر که کاور *بر آفت دو رانیه آرالدی شهری* هرجایلغی مهر کبی مه کبی شهری بیت مثنویده شهردن مراد اختلاف مطالع اوزرینه مبنی اولان موضعدر زیرا بو اختلاف حسبیله اقلیم دخی مختلف اولور واقالیمك آب وهواسی مطرد اولمغله هر اقلیمك علاجی بر کونه‌در وجائزدر که قرب مسافه‌ده دخی اختلاف اعتبار اولنه نتکم قرآنده کلور (وفی الارض قطع متجاورات) وبعض فقها اتحاد واختلاف مطالعه اعتبار ایتمز وحد اختلاف برآیلق یولدر زیرا حضرت سلیمان علیه السلامك تختی هرصباح وهراخشام برآیلق یول کیدر دیمکه هر بری بر اقلیم ایدی یعنی یعنی طلوع شمسدن زوالەدك وزوالدن دخی اخشامه‌دك برآیلق یول کیدردی *جدا * ایری وباشقه دیمکدر (معنای بیت) بودرکه نرم ولطفله سویلیه‌رك دیدیکه ای جاریه بیمار وخسته ناچار شهرك قنده‌در ووطن اصلك نره‌در سویله که هر شهر اهلنك بحسب الغالب معالجه‌سی باشقه‌در خصوصا که اقلیم آخرده اوله زیرا آب وهوانك اختلافیله حاصل اولان امراضك معالجاتی دخی مختلفدر انکیچون بعض ملوك سفرده منحرف المزاج اولدقده بروجهله اعتدال قبول ایتیوب شکسته

قالدی تا که وطنی اولان شهردن بر ظرف ایچنه بر مقدار صو و بر طوملم ایله
دخی یل کتوروب صودن ایچور دیلر وطوملك اغزین آچوب تدریجیله
ایچنده محبس اولان یلدن بورننه اطلاق وارسال ایتدیلر بو آب ونسیم
سببیله تنفس ایتمکه باشلیوب بالآخره خوش اولدی وسیر و تفاسیرده
مسطوردر که اصحاب کرام رضی الله عنهم مدینهٔ منوریه مهاجرتلرنده
مجموم اولوب مکه نك آب وهوی ونباتن آرزو ایدرلر وناچار مذاکره سی ایله
خوش خاطر اولورلردی فاما الآن مدینه نك آب و هواسی خوش
ورياض وحدائقی دلکشدر (لمحرره) شرف حضرت پیغمبر ایله * اولدی
آخر مدینه باغ ارم * نخلنك قد وقامتن کوربجك * دیدی طوبی بن اکا
نیجه ایرم * بونده اشارت واردر که هر کارده ملایمت لازمدر تا که مقصود
حاصل اوله وهر سالکك حقه وجه خاصی اولدیغی جهتدن باشقه معالجه
وتربیه سی واردر انکیچون طرق حقه متعدددر تا که هر سالك بر یولدن
مهتدی اوله وامراض دخی بوکا قیاس اولنه

واندرآن شهر از قرابت کیستت

خویشی و پیوستکی باچیستت

* قرابتدن * مراد قرابت نسبیه در بوراده مضاف محذوفدر ذی
قرابت دیمکدر * پیوستکی * اتصال دیمکدر زیرا کاف هاء رسمیدن بدل
ویامصدریه در (معنای بیت) بودر که سابقا متوطن اولدیغك شهرده
اهل قرابتدن کیمك واردر خصملغك واتصالك اوراده نه در بونده
اشارت واردر که نفس انسانینك شهر وجودده علاقات واتصالاتی
واردر اکر خواص روحانیت اولان شوق ومحبت وطلب وامثالی
اموره ایسه صحیحدر واهل درجاتدر واکر خواص جسمانیت اولان حرص
وشهوت وهوی ونظائرنه ایسه سقیمدر واهل درکاتدر زیرا خواص
مقبوله اغذیهٔ صالحه وخواص مردوده اغذیهٔ فاسده کبیدر پس
مضرنسنه تناول ایدن کسنه نك مزاجی مختل وطبعی منحرف اولدیغی کبی
مائل ماسوی اولان نفسك حالی دخی بویله در زیرا ماسوانك جمله سی
مضردر خصوصا امور طبیعیه واحوال بشریه بعدذا شهردنصکره
ابتدا قرابتدن سؤال ایلدی زیرا دیمشلردر که الاقرب فالاقرب فافهم جدا

دست بر نبضش نهاد ویك بیك

کندیکی قوتدل ایشـ
نفسك میلی غیر

بازمی پرسید از جور فلك

نبض بالاده مفصلا مرور ایلدی * یعنی طبیب آلهی الی جاریه نك نبضنه قودی وبر بر جور فلك وستم روزکاردن سؤال ایلدی یعنی ستم وجور ورنج بدن که مرض معهود در انك اسبابندن صوردی وباشنه کلن احوالی نقل ایتدردی بونده اشارت وار در که کرچه هر نسنه ده مؤثر اولان الله تعالی در وجمع خیر وشرك نزولی انك امرنه مضافدر ولکن افلاك وغیریسی اسباب خارجیه اولق حسبیله بر نسنه یی سینه اضافت ایتمك دخی جائزدر زیرا موحددن صادر اولمغله شرك لازم کلمز والنی نبضنه قومق یاحقیقته محمولدر تاکه هر سؤال ایتدیکی نسنه یی ذکرده نبضنك حرکت وعدم حرکتنی استعلام ایده وياخود امتحاندن کنایه در نتکم فلانك نبضنه یاپشدم دیرلر امتحان ایتدم معناسنه بوصورتده جاریه نك سبب مرضنه وقوف تغیراوندن حاصل اولورفافهم بوندن فهم اولنورکه طبیب نقدر حاذق وماهر وفراستده کمالی ظاهر اولسه ینه امورنده تأنی واحتیاط لازمدر مرشد کاملك حالی دخی بوکا قیاس اولنه زیرا کرچه حکیم آلهی مرض نفسی کوردیکی کبی فراست حقیقیه ایله تشخیص ایلر وامتحانه حاجت قالمز ولکن عجله ایتمك منافیء حکمتدر نتکم قرآنده کلور * (ولنبلونکم حتی نعلم المجاهدین منکم والصابرین) مقصود علم شهودی درکه مجاهد وصابرك وجود عینی سنه تابعدر بومعنادندر که طبیب مذکور تخلیهء منزل ایدوب تنهاجه سؤال ایلدی زیرا بلدیکه مرض جاریه امراض معهوده دن وخلق اراسنده سببی استفسار اولناجق اموردن دکلدر * وبوطریقله علم شهودی تحصیل ایلدی وکلام اطرافه کزدرمه ده واطناب محاوره دخی مخاطب ایله استیناس واردر * تاکه بو بهانه ایله حقیقت نبضه وقوف حاصل اوله وسالکك مربی حقیقی ایله ماجراسی دخی بویله در بوندن فهم اولنورکه اکامل ناسده مکر خفی واردر که ناقصلر اکا مطلع دکلدر نتکم قرآنده کلور (والله خیر الماکرین) الحاصل هر ناقصك حالی کامله معلومدر من غیر عکس زیرا اعلی اسفله حاکمدر انکیچون ارضه تأثیر جانب سمواتدن حاصل اولور ونسا طائفه سی رجال ایله قوام بولور فاعرف جدا

هر نسنه ده ... شرکدن ایلدیسه .

(لمحرره) چون نسیم نوبهار انفاس حق هردم کلور * غنچهٔ دال آچاور کویا ابردن نم کلور *

﴿ چون کسی را خار درپایش جهد ﴾
﴿ پای خود را بر سر زانو نهد ﴾

خار دکندر آغاجده اولسون یرده اولسون نتکم واقعدر * جهان کرچه سراسر لاله زارست * برهنه پا مرو وانجا که خارست * جهیدن * جیم عربیله صچرهمق وقالقیق معناسنه بورادهمراد باتمقدر * سرزانو * دیز اوجی (معنای بیت) بودرکه چونکه برکسهنك ایاغنه دکن صچرهیه وباته اول کسه کندی ایاغنی که دکن باتدیغی ایاقدر دیزی اوجنه واوزرینه قور عادت ناس اوزره یعنی اول دکنی ایاغندن چقرمق تدارکن ایلر وسینه مباشرت ایدر وایاغنی اویله مجروح قومز بوسوز ایاغنده غلظت وخشونت اولمیوب دکن باتدیغنه حس وشعوری اولانه کوره در والا پابرهنه رنجبرلك ایدنلرك اکثری ادکه دکنی طویمز بونده اشارت واردرکه قلب ایاغنه میل ماسوی دکنی باتسه انك اخراجی اسبابنه رکوب لازمدر زیرا زانو عربیده رکبهدر ورکبه رکوبه اشارتدر یعنی حجابی غلیظ وکثیف وتعلق ومیلی قوی وشدید اولمین کسنه پای دله دخول ایدن خاری اخراجه سعی ایدر زیرا حالنه فی الجمله وقوفی واردر فاما آنك که باطنی زیاده غلظت وکثافت قبول ایتمش وقوی واعضادن هربرنه بردرولی دکن کرمش کتمشدر اول کسه دردودر ماندن بی خبردر بوسببدندرکه قرآنده مواضع متعدده ده (ذوقوا) امری وارد اولمشدر یعنی اهل غفلت دنیاده عذاب روحانی بی حس ایتمزدی اکرچه که معذب ایدی زیرا بشریتی غالب وغفلتی مانع ومغلوبیتی حائل ایدی پس آخرتده ذوق ایتدی زیرا یقظهیه کلدی نتکم امام علی کرم الله وجهه بیورر (الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا) بعده ذا خار وپای تمثیلنده نکته بودرکه ایاق سلوك ایچون خلق اولنمشدر پس دکن باتمق سلوکی ظاهره مانع اولدیغی کبی محبت ماسوا دخی سلوکی باطندن عائقدر وبو معنایه وقوفی اولان کسنه موانع وعوائق دفع ورفعه همت وسعی لازمدر وجهان خاردن خالی اولمدیغی کبی کلزاردن دخی خالی دکلدر (لمحرره) خار ذکر اولسه کلشنی کوزله * غربت اکلسه موطنی اوزله

وز سر سوزن همی جوید سرش
ور نیابد می کند بالب ترش

ت باشد رمقابلی خشکدر معناسی قورودر (معنای بیت) بودر که واکثه اوجندن اولدکنك باشنی طلب وتفحص ایدر واکر بولمزسه طوداغیله اولدکن بتان موضعی یاش ایدر واصله درتا که بولمق وچقرمق آسان اوله بونده اسباب معینه یه تشبثه اشارت واردر واکثه دن مراد کلمهٔ ذکردر که دله تأثیری واردر واوجندن مراد نفیدر که لادر زیرا لاتخلیه بابندندر اول الوهیت طاغوته کئراندن صکره الوهیت حقه ایماندر نتکم قرآنده کلور (فمن یکفر بالطاغوت ویؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقی لاانفصام لها) وسردن خفیه دخی مراد اولنور وذکر خفی ذکر جهرینك مقابلیدر پس اکر ذکر خفی ایله خار تعلقاتك اوجی که عالم موالید در بولمزسه ذکر جهری ایله رطب اللسان اولمق کرکدر زیرا جهرده شدت واردر شویله که نفسی ایقاظ وخواطری پریشان وعیوب مستوره یی کشف ایلر وعالم موالید مبداء تعلقات اولدی زیرا آخر تنزلاتدر وانك فوقنده عناصر وعناصرك فوقنده طبیعیات وطبیعیاتك فوقنده ارواح وارواحك فوقنده برقاج پرده دخی واردر پس تعلق دل ابتدا موالیده درانکیچون مرتب سلوك ایدنلر ابتدا بومرتبه دن تربیه اولنورلر اندن صکره کلمهٔ ذکرده واقع اولان نفیك اشارت ایتدیکی عالم لاتعینه وارنجه تعلقات کثیره واردر کیمی جسمانی وکیمی روحانی وکیمی علمیدر پس ذکره قوت اشتغال بوتعلقاتك جمله سندن خلاصه سببدر نتکم قرآنده کلور (واذکروا الله کثیرا لعلکم تفلحون) یعنی فلاح مطلق مرتبه سنه واصل اولنجه ذکرایدیکز اندن صکره ذکر وذاکر ومذکور بر معنادن عبارت اولور بعده ذا بیت مثنویده طریق اویسیه یه اشارت واردر والاکثر اهل سلوك اطفال مقوله سیدر واطفال کندیلرینه معالجه دن عاجز اولدقلری کبی اطفال طریقت دخی بویله در بناء علی هذا اطفالك تربیه سی ابوینه منوط اولدیغی کبی اطفال طریقتك دخی مرشد کامله مفوضدر

خار در پاشد چنین دشوار یاب
خار در دل چون بود واده جواب

دشوار

دشوار یاب كوج بولنیجی *چون* اماله ایله كیف معناسنه *وا* تحسین لفظ وتعدیل وزن ایچون كلمشدر زائددر *جواب* جوبندر قطع معناسنه زیرا كلام خصم جوابله منقطع اولور (معنای بیت) بودر كه اباقده اولان دكن بویله كوج بولنیجی اولیجق دالده اولان خار تعلقات نیجه اولمق كركدر جواب ویر یعنی زیاده كوچدر مثلا آغزدن دیش چقمغله بدندن جان كیدر كه ثانی اوله نسبتله زیاده صعوبتلودر الحاصل عذاب روحانی عذاب جسمانیدن اشد اولدیغی كبی مرض روحانی دخی مرض جسمانیدن بتردر زیرا مرض جسمانی محسوس وسببی ظاهر ومعالجه سی آساندر مرض روحانی ایسه كورنمز بلا وسببی خفی وازاله سی مشكلدر بعده ذا مولانا حضرتلری بو تشبیه ایله صعوبت حالی بیان ایدوب جواب ویر دیمكله اسكات خصم ایلدی زیرا بو طریقك صعوبتنی بلمینلر وبونك رازخن فهم ایلمینلر منزله وصولی آسان ظن ایدرلر واهل سلوك فقراسنه چكمه كاری مشاق ایچون استهزا یوانه كیدرلر نتكم كفار قریش ونظائری فقراء مؤمنینه بومعامله‌دن خالی دكلردی نتكم قرآنده كلور (ان الذین اجرموا كانوا من الذین آمنوا یضحكون) ولكن فقرانك احوالی غایته وصولده بللو اولور نتكم حق تعالی بیورر (فالیوم الذی آمنوا من الكفار یضحكون) پس عجبدر كه بركمسنه كندی قدمنده اولان خاری اخراجی قویوب ایل كندی قدمندن خاری اخراج ایتدیكی اكا عجب كله وبو معنایه خنده زنان اوله (لمحرره) وار ایسه پای جانك ایچره دكن * آنی اخراج ایلكل ایركن * جانكه كار ایده بلكه بوبلا * سن كاوب های وهوی ایلركن *

خار دل راكر بدیدی هرخسی
دست كی بودی غمان رابر كسی

خس اسان فارسیده بی منفعت اولان اوته دیرلر خس وخاشاك چور جوپ دیمكدر استعاره طریقیله بی منفعت اولان كشی یه وبد كوهره وناكسه دخی اطلاق اولنور (معنای بیت) بودر كه اكر هرخس مرتبه سنده اولان دنی وناكس كمسه خار دلی كوریدی وموانع سالو كه مطلع اولایدی بركمسه نك اوزرنه غملرك نیجه

الی وقدرتی وتسلطی اولوردی یعنی کمسه بو معناده زبون غم اولماز
وبحر قساوته طالماز دی ولکن آنی کورمک هربی بصیرتك شانی
دکلدر انکیچون اخراجنده مشقت عظیمه واردر بونده غماندن مراد
غم دلدر جمیع ایراد اولندیغی افراد اهل غم ویاقوت غم ویاکثرت
اسباب غم اعتباریله در وهدایی دیوانده کلور * چکوب صحرای عالمدن
* کذر قیل عرش اعظمدن * خلاص اول دردله غمدن * دیکل
یاهو ویامن هو * صحرای عالمدن عبوردن مراد عالم ملکدن تجاوز
درکه عالم ظلمانی وحجاب کثیفدر وعرش اعظمدن کذردن مقصود عالم
ملکوتدن تجاوزدر که عالم نورانی وحجاب لطیفدر وبو جملیه عالم کون
دیرلر زیرا عالم روح دخی مخلوقدر نتکم تفصیلی مرور ایتمشدر وبو ایکی
عالم ماسوی الله اولمغله انلره تعلق ایتمك کرکدر وغمدن خالی دکلدر
پس حضور حضرت مولایه وصول وعالم لاهوته دخول ده در انکیچون
خلاص اول دیدی وبو مرتبه وصوله مدار اولان یاهو ویامن هو
ور دیدر زیرا هویت باقیه یی اثباتدر الحاصل سالك بو ذکرله ذکر
اولنان غم تعلق رفع ایدر وبرازخدن خلاص اولوب هویت
مطلقه منزلنه دك قرار ایتموب کیدر

* کس بزیر دم خرخاری نهد *
* خرنداند دفع آن برمی جهد *

تمثیل طریقیله واردر ولکن تخصیص خرده وجه بودر که خر طبیعت
انسانیه یه اشارتدر که شهواتدن عبارتدر وبر دخی زیاده جهل ایله
متصفدر انکیچو اکفر من الحمیر دیرلر اجهل معناسنه زیرا کفر کامل
جهالتندر * دم * ضمله قویرق در (معنای بیت) بودر که کمسه خرك
قویروغی آلتنه دکن قوسه خر اول دکنك دفعنه چاره بلیوب صچرار
وقالقر زیرا النده کلن انجق اودر قویروغی التنی تخصیص ایلدی
عادت ناس اوزره زیرا محل نفوذ وسبب رنجش عظیمدر بونده اشارت
واردر که قوای نفسانیه نك تنزل حسبیله دوی مرتبه سنده اولان طبیعته خار
تعلق باتسه اهل طبیعت اولان کمسه خر کبی انك دفعنه چاره بلمیوب اضطرابه
دوشر زیر اطریقنی بلمز انکله مبتلی اولوب خلاص اولنه مراجعت لازمدر

* بر جهد وآن خار محکم ترزند *

عاقلی باید که خاری بر کند

* کند * فتحه‌له کندندر کندن کاف عربیله قازمق وقوپرمق ویرنسنه‌یی چقرمقدر (معنای بیت) بودر که خر مذکور اول خارك تأثیرندن صیچرر واول خار اکا زیاده محکم اورر وشاز بر عاقل کرکدر که خاری قوپاره ومحلندن لطفله چقاره یعنی خرك خاری اخراجه قدرتی یوقدر زیرا احمقدر ودفع طریقیله حرکتنده بدننه خارك زیاده دخولنه باعثیت واردر (پس اول خاری اخراجه عاقل کمسه کرکدر یعنی آنی اخراجه قادراولان انساندر یوخسه حیوان دکلدر * بونده اشارت واردر که سالك کندی سعی ایله مرض طبیعت ونفسه علاجه قادر دکلدر والا حکما اشراقیه دخی صلاح وجود ایدرلر وحقه وصوله یول بولورلردی عقل معاش مرتبه‌سنده اولانلر مرکب مثالدر * پس معالجه‌یه عقل معاد اهلی کرکدر که عشاق وعرفادر زیرا مرض ظاهرك اندفاعی حکیم عاقل وطبیب کاملك مباشرتنه موقوف اولدیغی کبی مرض باطنك زوالی دخی مرشد صادق ومؤدب حاذقك تربیه‌سنه منوطدر نیچه‌لر غرورلرندن ناشی کمسه‌یه مراجعت ایتمیوب خسته دل قالمشلر ونیچه‌لر دخی نااهله مقارنت ایدوب کتدکجه مشتد المرض اولمشلردر * پس ایکیسی دخی مذمومدر بعض قلاب اهل اکسیر واردر که زعمنجه تطهیر اجساد وتنقیهٔ اوصاف صددنده ایکن اجسادی اولکی حالندن دخی چقاروب افساد واوصاف تکثیف ایدرانکیچون عمل عقیم کاور وفلسه دکمزو کسبه یرامز اکرچه که جهلا بانده را بجدر (لمحرره) بلمیلرندر علم اکسیر * بونجه برانی‌یه اولوراسیر * کامل استاد کرك تاکه ایده * زرحالی مس قاله تأثیر *

خرز بهر دفع خار ازسوز ودرد

جفته می‌انداخت صدجا زخم کرد

* جفته * ضمله معروفدر * صدجا * کثرتدن کنایه‌در (معنای بیت) بودر که حر خاری دفع ایتمدن اوتوری حرارت وصانجودن جفته اتدی بویله ایتمسیله نیجه یری یاره ایلدی ماضی مضارع معناسنه‌در یعنی اتار وایلر ولکن تحققنه بناء ماضی ایله تعبیر اولندی (بونده اشارت

وار در که کندی عقل قاصر یله معالجه صددنده اولان کمسنه قلبندن
غیری اعضا وقوا سنك زخمنه دخی سبب اولور زیرا پرهیزك اعتدالنی
بلمز وقوانك قوت وضعفنی فهم ایلمز و وجودك مصالح ومفاسدنه
متعلق اولان مداخل ومخارجی اکلامز اول سببدن مرض اجزاء وجوده
ساری اولور واصلاح ایدیم دیرکن افساد ایلر * پس درد پابکن
برقاج وآسان ایکن کوج اولور جفته اتق اضطرابدن کنایه در وجفته
فی الحقیقه نفس وطبیعته اشارتدر زیرا وجودك ایکی اياغی کیبدر
وکاه اولور که نعل ایله دخی تعبیر اولنور نتکم قرآنده بطریق الاشاره
کلور (فاخلع نعلیك) یعنی مقام قربه قدم بصمق ایچون نفس
وطبیعتی ترك ایله نتکم دنلمشدر (دع نفسك ثم تعال) نفس تخصیص
اولندیغی برزخ عظیم ومانع قوی اولمغله در وبیتده بر اشارت دخی
بو در که معالجه ایتمك خارك وجوده دخولنه اطلاعدن صکره در
انکیچون خوف وخشیت علما وعرفانك صفتیدر زیرا عوام ناسك مطلع
اولمدقلری اهوال وافزاعه مطلع اولمشلر وهیبت وعظمت حقی کماینبغی
بلمشلردر پس ناسور لنمش زخمك صاحبی آجی واغری طویمز ودردی
نه ایدوکن بلمز کمال غفلت اهلی دخی بویله در (لمحرره) جفتهٔ
نفس وطبیعت زن اولور * بلمین دفع درد ایچون درمان * خار
سوا خلیده اوسه دله * بردل اهلنه کوستر آنی همان *

﴿ آن حکیم خار چین استاذ بود ﴾

﴿ دست می زد جابجا می آزمود ﴾

خار چین وصف ترکیبدر خار دیو شوریجی معناسنه یعنی خاربتن
یرلردن خار چقاریجی *استاذ* ابن کمالك بعض تحریراتنده ثبت اولندیغی
اوزره لفظ مرکب اعجمیدر اصلنده است آذدر است کتاب وآذ ذال
معجمه ایله صاحبدر پس استاذ صاحب الکتاب دیمك اولور دال
مهمله ایله استعمال غلطدر زیرا معلم علم اولمشدر تغییری جائز دکلدر
انتهی باختصار ولکن کتب لغویه ذکر اولنان معانیٔ مفردیه مساعده
ایتمز تتبع اولنه وجوا لقی نك معرباتنده کلور که استاذ کلمهٔ اعجمیه در
اکر کلمهٔ عربیه اولایدی اشتقاقی ستذدن اولمق کورنور کلمهٔ عربیه ده
ایسه سین وذال جمع اولدیغی یوقدر نتکم قاموسده مصرحدر صفحتنده

ماهر اولانه استاذ دیرلرولکن شعر جاهلیده استاذ لفظنك استعمالی کلممشدر نتکم بعض کلمات اعجمیه استعمال اولنمشدر شهنشاه وخسروانی وغیریلر کبی وخصیان مقوله سنه تعظیم ایسه لر بطریق التفؤل استاذ دیرلر زیرا صانع ماهرك تحت تربیه سنده بحسب الغالب خصیان بولنغله کویا انلر دخی حسن ادبده استاذ اولمشلردر صکره تعمیم اولنوب مطلقا خصیانه استاذ دنلدی ولکن استعمالی بعض دیاره مخصوصدر بزم دیارمزده شاکرده تعظیم ایسه‌لر خلفه دیرلر* جابجا* بربر دیمکدر یعنی بیت بر ردیفك اولدیغی کبی پس ظاهر اولان بودر که بازائده در وجائزدر که سربه پاقبیلندن اوله یعنی بونده ادات غایت محذوف اولدیغی کبی انده دخی محذوف اولوب تقدیرلری سرتابه پا وجاتابجا دیمك اوله پس با الصاق ایچون اولور وجائزدر که اصلنده سراپا قبیلندن اوله یعنی سراپانك اصلی سروپا اولوب الف واو عاطفه دن بدل اولدیغی کبی جابجانك دخی اصلی جاوجا اولوب با واو عاطفه دن بدل اوله زیرا الف ایله واوك میانده مقاربت یوغیکن تبادل جائز اولیجق شفویتده متوافق اولان با ایله واوك تبادلی بطریق الاولی اولور والله اعلم (معنای بیت) بودرکه اول خارپادبو شوریجی وچقاریجی یه مشابه اولان حکیم که مهمان غیبیدر حکمتنده ماهر وطبابتنده حاذق ایدی انکیچون ال اوروب بربر تجربه ایلدی یعنی خارچین اولان کمسنه خار چقاردیغی زمان محلنی بولمغیچون بربر ایله واکنه اوجیله تجربه وامتحان ایتدیکی کبی اول حکیم دخی مرض جاریه یه معالجه صددنده اولدقده بربر آنی امتحان ایلدی وهردره دن بر صو کتوردی وهر یوزدن کوزندی ونبض طوتدی تاکه مرضی تشخیص ودردنی تعیین ایلیوب اکا کوره درمان ساز اوله وبوحرکته عین حکمت دیرلر پس حکیم آلهی نك دخی ارشاد وتربیه وقتنده حالی بوکا قیاس اولنه (لمحرره) دیمه کم اشبو ایش اولدی دشوار * بولینور امتحانیله سرخار *

﴿ زان کنیزك بر طریق داستان ﴾

﴿ بازمی پرسید حال دوستان ﴾

یعنی اول جاریه دن داستان طریقی وحکایه جهتی اوزرینه دوستان

واحباسنی سؤال ایلدی مقصود بودر که اول امردن سنك دردکه باعث شو مرضکه سبب بودر ویاخانکه علت فلان معنی اولق کرکدر دیمدی بلکه اسلوب حکیمه سالك اولوب تغافل ایلدی وجاریه نك احوالنی کندنه تقریر ایتدردی تاکه تدریج وتأنی ایله مراد حاصل اوله وبومقوله فکر خفی مرشد ایله مرید ارا سنده دخی جاریدر زیرا مرشد نقدر فراست اهلی اولسه وحال مریدی قبل السؤال قرائن ایله بلسه تجاهل ایدر وطریق تفصیلدن استطلاع ایچون جانب سؤاله کیدر وحدیثده کلور (اللهم استر عوراتنا) پس ستر حال صفت اهل کالدر (لمحرره) واردر هر مقالده برحال * فهم ایدر عارف اول حالی فی الحال * فنخی دل واقف اسرار اولسه * سویلمك آنی غیره اولدی محال * اللهم اغننم بحال المرشدین *

باحکیم اوقصه ها می کفت فاش

ازمقام و خواجکان وشهر تاش

فاش اصلنده فاشیدر شایع ومنتشر معناسنه تخفیفا یاحذف اولنمشدر نتکم معاف ومسلم دردیلر اصلنده معافی در اسم مفعول صیغه سی اوزره نتکم بالاده بیان اولنمشدر *خواجه* کتب لغویه ده فتحه ده وضمه ده یازلمشدر ولکن فتحه ایله اولیجق واووالفك ایکسی بله رسمی اولور زیرا بر کلمه ده واورسمی اولسه مابعدنه الف یازلز خواهر وخوار وامثالی کبی خواجه اصلنده قوش ایکنه دیرلر صکره تعظیم قصد ایدوب عزیزلره وغنیلره وپیرلره اطلاق ایتدیلر بورادهمالك معناسنه در زیرامالکیت غنانك لوازمندندر *خواجکان* ده اولان کاف عجمی هاء رسمیدن بدلدر زیرابر کلمه نك آخرنده هاء رسمی اولوب اکایاء مصدر ویاالف ونون جمع لاحق اولسه هاء رسمی کاف عجمی یه تبدیل ایدرلر خواجکی وخواجکان و بندکی وبندکان دیرلر بوصورتده ادات جمع آن اولور واما مفتاح اللغةده کلور که کان کاف عجمیله ذوی العقوله دلالت ایدن اسماء متحرك الآخرده علامت جمع اولور بندکان وفرشتکان کبی و ابن کمال دخی دقایقده دیمشدر که کان ادات جمعدر اصلی آن در پس بوصورتده هاء رسمی بلابدل حذف اولنمش اولور والله اعلم *تاش* اداتدر شرکته ومقارنته دلالت ایدر پس خواجه تاش وسبق

تاش خواجه ده وسبقده شریکلر دیمکدر دقایقده کاور که تاش شریك دیمکدر ترکی دلده اکا اورتاق دیرلر ایکی قولك افندیسی براولسه اکا خواجه تاش دیرلر نتکیم واقعدر * من وتو هردوخواجه تاشانیم * بندهٔ بارکاه سلطانیم * ایکی کسه بربولکدن اولسه اکا خیل تاش دیرلر نتکیم واقعدر چه خوش کفت بکتاش باخیل تاش * چود شمن خراشیدی ایمن مباش * کاه اولورکه تابی داله قلب ایدوب سبقداش وپاداش دیرلر اصلی سبق تاش وپای تاشدر وسروری شرحنده کاورکه لفظ تاش بریکت که باصطلاح جغطایی بیرون راتاش میکویند مراد قریه است که مقابل شهرست انتهی * بوفقیرك فهم ایتدیکی بودرکه تاش بوراده یاشریك معناسنه درکه بزم دیاریمزده قپو بولداشی دیمکله تعبیر اولنور ویاخود مملکت معناسنه در نتکیم نعمة الله ده مملکت معناسنه کلدیکی دخی مصرحدر قریه معناسنه اخذ اتمك وهمدر (معنای بیت) بودرکه اول جاریه حکیم مذکوره سؤالی حسبیله قصه‌لر سویلدی شایع وظاهر ویاخود خبرلر افشا ایلدی مقاملدن ومالکلرندن وشهرلرندن وقپو یولداشندن ویامملکتندن ولکن خواجکان وتاش دیمدی زیرابوصورتده معنای واحده منحصر اولوردی شمدی شهراوزرینه معطوف اولمغله مملکت معناسنه اخذ ایتمك دخی قابل اولدی وبوندن فهم اولندیکه مقام شهردن اعمدر زیراشهر بحسب الغالب وطن اصلی‌ده ومقام وطنده وموضع اقامتده دخی مستعملدر بونده مقامدن مراد دماغدرکه نفس حیوانی‌نك مقریدرخواجکاندن مراد شهوات وهوادرکه نفس حیوانی اوزرینه تسلط ایتمشلردر وجائزدرکه مواطن حسبیله اسماء حاکمه اوله وشهردن مرادوجود ویاوطن ازلی وتاشدن مراد نفس حیوانیه‌دشریك اولان قوای نفسانیه درویابشریتدرکه اسفل سافلین عوالمدر نتکیم تحقیق بالاده کذر ایلشدرفاعرف

* سوی قصه کفتنش می داشت کوش *
* سوی نبض وجستنش می داشت هوش *

جستن فتحله سکرتمك وصچرامق معناسنه کفتنش ضمیری کنیزکه وجستنشك نبضه راجعدر (معنای بیت) بودرکه حکیم مزبورجاریه‌نك

قصه سویه کلیکی طرفنه قولاق ونبض وحرکتی جانبنده هوش وادراك طوتدی یعنی جاریهٔ مذکوره یه احوالنی نقل ایندیرکن قولاغی اول احوالی استماعده والی انك نبضنده ایدی کلنجك معناسدن اوتوری (بوندن فهم اولنورکه کوشله استماع ویادیده ایله رؤیت غیری عضو له دخی اشتغال له ما نعدکلدر انکیچون قرآنده (ایاك نعبد) دنلدی یعنی نعبد کلمه سی جمع ایراد اولنلری زیرا عبادت جزء معینه مخصوص دکلدر بلکه جمیع اجزاء داخلیه وخارجیه نك اندن حصه سی واردر مثلا نمازده هر برعضوی وضع مخصوص اوزرینه استعمال ایدوب قلبله دخی توجه کلی ایتمك کرکدر بومعنادن اوتوری دیشلر درکه برکمسه حالت مشیده ویا برعمله اشتغالده ایکن تلاوت قرآن ایتمك جائزدر اکر اول عمل مانع تدبر اولمز سه (وبونده اشارت واردرکه یالکز کلامه اعتماد یوقدر بلکه کلامك حقیقتی فعل ایله ظاهر اولور انکیچون حکیم مزبور جاریه نك قول مجردنه التفات ایتمیوب نبضنی الدن قومدی بناء علی هذا مرشد کامل دخی سالك مبتدی نك تقریر مجردنه نظر ایتمیوب بلکه حقیقت حالنی افعال خارجیه سندن وخصوصا واقعاتندن بیلور زیرا اقوالك آینه سی افعال وافعالك دخی رؤیادر پس برنسنه بی قول ستر ایلسه فعل اظهار ایدر وفعل کتم ایلسه رؤیا افشا ایدر نتکیم قرآنده کلور (یحذر المنافقون ان تنزل علیهم سورة تنبئهم بما فی قلوبهم قل استهزؤا ان الله مخرج ما تحذرون) وحدیثده کلور (الحذر لایغنی من القدر) وبرحدیثده دخی کلور (ولا ینفع ذا الجد منك الجد) یعنی غنا وسائر احوال عمله بدل اولمز عمل دخی لازمدر (لمحرره) غنچه کم راز درون ایتدی بلبلدن نهان * عاقبت فاش ایلدی اول رازی بوی دلکشی * غنچه دی کیسهٔ زری نیچون صقلر عجب * چونکه دست باددن آخر پریشاندر ایشی * *

﴾ تا که نبض از نام که کردد جهان ﴿
﴾ اوبود مقصود جانش در جهان ﴿

ایکنجی که استفهامدر آخرنده یا بطریق الاشباع یاز یلوراولکی جهان فتحله صفت مشبهه در صچرایجی معناسنه وایکنجیسی کسرله دنیادر پس بونده تجنیس محرف واردر زیرا ایکی کلمه نك هیئتلری تحریف اولنمشدر

او ضمیردر که یه راجعدر (معنای بیت) بودر که تا که جاریه نك نبضی کیمك نامندن صیچرایجی وحرکت ایدیجی اولور اول جاریه نك مقصود جانی ومحبوب جنسانی اول کمسه اولوریعنی حرکت نبضله مقصوده انفعال ومعشوقه استدلال اولنور زیرا کشی محبت ایتدیکی نسنه نك ذکریله منفعل اولور وقلبك انفعالندن طمر دخی حرکته کلور زیرا جگره متصلدر بونده اشارت واردر که مریدك انفعالات نفسانیه وحرکات خارجیه سی نه یه تعلق ایده اولدیغن بلدی ووا قعسانی دخی آیینه کبی حقیقت حالنی کوسترر وخواطر دخی بوکا قیاس اولنه وخواطر رؤیادن صکره اعتبار اولنور زیرا یقظه حالنده اولور (و بوندن فهم اولنور که مریدك نبض باطنی نه وجهله حرکت ایدرسه اکا کوره معالجه اولنمق کرکدر اکر احوال واسماء واکر ریاضات ومجاهدات بوزندن مثلا اخلاطدن صفرا غالب اولسه اسبابی بوزندن تعدیل ایتمك کرکدر زیرا اخلاط وعناصرك اعتدالی مدار سلوکدر انکیچون دینلمشدر الصوفی بعد الاربعین بارد یعنی اربعینه بلوغده بحسب الغالب مزاجه برودت غلبه ایدوب سلوکه مانع اولور زیرا سلوك حرارت تامه ایله اولور جوان اولنلر ایسه بومعنادن ذاهل اولوب اضاعت اوقات ایدرلر (لمحرره) اوله کورراه حقه تیزروان * بردکل پیرایله سلوك جوان *

دوستان شهر اورا برشمرد

بعدازآن شهرد کررا نام برد

یعنی حکیمك سؤال ایتدیکی شهرك دوستلرینی وآشنالرینی اکا صایدی وبربرسویلدی فامابرندن انفعال وحرکت نبض ظاهر اولمدی حکیم دخی اندن صکره برغیر شهرك نامنی ایلتدی یعنی ذکر ایلدی ولسانه کتوردی تا که انده اولان دوستانك ذکریله دخی حالنی تجربه ایلیه پس انك ذکریله دخی نبض متحرك اولمدی ومقصود حصوله کلمدی نتکم بیت آتی اکا قرینه در بونده اشارت واردر که مرشد کامل نفس حیوانینك علویات وسفلیات وموالید وعناصر وطبیعتنده تعلق نه یه اولدیغن تفتیش ایلدی وموا طنی بر بر سویلدی آخر علاقه سی هوا ایله اولدیغن بیلدی نتکم کلسه کرکدر

کفت چون بیرون شدی ازشهر خویش

﴿ در كدامين شهر بودستى تو بيش ﴾

كدام قنغى وكدامين قنغسى ديمكدر پس آخرنده اولان ياء نسبت ونون تأكيد ايچوندر بو دستى بالاده شرح او لنمشدر (معناى بيت) بودر كه طبيب جاريه نك برنوع دخى نبضن طوتوب ديديكه اى جاريهٔ بيمار وطالب تيمار شهر كدن طشره اولدقده وطن اصليدن جدالق بولدقده شهرلرك قنغيسنده زياده اولمش واقامت قلمش ايدك بوندن مراد علاقات بحسب الغالب طول مكثله حاصل اولمغله جاريه نك احوالنه استطلاع ايچون طول اقامتدن دخى سؤال ايلدى بونده اشارت واردر كه نفس حيوانينك وطن اصليسى من وجه عالم هويت ومن وجه عالم ارواحدر نتكم اوائل كتابده تفصيل اولندى ارواح ايسه اجسامدن دورت بيك يل مقدم خلق اولنمشدر نتكم بو معنانك سرى دخى مرور ايتمشدر پس اكرچه كه نفس حيوانينك عالم ارواحده كوره وجود ظاهريسى يوغيدى ولكن روحده مندرج وباطننده مندمج اولمغله انك وساطتيله عالم ارواحده طول اقامتى وار ايدى فامابو عالمده واندن متأخر اولان عوالمده علاقهٔ روحانى اولمغله مدار مرض دكل ايدى زيرا مرض عالم ارواحدن حركت ايدوب طورا بعد طور سيرودورله عالم انسانه دخول واندن بدنه تعلق ايتدكدنصكره حاصل اولدى بعدذا كمل انسانك نفس پاكى بو عالمه نزول ايدر كن تعوبق وتوقفدن برى وغوا شئ علاقدن عرى اولديغى كبى بونشأ دن عالم اصله عروج ايدر كن دخى بويله در زيرا اوزرينه حاكم اولان اسمى كلى وذاتنده احكام وجوب احكام امكان اوزرينه غالبدر بو سببدن سيرنده زياده سرعت واردر كه زمان قليلده مرادى حاصل اولور فاما ناقصلرك نزول وعروجنده بعض آفات عارض اولمغله فساد حال حسبيله بعض اطوارده طول مكث اقتضا ايدر بناء على هذا نيجه لر حقه وصولدن محروم اولورلر پس روح سلطانى بدنه تعلق اتدكده نفس حيوانينك ابتدا تعلق ايتديكى شهوات واندن هوادر ولكن هوى يه تعلق زياده در وهوى جميع رذائلى جامعدر واندن مبغوض نسنه بوقدر نتكم اثرده كلور (ماعبد اله ابغض من الهوى) بو سببدندر كه اكثر ناسك اقوال وافعال واحوالى شريعته وطريقته وزن اولنسه كفهٔ خلاف كفهٔ وفاق اوزرينه راجح كلور پس خلافده اولان

نفس حيوانى نك وطن اصليسى

امراض معنويه نك زمان حصوللرنده

مكث وفاقده اولانه كوره طويلدر خراص نامك حالى ايسه بونك خلافنه در وبلكه بعض اكامل انسانده وفاقدن غيرى يوقدر (لمحرره)
* بازدر صبح ومساميخانه * غالبا بسته در در مسجد * طاعت حقه قالميوب رغبت * فسقه در شمدى اجتهادانه جد

﴿ نام شهرى كفت وزان هم در كذشت ﴾
﴿ رنك رو ونبض او ديكر نكشت ﴾

يعنى برشهرك نامنى دخى سويلدى واندن دخى چوب برنى دخى ذكرايلدى اما هيچ برنده جاريه نك رنك روى ونبضى دورلى دخى اولمدى يعنى نه بو رنك لونى متغيرونه نبضى حركت شديده ايله متحرك اولدى زيرا علاقه ايتديكى كمسه تعداد ايتديكى شهرلرده دكل ايدى رنك روى نبضله ذكر ايلدى زيرا انفعالات نفسانيه نبضله معلوم اولديغى كبى رنك رولك تغيريله دخى متبين اولور حمرت خجل وصفرة وجل كبى ونعمت نائلى ده كلور *صرردر ذكر وفكرك چهره سن ارباب توحيدك* *سيه خاكى زر ايله كيميادر يار سول الله * وكاه اولور كه مطلقا بشره ده اقشعرار شعر دخى دليل اولور عرق دخى بوكا قياس اولنه نتكم ديرلر (كل اناء يترشح بمافيه) يعنى هر باطنك علامت ظاهرسى واردر كه وجود نه انكله استدلال اولنور مثلا حركات وجود وحس وشعور ايله روحه وقواى باطنه انتقال اولنور انكيچون ديمشلردر كه بوعالمسز تكرى ينور ديمك ايوسوز دكلدر زيراحق باطندر اسماء وصفاتك آثارى ظهور ايتمكله بلنمشدر وعلماء ديرلر كه مجهول مطلقه علم تعلق ايتمز البت بوجه مامعلوميت لازمدر

﴿ خواجكان وشهرها را يك بيك ﴾
﴿ باز كفت ازجاى وز نان ونمك ﴾

*يك بيك * بالاده جابجاده اشارت اولندى *باز* لغت مشترك كه در برنيجه معنايه كلور بو راده باآچق وروشن معناسنه محمول ويا ضرورت ايچون زائددر *جاى* يردر محل معناسنه ومجازا منزل معناسنه دخى استعمال اولنور كمافى الدقايق (معناى بيت) بو در جاريهٔ مذكوره مقدما كندويه مالك اولنلرى ومرور ايتديكى شهرلرى بربر آشكاره سويلدى كتم ايتمدى وكذلك وطنندن ومقام اقامتندن ونمكدن يعنى كيملر ايله اراسنده حقوق

روح داخلى نه ظاهر ده كو...
معرفت حق يحيه عالم آين...

نعمت واقع اولدی و بونلرك جملەسنی تقریر ایلدی باز کفت ماقبلنه ومابعدنه مصروف اولمق جائزدر بعده نان اعتقده ونمك اصلاحه اشارتدر نان ونمك صوری ایله حقوق ظاهره ثابت اولدیغی کبی معنوی ایله دخی حقوق باطنه ثابتدر زیرا برکسه آخردن صناعت اوکرنسه ویا علم ظاهر تلمذ ایلسه ویا ارشاد حق بولسه معلم ومرشدك حقوقنه رعایت لازمدر تعظیم وخدمتنده قیام وخیرله یاد وامثالی کبی خصوصا که اعتقاد پاك جملەدن رأسدر پس اعتقادیات تعلیم ایدن عملیات تلقین ایلیندن افضلدر (لمحرره) * اوله کور مظهر عقیدهٔ پاك * دیلریسك حلاوت ایمان * اعتقادیله عمل اولمشدر * سرایله تن مثابەسنده همان * وبونده نفس حیوانینك تربیهٔ مرشده مقارنەتندن اول اولان احوالنه اشارت واردر زیرا نفس حیوانی کرچه چوق نسنەیه تعلق ایلمش وخصوصا شهوات الذه اسیر اولمشدر ولکن حقدن غیریه تعلق فاسد وحقوق ضایع وباطلدر پس کرکدر که مرشد کامل اشارتی وفق اوزرینه تعلق وتحقق حاصل اوله نتکم قرآنده کلور (یا ایها الذین امنوا اوفوا بالعقود) یعنی عقود معتبره ایمان وتصدیقه تابع اولاندر پس بو عقد حاصل اولدقدن صکره موجبنجه حرکت وحکمنه وفا کرکدر انبیاء واولیا علیهم السلام وفایتدکاری کبی واطائف صاحبندر دیوانده کلور * درین قحط وفاداری عجب دارم زخاکستر * که درهنکام مردن چشم می پوشاند آتش را *

* شهر شهر وخانه خانه قصه کرد *
* نی رکش جنبیدونی رخ کشت زرد *

* شهر شهر * تعداد طریقیله درانکیچون واو عاطفه ترك اولنمشدر خانه خانه دخی بویلەدر خانه دن مراد شهرك مشتمل اولدیغی منزلدر * جنبیدن * ضمله دېرنمك تحرك کبی تعدبه سنده جنبانیدن دیرلر * زرد * صرودر که سوادله بیاض اراسنده براوندر که بیاضه اقربدر بو توسطه بناءً کاه اولور که صفرت ایله سواددن تعبیر اولنور نتکم بعض مفسرین (صفراء فاقع لونها) نظمنی سوداء شدیدة السواد دیو تفسیر ایتمشلردر ولکن بعضیلر دیمشلردر که سواده فاقع دنلمز حالك دینور نتکم نورله ظلمته لمع وحلك دیرلر پس نظم مذکورده

صفرای سودایه حمله فاقع مانعدر و *زرد* عارضه ومعروضه اطلاق اولنور زرداالو دیرلر معروف میوه یه زیرا زر دصرو درکه ذکر اولندی وآلو مدله‌ار کدروآلوی دستی کوکم دیدکلریدر پس زرداالوصاری آرك دیمك اولور زرداالونك ارك جنسندن اولدیغنه دلیل بودرکه ارك اغاجنه زرداالووقیسی تلقیح اولنور وبوکلامده عاشقك لونی صرواولمغه دلالت واردرنتکم یونس امره کلماتنده کلور *صوردم صاری چیچکه بکزکندن صررردی *جواب و یروب دیدیکه عاشق بکزی صاری اولور (معنای بیت) بودرکه شهر بشهر وخانه بخانه بیان وتقریر ایلدی ولکن نه طمری حرکت ایلدی ونه بکاغی ونه یوزی صرردی یعنی تعداد ایتدیکی شهرلرك وخانه‌لرك برینك ذکرندن آثرسودا ظاهراولمدی زیرا متعلق سودا اولان معشوق اول شهرلرده وخانه‌لرده دکل ایدی بوندن فهم اولندیکه حرکت نبض وظهور صفرت ایکیسی دخی سودایه علامتدر زیرا دیمشلردرکه سواد صفرانك عرشی ومقام استواسی ومحل ظهوریدر پس سودا اولمسه صفرا ظهور ایتدیکی کبی عشق دخی اولمسه صفرت لون ظهور ایتمز وبوندن نفس حیوانینك حالی دخی معلوم اولدی زیرا مرشد کامل رنك تعلق قبول ایدن اشیایه اشارتنده تلونی ظاهراولمدی زیرا آنك معشوقی هوا ایدی نتکم کلسه کرکدر انشاالله تعالی (لمحرره)

زبون هوادر بکم نفس بد* انك عشقیدر ازل تا ابد *

* نبض او برحال خود بدبی کزند *

* تا بپرسید از سمرقند چو قند *

بد ایدی واولدی معناسنه دراصلنده بوددر تخفیفا وضرورة واوحذف اولنمشدر *کزند* ضرروزیان ورنجدر *سمرقند* معربدر اصلنده سمرکنددر کند شهردر نتکم کوی وکند دیرلر سمر برجارینك اسمیدر که معمورهٔ مذکوره اول اول جاریه ایچون بنیاد اولمشدر نتکم ابن خلکان تاریخنده کلورکه سمراسکندرك جاریه‌سنك اسمیدر جاریهٔ مذکوره مریض اولوب اطبا انکیچون هواسی خوش برموضع وصف ایلدیلرکه سمرقند شهرنك یری ایدی بناء علی هذا اسکندر جاریه‌سنی اول محله نقل ایدوب صحت بولدقده اوراده برشهر بنا ایلدی وکند لسان اتراکده شهر دیمکدر پس سمرقند بلد سمر دیمك اولدی انتهی

بالترجمة وبو معنـایی مؤیددرکه ترکستـان شهرلرنده بر ینه بنغی کنت دیرلر قریهٔ جدیده معنـاسنـه ولکن دالی ونا متقـارب اولمغله کند برنه کنت دیدیلر بوندن ظاهر اولورکه تعریب الفاظ فارسیه یه مخصوص دکلدر وتکمله نام کتابده کلورکه سمرقند صغد دیدکلری مبرك شهریدر ملوك یمندن سمر بن مالك آنی هدم ایتمکله اکانسبت اولنوب سمرکند دیلندی یعنی سمرنام پادشاه انی تخریب ایتدی زیرا کند انلرك لسـاننده تخریب ایتـدی دیمکدر صکره تعریب اولنوب سمر قنـد دینلدی وسپـاهی زاده نك اوضح المسالك نام کتابنده کلورکه سمرقند ترکیده سمرکند در بلدشمس معنـاسنه ظـاهر اولان بودرکه سمرقند واطرافی مقراتراك وتاتار اولمغله هرصنف کندی لسـانی اوزرینه تسمیه ایلدی نتکم رومده هرناحیه نك برلغتی وبراصطلاحی واردر * چوقند* چونشبیه ایچوندر اصلی چـوندر نون حذف اولنمشـدر قند معربدر شکر قامشکنك بالنه دیرلرجامد اولسه کما فی القاموس سمر قندی قنده تشـبیه ایلدی زیرا حلاوتده قنده مشابه اولان معشوقك مقریدر و خواجه حافظك لطـائفندندرکه دیواننده کلور * اکرآن ترك شیرازی بدست آرددل مارا * بخال هندویش بخشم سمرقند بخارارا * محکیدرکه پادشاه شیرازخواجه یی بیت مذکورایچون تعرض ایلیوب مملوککزاولمیان نسنه یی نیچه بخش ایدرسکزدیدکده اول دخی بن اویله دیدم بلکه سه من قندودوخارارا دیدم دیو لطیفه ایتمشلر (معنای بیت) بودرکه جاریه نك نبضی کندی حالی اوزرینه ایدی بی ضرو رنج یعنی رنجنك علامتی ظاهر دکل ایدی تاکه مقرمحبوب اولمغله شکرکبی لذیذ اولان سمرقند شـهرندن سؤال ایلدی الحاصل وافر شهرلریاد وخانه لر تعداد ایدوب تدریجله سمرقنده انتقال قلدی وبواسلوبدن مرادی استینـاس واسلوب حکیم اوزرینه جریان ایدی * بعدذا بوکلام محتوی اولدیغی تشبیهدن فهم اولنورکه محبوبه متعلق اولان نسنـه دخی محبوبدر زیرا قانون عشق وقاعـدهٔ محبت بودر که عاشق معشوقك ذاتنه محبت ایتدیکی کبی اکا مضـاف اولان عبید وغلمان وبیت وبنیان ومحله ومکان ومرکب وکلاب وسائر متعلقاتنه دخی حرمت لازمدر وبومعنایه اشارت ایدوب مجنون عامری اشعارنده کلور * امر علی جدار دیار لیلی * اقبل ذا الجدار وذا الجدار * فماحب

عشق حقیقتنك محکی ذات محبته صفات افعال وآثار محبته

الديار شغفن قلبى * ولكن حب من سكن الديار * و بونده سمرقنددن مراد شهر وجود انسانيدر ووجود انسانى جسد انسانيه دن اعمدر * زيرا وجود شهر وجسد مخصوص اول شهرك محله سى كبيدر يعنى مرشد كامل نفس حيوانى محمول روح سلطانى ايكن مرور ايلديكى وجود شهرلرينى عموم اوزرينه واول وجوداتك مشتمل اولديغى تعيناتى خصوص اوزرينه تعداد ايلدى تاكه شهر وجود انسانى يه كلدى وياخود هر نوعدن متعلق دل اولمغه صالح اولان اشيايى واول انواعك منطوى اولديغى اصنافى ياد ايلدى ولكن برينه تعلق طاهر اولمدى تاكه تدريجله شهر وجودى ذكر ايلدى

﴿ نبض جست روى سرخ وزرد شد ﴾

﴿ كز سمرقندى زركر فرد شد ﴾

* كز * اصلنده كه ازدر كه تعليل ايچوندر زركرده اولان زر التوندر كوموشه سيم درلر * ع * اززر وسيم راحتى برسان * زر طلا يا ندز التوندر كه خالصدر نتكم كلور * وجودمى دم داناشال زرطلاست * وزر جعفرى مشهور خالص ديناردر * كر * كاف عجميله ادات فاعلدر اسم آخرنه لاحق اولوب فاعلنه دلالت ايدر زركر قيومجى ديمكدر زيرا التون ايشن اشلر يعنى بحسب الغالب و بعضلرى اعتراض ايدوب ديمشلردركه زركر و كفشكر وامثالنده صفت معناسى واردر كه ثبوتدر اسم فاعل ايسه حدوثه دلالت ايدر جواب بودركه اسم فاعل ثبوت ايچون دخى كلور مؤمن وعالم كبى * فرد * صفة مشبهه در مفرد معناسنه فردشد جدا اولدى ديمكدر (معناى بيت) بودركه طبيب مذكور جاريه بيماره سمرقند شهرندن سؤال ايتدكده جاريه نك نبضى حركت ايلوب صچرادى و يوزنك رنكى كاه قزل وكاه صرواولدى نتكم خجل ومنفعل اولان كمسه حقنده كاه قزاردى وكاه بوزردى ديرلر انكيچونكه سمرقند شهرنده ساكن اولان قيومجيدن جدا ودور اولدى الحاصل سمرقند ذكر اولندقده نبضك حركتنه علت ورنك رويك تلون و تغيرنه باعث وبادى جاريه نك معشوقى اولان قيومجنك اوراده متوطن اولديغى ايدى زيرا امكان ذكر اولنجق مكين دخى خاطره كلور ومكينه اولان تعلق دل وتعشق جان سببيله نبض دخى متحرك واون دخى متغير اولوب بووجهله

وجه مرض متبين ومعلوم اولور نتكم بيت آتی ده كلسه كركدر (سؤال اولنورسه كه قلب عاشق حب معشوقه متوغل وانك جانبنه توجه نفسی متصلدر پس نه وجهله نبضك حركتی سمرقندك ذكری حالنه مختص اولدی (جواب بودر كه طبيب مذكور ادارۂ كلام ايتمكله نوعا ذهول حاصل اولمش ايدی پس سمرقند ذكر اولنمغله نسيان زائل اولدی وغيبت حضور مرتبه سن بولدی وبر دخی بودر كه نام معشوق لسان غيريدن استماع اولنسه شوق جديد وحركت تازه حاصل اولور نتكم ليلی ذكر اولند قجه مجنونه ويوسف سويلند كجه زليخايه عارض اولوردی * وبوندن فهم اولنور كه عاشق غرقاب فنا اولمغله وجود واوضاع وجودی بالكليه معشوقه مشغولدر پس اول وقتده حركت اضافت ملحوظ دكلدر چونكه ساحل نشين فرق وبقا اوله عهود سابقه تذكيروايام مواصله تقرير اولندقجه نبض دل اول طرفه تحرك وانجذابدن خالی دكلدر (لمحرره) نقدر فرقت يارال ويرسه * دم وصلت چقرمی هيچ دلدن * شوقدر واركه محتم آرتر * نام معشوقی اشتسم ايلدن * بعدذا زركر ايله مراد هوای نفسانيدركه نفس حيوانينك كوزنه ماسوای تزيين ايدر وصور مستحسنه ده كوستر نفس حيوانيده بونك يوزندن (كل اناء يترشح بما فيه) موجنجه كاه اولور زراحمره محبت سببيله سرخ روی وكاه اولور دنيا راصفره تعلق جهتيله زرد روی اولور زيرا جزئيات سرخ وزرددن رنك تعلق قبول ايدن اشيا كرچه بسيار در فاما ذكر اولنان دورنك زره نفسك تعلق غالبی واردر انكيچون نقدين اصنامدن عدايتمشلردر والتونك برنوعی دخی واردركه يشل رنك اولور نادر وزياده مقبول اولمغين خزائن ملوكده بولنور ونفس حيوانی هوايه عاشق اولمغله مراد نه واصل ومشتهياتی حاصل اولمدقجه اضطرابدن دوشر وكسب ايچون نبضی حركته كلور زيرا كسب بحسب الغالب يدله اولور نبض ايسه يده متصلدر وبو هوی سمرقند وجوده متمكندر جميع صفات رذيله يی جامع ونقدر اشقيا وجود واريسه اكا تابعدر نتكم تفصيلی سبق ايتمشدر (لمحرره) كورنوب شهر وجود ايچره هوی * ديدی ای نفس بنم دلدارك * زركبی خالص اولوب عشقمده * بكا صرف ايله جميع وارك *

هوای نفسانيدر ... هوانك نفسه باعث ...

ديدیكد هوا ... شيعی ومشبوعی د...

چون زر نجور آن حكيم اين راز يافت
اصل آن درد و بلا راباز يافت

*راز*دن مراد جاريه نك سمرقنده شهرنده اولان زركره عاشق اولديغيدركه انك فراقى سببيله مريض اولمش وذكرى حسبيله نبضى حركته كلمشدر (پس اين رازك مشار اليهى بيت سابقدن مفهوم اولان معنى اولمغله قرينه اشارت ايچون وضع اولنان اين كلمه سن ايراد ايلدى آن حكيم ايسه بويله دكلدر مع هذا انده اولان معناى بعد حكيم مزبورك علوشان وحذاقت ومهارت وفراستدن غايت قاصيه ده اولديغن ايذان ايچوندر زيرا سر مكتوم ومكنونه وصول وراز درونه وقوف ودخول ايتمك احلامى سقام جهله شفا وعقولى مرض حقه دوا اولنلرك شانندندر يوخسه وقيه ادراكدن درم بولمينلر ونقد فراستدن قيراطى اولمينلرك حالى دكل (معناى بيت) بودر كه چونكه اول طبقه رفيعه ادراكده كنكره نشين اطلاع ووقوف اولان حكيم آكاه جاريه بيماردن رازدر ونه يول بولدى وسر مستورى فهم ايلدى اول درد و بلا ومرض وابتلانك اصلنى بلدى و يقين مرتبه سنده واقف اولديكه زركره تعشقدر (لمحرره) بلدى كيم اول كنيزك بيمار*عشق اوجندن فراشه دوشمشدر* شمع وش زركراولوب شعله فروز* آتش اول فراشه دوشمشدر * بونده اشارت واردر كه نفس حيوانى هوايى معبود ومعشوق اتخاذ ايتمكله انك هوا سندن مرض باطن بولمش وانحراف معنوى ايله مبتلى اولمش زيرا (حبك الشئ يعمى و يصم) موجبجه انسان برنسنديه افراط اوزره محبت ايلسه حواس ظاهره وقواى باطنه سنه اختلال كلور ورا اعتدالدن بيرون اولوب انحراف عظيم بولور وصفات رزيله روحك حقه رجوعنه مانع وقلبك جانب قدسه انجذابنه حائلدر انكيچون ابراهيم عليه السلام ذبح طيور اربعه ايله مأمور اولدى تاكه رشته علايق منقطع وموانع توجه مندفع اوله نتكم قصه سى تفاسيرده مبيندر وبو هوادر كه حقنده وارد اولمشدر (ماعبد شئ ابغض الى الله من الهوى (لمحرره) پت ديره طپرديمه كبرى * كنور ايسانه بونفسى جبرى *

نفسى هوايه اويانلر نيه اولدر .

صفات رزيله نك روحه تأثيرى

گفت کوی او کدامست در گذر
او سر پل گفت و کوی غاتفر

* کوی * کاف عربیله محله در وسوقاق معناسنه دخی کلور طار سوقاغه کوچه دیرلر و شهرک مقابلنده دخی کوی دیرلر حالا لسان عامه ده قریه دیمکله دخی شایعدر زیرا شهرک محله سی کبیدر و بولفظک گفت لفظنه مقارننده لطافت واردر نتکم طبع لطیفه خفی دکلدر * گذر * کچمک معناسنه در بوراده مراد گذر کاهدر پل مناسبتله ذکر اولنمشدر * پل * ضمله کوپری و سر پل کوپری باشیدر و دیوان ویسی ده کلور * صفای عارضینی بولمدم برنده دخی * اکرچه پل کبی کوزدن کچوردم انهاری * غاتفر * سمرقندده بر محله نك اسمیدر (معنی بیت) بودر که حکیم جاریهٔ بیچاره سؤال ایدوب دیدیکه زرکر مذکورك گذرکاه سمرقندده محله سی قنغیدر جاریه جواب و یروب دیدیکه کوپری باشی گذرگاهنده غاتفر محله سیدر بوندن محلهٔ غاتفر کوپری باشی سمتنده اولدیغی فهم اولندی ولکن حقیقتده ایکی سؤالی متضمن اولمغله جاریه جوابی تثنیه ایراد اولندی زیرا تقدیر کلام او گفت سر پل و کوی غاتفر دیمکدر سر پلدن مراد دنیادر زیرا شهر وجودك مشتمل اولدیغی کبی کوپری باشیدر نتکم خبرده کلور (الدنیا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها) وابو السعود افندی نظمنده کلور * بر کهنه کوپریدر بو جهان چون کلن کوچر * بالامن والسلامة اجعل عبورنا * غاتفر محله سندن مراد جسددر زیرا غاتفر اصلنده غفر دندر فتحله وغفر ستر معناسنه در جسد ایسه نفس حیوانی ونفس حیوانی دخی روحی ستر ایلمشدر یعنی هوانك محله سی کوپری باشی کبی اولان دنیاده جسد انسانیدر زیرا هوی نفسك صفتی در نفسك تعینی ایسه جسد ایله حاصل اولمشدر و بویله دیمك دخی ممکندر که مطلقا وجود بر شهر عظیم وخصوص اوزرینه جسد اول شهرده گذرگاه ونفس اماره اول گذرگاهده محله یه وهوی اول محله ده ذرگره بکزر زیرا شهر وجودك گذرگاهی اولان جسد محلات کثیره یی مشتملدر که قوای باطنه واوصاف دروندر مطلقا نفسانی اولسون روحانی اولسون وهر محله ده نیچه اشخاص ساکن اولدیغی کبی هر قوتده دخی نیچه اخلاق وصفات موجوددر مثلا نفس اماره ده عجب وکبر وریا وحسد وغضب وحب مال وجاه واردر ولکن

حدیث شریف

هوانك اقامتگاهی

شهر وجودك گذرگاهی جسد در ... ده

جمله سنی هوا جامه‌در انکیچون اول محله ده ساکن ومتمکن اولان صفالردن خصوص اوزرینه هوی اشقی الاشقیادر زیرا جمله فسادات وشرورک مفتاحیدر وجسد کذرکاه اولدی زیرا کوپری کبی ممردر یعنی بودنیایه تنزل ایدن ارواح وقوای جسد کوپروسندن عبور ایتدکجه اولمازز یرا بو عبور ایچون تنزل اولنمشدر و بو جسددرکه مناط ظهور سعادت وشقاوت ومدار بروز کرامت واهانتدر زیرا آلتدر وآلت ایله خدمته مأمور اولان کمسه اول آلتی اهمال ایلسه تنزل واستعمال ایلسه ترقی بولور انکیچون زمان ولادتدن حد بلوغه کلنجه قلوبه اوصاف بشریت مستولی اولمغله موتی کبیدر زیرا سبب حیوة اولان برکات اوامردن محروم وغدا مجراسنه جاری اولان آثار شریعتدن بی بهره‌در پس نه وجهله عالم اصله ترقی بولورکه انده حرکات شریعت مفقود وبرکات طریقت ناموجود در (لمحرره) یوریمز سرو قوری باش اکر * آیاغی باغلو در زمینه مکر *

* کفت دانستم که رنجت چیست زود *
* درعلاجت سحرها خواهم نمود *

برنسخه ده علاجت یرینه خلاصت دوشمشدر *زود* تیز سریع کبی مابعدنه مرهوندر مراد زمان قلیل وقریبدر سحرک تفصیلی مرور ایتمشدر بوراده سحردن مراد سحر کبی مؤثر علاج وتدبیر ومباشرتدر *نمود* نمودن معناسنه درزیرا ایکی فعل مجتمع اولسه بری مصدر معناسنه محمول اولور (معنای بیت) بودرکه حکیم دیدیکه ای جاریه بلدم که رنج وزحمتک ندرونه سببدن اولمشدر عن قریب وآز زمانده سنک مرضکه علاجده وسنی بو مرضدن تخلیصده سحرلی ومؤثر معالجه‌لر وتدبیرلر کوسترسم کرکدر باذن الله تعالی سنک صحت وعافیتکه اسباب قویه‌در وبو کلامده اذن ومشیت تضمین اولندی زیرا اصلنده ملحوظدر ترکی ضرورت حسبیله واقع اولمشدر انکیچون که اطباء متقدمینک معالجاتی ترک استثنا ایله عقیم وحکیم مزبورک مداواتی ذکرله منتج ولدی وبو کلامده اولان علمه علم شهودی ومعرفت یقینیه دیرلر زیرا حکیم ذی الادراکک فراست وعلامتله دخی وقوفی وسبب مرضه فی الجمله یقینی وار ایدی ولکن جاریه‌نک تقریری بوزندن

اروا[illegible] تنزلنده[illegible]
جسد کوپروسندن کچمکد[illegible]

زیاده روشن وحرکت نبض وتلون وجهی جهتندن مبرهن اولدی
(لمحرره) دیدی بیلدم مرضك اصلنی بن * نه لزایدم هله باقی صاغ
اول سن * عشق ایله کر اولدك ایسه بیمار * شربتیله اوله سن
صاغ واسن * وبونده اشارت واردر که مرشد کامل مریدك تقریرندن
نفس حیوانینك مرضی هوادن اولدیغن بلدی وتربیه وارشادنده
مؤثر نسنه‌لر کوسترمك اوزره وعد ایلدی زیرا ابتدا شریعت ایله طبیعتی
اصلاح وثانیا طریقت ایله نفسی تزکیه لازمدر ومرشد کامل شرط
اولدی زیرا ناقصلری نقصاندن باذن الله تعالی تخلیصه قادر اولان کامل
اهلیدر وبو زمره‌نك اولی فخر کائنات علیه اکمل التحیاتدر انکیچون قرآنده
کلور (ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة) والا کندی ایاغندن دکنی
اخراجه قدرتی اولمیان کشی غیرك ایاغندن نیجه اخراج ایده خصوصا که
اصلده بی درد اوله نتکیم صائب دیوانده کلور * ز بی دردان علاج درد
خود جستن بآن ماند * که خارا ز پا برون آرد کسی با نیش عقربها
* پس بی دردان خامان طریقت ومدعیان اهل سلوکدر

مرشد ناصیل اولور وهانکی واسطه‌لر ایله تدارک ایدیلیر

شاد باش وفارغ وایمن که من
آن کنم با تو که باران با چمن

* ایمن * همزه‌نك کسریله قیغوسز معناسنه بعد ذا بو کلامده معالجه‌یی
بارانه وجاریه‌یی صولمش وقوریمغه یوز طوتمش چمنه تشبیه واردر
زیرا بارانده اولان رطوبت روح حیوانی کبیدر که سبب تولید وتنمیه‌در
پس اول رطوبت زائل اولسه وبولنمسه روح زائل اولوب جسد میت کبی
اولمق اولور (معنای بیت) بودر که شاد وفارغ وبی قید وبی غم
اول که بن سکا معالجه ایله آنی ایلیم که یغمور چمنه ایلر یعنی یغمور ایله
چمن تروتازه اولدیغی کبی سنك وجودك دخی بنم معالجات مؤثرم ایله تازه‌لنور
وبو انحراف وذبول زوال بولوب اعتدال ونضارت حصوله کلور وبلکه
صحت وعافیتك اولکیدن افزون وحسن وجمالك ترقی‌یه مقرون اولور
* زیرا باران ایله چمن نشو ونما بولور واولکی مرتبه‌سن کذر ایلر
(لمحرره) اولسه کر ابر کرمدن نازل * بر ایکی قطرهٔ باران چمنه * هر چمن
سرکشیده اوله چو سرو * سرورلر ایره سهیل یمنه * بونده اشارت واردر که
بی فیض اولان وجود چمن فرسوده‌یه وبلکه زمین خشکه بکرز زیرا تاب
تموز ایله چمنلر صولوب ویرلر یبوست پذیر اولدیغی کبی حرارت نفس

تموزلك حرارتی ایشیله بحمد صولدور. دیمکی که نفس وشهوت حرارتنده جمله وجود صولار اولور. بری قالماز

ونار شهوات ایله دخی چمن وجود صولر وزمین کبی خشك اولور
واعضا وقوی میت کبی حرکات طاعات و برکات توجهاتدن قالور
قچنکم مرشد کامل ارشادی یوزندن ذکر الله ایله ترطیب دل
وتلیین درون حاصل اوله ندر بجله تازه‌لنمکه باشلر نتکیم قرآنده کاور
(فانظر الی آثار رحمة الله کیف یحیی الارض بعد موتها)
وبو خطاب حقیقتده روحه در زیرا نفس معالجه‌دن حظ ایتمز
وارشاده مساعده بولنه‌ماز شوقدر واردرکه مآل اعتبار یله شاد
اولور زیرا ظاهری دوزخ صوریدن وباطنی دخی دوزخ
معنویدن که فرقت وهجران وخذلاندر خلاص اولور

* من غم تو می خورم تو غم مخور *
* بر تو من مشفقترم از صد پدر *

غم یمك ایکی وجهله در اولکیسی غمناك اولمقدرکه بو مقامده جاریهٔ بیمارك
صفتیدر یمك ایله تعبیر اولندی زیرا غم حس باطنی ایله ذوق وادراك
اولنور مرض وامثالی حس ظاهری ایله احساس اولندیغی کبی نتکیم
قرآنده کاور (فذوقوا العذاب) یعنی ذائق اولان کسنه مطعومی
احساس ایتدیکی کبی سز دخی عذابی احساس ایدیکوز ایکنجسی
مغمومك غمن قیورمق وزوالنه سبب اولمقدرکه بو محلده حکیمك صفتیدر
صد پدر تکثیر ومبالغه ایچوندر (معنای بیت) بودرکه بن سنك غمکی بیرم
وقیدوکی قیورم سن غمیمه والم واضطرابه دوشمه بن سنك اوزریکه
چوق پدردن مشفقترم یعنی پدرك که صفتی اولادنه عطف وشفقتدر
بنم سکا اولان شفقتم پدرك اولادنه اولان شفقتدن زیاده‌در فرضا
یوز وبلکه بیك باباك اولسه وجمله‌نك شفقتی بریره کاسه بنم ایتدکم
شفقت ومرحمتی سکا ایتمز وآنك مرتبه‌سن بولمز زیرا کاه اولورکه پدرك
مرحمتی اهلاکه مؤدی اولور نتکیم فرزند دابنده‌نده بر مرض هائل
ظهور ایلسه وداروی تلخ واسباب قویه ایله معالجه ایتمکه تحمل ایده‌مز
وحالی اوزرنه ترك ایدر شویله که هلاك اولور مثلا یدنده آکله
زحمتی ظهور اتسه قطع اتمیوب بازویه واندن جمیع بدنه ساری اولوب
پس مرحمت اودرکه دفعنه مباشرت اولنه که قطعله حاصل اولور *
وبر دخی طبیب حاذقك مرحمتی دخی استاذك مرحمتی کبیدرکه

استاذ شاكردقابله تعليمـده دقيقه فوت ايتمديكى كبى طبيب كامـل
دخى بيمارنازكه معالجهده تقصير ايتمز زيرا فدان قورى اغاج كبى دكلدر*
پدرخو داستاددن كمتردر تكيم بالاده بيـان اولندى بعـدذا بويده
اشارات وادر اولكيسى بودر كه مؤمن اولنلر اخوان فى الله كركدر كه
نشانى برى برلرينك غمن يمك ومصالحنده بولنمقدر انكيچون ديمشلردر كه
بنى آدم برى برينك اعضاسى كبيدر عضوك برنده ايسـه بردرد ظاهر
اولسه سائراعضايه دخى قرار قاليوب جملهسى وجعه دوشرلر وحديثده
كلور (المؤمن للمؤمن كالبنيان يشـد بعضه بعضا) يعنى مؤمن اولنلر
دين ودنيا امورنده برى برلرينك معاونتيله متقوى اولورلر تكيم بعض بنا
بعضله قوت بولور پس بونده الك غـيريده تعاضد اوزرينـه حث
وتحريض واردر و بومعنى مريد ومرشـد ارانده كمال اوزرينه در
زيرا مريدلر صحابه يرنده ومرشـدلر پيغمبر مقامنـده در وحديثـده
حضرت على كرم الله وجهه يه خطابا كلور (انا وانت ابو هذه الامه)
وبو ابوتدن مراد اصلاح وتزكـيه وتعليمـدر وحق تعظيمه دخى
اشـارتدر و بو ابوت (وازواجه امهاتهم) آيتندن مفهومـدر واول
ابوت كه (ماكان محمد ابا احـد من رجالكم) نظمنده نفى اولنمشـدر
مذكورك غيريدر تحقيق روح البيـان نام تفسير يمزده در* وبومقامك
حقايقندندر كه سجاده نشين ارشاد اولان كمسـه سالك حقيقينـك
كثرت ترددندن منفعـل اولمز* وقلبنـده انك ايچون ملال بولمز زيرا
سالك مرض معنوى يه مبتلادر مرشدك آستانهسى ايسه دارالشفادر
پس هر باركه مرض المه وبره دارالشفاده متعين اولان حكيمه مراجعت
اولنور حكيم آنى استثقـال ايتسه نصحى خيانته تجاوز ايدر ومرشـد
دخى مرتبهٔ ارشـاددن ساقط اولور مصالح ناس ايله مقيد اولمين والى
كندى نفسنده معزولدر* اى صاحب كرامت شكرانهٔ سلامت*روزى
تفقدى كن درويش بى نوا را* وشيخ احمد غزالى برادر امام محمـد
غزالى يه قدس سرهما ديمشدر كه سنك جملهٔ علومكى ايكى كلمهده درج
ايلدم كه (التعظيم لامر الله والشفقة على خلق الله) ايكنجيسى بودر كه
وجود انسانى يه تعلق ايدن روح علوى پدر وجسـد سفلى مادردر
وقلب وقواى باطنه اولاد كبيدر* زيرا روحك جسـده تعلقيله تولد

حديث شريف

بتون علومك خلاصهسى

وجود عالمك افرادى

ایتمشدر وروحك كرچه نفس حیوانی خصوصنده انینی واكا محبت یوزندن
حنینی وارایدی ولكن مرشدك زیاده ایدی زیرا تربیه سبله مأمورایدی
*و بردخی مرشدك نفسی مریدك نفسنك همشیره سیدر پس قرابت قریبه
حسبیله زیاده مرحمت شاننددر* زیرا والده نك وقزلرینك بری برلرینه
ارتباطلری پدرك ارتباطندن افزوندر وبردخی روحك شفقتی جسمانیه در
زیرانفس حیوانی روحك صورتی وشكلیدر ومرشدك شفقتی روحانیته در
الحاصل روحك مرادی بحسب الظاهر اصلاح نفسدر ومرشدك مقصودی
اصلاح روحدر واصلاح روح اصلاح جسددن اعلادر زیرا روح
مرضدن خلاص اولسه جسدك مرضی ضرر ویرمز اماجسد صاغ
وصحیح اولسه روح مریض اولدقجه فائده ایتمز (وبوندن فهم اولندیكه
طبیب صوری حیات صوریه وفانیه یه سبب ومرشد كامل حیات معنویه
وباقیه یه باعثدر بناءعلی هذا حكیم الهی طبیب صوریدن افضل اولدی
وبوندن پدردن دخی افضل اولمق لازم كلدی زیرا حكیم الهینك مرادی
روحی مرض جهلدن تخلیصدر نیجه پدر واردر كه ولدی حقنده جاهل
اولسون صاغ اولسون دیر نعوذبالله المغیث من مثل مقالة ذلك الخبیث
(لمحرره) اولمسون كمسه بی بصر یوخسه *ورطه دن ورطیه دوشر آخر*
خوش دیمشلرزمانه آخرشر * جهله طوادی جهان شر آخر (اوچنجیسی
بودر كه حقیقت انسانیه نك جمیع دوالمده مظاهری واردر عالم جبروتدن
مظهر اولی روح كلیدر كه عقل اول دیو تسمیه اولنمشدر * پس بوروح
كلی یه آدم اول دیرلر وانك حوّاسی نفس كلیه در كه انك ضلع ایسرندن یعنی
خلقی یمینی ولی ایدن جانبندن خلق اولنمشدر زیرا یمینی حقی ولی ایدن
جانبیدر * وعالم ملكوتده نفس كلیه در كه جمیع نفوس جزئیه اندن تولد
ایلمشدر وانك حوّاسی طبیعت كلیه در كه اجسامی محیطدر وعالم ملكده
ابوالبشر اولان آدمدر وبومراتب كلیه نك مشتمل اولدیغی مراتب جزئیه ده
چوق آباء علویه وامهات سفلیه سی واردر (بیت مثنویده صد پدر
اكا اشارتدر * وحضرت هدایی قدس سره نظمنده كاور * كامل
اولورمش اهل حق طوغمزدن اول آنه سی* یعنی بو والدایله مراد
یالكز والدهٔ قریبه دكلدر بلكه جمیع امهات سفلیه در تتكم بو علویات
وسفلیاته بالاده اشارت اولندی پس بوآباء علویه نك هربری كرچه مقامنه

حقیقت انسانیه نك مظاهری

وحالنه كوره وقت عبورده حقيقت انسانيه يى تربيه ايلمشدر ولكن كندى مظهريتى جهتنه اختصاصى واردر وبو عوالمده حقيقت تنزل وترقى يوقدر پس مرشد كامل نفس حيوانى يه وبلكه روح سلطانى يه زياده رحم ايدوب مقاماتدن عبورينه وجميع حقايق ايله متصف ومتحقق اولد يغى حالده اصلنه رجوعنه وعروجنه سبب اولدى الحاصل بو معنادن مرشدك روحه ايتديكى ايلوكى كمسه ايتمدى زيرا غيريلر تعلقات حسيله مرضنه مرشد ايسه تجريد يوزندن خلاصنه باعث اولدى (لمحرره) بوقدر بار كران التنده * اولمشيكن بو روح علوى دوتا * قطع ايدوب ماسوى تعلقنى * وحدت حقله قالدى يكتا *

* هان وهان اين راز را باكس مكو *
* كرچه از توشه كند بس جست وجو *

* هان * مقام تحذيرده استعمال اولنور صاقن معناسنه بومقامده كى ايكنجى هان تأكيد ايچوندر وكلمه تسكين دخى اولور طورديه جك يرده عجم هان دير * بس * باء عربيله لغت مشتركه دريتر ونيجه معنالرنه كلور بوراده مرادثانيدر وبعض مواضعده مبالغه ايچون الف الحاق ايدوب بسا ديرلر زياده چوق معناسنه * جست وجو * مصدر در استمك وارامق معناسنه اصلى جستن وجو يندر (معناى بيت) بودركه حكيم مزبور جاريه ٔ بيمارى افشاء راز ايتمدن تحذير ايدوب ديركه صاقن صاقن اى خسته دل بورازكه راز عشق وسر محبتدر كمسيه ديمه اغزك آچوب سويلمه اكرچه كه پادشاه سندن چوق جست وجو ايدر ونيجه كره سبب مرض نه ايمش ديووقوف ايچون سؤال ايلر بونده تخصيص بعد التعميم واردر زيرا اجابندن كمسيه افشاء راز ايتمك اقارب واوليادن دخى سترى موجب دكلدر پس برنسنه كه كشينك كندى مالك ويا مصاحبندن مستور اوله اغياردن دخى مستور اولمق لازم كلور (وبونده نفس حيوانى يه تنبيه واردركه تعشق هواء رازندن روح سلطانى يى آكاه ايتميه نتكم اعتذارى بالاده مرور ايتمشدر حاصلى بودركه آكاه ايتمده روحى غمه دوشرمك وار درتدريج وايهام ايله حاصل اولان كارده ايسه سهولت وار دروبونده اشارت واردركه مريد احوالنى اجانبدن وخصوصا ابناء دنيادن ستر ايتمك كركدر زيرا محل تهمتدر

اصل بودر که کاه اولور که سالکك قلبنده مظاهره تعشق تولد ایدر زیرا حد بشده کلور (قلب ابن آدم بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبه کیف یشاء) وجنید بغدادی قدس سره دن هل یزنی العارف دیو سؤال اولند قده (وکان امر الله قدرا مقدورا) آیتن اوقومش وحکایاتده کلور که صاحب العرائس شیخ روزبهان بقلی مکهٔ مکرمده برصبیح الوجهه تعشق ایدوب نیجه زمان دفتر ارادتی طی وخرقهٔ طریقتی خلع ومسلوب الاختیار سیر ایلادی صکره قضا یرن بولد قده رجوع ایتدی (لمحرره) دل انسان نه طرفه قوشدرکیم * هیچ بریرده آشیان طوتمز * فی المثل اغزی ایله قوش طوتسه * اهل دل قوش طبیعتی طوتمز *

* کورخانه رازتوچون دل شود *
* آن مرادت زودترحاصل شود *

مصراع اولك تقدیری چون دل توکورخانهٔ راز شود دیمکدر * کورخانه * نك اصلی خانهٔ کور درکور کاف عجمیله لغت مشترکه در مقبره وخردشتی معنالرینه کلور بهرام کور دیدکلری پادشاه مذکور وحشی نك صیدنه زیاده حریص ومشغول اولمغله اکا نسبت اولنور نتکم واقعدر * کورلر اولارکن بهرام کور * کورکه نیجه صید قلدی انی کور * خانه کورك اضافتی لامیه درعامك خاصه اضافتی قبیلندن دکلدر کورخانه اول خانه درکه برقاج مبنی ایچنه وضع ایچون بنا اولنمشدر بواعصارده اکثر بلادده مهجوردر (معنای بیت) بودرکه چون سنك قلبك قبرراز وصندوقهٔ اسرار اوله یعنی میت قبر ایچنده دفن اولندیغی کبی سرك دخی قلبك ایچره محزون ومستور اولسه شویله که کمسه یه انی اظهار وافشا ایتمسك (وکل سرجاوز الاثنین شاع) مفهومنجه مفسده سن فکر ایدوب لبلرکدن طشره چیقرمسك سنك اول مرادك زیاده سرعتله حصوله کلور یعنی رازك مشتمل اولدیغی مرادك نه ایسه وجود بولور زیرا تحفظ واحتیاطله مباشرت اولنان امورك حصولنده استجماع شرائط حسبیله سهولت واردر (بونده اشارت واردرکه مرید ومرشد میاننده اولان اسرار وعهود مأخوذه کتم ومحافظه اولنمق کرکدر * زیرا افشاسی خیانتی مشتمل اولمغله تنزل عظیمه سبب

وپریشانی حاله باعثدر ومرادت ده اولان خطاب بطریق الاشاره نفس حیوانی یه‌در (سؤال اولنورسه که بوصورتده نفس حیوانی مرض معنوی بدن خلاص اولمق دلمك لازم کلور بوایسه خلاف مراددر انکیچون دائما پیروهوی وهوسدر (جواب بودر که بو کلام مأل وباحقیقت اعتباریله‌در و بردخی نفسك مرادندن مراد روحك مرادیدر زیرا نفس مرضدن خلاص اولیجق روح غمدن آزاد اولور خلاص مذکور نفسك کرك مرادی اولسون کرك اولمسون نتکم جاریه‌نك صحتی سبب سرورشاهدر ونیجه کره اولورکه خسته اولان موت طلب ایدر و قرباسی انك حیاتنی دلر (لمحرره) کورسه معشوقنی عاشق بیمار * غصه‌سندن هلاك اولور جانی جان نیجه چقمسون بدندن هی * اولسه آزرده بدن جانانی

﴿ کفت پیغمبر که هرکه سرنهفت ﴾

﴿ زود کردد بامراد خویش جفت ﴾

پیغمبر برنده پیغام در یعنی حقدن خلقه خبرایدیجی وتبلیغ ایدیجی نتکم عربیده نبی دینلور حقدن خبر ویریجی معناسنه و بوصفت اکرچه که علماء امت واولیاء ملتده دخی موجوددر ولکن معنای لغویسی مهجور اولمغله انلره پیغمبر ویانبی دنلمز واطلاقی کفر اولدیغی نصاب الاحتسابده مصرحدر اولکی که رابط وایکنجی استفهامدر *نهفت* فعل ماضیدر کزلدی معناسنه *جفت* ضمله زوج وشفع ومقارن ومتصل دیمکدر (معنای بیت) بودرکه پیغمبر علیه السلام بیوردیکه هرکیمکه سری کیزلدی ورازی نامحرمه دیمدی اول کیمسه کندی مرادیله جفت اولور وسرعتله مقصودنه مقارنت واتصال بولور بوسببدندر که اسکندر شرق طرفنه عزیمت ایتسه خیمه‌سنك قپوسنی غرب جانبنه توجیه ایدردی تاکه اعدا انك سرندن آکاه اولمیه ومرادی اوزرنه دشمنه ظفر بوله وفخرعالم صلی الله علیه وسلم جنابلری دخی عام الفتحده کتم رازایدوب مکهٔ مکرمیه بطریق المفاجاة وصوله بی محاربه عروس مأمول جلوه کر حیز حصول اولدی نتکم سیرده مبنیدر وبونده اشارت بودرکه برسالك که حقه وصول مراد ایلیه سرطریقتی کتم ایتمك کرکدر زیرا افشاء راز ایتمکده خیانت واردر خائن اسرار حقه امین اولماز وبردخی بودرکه سالك کندینك افعال وصفات وذاتنی حقك افعال وصفات

سالكڭ زمان مقصدينه

طبيعت | دیهجری ...
نفس | واسطه ...
روح | ...
سر |

وذاتنده افناوعلوم ومعارف نفسانيه سنى علوم حقيقيه ايله ستر ايتدكجه
مرتبهٔ فناده اولان نور جماله ومرتبهٔ بقاده اولان سر جلاله و بوايكى
مرتبه‌يى جامع اولان علوم كاليه‌يه واصل اولمز وبردخى بودركه طبيعتى
شريعت ونفسى طريقت وروحى معرفت وسرى حقيقت ايله ستر ايتمك
لازمدركه مقصد حقيقى حاصل اوله زيرا مراتب مذكوره‌ده ظلمات
وتلوينات واردر مثلا طبيعتده ظلمت شهوت ونفسده ظلمت هوى
وروحده تلوين خيال وسرده تلوين وهم مضمردر پس بوظلمات
وتلويناتى شريعت وطريقت ومعرفت وحقيقت ايله ازاله وافنا ايتدكجه
تمكينه قدم بصمق اولمز وبونلرك ماوراسنده اولان رتبهٔ عليا وجمعيت
عظمايه كيمسه وصول بولمز بلكه ظلمت شبده اولان رهرو كبى متحير قالور
(سؤال اولنورسه كه سالك نيجه مراد اولوركه المريد من لا ارادة له (جواب
بودركه ارادت امر لفظيدر حقيقتده ارادت معدومدر وبردخى ارادتدن
مرادترك اعتراضدر وبردخى مجرد طريق مقصوده سلوكدر و بردخى
عدم ارادتى ارادتدر نتكم برخسته‌يه سؤال ايدوب خاطرك نه آرزو ايدر
ديمشلر اولدخى جوابده خاطرم برنسنه آرزو اتممك آرزو ايدر ديمش وقرآنده
كلور (وما كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله امرا ان يكون لهم
الخيرة من امرهم) يعنى مؤمن كامل ترك اختيار نفس ايدوب مراد
حق اختيار ايتمك كركدر نتكم دنلمشدر * بااختيار حق نبود اختيارما *
بانوار آفتاب چه باشد شرارما * الحاصل اختيار عبد اختيار حقده فناء
كلى بولمدجه عبد محض اولمز وبو مقامك اسرارندندر كه قرآنده كلور
(ويحذركم الله نفسه) مقصود نسبت طلبدن فنايه حث وتحريضدر
(لمحرره) تابع اولسه هواى نفسه مريد * دينلور نامنه شيطان مريد

* دانه چون اندر زمين پنهان شود *
* سر او سر سبزئ بستان شود *

* سرسبزى * ده اولار ياء مصدريه درسر باشدر سبز وصف عامدر هر يشله
اطلاق اولنور سبزه نباتدن نوع مخصوصك اسميدر كه چمن ديدكلريدر
نتكم چاير وچمنه سبزه زار ديرلر وكلستانده كلور * وه كه هركاه سبزه در
بستان * بدميدى چه خوش شدى دل من * بكذاراى دوست تابوقت
بهار * سبزه بينى دميده بركل من * سرسبز يشل باش و برك سبز يشل

بیراقدر باشك بشلل اولمسی شرف سیادت وورونق شبابتدن مجازدر
بوراده مراد مطلقا شرف وورونق ونضارتدر *بستان* اصلنده بوی
ستاندر بوی قوی رایحه کبی وستان ظرف زمان ایله ظرف مکان اراسنده
مشترکدر بوراده مراد ظرف مکاندر معنای ترکیبیسی قوقی یری دیمکدر
اماستان لغت فارسیده مطلقا یره دیمزلر بلکه اول یره دیرلرکه منشأ اوله
مثلا گلستان گل بتن یره دیرلر بر یره خارجدن وافر گل کتوروب دوکسه‌لر
اول یره گلستان دیمزلر بوستان دخی بویله‌در یعنی قوقولی چیچکلره منشأ
اولان یره بوستان دیرلر گاه اولورکه یاکبی واو دخی حذف اولوب
بستان دینلور ولکن حذفله معرب دخی استعمال اولنور جمع بساتین
گلور بوصورتده بغچه مراد اولنورکه تخیل واعتباری مشتمل اوله
دیمشلردرکه لسان عربده یاوسین وتادن بنا اولنمش کلمه‌یوقدر سین وذال
معجمه دن مبنی اولمدیغی کبی نتکم استاذده مرور ایلدی بومقامده
بستان اگرفارسی اعتبار اولنورسه دانه‌دن مراد شکوفه مقوله‌لرینك
تخمی اولور واگر عربی اعتبار اولنورسه اشجار مقوله‌لرینك چکردکی
اولنور (معنای بیت) بودرکه تخم وچکردك چون یرایچنده واالتده پنهان
اوله انك سری بستانك شرف وورونقی اولورکه بستان اندن حاصل اولان
یرك سبزه ایشلنور وورونق افزا اولوب سبب قر بر دیده ومدار قرار دل
اولور سردن مراددانه‌ده بالقوه مندرج اولان اغصان واوراقدر نتکم
سرقدر دیرلر قدردن مراد قضاءالهی وشان غیبی وسرندن مراد
عین ثابته‌نك مقتضیاتیدرکه امور خارجیه واحوال ظاهریه در پس
دانه ذات واوراق واغصان صفات منزله‌سنده‌در وذات (کنت کنزا
مخفیا) مرتبه‌سنده مخفی اولوب صفات وافعال ایله ظهوری سر سبزه
بستان عالم اولدیغی کبی هردانه‌نك ظهوری دخی بویله‌در پس خفا
اصلدر گیجه کبی وظهور فرعدر گوندز کبی نتکم قرآنده گلور (وآیة
لهم اللیل نسلخ منه النهار فاذاهم مظلمون) وبونده اشارت واردرکه
سرالهی بردانه‌یه بکزر زمین دلده پنهان اولنسه بستان درونك رونق
ونضارتنه سبب اولور زیرا برنسنه‌نك عروقی استحکام بولمغله فروعی
ظهور ایدر پس وجه ارضده اولان دانه بومعنادن محروم اولدیغی کبی
اظهار اولنان سرالهی دخی نمادن ممنوعدر وانك نمامی ترقیات معنویه

ومكاشفات قلبيه ومشاهدات روحيه ومعاينات سريه ومسامرات خفيه‌در وبو بيتده تواضعنه دخى اشارت واردر حضرت عيسى عليه السلام قومنه سؤال ايليوب اين تنبت الحبة بيوردقده فى الارض ديو جواب ويرديلر پس عيسى عليه السلام بيورديكه كذلك الحكمة لا تنبت الا فى قلب مثل الارض وبو سره اشارت ايدوب حديثده كلور (من اخلص لله اربعين صباحا ظهرت ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه) زيرا ينابيع ارضه مخصوصدركه موضع نبع ماء ديمكدر وبو قرق صباحدن مراد فى الحقيقة قرق ييلدركه كمال آدمى وسر انسانى ظهورى اكا منوطدر وابو البشر آدم عليه السلامك مدت تعجين وتخميرنك اجا ليدر زيرا بو مدت حقيقتده قرق بيك ييلدر پس قرق بيك ييله بدل اولان قرق ييل فنادن صكره قلب انسانه سر بقا ظهور ايدر وارض وانك حقائقى قلم اعلى مقابله سنده‌در يعنى قلم علوى يه مقابل كلمشدر انكيچون اسفل سافلين دينلور ولكن بوعين سفلده مرتبهٔ علوله متحقق اولمش ورضا وتسليم مقامنده قيام بولمشدر پس ارض مرشد كامل صورتيدركه پنهان اولان دانه‌لرك ظهورينه سببدر نتكم انسان كامل يوزندن دخى ظهور واظهار حاصل اولمشدر (لمحرره) كوزه‌دوب وقت بهار كرم مولابى * دل يا تورارض وجود ايچره مثال دانه * نتكم ايلسه نه ماهى جنين استكمال رحم مادردن اورر باش چيقرر ميدانه *

زرونقره كرنبوندى نهان

پرورش كى يافتندى زيركان

زر تخفيف ايله التوندر تشديد ضرورت وزن ايچوندر شكر وامثالنده اولديغى كبى سودى كلستان شرحنده اقچه‌يه دخى زرديرلر التون مراد اولنسه زرطلا ديرلر ديمشدر غلط ايلمشدر زيرا زر مطلق التونك خالصنه وغير خالصنه شاملدر زر خالص مراد اولنسه كه يالدز التونيدر زر طلا ديرلر وزر لغتده اقچه معناسنه كلمشدر *ونقره* ضمله كمشدر ولكن قاموسده ذهب وفضه‌دن قطعهٔ مذابه‌در ديمشدر يعنى سكه لنمش التون وكمش پاره‌سى *پرورش* اسم مصدردر بسلمش معناسنه *كى* فتحله چن معناسنه در زيرا كبمسرله آلتدر تحت كبى آشغه دوداغه لب زيرين ديرلر اغزك التنده اولديغندن اوتورى *كان* كاف عربيله معدندركه منبت جواهر درزر وسيم

وغیر کبی پس معدن مخلوق اولانه مخصوصدر کنز موضوع اولانه
مخصوص اولدیغی کبی رکاز ایسه اعمدر یعنی رکاز ارضده مرکوز
اولان مالدر مخلوق اولسون موضوع اولسون (معنای بیت) بودر که
التون وکمش اکر کان التنده ومعدن ایچنده مستور اولمسه لردی فخن
اوراده پرورش بولورلر وحاصل اولورلر ووجوده کلورلر دی الحاصل
تحت الارضده حرارت و برودت ایله تربیه اولنمغله زروسیم صورتنه
کردیلر ورتبه اعتباره ایردیلر پس بو کلامده جزانک قیدیله شرطک
قیدنده اکتفا واردر زیرا تقدیر کلام کر نبودندی نهان درزیر کان دیمکدر
و بونده اشارت واردرکه قلب انسان برکانه واسرار صفات سیه
وحقایق ذات زره بکزر پس نقدر ستر اولنوب یاداننه ویرلمسه واوزرینه
باد مخالف نفس وهوی اسمسه اوقدر قوت بولور ونما حاصل اولور
وبونده خوله دخی اشارت واردر یعنی سالک کوشه نشین عزلت
اولمدقچه وبی نشانی بولمدقچه کمالات حقله ظهوره مجال بولماز *

* وعدها واطفهای آن حکیم *
* کردآن رنجوررا ایمن زبیم *

* وعد * ایصال منفعتله قبل الوقوع اخبار ایتمکدر کاهیجه تهکم طریقیله
شرده دخی استعمال اولنور تبشیر کبی تتکم قرآنده کلور (النار وعدها
الذين كفروا فبشرهم بعذاب اليم) ایمن * کسرله قیغوسزدر تتکم مرور
ایتمشدر (معنای بیت) بودر که اول حکیمک وعدزی واطفلری اول
رنجلی وخسته یی خوف امتداد مرض وخوف موتدن بی غم وبی غصه
ایلدی زیرا کلام جمیل سبب تفریح دل ووعد کریم باعث انحلال عقده
غمدر انکیچون قرآنده کلور (قول معروف خير من صدقة يتبعها اذى)
یعنی اذیته تقارن اولان صدقه دن قول جمیل و کلام لطیف خیراودر
زیرا قول جمیل ایله انسانک روحی مستأنس وقلبی منبسط وصدری
منشرح اولور اذیت وکلام غلیظدن ایسه مستوحش ومنقبض
ومتضیق اولور ولطائف کلامده کلور * کذشت عمر نکردی کلام خودرا
نرم * تراچه حاصل ازین آسیای دندانست * بونده اشارت واردر که
نفس حیوانی کرچه مرض معنوی ایله مریض وعلت هوی ایله علیل
اولمش ورنج وزحتی استحکام حسبیله کمالن بولمش ایدی (ولکن توقع

قول جمیل وغلیظ

زولا ذاقيل تم) وفتنجه مرشد كاملدن وارداولان قول هدى وصادراولان وعد تربيه وارشادله الم هجراندن امن واضطراب فرقتدن سكون حاصل اولدى وفرح كلوب ترح كتدى شويله كه كويا بالفعل مرضدن استخلاص مرتبه سن بولدى زيرا صادقك وعدى دخى صادق وكلامى نافذ وهر وضعى مؤثردر زيرا حقله دائردر نتكم اشغه ده كلور (لمحرره) چون مهيادرر اسباب نشاط * اولمسونمى بوسببدن دلشن * ايلسه موسم بهارقدوم * چشم نركس اولور اودم روشن *

وعدها باشد حقيقى دل پذير

وعدها باشد مجازى تاسه كير

* تاسه * معروفدركه طارلغنق در صلى تاسدركه طاثله طاس دخى ديرلر زيرا تاوطا ارا سنده مقاربه واردر طاسده طارلق ملحوظ اولمغله آخرينه هاء تخصيص الحاق اولنوب تاسه دنلدى زيرا غمده طارلق واضطراب واردر وقلب غمدن ممتلى اولسه سروره يرقالمز نتكم تفصيلى مرور ايتمشدر بعدذا بوكلامك تقديرى وعدها حقيقى دلپذير ووعدها مجازى تاسه كيرباشد ديمكدر وجائزدركه وعدهاده اولان ادات جمعدن تكثير مفهوم اوله چند و بسيار وعد باشد معناسنه ولكن وعد حقيقى ده معتبر اولان تكثير كندى نفسى حسبيله در والا وعد مجازى يه كوره قليلدر وحقيقى ومجازى ايله توصيف علت قبول وردى مشعردر (معناى بيت) بودركه حقيقى اولان وعدلر دلپذير يعنى كوكل آنى قبول ايديجى وانك ورود يله فرح وسرور بوليجى اولور زيرا هر حق اولان نسنه نك خارجده برحقيقتى واثرى واردر غداء حلالدن وجودده نشاط عبادت ظاهر اولديغى كبى مجازى اولان وعدلر ايسه تاسه كير يعنى كوكل آنى قبول ايتميوب طارلغه دوشيجى اولور زيرا كذبك فروغى اولمازو ياخود نيچه وعدلر واردر كه حقيقى اولمغله دلپذير ونيچه وعدلر دخى واردر كه مجازى اولمغله تاسه كيردر بونده اشارت واردركه دنيا وعدلرى مجازى وآخرت وعدلرى حقيقيدر زيرا دنيانك مآلى فنا وآخرتك حالى بقادر پس دنيانك موجودنه بله اعتبار يوقدر فكيف كه وعدنه ومفقودنه اعتماد اوله وآخرتك وعدنه بله اعتبار واردر فكيف كه موجودنه پس اهل مجازك وعدى دخى مجازى واهل حقيقتك وعدى دخى حقيقيدر زيرا

دنيا وعقبايه متع[illegible]
وعدلر [illegible]

اهل حقيقت قاتنده مؤجل معجلدر وبردخى صدق ووفالرنده كوره
وعدلرى مجزوم وانجازلرى مقطوعدر انكيچون انلرك وعدى يوزندن
موعودله شفاءصدر حاصل اولور اهل مجاز يوزندن اولان وعد ايسه
لاف وكذافه حمل اولنور زيرا اهل مجاز اهل وفا وصدق دل اولمامق حسبيله
موعودلرينه اطمئنان وقبول كلمز بوسببدندر كه ارباب نقصان ودعوانك
سالكلره ومريدلره ايتدكلرى وعدلر مجازيدر كه حقيقتى يوقدر زيرا
عهده سندن كلمكه قادر دكللردر انكيچون سالكلر انلرك يوزندن مخلص
بولاميوب غم نفس وظلمت طبيعتده قالورلر اصحاب كمالك حالى ايسه بويله
دكلدر وبونلردن برى دخى حكيم من بوردر يعنى حكيم من بورك وعدى وعد
حقيقى ومقدما اطبانك ايتدكلرى وعدلر مجازيدر انكيچون حكيمك معالجه سى
كاركر اولدى واطبانك فائده ايتمدى زيرا كذب حكمنده ايدى (لمحرره)
دللرى حقله دور ايتمك ايله * وعدهٔ اهل حقيقت حقدر * فى المثل
صدق ايسه ده مضمونى * سخن نفس كذب مطلقدر *

❋ وعدهٔ اهل كرم نقد روان ❋

❋ وعدهٔ نااهل شد رنج روان ❋

* وعده * آخرنده اولان ها علامت نقلدر طريقه ومعشوقه وامثالنده كى
كبى * وعدهٔ اهل كرمدن مراد وعدهٔ حقيقى ووعدهٔ نااهلدن
مقصود وعدهٔ مجازيدر كه بيت سابقده اشارت اولنمشدر ونااهلدن
مراد اهل كرمك مقلوبى اولان اهل مكردر ولكن اهل مكرك وعده
عدم اهليتنى تصريح ايچون نااهل ايله تعبير ايدوب بووجهله اهل كرمك
اهليتنه اشارت ايلدى اولكى روان صفت مشبهه در جارى ورايج
معناسنه وايكنجيسى روح انسانى معناسنه دركاه اولوركه مطلقا جان
اوزرينه دخى اطلاق اولنور وبعض نسخده نقد روان برينه كنج
روان دوشمشدركه مقابلنه زياده موافقدر ونقد عبارتنده اشارت
واردر كه اهل كرمك وعدى نقد حكمنده در يوخسه نسئه دكل نتكم
بعض محقق الوقوع اولان نسئه ايچون سن آنى حاضر بيل ديرلر
(معناى بيت) بودر كه اهل كرم اولان كسنه نك وعدى كنج جارى
ونقد رايج كبيدر كه معتبر ومقبولدر ودائما هر حالده ايش بتورر وبلكه
نقدله بتمين كار وعد حسنله بتر نااهلك وعده سى واهل مكرك لاف ايسه

زحمت جاندر زيرا قلب اقچه ومغشوش سكه ايله مقصود اولمديغى
كبى اول وعدله دخى حاصل اولمز وبلكه ثقلت روح وحسرت دل
ظهور ايدر انكيچون رايج اولمين نقدله بازاره چيقان كسه نك حسرتى
تهى دستدن زياده در پس اهل كرم صادقلر واهل مكر اولنلر
كاذبلردر صبح صادقك صدقى حسبيله دمبدم نورى افزون وضياسى
متضاعف ومنتشر اولديغى كبى صبح كاذبك دخى حالى عكس مذكور
اوزرينه اولوب بياضى سياهه مبدل وفروغى دروغه متحول اولور
(لمحرره) دروغ وعده يه باق عين صبح كاذبدر * بلى سياهئ روكذبه
ضرب لازمدر * وبونده اشارت واردر كه سالك راه حقيقت اولان
كسنه دروغ اهل مكره الدانميه زيرا بواعصارده اهل لافك زياده كثرتى
واردر بلكه نفس حيوانى نك ظلمتنى ازاله ايچون نفسندن نورالهى
طوغر راهل كرمه باراوله وانك سلك صحبتنده انتظام بوله (لمحرره)
اى تهى دست ومفلس بازار * استربسك جهانده نقدروان * جست
وجوايله بونده ن آنى * اوله كور معدننه دغرى روان * بونده كر
بولمزيسك مقصودك * اشته بغداد يولى اشته روان * نيه كلدى بوعالم
جسمه * ايرمزسه مراده روح روان *

﴿ بعد ازان برخاست وعزم شاه كرد ﴾
﴿ شاه رازان شمهٔ آكاه كرد ﴾

* خاستن * اورى طورمق قيام كبى * عزم * قوت قصدوجزم در * شم *
حس انفدر مشام بورونده فوقى آلان يردر آخرنده اولان ها
اصلنده تادر كه لسان عربيده وحدت افاده ايدر ولكن فارسيده اوآخر
كلمه ده بومقوله تا اولمغين هايه قلب اولنوب مذكور معناى وحدتى افاده
ايچون همزه ايراد اولنمشدر كرك وحدته دلالت ايلين همزه اولسون وكرك
ملفوظ اولان يا اولسون ايكيسنك مآلى بردر شمه جزئى وقليل نسنه
معناسنده استعمال اولنورنتكم دينلور (شمة من العلم خيرمن كثيرمن العمل
(معناى بيت) بودركه حكيم مذكور جاريه ايله اولان صحبت نهانى
ومذاكرهٔ خفيه دن صكره قالقدى وعزم مجلس شاه ايليوب شاهى
اول قصه نك اصلندن جزئى خبردار ايلدى (سؤال اولنورسه كه
مقدما كنيزه كه وصيت ايليوب صاقن كسه يى وخصوصا شاهى بوقصه دن

آگاه اتمه دیو کتمان امر له امر ایلمش ایدی شمدی خود کندی افشاء راز ایلدی (جواب بودر که جاریه‌نك اعلامی مأمون الغائله دکل ایدی زیرا مقتضای حال اوزرینه افشاده تدریج لازم ایدی انکیچون اخباری جزء بت اوزرینه حصر ایلدی وندریجده دخی بحسب المصلحه تقدیم وتأخیر ملحوظدر وهرکس مرادی کما ینبغی افاده‌دن قاصردر وکاه اولورکه خلاف مرادی دخی تضمن ایله مفسده ظهور ایدر وخبرده کلور (رب حامل فقه غیرفقیه ورب حامل فقه الی من هوافقه منه) وبر دخی معالجهٔ جاریه زرکرك قدومنه موقوف اولوب قدوم دخی تدبیر شاهه منوط وامر واستدعاسنه مربوط اولمغله بالاخرة فی الجمله اعلام ومعقول کوردوکن سویلدی بونده اشارت واردر که مرشد کامل نفس حیوانی نك مرض درونه مطلع اولدقده معالجه قیام کوسترمدی زیرا خبرایشی تأخیرده آفات واردر ولکن ترتیب مقدمات طریقیله روحله بوخصوصده جزئی مذاکره ایلدی زیرا روحك استمدادی جانب مرشددن واستفاده‌سی دخی انك لسانندندر انکیچون دنلمشدرکه (خذوا العلم من افواه الرجال) خیرخواه اولان آدمك تقریرنده حکمت وتدبیرنده میمنت ونصحنده تأثیر وحالت واردر وبردخی روحك اقلیم بدنه تسلطی وملك وجوده استیلاسی واعضاء ظاهره وقوای باطنه‌ده حکمی جاری اولمغله ایشی صاحبنه سپارش وآنك رأینه تعلیق ایلدی بوخود معلومدرکه هرایشده حرکت باطنه شرط وهمت وعزم لازمدر پس خارجدن اولان تعلیمك فائده‌سی انك اوزرینه موقوفدر انکیچون دیرلرکه دم وقدم کرکدر یعنی علم وعمل برابر بوریمك لازمدر شول براوت که بادك تحریکیله جنبشه کلور ولکن اصلی یرده اولسه قبجه خبرایتمز الحاصل سلوکه حرکت باطنه وحرکت ظاهره کرکدر (لمحرره) اولمسه همت اهلی آدمی زاد* کسه براقجه دیمز اولسه مراد*

﴿ کفت تدبیرآن بودکان مردرا ﴾

﴿ حاضرآریم ازپی این دردرا ﴾

تدبیر برنسنه‌نك عاقبتنه نظر ایتمکدر کما قال الراغب التدبیر التفکر فی دبرالامور*آن*مرد حکیم ایله شاه اراسنده معهود اولوب ذکری سبق ایلین زرکره اشارتدر*زبی* لاجل معناسنه‌در (معنای بیت)

بودر که حکیم پادشاهی قصه دن جزئی آگاه ایلدکده پادشاه سؤال
ایدوب بوخصوصده تدبیر وبو کاره چاره نه‌در دیدکده تدبیر اودر که
اول زرکری بودرد ایچون حاضر کتوره لم یعنی خسته‌یه معالجه دن
اوتوری سمرقنددن بو محله احضار ایده لم زیرا جاریه‌نك اورایه
وارماسنه امکان یوق وبردخی قضیه بیاض چقر وشهرت حال بنا
عرضی یقر وهای هوی سرد جهانیان آتش واربغری کباب ایدوب
یقر حاضر آری دیمدی بلکه کندینی دخی تشریك ایلدی زیرا
احضار ایلمك حکیمك رأینه وپادشاهك امرینه منوطدر الحاصل
مشاوره مشارکت اقتضا ایدر بوندن نفس حیوانی‌نك تعشق ایتدیکی
هوایی احضاره اشارت واردر زیرا غالبا نه ایش بترانکیچون حضرت
ابراهیم علیه السلام طیور اربعه‌یی اخذ وبالفعل ذبح ایلیوب صفات
باطنه‌نك تلوینتندن بالکلیه خلاص اولدی وکمال یقین واطمئنان
بولدی وبوندن فهم اولنور که قوری افسون ایله ایش بتدیکی کبی مجرد
اسمایه توغل ایله دخی مسمایه وصول حاصل اولمز بلکه ریاضات صعبه
ومجاهدات شاقه کرکدر که هوانك حقندن کلنه وهوی هدانك ضد
کاملیدر براقلیمده هدی اهلی اولمق سبب مصلحت اولدیغی کبی هوی
اهلی اولمق دخی باعث مفسده‌در چونکه اقلیم وجودده هوی کبی شقی
یوقدر پس اکا خصم اولوب احضار وتأدیب بلکه قتل وتعذیبنده اجر
عظیم واردر که الله تعالی‌یه وصلندر زیرا هوی دشمن حق اولمغله
اکا وصوله مانع فویدر وآنك که ولایت حقله اشتغالی واردر
لاجرم معادات هوای ایچون نصب نفس ایدر واصلاح نفس دیدکاری
ازالهٔ هوی وذبح بقرهٔ شهوتدر که نفسك حیاتی هوی وشهوتك مماتنده‌در
نتکم مماتی دخی بونلرك حیاتنده‌در انکیچون جاریه بیمار اولوب اهلاکه
مشرفه اولدی زیرا هواسی اولان زرکر حیاتده ایدی (لمحرره) تیغ
عشق اولمزیسه کرالده * کیم صلار نفس کافره کندن * مرد ایسك اولمه زن
نفسه زبون * طونه کور پیر طریقت پندن *

* مرد زرکررا بخوان زان شهر دور *
* بازر وخلعت بده اورا غرور *

شهر دوردن مراد سمرقنددر بونده تصریح واردر که تختگاه شاه

هوایی هدایه تحویل

سمرقند دن بعید برده ایدی وجاریه منافلات ایادی ومداولات اهل
حضر وبوادی ایله تصرف شاهه کرمش ومبادلهٔ شرعیه نك غایتی
اکا ایرمش ایدی بخوان لفظندن فهم اولنور که سمرقند ممالك شاهدن
دکل ایدی والا اجباره قادراولوردی و بو معنایه اشعه ده دخی قرینه
واردر *زر* التوندر وجه تخصیص عزتیدر انکیچون قلوب ناس اکا
میالدروانك بتوردیکی ایشی غیری نسنه بتورمز نتکم شعرده کلور *یری یکرلری
اهل غنایه رام ایدن اولدر* الیمه کرسه بر برده یوزن بوزردم التونك*
وسلاطینك اکثر صله لری التوندر وخفیف المحمل اولمغله یانلرنده دخی
کتورورلر* خلعت* بخشش قفتاننده مستعملدرکه فاخرو نفیس اوله اصلی
خلعدر زیرا عادت ملوك واکابر بودرکه برکسیه اکرام مراد اتسه لر
ثوبلرن ارقالرندن خلع یعنی نزع ایدوب اوکسه نك او زرینه طرح ایدرلر
وارقاسنه کیدرلر نتکم نجاتی سلطان محمده خطاباً بر *اومرز انده
عطا فارس میدان کرم* جامه کیم او لمش ایدی ارقالرندن معهود *
اومرز ایلیه شاه نجاتی قولنه* انی کیم ایلدی فردوسی یه سلطان محمود *
*غرور * الدمق وغفلتدر که یقظه ده اولور (معنای بیت) بودر که
اول مردزرکری شهردور اولان سمرقنددن دعوت ایله واکا التون
وخلعت تشر یفیله غرور ویر یعنی مغرور وفریفته ایله زیرا انسان ماله
میال والتفات پادشاهی یه حریصدر انکیچونکه مال محبوب بالذاتدر
والتفات سلطان دخی سبب جاه وقبولدر وهر کس حالنجه طالب ظهوردر
انکیچون شیخ ابو مدین مغربی قدس سره بیورر (آخر مایخرج من رؤس
الصدیقین حب الجاه) یعنی یخرج ظاهر ایله تفسیر اولنورسه اسم ظاهر ایله
ظهور استمك عوامه مخصوص دکلدر ولکن عوامك ظهوری نفسانی
وخواصك رحمانیدر فاعرف جدا بوندن فهم اولنور که جاریه نك اول زرکر ایله
کرچه مقدما عشقبازلغی وار ایدی ولکن زرکر جاریه نك پادشاه یاننده
اولدیغن بلمزدی زیرا بلسه بلکه وهمه دوشوب یا امتناع ویا فرار ایدردی
پس بونده اشارت واردرکه نفس حیوانی روح سلطانی جوارنده برجاریه
وبلکه حرم حکمنده در وپادشاهلر قاتنده اوچ نسنه بروجهله معذور
دکلدر بری برکسه انلرك رازلرنی افشا ایتمك وبری دخی اجانبدن کمسه
حرملرنه تعرض ایلمك وبری دخی مملکتلرینه مداخله قلمق هوی ایسه

هواسی اتمك صوك عشق

مملكت وجوده مداخله ايتديكندن مانعدا نفسى دخى اضلال ايلمش ايدى
پس روح دخى انك غيرتن چكوب تسلط ويد مبطله سنى دفع طريقيله
قتلنه مباشرت ايتمك لازم كلدى لكن هوى شهر دور و بعيدده ساكن
ايديكه وجوددر زيرا وجود انسانى اسفل سافليندر كه اخر المراتب ونهاية
التنزلاتدر انكيچون روح سلطانى اكا زياده دوُرّ اولان عالم ارواحدن
طوراً بعد طور تنزل ايدوب لاجل المصلحه تعلق ايتمشدر زردن مراد
زينت دنيادر كه معبود هوادر وخلعتدن مراد صحبت ماسوادر مقصود
هوايه مساعده واكرام صورتن كوستروب صكره اهانتدر كه قتل واثرنى
ازالهدر زيرا عدو قاهردر پس تزكيهٔ نفس ايتمك حيل لطيفه وتدبيرات
لايقهيه موقوفدر كه مرشد كامل اولنلره معلومدر (لمحرره)
*شوكم بيچاره تيمار ايتمهده استاذ كاملدر *اكر زهر ايسهده داروسى آنك هضمى
قابلدر *نه بلسون خارى اخراج ايتمهنك كيفيتن بى دست* اوزجك
چاره سازى واريسه چنك بلا بلدر *

* چونكه سلطان ازحكيم انرا شنيد *
* پند اورا ازدل وجان بركزيد *

سلطان غالبدر ملوكك خلق اوزرنه تسلط وغلبهسى اولمغله سلاطين
ديديلر* كزيد* كاف عجمينك ضميله كزيدندن ماضيدر كزيدن اختيار اتمكدر
يعنى اورندلمك (معناى بيت) بودركه چونكه سلطان حكيمدن تدبير
مذكوره متعلق كلام اشتدى پند ونصحنى جان ودلدن اختيار ايلدى يعنى اول
پند واشارتى قبول ايتمسى بحسب الظاهر وبراى خاطر دكل ايدى
بلكه خلوص دل وصميم جاندن ايدى زيرا مصلحت مهمهيى مشتمل ايدى
الحاصل كرچه زركرى احضار ايتمك عاشق ومعشوقى صورتا يربرنه ايصال
اولمغله طبعا امر مكروه ايدى زيرا غيرت سلطان اكا مانع ايدى ولكن
حقيقتده محبوب ايديكه صلاح جاريه وساطتيله قلب سلطانى ورطهٔ غمدن
تخليصى متضمن ايدى پس ضرر نفعه مؤدى اولسه ارتكابى لابأسدر
نتكم نفع ضرره منجر اولسه سد ذريعه لازمدر وبو معنادن اوتورى
تدبير مذكوردن پند ايله تعبير ايلدى يعنى پند زجرى مشتملدر وهواى نفسه
مخالف اولان اموردن زجر نفس ايتمك لازمدر تاكه قبولدن امتناع اتميه
بونده اشارت واردر كه روح سلطانى حكيم الهيدن معالجهٔ نفسه متعلق

اولان تدبیری کوش اتدکده قبول ایلدی اکرچه که مشقتدن خالی دکل
ایدی زیرا مقصودی شر نفسدن خلاص ایدی بو معنی ایسه مجاهدات
وریاضات مرشده لیل ونهار آمدشده موقوف ایدی وحکیم لفظنده
رمز واردرکه حکماء الهیه نك ارشادنی مطلقا قبول کرکدر زیرا الهام
اوزرینه مبنیدر الهام ایسه حقدر بعض امورك صورت مکروهده
اولدیغنه بناء امتناع ایدن کمسنه خیر کثیردن محروم اولور وقرآنده کلور
(وعسی ان تکرهوا شیئا وهو خیر لکم) (لمحرره) نقدر اولسه واقعه
هائل * شر دیو خوفه دوشمه خیر اوله خیر * یاری اغیار ارا سندن
استه * کرچکم فی الحقیقه بو قدر غیر *

پس فرستاد آن طرف یك دو رسول
حاذقان وکافیان وبس عدول

* رسول * مرسلك مبالغه سیدر اکرچه که دیمشلردر بو مفعول له فعول نادر
کلور وبحر العلوم نام تفسیرده مصرحدر که رسول و مرسل بر معنایه
دربو راده رسول ایله مراد ایلچی وقاصددرکه پادشاهلر طرفندن مراد
اولان محله ارسال اولنور وحدیثده کلور (الرسول لا یقتل) یعنی ایلچی
قتل اولنمازمؤتمندر * حاذق * ماهر معناسنه * بس * باء عربیله نیجه معناسنه
بوراده مراد زیاده در * عدول * عادلك جمعیدر سجود وساجد کبی
فقهده عدالت کبائردن اجتناب وصغائر اوزرینه عدم اصراردرکه
عدل شهادتدر مذکرده ومؤنثده اولور واصول حدیثده عدالت بر ملکه
درکه تقوی ومروته ملازمت اوزرینه حاملدرکه عدل روایتدر وکاه
اولور که عدل ظلم وفضل مقابله سنده ذکر اولنور نتکم حدیثده کلور
(الظالم عدل الله فی الارض ینتقم به ثم ینتقم منه) بو حدیثده عدل ایله
مراد فضل مقابلیدر انکیچون ظالمه صفت واقع اولمشدر مقصود
هر کسك فعلنه کوره ظالم یوزندن معامله ومجازاتدر (معنای بیت)
بودرکه پس پادشاه حکیم مزبورك موجب اشارتنی اوزره برایکی ایلچی
ارسال ایلدیکه حذاقت و کفایت وزیاده عدالت ایله متصف ایدیلر
زیرا دیمشلردر (ارسل الحکیم ولا توص) یعنی انسان بر ایش ایچون آدم
کوندرملو اولسه حکیم کمسه کوندرمك کرکدر که مقتضای حکمتله ایش
بتوره پس بوصورتده اکا وصیت ایدوب شویله وبویله ایله دیمکه حاجت

بو قدر زیرا مقتضای حکمت اوزره جریان ایدن کمسه ایش بیلور تلقینه
محتاج اولمز ودیمشلردر که اوچ نسنه واردر که اربابنك عقلنه دلالت ایلر
بری کتاب یعنی مکتوب ونامه وبری رسول یعنی ایلچی وبری هدیه‌در
وایکی رسول ارسال اولنمق تقویت ایچوندر وبوایکی رسولدن مراد
قوت عقلیه‌در که مدبر اسمنه مظهر وقوت نطقیه‌در که مفصل اسمنه
مظهردر وجمیع قوانك ریاستی بو ایکیله‌در ونطق عقلدن مستمددر
قمر شمسدن مستفید اولدیغی کبی الحاصل عالم شهودی شمس وقمر تربیه
ایلدیکی کبی عالم وجوده دخی ذکر اولنان ایکی قوت پرورش ویرر
پس قوت عقلیه وزیر وقوت نطقیه انك ترجمان وسفیریدر وبونده اشارت
واردر که انسان هوایه قوت عقلیه ایله غلبه ایلر انکیچون وجودده
عقلدن اشرف قوت یوقدر تکلم وکلاء سلطانده وزیردن اعظم یوقدر
وبو تثنیه‌ده ظاهر وباطن وشهادت وغیبی رعایت واردر که شریعت
وحقیقت مرتبه‌لریدر مرتبهٔ شریعت مرتبهٔ قمر ومرتبهٔ حقیقت مرتبهٔ
شمسدر وقمر شمسك بدلی اولدیغی کبی شریعت دخی حقیقتك بدلیدر
پس نهار روحك نوری که نور حقیقتدر مستتر اولسه لیل بشریتك
نوری که نور شریعتدر کافیدر فاما نور حقیقت اولمدیغی کبی نور شریعت
دخی اولمسه والعیاذ بالله انسان ظلمت محضه ایچنده قالور کفار کبی
وبوایکی نورك انطفاسی دجال وقتنده ظاهر اولسه کرکدر اکرچه که
اول وقتنده فی الجمله شریعت موجوددر ولکن ظهوری کوکب
ضعیفه‌نك ظهوری کبیدر الحاصل روح سلطانی احضار دعوی
ایچون سمر قند وجوده ایکی قوت ارسال ایلدی
تاکه بری تدبیر وبری تفصیل ایلیوب مقصود حاصل اوله وبوندن فهم
اولنور که شریعت ایله عمل بولنمدقچه هوای نفسی ازاله‌یه ظفر یوقدر
والا فلاسفه ورهابنه دخی ظفر بولورلردی وبونده قوت نطقیه‌نك فضل
وشرفنه دلالت واردر انکیچون کنك ولال اولانلره اعتبار یوقدر
وبو مقامدن اخذ اولنوب سلاطین وملوك کندیلریچون وزرا اتخاذ
ایتمشلر ووزرا دخی وکلا تعیین قلمشلردر وبوندن خلافتك شرفی
دخی فهم اولندی (لمحرره) قوت عاقلهٔ انسانه* برخلیفه کبیدر حالت
نطق* بلنوردیدی بودکلو معنی* صالمسه لفظی طشره آلت نطق*

تا سمرقند آمدند آن دو امیر
پیش آن زرگر ز شاهنشه بشیر

* امیر * بك معناسنه در امرك مبالغه سیدر زیرا ملوك واكابر اولو الامردر بوندن فهم اولنور كه پادشاهك ارسال ایتدیكی رسوللر اكابر دولت وعظماء سلطنت ایدی * شاهنشه * اصلنده شاه شاهاندر صكره مضاف ایله تقدیم والفین حذف اولنوب شاهنشه دینلدی معربات جوالقیده كلوركه شهنشاه كلمهٔ فارسیدر ملك الملوك معناسنه در وقدماء عرب آنی تكلم ایتمشلردر نتكم اعشی نظمنده كلور * وكسرای شهنشاه الذی سار ذكره * له ما اشتهی راح وزنبق * انتهی بالترجه ولكن شعراء عربك اكاسرهٔ عجمده شاهنشاه وتخفیفله شاهنشه وشهنشه اطلاق ایتدكلری عجمك كندی ارالرنده اسانلری اوزرینه شهرت یاب اولان عبارتله تعبیردر پس بو تعبیر زیاده تعریف ویامدح ایچون حكایه درتعریب ایچون دكلدر زیرا مطلقا تكلمی تعریبنه دلالت ایتمز انكیچون منها جندن تغییرله تصرف اولنمشدر وبونك لسان عربده نظائری چوقدر نتكم یكنی دیجك یرده بس دیرلر بناء علی هذا مخدرات عمه نیه دن بعضیلرینك وقفیه سنه قاضی قسطنطینه اولان رضوان افندینك ایتدیكی عربیه درج اولنان شهنشاه لفظی خطاء محض وغلط صریحدر عربی ویا فارسی اثناسنده لفظ تركی ایراد ایتمك كبی (لمحرره) نامی رضوان افندی اولمغله * جنت معنی به خازنمی اولور * طوتالم حرفلری اوچر اولمش * هم زوعیب موازنمی اولور * * بشیر * مژده جیدر زیرا خبرسارندن بشره یعنی ظاهر جلد منبسط واثری انده متبین اولور وبو معنی عرفیدر نتكم قرأنده كلور (فلما ان جاء البشیر) فاما لغتده مطلقا مخبر معناسنه اخذ اولنور كه بشرده اول خبرك اثری ظاهر اولور خیر اولسون شر اولسون انكیچون بعض مفسرین (فبشرهم بعذاب الیم) آیتنده تبشیری اخبار معناسنه اخذ ایدوب معنی تصویرده دیمشدر كه انلره برخبرله خبر ویر كه ترحدن اولان اثری بشره لری اوزرنده ظاهر اوله اكرچه كه استعاره طریقیله تهكما انذاره حمل ایتمك شایعدر (معنای بیت) بودر كه امراء دولت وكبراء سلطنتدن اولان اول ایكی رسول پادشاهدن مژده طریقیله

سمرقندده دك اول زركر حضورينه كلديلر بونده بعد طريقي اشعار
واطاعت اولى الامرك وجوبنه ايما واردر زيرا پادشاهك ذكرى
سابق اولان رسولاره امرى حقيقتده شرعه مخالف دكل ايدى
بلكه زركرى احضار وقتل ايتمك حضر عليه السلامك غلامى قتل
ايتمسى قبيلندن ايدى نتكم تفصيلى محلنده كلور ان شاالله تعالى وبونده
اشارت واردركه قوت عقليه وقوت نطقيه امراء روحدندركه رسول
خير وامام هدادر وامراء حقيقتده اون عدددركه حق تعالينك امرى
بونلرك وساطتيله نفاذ بولور بشى ملكى وجسمانيدركه حواس
ظاهره در حاسهٔ بصر وحاسهٔ سمع وحاسهٔ شم وحاسهٔ ذوق وحاسهٔ
لمس كبى و بشى دخى ملكوتى وروحانيدركه حكماء آلهيه اثبات ايتديكى
اوزره حواس باطنه در روح حيوانى وروح خيالى وروح فكرى وروح
عقلى وروح قدسيدر پس امرسالوكده فرمان حق نفاذ بولغيچون
عالم شهادتدن نطق وعالم غيبدن عقل ارسال اولندى زيرا تزكيهٔ
نفس ايتمكده ايكيسنك دخى مداريتى واردر زيرا عقل فكر ملكوتى ونطق
ذكر جبروتى يه مشغولدر بناء على هذا بو ايكيسنك حركات پربركاتيله
نفس اماره اله كيروب قتل اولنور و بشير لفظندن مفهوم اولان مژده
حقيقتده روحه در زيرا هوى ازاله اولنمد قجه روحه راحت يوقدر
نتكم طائفهٔ بغاتك مما لكدن يد مبطله سى ابطال اولنمد قجه سلطانه
حكومت وحضور يوقدر ولكن بومژده روح سلطانيدن نفس حيوانيه
دخى ساريدر حالا و يامآلا مژدهٔ حالى بودركه زركر هوانك قتلى ايله
نفس دخى (اليأس احدى الراحتين) وفقنجه معشوقندن مأيوس
وملاحظه سندن خلاص اولور ومژدهٔ مآلى بودركه سخط حقدن
نجات بولور پس نه سعادتدركه نفسك غمخوارلغن ايدهلر زيرا كندنه
قالسه آتش فرقت وقطيعتده كباب ودست بردقهر وجلال ايله خراب
اولورلردى (سؤال) اولنورسه كه نفسك غوايتى قضادر پس آنى ارشاد ايتمك
قضايه عدم رضادر (جواب) بودركه ارشاد دخى قضادر پس بونده
قضايه قضا ايله مقابله واردركه حقايق انبيادر الحاصل انبيا عليهم
السلامك بعثتى قومك نهادنده مركوز اولان غير ملايمى ملايمه استحاله
ايچون ايدى انكيچون قومك هوالرينه مخالف اولان شرايعى اظهار

روحك أمراسندن
اصل أمرانك عددى
نفسى اصلاح چيونكه قضا
عدم رضا ميدر ؟

استدیلر پس هر تجلی قاتنده وقوف لازم کلمز وقوف ایتمك نقصاندندر انکیچون حدیثده کلور (ان الله یحب الملحین فی الدعاء) یعنی موادنه کوره اسبابنه مراجعت حقیقتده عین اطلاعدر یوخسه اندن غفلت دکل و بوندن اطبایه مراجعتك سری دخی فهم اولندی *ع* درد اودر درمان اودر دیرلر حقیقت سوز بودر * والله یعلم الامور *

﴾ کای لطیف استاذ کامل معرفت ﴿

﴾ فاش اندر شهرها از توصفت ﴿

* استاذ * بالاده مفصلا شرح اولنمشدر * صفتدن مراد قیو مجیلق صنعتیدر زیرا صناعات ملکات نفسانیه درکه عمله تعلق واردر (معنای بیت) بودر که ذکر اولنان ایکی رسول زرکره وصوللرنده دیدیلرکه ای استاذ لطیف وکامل معرفت که دقت وکمال حسبیله سندن قیو مجیلق صنعتی شهرلرده فاشی ومنتشر اولمشدر یعنی اطراف عالمده حسن صنعتك وکمال معرفتك سویلنور بعده ذاوصفدن مراد ترتیب حیل وتمهید غروردر زیرا انسان بالذات کماله مائل اولدیغی کبی کمال او زرینه مترتب اولان مدح وثنادن دخی منبسط ومنتشر اولور حذر وغفله حاصل اولمیان نسنه لطف ورفقله حاصل اولور خصوصا که زرکر مذکور پادشاهك کندی تحت حکومتنده اولمسه جبره قادر اولمزلر وبالفرض حطه سنده اولسه دخی دانه سز وحشی دامه کرفتار اولماز ودیار رومده مثل مشهوردرکه عثمانلی طوشانی عربه ایله آولدیرلر بوندن مقصود کمال حیله یی بیاندر (لمحرره) نقدر قاچسه قوش کبی اوچسه *طوتلور اللره کلوب خرکوش * شیر خرکوش اولور قضا کلسه * دال وش بلبلان اولور خاموش * بونده اشارت واردرکه حسد وکبر وعجب وحب مال وحب جاه وریا وغضب وامثالی صفات قبیحه هوادن فاش اولمش واقالیم وجوده اندن منتشر اولمشدر وهوایی لطافت واستاذیت وکمال معرفت ایله وصف ایتمك مجازدر ظالمه عادل وحبشی یه کافور ومهلکیه مفازه وطاعونه مبارك ولاپرینه خیردیمك کبی وجائزدرکه تهکمه محمول اوله زیرا فی الحقیقه هواده موجود اولان لطف کندی مقتضاسنده دقت واستاذیق قتنده مهارت وکمال معرفتی اسباب ضلال واضلالده حذاقتی در الحاصل مضل اسمنه

حدیث شریف

هوانك دالرلی

دال قرتالدرکه بی زبان خلق اولنمشدر . منه

هوانك حذاقت ومهارتی اغوا واضلال خصوصنده در

مظهر اولمغله سالك ضلاله اعرفدر وصفت لفظنده اشارت واردركه شهرت بولان انسانك اوصافيدر ذاتى دكل پس اوصاف فده غالب اولان حسنات ايسه روز حشرده صورة حسنه اوزرينه محشور واكر سيئات ايسه صورت قبيحه اوزرينه منشور اولور امم مختلفه اراسنده انكله شهرت وظهور بولور انكيچون آخرته عالم صفت ديرلر يراهر كسك بعثى صفتنه كوره در بو سببدندركه قرآنده كلور (وبدالهم سيئات ماعملوا) يعنى كفارك بد عملارى صور منكره اوزرينه ظاهر اوله (لمحرره) ايتد كيسه كهر ذاتك پاك * اوله سن زنك المدن بى باك

﴾ نث فلان شه از براى زركرى ﴿

﴾ اختيارت كرد زيرا مهترى ﴿

زنك فتحله اشته وشمدى ديمكدر اينك كبى كسرله تتكم بيت آتى ده كلور *فلان* وفلانه ضمله اسماء انساندن كنايه در معرف باللام اولور سه انسانك غيريدن كنايه اولور وفلان اسم انساندن كنايه اولمغله علمين ميانده واقع اولان ابن لفظندن تخفيفا همزه حذف اولنديغى كبى فلانين مابينده واقع اولاندن دخى حذف اولنور زيرا علمدن كنايه دخى علمدر نتكم فلان بن فلان ديرلر فاما العالم ابن العالم بويله دكلدر زيرا صفتدر انكيچون همزه حذف اولنماز تفصيلى مفردات نام كتابمزده در *مهتر* مركبدر برجزئى تردركه ادات تفضيلدر وبرجزئى مه دركه معناسى اولو در مقابلى كه دركه معناسى كچيدر معناى تركيبيسى اولورقدر كهترك كچيركدر بوراده مراد صنعت زركرك اولو سيدر وصنعت اولوسنه پيشه كر دخى ديرلر (معناى بيت) بودركه اشته فلان پادشاه قيو مجيلقدن اوتورى سنى اختيار ايلدى زيرا صنعتكده زياده اولو ومقدمسك الحاصل بوصنا عتده حذاقت ومهارتكدن اوتورى سنى قيومجى باشلغه اختيار ايلدى بونده اشارت واردركه قوت عقليه وقوت نطقيه بطريق الحيله روحك هوايه تبعيتنه متعلق سوز سويلد يلرروحك هواسى سنكله بله درديديلر وسن جميع قوى وحواس اراسنده مختار ومعتمد سن ديو سويلديلر بومقامك حقيقتى بودركه ارشادك معناسى هركسك تواضعله مرتبهٔ حالنه تنزل وحقيقتنه دخولدر زيرا نفس اماره متكبر ومتكبر ايسه سكراندر وسكران ايله معامله ده مجامله لازمدر انكيچون خبرده كلور (ماكان الرفق فى شئ الازانه) وبو تواضعدن مراد تنكيس رأس

دکلدر بلکه علم بالله درکه مقاماتی رعایتدر وچون بو معنی حاصل
اوله متکبر دخی متواضعه سرفرو ایدوب مقصود حاصل اولور متکبره
متکبرلك کرك دیدکارینك حقیقتی بودرزیرا متکبر اولان من حیث لایحتسب
متواضعك محکومی اولور چونکه هوای نفس بالطبع روح قدوسی یه
حجاب اولمغله ازالهسی لازم ایدی فاما نفسده زیاده علو واستکبار اولمغله
سرفرو اتمز وهوانك انقهاری بولنه برطریقله کمزدی پس ذکر اولنان
قوت عقلیه ونطقیه حکیم الهی طرفندن واقع الحاله واقف واسرار
مقامه مطلع اولملر یله تعلیم اولندقلری اوزره طریق رفق ومداراته
سلوك ایدوب هوانك مرتبهسنه تنزل ایتدیلر تاکه اول متکبرك اوزرینه
غالب اولوب مقصود تزکیه جلو کرحیز حصول اوله (لمحرره)
راست بودر که سر سرورروان * اکیلورر فقله ای سرورروان *

﴿ اینك این خلعت بکیر وزر وسیم ﴾

﴿ چون بیابی خاص باشی وندیم ﴾

اینك ده این اصلده اسم اشارتدر هذا کبی وکاف تصغیر ایچوندر
معنای لغویسی بونجغزدر بورا ده اشته وشمدی معنالریچون منسلخ
اولمشدر ولطائف نظم خسرو دندر که کلور * خسرو که زبست
باهمه خوبان توسنی * اینك بتازیانهٔ عشق تورام شد * بونظمده
اینکدن مراد اکرچه اشته وشمدی دیمکدر اما لسان ترکیده اولان
معناسی اعتبار یله توسن یانده ذکری لطیف دوشمشدر خلعته
بالاده لباس شرح الباس اولنمشدر *ندیم* و ندمان ومنادم بر معنایه
درشراب مصاحبی ومجالسی دربوراده مطلق مصاحب معناسنهدر
(معنای بیت) بو درکه اشته بو خلعت فاخرهیی و شمدیلك
بوتشریف لطیفی ودینار ودرهمی طوت وقبول ایله عادت ملوکودیدن
دیرینهٔ سلاطین اوزره که دعوت ایتدکاری کمسهیه اکراما واکرام
مراداتدکارینه عجالة مال کوندررلر چونکه حضور شهریاری یه کلهسن
خاص ومصاحب اولورسن یعنی بومرتبه ایله قالمزسن بلکه قدوم
ایتدکده زیاده رغبت واعتبار بولورسن خصوصا مراتب اختصاصیه دن
سرزر کران اولمغله شرفیاب اولورسن شمدیکه سکا قولقدن
عاشق اولمشدرکاوب اظهار مهارت ایتدکده محبت وعلاقه افزون اولور

(لمحرره) نظرشاه بکزرا کسیره * سیم اولور طرحله اجساد سیاه * صالمسون سایه هما استرسه * شاه ایلرکدایی سایهٔ شاه * بونده خلعت صحبت وزروسیم مقتضیات هوی اولان زیب وزینته وخصوصیت نفسك روحه خاتون مشابه سنده اولمسنه وندامت عشرته اشارتدر ولکن بل التزکیه اولان عشرته عشرت مجازیه وبعد التزکیه اولان عشرت حقیقیه دیرلر زیرا اول وقتده هوی هدایه منقلب وباطل حقه متحرك اولور پس بو انقلاب وتحور بولمدقجه خاتون نفس که خاصه کی مشابه سنده سلطان روحه مطیعه اولماز * وچون بیابی لفظندن حسن اختیارله اطاعت فهم اولنورکه مروت قبیلندندر اکرچه که بواختیارده معنی جبر دخی واردر نتکم مال فراوان یوزندن زرکر مجبور اولدی * بوسببدندرکه حکماء الهیه دیرلر الله تعالی بر نسنه یی عندالاسباب اشلر یوخسه بالاسباب دکل یعنی اسباب یوزندن کسب واردر قیاس اولنور فاما الله تعالی فعال لمایرید وقرآنده کاور (وهو القاهر فوق عباده) وبومقامك تفصیلی واردر محلنده کلور انشاءالله (لمحرره) * اورمق استرسك اکر حقدن دم * ایله سلب اختیار آدم

﴿ مرد مال وخلعت بسیار دید ﴾

﴿ غره شد ازشهر وفرزندان برید ﴾

* بسیار * مال وخلعتك مجموعی اعتباریله صفتدر وجائزدرکه یالکز ماله صفت اوله عطفله فصل مانع دکلدر مال مطلقا قلبك میل ایلدیکی اشیادر ناطق اولسون صامت اولسون بوراده مراد ما قبلی قرینه سیله زروسیم درکه فی الحقیقه کثرت ایله موصوفدر * غره * کسرله غفلت معناسنه مصدردر وبوراده مراد مغروردر (معنای بیت) بودرکه مرد زرکر مال بسیار وخلعت قیمتداری کوردکده مغرور وفریب اولوب شهری اولان سمرقندن واولاد وعیالندن کسلدی یعنی مفارقت قلدی ودور دوشدی الحاصل اول ایکی امر (بالبر تستعبد الحر) مفهومنجه (والانسان عبید الاحسان) فحواسنجه زرکری تسخیر ایدوب وطنندن چقاردیلر ویوله روانه اولدیلر * مقررست قضا کرهزار سعی کنی * بهیچ وجه مغیر نمی شود تقدیر * مرددن مراد هوادر زیرا تصرف وتسلطی حسبیله مرد حکمنده در وشهردن مراد

آزاده‌کی فرقی آنکله

اسعف ... وطنه ایلشمه بوبله اولور .

شهر وجود وفرزندلندن مراد حرص وبخل وغضب وشهوت وسائر
صفات رزیله در مع هذا حرصدن حسد وبخلدن حقد وغضبدن کبر
وشهوتدن انواع معاصی تولد ایدر پس فرزندان لفظنده اولاد واولاد اولاده
دخی اشارت واردر (سؤال اولنورسه که هوی جسد انسان مشتمل
اولدیغی نفسده مرکوز در پس نیجه مفارقت ایدر (جواب بودر که
وجود انسانی ایکی عالمدن عبارتدر بری عالم روح وبری دخی عالم جسددر
پس هوانك عالم جسددن عالم روحه طوغری حرکتی جسددن تعلقنك
انقطاعنه واندن تولد ایدن اخلاق ذمیمه وصفات قبیحه نك زوالنه
دلالت ایدر زیرا اخلاق وصفاتك قیامی هوا ایله در اولادك قیامی پدر ایله
اولدیغی کبی چونکه هوی ارادن چقه اکا تابع اولنلره پریشانلق کلور
وهر بری بر وجهله زوال بولور وبو پریشانلقده روحه جمعیت واردر نتکم
عسکر کفار منهزم اولسه عسکر اسلامه جمعیت حاصل اولور پس هوا ایله نفسك
علاقه سی اولدیغی روح مرادندن جدادر وبوندن فهم اولنور که کاهیجه
(نفسك مطیتك فارفق بها) وفقیجه بعض مساعدات حاصل
اولور فامانفس اکامغرور اولمیه زیرا هر رضاعك غایتی فطام وهر اتصالك
نهایتی انصرام در خصوصا که روحه تنزل واقع اولسه قاعدهٔ
حکماء الهیه بودر که قانون شریعت ومیزان طریقت اوزره تشدید
ریاضت ومجاهده ایدرلر تا که علوم تازه وحقایق بی اندازه ایله مشرف
اولورلر نتکم قرآنده کلور (واتقوا الله ویعلمکم الله) وحدیثده
کلور (من عمل بما علم ورثه الله علم مالم یعلم * (لمحرره) شمشیر
غزا چکمیجك نفس عدویه * شری طوقنور شهر وجود ایچره قویه

حدیث شریف

﴿ اندرآمد شادمان درراه مرد ﴾

﴿ بی خبر کان شاه قصد جانش کرد ﴾

اندر بوزاده زائدر که تحسین لفظ ایچون کلمشدر وتحسین ضرورتله تعلیلی
دخی منافی دکلدر *شادمان* ده مان بکز یجی معناسنه دربوروکارك
قاره آونه خانمان دیرلر اوه بکزدیکیچون زیرا خان منزلدر وترکانه دخی
ترکه بکزدیکیچون ترکمان دیرلر وغلاظت وجسامتده قلعه بکزه دیکندن
اوتوری ایری آدمه دزمان دیرلر ولکن معنای ترکیبیسی ملاحظه
سندن منسلخ اولمشلردر پس شادمان شن وفرحناك اولان کمسه یه دیرلر

(معنای بیت) بودر که مرد زرکر یولده شن وشاد کلدی پادشاهه قیوجی باشی اولمق وصدارت وریاست بولق ملاحظه سیله خبری یوق که اول پادشاه انك جاننه قصد ایتمشدر یعنی پاشاهك اکا اکرام صورتنده دعوتدن مرادی اهانت وقتل ایدی زرکر ایسه وراء پرده ده اولان قضای مبرمه مطلع اولمیوب باشنه نه کلجکین بلمدی اول یولده کاورکن قضاانك او کچه سن باصوب کلوردی وعلوی نظمنده کلور * صرمشوب چقدی درخت عمرمه ماراجل * آشیانتده یاتوربلبل جان بی خبر * بونده اشارت واردر که دنیا انسانك یوزنه کولدوکنه غروراولمق کرکدر زیرا اولی خنده وشکر وآخری کریه وزهردر نتکیم محمدیه ده کلور باقه دنیایوزوکه کلدوکنه * دونه یوزی وزهر اوله لذات * ونفس حیوانی هواسنه مساعده ملاحظه سیله شاد اولدی بلمدیکه آخر هواسی ذبح اولنوب غمه دوشسه کرکدر ولکن بوغم حقیقتده اکاسرور وبوموت عین حیات در حکایه ده کلورکه بردویش قیسی زمانی قیسی اغاجی التنه واروب نفسی اشتها اتدکده برسنه صائم اولوب موسم آتی ده مساعده اوزرینه معاقده اولندی سنهٔ جدیده ده تحت الشجره یه واردقده یره دوشنلرندن اخذ ایلدی نفسی بوکا معارضه ایلدکده بنم سنکله قولم مطلقا قیسی یه ایدی اغاج اوزرنده ایولرنه دکل ایدی دیدی ودفع ایلدی نفس دخی شهوتندن مأیوس اولوب روحه غداء معنوی حاصل اولدی زیرا ظاهرك نقصانندن باطنه کمال واردر (لمحرره) اویمه هرکز هوای نفس بده * دوشمه زنهار عذاب ابده *.

* اسب تازی برنشست وشاد تاخت *

* خونبهای خویش راخلعت شناخت *

اسب خصوصله آنك اسمیدر اکرچه باء عربیله تلفظ اولنور اما اصلده باء عجمیله دروجهی دقایقده مسطودر *تاز* اسم مصدر درتاز یدندن تازیدن چمقدر شول آته که آنده اول حالت اوله اکا تازی دیرلر یاسی یاء نسبت لازمه در تازی عربی معناسنه ده کلور ضحاك تازی عبارتنده اولان تازی اومعنایه دربوراده اسب تازیدن مراد عربی آتدر کرك حقیقت وکرك ادعا وجه تخصیص خواص کثیره سی وخصوصا سرعت سیریدر بوسبدندر عندالفرسان مرغوبدر * قوش یتیشمز دیر ایدم

اولسه طیارا کر * ایرمز گردنه زیرا که نه صرصرنه صبا * وصیدوشکار
ایچون متخذ اولان کلب سلوقی یه دخی تازی دیدکلری سرعت سیرندن
اوتوریدر * بر * لفظی تقدیرده اسب اوزرینه داخلدر * تاخت * ماضیدر
تاختندن تاختن سکرتمك وقوشمق معناسنه در * خونبها * ده اولان بها
فارسیدر که قیمت معناسنه در عربیده حسن ورونق معناسنه کلور
خلعتك بهاسنی مرور ایلدی (معنای بیت) بودر که زرکر مذکور عیوبدن
مبرا اومور منقصه دن معرا اولان عربی آت اوزرنه اوتوردی وبندی وشاد
اولدیغی حالده سمرقند دن پادشاه جانبنه سکرتدی وقوشدی
کندی قانی بهاسنی خلعت ظن ایلدی وتشریف صاندی یعنی مجلا
اکا اعطا اولنان مال کرك خلعت وکرك زر وسیم وکرك اسب تازی کندینك
قانی بهاسی وتفنك دیتی ایدی اوایسه مغرور اولوب عطاء محض وانعام
مجرد قیاس ایلدی * باقه دنیا یوزیکه کولدوکنه * دونه یوزی وزهر اولا
لذات * بوندن فهم اولنور که جانب شهریاریدن قدوم ایدن دوامیر
زرکره عربی آت دخی کتوره مشلر وپادشاه رك قلمشلردی وبونلر معظم
لوازم اولمغله تخصیص اولندی سائر اسباب دخی بوکا قیاس اولنه
اسب تازیدن مراد مرکب مراددر (لمحرره) ایرنلر دهرده مراداتنه
* بنزلر حقیقت مراد آتنه * وبعض لطائفده کلور * صوفیلر نفس
آتنه بنوب سپاهیلر کبی * صارقیدر صورغج برینه اکسه سندن طیلسان *
بوسببدن شاد اولدی زیرا نفسك مرادی حاصل اولدقچه غم وغصه دن
خالی اولمز وبعض اهل تأویل (ومنهم من یمشی علی اربع) آیتنی
طلب جاه ایچون راکب مراکب اولنلره حمل ایلمشلردر ولکن بومراده
وصول ایله مغرور اولدی بلمدیکه بومقوله حیات کندینك سبب هلاکیدر
انکیچون قرآنده کلور (ان الله یأمرکم ان تذبحوا البقرة) یعنی برکسنه نك
بقرۀ طبیعتی شهوات فانیه یه میل ایلسه سکین محبت وکذلك ریاضت ایله
آنی ذبح ایتمك کرکدر تاکه بوفنا ایچنده حیات باقیه بوله زیرا که اولکی
حیاتی ممات حکمنده در وبوحیات جسمانیه مجازدر حقیقی حیات روحانیه
درکه محبت حقله حاصل اولور وکذلك قرآنده کلور (اذهبتم طیباتکم
فی حیوتکم الدنیا) یعنی نفس حیوانی استیفاء لذات فانیه ایتمك ایله
روحك لذات باقیه یه استعدادندن ابطال ایتدی زیرا برنسنه نك ظاهری

كمال بواسطه باطنی نقصان قبول ایدر وبالعكس پس لذات فانیه یی ترك ایله استعداد روحی تكمیل ایتمك لازمدر والاخسارت ظهور ایدر انكیچون استیفاء لذات فانیه ایدنلره (فاليوم تجزون عذاب الهون) دینلور واستیفاء لذات باقیه ایدنلره (كلوا واشربوا هنيئا بما اسلفتم فى الايام الخالية) دینلور یعنی روح غداء معنویدن حظ اوفی بولمغله نفس حیوانی دخی اكا تبعیتله غداء صوری ایله استمتاع ایدر نتكیم بر آیتده دخی كلور (وفيها ما تشتهيه الانفس وتلذ الاعين) پس مشتهیات انفس نعیم جنتك صوریسی درمأكولات ومشروبات وسائر اسباب تنعمدر ومستلذات اعین نعیم بهشتك معنویسی در كه مشاهدات ومعاینات وعلوم وحقایق واذواقدر بوندن* وللارض من كأس الكرام نصيب *سری ظاهر وكمل انسانك موتله وجودلرنك عدم انحلالی باهر اولدی (لمحرره) چونكه جانك مدار كاریدر * عزت جان بدنه ساریدر * خوار باقمه جهانده درویشه * بلكه بر دولت اهل یاریدر (سؤال اولنورسه كه دنیاده حضرت یوسف وداود وسلیمان واسكندر وامثالی علیهم السلام ار یكه نشین دولت اولمغله لذات باقیه دن بهره لری قلیل اولمق لازم كلور (جواب بودر كه مخل اولان مجرد دارهٔ دولتده بولنمق دكلدر بلكه استیفاء حظوظ نفسانیه ایتمكدر انبیاء واولیا ایسه بو معنادن مبرادر انكیچون دولت ایچنده فقرله افتخار ایدرلردی نتكم حضرت سلیمان علیه السلامك مسكين جالس مسكينا مقاله سی شاهد عدلدر

ای شده اندر سفر باصدر ضا
خود بپای خویش تاسوء القضا

منادی محذوفدر كه ذكر ایدر * سفر * لغتده قطع مسافه در كشف اخلاق مسافر ایتدیكیچون سفر دینلدی صوفیه قاتنده سیر قلبدن عبارتدر كه ذكرله حقه توجهدر * سوء القضا * مقضی بد دیمكدر زیرا نفس قضاده بدلك اولمز وبالقدر خیره وشره عبارتنده اولان خیر وشر حلو ومر ومحبوب ومكروهه محمولدر بو معنایی بیدك الخير مقالهسی مؤیدر الحاصل قضا وقدر امر واحددر كه صفت حقدر خیر وشر عباده نسبتله در بو مقامك تحقیقی كذر ایتمشدر (معنای بیت) بودر كه ای سفرنده صدر ضا وهزار صفای خاطرله كندی اياغله مقضی

بدجاننه كتمش زركر مقضى بدن مراد هلا كيدركه پادشاهالنده قضا
اولنمش ايدى پس اول قضاى مبرمى دفع ايده ميوب كندى اياغيله
واروب جلاد قضا النه كيردى نتكم قرآنده كلور (واذا اراد الله بقوم
سوء فلا مرد له) وخبرده كلور كه هركسك ترابى نه موضعدن اخذ
اولنديسه آخر بربهانه ايله اورايه سوق اولنور كرك قريب وكرك بعيد
نتكم كتب معتبره ده شواهدى بيان اولنمش واعصار متجدده ده ماصدقى
بلنمشدر بوندن فهم اولنوركه قضائى قضا ئله دفع ايتمك معلقاته كوره در
والامجز ومانه چاره يوقدر وانبيا عليهم السلامك امى دعوت ايتدكارى
ومدعوا ولنلرك كيمى قبول وكيمى رد ايدوب نجات بولدقلرى وهلاك
اولدقلرى بوسره دائردر فافهم جدا وبونده سفر قلبه دخى اشارت
واردر زيراطريق حقده نيجه قوافل مقطوع ونيجه رواحل عاجز
وربون اولوب سرمنزل مراده ايرمشلردر وبعضيلر دخى اوائل مطمئنيه دك
حركت ايتمش وحريم قربه دك كتمش ايكن رجع قهقرى حسبنجه
كلديكى يوله دونمش وچراغ اقبالى نفس قهرله سو يمشدر بونلر اكرچه
كندى زعملرنجه مراده ايردك وجمال حقى كوردك ديو شاد اولوب كزرلر
فاما قطيعت وهجران اربابى اولدقلرن بلمزلر ويول باكلدقلرن اكلمزلر
وحجاب ظلمانى ويانورانى ايله محجوب ايكن سوء حالرن فهم ايلمزلر پس
انلر شول نهال تازه يه بكزرلركه هنوز كسلمك ايله تر طورر فاما برساعتدن
صكره پژمرده لك ظاهر اولوب اصلدن منقطع اولديغى باهر اولور
واقف نمى شوند كه كم كرده اندرراه * تا رهروان براهنمايى نمى رسند *

* در خيالش ملك وعز ومهترى *
* كفت عزرائيل رو آرى برى *

* عزرائيل * عبد الله ديمكدر مراد ملك الموت دركه مظهر قدرتدر
انكيچون جبابره موتله اذلال وقهاهره فنائله ارغام ايدر * رو * فتحله امردر
يورى وكت معناسنه اعتبار متقدمين اوزره رفتن دن مشتقدر * بر * بوراده
ميوه معناسنه دركه سود ومنفعت مراد اولنور (معناى بيت) بودركه
زركرك قوت متخيله ودماغنده دولت وسلطنت وعزت ورياست واريدى
يعنى بوسودا به دوشمش ايدى عزرائيل ايسه ديمش ايديكه يورى
اى زركر پادشاه يانده تحصيل مراد ايچون سود ومنفعت كتوررسين

يعنی کتوره من ومراده ایره من سن وبلکه ضرروزیان کوروب هلاك اولورسن زیرا قضا الندەسن سنك ایسه بومعنادن خبرك یوقدر نتکم علیی نظمنده کلور * صرمشوب چقدی درخت عمره مار اجل * آشیان تنده یاتور بلبل جان بی خبر* و بونده سائر مغروران دهره تنبیه واردر نتکم تفاسیرده مسطوردرکه لیلهٔ براتده جمیع اقضیه ثبت اولنوب دفتری ملائکه النه ویریلور ونیجه لره که اول سنەده موت یازلمشدر مغرور اولوب کزرلر و بلکه تأهل ایدوب دنیایه فرزندلری دخی کلور (لمحرره) نوش جام غرور ایدوب بوبله * نعجب مست بی شعور اولەسن *ایغی قالدروب بومجلسدن * عن قریب عازم قبور اولەسن * وله * چکمەدن خط بطلان سطورآماله* بولوحی شستهٔ آب ندامت ایلیەلم * عجوزدهره زبون اولمەنك نەحسنی وار*زمانیدرهله مردانه غیرت ایلیەلم * بونده اشارت واردرکه قهرالهی فی الحقیقـه مقهوره متصلدر اکرچه که ظهوری وقتنه مرهوندر پس بدایته نظر ایتمك غایته نظردن دقیقدر زیرا غایت بدایتك مرآتیدر هرنەصورتکه عالم ازلده ثبوت بولمشدر عالم ابدده دخی مرئی اولان اودر ونفس حیوانی فریفتهٔ صورت اولوب سلطنت جسد کوزەدردی فاما عزرائیل قدرت الندەزبون ومقهوراولوب خلافت روح سلطانی بەاحسان اولندی یعنی هوایی ازاله ایله تصرف وجود ظاهرا وباطنا روحه مفوض اولدی زیراهوی مفسد فی الارض ایدی که مراد ارض وجوددر پس لکل فرعون موسی حسنجه هرنفس کافره ومرشد قهار مسلط اولوب ارض وجودی اصلاح وخزانەلرنی ضعفایه تسلیم ایلدی *

﴾ چون رسید ازراه آن مرد غریب ﴿

﴾ اندر آوردش به پیش شه طبیب ﴿

*مرد غریب * دن مراد زرکردر که وطن مألوفی اولان سمرقنددن مفارقت ایدوب پادشاه ساکن اولدیغی دارالملکه قدوم ایتمشدر وجائزدرکه غریب لفظی شفقت اسلوبی اوزرینه جاری اوله نتکم عرفده جاری درکه مسکین وغریب بنی آدم باشنه نەکلجکین بلمز دیرلر (معنای بیت) بودرکه چونکه زرکر مذکور قطع بوادی ومفاوز وطی مراحل ومنزل ایدەرك دارالسلطنته داخل اولدی وخصوص اوزرینه صحبت

صفات الهیه مخلوقا... نه زمانده ظاهر اولور ...

طبيب ايله شرف بولدى طبيب آنى حضور شهريارى يه ايلتدى (سؤال
اولنورسه كه طبيبله توسله وجه ندر مع هذا مقربان دركاهده وفرت
واردر (جواب بودر كه بو معنى يعنى زركرك ابتدا صحبت طبيبه دخولى
ياطبيبك سپارشندن ناشى ويابعض اكابر دولتك فى الجمله سركاردن
وقوفنه دائردر زيرا جاريه خصوصنده حل وعقد وتدبير وتدارك طبيب
النده اولديغن بيلورلردى طبيب دخى ميانده اولان معاقدهٔ پادشاهى
اوزره زركرك الن الوب حضورينه ايلتدى نتكم عرف ناس اوزره منظور
وملتفت اولنلره بووضع اوزره تعليم ايدرلر بونده اشارت واردر كه روحك
مقامنه كوره نفس غريبدر كه كندى مملكتى دكلدر زيرا نفسك مملكتى
جسد وعالم ملكدر وروحك مملكتى عالم ملكوتدر كه باطن ملكدر وهوى
نفسدن دور دوشوب ابعاد ايلمشدى بوسببدن نفس فقدان مرادات
واعواز مشتهيات ايله زبون ودلفكار ايدى چونكه هواى نفس حصوله
كلدى وغربت قربته وفرقت وصلته مبدل اولدى نفسك تربيه سنه
موكل اولان مرشد كامل دخى لاجل المصلحه بو پريشانلرى جمع ايدوب
ابتدا حضور روحه واردى زيرا بوتربيه روحك بدنه تعلقنه منوط ايدى
وبردخى مقصود بالذات روحك صلاح حالى ايدى زيرا فى الحقيقه
غريب اولان روح ايدى كه نفسك هوايه ميل تامى حسبيله وطن
مألوفنه عودتدن مهجور وتصرفات روحانيه‌دن بالكليه محجور ايدى
وبونده رمز واردر كه ذمينك مسجده دخولى لابأسدر انكيچون زركرى
حضور پادشاهه ايلتديلر ولكن مسلمك كنيسه‌يه دخولى مكروهدر
انكيچون پادشاه كندى مقامنده پابرجا اولدى وبوندن فهم اولنور كه
نيك اولنلر صحبت بداندن حذر ايتمك كركدر زيرا صحبت مؤثره‌در مكر
لاجل الضرورة اوله نتكم سفرده رفاقت ايچون تجويز اولنمشدر فاعرف جدا
(لمحرره) اولمه ناجنسيله هركز مشترك * همنشينك كندى جنسكدن كرك

سوى شاهنشاه بردندش بناز
تا بسوزد بر سر شمع طراز

شاهنشاده بالاده بلندى* بردند* جمع ايراد اولندى زيرا طبيبه اركان دولت
وخدام حرم دخى مقارن ايدى وجائزدر كه جمعيت تعظيمه محمول اوله
ناز معروفدر نياز مقابلنده مستعملدر *طراز* فارسيدن معربدر وبلغاء عرب

بو کلمه ایله تکلم ایلمشلردر نتکم حسان رضی الله عنه نظمنده کلور * بیض الوجوه کریمة احسابهم * شم الانوف من الطراز الاول * طراز قفتان اوموزنه و یك اغزنه التونله ایتد کاری نقش وزینتــه دیرلر دیار رومده مهجوردر وکاه اولور که هر نسنه نك ابوسنده ویراشقلو وزیبا معناسنده استعمـال اولنور بومحلده مراد بودر زیرا شمــع جاریه دن عبارتدر عاشــق اکا پروانه اولد یغی جهتدن نتکم فهیم شعرنده کلور * صباحه قالمه شمــع یوسف آسا اولمه دامن زن * بزم انکشتز دن دستمز ای ماه کوتهدر * بو بیت پر صنعتده فهیم سنجك شمــع یوسف ایله مرادی زلیخادر (معنـای بیت) بودر که طبیب وانکله بعض خــدام حرم واغایان محــترم زرکری ناز ونعیم والتفات عظیم ایله جانب پادشاهه ایلتدیلر وارابکهٔ جلال قربنه ایرشدردیلرتا که زرکر مذکور جاریهٔ زیبانك باشی اوزرینه یانه وپروانه کبی اکا یاقله حاصلی صحبتیـله مشرف اوله زیرا صحبت شاهه دخــولك مآلی بودر برسر برنه از سر اولسه انك او جندن عاقبتنده هلاك اوله دیمك اولوردی (لمحرره) بازیٔ عشق اوینادی کرچك * شعلهٔ شمعه ایله پروانه * عاشق یار ایسك حقیقتده * سکا یانمقدن اکا پروانه (سؤال اولنورسه که ظاهر کلامدن فهم اولنور که زرکر جاریه یه عاشق اوله مع هذا امر بالعکس در (جواب بودر که عاشق ومعشوق میانــنده اولان عشقباز لق ایکی طرفدندر شوقدر وار درکه جاریه ده متقدم وزرکرده متـأخردر پس ایکیسیده آتش عشقه یانمش و بوی محبته بویتمشدر ومفتی یحیی افندی شعرنده کلور * بزم عشقه نیتکم پروانه کلدك ای کوکل * یان یاقل اول شمع حسنه یانه کلدك ای کوکل * بونده اشارت واردر که مشتهیات نفسك حصولی کدری متعقبدر نتکم شمعــك ظهوری پروانه نك هلاکنه سببدر پس تلافیٔ مافات وتلافیٔ مراداته اغترار دن اجتناب لازمدر خصوصا روح سلطانی نك هوایه مســاعده سی تزکیهٔ نفس ایچون ایدی زیرا قابل ازدواج ایدی تزکیـه ایسه بو معنی اوزرینــه مبنیدر انکیچون عنــین ترك زنی واعمی ترك نظر اوزرینــه مأجور اولمزلر زیرا مرادلری ازدواجه صلاحیتلری یوقدر (لمحرره) کافرونده یه چك شمشیری * دنبله نامکه تاکم غازی * نیجه غازی اولور اونامردکیم * ایتمیه معرکه ده جانبازی *

* شاه دید اورابسی تعظیم کرد *
* مخزن زر را بد و تسلیم کرد *

* تعظیم * بوراده تهکمه محمولدر وحدیثده کلور (اکرموا سفهاءکم فانهم یقوونکم العار فی الدنیا والنار فی الاخرة) بوحدیثده اشارت واردر که تعذیب اهل نارتنعیم اهل جنتده شرطدرنتکم احیاده مسطوردر * مخزن * خزینه یعنی اموال نفیسه طوردیغی یردرخزانه ده دیرلر کسرله (معنای بیت) بودرکه زرکر پادشاهك مواجهه سنه کلدکده پادشاه زرکری کوروب تهکما تعظیم ویا لاجل المصلحه توقیر وتکریم ایلدی وتعظیمك اثری بواولدیکه اکاالتون خزانه سنی تسلیم ایلدی یعنی سالم وخالص قیلدی مراد چوق مال وردی والن دولت عظمایه ایرکوردی دیمکدر یعنی مقدما اباغنه ارسال ایتدیکی عطا اوزرینه مضاعف قلدی زیرا بذل مالی تحصیل مرامه وسیله بلدی نتکم دیمشلردر (الدراهم لجروح الدهر مراهم) وبونده اشارت واردر که زرکره زربخش ایتمك مناسب اولدیغی کبی تاکه انکله انواع زیب والوان زینت سازاوله کذلك هوایه دخی اول وجهله مساعده ایتمك هوایه محبوبدر تاکه انکله کونا کون مشتهیات اجتلاب ورنکارنك ملتمات اکتساب ایلیه نتکیم قرآنده کلور (زین للناس حب الشهوات من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة من الذهب والفضة) الآیة نساء تقدیم اولندی زیرا مصب شهوت اولد یغندن ماعدا سبب مفاخرت اولان اولاد وذکورك مصدریدر وذهب فضه اوزرینه تقدیم اولندی زیرا مسکوکی قلیل الدائره وکثیر الفائده در * وبوندن فهم اولنور که نفس حیوانی حب زینت اوزرینه مجبولدر بناء علی هذا صورة نفس اولان خواتین دخی زیب وزینته مائللر ونعمته حریصلردر وحدیثده کلورکه (اطلعت فی الجنة فاذا اقل اهلها النساء فقلت این النساء فقیل شغلن الاحمران الذهب والزعفران) یعنی الحلی ومصبوغات الثیاب بونده رمز واردرکه نسادن تزکیه ایتمش وجنت قلبه دخول ایلمش نادر وبلکه مطلقا صلاح پذیر اولمش نفس قلیدر (سؤال اولنورسه که ذهب وحریر ایله تزین ایتمك اناث امته حلال وذکوره حرام اولدیغنك سری ندر (جواب بودرکه نساء عالم ملکدن اولان نفس حیوانی وجسد انسانی یه

اشارت اولمغله مرتبهٔ شرعیهده فی الجمله تزیینه رخصت ویرلدی زیرا
عالم ملك عالم صفاتك صورتیدر وصفات ذاته لباسدر پس ظاهر حال
زینتدن عبارتدر فامارجال عالم ملكوتدن اولان روح سلطانی‌یه اشارت
اولمغله مرتبهٔ حقیقتده تعلقات اكوانه اذن ویرلدی اكرچه روح دخی
لباس تقوا ایله ملبوس وزینت اخلاقله متزیندر نتكم بین المشایخ لباس خرقه
دخی بو معنی اوزرینه دائردر الحاصل روحك صفتی تجرد ونفسك صنعتی
تلبسدر ولكن تلبسك حدی اولمغله اسرافدن نهی اولندی وبو مقامده
اسراف اودر كه تلبس ایتمك مجرد نفس ایچون اوله انكیچون قطع
علاقات ایتمكده تشدید ایدرلر مجرد تلبسدن منع ایتمزلر زیرا مرتبهٔ
جسدك وبلكه مرتبهٔ صفاتك حكمنی رعایت ایدرلر پس روح روانی
زر تعلقاتدن تجرید ومعظم مشتهیاتی اولان اكواندن تخلیص لازمدر
تاكه سیم صفات حقانیه واخلاق ربانیه ایله متزین اولوب تحلیل وتعقیدك
سری ظهوره كله وبوندن مخزن زای زر كره تسلیمدن جاریه‌یی زر كره
تسلیمه دخی اشارت واردر نتكم كلسه كركدر زیرا زر زینته اشارت
دركه زن انك مخزنیدر * ع * زن دیمك عالمده زینتدن عبارتدر همان *

* پس حكیمش كفت كای سلطان مه *
* آن كنیزك را بدین خواجه بده *

* خواجه * دن مراد زركردر بوراده حسن موقعی واردر زیرا بای
معناسنه كلور كه مالكیت انك اوازمندندر لغات مشتركه‌دن اولان افندی
لفظنه قریبدر زیرا افندی اصلنده مالك العبد دیمكدر بوراده دخی زركره
خواجه دیمك مالده مالك كنیزك اولمق حسبیله درمع هذا بحسب الظاهر
عرفی دخی واردر (معنای بیت) بودركه پس حكیم پادشاهه خطاب
ایدوب دیدیكه ای اولو سلطان اول جاریه‌یی بو عزیز وشریفه تملیك ایله
ولكن بو كلام زركر حضورنده دكل ایدی نتكم بیت آتی اكا قرینه‌در
مكر سرا اوله ولكن بعیددر وجائزدر كه بیت آتی‌نك مضمونی واقعی بیان
طریقیله مولانا طرفندن اوله نتكم نظائری مرور ایتمشدر بو صورتده
حضور زركرده اولمغه مانع یوقدر حكیم ایله پادشاه اراسنده قضیه معهود
اولمغله اوقدر دیمك كفایت ایلر پس بو كلام پادشاهك برنوع عطاسنی
دخی استجلابه اشارت ایلر زیرا تملیك جاریه مقدما ایتدیكی انواع انعامی

تکمیل بابنده ندر بونده اشارت واردرکه روح سلطانی اولو سلطاندر
زیرا اقلیم وجودك شهریاری ومملکت جسدك تاجداریدر
زیرا زمام تصرفات یدنده وجمیع تدبیرات آنك رأینده در نقدر
خدام وجود وارایسه اکا مسخر وطوعا وکرها فرمان برددر انکیچون
باغی هوای دردست وآخرلامر شکست ایلدی ونفس حیوانی تلویندن
خلاص اولوب پادشاه ایچون مستخلص اولدی شوقدر واردرکه
هرکار صعب ودشوارك حصولی (وابتغوا الیه الوسیلة) مضمونی اوزره
برعاقلك تدبیرنه منوط وبرکاملك ارشادنه مربوطدر ولکن بو تدبیروارشاد
امر خارج اعتباریله استقلال روحی منافی دکلدر وبونده براشارت دخی
بودرکه نفس اماره اوصاف رذیله دن تزکیه بولدقجه هوی الندن اسیردر
وهالك حکمنده در انکیچون حدیثده کلور (تعس عبد الدینار وعبد
الدرهم وعبد الخمیصة) ولکن تعلقدن صکره تجرد ایتمك تجرد اصلدن
من وجه افضلدر زیرا اسمراء متقابله اوزرنده جاریدر انکیچون انبیاء
علیهم السلام وبعض اولیاء کرام قدس الله اسرارهم اکرچه که فطرت
اصلیه اوزرینه مفطور وامور مانعه دن محفوظ ایدیلر ولکن انتهاء
عمره دك ترقیات جلیله ایله شرفیاب ایدیلر وقرآنده بونلره نسبتله ذکر
اولنان عفو ومغفرت بوسره دائردر اکرچه که عوام وخواصك ذنوبی
میاننده فرق عظیم واردر عفودخی بوکا قیاس اولنه مواقع زللدندر
فتحفظ (لمحرره) *نظرندن بواهل ناسوتك*بوجه دررتبهٔ اهل ملکوت*
سرنی بلدیکك معنانك * لفظنی آلمه دله ایله سکوت *

* تاکنیزك دروصالش خوش شود *

* آب وصالش دفع آن آتش شود *

* دفع * بوراده دافع معناسنده در عدل عادل معناسنه اولدیغی کبی
(معنای بیت) بودرکه تاکه جاریه زرکرك وصالنده خوش اوله یعنی
زرکرك آب وصلی جاریه نك آتش عشقی حرارتنی دفع ایدیجی
وسیوندریجی اوله الحاصل بوسبیله جاریه خسته لکدن شفا بوله زیرا
دیمشلردرکه (لقاء المحبوب شفاء القلوب) بونده وصلت معشوقی آبه
وحرارت عشق عاشقی آتشه تشبیه واردر زیرا تسکینده مشترکلردر
ولکن وصاله منطفی اولان آتش هجران آتشیدر والا حالت وصلتده

غلیان محبت افزون اولمقده درتکم خواجه حافظ دیوانده کلور
* بلبلی برك کلی خوش رنك درمنقار داشت * واندران برك ونوا خوش
نالها زار داشت * کفتمش درعین وصل این ناله وفریاد چیست * کفت
مارا جلوهٔ معشوق دراین کارا داشت * وینه خواجه کلماتنده کلور * عشق
تونهال حیرت آمد * وصل توکمال حیرت آمد * وفهیم اشعارنده کلور *
نه فرقتده در عاشق اولور سه یارله یك تن * فلك بیهوده قیسی وادی
هجرانه صالمشدر * تکم بالاده شرح اولنمشدر و بو مقامك سرنه اشارت
ایدوب حدیثده کلور (رب زدنی تحیرا فیك) زیرا وجه معشوقده اولان
تجلیاته نهایت یوق ونظر عاشقده اسباب حیرت پك چوقدر انکیچون
سیرالی الله ه غایت یوقدر پس انجذاب روحانی نه وجهله انجام رسیده
اولور (لمحرره) سبررو بکدن اولسه هرکم سیر * کافر عشقدر هوایه
اسیر * بلین کمسه اغزنك دادن * نیچه فرق ایده ندر شیرله سیر * وبونده اشارت
واردر که نفس حیوانی مراداتندن دوروشهواتندن مهجور دوشد کجه
خسته دل اولور وجسد جهتندن دخی ذبول بولور زیرا انضارت وامتلاسی
کثرت دم ودمك دخی قوتی وفرت مشرب ومطعم ایله در وهر چند که
آرزو منقطع اوله وریاضتله بدن اعتدال بوله دم برشه نورآلهی بدل کلور
بو جهتدن قوت قدسیه زیاده اولور وکمال بولور

* شه بدو بخشید آن مه روی را *
* جفت کرد آن هردو صحبت جوی را *

* مه روی * دن مراد جاریه در یوزنی بهجت وبها واشراق وضیا
وتدویر واستواده ماهه تشبیه ایلدی والا فی نفس الامر وجه محبوب
ماهه ندن بکزر که ماهده اسباب حسندن ذکر اولنان جهت جامعه دن
غیری یوقدر تکم محمدیه ده کلور * کنش یاخود ملاحتده ندن بکزر
حلاوتده * چوزلفی کوزی قاشی یوق مدور نسنه در بی داد * وبو تشبیه
اعتبار ماکان ایله در که بو یوزدن پادشاه اکا عاشق اولمشدر والا جاریه
دخی عشق زرکردن صراروب صولمش وکمال تغیر بولمش ایدی هردو
صحبت جوی دن مراد جاریه وزرکردر ولکن جاریه نك صحبت جوی
اولدیغی بالفعل وزرکر بالقوه درکه هنوز جاریه دن بی خبر ایدی زیرا
جاریه سمرقنده ایکن ایکی طرفدن عشقبازی اولدیغی مسکوت عنه در

خالفه تعشق آثار

واوسلم زرکر جاریه نك صحبت شاهده اولدیغن بلمزدی پس بالفعـل نیجه طـالب صحبت اولور شوقدر واردرکه بالاده اشارت اولندیغی اوزره حکیمك پادشـاهه جاریهٔ مذکوره‌یی تملیکه متعلق اولان مقاله‌سی زرکر حضورنده متحقق اولورسه مدعی دخی ثابت اولور (معنای بیت) بودرکه پادشاه حکیمك رأی وتدبیریله عمل ایدوب اول ماه روی اولان جاریه یی زرکره بخش وعطا ایلیوب اول ایکی صحبت جو بی بری برینـه جفت ومقارن قلدی پس بونده جفتدن مراد مطلق مقارن ومنضم دیمکدر یوخسه نکاح طریقیله اولان ازدواج معناسنه دکلدر زیرا بخشیدلفظندن مفهوم اولان هبه وتملیکدر وایکی قریندن هر برینه جفت وزوج اطلاق اولنور کرك نکاحـله اولسون وکرك غیر وجهله ایکی نعله وایکی خفه زوجان دینلور فارسیده جفت دخی ضمله بویله‌در بونده اشارت واردرکه نفس حیوانی روح سلطانی معاونتی وحکیم الهی اشارتیـله مرادی اولان هوایه واصل اولدی ونفس حیوانی هوایه عاشق اولدیغی کبی هوی دخی نفسه طالب ایدی زیرا ایکیسی بری برینه غـدا کبی ایدی ودیمشـلردرکه (الرزق یطلبنی والرزق اطلبه) ونفس حیـوانی حذمت روحده جاریه مقوله‌سی کبی اولمغله هوایه بحسب الظاهر تملیك طریقیله ویرلدی نکاح طریقیله دکل زیرا نکاحده شرف واردرهوانك نفس تصرفی ایسه طریق شرعدن مرخص دکلدر اکرچه که فی الحقیقه تملیك دخی صحیح دکلدر زیرانفسی هوایه تملیك ایتمك افساد قبیلندندرکه مسلمه جاریه‌یی کافره هبه کبیدر ومسلمه اولان خاتونلرك کفار الینه وقوعی بطریق الاسر والقسر در یوخسه اختیارله دکل الحاصل نفس انسانی تزکیه قبول ایتمدکجه هوایه مائل وآنك تصرفنده‌در زیرا هوانك اوزرینه استیلاء تامی واردر قچن که مطمئنه اوله روحله بطریق النکاح ازدواجه صالح اولور پس بوندن فهم اولنورکه نفسله هوانك ازدواجی مجازی وروحله حقیقیدر زیرا نفسله جسد روحه کوره قلبه کوره سمعله بصر کبیدر یعنی نفس وجسد حقیقتده روح ایچون خلق اولنمشدر سمع وبصر قلب ایچون خلق اولندیغی کبی پس نفس روحك انثاسی کبیدر یعنی بو عالم ناسوته کوره نته‌کم بو عالمك فوقنده اولان عوالمـك هر برینه کوره دخی ذکر وانثی مرتبه‌لری واردر زیرا مجموع عوالم حقیقتده فاعله وحقیقت

قابله دن عبارتدر (لمحرره) او لمیدی جهانده مرد له زن * نیجه فرزندله بولور دی دوزن *

﴿ مدت شش ماه می راندند کام ﴾
﴿ تا بصحت آمد آن دختر تمام ﴾

* مدت * وزمان ووقتك فرقی بودرکه مدت مطلقه حرکت فلکك امتدادیدر ابتدادن انتهایه دك زمان ایسه ماضی وحال ومستقبله مقسوم اولان مدتدروقت برخصوصیچون فرض وتقدیر اولنان زماندر *کام* کاف عربیله مراد معناسنه در وطماق معناسنه اولان کام دخی بو یله در فاما اولکه ادم یعنی خطوه معناسنه درکاف عجمیله در *دختر* قزدر یعنی ارکورمدك عورت بوراده جائزدرکه حقیقتده محمول اوله بوصورتده مناقله ایادی ایله پادشاهه کلنجه مس بشردن بری اولمش اولور نتکم آسیه وزلیخا حقنده دخی بکارتلرنه متعلق کلام واردر وزیدبن حارثه نك خاتونی زینب حقنده دخی بعض اهل معرفت ذاهب اولمشلردر کرچه رسول الله صلی الله علیه وسلم زینبی ثیب اولمق اوزره تزوج ایلمشیدی ولکن بکر اولمق احتمالی دخی وار ایدی زیرا زید مذکور رضی الله عنه بعض اماراتله زینب رضی الله عنهانك رسول اللهه انتقال ایده جکنی بیلوردی وجائزدرکه دختر تعبیری جاریه نك حداثت سنی حسبیله اوله (لمحرره) نو عروس جهان حسن ایدی * دکمشدی تلسنه کس الك * یادال دکمون دیو دوران * حرمینه قومشدی سلطانك * زرخالص دیو دوشدی زرکر * اوستنه آخر اونقد جانك (معنای بیت) بودرکه التی آی قدر زمان زرکر ایله جاریه مرادسوردیلرودوستکام مقصوده ایردیلرتاکه اول قزشربت وصلت ومعالجه صحبت ایله تمام صحته کلدی یعنی صحتده اولکی حالنه عودت ایلدی ومرضدن اصلا اثرقالمدی (لمحرره) بنه ایردی بهاری اول کوزلك * سبزه جسمنه ایرشدی فر * پرورش بولدی آب وصله چون * آبده بتدی صانکه نیلوفر * التی آی توقیتك برقاج وجهله حکمتی واردر (اولکیسی بودرکه مدت مذکوره ایام ستهنك تفصیلیدرنتکم قرآنده کلور (خلق السموات والارض فی ستة ایام) یعنی ارضی ومنافعنی وسمواتی ایام آخرتدن التی کونده خلق ایلدیکه التی بیك یلدر نتکم قرآنده کلور (وان یوما عند ربك کالف سنة

مما تعدون) پس التی آی ایام دنیایه کوره التی کونك تفصیلیدرکه بوالتی کونده عالم اجسام تمام اولمش وخلقت جهتندن کمال بولمشدر الحاصل عالم آفاقك تمام خلقتی التی کون اوزرینه موقوف اولمغله عالم انفسك کمال صحتی دخی بومدت اوزرینه موقوف اولدی ولکن التی کون بحسب الحقیقة مدت مدیده یه متفصل ودهرطویله منقسم اولمغله بحسب الظاهر التی آیه تنزیل اولندی بوصورتده التی کون ظاهرده اجمال وباطنده تفصیل والتی آی ایسه بونك عکسی اولدی فافهم جدا (ایکنجیسی بودرکه التی آی مدت حملك اقلیدرکه بومدتده جنین اولانه استکمال جسد وصحت نسب حاصل اولور نتکم قرآنده کلور (وحمله وفصاله ثلثون شهرا) زیرا اوتوز آیك یکرمی دردی مدت رضاع ایچون اخراج اولینجق حمل ایچون التی آی باقی قالور نتکم کتب فقهیه ده تفصیل وتفاسیرده دخی تبیین اولنمشدر وبومدت دخی ایام سته سری اوزرینه دائردر (اوچنجیسی بودرکه نفس ملهمه نك رؤیابله عملنك غایتیدر وفخر عالم صلی الله علیه وسلمك التی آی رؤیابله عمل ایتدکلرینك سری بالاده اشارت اولنمشدر (دردنجیسی بودرکه حقیقت ذکورت وحقیقت انوثتك مدت ظهوریدر نتکم امیرخسرو دهلوی نك دریای ابرار نام نظمنده کلور * بهر این مردار چندت کاه زاری کا زور * چون غلیواجی که شش مه ماده وشش مه نرست * غلیواج زغندر یعنی چایلق که دولنکج دخی دیرلر زغنده بوحقیقت التی آیده بر وخر کوش ده سنه بر وقع اولور یعنی چایلق التی آی ارکك والتی آی دیشی اولدیغی کبی طوشان بر ییل ارکك و بر ییل دیشی اولور الحاصل زغنك التی آیدن صکره انوثتی ظاهر اولدیغی کبی جاریه نك دخی التی آیده حقیقت انوثتی ظاهر اولدیکه بو مدتدن صکره کمال استمتاعه محل اولدی * وبوندن فهم اولنور که صحت وجود واستکمال بدن حاصل اولمدقجه تسلیك وتربیه ممکن دکلدر انکیچون الله تعالی بلوغدن مقدم تکلیف ایتمدی تاکه استکمال جسد حاصل اولوب بار امانتی تحمله مجال اوله نابالغ اولان ذوق جماعدن بی بهره اولدیغی کبی مختل المزاج اولان دخی ذوق وصلتدن بی نصیبدر انکیچون مرشد کامل ابتدا اصلاح طبیعت ایله معالجه ایدر فاما آنك که بعض عوارض حسیله

طبیعت اولاسی متغیر اولمش واعتدال مزاجی اختلال بولمشدر آنك سلوکنه امکان یوقدر مزاج اوله تحویل ایتمك ممکن اوله زیرا مزاج آلت ومطیه‌در بی مطیه اولان کمسنه بومقوله دور ودراز منزله واصل اولمق کوچدر ونفس حیوانیدن دختر له تعبیر ایلدی زیرا روحه کوره حدوثی قریب العهددر یعنی ارواحك عهدی متقادم ومدت طویلدر مکر ارواح جزئیه اوله که انلر نفس حیوانی مرتبه سنده در

﴿ بعد ازان از بهر او شربت بساخت ﴾

﴿ تا بخورد و پیش دختر می کداخت ﴾

* شربت * مشروب معناسنه در شراب کبی کداختن اریمکدر فلزات ارضك اریمه سی کبی بورا ده تشبیه طریقیله واقعدر (معنای بیت) بودرکه التی آی کچوب جاریه صحت کامله بولدقدنصکره حکیم مزبور زرکر مسطور ایچون شربت دوزدی تا آنی ایچدی وجاریه حضورنده اریدی یعنی شربتك تأثیرندن جاریه نك کوزینه قرشو تدریجله جمالی صولدی ولحم وشحمی قالمدی زیرا بوحالته جاریه مطلع اولور وجهله اولمسه زرکردن علاقه سی کسلمز ومصلحت حاصل اولمزدی بوسببدن حکیم زرکری دعوت ایدیروب جاریه‌نك اباغنه کتوردی اول امردن جاریه‌یه غیری معالجه صددنده اولمدی ویازرکری کندی مقامنده برطریقیله اهلاك ایلمدی زیرا مفید دکل ایدی * و بونده اشارت واردر که نفس اماره هوایه مائل وعاقبت کاردن غافل اولمغله مستقبحات دنیا اکا مستحسن کورینور و بوسببدن عاشق کبی اولزشت رویه سوریوردی صکره حکیم آلهی اکا شربت ارشاد وریاضت ایچروب تدریجله اول ورطه دن تخلیص ایلدی وچشمنده پرده مجازی ازاله ایدوب حقیقت بیناقلدی * پس بوشربت فی نفس الامر نفسه ایدی ولکن هوایه اسناد اولندی زیراهوانك رنکی متغیراولوب حسنی قبحه مبدل اولمق تأثیرشربت کبی برمعنادر وبوصورت نفسك مراجعه سنده واقع اولدی زیرا خبر معاینه کبی دکلدر نتکم قرآنده کلور (سنریهم آیاتنا فی الآفاق) وبرموضعده کلور (کمثل غیث اعجب الکفار نباته فتراه مصفرا ثم یکون حطاما) و بومعاله دن شربت ایله تعبیر ایلدی زیرا شربت اصلاح درون ایچوندر مرض

نفس ایسه امر باطنی در و بو مقامده ندر که جالینوس باشده اولان مرضه غرغره ومعده‌ده اولانه قیء ایله و بدنده اولانه اسهال بطنه ومابین الجلدده اولانه عرق ایله وداخل عروقده اولانه ارسال دم ایله معالجه ایدر دی (لمحرره) مرض نفسه علاج اتمکیچون * نوش ایدن شربت ارشاد * غم درد ایله کزر کن مغموم * اوله درمان دل ایله شن وشاد * و بونده بر اشارت دخی بودر که حکیم آلهی نك نفسه ایچوردیکی شربت تلخ ایدی زیرا داروی شیرینك نفعی یوق و بلکه ازدیاد مرضه سببدر نتکم بوستانده کلور * وبا ست دادن برنجور قند * داروی تلخش بود سود مند * واولکه مر بضی مشتهیاسندن منع ایتمکدن نهی اولنمشدر بالکلیه منعه محولدر زیرا بدنی عادندن بالکلیه قطع ایتمك حکمتدن دکلدر بو سببدندر که مشایخ طریقت قلیل غدا ایله تربیه‌ده تدریجه رعایت ایدرلر زیرا بدن ونفس مطیه کبیدر فافهم جدا *

﴿ چون زر نجوری جمال او نماند ﴾

﴿ جان دختردر وبال او نماند ﴾

* وبال * ضرر وزیان ویرامزلق وشدت وثقلت معنالرینه کلور (معنای بیت) بودر که چون زرکر خسته لکدن حسن وجمالی قالمدی وتأثیر شربتدن خزان کبی شکوفهٔ رونق و بهاسی صوالدی دخترك جانی آنك ضرر وزیانده قالمدی یعنی زرکرك آیینهٔ رخسارنده صورت جمال جلوه کر اولمغله دختر اکا باقوب عاشق اولش وبو عشق مجازی سببیله وباله دوشمش ایدی شمدی سبب ارتباط منقطع اولمغله وبادن خلاص اولدی نتکم زهیر شعرنده کلور * صحا القلب عن سلمی واقصر باطله * وعری افراس الصبی رواحله * بعد ذا بو کلامده اشارات واردر (اولکیسی بودر که جاریه نك زرکره سبب تعشقی زرکرك حسن وجمالی ایدی کرك فی نفس الامر اولسون وکرك جاریه نك نظری حسبیله اولسون نتکم ملوك عربدن بری لیلی یی سیه فام وضعیف اندام اولد یغنه بناء استحقار ایتدکده مجنون فراستله فهم ایلیوب دیدیکه ای پادشاه جمال لیلی یه دریچهٔ چشم مجنوندن نظر کرکدر تا که انك سر مشاهده سی سنك اوزریکه تجلی ایلیه * تاترا حالی نباشد همچو ما * حال مابا شد ترا افسانه پیش * (ایکنجیسی بودر که مستحسنات دنیا اکثر ناسك ضلالنه

باعثدر نتکم قرآنده کلور (ربانهن اضللن کثیرامن الناس) اوچنجیسی بودرکه حکیم آلهینك شربت ارشاد ودار وی ریاضتیله نفسك بصیرتی آچلوب مستحسنات دنیا مستقبحات ومشتهیات مستقذرات کورنمکله وبان تعلق وضررتندن خلاص اولدی وماسوایه تعلق ایتمك اهل اللهه حرامدر نتکم حدیثده کلور (الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله) وحرامی ارتکاب خود ضرر وزیانی واردرکه دنیا وآخرتده بعد حق وحجاب جمال مطلقدر (دردنجیسی بودرکه وبالدن مطلقا خلاصه وسیله لازمدر واول وسیله ظاهرده علماء شریعت وباطنده مشایخ طریقتدر نتکم قرآنده کلور (وابتغوا الیه الوسیلة) وبرموضعده دخی کلور (ویزکیهم ویعلمهم الکتاب) (لمحرره) * شاد باد آن روح پاك مرشدی * که نمایان شد ازان راه هدی * هرکه بتواند باصلاح دلم * بادجانش رادل وجانم فدی

* چونکه زشت وناخوش ورخ زرد شد *

* اندك اندك دردل او سرد شد *

* اندك * ده اند لفظی نیجه معناسنه عدد مجهولدن عبارت براسمدر کاف تصغیر ایچون در اندك ازاجق دیمکدر ولکن صکره مطلقا آز معناسنه استعمال اولندی کاف تصغیر لاحق اولان کلمات فارسیه نك اکثری بویله در یعنی معنای تصغیردن منسلخدر کنیزك وامثالی کبی (معنای بیت) بودر چونکه زرکر چرکین وناخوش ورخ زرد اولدی یعنی تأثیر شربتدن یوزی صررردی ورونقی قالمدی آز آز جاریه نك کوکلنده سرد اولدی یعنی صوغیدی وکرمیت عشق ومحبت قالمدی بوندن فهم اولنورکه زرکر بر اوغوردن هلاك اولمدی تاکه تدریجله جاریه نك قلبنده برودت حاصل اوله وعشقبازلقدن فنابوله والا اثر حسن باقی ایکن هلاك اولسق جاریه نك عودت مرضنه سببدر نتکم خفی دکلدر حیوة الحیوان نام کتابده کلورکه زمان نوح علیه السلامده برکبوتر بچه ناکاه کرفتار پنجهٔ شاهین اولمغله الی قیام الساعة کبوترلر انك ایچون نوحه وماتم ایدرلر (لمحرره) محور چرخ کچدی جانمدن * بو اصابتده واقع اولدی غلط * نامهٔ هجر دیونوك مژهم * صحفهٔ خدوبازدی خونله خط * بونده اشارت واردرکه کرچه نفسك کالی فرق یلده حاصل اولور

فامانیجه جوانلر واردرکه آز زمانده جوق وجهله بهره مند اولورلر وقطع علاقات وطی مسافاتده پیرلری تقدم ایدرلر نتکم صائب شعرنده کلور * ریشهٔ نخل کهن سال ازجوان افزون ترست * بیشتر دلبستکی باشد بدنیا پیررا * و ینه انك اشعارندندرکه کلور * دل زدنیا زودتر کردد جوانان راخنك * کهنکی ازسردی آبست مانع کوزه را * و بومعنایه قریبدر اولکه دیمشلردر * اتانی هواها قبل ان اعرف الهوی * فصادف قلبا خالیا فتمکنا * و بوندن فهم اولنورکه تسلیك وتربیه صددنده اولانلر تدریج وتأنی به رعایت ایتمك کرکدر زیرا قان سودا اولمغه مهلت استر ومریدلر دخی استعجال ایتمیه لر زیراقبل استکمال الجسد نفخ روح اولماز و بودخی فهم اولنورکه عیوب نفسی بصیر اولان مرشد نفسی شعوری اولمین وجهله تزکیه ایدر همان خلاص اولدیغن کورراکرچه که مقاسات شدائد ایتمدن خالی دکلدر ونفس اماره مشهتیاتك قبحنه حقیقت اوزره مطلع اولمدقجه اتباع هوایه عودت ایتمك احتمالی غالبدر نتکم نیجه لر اوائل مطمئنه دن بله کری دونمشلر و بادیهٔ بلاده قالمشلردر پس کشف صحیح وعیان صریح کرکدرتاکه حقیقة الحال معلوم اولوب بردخی خلافنه توجه واقبال کلیه نتکم حضرت هدایی قدس سره کلماتنده کلور * کثرت امواجنه الدانور صانمه * وحدت دریاسنه کیروب کلنلر * * بردخی فانیه نظر ایلمز * حقك دیدارنی کوروب کلنلر * الحاصل مرضده نکسه اولدیغی کبی سلوکده دخی رجوع واردر انکیچون مقصود حاصل اولدی دینلرك اکثری مرتد اولمشلر وتنزل عظیم بولمشلردر اکر مقصود حاصل اولسه شهواته رجوع بولمزدی زیرا عارفلر دیمشلردرکه (الفانی لایرد الی اوصافه) بعد ذاشنویدن ذکر اولنان ابیات ثلثه سر داستاندر نتکم واقف اسرار اولنلره روشندر

﴿ عشقهایی کز پی رنکی بود ﴾
﴿ عشق نبود عاقبت ننکی بود ﴾

* عاقبت * عقبدندرکه مؤخر الرجل معناسنه در صکره هر نسنه نك آخرنه اطلاق اولندی (معنای بیت) بودرکه عشق ومحبت وسودالرکه رنك واوندن اوتوری اوله بلبلك رنك وبوی کله عشق وسوداسی کبی حقیقتده عشق اولماز بلکه آخر عیب وعار اولور زیرا متعلقاتی تغیر

عشق، محبت، سودا اکر عارضی ... فانی صورتیره متعلق اولورسه ... عشق دکل مصیبت در.

وتبدل بولغله زوال قبول ایدر پس رنك وبوبه الدانمق زنان صورت
اسیرك حالیدر كه معنی ومآلدن غافللر در وهدایی كلماتنده كلور * كاك
رنكینه الدانمه كچه كور * وصاحب المحمدیه بیورر * صفات حسنه باقاغل
ولی حسن صفاته باق * یعنی مظاهر اسما وصفاته نظر ایله زیرا مظاهر
عالم كثرتدن وكثرت دخی تركیبدن ناشیدر وجمیع مركبات غایتنده
مفرداته منحل اولسه كركدر كه عند المتكلمین جزء لایتجزی وعند الصوفیه
وحدتدر وبوانحلال ایله حسن تركیب زائل اولور بلكه مظاهرده
ظاهر اولان حسن ازلی یه ناظر اوله كه عالم وحدته ناظردر وتغیر وتبدل
قبول ایتمز زیرا افراد وتركیبدن بریدر انكیچون دیشلردر كه (آلان علی
ماكان علیه) پس اسیر صورت اولنلر معنانك ظهورنده صورته
ایتدكاری تعلقدن شرمسار اولورلر نتكم شعر عربده كلور * وماغرنی
الاخضاب بكفها * وكحل بعینیها واثوابها الصفر * وكلستانده كلور * بس
قامت خوش كه زیر چادر باشد * چون بازكنی مادر مادر باشد *
یعنی چادر مادرك حالی ظاهر بین اولانه مستور اولمغله تعلق ایدر
ومعشوقه اولمغه سزا قیاس ایلر چون اول پرده زائل وحجاب منكشف
اوله تعلق خصوصنده كندی نفسنه لوم ایدر پس نقدر مأكولات
ومشروبات وملبوسات ومنكوحات ومركوبات وامثالی اشیا وارایسه
جمله سنك حالی بوكا قیاس اولنه نتكم بعض امثلهٔ مثنویده دخی
محلنده درج اولنمشدر * وبونده اشارت واردر كه عشق مجازینك صوكی
ندامتدر مكر كه عشق حقیقی یه مبدل اوله نتكم بالاده شرح اولنمشدر
ونفس حیوانی عشق مجازینك مضرتن بلمزایكن هوی اوجندن مریض
اولدی وآزقالدیكه بو مرضدن هلاك اوله صكره توفیق باری ایله مرشد كامل
وحكیم الهی تربیه سنه داخل اولدقده تدریجله صحت وجود بولدی
وهوی یرینه هدی كلدی ومقدم ایتدیكی تعشق وتعلقدن اوتندی
زیرا حرم سلطانه لایق اولان كسه نك تعلقه صالح اولمین اجانبه میل
ایتمه سی قباحت عظیمه دروبو مقام دندر كه شیخ شبلی قدس سره بیورر
(واسوأ تاه وان عفوت) یعنی مقدم كه كناهك قبحنی بلیوب
تزیین نفس وشیطان ایله جرائم صادر اولمش ایدی بو دفعه حقیقة
الحال معلوم وبلكه مشهود اولوب رجوع واستغفار حسبیله كرچه

عفو ومغفرت تعلق ایتدی فاما بنه بزعار ایچنده قالدق زیرا معفو اولان
کستا خلقلرك صاحبیوز پس بوندن فهم اولندیکه انسان اول امردن
کندنی محافظه ایتمك کرکدر نتکم اشغه ده کلور وسلوکده حضرت احدیه
مرتبه سنه وصول بولنجه یوللرده یعنی مرور ایتدیکی اجسام وارواح
وعلوم ومعارف رازخندن بر نسنه ایله مقید اولمیه زیرا صکره
بی حجاب اولنلری کوردکده حجابده قالور الحاصل ماسوای حق
مطلقا تعلقه صالح دکلدر (لمحرره) قالمه نفسك بزخنده سالکا یول
آله کور* نیچه برغر بتده سن واروب وطنده قاله کور*

* کاش کان همتنك بودی یکسری *
* تارفتی بروی آن بد داوری *

کاش ادات تمنیدر کاشکی کبی عرب لیت دیر نتکم باقی شعرنده کلور
کوش سنك خبرلرك المغه اولسه چاره مز کاش قولاغمز قدرایلیه لردی
پاره مز *یکسر* براوغوردن ترکیده برباش دیرلر *داور* حاکم وقاضی
معناسنه در اخرنده یامصدریه در داوری بدحکومت دیمکدر که زرکری
کوره قتل سوء القضا اولمغله بد حکومت ایله تعبیر ایلدی پس حکم
حکیم ده بدلك یوقدر بلکه خیر محضدر شر اولد یغی مقضی علیهه
نسبتله مقضینك مره ومکروه اولمسیله در (معنای بیت) بودرکه نولایدیکه
رنك وبوی ایچون سود ازهم براغوردن واول امردن عار وعیب
اولایدی یعنی قبحی ظهور تام بولایدی تاکه زرکرك اوزرینه مقضی
سؤ کتمیدی وقضا قلیجی آنی قطع ایتمیدی یعنی اول امردن زرکر
ایله جاریه میاننده بومجازی عشقبازلق اولمسیدی صوکدمده زرکر
جانندن ایرلمازدی وباشلرینه بوحاللر کلمزدی فاماهر اتصالك برانقطاعی
اولمق حسبیله لاجرم ضروری جدالق اقتضا ایلدی وطرفین ووسیله
اولان حکیم دخی کارانجامه ایرشنجه زحمت چکدی انکیچون دیمشلردر
* الفت همچو الف هیچ باکسی * تابستهٔ الم نشوی وقت انقطاع *

بونده اشارت واردرکه انسان حسن اختیار یله ماسوایی ترك ایتمك
کرکدر تاکه موت اضطراری ایله ترکه مضطر اولمیه وبلکه فطرت
اصلیه اوزرینه محافظه ایلیوب آلایشدن احتراز ایلیه زیرا پاك اولان
نسنه یی تلویث ایدوب صکره تطهیر ایتمه نك معناسی یوقدر انکیچون

فقها دیمشلردر که متوضی اولان کمسنه برالنك بلكی ایله اوبر ذراعنی مسح ایتمك كركدر بلكه ماء جدید ایله غسل ایلمك لازمدر فاما بومعنی هركسه میسر اولماز یعنی انسان اسماء متقابله مقتضا سنجه آلایشدن خالی دكلدر فطرت اصلیه اوزرینه جریان ایتمك هركسه میسر دكلدر بناء علی هذا بو فطرتك اثری ظهور ایدنجه ریاضت چكلور ووجود انسان مجاهده پوته سنده یانوب یاقیلور ولكن سوزمأ لده طهارت بولقده در كرك مقدم تلوث اولسون وكرك اولمسون نتكم نیجه محروم البدایه اولنلر مرزوق النهایه اولمشلردر مالك بن دینار وفضیل بن عیاض وابراهیم بن ادهم وغیریلر كبی قدس الله اسرارهم وآی اول قیود اهلنه كه چاه طبیعتده محبوس اولوب قالمشلر وسجن بشریتده اسیر نفس اولوب بلای سیاه ایله مبتلی اولمشلردر ودیمشلردر كه بركسه نك همتی برامرك حصولنه تعلق ایلسه یادنیاده ویاآخرتده اكا وصوله بهره مند اولسه كركدر فاما اول بطال كه قبل الموت وطن اصلی جانبنه بوجه من الوجوه حركت ایلیه آخرتده دخی غربت فراقده قاله ومراده ظفر بولیه زیراترقیات آخرت وحصول سعادات قربت ووصلت دنیاده حركات باطنه منوط وتوجهات دله مربوطدر وبونده بدحكومت كورمین آنده كوره ودیمشلردر كه بوراده حقدن غفلتك مقداری اوراده حضور حساب ممتد اولور یعنی حساب نفس طریقیله حضور حقده طول اقامت لازم كلور (لمحرره) ایده كور نفسكی بوكون اصلاح * بوله سن تا كه آخرتده فلاح * چكمسه قیش ریاضتنی * بلبل قوقه مز موسم بهارده كل * اولمسك سالك راه ظلمات * نیجه نوش ایلیه سن آب حیات * چشمه وبرمینجه كسه جلا * صانمه كیم ایده تجلی مولی * جاننه چونكه قیدی پروانه * ایردی جاناننه یانه یانه * چكدی زخم كانی تیر انداز * ایلدی تیری منزله پرواز *

* خون دوید از چشم همچون جوی او *
* دشمن جان وی آمد روی او *

چشمك جوی كبی اولدیغی سرشكی حسبیله درپس چشم حقیقتده چشمه ساره بكزه دی ولكن طریقهٔ مبالغه سالك اولوب باش یرینه قان روان اولدی دیدی (معنای بیت) بودر كه قان بلدی وآقدی آنك یعنی زز كرك ایرمق كبی اولان كوزندن یعنی باش یرینه

کوزندن یوزی اوزرینه ایرمق کبی قان اقدی انك یوزی یعنی حسن وجمال انك جاننه دشمن کلدی یعنی حسن وجمالی اوجندن جاریه اکا عاشق اولمق حسبیله غایتنده هلاك اولدی اکر زشت روی اولایدی بوبلادن خلاص اولوردی نتکم دیمشدر * هست نرمی آفت جان سمور * وزدرشتی میبرد جان خار پشت * بونده اشارت واردرکه هوی نفسك کوزی کبی ایدی آخر کوزندن یعنی عین وذاتندن قان یعنی شهوات نفسانیه آقدی وزوال بوادی نتکم حدیثده کلور (ان الشیطان لیجری من ابن آدم مجری الدم) اکر شهوات دمده متمکن اولمسه شیطان اکا یول بوله مزدی انکیچون حدیثده کلور (سددوا مجاری الشیطان بالجوع لان الجوع ینقطع مادة الشهوات) وحسن وجمالکه مشتهیاتده کوربنوردی آخر اندن نفسك فناسنه سبب اولدی زیرا وجود مشتهیات اولمسه فنائیه تعلق ایدردی نتکم عالمك وجودی اولمسه تجرد نیجه دینلوردی و براشارت دخی بودرکه هرنسنه‌ده دوست اولمغه صالح اولان انك حقیقتیدرکه وجه باقی دریوخسه صورتی دکلدرکه رسم فانیدر انکیچون اهل تقلیدك علومی دنیاده قالور زیرا قشور مقوله سیدر واهل تحقیقك معانی آخرته بله کیدر زیرا الباب قبیلندندر پس اهل جنته مصاحب اولان ادراکات وملکات دنیاده کشف والهام طریقیله اولاندرکه بواطن قرآن اولان حقائقه متعلقدر وبردخی اول نسنه‌نك که قبحی نفسه نمایان اولمشدر بوصورتده آنی نفسك کوزنه تقبیحه حاجت وتزکیه‌یه ضرورت یوقدر زیراکه قبیحه تعلق یوقدر مکرکه صورت حسنه‌ده ظاهر اوله پس اول صورت حسنه ذی الصورتك هلاك جاننه سببدر زیرا تزکیهٔ نفس ایچون البته تغیراولمق اقتضا ایتمشدر بقرهٔ بنی اسرائیلی ذبح کبی زیرا مقتولك حیاتی انك قتلنه منوط ایدی نتکم محلنده مبیندر واصنام وذی روح صورتلرینك یوزلری تغییراولندیغی کبی زیرا بقاسی فساددن خالی دکلدر ویاخود اول صورته تعلق ایده‌نك هلاك جاننه باعثدر یاتعلقدن تزکیه بولمق حسبیله که هلاك معنویدر ویاتعلقنی ازاله طریقیله‌درکه حیات معنویه‌در پس بوصورتده هلاك نفسك صفاتنه وحیات قلبه وروحه تعلق ایدر فافهم جدا

دشمن طاوس آمد پر او
ای بسا شه رابکشته فر او

* طاوس * معروف قوشدر که حسن ایله موصوفدر مع هذا بنه
آنکله تشأم اولنور زیرا ابلیسك جنته دخولنه وآدمك خروجنه ودور
سنبله مدتنجه جنتك آدمدن خلونه سبب اولمشدر انکیچون خانه لرده
اتخاذنده کراهت واردر وطاوس اولدیغی یرده میمنت یوقدر وشارب
الخمرك ابتداء اونی حمرت اوزره اولدیغی آدم علیه السلام آصمه یی
غرس ایتدکده ابلیس کلوب اول آصمه نك دبنه طاوس ذبح ایدوب قاننی
کوکنه اشراب اتمسی سببیله در نتکم تفصیل قصه امام دمیرینك
حیوة الحیوان نام کتابنده مسطوردر وحسنی حقنده کلستانده کلور
* از ین مه پارهٔ عابد فریبی * ملائك صورت وطاوس زیبی * و پرندن
مروحه دوزرلر مقبولدر وزلف وطغرا حقنده شاعر یردر * منشور خطنك
نوله طونلسه بویرغی * زلفی چکوب بدراوسته طاوس قویریغی * وبوقدر حسنله
بنه ایاقلری زشتدر نتکم شیخ سعدی بیورر * طاوس را بنقش ونکاری که هست
خلق * تحسین کنند واو خجل از پای زشت خویش * وطاوس زینتدن
عبارت اولمغله حضرت ابراهیم علیه السلامك ذبح اتدیکی طیور اربعه نك
بری طاوس ایدی که ترك زینته اشارت ایدی (لمحرره) تن زیباسنه
اولان مغرور * اولدی طاوس مثالی مشؤم * رنك و بو آینهٔ عالمده *
کوربنور چشمهٔ صورت موهوم * ومو الیدن بمنده دیانت وروایت ایله
مشهور طاوس بن کیسان کلمشدر و بو مقوله اطلاق یا تسمیهٔ مجرده
قبیلندن و یا بعض مناسبات اوزرینه مبنیدر نتکم ابن ملك دیرلر پدری
ملك سیما و یا ملك خصلت اولمغله ویا غیری وجوهله * فر * تشدیدله قوت
ورونق وفروغ ودولت (معنای بیت) بودرکه طاوسه قنادی دشمن
کلدی یعنی طاوسده اول ریش حسن و پر مستحسن واریکن خلق
انکله انتفاع ایچون اکا قیرلر واول قنادن آخر آنی صویرلر یش حسن
صورت اکا دشمن وسبب هلاك اولدی (لمحرره) راحت روح روان
اولمغیچون * باد بیزن دوزرلر اول پردن * پر زیباسن آلوب بادهوا
* اوچوررلر اوغریبی یردن * ای یاران عبرت کیر چوق پادشاهی
قوت ورونق ودولتی قتل ایلدی یعنی قتلنه باعث اولدی تاکه ممالکی

یعنی عمر بدن دکل
عمر بن عبد العزیز ایله
معاصردر

ضبط اولنوب يرنه غيريلر جلوس ايليه كدايه ايسه كسه طقونمز * زيرا انده مطمح نظر اولاجق نسنه يوقدر وبلكه لطائف كلستاندندركه كلور * كر كدا پيش رواشكر اسلام بود * كافرزابيم توقع برود تادر چين * بونده اشارت واردركه نفسك رياضت وسكين مجاهده ايله قتل وذبح اولنمسى هوى اوجندندر اكرهوى وانك تحسين وتزيين ايتديكى منهيات ومشتهيات اولمسيدى بوجفا وجله يى چكمز وبعض مستحسنات دخى بوسببدن تغيير ويا ازاله اولنمزدى نتكم بالاده اشارت اولندى وبومملكت وجوده كلوب تخت نشين جسد اولان ارواحدن چوق روحه ضعف كلمش وبلكه هلاك اولمشدر زيرا مجاورت طبيعت حسبيله امورطبيعيه دن اولان اكل وشرب وامثالنك احكامى ومقارنت نفس سببيله صفات نفسانيه دن اولان غضب وكبر ونظرا سنك آثارى سارى اولوب هالك حكمنى بولمشدر نتكم قرآنده كلور (يحيى ويميت) يعنى الله تعالى پرتو انوار جماليله قلوبى احيا وصدمۀ جلاليله نفوسى اماته ايلر وكاه اولوركه امر بر عكس اولوب نفوس زنده وقلوب مرده حكمنده اولور اولكيسى نفوس مسندره كه نك شانى وايكنجيسى نفوس ضايعه نك حاليدر نسأل الله التوفيق *

* كفت من آن آهوم كزناف من *
* ريخت اين صياد خون صاف من *

آهودن مراد آهوى مشكيدر خطا وختن وثبت وچين ولايتلرنده اولور عرب غزال المسك ديرظبى نوعندندر حنظلى استطابه ايدر * ودريانك آجى صوبندن ايچر وآهو حقنده لامعى ديمشدر * مدام افعى يمكدن هر بر بنك * صدف كبى ايچى پرمهرۀ مار * هميشه سنبل تر اوتلقدن * قونك نافه سى پر مشك تاتار * اونى سياه وسريع العدو ودقيق القوائم ومفترق الاظلا فدر وناب خنزير كبى فك سفلنده خندن خارج ناب بياض خفيفى واردر وحقيقت مسك برقاندركه آهونك سره سنده سنه ده وقت معروفده مجتمع اولور اعضايه منصب اولان مواد كبى اول سره معدن مسكدر كه هرسنه شجره ميوه دار اولديغى كبى سره دخى حامل مسك اولور ومسك ظهور ايتمكه بشلدقده آهو مريض اولور تامسك كامل ايدنجه نتكم حوامل وضع حمله دك متغير الحال اولورلر

ودیمشلر در که اول ولایتلرك اهالیسی مسکك وقتنده ضرب اوتاد ایدرلر تاکه آهو انلره سورتوب نافجه اوراده ساقط اوله * وعقیل بغدادیدن منقول اولدیغی اوزره جوف نافجه جوف جدی ده انفحه کیدر انفحه کسرله وحاء مهمله ایله برصاری نسنه در که سد امن کچی اوغلاقی قارننده اولور برصوفه اوزرنه عصر اولنوب پنیر کبی غلیظ اولور پنیر مایه سی دیدکلری اودر * و بعض علمادن منقولدر که آهو نافجه یی جوفندن دجاجه بیضه سن القاایدر کبی القاایدر فاما مشهور اولان بودر که نافجه آهودن مودع دکلدر بلکه خارج وسره سنه ملتحمدر ومسکك ظروفی دخی بومعنایه شاهد در نتکم مشاهده اهلنه عیاندر * دیمشلردر که مسك ازفر جانب شرقده تبت دیدکلری ولایتده اولور وتبت سکروزنی اوزره در نتکم قاموسده مصرحدر کاه اولور که آهو تبتدن هند طرفنه مسافرت ایدوب مسکی اول طرفده القا ایدر ولکن آب وهوا سنك تأثیرندن ردی یعنی الحق ورایحه سی خفیف اولور تبتده کی کبی ازفر اولماز * ورومده دخی آب وهوانك تأثیرندن بعض نسنه هموار اولماز وبقاع و بلادك اختلافیله مختلف ومتغیر اولور نتکم شرح وبیانه حاجت یوقدر * حیوة الحیوانده کلور که آدم علیه السلام ارضه اهباط اولندقده جمله وحوش کلوب زیارتیله مشرف ودعاسیله مغتنم اولدیلر وآهولردن برنوع که آهوی مسکدر زیارت اتدکده آدم آنلر ایچون دعا وارقالرن ید مبارکه لریله مسح ایلدی بوسببدن نوافج مسك ظهور ایتدی صکره بوطائفه مقاملرنه عودتلرنده سائرلر انلرده بوحالتی مشاهده ایدوب اصلندن سؤآل ایلدیلر انلر دخی دعاء ومسح آدم ایله حاصل اولدیغن اعلام اتدکلرنده اول بقیه دخی زیارت آدم ایدوب دعا آلدیلر ومسح اولندیلر ولکن اول کلنلرده ظهور ایدن مسکك اثری انلرده ظهور ایلمدی اصلی نه اوله که دیدکلرنده مجاب اولدیلر که اول کلوب زیارت ایدنلر اخلاص عمل ایلدیلر سز ایسه بزدخی نائل اوله لم دیو غرض نفسانی ایله کلدیکز انکیچون محروم اولدیکز پس بوندن اخلاصك تأثیری واستعدادك کمالی فهم اولندی (لمحرره) دلکم اخلاصله اوله آهو * مسك پیدا اولورانده یاهو * آهوم * اصلنده آهوام در تخفیفا وضرورة همزه حذف اولنمشدر ام ضمیر نفس متکلم

وحده در ناف کو بکدر که عرب سره دیر صیاد آوجیدر صید مالکی
اولمین ممتنعی تنساولدر یعنی قناد یله و یاقوائمیله توحش ایدن حیوانی
حیله ایله اخذ ایتمکدر کرك لحمی مأکول اولسون کرك اولمسون * صاف *
اصلنده صافیدر فاشك اصلی فاشی اولدیغی کبی زیرا آخری یا اولان
کلمه لرك نیجه لرندن یا حذف اولنوب ماقبلی ایله اکتفا اولنمشدر معاف
ومسلم دیرلر معافی دیمکدر بومعنادن ذهول ایدنلر معاف لفظنی غلط
قیاس ایتمشلردر نتکم بالاده دخی اشارت اولندی صافی ایله خالصك
میاننده فرق بودرکه خالص شو بی زائل اولان نسنه در صافی ایسه
اصلندن شوبی اولمیانه دخی دیرلر نتکم قرآنده کلور (وانهار من عسل
مصفی) (معنای بیت) بودرکه زرکرمذکور شربت مزبوره نك کندی
هلاکنه سبب اولدیغن بیلوب حیاتندن مأیوس اولدقده تشبیه طریقی
ایله دیدیکه بن اول آهوی مشکینم که نافجه مدن او توری بو صیاد
بنم خون صافیمی دوکدی یعنی قانم اقندی وهلاکه سبب اولدی حکیمه
صیاد دیدی زیرا زرکری پس پرده دن من حیث لایحتسب صید ایلدی
وحیله ایله انی کندنه کتوردی الحاصل زرکر اول حالت هائله ده
دیدیکه آهونك نافه سی کندی هلاکنه سبب اولدیغی کبی بنم دخی
حسنم بنم هلاکه سبب اولدی بوندن فهم اولنور که حضرت مولانا
قدس سره قول مشهور اوزرنه مسکك نافه ده حصولنه ذاهب اولدی
انکیچون نافی تصریح ایلدی ولکن بو صورتده آهونك هلاکی ندن لازم
کلدی دیرسك جواب بودرکه بو سوز نافه سندن اوتوری آهو بی قتل
ایده نه ویا هلاکنه سبب اولانه کوره در بوندن ایسه هر آهو نافه سندن
اوتوری قتل اولنمق لازم کلمز نتکیم زرکری حسندن او توری قتل
ایتمه دن سائر صحیح الوجه اولنلری دخی قتل ایتمك اقتضا ایتمز الحاصل
قتلده خصوص علت ملاحظه اولنور که زرکر د جاریه یی تخلیصدر
فاعرف بعد ذا بو بیتده برقاچ وجهله اشارات واردر (اولکیسی بودرکه نافدن
مراد مدخل شهوتدر زیرا رحم مادرده اولان جنینه برنسنه مشتهی اولسه
اولا مادر نه اول شهوت القا اولنوب اندن نافه وساطتیله جنینه واصل اولور
نتکیم بوستانده کلور * نه طفل زبان بسته بودی زلاف * همی روزی آمد
بجوفت زناف * چو نافش بریدند وروزی کسست * به پستان مادر درآویخت دست

ومدخل شهوات قوۀ طبیعیه در (ایکنجیسی بودرکه صیاد مراد حکیم آلهی درکه هوی اقالیم وجودده بر سرکش باغی ایکن تلو یدنه مساعده ﷲ اله کتوردی وشربت ارشاد وریاضتك تأثیری ایله حکمنی ازاله ایلدی (اوچنجیسی بودرکه خون صاف عبارتندن فهم اولنورکه نفس کندنی تزکیه ایدوب چکدیکی چله بی کناه اولدیغنه ذاهب اولدی حقیقة الحالی بیلدی وخون صافدن مراد شهوات نفسانیه اولدیغی بالاده بیلندی (دردنجیسی بودرکه هوای نفس فنایه مشرف ایکن فوت مطالبه تأسف ایلدی اکرحقیقت موتی ذائق اولایدی تحسردن خلاص اولوردی زیرا میتدن آواز کلمز ومقتولده آرزودن برشیئ قالمز نتکم قرآنده کلور (لکیلا تأسوا علی مافاتکم ولاتفرحوا بما آتیکم) یعنی مطالبۀ فانیه نك فوتنه تأسف یوقدر زیرا اولدن دخی تعلقه صالح دکلدر ومقاصد باقیه ایله افتخار اتمك دخی اهل وجود حالیدر پس اکرعدمدر واکر وجوددر برنسنه نظر بوقدر مکر وجه باقی اوله بو صورتده دخی تحذیر اولنوب (ویحذرکم الله نفسه) دینلمشدر مسلك صوب ومذهب مشکلدر (لمحرره) مرض اولور قالور بوخون عروق * بردم اقتضا ایده آنی فصاد * واریسه نافه لك ایچره قطره چه خون * سنی آهو کبی آولر صیاد *

﴿ ای من آن روباه صحرا کزکمین ﴾

﴿ سر بریدندش برای پوستین ﴾

روباه لکودرکه عرب ثعلب دیرکاه اولورکه تخفیفا الفنی حذف ایدوب روبه دیرلر *صحرا* دوز یر یاخود اوتسز فضا واسعدر *کمین* پسو وکمین کاه پسو یریدر *پوستین* پوسته منسوبدر پوست دری جلد کبی وهرنسنه نك قابیدر پوست بادام کبی که مغزك مقابلیدر دلکو وامثالنك دریسندن کورك یعنی فرو اتخاذ اولنمغله جلد روباهه پوستین دنلدی کورك معناسنه نتکیم کلستانده کلور *دشمنا نرا پوست برکن دوستانرا پوستین * وینه کلمات سعدیده کلور * کرانصاف پرسی نه نیکوست این * برهنه من وکربه پوستین (معنای بیت) بودرکه ای حاضران بن اول روباه صحرایم که کورکندن اوتوری پسودن انك باشنی کسدیلر یعنی ناکاه اهلاك ایلدیلر یاصید ویاغیری طریقیله بوندن زرکر کندنی صحراده غافلا نه کزن دلکو یه

وپادشاهی ویا حکیمی صیاده تشبیه ایلدی مقصود دلکونك پوستی
هلاك کننه سبب اولدیغی کبی زرکرك دخی حسنی و یاجاریه یی اندن
تخلیص ایتك هلاك کننه باعث اولدیغن بیاندر ولکن بوا ثناده امارات
هلاك اونمامغله پسو ایله تعبیر ایلدی و بونده نفسك حیله وخدعه صفتنی
ازالیه اشارت واردر زیرا روباه کمال حیله ایله معروف وزیاده خدعه ایله
موصوفدر نتکیم طلب رزقده حیل عجیبه سی وارندرکه تمادت ایدوب نفخ
بطن ورفع قوائم ایلر شویله که میت ظن اولنور لچین یانته بر حیوان
کلسه ناکاه حمله ایدوب صید ایلر ورفع اذی ده خدع غریبه سی وارندرکه
جلدنده بق و بعوض مجتمع اولسه اغزنه بر پوست پاره سی آلوب تدریجله
صویه غوص ایدر شویله که اول موذیلر انك بدنندن یوزنه و بورنه
واغزنه واندن اول پوست پاره یه چقدقده اغزندن صویه براغوب
کندیسی سلامت بولور (لمحرره) بوقدر حیله ایله چون روباه * نفسی
اماره کزر راه براه * نیجه سالم اوله اندن سالك * مکر آکاه ایده آنی الله *
پسودن مراد مرصد طریق و پوستین نفس حیوانیدرکه جسده تعلقی
واردر پوستك تعلقی کبی یعنی نفس حیوانی یی اصلاح ومرض باطنیدن
تخلیصدن اوتوری حیله صفتنی ازاله ایلدیلر زیرا مانع ترقی و باعث تنزل
اولان حیله دخی امراض باطنه دندر وروباهی صحرایه نسبت ایلدی زیرا
صحرا بره یعنی قاره یه و بر دخی جسده اشارتدر وحیله وخدعه عالم
شهادتدن اولان نفس وجسده ناظردر دریا وجبال ایسه مقام رجالدر
فافهم جدا وباشنی کسدیلر دیدوکنده اشارت واردرکه اصول صفاته
زوال کلمك ممکن دکلدر زیرا شرف مجاهده و بلکه کمال انسانی اول
اصولك بقاسنه منوطدر نتکم (ولقد همت به وهم بها) مقاله سی
وکذلك (ان النفس لامارة) کلامی ذکر اولنان معنایه دلالت ایلر ولکن
بو مقام مزالق اقدامدندر * انکیچون بعض حقیقتدن غافللر انبیا علیه
السلامك سلوکی نفس مطمئنه دندر دیرلر پس نیجه انلرده اماریت صفتی
بولنور (جواب بودرکه نفوس انبیا مطمئنه اولمق فی نفس الامر نفسك اماریتنی
منافی دکلدر زیرا بالفعل آثاری منمحی و بالقوه باقیدر انکیچون انبیا
معصوم واولیا محفوظدر دیرلر اکر خلاف متصور اولمسه اطلاق اولنمزدی

وبو سره مبنیدر که ابراهیم علیه السلام طیور اربعه نك باشلرن جسدلرندن
ازاله ایلدی اکرچه که صکره رؤس یرلو یرن بولدی ولکن فی الحقیقه
فانی اولان صفت باقی اولان صفتك غیریدر که اولکیسی نفسانی
وایکنجیسی حقانیدر * ومثنویده بومعنایه اشارت ایدر ابیات کاسه
کرکدر فاعرف واعمل به *

* ای من آن پیلی که زخم پیلبان *
* ریخت خونم از برای استخوان *

* پیل * با بجمینك کسریله فیل دیدکلری بیوك جانور درکه هند ستانده
حاصل اولور * پیلبان * فلجیدر فیل حقنده لغز ایدوب دیمشلردر * ما اسم
شیء ترکیبه من ثلث * وهو ذواربع تعالی الاله * قیل تصحیفه ولکن
اذا ما * عکسوه یصیرلی ثلثاه * دیمشلردر فیل یدی سنه حمل ایدوب
صکره حملنی صوایچنده وضع ایدر زیرا قوائمنك فواصلی اولمق حسبیله
قیام حالنده ولادت ایلر وفیلده اولان قوت معروفدر وکذلك فهمندن
ناشی تأدیب قبول ایدر واهل هند آنی تعظیم ایدرلر زیرا علوسمکی وعظم
صورتی و بدیع منظری وطول خرطومی وسعت اذنی وطول عمودی
وثقل حملی وخفت وطئ واردر یعنی خفت ایله یورر شویله که انسان
مرور ایدوب انسان آنی حس ایتمز وکذلك طول عمری وار درکه
در تیوز سنه معمر اولور * استخوان * ضمله کموکدر یعنی عظم واو رسمی
تلفظ اولنمز (معنای بیت) بودرکه ای قوم بن اول فیلم که استخوانمدن
او توری فیلجی اولان هندونك زخمی بنم قانمی دوکدی یعنی
کموکلرمله خصوصا استخوان دندانمله انتفاعمدن اوتوری بنی
قتل ایلدی الحاصل استخوانم هلاکمه سبب اولدی قتلی فیلجی به
نسبت ایلدی زیرا انك زیر تسخیرنده اولمغله بحسب الغالب قتل
دخی اکا مفوضدر بوکلام دخی کالاول تشبیه اوزرنه مبنیدر وفیل عجب
صفتنه اشارتدرکه بحسب الغالب عظم جثه نك لازمیدر وبعضیلر
فیلی لواطه ایله تعبیر ایدرلر فاما مشهور اولان بودرکه حیوانات
اراسنده اول فعل شنیعی خنزیردن غیری ایتمز والئ سلم لواطه ایله
تعبیری مستلزم دکلدر نتکم خنزیر حرام خورلق ایله تعبیر اولنور لواطه
ایله دکل استخواندن مراد جسددر زیرا جسدك مناطی عظم یعنی کموکدر

انکیچون لحم محضده تمـامدك يوقدر سطيح كاهنده نقل اولنديغى كبى زيرا سطيح مزبور ايكى زنك نطفه سندن مخلوق اولمغله جسدنده قفسادن غيرى كموك يوغيدى بناء على هذا صحيفهٔ سيم اوزرينه وضع ايدوب خلقه اول كيفيت ايله اخراج ايدرلردى الحاصل حكيم مزبور تربيه ايله نفسك عجبنى ازله ايلدى تاكه جسد ايله انتفاع ممكن اوله انكيچون قرآنده كلور (اولئك الذين خسروا انفسهم) يعنى اكر نفس واكر جسد سرمايه مقوله سيدركه ما خلق اهنده استعمال اولنماق اكازيانده روقاندن مرادشهواتدر پس حكيم عجبى وشهواتى ازاله ايلدى تاكه روح نفسله جسددن منتفع اوله وطريق طاعتده سود ايده وعالم ملكه تجارت ايچون كلدوكنه دكه وعجب حقنده ديمشلردركه * درهر عملى كه عجب ره يافت * رو يش زره قبول رتافت * معجب مشـو از طريق تلبيس * كز عجب بچه افتـاد ابليس * وفى الحديث (ان العجب يأكل الحسنات كما يأكل النار الحطب) كذا فى التفاسير الجليلة فى سورة القتل

انكه كشتستم پى مادون من

مى نداند كه نخسبد خون من

* دون * بوراده غيرمعناسنه در نتكم قرآنده مواضع متعدده ده كان من دون الله بومعناسايه محمولدر پى مادون من لاجل غيرى ديمكدر غيرذوى العقوله وغيريه شامل اولمغله الفاظ عمومدن اولان ما ايراد اولندى زيرا مقتضاى مقام تعميمدر * مى نداند * استفهامى متضمندر (معناى بيت) بودركه اول كسه كه بنى ايل ايچون مطلقا قتل ايلدى يعنى بغير حق قتله تصدى ايلر مراد پادشاه وحكيمه تعريضدر بيلزمى كه بنم قانم اويومز نتكم مشهوردر قان اويومز ديرلر يعنى البته اول قان آنى طوتارو مؤاخذسنه سبب اولور نتكم حضرت عيسى عليه السلام برمقتوله راست كلوب قتلت فقلت وسيقتل قاتلك ديدى * ومفتى يحيى افندى لطـائفندندر كه شـعرنده كلرر * هم آه ايدرم قاچديغنه بندن اوماهك * هم خوف ايدرم كيم آنى يحيى طوته اول ماه * بونده زركر بى كناه مقتول اولديغن ادعا ايلدى بلديكه بومعنى قصاص طريقيله در زيرا اول دخى حكما جاريه يى قتل ايلمش ايدى تاويل شرعى ايله قتل ايسه لابأس در نتكم بوسنـايده كلور * كرا شرع فتوى د هد بر هلاك الاتا ندارى ز كشتنش باك * بونده مادون نفسه اشارت دركه هوايى قتل ايتمك نفسى حيات حقيقيه ايله احيا ايتمدن اوتوريدر وبومعنايه اشـارت

ایدوب قرآنده کلور (ولکم فی القصاص حیواة) وخوندن مراد شهواتدر که هوی فنا بولدقدن صکره دخی باقیدر ولکن هوای نفسانیه مقارن اولان شهوات نفسانی اولدیغی کبی هوای حقانی به ملابس اولان شهوات حقانیدر پس کمل بشرك شهوات نفسانیه لری تلف اولدقدن صکره شهوات حقانیه نعم الخلف اولوب عالم بقاده اولان حاللری حقانیت ایله اتصاف بولور * وباطن نور اولان نار ظهوره کلور وبلکه نار حکمنده اولان خون نوره مبدل اولور انکیچون رجال اللهده کثرت وقائع واردر براعروقه انوار آلهیه سریان اتمکله قوت قدسیه نك حکمی فعله کلور ونفسه غیر دیدی زیرا کرچه نفس هوا ئله متحد کبیدر فاما قوی وصفات حقیقتده بری برندن متمایز ومنفصلدر

* بر منست امروز و فردا بروی است *

* خون چون من کس چنین ضایع کی است *

* امروز * ده اولان ام لفظی این کبی اشارتدر بو معناسنه امروز بو کون وامشب بو کیجه دیمکدر ظاهر اولان بودرکه ام اصلنده این در باشقه کلمه دکلدر ولکن تعرض ایتمشلردر دقایقده کلور که ام این معناسنه در اما برقاچ ماده به مخصوصدر مثلا ام ساعت ام سال ام شب ام روز دیرلر ام ماه ام هفته ام دم دیمزلر بلکه این ماه واین هفته واین دم دیرلر من جهة المعنی اختصاص اقتضا ایدرسنه یوقدر فاما واضع لغت تخصیص اتمشدر لغت عربیه ده نظائری واردر * (معنای بیت) بودرکه بو کون بنم اوزریمده وبارن قاتلم اوزرینه دریعنی بو کون بکا ایسه یارن اکادر بنم کبی کمسه نك یعنی مظلوم وبی کناهك قانی بویله نچون ضایع وهدردر یعنی البته عن قریب اثر ظلم وتعدی ظهور ایدر وخصمك ایتدیکی یانینه قالماز زیرا ظلمك اثری سریع الوصولدر عقوق والدین کبی وبلکه مظلومدن مقدم ظالمده ظهور ایدر نتکم کلمات صائبده کلور * اول بظلم لسان اثر ظلم میرسد * پیش از هدف همیشه کمان ناله میکند * پس فردا ایله تعبیر ایتدیکی اثر ظلمك سرعت حصول وقرب ظهورینه اشارتدر وجائزدرکه فردای قیامت مراد اوله زیرا امد دنیا قصیر وزمانی قلیلدر نتکم قرآنده کلور (کانهم یوم یرون مایوعدون لم یلبثوا الا ساعة من نهار) ویارن اکادر دیدیکی مؤاخذه سنه اشارتدر نتکم حدیثده کلور (اول ما یقضی بین الناس الدماء (لمحرره)

عدل شاهنشه قضا فردا * اولیجق موج خیز چون داماء * کلیجك هر دوخصم درکاهه * ابتدا حکم اولنه حق دماء * وجائزدر که چون من کس ده اولان تشبیه کاله مصروف اوله نتکم ابوزیدك معروض بیع اولان غلامی حکایه سنده کلور * علی انی سأنشد یوم بیعی * اضاعونی وای فتی اضاعوا * بونده اشارت واردر که کرچه تربیهٔ مرشد حسبیله هوی مقتول وزبون اولور فاما بودنیا آخرکمیه قالماز اکر مرشد واکر نفس وجسد در جمله سی (کل نفس ذائقة الموت) وفقنجه جرعه آشام قدح مرك اولورلر وآخر زیر زمین فناده تواری وتسویهٔ خاك بواو رلر * ومصراع ثانیده اشارت واردر که دم انسان فی الجمله محفوظدر انکیچون حضرت داود علیه السلام مسجد اقصی یه وضع اساس اتدکده منهدم اولدی وبو معنی متکرر اولیجق حکمتندن استفسار اتدکده خطاب کبریا وارد اولدیکه یاداود بنم بیتم سقفك دماء ایدنلرالنده تمل طوتمز حضرت داود یارب اراقهٔ خون بطریق الجهاد سنك امرکله دکلمی ایدی دیدکده تکرار نداء کبریا صادر اولدیکه (یاداود الیسوا بعبادی) یعنی کفار ایسه ده بنم قوللرم دکللرمی و بوسره دائردر که وقعهٔ بدرده یتمش عدد صنادید قریشدن قتل اولندقده صکره وقعهٔ احدده اول عدد قدر اصحابدن دخی شربت شهادت نوش ایتدیلر وبو معناده ندرکه ذکرالله غزادن افضلدر زیرا غزاده قتل نفوس وذکرده احیاء قلوب واردر (المحرره) دیدهٔ جان اویانمدن مقصود * بیل شهود جمال باقیدر * ذکرله قنغی دل که زنده اوله * عمر جاویده اول ملاقیدر *

* کرچه دیوار افکند سایه دراز *
* بازکردد سوی اوآن سایه باز *

* دراز * جسم ممتد درکه لسان عربیده اکاطویل وترکیده اوزون دیرلر مقابلی کوتاه درکه معناسی قصه در * باز * اول کری وثانی آنی تاکید ایچوندر * کردد * دوزدیمکدر زیرا کردیدن کاف عجمیله رجوع وانصراف وتحول معناسنه در (معنای بیت) بودرکه کرچه دیوار وسائر مجسدنسنه صباح وقتنده اوزون کولکه براغور ولکن اول کولکه ینه وقت استواده اول دیوار طرفنه دونرواندن اصلا اثر قالمز مکر بالاعتبار فیء زوال اوله مقصود هرکسدن صادر اولان فعلك اثری ینه کندینه راجع اولدیغن بیاندر

سايه‌نك ديواره رجوعى كبى زيرا سايه ديواردن نشأت و تولد ايتمشدر
پس ينه اصلنه رجوع ايدر و سايه‌سى درازاولانلرك عمرلرى دخى ايكندى كبى
قصيردر نتكم ابن كمال فاتح مصر اولان سلطان سليم حقنده ديمشدر
آزمدتده چوق ايش ايتمشدى * سايه‌سى اولمش ايدى عالمكير * شمس عصر
ايدى عصرده شمسك * ظلى ممدود اولور زمانى قصير * بونده اشارت
واردركه پادشاه (السلطان ظل الله فى الارض) وفقنجه سايهٔ حقدركه
سايهٔ درازدر زيرا ملكى واسعدر ولكن عمرى ساراعمار رعايادن آزدر
زيرا استيلاء تامك حكمى سرعت فنادر خصوصا كه عدل وانصاف
اوزرينه اولميه نتكم بعضيلر ديمشلردر * طوغان طورمازز يانكار اولديغيچون
* ياشر كركس كم آزار اولديغيچون * وظل عاقبت ذوالظله رجوع ايدوب
انده فنا بولور و براشارت دخى بودركه ديوارله مراد روح سلطانيدركه
نفس وجسدك مسنند ومعتمديدر سايه‌دن مراد وجود طليدر وفات ايله
جسد فنا بولوب قواى باطنه روحده مجتمع اولديغى كبى فنالله دخى جميع
قوى وكذلك سر انسانى وروح سلطانى منشأ اولده مندرج اولوب
سيول كثرات درياى وحدته واصل وانكله متحقق وحاصل اولور
نتكم شجره‌نك اغصان واوراقى نواتده اندراج بولور وبومعنادندركه
كمل بشرك سايه‌سى يوقدر زيرا سايه تعددى ابهام ايدر وبونلر بوحقيقتده
متبوعلرى اولان فخر عالم صلى الله عليه وسلمك كمانه تابعلردر فخر عالمك
نخل قامتلرى ايسه سايه انداز اولمامشدر نتكم ذاتى نعتنده كلور * قامتك اى
بوستان لامكان پيرايه‌سى * نوردن برسرودردوشمز زمينه سايه‌سى * معلوم
اولكه سايهٔ وجود صباح تجليده ممدود اولمشدر يعنى تجلىٔ الهى ايله
ارواح وجوده كلمش وبعده اجسام حصول بولمشدر وبوامتداد الى
يوم القيام باقيدر نتكم قرآنده كلور (الم تر الى ربك كيف مد الظل)
وصباح وقتنده وبعد العصر اولان امتداد ظل ذكر اولنان معنانك
صورتيدر زيرا قرب قيامتده دخى تجليات متوافره وظهورات متكاثره
اولسه كركدر وبعد العصر امتدادك غايتى غروب وفنا اولديغى كبى
قرب ساعتده اولان انبساطك نهايتى دخى انقباضدر وقرآنده كلور
(ولو شاء ربك لجعله ساكنا) يعنى شمدى زمان حركت اولمغله ظلالاتى
مدايلدى وقت سكون اولدقده قبض ايلر وعن اصل قبض ايتسه دخى

تجليات سبحانيه نك تعبيرى

قبضهٔ قدرتنده ایدی فاماظهـار حقائق اسما وصفات ایچون نفس رحمانی ایله بسط ایلدی و بومعنایه واقف اولان وقفه ایتمیوب فرعدن اصله طوغری حرکتدن خالی اولماز نتکیم قرآنده کلور (وانا الیه راجعون) و برمحلده دخی کلور (الا الی الله تصیر الامور)

﴿ این جهان کوهست فعل ماندا ﴾

﴿ سـوی ما آیدند اهارا صدا ﴾

*جهان * دنیادر ولکن حدنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر قتنده سموات وارض دنیادندر زیرا عالم کون وفساده داخلدر *فعل* وعمل وصنعك میاننده فرق بودر که فعل برمؤثرك جهتندن اولان تأثیردر اجاده وغیراجاده وعلم وغیرعلم وقصدوغیرقصدله اولانه وکذلك انسان وحیوان وجمادن وصول بولانه شاملدر عمل وصنع ایسه بوندن اخصدر زیرا عمل فعل قصدیدر که حیوانه وجماده نسبت اولنمز صنع اجاده طریقیله اولاندر انکیچون آثار حقه صنع الله دینلور زیرا حکمت وکمال اتقان اوزرینه مصنوعدر نتکم قرآنده کلور (صنع الله الذی اتقن کل شیٔ) ندا *صوتدر صدا اول نسنه درکه صوت مقابله سنده اجسام صلبه دن منعکس اولور (معنی بیت) بودرکه بودنیا طاغ مثـال و بزم فعل وقول وحالمز اول طاغده تصویت اولنان صوت کبیدر بزم جانبمزه ایتدیکمز ندالر ایچون بطریق الانعکاس والارتداد صدا کلور یعنی طاغـده اولان صوتك صداسی بزم جانبمزه منعکس اولـدیغی کبی بزدن صادر اولان افعـال واقوال واحوالك آثاری دخی بزم طرفمزه دونر زیرا مسبب سببه مرتبط وجزاء عمله مستنددر نتکم قرآنده کلور (جزاء بما کانوا یعملون) وصائب کلماتنده کلور * باکران جانان مکو حرف کران تانشـنوی * کوه در ردصدا بی اختیار افتاده است * بونده جهاندن مراد جهان وجوددرکه انده واقع اولان تنزلات وترقیات عبادك کسبیدر انکیچون حدیثده واردرکه (فمن وجد خیرا فلیحمد الله ومن وجد غیر ذلك فلایلومن الانفسه) و بونده سرقدره رمز واردر (قل فلله الحجة البـالغة) و بوبابدندرکه ابلیس دوزخده کرسی نشین عذاب اولدقده خطبه ایدوب دیسه کرکدرکه (فلاتلومونی ولوموا انفسکم) حقیقتی بودرکه شیطان ناری اولمغله آدمی اضلال ایلدی فاما اول نار آدمك عناصرنده داخل ایدی پس آدمدن

میل بولنمدقجه شیطان وسوسه ایتمدی کو یا آدم بو خصوصده ابلیس
طرفنه امداد ایلدی پس اضلال فی الحقیقه کندندن کندینه واقع اولدی
و بو سببدن ذریتی جهتنده محجوج اولدی انکیچون (وما کان لی علیکم
من سلطان) دیدی فاعرف جدا و بو مقامه رمز ایدوب نسیمی نظمنده
کاور * آدمك اصلی ندن یا ملکك نسلی ندن * آدمه سجده ندن ابلیسه
انکارندر * یعنی ابلیسه انکارندر دیدیکی ایکی معنایه محمولدر بری بودر که
ابلیس آدمی نیچون انکار ایلدی وسجده ایتمدی دیمکدر و بری دخی
ابلیسی سجده ایتمدیکیچون جرح وانکار ایتمك ندر دیمکدر زیرا آدمك
نورانیتندن ابلیسه امداد اولمغله ابلیس دخی انکار ایلدی اکر بو معناده
ارالرنده جهت جامعه اولمایدی لابد سرفرو ایدردی پس بو سره واقف
اولان آدم حقیقتده ابلیسه تعرض ایتمز زیرا هرکس حقیقتنك حکمی
اوزرینه جاریدر وقرآنده ابلیسه نسبت اولنان افعال اسبابه نسبت
قبیلندندر نتکم کاور (الشیطان سول لهم واملی لهم) (لمحرره)
آدم ایسك اکر عارف بالله * نظر ایتمه فرشته ودیوه * بر شجردر وجود
انسانی * خیر وشر آنده مثال میوه *

﴿ این بکفت ورفت دردم زیر خاك ﴾
﴿ آن کنیزك شد زعشق ورنج پاك ﴾

* این * ابیات متقدمه ده مذکوره اشارتدر * دردم * اول نفسده اول
ساعتده دیمکدر ولکن اول نفسده زیر خاکه کتمك موتدن عبارتدر زیرا
موتك غایتی زیر خاکده تواری واختفادر (معنای بیت) بودر که زرکر
کندی حسب حالنه متعلق بو مذکوری سویلدی واول ساعتده تسلیم
روح ایلدی وآخر ظهوردن بطونه انتقال ایدوب متواری خاك وآسوده
لحد اولدی بو وجهله اول جاریه آنك عشق مجازیسندن وعشق
مجازی سببیله حاصل اولان رنج قلب وقالبدن پاك اولدی ونجات وخلاص
بولدی مقصود زرکرك موتی جاریه نك حیاتنه سبب اولدیغنی بیاندر
بونده خاك فنایه اشارتدر یعنی فناء صوری ایله فنا بولان کمسنه زیر خاکده
دفن اولندیغی کبی تزکیهٔ نفس ایدن سالك دخی زیر فناده ستر اولنور وهوی
زوال پذیر اولمدقجه نفس ماسوایه تعشق وتعلقدن خلاص اولماز
ومرض معنویدن قورتلمز وبو فنادرکه مطمح نظر سالك وسبب وصول

بعض فعللر سببنه نسبت ایدیلیر .

درگاه مالك الاملاكدر نتكم عين العارفين ابو يزيد بسطامی قدس سره غرقاب فنا اولديغی حالده ديمشدر * چارچيز آورده ام شاها كه در گنج تو نيست * نيستی وحاجت وعجز ونياز آورده ام * وروشنی كلماتنده كلور روشنی نك ارمغانی طاپكه يوقلقدرر * يوقدرر يوقلقدن اوزكه غيری آنك نسنه سی * وحضرة هدايی قدس سره آلهياتنده كلور * جناب پاككه لايق هدايی نك نسی اوله * مكرکم ارمغان اتم كمال افتقارمدن * و بو مقام عزيز المنال يدنجی اسمده جلوه كر حيز وصول اولور بونك ماوراسی اون ايكی يه وار نجه مرتبه بقادر كعبه نك مناره سی يدی وحرم نبوينك بش عد اولمق سری مذكوره دائر در زيرا حرم الله مقام فنا وحرم نبوی مقام بقادر وسجدات قرآنيه اون درت اولمق مقام فناده اون درت سنه مكثه اشارتدر زيرا كرچه فخر عالم صلی الله تعالی عليه وسلم مكۀ مكرمه ده بعض روايات اوزره اون اوچ سنه اقامت ايتديلر ولكن اون اوچك احديتی اعتبار يله مجموع سال اون درت اولور (سؤال اولنور ايسه كه بو عدد مذكور آيات سجده دن نه وجهله مأخوذدر (جواب بودر كه سجده فنايه اشارتدر نتكم بالاده شرح اولندی

زانكه عشق مردكان پاينده نيست
زانكه مرده سوی ما آينده نيست

بو بيتك مصراع ثانيسی مصراع اولی تعليل ومصراع اولی بيت سابقك مصراع ثانيسی تعليلدر * مردكان * مرده نك جمعيدر آخرنده ها رسمی اولان كلمه لره الف ونون جمع لاحق اولسه هاء رسمی يی كاف عجمی يه تبديل ايتمك قاعده در (معنای بيت) بودر كه كنيزك اول سببدن عشق زرگرومرض دلدن خلاص اولديكه مرده لره اولان عشق ثابت ومقيم دكلدر بلكه زائلدر انكيچونكه مرده بردخی بزم جانبمزه كلميجی وحيات نو بولوب حالت اولايه عودت ايدبجی دكلدر * يعنی چونكه زرگر بالاخره هلاك اولدی هلاك اولان ايسه بردخی بو دنيايه كلوب اولكی حالنه رجوع ايتمز نتكم قرآنده كلور (انهم اليهم لا يرجعون) تاكه اكا اولان تعلق باقی ومحبت پايدار اوله پس بو سببدن اكا اولان عشقك دخی دوامی اولمدی الحاصل معشوقك وجودنه بقا اولمسه اكا تعلق ايدن عشقه دخی بقا اولمز بلكه انك زوالی وقتنده بودخی

ارمغانی
تحولك معبود يه الحطف

زائل اولور مقصود زائل اولان نسنه یه تعلق ایتمه نك معناسی اولمدیغن
بیاندر نتکیم صبیح الوجه اولنلر ملتحی اولوب اولکی رونق و بهاسی
زائله وحسن وجمال مضمحل اولسه عشاق انلردن بیزار وکلستان امللری
خارزار اولور پس دور بین اولنلر بو معنایی قبل الوقوع ملاحظه و بلکه
دیدهٔ باطن ایله مشاهده ایلیوب ایرکندن تعلق رنکنده بویانمزلر
وصوکنده آتش هجرانه یانمزلر (لمحرره) شونك که حسن کلی عاقبتده
اوله دکن * کرکدر اوله کوزنده اوکل دکن ایرکن * بونده اشارت
واردر که عالم کونك مشتمل اولدیغی جملهٔ اشیا صورة موجود ومعنی
معدومدر انکیچون قرآنده کلور (کل شیٔ هالك الا وجهه) یعنی
وجود امکانی هالك حکمنده اولمغله معتبر دکلدر ظله اعتبار اولمدیغی
کبی زیرا زائلدر بو سببدندر که علو همت اهلی اولنلر ماسوایه تعلق
ایتمزلر زیرا وجه باقی یانده حکما فانیدر اکرچه که علما ثابتدر نظر ایله
شول کاغد ویا غیری نسنه اوزرنده اولان نقشه که بعد زمان زائل اولور
*پس اول بهجت و بها که ترکیدن حاصلدر حقیقتده اهل الله نظرنده
اکا التفات یوقدر * زیرا اصلی سازجدر شونك که چشمی سرمهٔ
توحید ایله روشنایی بولمشدر فریفتهٔ نقوش اولوب بند کثرتده قالور وعاقبت
معشوقندن افتراق بولور و بر اشارت دخی بودر که (الفانی لایرد
الی اوصافه) حسبنجه اهل فنا و بقادن امور طبیعیه صادر اولمز اولسه
دخی نفوس شهوانیه دن صادر اولانه قیاس اولنمز و بو مرتبه نفس
مطمئنه نك نهایاتنده حاصل اولور حقیقت فنا ایله متحقق اولمدیجه ارتداددن
خوف واردر انکیچون نیچه لر براز خده قالمشلر ونیچه لر یول یاکلشلر
ونیچه لر کری عودت ایلمشلردر نعوذ بالله تعالی (لمحرره) بو حیات فنایی
نیلرسن * قوری رنج وعنایی نیلرسن * ماسوایه نظر صالوب کزمه
*بی وفا آشنایی نیلرسن * بس دکلی سکا وجه باقی *فانیه اعتنایی نیلرسن*
بو فنا کلشننه بلبل اولوب * بو مجازه ثنایی نیلرسن * چونکه یوقدر
عملی دنیانك * قوروب اکا بنایی نیلرسن * آه نالهك سکا بسدر حقی *
دکلیوب صوت نایی نیلرسن *

عشق زند در روان ودر بصر
هردمی باشد چو غنچه تازه تر

عشق جانی نك حوكمی اوكدن كوزلر تأثر طلوعیارلر

بعض نسخده « ز غنچه دوشمشدر غنچه آخرنده اولان هاء اختصاص
ایچوندر * غنج * ضمله کلمسونمکدر کل غنچه سنك اغزنده کی حالتی اکا تشبیه
ایدوب غنج لفظندن استعاره ایدرلر غنچه دن اول حالت کیدیجك غنچه
دیمزلر کل دیرلر * هردمی * ده اولان یا وحدت ایچوندر وزائده دخی اولمق
جائزدر هر دم باشد فعلنه قیددر متعلقاتیله چو غنچه میاننده
مطلق تشبیه ایچون کلمشدر (معنای بیت) بودر که حی و باقیه تعلق ایدن
عشق جانده وچشمده هر بردمده غنچه کبی تازه وتر اولور یعنی هر نفسده
تازه لکی غنچه نك تازه لکی کبی اولور شویله که بروجهله پژمرده لك
قبول ایتمز زیرا معشوقك بقاسی عشقك بقاسنی مستلزمدر روان ایله
بصری تخصیص ایلدی اکرچه که کوش دخی داخلدر * زیرا کوز
وقولاق قلب وروحك خدامندندر که وسائل معرفتدر انکیچون بعضیلر
معرفتی رؤیت اوزرینه ترجیح ایتمشلردر وقلب وروحده برنسنه یه تعشق
ومیل اولسه قولاق اول نسنه نك کلامنی استماعه وکوز آنك جمالنی
مشاهده یه عاشق اولوب دائما رصدکاهده آنی ترصد ایدرلر الحاصل
مخلوقه اولان تعشق ایله خالقه اولان تعشق میاننده فرق واردر *
زیرا مخلوق شرف زوال اوزرینه اولوب احوالی متغیر اولدقچه قلبدن
سوداسی کسلور وقولاق آنی استماع وکوز آنی رؤیتدن اوصانور جاریه
مذکوره زرکردن اوصاندیغی کبی فاما خالق بویله دکلدر * زیرا هردم
تجلیات متنوعه سی قلبی برکونه دخی عاشق وشیدا ایلر ودیده آنك آثار
بدیعه سنی مطالعه و بصیرت مراتب خیالیه وقلبیه وروحانیه وسریه ده
آنی مشاهده دن سیر اولماز وقولاق دخی انك کلام مطلقنی استماعدن
فتور بولمز پس کتدکجه میل ومحبت افزون اولور شویله که اکا نهایت
کلمز و بونده اشارت واردر که دارآخرت حیات حقیقیه ایله متصف
اولمغله نتکم قرآنده کلور (وان الدار الآخرة لهی الحیوان) انك نعیمنه
فنا کلمز و بقاسنه نهایت اولمز وبودنیا عارف بالله نسبتله جنت معنویه در
نتکم صاحب المحمدیه اشارت ایدوب بیورر * مکر بن جنت ایچنده
کزرون کیم بو عالمده * وخواجه حافظ کلامنده کلور * جنت نقدست
اینجا عشرت وعیش وحضور * پس جنتده عشقه فنا کلمدیکی کبی دنیاده
دخی کلمز زیرا ایکیسی بله حی و باقی اولان معشوق حقیقی یه تعلق ایتمشدر

فرق بودر که دنیانك صورتی فانی ومعناسی باقیدر جنتك ایسه صورت ومعناسی باقیدر ودنیانك جنت حکمنده اولدیغی قلب حالنه اعتبار ایله در والا فی نفس الامر زندانه دن نتکم حدیثده کلور (الدنیا سجن المؤمن وجنت الکافر) حقیقتی بودر که دنیانك باطنی نور وظاهری ناردر زیرا دار محنت وابتلادر پس بونور باطننه مظهر اولنلره نارظاهردن ضرر یوقدر* نتکم حضرت ابراهیم علیه السلامه نار ظاهر بردوسلام اولمغله کلستان اولدی یعنی اول تروتازه‌لك ابراهیمك باطننده دائم ایدی صکره اثری ظاهرنده دخی ظهور ایلدی پس نارك دنیادن عدم ارتفاعی نورك وجودینی منافی دکلدر فاعرف جدا * وحضرة هدایی کلماتنده کلور* برکلشنده بلبل اول کیم هیچ صراروب صولمز اوله * اللهم اجعلنا من العاشقین الصادقین *

عشق آن زنده کزین کو باقیست
کز شراب جان فزایت ساقیست

بو کلام ماقبلنده اولان اجمالی تفصیلدر کزین "کاف عجمینك ضمیله امردر اختیار ایله دیمکدر کو" اصلنده که اودر درجده تخفیفا الف رسمی ساقط اولمشدر "ساقی" لغتده صوار یجیدر یعنی بالفعل واصطلاح شعراده باده مجلسنده قدح سوزنه دیرلر واصطلاح اهل اللهده الله تعالی در که اقداح اسماء وصفات ایله تجلیات کیفیات بخش سقی ایدر نتکم قرآنده کلور (وسقاهم ربهم شرابا طهورا) ومفرداتده فرق ایدوب دیمشدر که السقی والسقیا ان تعطیه ماء ایشرب والاسقاء ان تجعل له ذلك حتی یتناوله کیف شاء (معنای بیت) بودر که اول زنده‌نك عشقنی اختیار ایله که باقی ودائمدر که سکا جان افزا اولان شرابدن ساقیدر یعنی قوت جان زیاده ایدن شراب معنویدن ساقیدر یوخسه مرده‌نك عشقنی اختیار ایله که زائل وفانیدر که سکا جانی اکسلدن شرابدن ساقیدر نتکم شراب دنیا زوال عقله سببدر اکرچه که نازکئ جسم وتلون رخساره دخی باعثدر وسائر شراب حکمنده اولان مشروبات وبلکه جمله ماسوی حق بوکا قیاس اولنه یعنی حقدن غیره تعلقده انتقاص جان واردر زیرا ظاهرك کماله باعث اولان نسنه باطنك نقصانه سببدر انکیچون تن پرور اولنلرك ظاهرلری قوی وباطنلری ضعیف وریاضت کش ومجاهدلرك

بالعکس درالحاصل شراب معنوی شراب صوری وانك حکمنده اولان کبی دکلدر انکیچون حدیثده کلور (ابیت عندربی یطعمنی ویسقینی) یعنی رسول الله صلی الله علیهٔ وسلم وساٸر ورثهٔ کمله اولان اطعام وسقی حقیقتده حسی مقوله سندن دکلدر اکرچه که امورحسیه ایله دخی اکرام اولنورلر بلکه اذواق وحالات وفیوض وعلوم وتجلیاتدن عبارتدر که انك قوتیله هر بری برجهان حکمنده در نتکم دیمشلردر واحد کالف وبوقوت وازدیاد جان ایله بحسب الغالب غدای صوری یه محتاج اولیوب بدل مایتحللدن مستغنی اولورلر زیرا عروق انوار آلیهه ایله ممتلی اولوب دمدن زیاده قوت ایراث ایدروبردخی انسلاخ تعبیر اولنان معنا ایله مریض مغلوب حکمنی بولور نتکم بالاده شرح اولنمشدر بومعنادن محروم اولان کمسنه ایسه تماسك بدنی ایچون ازد یاددمه وتربیهٔ جسمه محتاجدر وبو تماسك قوت بولدقچه جانه استرخا حاصل اولور یعنی کندی مقامنه کوره غدا عائد اولمق حسبیله ضعف تام بولور وبوسبدندرکه اکول وشروب ونوٴم اولنلرك دیدهٔ ارواحی سیر عالم ملکوت ایتمدن محجوبدر عالم خیالده واقع اولانه دخی علی الفور ونسیان طاری اولور کمل بشرك حالی ایسه بویله دکلدر انکیچون انبیا واولیانك منامی وکذلك وحی والهامی عالم یقین وشهوددندر انکیچون تفاوت ایتمز یعنی منامری دخی وحی والهام قبیلندندر بعدذا مضمون بیت تخلیه وتجلیه یه اشاتدر زیرا عشق الهی ماسوی سوزدر انکیچون بی عشق اولان کمسنده جمیع حجب تعینات موجوددر وشراب جان فزاشربت مسهله دن صکره تناول اولنان غداء مصلح کبیدر بوایکی معنی اولمسه سالك مرض باطندن خلاص اولمز (لمحرره)

ساقیا صون شراب معنایی * تاکه ویران ایده لم مبنایی *

❋ عشق آن بکزین که جملهٔ انبیا ❋

❋ یافتنداز عشق او کار و کیا ❋

جملهٔ انبیا ده اولان همزه علامت اضافتدر انکیچون حذف اولنماز ولکن تسهیلا وتخفیفا یاجانبنه اماله ایله تلفظ اولنور ساٸر نظائرنده دخی بویله در ونظم ترکیده دخی جار یدر نتکم لغت شاهدیده کلور *اوقیدم اولا تحفهٔ حسامی* کاروکیا* ایکیسنده بله کاف عربیله ایش کوج معناسنه کلور نتکم مثنویده برمحلده کلور * چون سفیها نراست

این کاروکیا * لازم آمد یقتلون الانبیاء * ولکن کیا کسرله پادشاه
معناسنه دخی کلور که حدود مملکتی حفظ ایده فاما پادشاهك عز
ودولت وجاه لوازمندن اولمغله کیا بو محلده معنای لازمی ده استعمال
اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه اول معشوق حقیقی ومحبوب ازلینك
عشق پاکنی اختیار ایله که جمیع انبیا وکذلك کافهٔ اولیا آنك عشقندن
عزو دولت وجاه ومراتب عالیه ودرجات قاصیه بولدیلر ودنیاوآخرتده
معزز ومکرم اولدیلر مقصود عشق حقیقینك سبب عز وعشق مجازینك
باعث مذلت اولدیغن بیاندر وبوندن فهم اولنور که اولیا وانبیاده عشق
مجازی اولمز بلکه تعشق صورتنده ابراز ایتدکلری علاقهٔ عقول عامه دن
دقیق وخفی اولان معنایه محمولدرکه تجلیات متنوعهٔ حق اوزرینه مبنی
ومظاهرده شهود ظاهره موقوفدر نتکم صاحب العرائس روز بهان
بقلی یه مکهٔ مکرمه ده واقع اولدی یعنی بر بدیع الجمالك عشقبازلغنده
خرقهٔ تصوفی طرح ودستار مشیختی پریشان ایدوب شیخ صنعان
وار ملامت اختیار ایلدی وآخر افاقت بولوب حالنه عودت قلدی
وصدف وار سینه چاك اولمدن الچکوب دریای وقاره غوصله خاموش اولدی
(لمحرره) نه بلادر بوعشق انسانی * که قومز کندنه دل وجانی * نارغمده
یقر سراپا کاه * کاه اوور اشکه غرق ایدر آنی * و بومعنی یعنی عشق حقیقی
ابتدا قلب مرتبه سنده اندن روح واندن سر انسانده ظهور ایدر که
بومرتبه ده اولان عشقك جمله سی مقبولدر زیرا افعال وصفات وذات
حقك تجلیاتنی مطالعه ومکاشفه ومعاینه یه دائردر فاما نفس وطبیعت
مرتبه لرنده مردوددر که هوی وشهوته محمولدر نتکم اوائل
شرحده مفصلا بیان اولنمشدر معلوم اولکه انبیا علیهم السلام خبر
واحدله معلوم اولدیغی اوزره یوز یکرمی درت بیکدر و بونلرك هر بری
مشرب مخصوص اوزرینه مجبولدر که کیمنك ترازوی حالنده کفهٔ جمال
وکیمنك کفهٔ جلال غالب وراجحدر و بوتفاوتك اصلی بودرکه آثار اسما
احکامندن واحکام دخی احوالدن واحوال دخی بحسب الاستعداد
ذاتدن متعین اولمشدر واستعداد بر نسنه ایله معلل وذاتنده مجعول دکلدر
زیرا ازلیدر پس هرکسك اسماسندن ظهور ایدن آثار ذکر اولنان
معنی اوزرینه موقوفدر بزم پیغمبریمز بدر سپهر وفا محمد مصطفی

صلی الله علیه وسلمك اعتدال مزاج واستواء دوكفهٔ حاللری دخی بوندن
فهم اولنه وامت مرحومه ده هرعصرده ذكراولنان انبیاعددنجه اولیا
موجود اولوب هر بری بر بینك مشربندن شرب وعلمنه وراثتله شرفیاب
اولمشدروكاه اولوركه عدد ورثه انبیادن زائد اولوب زائدك علمنه تقسیم
اولنور وبومعنی بوامتك كمال استعدادندن معدوددر زیرا التی بیك سنه ده
بحسب التدریج ظهورایدن اكامل بشرك بودور قریده هرساعتده
مظاهری بولنمق فضل عظیم ولطف جسیم دركه اختصاصات
آلیهه دندر انكیچون قیامتده سكسان صف وماعداسی فرق صف
اولور دیو مصرحدز فاعرف هذا *

﴿ تومكو ماربدان شه بار نیست ﴾
﴿ باكريمان كارها دشوار نیست ﴾

* بار* بوراده اجازت معناسنه در انكیچون ابواب سلاطین وملوكه بارگاه
دیرلر دخول اجازته موقوف اولدیغیچون * كريم * بلا عوض ایصال
نفع ایدنه دیرلر نفع مال اولسون غیری اولسون پس كرم مایذبغی اولان
نسنه یی لالغرض افاده ایتمكدر انكیچون جلب منفعت ودفع مضرت
ایچون هبهٔ مال ایدنه كريم دیمزلر انكیچون اهل حق بیورمشلردركه
افعال حق معلل بالاعراض دكلدر وبركسه برغیره سكین هبه ایلسه كه
اول غیر ذكر اولنان سكین ایله كندی نفسنی قتل ایدر اولسه اول واهبه
كريم دنلمز الله تعالی یه كريم المآب دیمك عبادی اكا رجوع ایتدكلرنده
كناهلرندن تجاوز ایدیجی معناسنه در عباددن كريم المآب دخی بوكا
قیاس اولنه زیرا هر كسك كرمی حالنه كوره در (معنای بیت) بودركه
دیمه كه بزه اول پادشاهه یعنی معشوق حقیقی یه وصوله ووصوله سبب
اولان عشق پاكنه اذن واجازت یوقدر زیرا كريم اولنلره ایش
كوج دكلدر یعنی اول سالك كه كرم طبعندن واول طالب كه علو همتندن
ناشی انفاق موجود وبذل نقد وجود ایلیه البته مقصوده ظفر بولور
وسرمنزل مراده وصولله شرفیاب اولور نتكم دیرلر جنتك قپوسنی
جومرد آچار پس اكر جنت صوریه واكر معنویه در بذل وانفاق ایله
آچیلور دركاه والای كبریا یه كرم وجود ایله كریلور الحاصل بو بابده بذل
مقدور ایدن كريمه كوچلك یوقدر بلكه كوچلك نفس ومالی بذلدن

بخیل اولانه دیرلر نتکم لطائف اصمعیده ندرکه بادیه ده برزن خوب رویه
ملاقی اولدیکه رخسارنده خال سیاهی دخی وار ایدی * نعت * نه سر
اولسون بوکیم برنقطه دوشدی کلك قدرتدن * رخ جانانه زینت
لالیه داغ درون اولدی * اصمعی اول زنه سؤال ایدوب اسمك ندردیدی
زن دخی مکه در دیدی یاشول رخسارنده اولان نقطهٔ سودا ندر دیدی
زن دخی حجر اسود در دیدی پس اصمعی مقام خطابده انبساط وادارهٔ
کلامدن ناشی فرح و نشاط بولدقده طمعندن اذنکز اولورسه حجراسودی
تقبیل ایده لم دیدکده اول زن دخی هیهات (لم تکونوا بالغیه الابشق
الانفس) دیدی اصمعی دخی کوردیکه (الدراهم لجروح الدهر مراهم)
حسنجه بذل درهم ودینار دن غیری چاره ساز یوق همان عقدهٔ
صره یی حل ایدوب وصل دلدار ایچون صرف دینار ایلدی زن دخی
بذله کوی اولوب دیلرسك حجر اسودی تقبیل واسترسك بیت عتیقی
طواف ومسجد حرامه داخل اول دیدی مقصود مدعایی تنویر ومقصودی
تمثیلدر * مارابی جمع ایراد ایلدی زیرا مراد کندی صفتنده مشترك اولانلری
درجدر انکیچون کریمان دخی صیغهٔ جمع اوزرینه ذکر اولندی معلوم
اولکه انسان کندی شهواتندن خلاص وغفلاتندن نجاتی استغراب
واستبعاد ایتمك کرکدر زیرا قدرت آلهیه یی استعجاز کفردر وقرآنده
کلور (وکان الله علی کل شیء مقتدرا) وبو بابده رجاسنی تقویت
اوزرینه استعانت مراد ایدنکسه محروم البدایه مرزوق النهایه اولانلره نظر
ایلسون ابراهیم بن ادهم وفضیل بن عیاض وعبدالله بن المبارك وذوالنون
المصری ومالك بن دینار وغیری سادات کبار کبی قدس الله اسرارهم
وجائزدرکه کریمان اهل ارشاده اشارت اوله زیرا اعتقاد پاك وحسن
استعداده ارشاد مرشد مقارن ومنضم اوله زمان قلیلده مأمول جلوه
کرحیز حصول اولور نتکم مثنویده کلور * کرتو سنك وصخره ومرمر
شوی * چون صاحب دل رسی کوهر شوی * بوندن مراد آینه
اولمغه قابل اولان طاشدرکه تربیه ایله جلاپذیر اولوب مرمر صورتنده
ایکن جوهریتی ظهوره کلور والانفس مرمر جوهر اولمز نتکم بوستانده
کلور * توان پاك کردن زژنك آینه * ولکن نیاید زسنك آینه * معلوم
اولکه زیاده دشوار اولان مقام نفسدن ترقیدر وچون فتح قریب

مقـامنده باب قلب مفتوح اوله نفسـك هيئات مظلمه سی زائل اولوب
مقـام روحده تلوينـاتدن نجـات بولور وفتح باب وحدت حصوله
كلدكده اثنينيتدن بالكليه قورتلور وذنب وجوددن خلاص اولور پس
كريم اولانلره كوره بومقـاماته ارشاد ايتمك آسان وغيريلره دشـواردر
ولكن هدايت حقيقتده اللهه راجعدر (انما انت منذر ولكل قوم هاد)
وديمشلردر كه انسـان حيرتدن خلاص اولمغه طريقی اوزرينـه سلوك
لازمدر پس ابتدا تعيين مطلب واندن طريق وصـل معرفت واندن
معرفتی محصل اولان سـبب واندن تحصيل غرضده آنكله استعانت
ممكن اولان امور واندن حـيرتی ازاله ايدن عوائق وعوارضك
كيفيت ازالـه سـنی معرفت لازمدر الحـاصل حقه وصولده صعوبت
واردر پس بوايش مرشددن بتر (لمحرره) بولمين منزل وصله ارشاد *
* غم هجرانده قالـدی اولـدی شـاد *

حقه وصولك اليغيتي

❊ كشتن آن مرد بردست حكيم ❊

❊ نی بی اميد بودونی ز بيم ❊

* كشتن * كاف عربينك ضميله قتل معناسنه در * مرد * دن مراد زركردر
(معنای بيت) بودركه مرد زركری حكيم ايله قتـل ايتمـك نه رجا
ونه خوفدن اوتوری ايدی يعنی پادشاهك وكذلك حكيمك اوخصوصده
نه رجاسی ونه خوفی واردر پس زركرك قتلنـده باعث وشربتله قاتل
اولديغی بوايكی نسنه دن بری اوزرينه مبنی دكل ايدی زيرا حكيم آلهی
اولان اغراض نفسـانيه دن مصوندر خوف ورجا ايسـه اغراضدندر
الحـاصل زركرك قتلنـده پادشـاه وياحكيم طرفنه عائد اولور جلب
منفعت ويادفع مضرت غرضی يوغيدی اكر عرض اوزرينـه مبنی اولسه
حكيم آلهی اكا مباشرت ايتمزدی مثلا مال وياجاه وياتسـلط وياسندن
اوتوری قتل اولنمـدی زيرا زركرده بومعانی مفقود ايدی پس قتلی غيری
مصلحت جليـله وعاقبت حميده اوزرينـه مبنی ايدی وبونده اشـارت
واردر كه هوای نفسی قتل ايتمك رجاء جنت وخوف نار ايچون دكلدر
زيرا حديث قدسـيده كلور (ومن اظلم ممن عبدنی لجنـة اونار لم اكن
مستحقا لان اعبد اولم اخلق جنة ولانارا) ولكن بومعنی تفريد طريقيله
حاصل اولور كه ذاتی انفس وآفاقدن تجريددر وقرآنده كلور (لايمسه

الاالمطهرون) یعنی هویت حق وذات احدیه یه وصول جمیع مراتبك تعلقاتی ادنا سندن تطهر ایله در و بوسره اشارت ایلیوب دیشنده کاور (واعوذبك منك) یعنی حقیقتده خوف اللهدندر بوخسه مظهر قهر اولان دوزخدن دکل زیرا دوزخ مراتب صفاتك آثاریدر بهشت دخی بو کا قیاس اولنه وصفات ذاته منتهی اولوب پس هرنسنه نك مبدئی ذاتدر وذاته وصولده نسب واضافات منقطع اولوب امید وبیم قالماز زیرا بومعنی نك متعلق غیردر اومقامده ایسه غیر یوقدر

﴿ اونکشتش از برای طبع شاه ﴾

﴿ تانیامدامر والهام آله ﴾

طبع مزاج آدمی یه اطلاق اولندیغی کبی طبع جماد دخی دیرلر یعنی مبدأ حرکت اولنه طبع دیرلر کرك کندی حرکتنه شعوری اولسون وکرك اولمسون مثلا صورت حجریه کبی که هابطه نك مبدئیدر ولکن اول حرکتنه شعوری یوقدر طبیعت ایسه حرکتنه شعوری اولمیانه مخصوصدر پس طبع اعمدر وفلانك خوشجه طبیعتی واردر دیمك فاسددر زیرا آدمی عاقلی جماد منزله سسنه تنزیل ایلدر وشاهدی لغتده *طبعی وطبیعتیدر آدمك نهاد وسرشت* دیدیکی صحیح دکلدر مکر غلط مشهور اوزرینه محمول اوله بونك دخی وجهی یوقدر زیرا لغت غلط اوزرینه مبنی اولمق بعیددر وصوفیه دیدیلرکه طبیعت ملکوت جسمدر یعنی شول قوتدر که اجسامه ساریدر واجسام مطلقا عنصری وفلکی اولسون وبسیط ومرکب اولسون کمال طبعی سنه اول قوت ایله واصل اولور روح ایله جسد کبی پس طبیعت دیدیکاری صورت نوعیه نك غیریدر زیرا صورة نوعیه بعض اجسامه مخصوصدر طبیعت ایسه بین الکل مشترکدر وبوطبیعت اشارت اولندیغی اوزره حیوانده روح حیوانی منزله سنده در که فعل وانفعال انکله تمام اولور اسم موجده مظهردر واسم موجد دخی رب اسمنك خدامنندر پس بوتقریردن فهم اولندیکه صوفیه قاتنده طبیعتك جماده اختصاصی یوقدر انکیچون انسانه کوره اصلاح طبیعت ایلدی دیرلر *الهام* بطریق الفیض قلبه القا اولنان معنادر والهام ایچون موکل ملك واردرکه قلوبه نازل اولور ولکن انبیایه نزولی شرع

مطلب الفرق بین الطبع والطبیعت

خدا خی اللہ وصول

مستقل ایله واولیایه اتباعله ومتبوعلری اولان نبی نك کوردیکی شرعك حقایقنی افهام ایله در پس نقدر حقایق وار ایسه باطن شرعدر که خواص الهام اولنور و بعض فیض دخی واردر که بلا واسطه در نتکم مراتبی محلنده مبیندر (معنای بیت) بودر که حکیم آلهی زرکری بادشاهك طبعی وکذلك کندی خاطر یچون قتل ایتمدی تا که اکا امر خدا والهام الهی کلمدی یعنی واقع اولان قتل فرمان حقه مضافدر بو خسه حرکة نفسانیه یه دائر دکلدر * زیرا غرض نفسانینه اوزرینه مبنی اولسه فرمان حقه مراجعت اولنمزدی * بونده اشارت واردر که انبیا واولیادن صادر اولان امورك جمله سی داعیهٔ قویه اوزرینه مبنی واشات حقه دائردر * زیرا نفسدن بالکلیه خلاص اولنلرده حرکات نفسانیه اولمق ممتنعدر بناء علی هذا انبیا وکمل اولیایه اعتراض ایتمك جهل عظیمدن ناشیدر * ودیمشلردر که حقه وصول لدن صکره صادر اولان افعالك جمله سی شرعدر که معتقد اولنلره اقتدا ومتابعت لازمدر زیرا پادشاهلرك افعالی قانون اولدیغی صورتنده مظاهر حقیقتك افعالی قانون طریقت اولمق بطریق الاولی در نتکم (السلطان ظل الله) مقاله سندن اخذ اشارته قادر اولنلره روشندر * و باقی لطائفندندر که شعرنده کلور * اهل عشقك ناله سن نی قامتی چنك ایلدك * پادشهسن اندیکاك شمدنکرو قانون اولور *

﴿ آن پسر را کش خضر ببرید حلق ﴾

﴿ سر آنرا در نیابد عام خلق ﴾

* پسر * دن مراد حضر علیه السلامك قتل ایتدیکی اوغلاندر که قرآنده مذکور در اسمی جیسور در جیم ایله و یا حیسوردر حائله و بعضلر دیمشلردر که حینوندر نتکم امام سهیلی تعریف واعلام نام کتابده بیان ایتمشدر و پدرنك اسمی کازرا وما درینك سهوی ایدی * کش * اصلنده که اش در ضمیر پسره راجعدر * حضر * کتف وزننده بلیابن ملکانك لقبیدر ولقب اسما قبیلندندر ولکن اسم مجرد کبی دکلدر مدحی و یاذمی اشعار ایدر مذکورك نبوتنده وحالا حیاتنده اختلاف اولنمشدر وخیالی چلبی حاشیه سنده کاور (ذهب العظماء من العلماء الی ان اربعة من الانبیاء فی زمرهٔ الاحیاء الحضر والیاس وعیسی وادریس فی السماء)

پس بوندن نبوتی دخی راجح اولمق لازم كلدی حدیث مشارقده ذكر اولندیغی اوزره حضر تسمیه سنه سبب بودر كه اونوردیغی برنقدر خشك وكیاهدن خالی ایسه ده سبزه زاراولور وتر وتازه بولوردی زیرا حیات حقیقیه اربابنك حیاتی اجزاء عالمه ساریدر * آنكیچون جبرائیل علیه السلام راكب اولدیغی فرس الحیوة نام اسبك كه حیزوم دخی دیرلر موطئ قدمی تروتازه اولمغله سامری اكا مطلع اولوب اورادن برقبضه خاك آلوب صكره كوساله زرین اوزرینه نثار اتدكده خوار ظاهر اولدی و فخر كائنات علیه اكمل التحیات دخی قبل البعثة سوار اولسه لر بطربق الارهاص ذكر اولنان معنی ظاهر اولوردی فكیف بعد البعثة نتكم محمدیه ده كلور * نه یرده مركبی كسته چمن چیچك اولوردی خاك * وحضر علیه السلام قرآنده مذكور اولان اسكندر یونانی كه ذوالقرنین الاكبر دیدكلری آنك وزیری اولمشدر وظلمانه دخول ایدوب آب حیات نوش ایتدیكی مشهوردر و بو ایكیسنه اشارت ایدوب دیوان حافظده كلور * نه عمر حضر بماند نه ملك اسكندر * نزاع بر سر دنیای دون مكن درویش * زیرا حضره آب حیات سببیله عمر جاوید احسان اولنمشدر واسكندر اكرچه شرق وغربه مالك اولمشدر فاما آب حیاتدن محرومدر نتكم خواجه حافظ شعرنده كلور * سكندرا نمی بخشند آبی * بزور وزرمیسر نیست این كار * مذكور اسكندر حضرت ابراهیم علیه السلام ایله معاصر اولدیغی كتب تواریخده مسطوردر ایمانی متفق علیه در ونبوتی مختلف فیه در * وبر اسكندر دخی واردر كه اكا ذوالقرنین الاصغر واسكندر رومی دخی دیرلر كه حكما مشاهیردن ارسطاطالیس اكا وزیر اولمشدر مصرقربنده اولان اسكندریه ده نصب میل ووضع آیینه ایدن بواسكندردر نتكم باقی نظمنده كلور * جام لعلك در سنك آیینه روی انورك * آدی وار جام جمك آیینهٔ اسكندرك * وبونك زمانی حضرت عیسی علیه السلامه قریبدر وكفری متفق علیه در و بو ایكی اسكندرك میانی فرق ایتمیوب علما وشعرادن چوق كمسنه غلطه دوشمشدر حتی قاضی بیضاوی (ویسئلونك عن ذی القرنین) آیتنی تفسیرده ذوالقرنینی اسكندر رومی ایله بیان

مطلب تحقیق اسكندر

اندو کنده تخطئه اولنمشدر وصائب دخی بو مسلکه سالك اولغله غلط ایدوب دیمشدر* رقم نام تو برصفحهٔ آینه بس است * ای سکندر بخدا چشمهٔ احیوان مطلب *وبنه دیمشدر* به هرکه هرچه سزاوار بود بخشیدند * سکندر آینه وخضر آب حیوان یافت *یعنی آینه صاحبی اولان اسکندری ظلماته داخل اولان اسکندر قیاس اتمشدر نتکم خضری آنك اوزرنه عطف ایتدیکی ظن مذکوره قرینه‌در والعلم عندالله و*حلق*حاء مهمله ایله بوغاز ومعجمه ایله مخلو قدر اولکیسی اولکیدن وایکنجیسی ایکنجیدندر*عام خلق*اصلنده تشدید یله درخاص خلقك مقابلیدر بوراده ضرورت ایچون تخفیف اولنمشدر زیرا مخفف اولان عام سنه معناسنه درسال کبی عام خلق اودرکه حقایق امور ودقایق احوالی ادراکه ذهن ثاقب و یرممشدر*پس بونلرك درجاتی متمازلدر خاص خلق بونلرك خلافیدر پس بونلرك طبقاتی متصاعددر (لمحرره) چونکه انسان اولوبدر طبقات * کیمی برقات بیلور کیمی قات قات * اعتماد ایتمه عامهٔ ناسه * واربکن خاص کبی شویله ثقات * (معنای بیت) بودرکه اول اوغلانی که حضر علیه السلام آنك بوغازنی کسدی یعنی قتل ایلدی آنك سرنی عوام ناسدن اولان ادراك ایدمز زیرا اسراره عوام ایچون یول یوقدر بلکه آنی خواص ناسدن اولنلر بیلورلی که عقل سلیم وطبع مستقیم اربابی اولدقلرندن ماعدا الهام وکشف وفراست حقیقیه ایله سائر لردن ممتاز اولمشلر وصور اشیاده دقایق معانی یه اطلاع تام بولمشلردر نتکم حدیثده کلور (رب ارنا الاشیاء کما هی) وتفاسیرده مبین اولدیغی اوزره اصل قصه بودرکه حضرت حضر حضرت موسی ایله علیهما السلام سفینه دن بیرون اولدقلرنده لب دریاده کیدرك بر قریه یه مرایدوب اول قریه نك خارجنده بر پسر زیبا روی وبلند قامت کوردیلر که کودکان ایله ملاعبه ایلردی پس حضر اول پسری بر دیوار اردنه کوتوروب ابهام وسبابه ووسطی دیدکاری اوچ برمغیله اشارت ایدوب باشنی قلع وآنی قتل ایلدی موسی علیه السلام بوخصوصه سبب ظاهر اولمق حسبیله اعتراض اتدکده حضر علیه السلام دخی اعلام حقله حقیقة الحاله واقف اولمغله جوابو یروب دیدیکه بو اوغلان کفر اوزرنه مطبوع ومجبول

ایدی * نتکیم حدیثده کلور (ان الغلام الذی قتله الخضر طبع کافرا)
وکوردم که پدر ومادرینک بوکا محبتلری وار (وحب الشیء یعمی ویصم)
وفقنجه فرزند بوزندن ضلالته وقوعلری غالبدر پس ضرر فرزند انلره
ساری اولمق خوفندن بوکار حیرت افزا صادر اولدی (سؤال اولنورسه که
بر حدیثده کلورکه (کل مولود یولد علی الفطرة) پس نیجه کفر اوزرینه
مجبول اولور (جواب بودرکه فطرة ایله مراد قبول اسلامه استعداددر *
بومعنی ایسه جبلیتنده اولان شقاوتی منافی دکلدر * وبردخی بودرکه
فطرت ایله مراد الست بربکم سؤالنه جوابده بلی دیدکلریدر *
(سؤال اولنورسه که اول اوغلانک ابوینی بحسب الظاهر مؤمنلر ایدی
پس اوغلان ابوینه تبعیت حکمیله مؤمن اولمق کورینوردی بناء علی هذا
بالفعل کفر وقوعندن اول قتله مساغ نه وجهله در (جواب بودرکه
* ع * علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد * قبیلندندر اوغلانک
سعادت عارضه سنه اعتبار یوقدر انکیچون حدیثده کلور (السعید سعید
فی بطن امه والشقی شقی فی بطن امه) بطن امدن مراد بطن ام
صوریه‌درکه مرأت ام الکتاب در پس علم حق متغیر اولماز محو واثبات
قبول ایدن لوح محفوظ مرتبه سیدرکه مرتبۀ برزخیه‌در بوندن فهم
اولنورکه روز فردا اطفال ومجنونلر وبونلرک امثالی ایمان وکفرله امتحان
اولنورلر تاکه حجت بالغه ایله ملزم اوله‌لر نتکیم بعضیلر ذاهب اولمشلردر
والعلم عندالله وبو معناده قبل البلوغ وفات ایله بعد البلوغ اهلاکک
میاننده فرق قالمز زیرا ازلا کفر اوزرینه مجبول اولان ابدا نیجه سعید اولور
وبالعکس وبو مقام مزالق اقدامدندر ملاحظۀ صحیحه وبلکه کشف تام کرکدر
زیرا بوصورتده غلام مذکورک پدر ومادرینک ایمانلرینه اعتبار قالماز زیرا
بعض عوارض ایله زوال قبول ایتمک شانندندر بلوغ غلام کبی پس
انلری صیانت ایچون غلامی قتلده فائده ندر معلوم اوله که ظاهر
شرعده قتل نفس ایتمک محظوردر اما باطن شرعده جائزدر یعنی
خواتیم اموری مکاشفیه قادر اولانه کوره مرخصدر زیرا مکاشف اولان
بطریق الکشف بیلورکه اول مقتولک حیاتی کندی نفسنک شقاوتنه
سبب اولدیغندن ماعدا بلکه غیریلری دخی افساده باعث اوله ابوینی
کبی زیرا کرچه کفر وشقاوت اوزرینه مجبولدر فاما کمال شقاوتنه طول

حیات وایمان کفره مباشرت ایله بالغ اولور بو مسئله دخی دقیقدر زیرا
برمادده قاضینك علمی کفایت ایتمز بلکه حکم لاحق اولمغه خارجدن
شهادت عدل کرکدر نتکم محلنده مبین در مکر بو ماده شارعه کوره اوله
نتکم رسول الله صلی الله علیه وسلمك خصایصندن اولمق اوزره نیجه
امور ایراد اولنمشدر (سؤال اولنورسه که نیچون الله تعالی اول اوغلانی
ایمان اوزرینه مجبول ایتمدی تاکه ابوینه مضرتی ساری اولمیه (جواب
بودرکه علم معلومه تابعدر معلومك حالی بحسب الاستعداد کفر وشقاوت
اولیجق الا ایمان وسعادت تعلق ایتمز مثلا برکسه نك کیسه سنده فلوس
اولسه انك اخراجنه مأمور اولان کیسه فلوس یرینه دینار چقرمق
محالدر وبعض عرفاء دیمشلردر که مقتول اولان اوغلان زیاده بهجت
وبها وحسن وملاحت اوزرینه مجبول ایدی پس حضر خوف ایتدیکه
اهل حق انده ظاهر اولان نورله مستأنس اولوب واسطیه تعلق
حسبیله مشاهدهٔ حقدن غافل اولالر نتکم عیسی علیه السلام ایله نصاری
فتنیه دوشدیلر نتکم محمدیه ده کلور* بو ولدی مریم بکر ایکن برشمه حسنکدن
اثر*اول سببدن طپدیلر عیسایه چندین ماه وسال* اکرچه که شهودده اتم
اولان ظاهر ایله مظهرك میاننی بلا مزاحمه جمع ایتمکدر واحدهما
ایله آخردن محتجب اولمامقدر پس رفع وسائط ایچون قتل ایلدی
وقتلی دخی احکام قدردن ایدی حضرت موسانك اعتراضی مقتضای
حالی اولدیغی کبی فاعرف جدا پس بو تقریر سمع جانکه رسیده
وبو تحریر رشتهٔ ادراککه کشیده اولدیسه پادشاه وحکیم وجاریه نك
حالی دخی سکا معلوم اولدی زیرا زرکرك حیاتی جاریه نك هلاکنه
باعث اولدیغندن ماعدا پادشاه دخی بحسب الظاهر متضرر ایدی
وبر پرده موجب قتل اولسه دخی حاکم اول وقت بحسب الرأی سیاست
طریقیله قتل ایتمك جائزدر نتکم سارقی قطع ید یرینه صلب ایتمك واردر
کتب فقهیه ده مسطور اولدیغی اوزره وکذلك مبتدع اولان کیسه
خلقی کندی سوء اعتقادنه داعی اولسه ضرر عامی دفع ایچون قتل
اولنور پس چون حکیم مسئله دن خبردار وحقدن آکاه ایدی لاجرم
اصلاح حال ایچون زرکری قتل ایلدی اکر مرحمت ایدوب قتل ایتمسه
اختلال نظام حاصل اولور واجزاء عالم انحلال بولوردی پادشاه وحکیم

نتکم دیمشلردر که
ساحر ساعی بالفساد
اولسه یعنی
سحر یله تمریض
واهلاك ایلسه
قتل اولنور وحسن
زرکر دخی سحر
نوعندندر منه

ایسه

ایسه مأمور اولدقلری جهتدن محافظه‌دن خالی اولمامق کرکدر انکیچون
انبیاء علیهم السلامك سیف ایله بعثتلری رحم جبلیلرینه مانع دکلدرز یرا
کاه اولور که مرحمت قهر یوزندن اولور پس حقیقتده قتل زرکر نظام
حاله دائردر اغراضه دکل نتکم بالاده بیان اولندی بوندن فهم اولندیکه
فساد زرکر یوزندن اولمغله زرکر قتل اولندی جاریه جهتندن اولسیدی
جاریه قتل اولنوردی وچون زرکر قتل نفسه اشارت ایدی وهوی
دخی نفسك کوزنه اشیایی تزیین وآنی معنی اهلا کله افساددن خالی
دکل ایدی لاجرم مرشد کامل ومربی واصل النده ریاضات شاقه
ومجاهدات عظیمه سیفی ایله قتل وازاله اولندی تاکه نفس اکاتعشقدن
خلاص اوله وروح وسائر قوایه ضرری طوقنمیه وعالم وجود نظام پذیر
اولوب روحك دخی بو بدنه تعلق ایتدوکنه دکه وبوندن فهم اولنور که
نفسی قتل دیدکاری هواسنی ازاله‌در والا نفس آلت ومطیهٔ روحدر
(لمحرره) نیجه قتل ایلمسون نفسن کشی * ضرری بو وجوده ساریدر
ضرری عام اولیجق رشخصك * قتلنه حکم شرع جاریدر *

انکه ازحق یابدا ووحی وجواب
هرچه فرماید بودعین صواب

* وحی * اصلنده اشارت سریعه دیرلر انبیا واولیا علیهم السلامه القا
اولنان کلام خفی یه وحی اطلاق اولندیغی سرعتنه بناءدر یعنی سرعتله
ادراك اولنور شویله که فهم وافهام ومفهوم بری برینك عینی اولور
نتکم الهام الهیدن مذاقی اولانلره خفی دکلدر معلوم اولکه الله تعالینك
بشر ایله مکالمه‌سی اوچ وجه اوزرینه‌در نتکم قرآنده کلور (وماکان
لبشر ان یکلمه الله الا وحیا اومن وراء حجاب اویرسل رسولا فیوحی باذنه
مایشاء) اولکیسی وحی طریقیله درکه معناسی ذکر اولندی بودخی
یاالهامله ویاخود منامده القائله اولور قلب اوزرینه القا اولنمق جسد
اوزرینه القادن اشددر نتکم کلور خصوصا که صلصلهٔ جرس صورتی
اوزرینه وارداوله اصلی بودرکه انسان عالم جسددن اخذ ایده کلش وانکله
قوت انس بولمشدر پس انسلاخده ملك وارد اولدقده عالم طبیعتدن
عالم روحه نقل ایدر وبوانتقال عادتدن خارج والف غابنه مغایر اولمغله
سبب تغیر ومدار شدت اولور وبوتقریردن فهم اولنور که وحی انبیا

واولیایه شاملدر شوقدر واردر که وحیده شایع اولان وحی تشریعیدر
نتکم حدیثده کلدر (انقطع الوحی وبقیت المبشرات رؤیا المؤمن) پس
تأدبا فرق ایدوب وحی والهام دیمشلردر ومنام حالنده اولان الهامه
وحی مبشرات دیرلر تاکه وحی تشریعیدن متمیز اوله وکاه اولور که
تعریف دخی اطلاق اولنور مقصود تعریف آگهیدر الحاصل الهام
آلهی ووحی مبشرات طرف کبریادن اولمغله دخی تشریعی کبیدر
بوسببدندر که مثنویده کلور * این نه نجومست ونه رملست ونه خواب * وحی
حق والله اعلم بالصواب * ولکن الهامده ووحی مبشراتده ملك توسط ایتمز
توسط ایتدیکی صورتده مغیب وغیرمشهوددر زیرا ملکی شهودله کلامنی
سماعك میاننی جمع ایتمك انبیایه مخصوصدر پس اولیا کلام ملکی
اشیدرلرسه کندن کورمزلر وکوررلرسه مکالمه ایتمزلر ودیمشلردر که
رسول الله صلی الله علیه وسلمك موتیله وحی تشریعی منقطع اولمشدر پس
حالا نه نبی مشرع ونه نبی متابع واردر نتکم بومعنایه (لانبی بعدی) شاهددر
ولکن وحی مبشرات اکابرامت ایچون الی یوم القیام باقیدر وبومعنایه
نبوت تحقیقیه دیرلر که حق تعالیدن انبا واخبادر ولکن ولی یه نبی اطلاق
اولنمز هرنقدر الهام صحیح وکشف صریح اهل ایسه ده زیرا نبوت
عرفده نبوت تشریعیه ده مستعملدر پس اطلاقنده خلط مراتب واختلال
نظام واردر بوسببدن اطلاق ایدنه تأدیب لازم کلور فاعرفه (ایکنجیسی
وراء حجابدندر نتکم حضرت موسی علیه السلام وراء حجاب نورده
ایکن شجره ده کلام حق اشتدی اولیایه واقع اولان هواتف غیبیه
دخی بویله در ولکن انبیایه کوره محادثه ایله شهود متکلم مجتمع اولمق
جائزدر زیرا قوت حاللری واردر مکر بوموطنه کوره مجتمع اولمیه که
حبیب الله صلی الله علیه وسلمدن غیریه میسر اولمامشدر اودخی حدنبانك
خارجنده واقع اولمشدر اولیایه کوره ایسه مجتمع اولمازلر ازیاده بهت وحیرت
ایراث ایدر مکر که حضرت مثالده تجلی واقع اوله یعنی بوحضرتده اولیا
دخی مکالمه ایله شهودی جمع ایدرلر زیرا تنزلات صورتنده واقع وروح
اوزرینه جاریدر وروح اوزرینه وارد اولان تجلیاتده جسد متلاشی اولمز
زیرا روح صورت جسدی محافظه ایدر بی روح اولنلرك صورتلری ایسه
متفرق اولور انکیچون طور موسی پاره پاره اولدی وموسی بعد زمان

افاقت بولدی پس قتب اوزرینه واقع اولان تجلیده بشری غائب اولیجق تجلی مذکور بشریت اوزرینه وارد اولق لازم کلسه حال نیجه اولور یعنی جسد اول سطوه‌یه تحمل ایتمز زیرا بنیهٔ انسانیه‌ده ضعف واردر بو سببدندر که اولیاء ادنای قهریله متألم اولورلر مکر بشریتدن مأخوذ اوله‌لر فاما نیجه اجلاف ناس واعراب بوادی واردر که حکام انلرك جلودنی سلخ ایدرلر وانلردن اصلا ضجرت ظاهر اولمز سببی ضعفك حقیقتنی فقداندر (لمحرره) اورسه‌لر دست قهرله مینین * جسد جاهل اولور دخی متین * (اوچنجیسی خارجده ملك واسطه سیله درکه انبیا علیهم السلام اختصاصی واردر یعنی اولیایه حاصل اولان الهام سمادن انزال معنوی ایله وجه خاصدن اولدیغی کبی انزال صوری ایله وجه عامدن دخی اولور انکیچون علوم انبیا اصل واتم واشمل وعلوم اولیا تبع وتام وشاملدر اگرچه که بونلرك وحیی دخی جانب رب العرشه مفتوحدر ولکن هر اخذ بردکلدر ویالکز معناً یله شرفیاب اولان صورت ومعناك مجموعیله مکرم وممتاز اولان کبی اولماز وبو قسمده خطاب ملك خطاب بشر کبی ظاهر جسد اوزرینه وارد اولور وجبریل علیه السلامك دحیه رضی الله عنه صورتنده ظهوری حقیقت ملکیه‌سنی منافی دکلدر انکیچون حدیثده کلور (ان جبریل اتاکم لیعلمکم دینکم) یعنی دحیه صورتنده نازل اولدیغی حالده جبریل اطلاق اولندی زیرا ناظره نسبتله صورتی متبدل اولمغله حقیقتده استحاله لازم کلمز الحاصل جبریل اول حالده نه بشر محض اولور ونه خود بشریت ایله ملکیتی جمع ایدر ونه خود حقیقت ثالثه دینلور زیرا ملك حقیقتده صورت بشره مخالفدر صورت جنه مباین اولدیغی کبی ولکن صورت بشرده تمثل واقع اولمغله اول صورتك احکامی دخی اکا تابع اولور کلام وحرکت معتاده وضحك وبکا وامثالی کبی وسائر قوای انسانیه دخی اکا قیاس اولنه زیرا اول وقتده اکا انسان خیالی دیرلر پس انسان حقیقی‌یه مضاف اولان انسان خیالی‌یه دخی مضاف اولور * وقچن صورت بشریه‌دن منخلع اولسه ذکر اولنان احکام دخی زائل وذاهب اولور وبو سرك سببی بودر که جوهر عالم اصلده امر واحددر وامر واحد کندی حقیقتندن متغیر اولمق ممکن دکلدر پس اول جوهرده هر نقدر صورت ظاهر اولورسه جمله‌سی عارضدر شویله که هر زمان فردده

رسول الله صلی الله علیه وسلمك موت حالنده مقاسات شدایده ایتدکلرینك سری بو مقامدن فهم اولنه معه

استحاله ایتمکده درز یرا الله تعالی علی الدوام ایجاد وامثال اوزرینه در وهو الخلاق العلیم صورت عبارتده وارد اولان کلام الهی دخی بوکا قیاس اولنه یعنی کلام ازلینک السنهٔ مختلفه اوزرینه ورودی فی الحقیقة امر واحد اولدیغن منافی دکلدر مثلا قرآن کلام اللهدر که ذات حقله قائم برصفتدر وغیر مخلو قدر بو معنایه کوره کسوت عربیه‌دن معرا وسائر قیوددن مبرادر لباس عربی ایله ملبوس اولدیغی تنزلاته کوره‌در تاکه بو عالمده نظمنی اخذ ومعناسنی فهم ایتمک آسان اوله وکلام حقی حرف وصوتله استماع ایتمک جبرائیلی صورت دحیه ده مشاهده کبیدر وجبرائلک رب العالمین دن سماعی وکذلک رسول اللهک لیلهٔ معراجده سماعی وکذلک موسی نک طورده سماعی رسول اللهک جبرائیلی کندی صورت خاصه سنده رؤیت کبیدر فاعرف جدا فانه مما ینفعک قطعا * جواب * بوراده خطاب معناسنه درخطاب اوزرینه اختیاری صوابه توافق ایچوندر صواب خطانک ضدیدر ثواب عقابک مقابلی اولدیغی کبی (معنای بیت) بودر که اول مکاشف ومعاین که حقدن دخی خطاب بوله ووجه خاصدن حقه توجه تامی اوله هرنه امر ایدرسه عین صواب ونه یول کوسترسه محض ارشاد اولور زیرا حق تعالینک کندی ذاتنده سهو وخطا جائز اولمیجق اندن خبردار اولان اهل حقده دخی جاری دکلدر * وکذلک وحی وخطاب ارسال رسول ایله اولسه دخی خطا یوقدر زیرا سفیر وحی اولان ملک خطادن محفوظدر والاعتماد قالمز انکیچون قرآنده جبریل امانت ایله وصف اولنوب امین دینلدی وجملهٔ ملائکه حقنده کلور (لایعصون الله ماامرهم ویفعلون مایؤمرون) وکمل بشر وملائکه نک سهو وخطا شأنندن اولمق صدورینی مستلزم دکلدر زیرا حضور دائم مانع ومزاحمدر نتکم صاعٔک صوم دائما خاطرنده اولسه مفسداتدن بری اولور (سؤال اولنورسه که سهو وخطا بشرک شاننددن اولمق ملکک دخی اولمغی مستلزم دکلدر (جواب بودر که عدم عصیان ایله ممدوح اولمق شاننددن اولمغی مقتضیدر زیرا اکر انسان واکر ملک شانلرندن اولمیان نسنه‌نک نفیله مدح اولنمزلر فاعرف

﴿ آنکه جان بخشد اکر بکشد رواست ﴾

﴿ نائبست ودست اودست خداست ﴾

* دست * بوراده یا تصرف معناسنه در ویا تخییل طریقیله در زیرا الله تعالی جارحهٔ انسانیه دن منزهدر یعنی خدا لفظی برمتصر فدن استعارهٔ بالکنایه ودست لفظی استعارهٔ تخییلیه در که انکله دسته مشابه اولان صورت مخترعه مراد اولنمشدر مع هذا حق تعالی حقنده دست ایراد اولنمق دست خلقه اجتماعی سببیله مشاکلدر تخییلیه یه حسن زائد ایراث ایدر وبو مقامده لطائف غریبه واردر که روح البیان تفسیرنده سورهٔ فحده مسطوردر (معنای بیت) بودر که اول کسنه که جان بخش ایلیه ونفخ روح وافاضهٔ حیاته باذن الله تعالی قادر اوله حضرت عیسی وامثالی کبی اکر قتل وهدم بنا ایدرسه روا وسزادر زیرا سر حیات ایله محقق اولمغله ایکیسیده الندن کلور نته کم ابو یزید بسطامی قدس سره نملهٔ مرده یه نفخ ایدوب احیا ایتمش وفیض نفسیله حیات نو بخش ایلشدر سائرلر دخی بوکا قیاس اولنه وبو مقوله جمله دن فانی وحقله باقی اولوب جان بخش ایتمکه قادر اولان کسنه نائب حق وخلیفهٔ کبریادر وانک الی حق الیدر وتصرفی تصرف خدای ازلیدر زیرا نائب منوب عنهک سریله متحقق وخلیفه مستخلف عنهک صورتیله قائمدر انکچون کمال اتحاد ونهایت اتفاقی بیانده انک الی همان بنم الدر دیرلر وبو اطلاقه اشارت ایدوب قرآنده کلور (من یطع الرسول فقد اطاع الله) وبر محلده دخی کلور (ومارمیت اذرمیت ولکن الله رمی) وبر موضعده دخی کلور (ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله یدالله فوق ایدیهم) یعنی تحت الشجره ده واقع اولان بیعت الرضوانده ید رسول الله یداللهدر که ایدیٔ اصحابك فوقنده در الحاصل عادت عرب اوزرینه بطریق اخذ الید واقع اولان مبایعه ده اصحابك اللری اوزرنده اولان ال صورتا رسول اللهك وحقیقتده اللهکدر زیرا رسول الله ذات وصفات وافعالنی حقده افنا ایتمشدر وحدیث شده کلور (الحجر الاسود یمین الله فی ارضه فمن لم یدرك بیعة رسول الله فمسح الحجر فقد بایع الله ورسوله) وبر روایتده کلور (الرکن یمین الله فی الارض یصافح بها عباده کما یصافح احدکم اخاه) کما فی المقاصد الحسنة للسخاوی بوندن حجر اسودی تقبیل ایتمك یمین رسول اللهی تقبیلك صورتی ویمین رسول اللهی تقبیل ایتمك یمین اللهی تقبیلك سریدر زیرا کعبه ذات احدیه صورتیدر ذات احدیه ایسه رسول اللهه جمیع اسما وصفاتیله

تجلی ایلمشدر پس اول نسنه که صورت حقدر حقیقتده صورت رسول اللهدر حج ایتمك وخصوصا تقبیل حجر شاهد توحید اولمغله بحسب الظاهر حجر یمین یرنه وضع اولندی حقیقتی ایسه یمین رسول اللهدر پس خارجده شهادت توحیدده تقبیل حجر وحقیقتده یمین مدار اولدی ولکن رسول الله موطن دنیادن انتقال اتمکله یمینك سری ورثهٔ کملك ایدانه انتقال ایلدی بو معنایه یمین رسول حالا بین الناس باقیدر الحاصل وارث اکملك یمینی تقبیل ایتمك رسول اللهك یمینی تقبیل وانك یمینی تقبیل یداللهی تقبیلك عینیدر پس یمین وارثی تقبیل ایتمك بالواسطه یمین اللهی تقبیل حکمنده اولدی زیرا سلسله انده نهایت بولدی وبوسر جمعدن خبردار اولان یمین رسول الله ایله یمین وارث اکملی فرق اتمیوب بیعة الرضوان تحتنده داخل اولمق لازم کلدی فیاربح المرزوق ویاخیبة المحروم (لمحرره) * نیجه برشاهراه کعبه یه کت * داخل بیعت اولمغه سعی ایت * بوله کور طورمه مرشد ناطق * اوله کور صامت اولاندن ساکت * وذکر اولنان تقریردن مقام حبیب ایله مقام خلیلك میانده فرق عظیم ظاهر اولدی زیرا کعبه حقیقتده مقام حبیبه ناظردر انکیچون مقام ابراهیم مقابله سنده باشقه محمد وضع اولندی پس مقام ابراهیم ایله کعبه نك صورتده فرقی نقدر ایسه مقام خلیل ایله مقام حبیبك حقیقتده فرقی دخی اوقدردر بوندن ظاهر اولدیکه حضرت ابراهیم کعبهٔ بناء اتمده رسول اللهه خدمت اتمش اولدی ومن وجه متبوع اولدیغی رسول اللهه تابع وانك امتندن اولمغی منافی اولمدی فاعرف جدا *

همچو اسمعیل پیشش سر بنه
شاد و خندان پیش تیغش جان بده

* اسمعیل * حضرت ابراهیمك علیهما السلام فرزند دلبندلریدر که ابو العرب درلر تکم برادری فروغ تنور وزنی اورزه ابو العجم در اسمعیل لفظ عبرانیدر معناسی مطیع الله در نتکم اسحاقك معناسی انسان مذکور ایله ضحاك دیمکدر ومعالم التنزیلده کلور که حضرت ابراهیم ولد خصوصنده دعا ایدوب اسمع یا ایل دیردی ایل کسرله الله معناسنه در اسماعیل دنیایه کلدکده انکله تسمیه اولندی * پیشش * ضمیری بیت سابقده انکه لفظنك مشار الیهنه راجعدر * خندان * کلیجی معناسه در کوکل شاد

اولمه نك اوازمندندر *تیغ* ناملی كركك بچاق وكركك قلیج اولسون ودقایقده كلوركه تیغ مطلقا تیز وكسكین نسنه در دمردن اولسون غیریدن اولسون اصلی تیزدر زاغینه تبدیل اولنمشدر شمشیر خصوصله قلیجه دیرلر اما خنجرك اوآلت معروفه یه اختصاصی بوقدر بیوك بچاغه ده خنجر دیرلر (معنای بیت) بودركه حضرت اسمعیل حضرت ابراهیمك علیهما السلام بچاغنه تسلیم اولوب اوكنمه باش قودیغی كبی نتكم قرآنده كلور (فلما اسلما وتله للجبین) سن دخی جان بخش ایتمكه قادر اولان اهل وحیك ونائب حقك حضورنده باش قوواكا منقاد اول شاد وخندان انك قلیجی وبچاغی اوكنده جان ویر یعنی جان ویردكك كراهت طریقیله اولمسونكه جهلدن ونقصاندن ناشیدر بلكه طوع ورضا طریقیله اولسونكه معرفتدن وكمالدن حاصلدر نتكم قصهٔ ذبح اسمعیله عرض اولندقده بیوردی (یا ابت افعل ما تؤمر ستجدنی ان شاء الله من الصابرین) ولكن صبر ایله تعبیر اتدیكی پدری انك حقنده جزع ملاحظه سیله در نتكم (انی اری فی المنام انی اذبحك) دیو تمهید اتدیكی اكادالدر زیرا بو مقوله امر عظیم محل جزع در والا اسمعیل اول بلادن متلذذ ایدی وبلكه مشاهدهٔ حقله لذت والمدن دخی منسلخ ایدی نتكم رابعهٔ عدویه رحمها الله مقالاتنده كلور (لیس بصادق فی دعواه لم ینس الضرب فی مشاهدة مولاه) الحاصل بو مقوله فدای جان وبذل وجود ایدن كمسنه تسلیم اولدیغی انسان كامل یوزندن تازه جان بولور اسمعیل علیه السلام (وفدیناه بذبح عظیم) وفقنجه حیات نو وفدای عظیم بولدیغی كبی پس نیچون الم چكر وترددایلر ومضطرب اولور بو بلانك كه غایتی ولاوبرفنانك كه نهایتی بقا اوله عاقل اولان انك جامندن مست وزجاجه كبی بالكلیه شكست اولور (لمحرره) بلای حق ولادر اكاریسك * فنا اولادرر سوز اكاریسك * وجودن خاكله یكسان ایدن ار * بولور اكسیر اعظم ای برادر * شو كیم جان قیدنه دوشدی بلادن * ابد قورتلمیسر ابتلادن *

﴿ تا ابد نجانت خندان تا ابد ﴾

﴿ همچو جان پاك احمد با احد ﴾

جانت لفظنده نون وزن ایچون ساكن تلفظ اولنور *ابد* ازلك مقابلیدر سرمد ایكیسنی جامعدر *احمد* رسول الله صلی الله علیه وسلمك كتب

قديمه ده اولان اسم شريفلريدر انكيچون حضرت موسى عليه السلام
(اللهم اجعلنى من امة احمد) ديدى وعيسى عليه السلام تبشير ايدوب
(يأتى من بعدى اسمه احمد) بيوردى وحديثده كلوركه بنم عندالله
اون عدد اسمم واردر اول اسمانك برى محمد ورى احمددر بوندن معلوم
اولوركه بو اسمانك جله سيله تسميه حقيقتده الله تعالى يه مضافدر احمد
زياده حامد وزياده محمود معنالرينه كلور وبعض كبار بيورمشلردركه
تكررحمدى حسبيله محمد ولواء الحمدى حامل اولمق جهتيله احمد تسميه
اولنمشدر*احد*وواحد وحدتدن مشتقدر وحدت انفراد ديمكدر احد
اصلنده وحددركه صفة مشبهه در وحيد ومنفرد معناسنه واوى همزه يه
قلب اولنمشدر على خلاف القياس احد ذاتنده وواحد صفاتنده مشاركى
اولميانه ديرلر يوم الاحد ديدكلرى ايكى معنادن برينه محمولدر يااول ديمكدر
زيرا ايامدن ابتداء خلق اولنان كوندرو يايوم الله ديمكدر احده اضافتى اول
مخلوقات اولمق سببيله در انكيچون ثانى ايجاد اولندقده اثنين دنلدى
زيرا يوم احدك ثانى سيدر وعلى هذا نتكم تفسير مناسبتنده مسطوردر
(معناى بيت) بودر كه تاسنك جانك ابدى خندان قاله وغم وعبوست
يوزنى كورميه جان پاك احمد صلى الله عليه وسلم ذاتنده فرديكتا اولان
الله تعالى نك وصال تاميله ابدى شاد اولديغى وخندان قالديغى كبى
جان احمد ايله تمثيل ايلدى زيرا مخاطبك متبوعيدر وتابع كالده متبوعه
تابعدر انكيچون رسول الله صلى الله عليه وسلم مرتبهٔ محبوبيتله سرافراز
اولديغى كبى امت مرحومه نك اكاملى دخى سائر اولياء امم دن انكله ممتاز
اولديلر الحاصل فناء كلى بولنلرك جانى غم وجود دن خلاص اولوب
وجودى باقى ايله قالورلر وحيات باقيه ايله ابدى شن اولورلر نتكم حضرت
هدايى قدس سره كلاتنده كلور * كچوب صحراى عالمدن * كذر قيل
عرش اعظمدن * خلاص اول دردله غمدن * دكل ياهو ويامن هو*
مقصود حجب ظلمانيه ونورانيه دن كذر ايتمرلكه غم دلدن خلاص اولمق
ومقام هويته وصولله اختصاص بولمق ممكن اولمديغى بياندرچون معنى
حاصل اوله خلق صورتنده حق ظهور ايدر نتكم ابويزيد بسطامى قدس
سره بيورمشلردركه اوتوز يلدر كه بن حقله مكالمه ايدرم خلق ايسه
بنى كنديلريله مكالمه ايدر قياس ايلر وبو معنى جان پاكا بى زيدك هويت حقه

ساغ الله

آتصالندر بعدذا بو بيتده احد ايله احمدى جمعده حكمت بودركه
احمدك احددن امتيازى ميم امكانى ايله‌در انكيچون احمد ده وجوب
وجوددن ماعدا صفات موجوددر ولكن فى الحقيقه تنصيف دائره
ايدن خط فاصل متوهم اولديغى كبى ميم امكانى دخى متوهمدر زيرا
حقيقت وجودده شركت يوقدر انكيچون قرآنده كلور (ليغفرلك الله
ماتقدم من ذنبك وماتأخر) يعنى ذنبله مراد ذنب وجوددركه شركت
وجوددن عبارتدر ماتقدمى وجود روحانى وما تأخرى وجود جسمانيدر
مغفرتدن مراد اول شركت واثنينيت متوهمه‌يى نور وحدت ايله ستر
وتغطيه دروبو وحدتك ظهورنده ميم امكانينك حكمى قالماز اكرچه كه
امكان ابدى وباقيدر زيرا مرآتدر نتكم بالاده تحقيقى كذر ايتمشدر
ولطائف معانيدندركه نظم عرفيده كلور *ازاحمد احدبك ميم فرقست*
همه عالم درويك ميم غرقست* يعنى احمدك ميم متوهمى طى اولنسه احد
قالور آنكيچون ديرلركه احمد جمعا وفرقا مظهر حقدر وبوسببدن
انسانك بقاسنه قائل اولمشلردر زيرا عينا هالك وعلما ثابتدر واحد
صورت ومعناله نائب حق اولمغله حقك جميع اشياده مفصلا تجلى
ايلين اسماسى انك ميننده اجمالا مندرجدر زيرا اسما وصفاتك ظهورى
ميم امكانينك حكميله درذات من حيث هى جميع نسب واضافاتدن
عرى وقيود وعلايقدن بريدر وبواندراج سببيله احمدك علمى جميع
آحادك علوم واحوال واحكامنى محيطدر آنكيچون قرآنده كلور
(انا ارسلناك شاهدا) مقصود تقدم كليتى حسبيله موجودات متأخره
واشياء جزئيه‌يى مشاهده ومعاينه ايتدكلرينى بياندر آنكيچون حديثده
كاور (علمت ماكان وماسيكون) وبواحاطه سائر افرادده يوقدر (لمحرره)
جان احمد اولوب احدايله بر* مظهر اولدى صفاتنه بربر* نجب صورت
زيبادركيم * صورتندن كورندى چهره سر *

عاشقان جام فرح آنكه كشند
كه بدست خويش خوبا نشان كشند

جام قدحدر طولى اولسون بوش اولسون وصرچه اولسون غيرى
اولسون جام جم ديدكلرى مشهور قدحدركه حكما آنى احوال مملكتى
مطالعه ايچون جم نام پادشاهه دوزمشلردر*فرح*لذت عاجله ايله صدرك

انشراحنه دیرلر اکثریا لذات بدنیهٔ دنیه یه ده مستعملدر * کشند * اولکیسی
فتحله کشیدندن وایکنجیسی ضمله کشتن دن مشتقدر * شان * ضمیر جمع
غائبدر عاشقانه راجعدر شانك ایشاندن فرقی بودرکه شان ضمیر
متصلدر یعنی کلمه آخرنه لاحق اولان شینك وایشان ضمیر منفصل اولان
اونك جمعیدر (معنای بیت) بودرکه عاشقلر جام فرح وقدح سروری
اول وقت چکرلر ونوش ایدرلرکه خوبلری انلری کندی اللریله قتل
ایدەلر ویاخود کندی محبوبلری اللریله قتل اولنەلر زیرا بر عاشقی که
معشوق قتل ایده آنك دیتی اول معشوق اولور نتکم حدیث قدسیده
کلور (من قتلته فانادیته) عاشقکده مقصودی معشوقه وصولدر پس
جان ویرنه جانان اله کرمك نه نعمت عظمی ونه منت کبریدر وبو معنی
حاصل اولمسه عاشق غمدن خلاص اولمز زیرا فراقده قالور پس عاشقلر
سوەسوە محبوب الندە فنا بولورلر ووصال جانانی بیع جانله صاتون
الورلر والا غمده قالورلر وبلکه حاللری مجرد دعوی اولوب دروغ
اهلی زمرەسنه داخل اولورلر انکیچون کلستانده کلور * ای مرغ سحر
عشق ز پروانه بیاموز * یعنی مقتضای عشق پروانه واریانوب کل اولمق
ووجود قیدنده اولمیوب فناء کلی بولمقدر پروانه مجرد شمعك چورسنده
دوران وشعلەسی اطرافنده طیران ایتمکله پروانه لکنده صادق اولدیغی
کبی پروانهٔ دل دخی شمع جمال حقیقی ایله بویلەدر (لمحرره) قارر سك
اکر وجودکی * اوله کور یوقلغله صاغ واسن * نقدر زشت ایسه ده
روی بلا * عشقه باقنجه کلور مستحسن * محکیدرکه حلاجی قدس سره
واقعه ده سر بریده وقدح دردست کوردکلرنده سرندن سؤال ایتدیلر
جوابنده سردن کچنجه جام معنی نوش اولنمز مراد ظفر بولنمز دیدی

شاه آن خون از پی شهوت نکرد
تو رها کن بد کمانی ونبرد

* شهوت * اصلنده نفسك کندی مرادنه میل ایتمسیدر درصکره لذتده
استعمال اولندی * رها کن * امردر رها کردن دن مشتقدر صالی ویرمك
معناسنه * نبرد * فتحله جنکدر کاه اولور که باء موحدەیی واوه تبدیل
ایدوب نورد دیرلر حرف بانك واوه تبدیلی فارسیده شایعدر نبردك
اصلی نابرددر الفی تخفیفا حذف اولنمشدر واوله ناورد دخی دیرلر

(معنای بیت) بودر که پادشاه وکذلك حکیم اول قاتل یعنی زرکری
قتلی شهوتدن اوتوری ایلمدی یعنی هوای نفس وحظ طبیعت ایچون
دکل ایدی بلکه غرض صحیحه مبنی ایدی سن بوخصوصده سوء ظن
وجنك وجدلی صالی ویر وترك ایله یعنی عقل قاصره اویوب زرکری
بی کناه قتل ایتدی دیمه زیرا عقل قاصر بومقوله امور خفیه نك سرینی
ادراکدن عاجزدر پس اکرسن مؤمن طریقت ایسك تسلیم اوزرینه اول
واعتراض ایلمه واکر واصل حقیقت ایسك سکا خود نصیحته حاجت
یوقدر زیرا سری معلوم در عارفلر دیمشلردر که سوء ظن اهلی یانده
نیك اولان نسنه بد وحسن ظن اهلی قاتنده بد اولان نسنه نیك اولور
یعنی سوء ظن وحسن ظنك تأثیر واردر نتکم محکیدرکه شیاطین
وعفاریت حضرت سلیمان علیه السلامی فتنه یه ایقاع ایچون زمرد
اخضر ایله برزمین دوشیوب حصباسنی لؤلؤ وجوهردن ایتدیلر
حضرت سلیمان مطلع اولدقده مواهب حقدن اولمغه حمل ایدوب
شکرا سجده ایلدی پس بوحسن ظن سببیله حق تعالی اول زمینی اکا
ابقا ایدوب ارض مقدسه قلدی سوء ظن دخی بوکا قیاس اولنه مثلا
برکسه ملك ایچون شیطاندر دیو سوء ظن ایلسه اول ملکك ارشاد
والهامیله منتفع اولماز ارباب انکارك کلمات اهل حقیقتدن عدم
انتفاع واسرار افعال ارباب دله دخول ایده مدکلری ذکر اولنان
معنایه مبنیدر پس سوء ظن وقیاس نفس ایتمك زیاده منکر نسنه در
بونده اشارت واردر که هوای نفس ازاله ایتمك شهوته مبنی دکلدر بلکه
قطع شهوت ایچوندر وقطع شهوت اکرچه که شهواتدندر اما شهوات
ممدوحه دندر پس اصلاح وجوده دائر اولان اغراضك جمله سی
صحیحدر اکرچه که اهل غرض اولنلر اصلاح وجودی عبثه حمل ایدرلر
وتسلیك صددنده اولنلری هزل ایتمك یوانه کیدرلر نتکم کفار
قریش اهل اسلامك ریاضت وپرهیز وطاعت حق ومتابعت رسول
ایله قیاملرینه باقوب شونلر وجودلرنه قوری زحمت ویررلر زیرا تحتنده
اصلا فائده یوقدر دیرلردی پس کفار صوریه انکار ایتمك حسبیله
عوام مؤمنینك حاللرنی استحقار ایتدکلری کفار معنوی دخی امور معنویه یی
عدم ادراك سببیله خواص مؤمنینك شانلرینی ازدراء واستقباح ایلدیلر

لاجرم ایکی طائفه دخی شربت حرمان ایچدیلر ودنیادن خسارت وخذلانله کوچدیلر وبونلرك حقنده قرآنده کلور (ما یجادل فی آیات الله الا الذین کفروا) پس کفار شریعت قرآن رسمینك آیاتنده مجادله ایلدیلر انکیچون جداللری رسمی اولدی وبونلره کفار رسوم دیدکاری کبی کفار حقایق دخی دیدیلر وکفار حقیقت قرآن حقیقینك آیاتنده مجادله قلدیلر انکیچون جداللری حقیقی اولدی وبونلره کفار حقایق دیدیلر فقط ومؤمن حقیقی اولمغه کفر وجدالی مطلقا ترك ایتمك لازمدر (لمحرره) ایمه کمال اهلنه سن بد کمان * اولمیه سن اکر یلك ایله کمان *

* تو کمان بردی که کرد آلودکی *

* در صفا غش کی هلد پالوده کی *

آلوده بولاشقدر کاف هاء رسمیدن بدل و یاء مصدریه در *صفا* اصلنده برنسه‌نك شوبدن خلوصیدر کاه اولور که اصلنده بی شوب اولانه دخی استعمال اولنور نتکم قرآنده کلور (من عسل مصفی) زیرا عسل جنت صفوت اصلیه اوزرینه در دنیا کبی شمع وفضلات نحل دن تصفیه یه محتاج دکلدر * غش * کسرله صفانك ضدیدر یعنی برنسنه صافی اولمیوب قارشق اولمقدر نتکم درهم مغشوش دیرلر کمشی باقر ایله مخلوط اولسه وفتحله امحاض نصح ایتمك و یاخود اضمار ایتدیکی نسنه نك خلافن اظهار اتمکدر نتکم حدیثده کلور (من غشنا فلیس منا) وکاه اولور که قافیه رعایتیچون مکسور مفتوح اوقنور نتکم دیوان حافظده کلور* خوش بود کر محك تجربه آید بمیان * تاسیه روی شود هر که دروغش باشد * هلد * کسرله مضارعدر هلیدن صالی ویرمك وترك ایتمك معناسنه در *پالوده* مصفی نسنه در یعنی سوزلمش معروف طعامه پالوده دیدکاری صفوتی مشتمل اولمغه بناء در (معنای بیت) بودرکه سن کمان ایلدك وسوءظن ایلدك که پادشاه وکذلك حکیم اول زرکری قتل ایتمکله آلوده‌لك ایلدی (یعنی انده اغراض نفسانیه وصفات ردیه بولاشغی اولمغله ایدی بوایسه بویله دکلدر زیرا صفاده پالوده‌لك غشی نیچون قور یعنی برنسنه نك زیاده سوزلمش اولمسی صفوتنده قاریشقلق قومز زیرا کمال اوزرنه سوزلمك واردرکه انده کدورته متعلق اثر قالمیه پس سوزلمش نسنه‌نك صفاسنده غش مقوله سی اولمد یغی کبی پادشاه

وحکمیٔن دخی صفوت نهـاد لرنده کدورت طبع ونفس یوغیدی زیرا
طبعی شـهوات بدنیه دن تنقیـه ونفسی کدورات بشریه دن تصفیه
ایتمشلردی پس بویله متقی طبع ومصفی نفسی اولاندن قاریشق ایش
صـادر اولمـاز والا ارباب شهوت واصحاب هوی ایله برابر اولمق لازم
کلور بلکه قاریشقلق اصـلاح وجوده موفق اولمیلردن کلور زیرا
فطرتی تبدیل ومزاج اولی تغییر ایلمشلردر وسـائر بقیهٔ وجود اهلی دخی
بوکا قیاس اولنه (بونده اشارت واردرکه قیاس نفس ایتمك جائزدکلدر
زیرا پاك ایله ناپاك نچون برابر اولور پس پاکان طریقت واعیان حقیقتك
امورنه اعتراض ایتمـك ناپاکلکدن وانلره سوء ظن ایتمك کمال جهلدن
ناشیدر والعیـاذ بالله تعالی بو معنایه اشـارت ایدوب بوستانده کلور *
ولی اهل صورت کجا پی برند * که ارباب معنی بملکی درند * وفضولی
شعرنده کلور * نه بلسون بحر حالن اولکه منزلکاهی سـاحلدر *

* بهر آنست این ریاضت وین جفا *
* تا برآرد کوره از نقره جفـا *

ریاضت نفسی اوصاف ردیه وشهوات طبیعیه دن تهذیب وتخلیصه
دیرلر معنـای اصلیسنده کثرت ملحوظدر زیرا صولی یره روضه دیرلر
وبروادی نك صویی کثیر اولسـه استراض الوادی دینلور پس ریاضت
نفسی وبدنی کثرت استعمالدر تاکه سلاست ومهارت قبول ایلیه وحرون
حیوان تعلیم ایدنه رائض دیرلر نتکم نفحی نظمنده کلور * پهلوان کرمی
سفره کش خلق جهان * قهرمان غضبی رائض یکران فلك * جفـا * فتح
ومدله وکاه مقصور دخی اولور جفوت یعنی شدت وغلظتدر * وخلاف
بر ونقیض صله ده دخی مستعملدر واجفا افعـال بابنـدن حیوانه تعب
وزحمت ویرمك واکل ورعینه مانع اولمقدر مقصود طـالب حقك نفسه
اصلاحیچون ویردیکی زحمت وچکدیردیکی مشقتدر نتکیم حضرت هدای
قدس سره کلماتنده کلور * نفسه جفا ایسه بتر بر لطف ایله ایشم بتر * جفای
ریاضت اوزرنه عطف واشـارتی تکریردن فهم اولنورکه ریاضت طبعه
وجفـا نفسه کوره در زیرا ارباب طریقت ارا سنده شـایع اولان طبعی
ریاضتله ونفسی مجاهـده ایله اصلاحدر ریاضت تقلیل طعام وامثالی
ایله ومجـاهـدهٔ سـائر مخالفاتله درکه جمله سی حدت وغلظتدن خالی

ریاضت ومجاهده وفرقلری

دكلدر * كوره * كاف عربينك ضميله دميرجيلرك چاموردن يابدقلرى اوجاق مجمره كبى عربيدر * نقره * ضمه عربيدر التوندن وكمشدن اريمش قطعه معناسنه * جفا * ضمله عربيدر صواوزرنده وغليان ابلين چوملك اطرافنده اولان كوپك زبدوكف كبى وچور چوب وضايع وباطل اولمق تشكيم قرآنده كلور (فاما الزبد فيذهب جفاء) يعنى روى آبك كنى وبالاء فازك خبثى مطروح وساقط اولديغى حالده ذاهب اولور (معناى بيت) بودركه بورياضت وبوجفاندن اوتور يدركه تاكه اوچاق يعنى اوجاقده ينسان آتش كمشدن غشى وبرامز شوب ومربجى يوقارى كتوره يعنى قالدوره وازاله ايده وجوهرنى كدورات خاك وسائر اجزاء ارضيه وعوارض خارجيه دن تطهير ايليه الحاصل قيومجى وامثالى كوره ده ايقاد نارونقره يى اذابه ده مقاسات شدائد ايتدكلرى اول نقره يى تطهير وجسدى تنقيه ايچوندر پس نفس وطبعى دخى رياضت ومجاهده آتشنده جوهر واركداخته ايتمه دن مراد وبوخصوصنده چكلن زحمت ومشقت اثرى اوصاف رديه واخلاق ذميمه دن تصفيه وبلكه بوبهانيله دل زنكار خورده يى غبار هوى وكدورت ماسوادن بالكليه تجليه در وچونكه اهل الله اغراض نفسانيه دن مصفى اولمش وامراض قلبيه دن برائت بولمشلردر لاجرم كفتار وكرد ارلرى حقده مضاف وحركات وسكونلرنده مسلم ومعارفلردر (بناء على هذا پادشاه مذكور وحكيم مسطوره بو بابده مؤاخذه يوق واعتراض صددنده اولنلره غائله پك چوقدر (لمحرره) اولسه آدم جهانده حقانى * بى غرضدر دوكرسه ده قانى * بعد ذا آتشده اذابه وتطهير محسوس ومشاهد وتأثيرده سائردن اشد اولمغله حال سالك انكله تمثيل اولندى تكيم بعض كبار بيورمشلردركه (البلاء للولاء كالنار للذهب) يعنى سيم وزر اعلى الاجساد اولوب تنقيه وتطهيرلرى آتشده اذابه منوط وموقوف اولمغله قواى باطنه نك اقواسى ومعدن وجودك التون كبى خاص الخاصى اولان قلب انسان دخى اكا مماثل اولدى (وبوندن فهم اولنور كه بوموطن دنياده ذكر اولنان نار مجاهدات ايله جوهر وجود تطهير وتزكيه اولنمسه نشأه اخرويه ده نار الله الكبرى ايله تطهيرى لازم كلور عصاتك دوزخه دخولى بومعنا دندر والاپاك اولنلر ناردن دور وچوب

جفاسله ممسوس اولمدن مهجورلر در زیرا حاصل تحصیلدر که عشـدر تعالی الله عن ذلك * غم مردن نبود جان غم افروختهرا * نیست ازبرق خطر مزرعهٔ سوختهرا *

* بهرآنست امتحان نیك وبد *
* تابجوشد برسر آرد زرزبد *

امتحان تجربه ایتمکدر ابتلا کبی یعنی برنسنهنك جودت ورداءتنی معرفت وباحال مجهولنی تعریف واظهار ایچون معامله در اولکیسی مخلوقه کوره در نتکم کاور * بابام تابرنبابدبسی * نشایدر سیدن بغورکسی * وایکنجسی خالقه کوره در زیرا علام الغیوب فی نفس الامر امتحان ایتمدن بریدر *جوشیدن* قاینامقدر *زبد* فتحتین ایله عربیدر فارسیده کف وترکیده کوپك دیرلر که صو اوزرنده وغلیان ایدن جوملك اطرافنده اولور وکیر وپاس وسلندی معنا سنه دخی کاور ودکز کوپکنه دخی زبد البحر دیرلر قاینغه زبد دیدکاری ضمله اونده اکا مشابهتدن اوتوریدر زباددخی بوکاقیاس اولنه زباد رطیبدر که کربهٔ بابانینك قوریغی آلتندن جمع اولنان وسخدر مشك زباد دیرلر مشهوردر نتکم نفعی نظمنده کاور نکهت خلقی معطر ایلسه کرعالمی * خاکله یکسان اولوردی قیمت مشك زباد * فقها واهل لغت زبادی طیب جمع اولنان حیوان صانمشلر در نتکم قاموسده مصرحدر فارجع (معنای بیت) بودر که ایوبی وکمی امتحان وتجربه ایتمك اندن اوتوریدر که تاکه التون آتشده قاینیوب کیروپاس وغشنی باشی اوزرینه کتوره ومایهٔ کدورتی طرحله جوهرن تخلیص ایده بونده مظهری مضمر موضعنده وضع واردر زیرا برسر آرد اوزبد دیهجك یردروجهی بودر که آتشده قال طریقیله تخلیص جوهر ایتمك اکثری التون وکومشك شانندندر پس التون وکمشك آتشده امتحان اولنمغله بد اولان غشنی ازاله ونیك اولان جوهرنی ابقا ایتدیکی کبی سائر امتحانه صالح اولان اموردخی شانلرنه مناسب وجهله امتحان اولنوب تطهیر اولنورلر لکن بوصورتده نیك لفظی ازدواج طریقیله ذکر اولنمش اولور زیرا نیك اولان نسنهده امتحانه صالح زبدیوقدر مکرحالنی منکراولانه نسبتله صفوت جوهرنی اظهار ایچون اوله وجائزدرکه نیك وبدك معناسی نیك وبدله مخلوط معناسنه اوله بوصورتده نیك وبدك موصوفی

محذوف اولور كه حقيقتده زر دن عبارتدر بونده اشارت واردركه
(وعند الامتحان يكرم الرجل اويهان) حسبنجه امتحان بر نسنه‌نك
يا اكرام ويا اهانتندن سببدر يعنى دعوى محلنده نته‌كم پادشاهك زركرى
قتلى محك امتحان اولوب اقرار ويا انكار له هر كسك نقد حالى معلوم اولدى

❋ كر نبودي كارش الهام آله ❋

❋ او سكى بودى درانده نه شاه ❋

الهامك تفسيرى مرور ايتمشدر * سك * كلبدر ومعروف حيوانه سكسار
ديرلر كلب باشلى اولديغندن اوتورى وصفت غالبه‌سى افتراس اولنلره
كلب اطلاق اولنور اسد وذئب كبى نته‌كم رسول الله صلى الله عليه وسلم
ابو لهب اوغلى عتبه اوزرنه دعا ايدوب (اللهم سلط عليه كلبا من كلابك)
بيوردى صكره آنى ارض شامدن زرقاديد كارى موضعده ارسلان
پاره پاره ايلدى پس بو مقامده سك ايله ارسلان مراد اولنمق اظهردر *
زيرا بو تجيلقده كمالى واردر انكيچون تعريفنده حيوان مفترس ديرلر
زيرا نفاع ايله ضرارك ميانني تفرقه ايتز اكرچه كه خصوص اوزرينه
ارسلانه فارسيده شير وعربيده اسد ديرلر وبر مناسب دخى بودر كه
اسد سيد السباع اولديغى كبى پادشاه دخى سيد الاتباع در * درانده *
كسرله بر تجى معناسنه در پرده درديرلر فتحله وكسرله مستعملدر *
(معناى بيت) بودر كه اكراول پادشاهك ايشى الهام آلهى اوزرينه مبنى
اولميايدى برتجى كلب اولوردى بو خسته شاه اولمازدى انكيچون ايام
خلفادن صكره اولان دولت وسلطنه ملك عضوض دنلمشدر *
زيرا اربابى ظلم غالبلرى سببيله خلقى عض ايدرلر وكلب صفت اولورلر
بونده پادشاهى ظلمى تقديرى كلبه وزركرى انك فريسه‌سنه تشبيه
واردر الحاصل پادشاه اهل الهام اولمغله زركرى قتلى بحق اولدى
والا اول دخى مفترسلر سيرتيله متصف اولوب پادشاهلق انك صورتنه
منحصر اولور وقيامتده صفت غالبه‌سى اوزرينه كلوردى بو مقوله سلطان
عالدن ايسه اويله امر سافل صادر اولمق بعيددر * بوندن فهم اولنور كه
بواطن شرعدن بى خبر اولان كمسنه ظواهر شرعى محافظه ايتمك
كركدر تا كه هتك حرمت ايله كلب كبى عضوض اولميه نته‌كم
اشغده روشن اولسه كركدر * وبونده روح ايله نفسك حالنه اشارت

واردر یعنی روحدن من حیث هوحقه مخالف نسنه صادر اولمز بلکه ظاهری فساد اوزرنه ایسه باطنی صلاح اوزرنه در نفس ایسه کلب مقوله سیدرکه ظاهری و باطنی فساددن خالی دکلدر انکیچون طریق ریاضت ومجاهده یه سلوك لازمدرکه تاکه نفس وقواسی منکسر اولوب روحه وقواسنه تبعیت کوسترهنتکم دیمشلردر (اجع کلبك یتبعك)

پاك بود ازشهوت وحرص وهوی

نیك کرداولیك نیك بد نما

حرص فرط الشره وفرط الاراده معناسنه در *بدنما* وصف ترکیبیدر بدکوستریجی و بدکوریجی معنالرنه (معنای بیت) بودرکه پادشاه شهوت وحرص وهوی ونفس وطبعك سائر اوصاف رزیله سندن پاك ایدی زرکری قتلنده ایواتیدی ولیکن بدکوستریجی ویابدکوریجی ایو یعنی نظرعامیه کوره بدونظر خاصه یه نسبتله نیك ایدی زیرا عامه بواطن اموری استکشافدن عاجز اولوب باطنی اصلاح اولان نسنه یی فساده حمل ایلرلر وخیرکثیردن محروم اولورلر نتکم برکمسه زبیب اسودی یعنی سیاه اوزمی سیاهلکندن اوتوری استکراه ایدوب اکل اتمسه باطننده اولان لذتندن محروم اولور واحوال عالمك اکثری بومعنی اوزرنه مبنیدر زیرا وجودده شر محض یوقدر انکیچون بیدك الخیر دنلدی ورجال اللهدن ملامیه نك حالی بوندن معلوم اولور مثلا نهار رمضانده افطار وغیریسی کبی محکیدرکه ابویزید بسطامی قدس سره تنفیرناس ایچون نهاررمضانده افطار ایلدی مطلع اولنلر بدلکه حمل ایدوب اندن تنفراتدیلر مع هذا جائز ایدیکه ابویزید اعدام طعامه مالك اولوب اندن حقیقت اکل صادر اولمیه زیرا اوصاف نفسانیه دن پاك اولان کمسنه دن امور طبیعه صادر اولمق بعیددر نتکم دیمشلردرکه (الفانی لایردالی اوصافه) ولکن تقلید عامی نك استحکامی اولماغله ازاجق بهانه ایله عقدلری چوزیلور واعتقادلری بوزیلور ورشتهٔ اقرارلری اوزیلور نتکم مثنویده کلور * خود چه باشد قوت تقلید عام * بعد ذاشهوت طبیعتك وحرص وهوی نفسك صفتلریدر وشهوت وغضب قرینلردر وحرص وبخل قرینلر اولدقلری کبی اولکیسی عناصر اربعه دن آتشله هوانك ازدواجندن وایکنجسی ترابله آبك

اجتماعندن تولد ایدر بونده مقصود پادشاهك اوصاف نفسدن بالکلیه پاك اولدیغن بياندر زيرا هوى جمله يى جامع اولمغله هوى دن پاك اولان سائر اوصافدن دخی پاك اولور وتصوف حقیقتده ذکر اولنان طهارتدن عبارتدر نتکم حضرت هدایی قدس سره بیورر * تصوف نفسنی پاك ایلمکدر * فنایله آنی خاك ایلمکدر * ذکر اولنان ایکی بیت مثنویده وصف حال پادشاه حسب حال حکیم آلهی در زیرا پادشاه حقیقتده حکیمك اشارتیله عاملدر بونده اشارت واردرکه مرشد کامل اولنلر اوصاف وجوددن پاك اولمشلردر پس جمله ایشلری حقانیدر بناء على هذا انلره اعتراض اتمك بروجهله درست دکلدر (لمحرره) اورمه دم اعتراضله زنهار * طوتمسون آینهٔ قلبکی پاس * چونکه واردرمیانده فاروق * ایتمه ارباب حالی قاله قیاس *

گر خضر در بحر کشتی راشکست

صددرستی درشکست خضرهست

خضرك ترجمه سی مروراتدی * شکست * اولکیسی ماضی وایکنجیسی مصدردر شکستن معناسنه نتکم مقابلی اولان درستی لفظی اکاقرینه در زیرا انده اولان یامصدریه در (معنای بیت) بودرکه اگر خضر دریاده درست اولان سفینه یی بلا سبب ظاهر شکست ایتدیسه انك اول شکستنده یوز یعنی چوق درستلك واردر یعنی صورتا شکست فاما حقیقتده درستدر زیرا مصلحتی متضمندر اجمال قصه بودرکه حضرت موسی وحضر علیهما السلام مجمع البحرین یعنی بحر فارس وبحرروملك ملتقاسنده متلاقی اولدقلرنده سفینه سوارکیدرکن حضرت خضر علیه السلام اول سفینه نك الواحندن بکی تخته قلع ایلدکده حضرت موسی بوخصوصده اکابطریق الاعتراض یاحضر اهل سفینه یی صویه اغراق ایتکمی دلرسن دیدی حضرت حضر مدافعه ایدوب بوسفینه ضعفامقوله سی برقاچ نفرکدروحالا برپادشاه واردرکه درست اولان سفینه لری غصب ایلر پس شکست ایتدم تاکه عیبلو اولوب اول ظالمك الندن خلاص اوله دیدی دیمشلردرکه اول پادشاهه ابن جلندی دیرلر برکافرایدیکه اندلس جزیره سنده قرطبه دیدکاری شهرده ساکن اولوردی ابتدادریاده ظهور ایدن فسادانك ظلمی ایدی نتکم ابتدا قرادبادی اولان شر وشور قابیلك هابیلی قتلی ایدی وبوتقریردن

فهم اولنور که حضرت موسی وحضرتك راكب اولـدقلری دریامغرب دریاسی ایدی نتکم بعضیلر ذاهب اولمشـلر در ومثلده کلور (اظلم من ابن الجلندی) وانسـان العیونده مسطور در که ابن جلندی حجاج ظالمك اجدادندندر که ارالرنده یتمش بطن واردر انکیچون دیمشلردر که (الولد سر ابیه معناه فیه مافیه) نتکم تحقیق کذراتمشدر و بونده اشارت واردر که غصبا مأخوذ اولـامق ایچون خرق سفینه ایتمك ظـاهرا احکام شرعدن دکلدر ولکن سفینه صاحبنه باطن شرعده مصلحت اولمغـله تجویز اولنمشدر تامعلوم اوله که مجتهد اولانه باطن شرعـده صلاحی فسادندن اکثر اولدیغن بلدیکی مادده ظـاهر شرعده جائز اولمین نسنه ایله حکم ایتمك جائز در زیرا بو مقوله ظاهره مخالف اولان نسنـه حقیقته موافقدر ولکن علتی خفیـه اولمغـله مجتهد دن غیریه او مادده حکم وتصرف جائز دکلدر و بوندن فهم اولنور که اصحاب سفینه اولان مساکین وراء پرده ده اولان آفتدن غافللر ایکن عنایت حقه مظهر اولوب انبیادن برنبی ایله اعانت وتدارك اولندیلر اولیا حالی دخی بوکا قیـاس اولنه زیرا بو امتك اولیاسی امم سـالفه نك انبیاسی کبیدر و بوندن فهم اولنـور که بعض اوقاتده نیجه ضعفانك مصـالحی نیجه اقویانك حالی اوزرینه ترجیح اولنور نتکم اصحـاب سفینـه حالی حال موسی اوزرینه تقدیم اولنـدی زیرا بو خصوصـده موسایه مضرت وار ایدیکه اعتراضی اسباب فراقدن ایدی و بوندن فهم اولنور که انسانه اول استعداد اندن صکره صحبت لازمدر زیرا مستعد اولمدقجه مشـاق صحبته تحمل ایده میوب اعتراضله تدنی وتنزل بولور بوایسه مقصودك قلبی ومرادك خلافیدر (لمحرره) درج دلده دلین کوهر پاك * اولور البت صدف کبی خاموش * کیم بلور حکمت مسکوت نذر * یامکر اوله دهانی چون کوش * فاعرف جدا

* وهم موسـی باهمه نوروهنر *

* شدازان محجوب تو بی پرمپر *

* وهم * برقوت جسمـانیه درکه سائر قوای جسمانیه اوزرینه حاکم وانلری مستخدمـدر نتکم قوت عقلیه سائر قوای عقلیـه یه حاکم وجمله سنی مستخدمدر ووهم عملدن نوعدر وقاموسـده کلور که وهم

خطرات قلبدندر و یامتردد فیه اولان نسنه نك طرفیندن مرجو حیدر
نوردن مراد ید بیضا وهنردن مراد سائر معجزات معدوده در پس
عامی خاص اوزرینه عطف قیلندن اولور ونور وهنری ایراد وجهده
لطافت واردر زیرا ید بیضا هنر مقوله سندن ایدی عیب قیلندن
دکل ایدی انکیچون حقنده من غیرسوء وارد اولدی آن بیت سابقده
مصراع ثانینك مضموننه اشارتدر *مبر* نهی حاضردر اوچمه دیمکدر
(معنای بیت) بودرکه موسی علیه السلامك قوت وهمیه سی بوقدر
ید بیضا وسائر معجزات قاهره ایله مؤیدایکن حضرتك شکستنده نیجه
درسنلك اولدیغندن محجوب اولدی یعنی انك حقیقتنی مکاشفه ایتمك نقد
وقتی ومبلغ علمی اولمایوب حضره وهمی مرتبه سیله معامله وبوجهتدن
فعلنه اعتراض ایلدی سن قناتسز اوچمه یعنی ظاهرده جانب مقصده
پروازه قنسات لازم اولدیغی کبی باطنده دخی سمت مقصوده وصوله
کشف صحیح بواق ووهمدن خلاص اولمق کرکدر زیرا موسی علیه
السلام کرچه بوقدر معجزات ایله مؤید ایدی فاما رسالته دائر امور
رسالت ایسه احوال ولایتدن دکلدر بلکه احوال ولایت امور رسالتك
ماعداسیدر پس برکسه ده معجزات وکرامات اولمق هرنسنه نك
حقیقتنه وصولی مستلزم دکلدر انکیچون اکامل اولیادن نیچه لرینه
بعض علوم زائده احسان اولنمشدر که انبیاده یوقدر ولکن بوندن ولی
نبیدن افضل اولمق لازم کلمز نتکم ندماء پادشاه مجرد قربتلریله خارجده
خدمت پادشاهیده اولان طبل وعلم اصحابندن من کل الوجوه افضل
اولمازلر پس موسانك محجوب اولدیغنك سببی بودرکه حضرتك اظهار
ایتدیکی نسنه امور ولایتدن ایدی امور رسالتدن دکل ایدی وامور
ولایت اکرچه که حقایق محضه اولدیغی جهتدن قابل تعلیم وتعلم
دکلدر زیرا لدنی صرفه درکه لسانه کلمز وسمعه کرمز ولکن لوازمی
جهتیله تعلم قابلدر انکیچون حضرت موسی حضره (هل اتبعك علی
ان تعلمن) دیدی بعدذا نفسده اوچ حجاب واردر (اولکسی حجاب
جسددرکه بوحجابی ازاله نفسك افعالنی افعال حقده افناله در
وبومرتبه مقام قلبه ناظردر (ایکنجیسی حجاب خیالدرکه بوحجابی ازاله
نفسك صفاتنی صفات حقده افناله در وبومرتبه مقام روحه ناظردر

نفسده کی حجابلر

(اوچنجیسی حجاب وهمدر که بو حجابی ازاله نفسك ذاتی حقده افناسیله در وبو مرتبه مقام سره ناظردر پس مولانا حضرتلری حال موسادن وهمله تعبیر ایلدی زیرا حضرتك اظهار ایتدیکی نکته ایله موسانك فهمی اراسنده دقیقهٔ جزئیه وار ایدیکه عالم لاهوته دائر مقام حقیقته ناظر ایدی اکر اول دقیقه منکشف اولایدی اعتراضه مجال قالمز وصحبت فراقه مبدل اولمزدی (سؤال اولنورسه که موسانك نبوتی متفق علیه وحضرتك مختلف فیه ونبوتی تقدیری اوزرینه موسی کبی صاحب الکتابه حضرتك حالی خفی اولمق نه وجهله در (جواب بودر که موسی علیه السلامك میزان وجودنده کفهٔ شریعت راجح ایدی اکرچه که سائر مراتبه دخی بالفعل واصل ایدی انکیچون شریعتدن غیریسنه التفات ایتمدی نتکم حضرتك میزان وجودنده کفهٔ حقیقت راجح ایدی اکرچه که بودخی سائر مراتبله بالفعل متحقق ایدی انکیچون حقیقتدن ناظر اولمدی پس موسی خلفادن حضرت عمر وحضر حضرت علی کبی اولدی وکذلك تابعیندن امام اعظم ابوحنیفه وشیخ الشیوخ حسن بصری صورتن بولدی پس جمیع انبیا واولیاء جمیع مراتبه واصللردر اکرچه که بری برلرینه نسبتله تفاوتلری واردر زیرا بعضیلرینه حاصل اولان مکاشفه قوی وبعضیلرینه متوسط وبعضیلرینه ضعیف دوشمشدر وبالاده دخی تفصیل اولنمشدر که بعض خواصك من وجه فاضلیتی من وجه مفضولیتی منافی دکلدر مع هذا علوم آلهیه یه نهایت یوقدر انکیچون حضرت حضر (یا موسی انت علی علم علمك الله وانی علی علم علمنی الله) دیدی وبوندن فهم اولنورکه رسومه تعلق ایتمك نفسه حجاب عظیمدر انکیچون بزم رسولمز صلی الله علیه وسلمه امی اطلاق اولندی زیرا کندی وجودی واکر قرآنی محض حکمت وعین حقیقتدر انکیچون موسی حضره تبعیت کوستردی حضر ایسه بوامتك خدامندن اولدی فافهم جدا

﴾ آن کل سرخست توخونش مخوان ﴿

﴾ مست عقلست او تو مجنونش مخوان ﴿

بو بیت تمثیل طریقیله وارددر یعنی قرمزی کلك رنکی قزل اولمغله سن اکا قان دیمه بلکه اول نفس الامرده قرمزی کلدر مجرد قرمز یلقده

اشتراکاری احد همانك اسمنی آخر اوزرینه اطلاقنی مصحح دکلدر زیرا
کل نبجه اوصاف زائده ایله قان مجانستندن خارجدر مسك کبی پس
مسکه قان دیمك صحیح اولمدیغی کبی کل سرخه صحیح اولمق بطریق
الاولی در اوکال عقلك مست ومدهو شیدر سن اکا مجنون دیمه یعنی
مجنون اودرکه انك نفسی ایله عقلی ارasنده حائل اولوب کلام وافعالی
مستقیم اولمیه وآنك که حقیقتده عقلنده ذره قدر خفت یوقدر و بلکه
مراجیح رزانتدر آنك اوضاعی کرچه عقل معاش اربابنه جنون نوعندن
کورینور فاما حقیقتده عقل معادذن صادر وکنه شعوردن ناشیدر پس
حضر کبی حقایق و بواطن اموره واقف اولان کمسنه یه خرق سفینه ایتدی
دیو اعتراض ایلك و یاخود بغیر حق قتل غلام ایتدی دیو سو یلمك
وکذلك زرکر خصوصنده پادشاهه اطالهٔ لسان ایتمك قرمزی کله قان
ومست عقله مجنون دیمك کبیدرکه صحیح دکلدر الحاصل بعض عوارض
حسیه حسبیله حس بشر غلط ایدوب کل سرخله خونی وضعف ادراکله
عاقل ایله مجنونی تشخیص ایده مدیکی کبی بی بصیرت اولان دخی ارباب
حقایقك حکم ومصالح خفیه اوزرینه مبنی اولان احوالنه استطلاع ایده من
نتکم دیمشلردر * علی نحت المعانی من معادنها * وما علی اذالم تفهم البقر *
وقرآنده کلور (وما منا الا له مقام معلوم) وخبرده کلور (رحم الله امرأ
عرف قدره ولم یتعد طوره) یعنی برنسنه نك کنهی ادراك اولنمدیغی صورتده
تسلیم وقبول باری الده کرکدر (لمحرره) ایرمدکسه حقیقت کاره
* باری ردایلمه عقلك واره *

﴿ کر بدی خون مسلمان کام او ﴾
﴿ کافرم کر بردمی من نام او ﴾

* مسلمان * کروندهٔ حق یعنی حقه ایناننجی واکا ایمان کتورنجی * کام *
کاف عربیله مراد معناسنه در نام آددر مکتوبه نامه دیدکاری اینچنده
آد یازلمق حسبیله در (معنای بیت) بودرکه اکر اول پادشاهك مراد
ومقصودی مسلمانك قانینی بغیر حق دوکمك اولایدی کافر اولوردم بن اکر
اومقوله نك نامنی ایلدرسیدم یعنی مدح طریقیله لسانمه الورسیدم وقلمه کتور
سیدم زیرا ادم مسلمانی استحلال ایدن پادشاه کافر و بغیر استحلال اراقه ایدرسه
ظالم ومرتکب اولور وکافری مؤمن وظالمی عادل اعتقاد ایلمك کفر

اولـديغى كبى ايمانله وعدلله وصف ايلمك دخى كفردر مكر عدلى جور اوزرينه تغليب طريقيله ويامجازا اوله زيرا اسوده ابيض واعمايه بصير اطلاق ايدرلر مجاز طريقيله نتكم حبشى يه كافور ولديغه سليم ديرلر فاماتقوى اهلنـه بومقوله مجازى اطلاقه رخصت يوقدر انكيچون معاريض كلامدن اجتناب ايدرلر ورسول الله عليه السلامدن توريه طريقيله كلام بردفعه صادراولمشدر نتكم بدرده عسكر قريش تجسس اولنوركن ملاقى اولدقلرى كمسنيه (نحن من ماء) بيوردبلر بونده اشارت واردركه برسالك نفسه مسلمان اولدى ديمك خطادر زيرانفس وشيطان جبلت ايمان اوزرينه دكلدر انلرك ايمانى اعراب اسلامى كبيدر نتكم قرآنده كلور (قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا ولكن قولوا اسلمنا ولما يدخل الايمان فى قلوبكم) وخونيلك نفسك صفتى ايكن آنى اوصاف روح ايله وصف ايتمك كافرى مسلمان صفتيله وصف ايتمك كبيدركه قلب حقايق مقوله سيدر ونفس اماره يى نفس مطمئنه يرينه قويمق كفرصريحدر چونكه نفس بالفعل هوى ايله متصف ايدى لاجرم پادشاه روح آنك هواسنى ذبح ايتدى تاكه مملكت وجوده ضررى سارى اولميه پس روحك فى الحقيقه قتل ايتديكى باغى وكافرايدى بومقوله نك قتلى ايسه مشروع وقاتلى مثاب ومأجور وآنى لسانه كتورن دخى مصيبدر

* مى بلرزد عرش ازمدح شقى *

* بدكمان كردد زمدحش متقى *

* عرش * لغتده مسقف اولان نسنيه ديرلر واصطلاحده جميع اجسامى محيط اولان جسم كليدر ارتفاعندن اونورى عرش ديمشلردر ومفرداتده كلوركه عرش آلهى حقيقت اوزره كسه بلمزمكر اسميله بله وبعض بيانى روح البيان نام تفسيرعزنده طلب اولنه * شقى * سعيدك ضديدر (معناى بيت) بودركه مدح شقيدن عرش اعلا دترر يعنى شقى مدح اولندقده عرش اعلاهيبت وغضبندن جنبشه كلور زيرا مدح وثنا كماله تعلق ايدر كمال ايسه بالذات والاصاله الله تعالى نكدر انكيچون الحمدلله بيوردى وبالعرض والتبعيه خواص عبادكدر انكيچون محل اولميانلرى ذمده (ويحبون ان يحمدوا بمالم يفعلوا) بيوردى وكاه اولوركه حركت عرش رضاء حق مشعر اولور نتكم حديثده كلور (اهتز عرش الرحمن لموت

اى من ماء دافق وهوالمنى واشاربده الى الواق فقال من ماءالواق واضيف الماءالى الواق لكثرته
سعد

سعد بن معاذ) وشفیك مدحندن متقی اولان كمسنه بدكمان اولور وسوء ظنه دوشر پس (اتقوا مواضع التهم) وفقجه مواضع تهمتدن وسلامت صددی تغییره باعث اولان امور دن اجتناب واتقا لازمه در بونده اشارت واردر كه نفس اماره مدح اولنسه قلب كه عرش الله در مضطرب اولور زیرا نفسی مدح ایتمك قلبی ذم وقلبی ذم ایتمك عرش الهی تحقیردر كه حقیقتده كفردر ونفسك مدح اولنمسندن نقدر قوای قلبیه ور وحیه وار یسه سوءظنه دوشرلر زیرا بونلرك قواسی شركت وجود اسنادده ندر پس بر پرده كه موحد حقیقی اوله مشرك وانك مدحنه مجال قالماز وقلب كه توحیدك امانتدار یدر اندن خلافنده ایش صادر اولماز زیرا خیانت عظیمه در و بوندن فهم اولنور كه هر كشی كندی متصف اولدیغی وصفله وصف ایتمك كركدر نتكم خبرده كلور (ثلثة لیست لهم غیبة الامام الجائر والفاسق المعلن بفسقه والمبتدع الذی یدعو الناس الی بدعته) اكرچه كه بعضیلر بو مقوله نفی نهی معناسنه حمل ایلیوب باب غیبتی بالكلیه سد ایتمشلردر الحاصل بعض امورك ذكری انسانی صیانة طی اولنور و بعضیسی دخی خلاف واقع اولمغله امساك لازم اولور پس مؤمن متقی اولانه عظایم اموری ارتكابدن حذر ومالایعنی دن احتراز لابددر قال الفضولی * عارض جنان ایله بحث كمال حسن ایدر * دل اوجندندر كه هر ساعت دوشر نقصان شمع

﴾ شاه بود وشاه بس آگاه بود ﴾
﴾ خاص بود وخاصهٔ الله بود ﴾

* بس * باء عربیله زیاده معناسنه در خاص وخاصه عامه نك ضدیدر نتكم قاموسده مصرحدر خاصة الله واهل الله بر معنایه در وجائزدر كه خاصه ده اولان هاء رسمی عربیدن عجمی یه نقل علامتی اوله عرضه ومعشوقه وطریقه وامثالنده اولدیغی كبی بعد ذا مصراعین استدراك معناسنی متضمندر زیرا توفی اسلوبی اوزرینه در (معنای بیت) بودر كه شاه ایدی ولكن سائر شاهلر كبی دكل ایدی بلكه زیاده حقدن آگاه وحقیقتدن خبردار شاه ایدی خاص ایدی ولكن الله تعالینك خاصی ایدی غیرینك دكل یعنی اهل الله دن ایدی بلكه الله تعالی آنی كندی اسرار یچون اصطفا وكمالات ذاتیه سنه مختص ایلمش ایدی اهل دنیادن اولمدیغی كبی اهل عقبادن دخی دكل ایدی زیرا خاص مطلق اهل الله در

اهل عقبایه خاص دیمك اهل دنیایه نسبتله درکه خصوصیتی اضافیدر نتکیم بو اوج مرتبه نی فرق ایدوب حدیثده کلور (الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخرة حرام علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله) معلوم اولاکه جمیع مراتب ومقامات اختصاصی وعطائیدر کسبی دکلدر مثلا نبوت وسلطنت اختصاصی اولدیغی کبی ولایت ووزارت دخی بویله در بعض امورك شرائط واسباب یوزندن تدریجله ظهورینه نظرایدن محجوب آنی تعمل ایله کسبی ظن ایدر حقیقتده ایسه فضل الهیدر زیرا الله تعالی اسباب ایله اشلمز عندالاسباب اشلرفهم جدا شوقدر واردرکه مقربین اختصاص الهی ایله تقریب اولنورلر ابرار ایسه نوافل طاعات ایله تقرب ایدرلر پس بحسب الظاهر ایکیسنك میانی فرق اولنمدن بحسب الحقیقه فرق لازم کلمز زیرا بی جذبه وتقریب کسه سلوك ایده من وبونده روح سلطانینك کالنه اشارت واردر زیرا (ونفخت فیه من روحی) مقاله سنده اولان اضافتله شرفیاب اولمشدر سائر ارواح وقواده ایسه بومعنی حاصل دکلدر الحاصل بونده روح سلطانینك کمال ذاتی وکمال اضافیسنه اشارت واردر کمال اضافیسی اضافهٔ مذکوره ایله حاصل اولان اختصاصنه دائردرکه بوسببدن خاصة الله اولمشدر وکمال ذاتیسی حقایق اشیایه زیاده اطلاعندن ناشیدر زیرا زیاده آکاهلق بوعالمه تنزل ایدرکن مرور ایتدیکی مراتبك حقایقنه وقوف وبدنه تعلقدن صکره تحصیل ایتدیکی معرفتلەدر پس روح انسانی کبی زیاده آکاه یوقدر انکیچون بو مرتبه یه واصل اولان اهل ارواح دخی سائر اجساده تعلقده قالان ارباب نفوس کبی دکلدر وهرکسك قدر ومنزلتی معرفتده پایه سی مقداری اولمغله اهل الله ارەسنده تفاوت عظیم ظهور ایلدی (لمحرره) صانعه هرسالکی حقدن بکم آکاه اوله * جمله دن ایده کذر واقف الله اوله *

آن کسی راکش چنین شاهی کشد
سوی بخت و بهترین جاهی کشد

* کش * کافك کسره سی ایله اصلنده که ایش در تخفیفا هاء رسمی والف کاتبدن دخی حذف اولنوب کسرهٔ کاف ابقا اولنمشدر * کشد * اولکسی ضمله کشتن دن قتل معناسنه وایکنجیسی فتحله کشیدندن چکمك معناسنه در * بخت * فتحله دولت وطالع معناسنه فارسیدر صکره

تعریب اولنمشدر نتکم قاموسده کلور البخت الجد معرب انتهی *بهتر* مرکبدر برجزئی به‌در که ییکدر و برجزئیده تردر که ادات تفضیلدر بهتر یکرك دیمکدر آخرنده یاء نسبت ونون تأکید ایچوندر *جاه* عربیدر قدر ومنزلت ومنصب وعزت وحرمت واقبال معنالرینه آخرنده یازلدیغی‌در شاهی ده زائده ووحدت وتفخیم ایچون اولمق محتملدر (معنای بیت) بودرکه اول کسه‌یی که بونجلین پادشاه ویار پادشاه ویا پادشاه عظیم وجلیل قتل ایلیه قتلی حکمته مبنی ومصلحته دائر اولمغله آنی جانب دولته وبهتر بن مرتبیه چکر که قتلدن اول حاصل دکل ایدی زیرا بونسنه‌نك که وسیله‌سی قتل اوله غیری وجهله اکا وصوله چاره بوقدر بعض انبیا واولیانك شهادتی کبی بوندن ظاهر اولورکه حضرعلیه السلامك غلامی قتلی وکذلك پادشاهك زرکری شربتلدیکی غضبا وقهرا دکل بلکه مرحمة ولطفا ایدی ابوالبشر آدم علیه السلامك ارضه هبوطیله امر اولندیغی کبی زیرا مغضوب حقیقی اولان کسنه ابدی دولت وجاه یوزن کورمز نتکم حدیثده کلور (شر الناس رجل قتل نبیا اوقتله نبی) وبو حدیثك سری شیخ صدرالدین قونوی قدس سره‌نك حدیث اربعین شرحنده مبیندر الحاصل قاتل نبی ویا مقتول نبی طرف هدایته مقابل تام اولان جانب ضلالده بولنمغله میانده اولان مضادهٔ کامله‌دن ناشی شر الناس اولدی بوندن فهم اولنورکه غزوهٔ احدده رسول الله علیه السلامك بنفسه قتل ایتدیکی ابی بن خلف شر یرفی الحقیقه ابوجهلدن اشد ایدی زیرا ابوجهلك قتلی مباشرت رسول الله دکل ایدی تفصیلی محمدیه اوزرینه اولان شرحمزده‌در بونده اشارت واردرکه هوای نفسك قتل اولنمسی اسفل سافلیندن اعلای علیینه اصعاد ایچوندر* زیرا جاه اخروی هواسنك زوالنده ودولت ابدیه تعلقاتنك اضمحلالنده دربس ارباب نفوسه لازمدرکه مرشد کاملك مباشرتیله اولان ریاضت ومجاهده‌یه صبر ایده تاکه مطلب اعلایه وصول حاصل اوله فاعرف

﴿ کر ندیدی سود اودر قهر او ﴾

﴿ کی شدی آن لطف مطلق قهرجو ﴾

قهر لطفك مقابلیدر لطف مطلقدن مراد پادشاهدرکه الله تعالینك لطف مطلقنه مظهردر نتکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم وکمل

ورثه رحمت مطلقیه مظهرلردر پس لطف مطلق لطف مقیددن احترازدرکه لطف مقید برزخ وکمال اضافی اهلنك حالیدر * قهرجو * وصف ترکیبیدر (معنای بیت) بودرکه اکر پادشاه اول زرکرك سود وفائده سنی کندی قهر وقتلنده کورمیدی وترقیسنی انده بلمیدی اول لطفك مطلق مظهری ورحمت عامه سری ایکن قهرجو اولوردی یعنی (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) مضموننده حصه مند اولان پادشاه کمسیه غضب مطلق ایله معامله ایتمز والطف مطلق صاحبی قهرجو اولماز نتکم حدیث قدسیده کلور (سبقت رحمتی غضبی) مقصود تعلق رحمتك سبقنی بیاندر والا صفات ذاتده تسابق اولماز چونکه قتل بحسب الظاهر قهر وغضب بوزندر فاما اول قهر وغضبك تحتنده مغضوب ومقهور اولانه فائدهٔ عظیمه واردر * نتکم آکله مرضنه مبتلی اولانك عضونی قطعده کندنه سلامت واردر بوندن فهم اولنورکه انبیا واولیانك قهر وغضبلری مقهور ومغضوبك ضرر سارینی قطع ایچوندرکه بودخی نفعدندر والا رحمت عامیه مظهر اولاندن کمسیه ضرر کلمز انکیچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمك سیف ایله مبعوث اولدیغی رحمت عامه ایله بعثتی منافی دکلدر * وبونده اشارت واردرکه نفس وطبیعتی ریاضت ومجاهده ایله قتل ایتمه ده حیات باقیه واردر اکرچه که نفس وطبیعت بو معنادن غافل اولوب فناء کلی بولمقدن خوف ایدرلر سود تعبیرینك فائده سی بودرکه نفس انسان سرمایه کبیدر انکیچون محل ذمده (خسروا انفسهم) دنلدی پس خسارت نفسدن خلاص اولان کمسنه البته سود روحانی وفائدهٔ اخرویه ایدر وحقیقتده خسارت نفس استعدادی ابطال ایتمه در * وحدیثده کلور (کل مولود یولد علی الفطرة ثم ابواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه) مقصود آباء سفلیه نك اولاده تأثیرن بیاندر قلبك احوالی دخی بوکا قیاس اولنه

﴾ بچه می‌لرزد ازان نیش حجام ﴿
﴾ مادر مشفق دران غم شاذ کام ﴿

* بچه * تشدیدله وتخفیفله یاوری هرنه مقوله حیوانك اولورسه واوغلانجق بوراده مراد اخیردر * نیش * کسرله نیشتر معناسنه درکه فصاد وحجام اولنلر استعمال اتدکاری آلتدر عرب مبضع در وبقراط حکیمدن منقولدرکه

دائما النده یامبضغ وبامر ودطوتردی یعنی بانیشتر یامیل * حجام * اصلنده تشدیله درکه ضرورت ایچون تخفیف اولنمشدر حجام مص وحجام مصاص دیمکدرز براشیشه ویابوینوزایله قانی مص ایدرواول آلته محجم دیرلروحدیثده کلور (ان یکن فی شی شفاءمن العلل ففی شرطة حجام اوشربة من العسل) شرط فتحله موضع حجامت اوزرینه مشراطله ضرب ایتمکدرتاکه قان چیقه مقصود امراض دمویه نك شفاسی اخراج دمده وامراض صفراویه وسوداویه وبلغمیه نك اسهالده اولدیغن بیاندر * ومرویدرکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم مرارا احتجام ایتمشدروخصائص نبویه دندرکه فضلات بدنیه سنك جمله سی طاهر وانکیچون حجام نبی علیه السلام محجمده مجتمع اولان دمی شرب ایلدی بوندن فهم اولندیکه حجام نبی علیه السلام سائر حجاملره قیاس اولنمز (المحرره) اولدی حجام نبی شارب دم * دیدیلرآکه هنیئا اولدم * شاذکام * اصلنده مراد نجه شاددیمکدر صکره مطلق شاد معناسنده استعمال اولندی (معنای بیت) بودرکه اوغلان حجامك نیشترندن دترر وخوفندن مضطرب اولور والدهٔ مشفقه ایسه اول غمده شاد اولور *یعنی فرزندك غمناك اولدیغنه باقمز بلکه فرح بولور زیرابیلورکه فصد وحجامتده ذکراولنان حدیث موجبنجه شفاودواواردر الحاصل عاقبت اندیش اولان کمسنه مألده اولان نفعه نظرایدر حضرت حاضره یه التفات ایلمز بوندن ظاهر اولورکه طالب شفا اولان نیشترك زخمنه وداروك تلخ اولدیغنه باقمزوالامرضدن خلاص اولمز نتکم بوستانده کلور * زعلت مدار ای خرد مندبیم * چوداروی تلخت فرستد حکیم * حجام بوراده مرشد کامله اشارتدرکه دم مشابه سنده اولان شهوات نفسانیه نك خروج وزوالنه سببدر پس بوشهواتی ازاله وهوایی قمعده بچه کبی اولان نفس مضطرب اولور و بومعنی اکازیاده کوج کلور زیرا راحت ایله الفت اتمش ولذت فانیه ایله بتمشدر فامامادر مشفق مرتبه سنده اولان طبیعت اصلیهٔ انسانیه اندن محظور اولورزیراکه کدورات وجودیه نك زوالنه باعث دربس اخلاطك اختلاطنده ظاهر وجوده انحراف کلدیکی کبی نفسله هوانك امتزاجنده دخی باطن وجوده اختلال کلور پس بقدر الامکان محافظهٔ دائره وجود لازمدروانلرکه (انما نملی لهم لیزدادوا اثما) نشانیله معلم اولمشلر (وامهلهم رویدا) ورطه سنه

وقوع بولمشلردر بوعلاجدن جدا دوشمشلر و بوتیما رخانه‌دن
خراباته کتمشلردر والی الله الملتجی

نیم جان بستاند وصدجان دهد
آنچه در وهمت نیاید آن دهد

صدجان تکثیردن کنایه‌در *وهم* بوقارودده بیان اولنمشدر و بو کلام
اکتفا قبیلندندر زیرا احسان اولنان کوز کورمدك وقولاق ایشتمدك
وقلبه خطور ایتمدك نسنه‌لردر نتکم حدیث قدسیده مبیندر واکتفاده دقیقه
بودرکه جان مشاعر ظاهره ایله ادراك اولنان اموردن دکلدر (معنای بیت)
بودرکه یارم جان آلور و یوز جان یعنی چوق جان و یرر وسنك قوت
وهمیه که داخل اولمیان نسنه‌یی ودائرهٔ عقلکدن خارج اولان امور
خفیه‌یی و یرر بومعنی اکرچه تمثیل طریقیله‌در ولکن یارم جاندن مراد
فی الحقیقه نصف وجود درکه نفس حیوانیدن عبارتدر زیرا وجود
جسم وروحی مشتمل اولمغله نصف جسمدن ونصف اخری دخی روحدن
عبارتدر پس جسمدن عبارت اولان حصه‌نك قوامی نفس حیوانی
وروحدن عبارت اولان حصهٔ اخری‌نك انتظامی روح سطانی ایله‌در
بومعناده‌در که حالا برزخده مقیم اولان ارواح مؤمنینه نصف جنت اعطا
اولنمشدر یعنی نعیم روحانی ایله منعملردر فقط فاعرف جدا الحاصل کرچه
نفس حیوانی به ریاضت ومجاهده یوزندن ذوبان حاصل اولور فاما فنا
بولان امور نفسانیه‌نك یرینه جمله جان کلور پس جانه فنا طاری اولمدیغی کبی
بومقوله جانك تعلق ایتدیکی جسده دخی زوال کلمز زیرا جان حکمنده‌در
انکیچون اجساد کمله انفساخ عارض اولماز نتکم بالاده اشارت اولنمشدر
ونفس بوفنایه ایرمدکجه حیات باقیه بولماز وجمال باقی حقیقی‌یی کورمز
نتکم قرآنده کلور (فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین) بونده مقصود
جمال باقیدر که عین فانیه‌نك اثری باقی ایکن مخفیدر والا باقیه عین فانی
اصابت ایتمك لازم کلور و بونده اشارت واردر که هرکسك توبه وتقوی
وخوف ورضا وتوکل وسائر مقاماتده اخلاص استعدادینه وجزاسی دخی
عملنه کوره‌در وکاه اولور که انساندن من غیر قصد بعض اعمال صادر
اولور که کندینك اکا ظاهرا و باطنا شعوری یوقدر آخرتده اثری ظاهر
اولدقده مطلع اولور و بوکا جزاء وفاق دیرلر زیرا نفس عمل وجزاسی

خاطره خطور سز واقع اولمشدر (سؤال اولنورسه که عمله نه وجهله شعور اولماز که نیت اوزرینه موقوفدر (جواب بودر که بعض نیاتده خفا واردر ار بابنه خفی دکلدر فاعرف جدا

توقیاس ازخویش می کیری ولیك
دور دور افتاده ای مردنیك

بعض نسخده بنکر تونیك دوشمشدر بونسخه او برندن اولادر زیرا مردنیك یا تقوله و یا مجازه محمولدر والاقیاس نفس ایدن کسنه ابومرد اولمق لازم کلور*دوردور*اضافتله ایراغك ایراغی یعنی زیاده ایراق دیمکدر ضلال بعید کبی*افتاده*ده اولان همزه خطاب ایچوندر همزه خطاب ایچون کاز خطاب ایچون کلن یادر دیمك ابو سوز دکلدر نتکم موارد استعمال شاهددر (معنای بیت)بودرکه سن کندی نفسکدن قیاس طوترسن و پاشامذکوره زز کر خصوصنده اعتراض ایدرسن ولیکن ای مردنیك بوخصوصده قتی ایراق دوشمش سن وسن بوضلال بعیدایچنده ایکن راه حقه مهتدی اولمق قتی دشوار در مقصود بومقوله امور خفیه ده قیاس نفس جاری اولمدیغن اشعار واهل حالك احوالنی ارباب قالك امورنه قیاس ایتمك ممنوع اولدیغن اخبار در زیرا ارباب قشرك نظرلری ظاهره مقصور ومعنالری لفظندن فهم اتدکلرنه محصوردر اولوا الالبابك معارفندن بی خبرلر وحقائقنی ادراکدن بی نور و فرلردر انکیچون فهم ایتمدکلری موادده چون وچرا ایدرلر وطریقته اعتراضه کیدرلر اکر حقیقت حالدن مکاشفه اولنسه لردی انکاره مجاللری قالمزو هیچ برنه سوزیری اولمزدی*(المحرره)صورمه ممرور اولانه دنیاده *لذت آب زلالی زنهار*نه بیلور نوری او کیم شب پره در*که کوترمز بصری تاب نهار*وله*ندرصورمه حکمت مسکوت*سکا اول سکوت اولدی سکوت

* تمام شد شرح داستان اول از مثنوی شریف ومعنوی منیف*باعانة جواد واطیف*رب تمم بالخیر*

بود بقالی واو را طوطئ
خوش نوایی سبز وکویا طوطئ

*بقال*بقل صاتجیدر بزاز بز یعنی ثیاب وقزاز قز یعنی ابریسیم صاتجی اولدیغی کبی وعلی هذا بقل اصلنده کوکدن نابت اولمیوب تخمدن حاصل اولان سبزوانده عرب خضروات وحرمین شریفین مجاورلری بشلك دیمکله

حاصلی بودرکه همزه یابه علامت اولمغله همزه خطاب ایچون دیمك لابأسدر منه

تعبیر ایدرلر نعناع وکرفس وسائر مرغوب فیه اولان نسنه‌لر کبی بقالك
اکثر یاصاتدیغی بقول قسمندن اولمغله بقال دنلدی فاما بعض دیارده
متعارف اولدیغی اوزره بقال سبزه صتانك غیریدر که بازارجی به وغیریه
مقابلدر باقلاء تخفیف ومدله خصوص اوزره بقله دید کاریدر که حبوباتدندر
عرب فول دیر پس بواعتباراله بقال دیمك جائزدر زیرا بقله ومرجمك
ونخود وامثالی حبوبی بقال صتار * طوطی * معروف قوشدر که زنکبار
مملکتندن جلب اولنور مصرده چوق بولنور ببغاء ودره دخی دیرلر طوطی
یشیل رنکدر که جثه ده کوکرجین قدر اولور خلق آنی صوتیله انتفاع ایچون
اتخاذ ایدرلر طاوسی صورت واونیله انتفاع ایچون اتخاذ اتدکاری کبی
طوطینك بیاضی وغبری رنکی دخی اولور ولکن حالا بین الناس یشلدن
غیری انواع معدوم درویشل اولدیغنه بطریق الایهام دیوان حافظده
مخاطبهٔ طوطیده کلور * سرت سبز ودولت خوش باددائم * که خوش
نقشی نمودی از خط یار * ومحکیدر که معزالدوله ام خلیفه یه بر بیض
رنك طوطی اهدا اولنمش ایدی که منقاری وایاقلری سیاه ایدی وباشنده
ریشدن فستقی ذوابه‌سی وار ایدی پس مصراع ثانیده اولان سبز لفظی
یاواقعی بیان ویاماعدا رنکلردن احتراز ایچوندر زمخشری ایراد ایدر که
طوطی تکلمنده (ویل لمن کانت الدنیا همه) دیر خواص طوطیدندر که
برکمسه انك اسانی اکل ایلسه فصیح وکلامده جری اولور شاعر
ابو الفرجه ببغاء دیو لقب وپرمشلردی فصاحتندن اوتوری وقضاعی
دیرکه لساننده اولان لثغه دن اوتوری ملقب ایدی لثغه لسانك برحرفدن
برحرفه تحول ایدوب بعض کلمه‌یی تکلمه عدم اقتدارینه دیرلر مثلا
بسم الله ده سینی مغفله یی شین ویا ثا اوقومق کبی * نوا * ونك فتحیله وضمیله
دستان ومقام وطوطی معنالرینه کلور نتکیم نعمة اللهده وغیریده مصرحدر
کویا تعمیم بعد التخصیص در زیرا هرکویا اولان خوش اداکلمز وجائزدر که
نطقده زیاده اقتدارنی بیان اوله زیرا معلم اولان طوطیلر اراسنده
نطقده تفاوت واردرکه فی الجمله نطقه اقتداری اولان زیاده اقتدار
صاحبی یاننده خاموش کبیدر وجائزدر که معلم اولمیان طوطیلر
طوطیلردن احتراز ایچون اوله ولکن خوشنوا لفظنه کوره بعد واردر
فافهم (معنای بیت) بودرکه بربقال وآنك برطوطیسی وار ایدیکه

قرالر ولا یتیدر که
حبشدن غیریدر مصر
دن یوقار و مغرب
طرفنه طوغری التی
ایلق مسافه ده در
مذکور زنکبارك
دار الملکنه سنار دیرلر
کسرله وتشدیدله
منه

من جزائر بحر الصین
جزیرة زابج وبهذه
الجزیرة من الببغاء
وهی الدرة شیء کثیر
بیض وحمر وصفر
وخضر ویتکلمون
مع الناس بای لسان
سمعوه منهم (من
خریدة العجایب)
منه

خوش دستان ومقام يشل رنك وزياده نطقه قادر طوطى ايدى وبورادە
نواطوطى معناسنده اخذ اولنمق ممكندر پس ديمك اولوركه خوش
يشل رنك طوطى ومتكلم طوطى ايدى فاعرف بونده بقال ايله مراد طبيعت
اهلى و بقول ايله مقصود شهوات حيوانيه ولذات جسمانيه دركه طبيعت
انسانيه خست طينت ودناءت همتندن وارادات غيبيه والهامات
الٓهيه‌دن اعراض ايدوب بهايم سبزه وحبوبه مائل اولديغى كبى
اولدخى اكل وشرب ومنام وجماع كبى شهواته مائلدر نتكيم
بنى اسرائيل خساست طبع وركاكت عقللرندن من وسلوايى قويوب
بقول وحبوبه ميل ايدوب حضرت موسى عليه السلامه (فادع لنا ربك
يخرج لنا مما تنبت الارض) ديديلر و طوطيدن مراد اولدركه مضغهٔ
صنوبريه آنك ظرفى وقفسى كبيدر نتكيم مولانا جامى نظمنده كلور
* نيست اين پيكر مخروطى دل * بلكه هست اين قفس وطوطئ دل *
* كرطوطى زقفس نشناسى * بخداناس نه‌نسناسى * ودلدن طوطى ايله
تعبيرنده برقاچ وجه واردر (اولكيسى بودركه طوطى ديار بعيده‌دن جلب
اولنديغى كبى دل دخى عالم ارواحدن اخذ اولنمشدركه اجسام ايله
آنك اراسنده منازل كثيره ومراتب وفيره واردر نتكيم بالاده اشارت
اولنمشدر اكرچه كه بحسب الصوره دلك توالدى روح ونفسك برى برله
ازدواجندن صكره حاصلدر نتكيم طوطى بقاله نسبت اكا دالدر
عيسى بن مريم بقاله سنده عيسايى مريمه نسبت كبى ولكن حقيقتده
طبيعت ونفس وقلب وروح جوهر واحددر نتكيم قرآنده نظيرى كلور
(هو الذى خلقكم من طين) يعنى آدم عليه السلام طيندن خلق
اولنديغى زمان اولادنك ذكور واناثى انده مندرج اولمغله كويا جمله‌سى
طيندن خلق اولنوب اولاد پدرله بو معناده برابر اوليلر اكرچه كه
صورتا تناسل حسيله ابوت وبنوت اثبات اولنور پس ظاهرده تغاير
حقيقتده اتحادى منافى دكلدر وقصائد اكبريه ده كلور * لنا من امره
روح وجسم * يعنى عالم امردن اولان روحى عالم خلقدن جسمله برابر
قيلدى زيرا اوعالمه نسبتله امر واحددر فاعرف جدا (ايكنجيسى بودركه
ايكسنك دخى تكلم شاملرندر زيرا قلب ولادت ثانيه ايله ولادتدن
صكره ارض وجودده خليفة الله اولوب حقله نطق ايلر وفيض تكلم حقيقى ايله

مفاض اولوب اسرار غیب سو یلر که ظاهرده لسان آنك ترجمانیدر نتکم حدیثده کلور (من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه) اوچنجیسی بودر که طوطی یه وراء آینه‌دن تعلیم ایدرلر نتکم فتوح الحرمین‌ده کلور * طوطی از آینه کند قیل وقال * کر نبود آینه طوطیست لال * وباقی نظمنده کلور * قانی برشیرین سخن لعل شکربارك کبی * قنده کوردی طوطی برآینه رخسارك کبی * کذلك قلبه دخی وراء حجابدن وحی اولنور نتکم تفصیلی مرور ایتدی پس طوطی بی گفتاره کتورن ظاهرده انسان اولدیغی کبی قلبی دخی تکلمه کتورن حقیقتده رحمان وصورتده مرشد کاملدر ومفتی یحیی افندی لطائفندندر که کلور * بلرز بردلکه طوطی کبی گفتار ایلیه * سو یلدرمی یوق جهانده بلرز سو یلرمی یوق * یعنی جهانده سو یلروار در که انسان کاملدر ولکن سو یلدر یوقدر که طالب مستعددر نتکم کمال خجندی دیر * جهان پرشمس تبریزست مردی کوچومولانا * وخواجه حافظ دیوانده کلور * عاشق که شد که یار بحالش نظر نکرد * ای خواجه درد نیست وکرنه طبیب هست * (دردنجسی بودر که طوطی شکرخوار اولمغله مشهوردر نتکم کلستانده کلور * کر چو طوطی شکر بودخورست * جان شیرین فدای پرورشت * وباقی دیوانده کلور * کوکل شافی جواب اومر لبندن * دلن چیز اوطوطی شکرخای * کذلك قلب دخی ذوق معنوی ایله پرمذاق ولذت حقیقیه ایله پرچاشنی در نتکم حدیثده کلور (ابیت عند ربی یطعمنی ویسقینی) زیرا بونکله مراد لذت مناجات وغدای معارف وحقایقدر که قلب وروحك صفتیدر اکرچه که جنتدن غدای صوری وطعام حسی ورودنه دخی مانع یوقدر (لمحرره) * نجب نعمت بهشت ایله * اواسه دنیاده پرمذاق آدم * که غداسی ایدی اونعمت آنك * دخی ارضه هبوطدن اقدم *

بردکان بودی نکهبان دکان

نکته کفتی باهمه سود اکران

* دکان * زمان وزننده حانوتدر ضرورت حسبیله تخفیف اولنمشدر جمعی دکاکین کلور معربدر کما فی القاموس ومفرداتده کلوردك ارض لینه وسهله‌در دکان اندن اخذ اولنمشدر پس آخرنده اولان الف ونون

انسان کامل وار فقط طالب مستعد یوقدر ..

زائد اولور عمران وامثالی کبی بودی وکفتیده اولان یار حکایهٔ حال ماضیه افاده ایلر * نکهبان * اصلنده نکاهباندر تخفیفا الف حذف اولنمشدر کورب کوزه دیجی معنا سنه رقیب کبی * نکته * فکرله استخراج اولنان لطیفه درکه قلبده مؤثر اوله صکره مطلقا لطیفه و دقیقه معنا سنده استعمال اولنمشدر * سوداکر * سودا اهلی یعنی هوی و هوس (معنای بیت) بودرکه اول طوطی بقال اولدقجه دکان اوزرینه قائم اولوب کوروب کوزه دیجی ایدی واورادن کاوب کچن هوی وهوس وصیت وصدا اهلنه لطیفه ودقیقه سویلر ومشربلرینه موافق تکلم ایلردی پس همه لفظندن فهم اولنان استغراق عرفی اولور بونده دکان ایله مراد دکان وجود وسود اکران ایله مراد دکان وجوده اوغرایوب صحبت صددنده اولان سودای عشق اهلدرکه طوطیٔ دل انلره دقایق وحقایقدن سوزسویلر وفیض آلهی وکلام ازلیدن هر بری اعجاب ایده جك نسنه بیان ایلردی وطبیعت انسانیه اولدقجه حکم وجود انك النده ایدی زیرا طبیعت مادر وروح پدر کبیدرکه قلب انلردن تولد ایتمشدر بردائرهده ایسه حکم اصلکدر فرعك دکلدر مکر اصل غائب اوله وفرعی استخلاف ایلیه نتکیم قرآنده کلور (وهو الذی جعلکم خلائف فی الارض) سؤال اولنورسه که طبیعت وروحك تعلقی باقیدر پس خلافت قلب نه وجهله در (جواب بودرکه بوسوز طبیعت وروحك کندی مقتضالرینه اشتغالله غیبتلری حالنه کورهدر پس غیبتلری تعلقلرینه مانع دکلدر وبونده اشارت واردرکه طوطیٔ دلدن غیریسی خلافته صالح دکلدر زیرا خلیفه مستخلف عنهك صورتی اوزرینه کرکدرکه حی وقیوم وسمیع وبصیر وعالم وقادر ومرید ومتکلم اوله دلده ایسه سفلی اولان طبیعت وعلوی اولان روحك تصرفاتی موجود اولدیغی کبی نیابت حقهدخی استعدادی واردر وبوندن فهم اولنورکه مجلسدن ثقیل اولنلر دور اولدقجه سبکروح اولنلره جای مقال بوقدر زیرا طبیعت ثقیل وکثیفدر ونکهبان لفظنده اشارت واردرکه وجودك قوام وصلاحی قلب ایله در پس شول وجودکه آنده قلب آکاه اولمیه محافظهدن معطل اولان خراب بنا کبیدر حیوانات عجمك وجودلری کبی

در خطاب آدمی ناطق بدی
در نوای طوطیان حاذق بدی

* خطاب آدمی *ده اولان اضافت مصدرك فاعلنه اضافتیدر آدمی‌ده
اولان یاء نسبت ایچوندر آدمه منسوب شخص دیمکدر یعنی آدم اولادندن
کیمسه مؤمن اولسون کافر اولسون * نطق * صوتله ومعانی انکله ادراك
اولنور حروفله تکلمه دیرلر ومفرداتده کلور که نطق تعارفده شول اصوات
مقطعیه دیرلر که لسان آنی اظهار وآذان آنی وعی وحفظ ایلیه اصالة
انسان وتبعیة غیر ایچون اطلاق اولنور تتکلم ناطق وصامت ایله
صوتی اولمیان مراد ایدرلر وحیواناته ناطق اطلاق اولنسه یا مقیدا
ویا طریق التشبیه اطلاق اولنور وقرآنده اصوات طیره منطق دنلدی
نتکم کلور (یاایها الناس علمنا منطق الطیر) یعنی سلیمان علیه السلام
اول اصواتدن معانی فهم اتمکله منطق دنلدی زیرا بر کیمسه برنسنه دن
برمعنی فهم ایلسه اول نسنه بی اکا نسبتله ناطق دینلور صامت ایسه ده
وفهم اتمینه کوره صامت دینلور ناطق ایسه ده نتکم کلور * مرد باید که
کیرد اندر کوش * ورنوشته است پند بردیوار * وبعضیلر دیمشلردر که
حقیقت نطق شول لفظدر که معنا به نطاق کبیدر یعنی قوشاق میانی
ضم ایتدکی کبی لفظ دخی معنایی ضم وحصر ایلر ونطق ایله قولك
میاننی فرق ایدوب دیمشلردر که قال الله دینلور نطق الله دینلمز پس
نطق حقیقتده انسانه مخصوص وقول اکا وحقه شاملدر انکیچون
دینلور (ان الله خیر من قال بالصواب ونبینا علیه السلام خیر من نطق
بالصواب) اکر رسول حقنده خیر من قال بالصواب دینلسه الله تعالی
اوزرینه تفضیل لازم کلوردی مکر بشر جنسنه ومطلقا مخلوق نوعنه
کوره اوله * حاذق * ماهر دیمکدر (معنای بیت) بوکه آدمه منسوب اولان
شخصك اکا خطابنده ناطق ایدی یعنی برشخص انسانی اکا برنسنه
خصوصنده خطاب ایلسه وکلام حقیقی ایله سویلسه اول دخی جواب
طریقیله نطق وتکلم ایلردی وطوطیلرك مقام ودستانده حاذق وماهر
ایدی یعنی طوطیلر اراسنده طوطیلره منسوب اولان تکلمده کاملی وارایدی
نواده ناقص اولنلردن دکل ایدی بعد ذا بو کلام مبالغه محمولدر ۷ زیرا
طوطی خطاب آدمیانك جمله سنه جوابدن عاجزدر بلکه جوابی تعلیم

۱۷ اکرچه که اشغه‌ده
حرقه پوشه جوابنده
عدم مبالغه دخی
فهم اولنور
منه

اولندیغی مرتبه مجهمردر و بونده اشارت واردر که قلب انسانی
متکلم حقیقی اولان الله تعالی دن کلام حقیقی استفاضه ایتمکله انسان
کاملك مخاطبه سنه صالحدر پس مقصود استفاضیه صالح اولان قلبدر
والا هر قلب فهم خطابه ورد جوابه قادر دکلدر قلوب عوام واهل
بدایت کبی ودیعشلردرکه مرشد ایکیدر مرشد صامت ومرشدنا طقدر
ومرشد صامت قرآندر زیرا ترجمه محتاجدر مرشد ناطق انسان
کاملدر حقائق قرآنیه وعلوم لدنیه مالك ولوازم واشاراتنی بسط وتقریره
قادردر بوسبیدندر ارباب حقیقته اعتنا ارباب ظاهره اعتنادن اولادر زیرا
ارباب ظاهر حقیقتدن ذاهل اولمغله خاموش وصامت حکمنده درو بونده
کندی بلدیکنه تابع اولمدن منع واردر پس طوطی نیجه معلمه تابع
ایسه طالب حق مرشد کامله تابع اولمق کرکدر تاکه اندن حقیقت
دلن اوکره نه نتکم موسی علیه السلامن حکایه اولنور (هل اتبعك
على ان تعلمن مما علمت رشدا (لمحرره) اولسه استاذه برآدم تسلیم
* اولور البته قابل تعلیم *

خواجه روزی سوی خانه رفته بود

بردکان طوطی نکهبانی نمود

خواجه *دن مراد طوطینك صاحبیدر که بقالدر * نکهبانی *ده
اولان یا مصدریه در * نمود* فعل ماضی متعدیدر (معنای بیت) بودرکه
برکون طوطینك صاحبی اولان بقال خانه سی طرفنه کیدوب طوطی
اکا بدل دکانده نکهبانلق کوستردی یعنی حفظ وحراستده خواجه سنك
وکیل وبدلی اولدی زیرا تکلمده وبعض مرتبه شعورده خواجه سیله
مشترك اولمغله فی الجمله استخلافه صالح ایدی وبونده خانه دن مراد
وجود انسانینك ظاهریدرکه جسددر یعنی اول باطن طبیعتی اصلاحه
مشغول اولان سالك ظاهر وجودك تدبیرنه اشتغال کوسترمکله باطن
وجوده طوطی دلی استخلاف ایلدی * روزی *ده اولان یا وحدتدن فهم
اولنورکه تدبیر معاش واصلاح جسد احیانا کرکدر زیرا معاده واحوال
روحه اشتغاله مانع ذر نتکم اقطابدن احمد سبتی قدس سره یوم
سبتده کسب معاش ایدوب باقی ایامده نفسنه مشغول اولوردی
* وبو سبدن قاضی عیاض یوم مذکورده تخلی ایدوب تألیف علوم

بو بیت ولاحقی
نسخ عتیقده یوقدر
ولکن فی الجمله
وجودی اولمغله
شرح اولندی مع
هذا نظام کلامی
مخل دکلدر
منه

ایلر دی زیرا بو دخی فی الجمله کسب واشتغالدندر صکره نهود ایلدی دیو متهم اولوب جامده ایکن قتل اولندی ولکن احمد سبتی نك بوخصوصده حالی اظهردر زیرابوم سبت عند العارفین نفس اماره طورنك کونیدر که اهل طاغوت وجبته اتباعله منقطع اولمشلر پس اول کون کسب معاش ایچون انسب اولدیغندن ماعدا اشتغال کسبله یهوده رغم دخی حاصل اولور تألیف علوم ایسه حقیقتده بویله دکلدر زیرا علم غداء روح واحوال معاددندر والله اعلم الحاصل سالکه لازمدر که دائماً کان وجودی بکلیوب (ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم) الایة وفقنجه بیع وشری وتحصیل ربحده اوله مکر بقدر الضرورة احوال جسده اشتغال ایلیه که اول بر هفته نك بر کونی وبر کونك برساعتی قدر زمانه منحصر اوله وبونده سر استخلافه اشارت واردر نتکم بعض مترو حنین بر لرنه صور مثالیه دن بر صورت وضع ایلیوب کندولری غائب اولورلر واول صور مثالیه انلرك مقامنی کندیلری کبی محافظه ایدرلر (فتبارك الله احسن الخالقین) فافهم جدا *

کربهٔ برجست ناکه در دکان
بهر موشی طوطیك از بیم جان

* کربه * کاف عجمینك ضمیله کدی در که عرب هره وسنور دیر صفت ممدوحه سی واردر که تواضعدر ومذمومه سی دخی واردر که لعبدر انکیچون نقشی آق کرمانی نظمنده کاور * حق فراموش ایدوب اوینایو بن کانلر * شکلی دونز هره یه ایدر دائم اول افغان * جست * فتحله ماضیدر صیچردی معناسنه * ناکه * ناکاهدن مخفف اکسزدن دیمکدر * موش * فاره در که فویسقه دخی دیرلر زیرا ناس اوزرینه خروج ایدوبماللرینی افساد ایدر انکیچون طاعتدن خارج اولانه فاسق دیدیلر زیرا فسق خروج معناسنه در فسقیه دیدکاری دخی بوندندر * طوطیك * ده اولان کاف تصغیر ایچوندر ولکن صیغهٔ تصغیر کاهیجه اظهار عطف وتعظیم ایچون دخی اولور بو مقوله یرلرده ظاهر اولان تصغیردن انسلاخ در کنیزك ده اولدیغی کبی طوطیك از بیم جان مابعدنه مرهوندر * بیم جان * وجودی خوفندن دیمکدر ولکن جسدك قوامی جانله اولدیغندن انکله اکتفا ایلدی وجائزدر که جانك بدندن مفارقتی خوفندن

دیمك اوله (معنای بیت) بو در كه پرهء برفاره یی صید ایچون ناكاه دكانده صیحرادی بو سببدن طوطی دخی جان خوفندن صیحرادی زیرا اكسزدن اولان نسنه دن اضطراب و بلكه زیاده تغیر حاصل اولور نتكم قرآنده كلور (فاخذناهم بغتة وهم لایشعرون) ودیمشلردر كه (الشر اذا جاء من حیث لایحتسب كان اغم) بورادهء كربه وموش باطن وجودده صفت حرص ظهوره كلمكه اشارتدر نتكم بقالك تدبیر جسدده مباشرتی آنك صورتیدر فاره اصلنده حرصله تعبیر اولنور وبعضیلر خلقدن مستور اولوب نفسه متعلق اولان نسنه یه مباشرت صفتیدر دیمشلر در بو معنی دخی حرصدن خالی اولماز زیرا ستر له اولمق حرصی منافی دكلدر وبونده اشارت واردر كه باطن انسان بو مقوله اوصافی مشتملدر بقال دكانی او مقوله حشراتی مشتمل اولدیغی كبی شوقدر واردر كه بعض صفات نفسانیه یی عن اصل قلع لازمدر كبر وشره وحسد وحقد كبی شول حرب اهلی كبی كه كفر اوزینه مصر وجزیه قبول ایتمك حسبیله قتل لازم كلور انكیچون فتح مكه كونی مصر اولنلردن استار كعبه یه متعلق اولنلر بله قتل اولندیلر ابن حنظل كبی زیرا كعبه عاصی یی اعاذه ایتمز پس جوار كعبه ده عاصی اولمدیغی كبی جوار قلبده دخی فاسد اولماز انكیچون اكر كعبه واكر قلبدر اصنام ظاهره و باطنه دن تطهیر اولنمق كركدر و بعض صفات دخی واردر كه تبدیله صالحدر بخل و حرص وغضب وجبانت وشهوت كبی سخاوته وقناعته وحلمه وشجاعته و محبته تبدیل اولنور شول حرب اهلی كبی كه حربی سلمه ویا كفری اسلامه تبدیل ایدر (سؤال اولنورسه كه وصف اولنان انسانده انبیا وكمل اولیا دخی داخلیدر (جواب بودر كه بو برعمیق نسنه دركه دكمه عارف بونك قعرینه واصل اولمامشدر حاصلی بودر كه نفس مطلقا علماء ظاهر وباطن اتفاقیله اماره در شوقدر وار در كه انبیا وكمل اولیاده بالفعل اثری ظاهر دكلدر نتكم (فان شیطانی قد اسلم) اكا دالدر بو سببدندر كه (والعصر ان الانسان لفی خسر) نظمنده استثناء آتی ملاحظه اولنمق كركدر اكرچه كه جنس انسان خسرانده در فاعرف جدا (فان الكمل مابدلوا فطرتهم الاصلیة التی فطرهم الله تعالی علیها) بعض كبار دن مرویدر كه نمله سلیمان علیه السلامه خطاب ایدوب یا سلیمان بكا مان

ویرتاسکا بلدوکم مرتبه نصیحت ایده‌یم دیدی سلیمان علیه السلام دخی امان و یردکده نمله سلیمان‌نك قولاغنه فسلدیوب بن‌سنك (رب هب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی) مقالکدن رایحهٔ حسد استشمام ایدرم دیدی سلیمان بوسوزدن من القرن الی القدم منفعل اولدی نمله دیدیکه بو خصوصده برقاج وجهله جهل واردر بری بودرکه ماخالق لهك اولان کرمدن شح فی النفسه خروج ایلدك صکره مبالغه ایلیوب بو ملکك سندن غیریه اولماسن استدك بوایسه باطنکده اولان حرصندندر دیدی و(بری دخی بودرکه ملکده الله ایله منازعه ایلدك عبد ایسه عبد ایکن سیدی یاننده برنسنه‌یه مالك دکلدر دیدی سلیمان دخی جواب ویروب هبه طریقیله فضلندن برخاتم دالدم دیدی نمله دیدیکه یاسلیمان اف اول ملکه که برخاتم آنی ضبط ایلیه اکر سنك هبهٔ مذکوره‌یه مالك اولمدیغکه شهود لك اولایدی عطایی منع اوزرینه ترجیح ایتمزدك دیدی بعضیلر بو ماجرایه قائل اولیوب نمله سلیمانك وجودی آینه سنده کندی حرصنی مشاهده ایدوب سویلمشدر نتکم مثل ضرب ایدوب درلر (احرص من نملة واجمع من ذرة) بوخسه طینت انبیاعلیهم السلام طاهره ومطهره‌در دیمشدر ولکن بو فقیرك فهم ایتدیکی بودرکه بو سوقدن حقیقتده نمله سلیمانه حرص و سائر رزائل اثبات واسناد ایتمك لازم کلمز زیرا نفوس انبیا مطمئنه‌درکه طهارت اوزرینه مبتنیدر بلکه نفسده بالقوه مندرج اولان وساوسی بیان ومقالهٔ مذکوره‌دن اوانان اشارتله تنبیه سلیمان ایلمشدر والا بوقدر معرفته مالك اولان نمله نشأهٔ انبیاده جائز وغیرجائزه جاهل اولمق بعیددر (لمحرره) نشأهٔ پاك انبیا ای دل * عین آینهٔ مجلادر * بوقدرانده غبار حرص وحسد * کوربنان هب صفات مولادر *

﴿ جست از سوی دکان سوبی کریخت ﴾
﴿ شیشه های روغن کل را بریخت ﴾

* شیشه * زجاجه معناسنه‌در یعنی صرچه‌دن اولان ظرف نتکم کمال نجندی نظمنده کلور * چشم اوافتاد بردلهای ما * همچو مستی بردکان شیشه کر * ودیمشلردرکه * یاخود بوشیشهٔ نازك مزاج کوکلمزه * اوسنك دلدن ایرن انکساریمی دیه‌لم * روغن * مطلقا یاغدر ندن کرکسه اولسون اکرچه عرب دلنده حیواناتدن اولانه سمن وحبوباتدن

اولانه دهن دیرلر انکیچون تخصیص طریقیـله کله مضاف قیلدی
وروغن سـاده دیدکلری تره یاغیدر وکل بپراغندن حقیقتده یاغ اولمز
بلکه زیت ایچنه اوراق کل قویوب تربیت ایدرلر کل یاغی دیدکلری
اودرکه منافع کثیره واردر *کل* ضمله لسان فارسیده هرچیچکه اطلاق
اولنور مخصوص چیچك مراد اولنیجق اضافتله تعیین ایدرلر مثلا زنبق
چیچکنه کل زنبق دیرلر ولکن حالا عرف ناسـده کل اطلاق اولنسه
معروف چیچك مراد اولنورکه لیله معراجده عرق نبوی علیه السلامدن
حاصل اولمشدر اکرچه اندن اول دنیاده کل نوعی وار ایدی (لمحرره)
* کرجال احمدی شرح ایتمسـه اوراق کل * اولمزیدی عندلیب
خوشنوا مشتاق کل * کلده اول حسن ازل سر یکه اولدی آشکار *
* تاابد چقمز دلندن بلبلك اشواق کل * لیله معراجده اولدی عرق ریز
اول حبیب * اول عرقدن بتدی اول کم ایتدیلر اطلاق کل * بریخت*
متعدیدر دوکدی معناسنه (معنـای بیت) بودرکه اول طوطی جان
قورقوسندن صیچرایوب دکانك برجانبندن برجانبنه قاچدی ولکن
دکانده کل یاغی شیشه‌لری واریدی فرار ایدرکن انلره طوقنوب جمله سن
دوکدی فاما شیشه‌لرك انکساری مسکوت عنه درزیرا مقصود دکلدر
بونده اشـارت واردرکه باطن وجودده نفسدن حرص صفتی ظهور
ایتدکده طوطی دل دخی (ففروا) امری موجبنجه (وبمعافاتك من عقوبتك)
استعـاذه‌سی وفقنجه انك شرندن جانب قهر وجلالدن جانب لطف
وجماله فرار وخلقدن حقه التجا مقامنده قرار ایلدی ولکن بوصفت
مذمومه‌نك ظهوری سبب اولوب جـمله قوای روحانیه شیشه لرنده
اولان فیض الهی‌یه فسـاد کلدی وحسن استعداد باطـل اولدی
ودکان وجودده اولان امور قشریه امورلبیه زوالنه مدارث بولدی
نتکم ظاهر شریعت کالده اولسـه حقیقت نقصان پذیر وتربیت بولمین
درخت تازه قورویوب قالور واب دیدکاری دهن کیدرکه اصلنده خفی
دیدکاری مرتبه‌دن تنزل ایدروکل یاغی ایله تمثیل ایلدی زیرا کل ذکر
اولندیغی اوزره عرق نبویدن حاصل اولمغـله تجلیات صفاتیه اشارتدر
وتجلیات صفاتده کلدن اظهر نسنه بوقدر زیرا طیب رایحه سـندن
ماعدا صبغة الله سرنه مظهردر ومتمم تفاصیل صفات ومکمل مراتب

مكارم اولان فخر عالمدن حاصل اولمشدر وبوندن فهم اولنور كه ذرات عالمده هر نسنيه استعداد وار در بقالك دهن صنعتنه استعدادى اولديغى كبى ولكن هر كسده بالفعل كمال ظاهر اولمشدر بلكه اكثر مخلو قاتك قوتنده قالمشدر بونك اصلى بودر كه اسماء الله برى برينه مرتبطدر اسم ظاهرك تجليسنه مظهر اولانده سائر اسمانك ظهورنه دخى استعداد واردر زيرا حقيقتده انسانى مجمع الاسمايه‌در وبوندن ظاهر اولور كه افساد استعداد مظهره مضافدر نتكم قرآنده كلور (ولاتفسدوا فى الارض بعد اصلاحها) يعنى شول ارض طينت كه حسن استعداد اوزرينه مجبول واحسن تقويمده مخلوقه اولوب اسم جامع آنى بو وجهله اصلاح ايتمشدر سز آنى بعض عوارض حسبيله افساد ايتمكز زيرا يضه فساد قبول ايلسه اندن بچه حاصل اولديغى كبى زمين شوره‌دن دخى نبات بتمز ومنكر اولان نسنه بردخى اولكى صوره‌يله تشكل ايتمز واعرج درست كبى يوريوب كتمز

﴾ از سوى خانه بيامد خواجه اش ﴿
﴾ بردكان بنشست فارغ خواجه وش ﴿

اولكى * خواجه * صاحب ومالك ايكنجى عزيز ودولتلى معناسنه‌در * وش * لسان فارسيده ادات تشبيهدر اصلى فش‌در نتكه واقعدر * چنين كفت رستم كه اى شيرفش * فاواوه تبديل اولنمشدر زيرا ايكيسنده شفويدر مذكور ادات اسمك آخرينه لاحق اولور (معناى بيت) بودر كه اول طوطينك صاحبى اولان بقال منزلى جانبندن كلوب عزيز ودولتلو كبى سكينت ووقار اوزرينه غم وغصه‌دن فارغ وكدورت دلدن پاك وقيد دنيادن آزاد اولديغى حالده دكان اوزرينه يعنى دكانده مجلسى اولان محل متعينه چوب اوتوردى اول امردن بلديكه كندندن صكره دكانده نه حادث اولمش وقضادن نه ظهوره كلمشدر مقصود بودركه اول اصلاح باطن طبيعته مشغول اولان سالك اشتغال معاش مرتبه سنه تنزل وپرورش جسمده متعلق اولان كاره توغلدن صكره ينه مقامنه ترقى وحالنه رجوع ايلدى وغافلانه اوتوردى ايام غيبت وغفلتنده واقع اولان تفرق امر وانقلاب حالى بلمدى نتكم موسى عليه السلام طوره كتدكده بنى اسرائيل اراسنده فترت عظيمه

ظهور ایتدیکه سامری قصه سیدر نتکم دیمشلردر * اولور همیشه غیبتشه فتنهٔ سپاه * وبورجوعده تفاوت واردر کیمنده سریعا واقع اولور نتکم قرآنده کلور (ان الذین اتقوا اذا مسهم طائف من الشیطان تذکروا فاذاهم مبصرون) زیرا اذا کلمه سندن فهم اولنور که مس مذکور متحقق وحرف تعقیب ومفاجأدن ظاهر اولورکه رجوع وتذکر سربعدر ونیجه لرینده بطیئا واقع اولور نتکم قرآنده کلور (الم یأن للذین آمنوا ان تخشع قلوبهم لذکر الله) وبعضیلر دخی بالکلیه منسی اولورلر نتکم تنزیلده کلور (نسوا الله فانساهم انفسهم) ودکان اوزرنده اوتور مقدن فهم اولنور که دکان وجود طبیعتک کرسیسی مرتبه سیدر که محل استوا سیدر زیرا جسد متعین اولدقجه طبیعت مرتبه سی دخی قوام پذیر اولمساز یعنی کلیاتک ظهوری جزئیاتک تعیننه موقوفدر حیوان ناطق معناسی اشخاص انسانیه ایله دور ایلدیکی کبی وخواجه وشدن اخذ اولنورکه کاهیجه انسان ذاتده وتنزلده ایکن کندیلرین عزتده وترقیده ظن ایدرلر زیرا برهان ظاهر اولمدقجه بومعنی متبین اولمساز نتکم قرآنده کلور (ولقد همت به وهم بها) یعنی یوسف علیه السلام هجوم طبیعت بشریه حسبیله همنده تنزله مشارفه واریدی اکرچه که یوسف اول دمده بوتنزله وقوعندن ذاهل ایدی صکره برهانله تأیید اولنوب تنزله وقوعندن تدارک اولندی وبعضیلر دخی وقوعندن صکره متنبه اولورلر نتکم قرآنده کلور (فذوقوا العذاب) یعنی کفارک دنیاده عذاب ایچنده اولدقلرینه شعورلری یوغیدی زیرا غفلت تامه سببیله نائم کبی ایدیلر صکره موت ایله یقظه حاصل اولدقده دنیاده وآخرتده عذابده اولدقلرین بلدیلر وقطیعت ایله ابتلالرن اکلدیلر (اللهم ایقظنا بلطفك) (لمحرره) * شب تاریك ایچنده خواب اهلی * نه بیلور ظلمتنی اول خابك * * چونکه بیدار اوله هنکام صباح * آچلور دیده سی شیخ وشابك

دید پر روغن دکان وجامه چرب
برسرش زد کشت طوطی کل زضرب

* جامه * معنای اصلیسی اعتباریله ملبوس ومفروشدن اعمدر ملبوسه تن جامه دیرلر اصلی جامهٔ تندر مفروشه جامه خواب دیرلر اصلی جامهٔ خوابدر اما کثرت استعماله ملبوسده اعلام غالبه دن اولمشدر

اطلاق اوزرینه ذکر اولنسه مراد ارقیه کیجك اولور برلباسك اوکی طوتق اولسون آچق اولسون جامه دیرلر قبااوکی آچق قفتانه مخصوصدر نتکم اکثر بلاد ده متعارفدر بوراده جامه معنای اصلیسنه محمولدر * چرب * جیم عجمی ایله سمز واوزلی و یاغلی معناسنه در نتکم واقعدر امرنمه کوروب چرب پلاون امرانك * کیم کوزی باشی ایله پشو بدر فقرانك * کل * کاف عربینك فتحیله معروف علتدر عرب اقرع دیر ضرب برشیء برشیء اوزرینه ایقاعه دیرلر یدله وباعصا ایله ویاسیفله برنسنه یی اورمق کبی (معنای بیت) بودرکه بقال مذکور فارغ وآزاده یرینه اوتورنقدن صکره کوردیکه دکان ایچی پر روغن واوراده ملبوس ومفروشه متعلق اولان جامه یاغلنمش وملوث اولمش بوایش طوطیدندر دیو طوطینك باشنه الیله و یاغیری آلت ایله اوردی طوطی بقالك ضربندن کل الدی یعنی اول زخمدن سرنك ریشی یولنوب دوکلدی بونده اشارت واردر که اول اصلاح طبیعت صددنده اولان سالك دکان وجوده عودت ومراقبه ومحاسبه رجعت اتدکده انقلاب حال واختلال باله مطلع اولوب کوردیکه نفسدن ظاهر اولان حرص صفتیله جمله قوایه فساد استعداد حاصل اولمش ونظام وجودبوزلمشدر سبب قریب اولان طوطی یی یعنی قلبی مؤاخذه ایلدی زیرا حدیثده کلور (ان فی جسد آدم لمضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد واذا افسدت فسدبها سائر الجسد الاوهی القلب) وآنی شدت بطشله کل یعنی مقروع ومعیب ایلدی وبو اختلال سنك فساد کله دردیدی زیرا قرآنده کلور (وماکان ربك لیهلك القری الا واهلها مصلحون) یعنی قریهٔ جسدك ظاهرا بویله اختلالی باطنا قواسنك اختلالندن ناشیدر وقواده قلب جمله دن رئیس اولمغله نتکم ضربی رأسه تخصیص اکادالدر قلب سبب فساد ومحل مؤاخذه اولدی اکر قلب صلاح اوزرینه اولایدی استعداد فطریسنی طلب حقه صرف ایدروطلب ماسوالله آنی افساد ایتمزدی ونفس دن حرص وامثالی صفات ذمیمه ظهور اتمك حقیقتده قلبك ماسوایه میلندندر انکیچون قلب دنلدی زیرا جمال وجلال ارا سنده تقلبده در وطوطی لفظنده دخی اشارت واردر زیرا طوط ضمله فحل هائج معناسنه کلور یعنی اول فحل که اشتهای ضراب ایلیه پس قلبده حرص

و بویله دیمك دخی وجهدر که نفسه شفا وحیاتده قلبه مرض ومماتوار در نتکم قرآنده کلور (ان جاءکم فاسق بنباء فتبینوا ان تصیبوا قوما بجهالة فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین) یعنی نفس فاسقه دائما شهوات خبرین القا ایدر والا اکا مساعده ایله قلبه ضرر حاصل اولوب صباح قیامتده ندامت ظاهر اولور فاعرف جدا

وماسوایله مجامعه شهوت ومیلی ظهورایتمکله اشتهای ضراب ضربله معالجه اولندی زیرا دنلمشدرکه (الجزاء من جنس العمل) وجائزدرکه اول سالکده هنوزقوای طبیعیه غالب اولمغله قباحتی قلبه نسبت ایلدی بلکه نفس اماره مأوی الشر واصل کل فساددر نظیری بودرکه زلیخا یوسف صدیقه علیه السلام نسبت سوء ایدوب (ماجزاء من اراد باهلك سوء) دیدی مع هذا یوسف فی الحقیقه اندن پاك ایدی انکیچون یوسف دخی جواب ویروب (هی راودتنی عن نفسی) دیدی ولکن دعوای شاهدله فصل اولنمغله شهادت طفل ایله برائت یوسف ظاهر ودعوا سنده صدقی باهر ایدی بوراده شاهدله مراد عقل مجرددرکه اخرویدر عقل غریزی دکلدرکه دنیویدر یعنی عقل مجرد شهادت ایدرکه قباحت نفس وطبیعتکدر یوخسه قلب وروحك دکلدر اکرچه صوجلویه مجاورتله بونلر دخی صوچلو دوشمشلردر زیرا مجاورتله ظلمت ونحوست ساریدر وای ایکسنکده باشنه کلنه نتکم قیامتده حین محاجه ده ایکسی دخی محجوج اولسه لرکرکدر زیرا اعمانك مقعد حکایه سنه بکزر (المحرره) *مقعدك دیده سی واعمانك * ایغی الدی ایاغن انك * بعده ذاطوطینك قرارده اولان حرکتی حکمته مبنیدر زیرا هر حرکت البته بر محرکه مضافدر ومحرك اول الله تعالیدر پس حقایق اموره جاهل اولان توحید افعالده شرکدن خلاص اولمز وراه تفریده سالك اولان بولنی پاکلمز اصل کون معلو لدر دیدکلری ذکر اولنان معنایه دائردر انکیچون طبیعتدن خارج ایش نادردر

روزکی چندی سخن کوتاه کرد
مرد بقال ازندامت آه کرد

* روزکی * ده اولان کاف تصغیر ویاوحدت ایچوندر * چندی * ده اولان یازائده در * سخن کوتاه کرد * تکلمك یاعدمندن ویاقلتندن کنایه در ولکن ابیات آتیه قرینه سیله اولکیسی ظاهردر * آه * شکایت وتوجع وقتنده دینلور لفظدر نتکم واقعدر * آه من غربة بغیر ایاب * آه من حسرة علی الاحباب * اصلنده اوهدر همزه نك فتحی وواوك سکونیله وا والفه قلب اولنمشدر نتکم اصلی اوز رنه دخی کلور * فاوه لذکراها اذا ماذکرتها * ومن بعد

توحید افعال

ارض بذینا وسماء * بوراده آه حقیقتده محمول درندامت قرینه‌سیله
زیرا آه ندامتك اثریدر ندامت ایسه سندن واقع اولان نفسنه‌نك
اوزرنه غم لازم وهم دائمه دیرلر واقع واقع اولمسنی تمنی ایله بله زیرا ترکیب
حروفی معنای دوام افاده ایدر نتکم ادمن الامر دیرلر اداعه ایلسه
ومدن بالمکان دیرلر اقامت قلسه مدینه لفظی دخی بوندن اخذ اولنمشدر
ولزوم غم یا اول امردن فوتی سببیله در ویا موجب وسببی خاطردن
غیبوبت ایتمك حسبیله درویا کثرت تذکرنه بناء ویا غیری اسباب
ایچوندر واکر کلامده ندامت لفظی اولسیدی مجازه حمل اولنمق
دخی وجه ایدی زیرا اثر مؤثره دالدر نتکم قرآنده کلور (ویوم یعض الظالم
علی یدیه) یعنی تحسر وندامت ایدر دیمکدر زیرا وقت ندامتده ال
ویرمق عض اولنور وقت تعجبده دیش پرندان اولدیغی کبی وعلی هذا
فقس (معنای بیت) بودر که فاخ کونجکز طوطی الم وانکسارندن
قصه‌یی قصه وکلامی قصیر ایلدی * بونده اشارت واردر که طوطیٔ
دل صدمهٔ قهر باتله منکسر وذلیل وقبضهٔ قبضده مثلا شی وعلیل
اولسه قده فیض تکلم منقطع اولوب او اکی کبی حقسا یق ودقایق
سویلمدن قالدی وباشنه تنزل حالی کلدی زیرا قهر وقبض سکوت
وخرس ایراث ایدر لطف وبسط خلافن ایراث ایتدیکی کبی نتکم ایام
زمستانده فریادعند لیب منقطع اولوب سبب شطارت اولان موسم
بهارقدومنده دستانه آغاز ایلر وخواجه حافظ کلامنده کلور *
چه جورها که کشیدند بلبلان ازدی * ببوی انکه دکرنو بهارباز آمد *
مقصود قبشك فصل جلال ویازك فصل جمال اولدیغنه اشارتدر
فیض سالك دخی بوقبض تنزله باقوب سببنی ملاحظه حسبیله ندامت
وتأسف ایلدی زیرا بومعنی اصلنده دکان وجودی خالی ترك اندوکندن
ناشی اولدی وقلبی اتهام ایتدیکی شرکدن ناشی ایدی زیرا توحید بودرکه
قصور واقع اولدقده نفسنه اسناد اولنه نتکم محلنده مبیندر صکره
قصورن بیلوب نادم اولدی نتکم خواجه حافظ کلامنده کلور *
سیاه نامه ترازخود کسی نمی بینم * چکونه چون قلمم دود دل
بسر نرود * بومقامك حقیقتی بودرکه اول اصلاح طبیعته مشغول
اولان سالك کاهیجه مقام بسط وانسه ترقی ایدوب طوطیٔ دله

وارد اولان فیضله منتفع اولوب اکلنور وصدای غیبی استماعیله دکلنوردی صکره ذکر اولنان معنی حسبیله صیت و صدا کسلدی سالك دخی قفص اضطرابده آصلدی قالدی * رزقدن صکره حرمان ووصول عقبنده قطیعت رحن حادثه هائله درکه قاعدهٔ اظهر در ودیمشلردر تنزل واقع اولدقده چارهٔ ترقی ابتداء ریاضت وثانیا مجاهده در ومقدمهٔ تدارك آه اتمکدر زیرا باطنده اولان ندامتك صورتیدر واما اولکه نفعی دیمشدر * ضبط آه ایلمه در عاشقه اول چاره * بن ایسه آه سز آرام ایدیم آه مدد * بو سوز جزعه کوره در فامابی جزع آه اتمه ده تسکین دل وتسلیٔ خاطر اولدیغندن ماعدا اقرار قصوری اشعار دخی واردر وضرب رأس ایتمك سبب قطع کلام اولمق انکیچوندر که رأس مجتمع مشاعردر خصوصا دماغ که محل تعقل وادراکدر قچن دماغله اختلال کلسه لسان دخی نطقدن دم بسته اولور زیرا قوت ناطقه قوت عاقله یه تابع ولسان دخی انك ترجمانی وخادمیدر وقلبك عرقی دماغه متصلدر پس علوی اولان عقلك اختلالی قلبه ساری اولوب اورادن سفلی اولان نطقه دخی اختلال کلور * وصیغهٔ تصغیردن فهم اولنور که زمان تنزل ممتد اولمامشدر زیرا علاجنه مبادرت اولنمشدر نتکم اشغه ده ذکر اولنور وطلب قوتده اولسه مطلوب سریعا حاصل اولور انکیچون نیجه لرینه قرق سنه ده حصوله کلن معنی بعضیلرینه قرق کونده حصوله کلمشدر (لمحرره) صنع حقه علت وفعلنده بوقدر هم غرض * بی غرض اولمزسه آدم قالدی آخر پرمرض * نفسله دنیا ایله بوادن قالور سالك اولان * رهزن حق اولمسون زنهار بوعرض عرض * والله الموفق *

﴿ ریش برمی کند ومی کفت ای دریغ ﴿

﴿ کآفتاب نعمتم شد زیر میغ ﴿

* ریش * صقالدر لحیه کبی * کند * کاف عربینك فتحیله ماضیدر قوپردی ویولدی معناسنه مصدری کندندر بعدذا بو کلام عرفه نظرله اکتفا قبیلندندر تقدیر کلام ریش ومو برمی کند دیمکدر یعنی تأسفدن صاچن وصقالنی یولدی نتکم ریش بردندان دیرلر تعجبندن صقالنی دیشنه آلدی وفکره طالدی معناسنه وتحسره حمل اولنمق دخی

وجهدر *ای دریغ* دریغ حیف دیمك وآه ایمك بوراده منادی محذوفدر
تقدیری ای قوم من دریغ دیمکدر وجائزدر که بو یه رلرده صرف ندا مجرد
تنبیه ایچون اوله تعیین منبه قصد اولنمیه *میغ* بولوت وطمان معناسنه
(معنای بیت) بودر که مرد بقال بو خصوصده زیاده تأسفندن
صاچن وصقالن یولدی ویاخود تأسف ایلدی ودیدیکه ای قوم
من حیف وحسرت که آفتاب کبی اولان نعمتم بولوت التنه کتدی
و پنهان اولدی وزوال بولدی یعنی طوطینك نطقی نعمتی بکا آفتاب
ایدیکه انك نور وفرّیله کوزم وکوکلم منور اولوردی وصحن سرای
وجودم انکله روشنایی بولوردی شمدی بو نعمت فوت و بو نور
ظلمته مبدل اولدی ومشکوة حالم بی چراغ قالدی بونده فوت نعمت
اوزرنه تأسف واردر نتکم قرآنده کلور (یا اسفا علی یوسف)
یعنی یعقوب علیه السلام فوت صحبت یوسف اوزرنه تأسف ایلدیکی
کبی بقال دخی فوت نعمت طوطی اوزرنه تأسف ایلدی یوسف
وطوطیدن ایسه مقصود قلب در پس بوندن فهم اولنور که حقه
متوجه اولان کمسه مخلوقاتدن برفسنه نك فوتی اوزرنه تأسف ایتمز
بلکه قلب اوزرنه تأسف ایدر زیرا قلب مرآت جمال حقدر حقیقتی
بودر که تأسف فی الحقیقه مرآتده جلوه کر اولان معنانك فوتی اوزرنه در که
جمالدر وتکلمدر یوخسه نفس مرآت اوزرنه دکلدر ولکن اول معنایه
طالب اولان کمسه به محلانك فوتی اوزرنه دخی تأسف لازم کلور مثلا جنت
محبوبدر ولکن بالذات دکل بلکه رؤیت جمال ایچون پس جنت
فوت اولسه رؤیت دخی فوت اولور نتکم طوطی فوت اولسه نطق
وتکلم دخی معدوم اولور فافهم جدا واعمل و بونده صاچن وصقالن
یولمق خواطر اغیاری ازاله وروحی علاقات ماسوادن تجریده اشارتدر
زیرا روح کندی ذاتنده غلام امرد صورتنده درکه انده احکام صفات
وآثار اکوان یوقدر بلکه بومعنی اکا جسده تعلق ایله حاصل اولمشدر
انکیچون ابو البشر آدم علیه السلام ملتحی دکل ایدی زیرا ذاته قربی
وارایدی هنوز ملابس صفات ایله تلبسی یوغیدی و بلکه حضرت
ابراهیم علیه السلامه کلنجه جمیع ملله غالب اولان تجرید وتنزیه ایدی
صکره ابراهیمده وقاره دال اولان شیب ظهور ایتدی زیرا ابراهیمده

صفات ثبوتیه‌نك دخی آثاری ظاهر اولدی بو معنادن اوتوری قیامتده ابتدا ملبوس اولان ابراهیم اولدی و بوندن فهم اولندیکه انسانك ظاهری کثرتده وعلاقه ده اولمق باطننك وحدتنه وتجردنه مانع اولمق کرکدر زیرا کثرت وعلاقه عارضدرکه فی نفس الامر معدوم ومدرومیغ ایله حجابه اشارت واردر ولکن حجاب ایکی دورلیدر که بری غلیظ و کثیف وجسمانی وظلمانیدر وبری دخی لطیف ورقیق وروحانی و نورانیدر نتکم بالاده شرح اولنمشدر بوراده مراد اولکیدر زیرا او صاف کونیه ایله حیلولت واقع اولدقده عالم امردن پرتو فیض منعکس اولمز وارض وجود ظلمتده قالور و کون اکرچه عالم ارواحه دخی اطلاق اولنور ولکن کون لطیف اولمغله حیلولتی کون کثیف کبی دکلدر الحاصل طوطی قلبك دمبسته اولدیغی علل کونیه ظهوریله فیضدن دور وتجلیدن مهجور حسبیله در (لمحرره) اولسه خرشید ابرله مستور * ایتمز اولکی کبی نوری ظهور * شب هجرك ظلمتنده یاقوب * یلدزه حسرت اولور طالب نور *

﴿ دست من بکشسته بودی آن زمان ﴿

﴿ چون زدم من برسر آن خوش زبان ﴿

* خوش * زبان ذکر محل واراده حال طریقیله زیرا زبانك خوشلغی کلامنه کوره در وجائزدرکه شیء آلتنك اسمیله تسمیه قیلنمق اوله (واجعل لی لسان صدق فی الآخرین) کبی زیرا بوراده لسانله مراد ذکر حسندرکه آنك آنیدر (معنای بیت) بودرکه بنم الم قرلمش اولایدی اول زمان چون بن اول خوش زبان اولان طوطینك باشنه اوردم یعنی نولایدی انك باشنه اوراجغم زمان الم قرلمش اولایدی و بندن بوایش صادر اولمیایدی زیراندامت ایراث ایلدی برنسنه‌نك ایسه غایتی ندامت اولسه مقدماتنه شروع ایتمك دخی خطادر * ولکن شروعك اسبابی موجب اولیجق عاقبت اندیش اولمیانه کوره خطایه مؤدی اولور انکیچون واردکه (ان من العصمة ان لا تجد) و نعتز یلده دخی کلور (ان الانسان لیطغی ان رآه استغنی) ومثلده کلور * مور همان به که نه باشد پرش * یعنی قرنجه‌نك قنادی هلاکنه سببدر نتکم دیمشلردر * ماذا اخاضك یامغرور فی الخطر * حتی هلكت فلیت النمل لم یطر * بونده تأسف وتندم یدعادیه اوزنینه درکه

حجاب ایکی نوعدر

حقیقتده دکان وجودی محافظه‌دن غافل اولوب اوصاف ذمیمه
ظهوریله انقلاب حاله سبب اولدیغیدر والنك قرلمسی ماسوایه
تطاولدن کوتاه اولمسنه اشارتدر تطاول تدبیر معاشه اشتغالله
اولمشدر پس کندی کسب یدندن شکایت ایتمش اولور وقرآنده کلور
(وما اصابك من مصیبة فبما کسبت ایدیکم) وجائزدرکه طوطینك
خاموش اولدیغی ضربه‌یه منسوب اولمق بوخصوصده کثرت ریاضتدن ناشی
اولان افراطه کوره اوله زیرا افراط ریاضتله مزاجه یبوست غالب اولسه
دماغ اختلال پذیر اولوب خیالات وهذیان طوبله مؤدی اولور پس
قابدن خوطر صافه وواردات لایقه کلور وبستان دماغده تخم
ادراکدن بتمدن قالور کل اولان کسنه‌نك باشنده قل بتمدیکی کبی
(لمحرره) میودار اولیجق سدرهٔ بال * نفع‌نه قامتکی قلسك دال *
اعتدالیله تراش ایت تیری * صکره دور ودرار منزله صال

﴿ هدیه‌ها می داد هر درویش را ﴾
﴿ تا بیابد نطق مرغ خویش را ﴾

* هدیه * اصلنده تشدیدله‌در بوراده ضرورت ایچون تخفیف اولنمشدر
هدیه بری برلریمزه اهدا ایتدیکمز لطفه دیرلر نتکم قرآنده کلور (وانی
مرسلة الیهم بهدیة) بوراده مراد صدقه‌در درویش قرینه‌سیله
وهردرویش لفظندن فهم اولنان استغراق عرفی‌یه محمول درمراد شهرینك
فقراسیدر وطوطیدن مطلق مرغ ایله تعبیر ایلدی قطع نوا ایتمك
حسبیله اکرچه که اضافتدن خصوص اوزرینه طوطی اولمق فهم
اولنور (معنای بیت) بودر که اومرد بقال شهرینك فقراسنه ممکن
اولان درویشانه صدقه ویردی تا که کندویه مضاف اولان طوطی
قوشنك نطقنی بوله واولکی کبی کلامیله مستأنس اوله زیرا واقعهٔ مذکوره
حسبیله فقدان ایلمش واضاعت قلمشدی وجوه مبراتدن صدقه‌یی
تخصیص ایلدی زیرا حدیثده کلور (الصدقة ترد البلاء) وامام علی
رضی الله عنه‌نك کلمه سنده کلور (واذا املقتم فتاجروا الله بالصدقة)

املق افتقر (قاموس)

سری بودرکه قلوب فقرا ودرویشان نظرکاه الهیدر پس صدقه
ایله تطییب خواطر ایتمك انلرك توجهاتنی استجلاب وخیرله تکلماتنی
اکتساب واردر الحاصل قلوب فقراء والسنهٔ درویشان بووجهله

کشاده لك بوله مقصود اولان نطق طوطی دخی حاصل اولوب
(الجزاء من جنس العمل) سری باهر اولور فاعرف جدا نتکم بر پادشاه
زاده ناخوش اولدقده قفسده محبوس اولان مرغانی آزاد ایتمك ایله
خوش اولدی زیرا کشف وتفریج قبیلندندر خصوصا که قفص ایله
ومرغله روحك مناسبت تامه سی واردر وبو تقریردن فهم اولندیکه
در وبشدن مراد صاحب دل اولان کسه در اکرچه که هرفقیره صله
ایتمه نك دخی نفع عظیمی واردر نتکم بوستانده کلور * خورش
ده بکنجشك وکبك وحمام * که یك روزت افتد همایی بدام * بونده صدقه
ایله مقصود معارف وحکم آلهیه ایله قوای باطنیه صله یه اشارتدر
زیرا تنزل ظهورنده بالکز ریاضت ومجاهده کفایت ایتمز بلکه غدای
روحانی ایله تربیه دخی کرکدر وبو معارف ایله مراد (خذوا العلم من افواه
الرجال) وفقنجه خارجدن اخذ اولنان معارف در که قلبه بطریق
الفیض وارد اولانك غیریدر که تقویت دل وترقی روان ایچوندر بطریق
الفیض اولان بوندن اقوادر زیرا ملك واسطه در خارجدن اولان
ایسه بشر واسطه سیله در پس واسطهٔ بشرله مأخوذ اولان علوم
کدورتدن خالی دکلدر ارضدن حفر اولنوب استخراج اولنان صو
کبیدر که ماء مطراندن اعلادر زیرا عالم بالادن بلاسبب معهود نزول
ایدر وبوندن حاصل اولور که تحصیل مقاصد ایچون اسبابه تشبث
وخیرات وحسنات ایله توسل لازمدر نتکم قرآنده کلور (ایاك نعبد
وایاك نستعین) یعنی عبادت واستعانت بطریق الوسیله دعا اوزرینه
تقدیم اولنمشدر وجمیع اجزاء وجود عبادت ایله مأمور اولدیغی کبی
نتکم صیغهٔ جمع آنی مشعردر که تزکیه ایله دخی مأموردر اکرچه که
تزکیه ده اصل اولان نفسدر ونفسك رذائلی بسیاردر که جمله دن
بری حب مالدر پس مالی بذل ایتمه ده بورذیله دن نفسی تخلیص واردر
نتکم علومی نشر وحقائقی افاضه ده قلب وروحی تحلیه واردر وبو معنایه
متصدی اولان کسنه بی غرض کرکدر زیرا غرض ایله عابد هوی
اولمش اولور پس بیت مثنویده اولان تا تعلیل افاده ایدر که حقیقتده
لام عاقبت معناسنه محمولدر یعنی مطلقا تصدق ایتمه نك غایتی مراده
ایرمکدر یوخسه تصدق ایتمك مراده وصول ایچون دکلدر که غرض

نفسانی یه دائردر * شیخ ابوالحسن الشاذلی دن مرویدر که اوائل
حالده بر طالب ایله بر مغاره ده منزوی اولوب مقصود بوکون فتح اولور
ویارن فتح اولور دیو مترقب اولمشلر صکره اهل الله دن برکمسه انلرك
یاننه واروب بطریق الارشاد نیچون اللهه الله ایچون عبادت ایتمزسکز
بلکه فتحله تعلیل ایدرسکز دیدکده متنبه اولوب توبه ایدرلر اندن بی
غرض عبودیتده اولوب آز زمانده مراده ایررلر * والله الفیاض *

غرضسز عبودیت

* بعد سه روز وسه شب حیران وزار *
* بود کان بنشسته بد نومید وار *

بعد کلمه سنك آخری بو مقوله ترکیبده مفتوح ومکسور اوقونمق جائزدر
* زار* زاریدن دن مشتقدر زار بلق ایدیجی یعنی اکلیجی وفریاد قلیجی
واحیاء العلومده کلور که لفظ زار لغت عجمیه ده هلاکه مشرف اوزرنه
دلالت ایدر *نومید* اصلنده ناومیددر واوله الف حذف اولنوب نومید
قالمشدر امید تشدیدله وتخفیفله واومید واوله رجادر ناامید امیدسز یعنی
منقطع الرجاء *وار* ادات تشبیهدر (معنای بیت) بودر که مرد بقال
اوچ کون اوچ کیجه حیران وزار اولوب دکانده ناامید ومأیوس کبی
اوتوردقدن صکره معلوم اولا که بو کلام اشغه ده جولقی بیتنه مرهون
ومرتبطدر وبو قاروده روزکی چندین بورداده سه روز وسه شب تفسیر
وبیان واقع اولمشدر زیرا روز عند العرب کیجه سی ایله اعتبار اولنور
انکیچون بو امتك دور بنه دورقری دیرلر زیرا کونك احوالی کیجه ده
رؤیت هلاله تابعدر مثلا شهر رمضانده صیام وشوالده ترك وکذلك
تراویح رؤیت هلاله دائردر و بو تفسیردن مفهوم اولور که تخصیص عدد
حقیقتنه محمولدر وجائزدر که تعیین عدد تقلیلدن کنایه اولوب مدلول
ومؤداده ماقبلی ایله متحد اوله و بقالی ناامیده تشبیه ایلدی ناامیداولدی
دیمدی زیرا مؤمن رحمت حقدن مأیوس اولمق کفردر نتکم قرآنده
کلور (ولاتیأسوا من روح الله انه لاییأس من روح الله الا القوم
الکافرون) و برموضعده دخی کلور (ومن یقنط من رحمة ربه
الا الضالون) پس ابتلا نقدر شدید وعهد بلامدید وحصول مرام
بعید اولسه بنه زوال وانکشافی مأمول ومرجو (وکل آت قریب) وفقجه
زمانی منقاصردر نتکم قرآنده کلور (متی نصرالله الا ان نصرالله

قريب) ودیمشلردرکه *ع* مثلدر بوصواقدیغی یره کیرواقاردرلر *زیراحق تعالینك هرنسنه یه قدرتی صالح وذات کریمی عجزدن بریدر *محکیدرکه برکمسنه نك سفینه سی شکسته اولوب برمخالف جزیره ده قالدقده اوراده خلاصنی محاله تعلیق ایدوب *اذاشاب الغراب اتیت اهلی *دیدی صکره عسی الکرب الذی امسیت فیه *یکون وراءه فرج قریب* نداسیله مبشر اولوب بالآخره خلاصنه سبب ظاهر ونجاتنه بربهانه باهر اولدی و بوفقیر حقیه دخی الفات ار بعه تار یخنده عودت حجده استیلاء اعراب واقع اولوب حجاج شامك اکثری هلاك و بادیه ده نابود اولدقلرنده حرارت ظهیره ده پیاده قالوب آخر حیاتمدن مأیوساً سر برهنه می بالین مرکه نهاده منتظر امر آلهی اولدیغمده بیت مذکوره تفدن کوشمه رسیده مبشر بولوب بین العشائین رجال غیبدن برینك مساعده سیله نجات حاصل اولدی والحال لایوصف (لمحرره) دائماباز کرك باب امید * تاکه حاصل اوله مراد مرید * قابل فیض اولسه روی زمین* ابرزحمت ایدر تفن تسکین * و بونده اشارت واردرکه تنزل ظهورنده باری اوج کون واوج کیجه خلوت صحیحه واجتهاد قوی وتضرع عظیم کرکیدر تاکه عالم آثاردن افعاله واندن صفاته واندن ذاته ترقی حاصل اولوب مقصود جلوه کرحیز ظهور اوله زیرا کیجه عالم ذاته وکوندز عالم صفاته ناظردر وهرمقصود ذاتدن بتر زیرا جمله اسمانك مسماسیدر وحیرت ایکیدر تنزل واستارده واقع اولان مذموم وترقی وتجلیده واقع اولان ممدوحدر انکیچون او برحیرتدن استعاذه و بوحیرتك زیاده لکن طلب ایتمشلردر وجائزدرکه سه روز وسه شب جسد وطبیعت ونفسه رمز اوله زیرا هرشان ایچون بریوم آلهی واردر نتکم قرآنده کلور (کل یوم هو فی شأن) پس ذکر اولنان امور ایچون دخی یوم آلهی اکرچه که فی الحقیقه زمان غیر منقسمدر ولکن هزار ساله دخی اطلاق اولنور نتکم قرآنده کلور (وان یوما عندربك کالف سنة مماتعدون) نتکم بالاده بیان اولنمشدر وامور مذکوره مراتب تنزلاتندر پس بونده اشارت واردرکه عالم قلبدن نفس وطبیعت وجسد مراتبنه تنزل ایدن سالك مدت طویله ریاضت ومجاهده یه محتاجدر تاکه جلال وقهر واستاردن جمال ولطف وتجلی یه ترقی ایلیه اکرچه که بعض مستعدان

زمان قليل ده برمراد اولورلر وترقئ عظيم بولورلر فامانادردر زيرا هر دلده قوت استعداد اولماز * وهر كس سر يعانقد مرادى بولماز * والله الهادى * وعليه اعتمادى *

﴿ باهزاران غصه وغم كشت جفت ﴾
﴿ كه عجب اين مرغ كى آمد بكفت ﴾

بو بيت نسخ عتيقه ده يوقدر ولكن مقصودى مخل اولمامغله درج اولندى * غصه * اصلنده بوغازده طوران لقميه ديرلر صكره غمده استعمال اولندى زيرا هلاكى مستلزم اولمغله غمه سبب قويدر * عجب * فتحتين ايله نفسك برنسنه دن تغيرينه ديرلر سببى خفى ومثلى عادتدن خارج اولمغله انكيچون الله تعالى حقنده تعجب حقيقى صحيح دكلدر زيرا علام الغيوب در بوراده بقال تعجبى طوطينك خاموش اولديغى عادتدن خارج وغير معهود ونطقه كلسى مجهول اولمغله در * كى * فتحله قچن معناسنه در نتكم ديوان حافظده كلور * بيانك بلبل وقمرى اكرننوشى مى * علاج كى كنمت آخر الدواء الكى * اكرچه كه بيت حافظده اولان كى عربى اولان كى يه دخى ايهام واردر (معناى بيت) بودر كه هزاران غم وقساوته مقارن ومنضم اولدى تأسف ايليوب بويله ديوكه عجبا بومرغ طوطى قچن كفته كله ونه زمان اولكى كبى كفتار ايليه يعنى غم وغصه سى طوطينك قطع نوا ايتمسندن ايدى وبو سببدن بوخاطره دن فورتلمزوآه ايدوب استبعاد طريقيله مرتبهٔ لسانده دخى ذكر اولنان مقالهيى سو يلردى ياكنديله ويامصاحبى باننده و بومقوله استبعاد عادى اولمغله قدرت حق استعجاز ومقتضاسى اولان كفر لازم كلمز بونده تنزل اهلى اولان سالكك حالنه اشارت وارد زيرا تنزلى حسبيله غمدن خالى دكلدر وحقيقتده غمى طوطئ دلدن فيض كلام ازلى منقطع اولمق حسبيله در وبوفيضك بردخى حصولنى كرچه عادتا استبعاد ايدر ويأس حدنه قريب اواور نتكم قرآنده كلور (واذا مسه الشر كان يؤسا) ولكن قدرت حقه كوره بعيد دكلدر نتكم عزير عليه السلام قصه سنده كلور (قال انى يحيى هذه الله بعد موتها) يعنى عزير قدس شريفك خراب كلى اولديغنه نظر ايدوب بطريق العاده استبعاد ايلدى پس حق تعالى دخى قدرتنى ابتداء عزيرك وجودنده اظهار ايليوب يوز ييل آنى

اماته ایتدکدنصکره ینه احیا ایلدی وقدسی دخی علی التدریج
اولکی حالنه اعاده قلدی * قرینهٔ جسد وسکانی اولان قوی دخی بوکا
قیاس اولنه و بومقوله معنانك حصولی بحسب الغالب زمانه منوط
واسبابه مربوطدر نتکم حدیث قدسیده کلور (من تقرب الی شبرا
تقربت الیه ذراعا) یعنی اولا اسباب یوزندن حرکت اختیار یه کرکدر
تاکه مطلوب حاصل اوله ومراد استقبال ایلیه اکرچه که بو صفت یعنی
تقرب ابرار حالیدر که کندیلر بنفسه منسوبدر فامامقربین جذبهٔ قویه
ایله تقریب اولنور ولکن ایکیسی دخی قبل التقرب والتقریب سعادت
اهلیدر نتکم قرآنده کلور (لقد رضی الله عن المؤمنین) یعنی علم قدیم
وحکم سابقده رضا بولنسه علم فعلی وحکم لاحقده اثر سخط ضرر
ویرمز بلکه بالفعل احتجاب ایچنده بالقوه کشف واردر زیرا عارض اولان
نسنه ذاتی یه مزاحم اولمز ودرخت سعادتدن میوهٔ شقاوت بتمز (انما
العبرة بالخواتیم * فاعلم * والله العلیم

انما العبرة بالخواتیم

* می نمود آن مرغ راهر کون شکفت *
* تا که باشد کاندر آید او بگفت *

* کون * کاف عجمینك ضمیله نوع دیمکدر نتکم کونا کون دیرلر کون وکون
معناسنه یعنی نوع نوع ودورلی دورلی * شکفت * شینك وکافك ضمه لریله
وکسره لریله وفانك سکونیله لغت مشترکه در تعجب ویارمق وپارلق بیننده
بوراده ضمله در قرینی قرینه سیله ومتعجب منه معناسنه در یعنی امر عجیب
وکار غریب * اندر * زائددر (معنای بیت) بودر که مردبقال اول طوطی یه
هرنوع عجب نسنه کوستردی ودورلی دورلی شطارتلر اظهار ایلدی
تااولا که تکلمه کله یعنی اول انبساط حسبیله انقباضی مندفع اوله ونشاط
تازه بوله پس بوندن شکفتی تخصیصك وجهی ظاهر اولدی زیرا امر
هائل اظهارله انقباض افزون اولوب مراد حصوله کلمز وبوندن فهم اولنور که
انقباض وانبساط مطلقا حیوانده متصور ومعجب ومنافر کارلردر وتاه تعلیلك
معناسی بالاده مرور ایلدی بونده اشارت واردر که تنزل اهلی اولان
سالك سلوکنده هر امر عجیبه تشبث وهر معنای غریبه تمسك وتعرض
لازمدر زیرا نفحات الهیه نك ظهوری نه یوزدن اوله جغی معلوم دکلدر
وبعضیلر رمز ایدوب دیمشلردر * مت من الحزن ارحنی بلال * یعنی

عالم كونك علايقى ظهور ايتسه نمازله تجرده مسارعت وياخود معراج معنوى يه رغبت حاصل اولسه صورت صلوتله احتجابى انكشافه تبديل كركدر وسائر احوالى دخى بوكا قياس اولنسه وبو معنايى نمى صورتنده ايراد ايلدى زيرا حصولى مقطوع دكلدر بلكه مشيت حقه مفوضدر وقرآنده كلور (والله يقبض ويبسط) پس كاه اولور كه قبضى مدايدر شويله كه بسطدن اميد كسيلور وبلكه نيچه لر دنيادن انقباضله انتقال ايدرلر ولكن محدوددر زيرا اثر غضب منتهى اولمق بحسب الظاهر كفاره كوره در مؤمنه يادنياده وياآخرتده فرج وانكشاف واردر ولكن هركسك استعدادنه كوره وحالى مقداريدر وقلبه كوره انكشاف تجلى طريقيله در زيرا تجلى حسبيله عالم غيبدن نطق وتكلم حاصل اولور كركسه بونطق لسانه كلسون وكرك كلسون وبلكه حقائق وعلوم غريبه نك اظهارى ممنوعدر مكر زياده قابل ومستعده كوره اوله نتكم خواجه حافظ كلامنده كلور * قيمت دركرانمايه چه دانند عوام * حافظا كوهريكدانه مده جزبخواص *

﴿ جوالقئ سر برهنه مى كذشت ﴾
﴿ باسر بى موچو پشت طاس وطشت ﴾

جوالق جوالقيدن مخففدر جوالق صحائف وزننده جوالقك جمعيدر ضمله كرچه عربيده جمعه نسبت اولنماز فاما استعمال عجم اوزره حورى قبيلندندر يعنى جمع مفرد كبى استعمال اولنمشدر زيرا جوالق فتحله خرقه ده شايعدر كه مفرد مراد اولنور اصلى چوالدر ديمكدر زيرا جوالق ضمله چوال معناسنه در وجائزدركه ضمله اولان جوالقه منسوب اوله ولكن جوالقيده جيم تخفيف ايچون مفتوح اوقنور جوالق حقيقتده متصوفه دن اول طائفهٔ مذكوره دركه چوالدن خرقه كيرلر وصقاللرن تراش ايدرلر بونلره قلندريه وحيدريه ديرلركه شيخ حيدره منسوب اولوب بونلرنده دمى حلقه كوتوررلر وسائر بونلره مشابه اولان اشقلر فرق ضاله دندر كه شرعك نه ظاهرنه ونه باطننه انتسابلرى بوقدر زيرا ادعا ايتدكارى باطن طريق شرعدن اولمجق ظاهرلرى كبى مردوددر بوراده جوالق ايله يامطلقا خرقه پوش وياخود خصوص اوزرنه چوال پوش اولان طائفه مراد اولنور زيرا سر برهنه اولمق بومقوله لرك عادتيدر

مطلقا خرقه پوشك دكل * طاس * معروف قابدر كه تركیده دخی مستعملدر
نتكم لطائفده كلور * تا سه لندی طاس آندی دیوچون حمامده * صكره
حمامجی طاسینی صایدی چقدی طاس تمام * اصلی طس در تشدیدله
صكره اشباع اولنمشدر * وطشت * شین معجمه ومهمله ایله طش در شینك
بری تایه ابدال اولنمشدر نتكم قاموسده مصرحدر واختریده كلور كه
بیوك طاسدر و نعمة الله ده طاس لكن واكا بكزر نه وار ایسه
دیمشدر وحلیمی ده طشت لكن در دیمش (معنای بیت) بودر كه باشی
چبلق بر خرقه پوش ویاخود خصوص اوزرنه جوالقی اشقلرندن
بركسه بقال دكانی اوكندن كچدی اول حالده كه باشنك قیلی یوغیدی
همان طاس ولكن ارقاسنه بكزردی نتكم قبق باشلو دیرلر تشبیه طریقیله
وبو معنی كرك او جوالقی نك حقیقتده كل اولمسیله اولسون وكرك پیرلكدن
ویابعض عوارضدن باشنك قیلی دوكیلوب كل صورتنده اولسون پس
اشغه ده خطاب طوطی ده كل اطلاقی ایكی تقدیر اوزرنه دخی صحیح
اولور زیرا یاحقیقتده مجمول اولور كه علت معروفه در ویامجازه محمول
اولور كه انك غیریدر * بونده اشارت واردر كه سالك بر تنزل وزلزال
اول غم بال وانقلاب حالده ایكن قساوتی نهایته رسیده اولوب بر تجرد
اهلنه راست كلوب انك یوزندن مقصودی حاصل اولدیغن بیاندر
مرد بقال كبی زیرا حكایهٔ مذكوره نك قیاس نفس عدم جوازیچون
مسوق اولمسی ذكر اولنان معنایی منافی دكلدر زیرا هر كلامده اشارت
كثیره واردر وجوالقینك دكان اوكندن مروری دلالت ایدر كه بقالك
وكذلك مرد سالكك استعدادی كالده ایدی كه مقصود اایاغنه كلدی
وترقی یه بهانه ظهور ایلدی شمس تبریزی مولانا حضرتلری ایاغنه
كلدیكی كبی نتكم بالاده تفصیل اولنمشدر وبو مقصودك حصولی تجرد
یوزندن اولدی نتكم سربی مو اكا دالدر وطاس وطشته تشبیه دلالت
ایدر كه تجرد متین وقوی كركدر شویله كه كوزینه لمحه قالسه ناقص
اولور * وبو رمز دخی بودر كه قلب متین ومجرده حرص وحسد وامثالی
صفات رذیله ظفر بوله مز موز وموش وامثالی طاسه رخنه ویرمكه قادر
اولمدقلری كبی (لمحرره) اولدك ایسه چو طاس طشت متین
* سكا تأثیر ایلمز میتین *

طوطی اندر کفت آمد آن زمان
بانك بر درویش زدکای هی فلان

بانك آواز قوی که عربیده صیحه وتركیده اون دیرلر *ای* فتحه و کسرله حرف ندادر *هی* اصلنده ای درها همزه‌دن بدلدر بوراده ای مطلق تنبیهده مستعملدر پس هی تأکید ایچون اولور * محکیدرکه یوسف عجمی جذبهٔ قویه حالنده ایکن خلوت خانه سندن طشره چیقوب یافلان یافلان دیوب کسه جواب ویرمیجك برکلب بولوب هی کلب دیدی بوسببدن اول کلبه جمیع کلاب منقاد اولدیلر زیرا یوسفك حالی انك اوزرنه واقع اولمش ایدی وجائزدر که هی اصلنده ها اوله که عربیده تنبیه ایچوندر وجائزدر که هی حرف نهی اوله عجله ایتمه معناسنه نتکم نعمة الله ده مصرحدر بوصورتده موٴخر اعتبار اولنور تقدیر کلام ای فلان هی دیمکدر *فلان* ضمله ومجرد عن اللام اسماء انساندن کنایه در انکیچون فلان بن فلان دینلسه ابن دن همزه ساقط اولور زیرا علمین دن کنایه اولان کلمتین بیننده واقع اولمشدر ولامله الفلان دیو استعمال اولنسه انساندن غیری اوزرینه اطلاق اولنور نتکم فی المادة الفلانیة دیرلر (معنای بیت) بودرکه طوطی اول وقتده یعنی جولقی سربرهنه دکان اوکندن مرور ایدرکن اول درویش خرقه پوش وپاچوالی بر دوشك اوزرنه صیحه ایدوب دیدیکه ای فلان یعنی ای درویش زید مثلا ویاخود ای کشی عجله ایتمه زیرا سکا جزئی سوزم واردر (بوندن ظاهر اولور که جمیع اشیا ارا سنده مناسبت واردر کرك جلی وکرك خفی شویله که حکیم مراقب اول مناسبتی مطالعه ایلسه ادراك ایلر زیرا طوطی کندی مجانس ومناسبنی کورمدیجه کفتاره کلمدی وسر مناسبته امام غزالی قدس سره یه کلنجه کسد تعرض ایتمشدر اول دخی جزئیت وجهی اوزرینه ایراد ایلمشدر نتکم برکون قدس شریف ده برحمامه ایله برغراب کوردیکه بری برنه ملاصق ومنضم ومستأنس طوررلر سر مناسبته ذاهب اولمغله بو ایکیسنك اجتماعی البتده ارالرنده جهت جامعه ومناسبت خفیه اوزرینه مبنی اولمق کرکدر دیوب الیله ایکیسنه اشارت ایتدکده یرلرندن حرکت ایتدیلر کوردیکه ایکیسنده دخی عرج واردر یعنی ایاقلرنده علت اولوب لنك اولمق مناسبتیله مجتمع

وقواعد الفرسدهٔ کلدرکه هی تنبیه ایچون ندر نهی مقامنده مستعملدر مثلا * خاك پایش بوسه کردم کفت هی * یعنی ایاغی طبراغنی اوپدم دیدی هی یعنی نهی ایلدی ونعمة الله ده کلورکه هی حرف نهی دز عجله ایلمه دیمکدر منه

اولمشلردر (وحروفی طائفه سی ذکر اولنان مناسبتی ایکی اسمدن دخی
تراش ایدرلر ابراهیم واسمعیل لفظلرنده سر اربعین وغیری کبی
الحاصل علت انضمام لابد وجوه مناسبتدن بر وجه اوزرینه دائردر
مناسبت ظاهره اولمدیغنه باقوب چه مناسبت دیمك كركدر
*و بوندن فهم اولنور كه سالكه تنزل واقع اولدقده هرحالده
مراقبه اوزرینه اولمق كركدر نتكم طوطی دكان اوكندن
مرور ایدنلری مطالعه وتفرسده فرصتی فوت ایتمكله آخر مراقبه سی
منتج اولدی انكیچون نفعی شمرنده كلور * فیض بردمدر ایر آدمه
زنهار اودمی * بول نه بو عالمه نه عالم فردایه دكش * وبوندن اخذ اولنور كه
انقباض حالنده اولان كمسه یه محرك قوی اولمدقجه انبساط كلمز زیرا باطنی
خود اوزرینه در نتكم بادشدید اسمدكجه دریاده موج اولماز زیرا ظاهری
ركود اوزرینه در وجمیع حركات محركات اوزرینه مبنیدر افلاك وهیاكل
علویه وتداوراوجیه نك حركاتی جواهر مجرده اوزرینه مبنی اولدیغی كبی
هبوب ریح وامثالی دخی بوكا قیاس اولنه ولكن هرمحرك مبدأ اوله منتهی
اولور انكیچون عارفلر عروه توحیده تعلق ایدوب هرحالده خاموش
اولورلر حتی بر كمسه یی بر مصلحته كوندرسه لر اولدخی استبطا ایلسه
نیچون كچ كلدك وسببی نه اولدی دیمزلر حكم وقته وفاعل مطلقه نظر ایدرلر
مكر اول امر عارضه بخصوصه وقوف ایچون سؤال ایدهلر زیرا جزئیاته
وقوف مقتضای نبوت وولایتدندكلدر انكیچون قرآنده كلور
(ومادری مایفعل بی ولابكم) وبیت مشویدن اخذ اولنور كه طوطی
اول درویشه بلاتعلیم خطاب ایتمش اوله ولكن مبالغه یه محمول وتمثیله
دائردر زیرا طوطیده انسان كبی شعور وادراك ومطلقا تكلمه اقتدار
یوقدر والا تعلیمه محتاج اولمزدی نتكم شیخ سعدی بستانده كتورر * بنطق
است وعقل آدمی زاده فاش * چو طوطی سخن كوی ونادان مباش *
یعنی كرچه طوطیده بز بدی اولیانك غیریده نطق واردر ولكن تعلیم ایله در
وكلامنك فحواسنه دخی ادراكی یوقدر زیرا حیوان لا یعقلدر والا نطق
وعقل ایله فاش ومشهور وممتاز اولان انسانله برابر اولمق لازم كلور (لمحرره)
طوطی كویا ایسه ده ناداندر * كیم تعقل صفت انساندر *

﴾ ازچه ای کل باکلان آمیختی ﴿

﴾ تومکر ازشیشه روغن ریختی ﴿

* آمیختن * قارشمق معناسنه در * مکر * شاید معناسنه درکه تمنی افاده ایدر (معنای بیت) بودرکه ای کل در ویش نه سببدن کل اولنلره قارشدق یعنی انلرك عداد وزمرهسندن اولوب بویله کل دوشدك مین شاید کل باغی شیشه‌سن دوکدك یعنی سنك کل اولدیغك بنم کبی کول باغی شیشه سن دوکمك ایله باشکه ضرب اولندیغك سببدنمیدر بونده بیت سابقده اشارت اولندیغی اوزره سر مناسبته رمز واردر مقصود درویشك حالنی قیاس نفسد نصکره آراده اولان صحبتی ذکر اولنان جهت جامعه اوزرینه بنادر زیرا نکاتده مزاحه بوقدر وابواب معانی ثوانی وثوالث ورموز واشارت مفتوحدر نتکم مولانا بیور * بیت من بیت نیست اقلیمست * یعنی اکرچه بنم بیت شعرم بیت سکنی کبی بحسب الظاهر تنك کورینور ولکن اقلیم کبی واسعدر زیرا حقایق ونکاتنه نهایت یوقدر شویله که بربیتی برکتاب ایتمك اولور نتکم اول مثنویدن اون سکز بیت برجلد اعتبار اولنمشدر وصیغهٔ تمنی دلالت ایدرکه انسانك برخصوصده علم قاطعی اولمدقجه قیاس ایدوب حکم جائز دکلدر زیرا غایه حکمدر الحاصل قیاسك صحتی علت حکم اوزرینه وقوف واطلاعله در بومادده ایسه او بوقدر مطلق ظن ایسه معمول به دکلدر نتکم قرآنده کلور (ان بعض الظن اثم) پس طوطینك قیاسی صحیح اولمدیغی کبی قلبك قیاسی دخی صحیح دکلدر زیرا قلبك معیب اولدیغی افساد واستعداد له درکه نفس وطبیعتك غلبه سندندر بوایسه حقیقتده عیبدر فامابعض عیب صورتنده نسنه واردرکه فی الحقیقه عیوبدن معدود دکلدر بلکه عوام ناسك اعتقادنه کوره عیبدر مثلا تجرد اهلنك حالی انلرك یاننده منفوردرکرك اول تجرد اهلنك ظاهرنده فی الجمله تعیبه صالح نسنه اولسون وکرك اولماسون پس عیب ظاهر عیب باطن کبی دکلدر بلکه ایکیسنك میاننده فاروق واردر وکذلك نیجه عیوب باطنه واردرکه اسبابده متحد دکلدر بلکه هربری برامر اوزرینه مبنیدر ونیجه احکام واردرکه بی اسبابدر یعنی بقا اعتباریله زیرا حکمك بقاسی سببك بقاسندن مستغنیدر نتکم محلنده مبنیدر (لمحرره) هنر پاکله تحلیدن * بواسه بربی هنر

چنکه ایاس * سوء ظنه دوشوب هنراهلین * کندی نفسنه ایا ربلکه قیاس

* از قیاسش خنده آمد خلق را *

* کوچه خود پنداشت صاحب دلق را *

* قیاس * لغتده برنسنه یی آخر نسنه ایله تقدیر ایتمکه دیرلر یقال قاسه بغیره وعلیه قدره علی مثاله والمقدار مقیاس مصرده مقیاس که ام القیاس دخی دیرلر بر طاش درکرکدر که نیل مبارك اوزرینه وضع اولنمشدر صونك ازدیاد وانتقاصنی انکله بیلورلر اول ستون سنکین اصلنده خشبه ایدی نتکم استوی الماء والخشبة مثالی اکاداردر صکره طاشه تبدیل اولنمشدر (لمحرره) تعجب طرفه نسنه در مقیاس * که انکله بلنور خصب رخا * کمرن کچمسه کر بریل نیل * دوندرر قحط عرب اوستینه رحی * وشرعده فرعی اصل ایله علت حکمده تسویه در یعنی حکمی اصلدن فرعه علت متحده ایله تعدیه در * خلق * بوراده مخلوق معناسنه در که خنده قرینه سیله انسان مراداولنور قیاسله جهنده لطافت واردر زیرا خلق اصلنده تقدیر مستقیم دیرلر صکره ترکب اجزاء وتسویه اجسامده استعمال اولندی * صاحب * ملازم معناسنه در انسان وحیوان وزمان ومکان وکذلك صحبتی بدنله ویاعنایت وهمتله اولمغه شاملدر ولکن عرفده کثرت ملازمت شرطدر یعنی اکرچه صاحب لغتده برساعت صحبتی اولانه دخی اطلاق اولنور فاما عرفده ملازمت کثیره وصحبت وفیره کرکدر که نتکم محلنده مبیندر * دلق * درویشلر خرقه سی نتکم کلستانده کلور * ع * دلقت بچه کار آید وتسبیح ومرقع * بونظمده اولان عطفدن اخذ اولنور که دلق مرقعك غیریدر زیرا مرقع اصلنده یمالو خرقه در نتکم بعضی هندیلر کیرلر ولکن مطلق خرقه دخی مرقع دیمك شایعدر زیرا رقعه معناسندن تجرید اولنمشدر (معنای بیت) بودرکه طوطینك قیاس نفس ایتمسندن اوراده حاضر اولان کمسه لره خنده کلدی یعنی کلدیلر که صاحب خرقه یی کندی کبی ظن ایلدی یعنی کندی کل باغی شیشه لرن دوککك سببیله ضرب اولنوب کل اولدیغی کبی درویشی دخی بوقبیلدن صاندی ولکن ظنی فاسد وقیاسی کاسد ایدی وجائزدر که خنده تعجبه محمول اوله زیرا ضحك تعجب اوزرینه وتعجب دخی نطق اوزرینه مترتبدر یعنی ضحك امور غریبه یی ادراکدن حاصل اولان انفعال وتعجب امور غریبه یی ادراك ونطق مطلقا ادراکدر پس انفعال مذکور ادراك مقید مسطور اوزرینه متفرعدر مسببك سبب

اوزرینه تفرعی کبی وادراك مقید دخی ادراك مطلق اوزرینه متفرعدر
خاصك عام ویاخود مقیدك مطلق ویاجزئك کلی اوزرینه تفرعی کبی
بونده اشارت واردر که مظاهر اشیاده تفاوت واحکام اسماده تباعد
واردر عالم جمعه کوره اولان اتحاد عالم فرقه کوره اولان اختلافی منافی
دکلدر وهر کسك حالی آخره قیاس اولنمز حتی دیمشلردر که برکمسه
جمیع اشیادن کندی معتاد اولدیغی تسبیحی استماع ایتسه کشفی صحیح
دکلدر زیرا هر مظهرك اسم مخصوصی واردر که اول اسمك یوزندن ورد
مخصوص ایله ذکر وتسبیح ایلر پس ایکیسنی بری برینه حمل ایتمك درست
اولماز سائر احوال دخی بوکا قیاس اولنه وبر اشارت دخی
بودرکه حاضر اولان خلق ایله مراد قوای روحانیه درکه
عالم خلقدندر زیرا روح مخلوق اولیجق اکا تابع اولان قوی دخی
مخلوقدر متخیله ومفکره وحافظه وذاکره وعاقله کبی وقوای حسیه
دخی بونلره تابعدر باصره وسامعه وشامه وذائقه ولامسه کبی و بوقوی
مطلقا روح بدندن مفارقت ایتمدکه دکان وجودده حاضرلردر
و بونلر طوطئ قلبدن صادر اولان قیاس نفسدن تعجب ایلدیلر وقابی
بوخصوصده تکذیب قلدیلر زیرا قیاسی مراتبهٔ جهلدن ناشی ایدی
خصوصا خود لفظندن تراش اولنور که قلبده دخی شرك وجود وارایدی
وانانیتدن خلاص اولمامش ایدی انکیچون بوظنه دوشدی بعد ذا
بو بیت وکذلك ابیات آتیه دلالت ایدر که داستان نخستین ایله بوحکایه
اراسنده سبب ارتباط وجهت جامعه قیاس مذکوردر زیرا داستان
نخستین قیاس اوزرینه ختم اولنمشدر (لمحرره) مرض قلبه وار علاج
ایله * نیجه برعلت ایله اوله سقیم * فکرینك یوق نتیجه سی اصلا *
هرقیاسی کاور صوکنده عقیم *

﴿ کار پاکانرا قیاس ازخود مکیر ﴾
﴿ کرچه ماندد نبشتن شیر وشیر ﴾

* پاکان * تزکیهٔ نفس وتصفیهٔ قلب وتخلیهٔ روح وتجلیهٔ سر ایدنلردرکه
آلایش ماسوادن مطلقا مطهر اولمشلردر نتکیم (لایمسه الا المطهرون)
اکا دالدر زیرا ممسوس اولان هویت ذاتیه در وطهارت آنك تحتنده
مراتبه کوره درزیرا جمیع مراتبه تعلق لوثدن معدوددر فافهم وفصل

فان مقام الادب لایتحمل فوق هذا ودیمشلردر که طهارت اسرار
ذاتیه وطهارت نفس وطبیعت عرضیه در پس لازم اولان تطهیر
نفس وطبیعتدر زیرا اسراری تطهیرا یتمك حاصل تحصیلدر وتطهیر
حقیقتده حقك صفتیدر نتکم الا المطهرون وکذلك صبغة الله اکا
اشارت ایدر*ماند*متقدمین اعتباری اوزره مانستن لفظندن مشتقدر
بکزه مك معناسنه مثلی ونظیری یوق دیه جك یرده بی مانند دیرلر
ومتأخرین اعتباری اوزره ماندن لفظندن مأخوذدر* نبشتن*ونوشتن
ونوشتن یازمق معناسنه در کتابت کبی* شیر وشیر*ایکیسی بله شین معجمه
ایله در که بریله مراد ارسلان وبریله دخی سددر وبعض نسخده ایکیسی بله
مهمله ایله دوشمشدر که برینك معناسی صرمسق وبرینك دخی طوقدر
(معنای بیت) بودر که آلایش ماسوادن بالکلیه پاك وطاهر اولنلرك
کارنی کندی نفسکدن قیاس طوتمه کرچه کتابت واملاده شیر وشیر
معجمه ایله ویاسیروسیر مهمله ایله بری برینه بکزر ومعناده برقیاس اولنور
ولکن ارالرنده جناس خطی واردر که حقیقتده معنالری تفاوت
اوزرینه در نتکم اشارت اولندی الحاصل کتابده اولان مشابهتدن
معناده موافقت لازم کلدیکی کبی بشریتده اولان مماثلتدن دخی حقیقتده
مناسبت لازم کلمز پس ناپاکی پاك اوزرینه قیاس ایتمك قیاس مع الفارقدر
زیرا پاك اولان حقله قائم وناپاك اولان نفسله دائردر وبینهماده بون بعید
واردرو بومعنایی تصریح ایدوب قرآنده کلور (وقالوا مال هذا الرسول یأکل
الطعام ویمشی فی الاسواق) یعنی اکل وشرب وکسب معاش ایچون
اسواقده حرکت ایتمك رسالتی منافیدر پس چونکه نبوت ادعا ایدر
نه وجهله حالی بزم حالمزه مخالف دکلدر وبلکه بزمله امور بشریه ده
مشترکدر دیدیلر جوابنده کلور (وما ارسلنا قبلك من المرسلین الا انهم
لیأکلون الطعام ویمشون فی الاسواق) یعنی ایراد ایتدکاری معنی نبوتی
مانع ومنافی دکلدر زیرا نبوت وولایت عطاء آلهی مقوله سندندر
خصوصا که فضائل بشریه وملکات ملکیه ایله اتصاف حسبیله
باطننك تهیؤ واستعدادی واردر الحاصل بدنك امور ظاهره ایله اتصاف
وجسدك احوال بشریه یه تعلقی باطننك تجردو حقدن اخذنه مانع دکلدر
زیرا انسان ذوالوجهیندر که ملك وملکوتی جامعدر پس رسم

حرفيده مشابهت ظاهره يه نظر اولنمديغى كبى رسم فعلى ده دخى موافقت
صوريه يه التفات اولنماز نتكم يونس امره قدس سره كلماتنده كلور *
اوليانك كوكلندن شئ لله كسه كم * سكاهمت ايلين اول كوزله قاشى دكل
يعنى كوز وقاش وساير عوارض رسميه باقوب مغرور اولمه زيرا اولياده
بونك ماوراسنده دخى ايش واردركه كوكل حاليدر پس كوكل حالنه
نظر ايله كه انده اشتراك يوقدر ظاهره نظر ايله كه كافر ومؤمن آنده برابردر
وذات وصفات ظاهره ده اشتراك معنى وحالده اشتراكى مستلزم اولمديغى
كبى امور تابعه ده دخى اشتراك يوقدر لباس وكسوه كبى يعنى نيجه
كسوه ده مشترك كار واردركه برى اهل قال وبرى اهل حالدر پس اول
اهل قال اولان كسه اهل حال اولانه باقوب بودخى بنم كبى انجق ديمك
خطادر زيرا انك كبى اولديغى كسوه ده در حالده دكل

جمله عالم زين سبب كمراه شد
كم كسى زابدال حق آكاه شد

* عالم * اصلنده علمدر فتحتين ايله وجود حقه نشان معناسنه الف
اشباع ايچوندر * سبب * اصلنده خرما اغاجنه چقدقلرى حبله ديرلر صكره
انكله غيره توصل اولنان نسنه يه اطلاق اولندى وشرع عنده بر حكمه
وصوله طريق اولان نسنه دن عبارتدر كه اول حكمده مؤثر اولميه نتكم
قرآنده كلور (جزاء بما كانوا يعملون) يعنى اعمال جزايه سببدر يوخسه علت
دكلدر پس جنته دخول فضل الله در جهنمه دخول عدل الله اولديغى كبى
* كمراه * آزغوندر ضال كبى زيرا كم كاف عجمينك ضميله نابديد وضاله
وضايع ديمكدر ضلالت كبى كه اصلنده قصددن ميلدر صكره دينده
صوابدن عدول ايچون استعاره اولندى الحاصل يولى آزمق ويولن
يارقلمغله ازغونلقدن تعبير اولندى زيرا ايكسنده دخى قصددن عدول
واردر قال تعالى (فاين تذهبون) عوام ناس كمراهى مقام مدحده
استعمال ايدرلر مثلا فلان دائره نك شنلكى وكمراهلغى واردر ديرلر ولكن
غلط ومعكوسدر زيرا تفؤل طريقيله در مكان مهلكيه مفازه اولديغنه سليم
وحبشى يه كافور وطاعونه مبارك ولا يرينه خير ديرز خلافن ديمزلر * كم *
كاف عربينك فتحيله ناقصدر مجازا آز نسنيه ده كم ديرلر زيرا چوغه
نسبتله ناقص كبيدر اكرچه كه ذاتنده كاملدر * ابدال * بدلك جمعيدر

فتحتيله برنسنه نك خلقى معناسنه ابدال برقومدركه الله تعالى ارضى انلره اقامت ايدر يعنى سبب انتظام احوال عالم ومدار حصول امور بنى آدمدر يتمش نفردركه قرقى شامده واوتوزى غيرى بلادده ساكن اولورلر انلردن برى وفات ايلسه سائرناسدن برينى انك يرينه بدل وضع اولنور ومكاننده اقامت قلنور وحسين ميبدى فواتح نام كتابده ايراد ايدركه ابدال يدى عدد شخصدر بعضيلر بويدى شخصى قطب واامامان واوتاد اربعه در ديمشلر وجه تسميه بودركه بونلردن برى دنيادن انتقال ايلسه چهل تن يعنى قرقدن برى يرينه بدل اولور وقرق دخى اوچيوزدن بريله تكميل واوچيوز دخى صلحاء مستعديندن بريله تتميم اولنور وديمشلردركه ابدال بريرده مقيم اولمازلر مكرخسته اولالر شامده توطنلرى سيروحركتلرينه مانع دكلدر وشامده شامات يعنى شام اطرافنده اولان بلاد مشهوره دخى داخلدر زمان رسول عليه السلامده قطب ابدال عصام الدين القرنى ايديكه اويس القرنى نك عميدر بونك حقنده حديثده كلور (انى لاجد نفس الرحمن من قبل اليمن) عصام توفى اتدكده مكه ويمن ميانده برقريه دن احمد بن عطا كه ابن عطا ديمكله شهرت ياپدر يرينه بدل اولدى وبلال حبشى رضى الله عنه دخى زمان رسولده بدلاى سبعه دن ايدى ديمشلر (سؤال اولنورسه كه زمان رسالتده رسول اللهدن غيرينك قطبيتى نه وجهله در (جواب بودركه قطبيت كبرى مقامى رسول اللهه مخصوصدر زماننده اولان اقطاب سرعسكر مقوله سيدر زيرا هرطائفيه خصوص اوزرنده رئيس نصب اولنمشدر وابدال حقنده احاديث كثيره واردر* وديمشلردركه حديث ابدال تواتره بالغ درپس وجود ابدال مقطوعدر اكرچه كه بعض اهل انكار بوخصوصده مضايقه كوسترلر زيرا اسرار دن آكاه دكللردر لاجرم بيت مثنويده داخل اولورلر (سؤال اولنورسه كه شيخ ابوسعيدك بورباعيسندن وانده مندرج اولان ابدال دن مرادندركه غايت معقد عد اولنمشدر واول رباعى بودركه ذكر اولنور * حورا بنظارۀ نكارم صف زد * رضوان بتعجب كف خود بركف زد * آن خال سيه بران رخان مطرف زد * ابدال زبيم چنك در مصحف زد * (جواب بودركه حورا قاره كوزلو ديمكدر ملاحتدن عبارتدر كمال ملاحت ايسه انبيا

واولياده در زيرا نور ذاته وتجلىء صفاته مظهرلردر پس بونلر محبوب حقيقينك نظاره سنه صف اورديلر زيرا جميع اشياده نور جمالى مطالعيه قادرلر وحقايق اسمايى مكاشفه يه مالكلر در رضوا ندن مراد مطلقا ملائكه دركه رضا اهليدر نتكم (لايعصون الله ما امرهم ويفعلون ما يؤمرون) نظم كريمى اكادالدر زيرا سخط عصيانده ورضا طاعتده در ولكن ايمان بالغيب اهلى اولمغله اسرار الهيه يه واقف دكللردر چونكه بعض اسراره فى الجمله واقف اولالر تعجب ايلرلر زيرا تعجب ايلين اكثر ال اله اورور آن خال سيه ديديكى بودركه كاغد اوزرينه نقطه وضع ايلسك تحتنده بياض نقطه متعين اولور سياه نقطه نور عالم وبياض نقطه نور الهيدر كه انك ظهورى سيه نقطه كبى اولان عالم ايله در وسيه نقطه كبى اولان عالمك وجودى آق نقطه كبى اولان نور الهى ايله در الحاصل حقك ظهورى عالم ايله وعالمك وجودى حقله قائمدر انكيچون مطرف ديدى زيرا مطرف مفعول صيغه سى اوزره ابريشم ردادر عالم ايسه حق يوزينه ردادر ابدال مؤمنينه اشارتدر كه اسرارى عدم احاطه لرندن ناشى كافر اولورز ديو خوفلرندن اللرن مصحفه اوررلر وشريعتك ظاهرينه تمسك ايدرلر پس بونلره ابدال ديمك عدم احاطه لرنه كوره وحقايقك ظهورنده تبدل وتغيرلرينه بناءدر * والله اعلم (معناى بيت) بودركه جمله عالم خلقى قياس نفس يوزندن آزمشلر وطريق ضلاله دوشمشلر آزكسه ابدال ورجال اللهدن آكاه اولمشلردركه انلر قياس نفسدن خلاص اولانلر واحوال باطنه يى مطالعيه يول بوانلردر پس قياس نفس معرفته مانعدر * وقياس نفسه باعث اولان حجاب بشريتدر وجائزدركه قلت عدمدن كنايه اوله يعنى اهل عالمدن كمسه اهل اللهه مطلع اولمدى زيرا اهل اللهه مطلع اولان ينه اهل اللهدر وياخود حقك تعريف ايتديكى عبد مؤمندر وبو معنايه دلالت ايدر اول حديث قدسى كه كلور (اوليائى تحت قبائى لايعرفهم غيرى) اى لايعرفهم الا انا واهل تعريفى ولكن اهل ولايت ايله اهل تعريفك فرقى بودركه تعريف اعمدر * زيرا آكاه اولور كه مرتبه ايله اولور ايكيسى دخى نادردر يعنى ظهور حسبيله زيرا هر عصرده يوز بكرمى درت بيك ولايت اهلى موجوددر وبونلرك وجودنه كوره دخى تعريف اهلى واردر والا استخلاف منقطع اولمق لازم كلور يعنى تعريف ايمان خاصه موقوفدر وايمان

حقك ظهورى عالم ايله در وعالمك وجودى حقله قائمدر

دخی عیانه طریقــدر پس بودنیا محب ومحبوبدن خالی دکلدر اکرچه که اکثر ناس قیاس ایله غلطه دوشمشــلر واولیایی تشخیص ایتمــدن قالمشلردر مثــلا بر ولی ده کثرت نکاح کورســهلر کندیلری کبی شهوته حمل ایدرلر دیمزلر که کثرت نکاح خصائص نبوت وولایتدندر زیرا عروقه دم یرینــه نور الٰهی ممتــلی اولوب زیاده قوت بولورلر عوامك قوتی ایسه دم اوزرینه دائردر پس دم عالم فانیــدن اولمغله اندن حاصل اولان قوت دخی فانیــدر نور ایســه عالم باقیــدندر زیرا صفت حق وصفت مؤمندر وبونك اوزرینه سائر احوالی دخی قیاس ایله * اللهم ارنا الاشیاء کماهی واجعلنــا من اهــل نورك *

﴿ همسری باانبیــا بر داشتند ﴾

﴿ اولیارا همچو خود پنداشتند ﴾

همسر * هم * زبان فارسیده موافقت ایچوندر ایکی کشینك بورومکده ایاقلری بری برینــه اویوشسه انلره همپا دیرلر باشلری اویوشسه همسر ویوللری اویوشسه همراه دیرلر سائر موافقت بولنان مواضع دخی بویله در همسراسان فارسیده منکوحیه دیرلر ترکی دلده باشی برابری خاتون نیــدر دیرلر بوراده مطلقا برابر معناسنه درآخرنده یا مصدریه در * انبیا * نبی نك جمعیدر نبوت ولایت اوزرینــه مبنی بر امردر که طریق مخصوصــله حقدن اخبار در رسالت نبوتده داخلدر * زیرا نبوت اعمدر پس بوراده مراد انبیا ومرسلین درنبوت جانب خلقه وولایت جانب حقه ناظر در نبی نك نبوتی علوم شرعیته کوره درکه خلقك ضرورتی مقدارنی تجــاوز ایتمز ولایتی علوم حقیقته کوره درکه نامحصوردر * ولی دینلمك حقه ولی وقربی جهتندندر پس نبی نك ولایتی نبوتــدن افضلدر الحاصل ولایت ایچــون رتبــهٔ علیــا ونبــوت ایچون فضلیت عظمی واردر هر بری مقامنه کوره فضائلدندر ولکن بری برنه نسبتله تفاوتلری واردر * ولی نك ولایتی بویله دکلدر پس ولی نبی ایله برابر اولمق لازم کلمز (معنای بیت) بودرکه انبیاءله همسرلك قالدردیلر وبرابرلك ادعا ایتــدیلر واولیــایی کندیلری کبی ظن ایلدیلر یعــنی انبیــاءله معاصر اولنلر انبیاءله واولیاءله معــاصر اولنــلر دخی اولیاءله مساواته ذاهب اولدیلر زیرا کرچه انبیاء ومرسلین زمانــنــده اولیــاء امت دخی واربدی ولکن مقصود انلره

مساوات دكل ايدى زيرا مستقل دكللردى بلكه معارضه ايتدكلرى انبيا ئله ايدى بوصورتده اصالة انبيا وتبعية اوليا ايله برابرلك ايتمش اولديلر الحاصل كنديلريله انبيا واوليا اراسنده فرق كثير وتفاوت عظيم واريكن جهالتلرندن قياس نفس ايدوب رتبه ده برابرلكه ذاهب ونبوت وولايتى سلب ايتمك طريقنه سالك اولدبلر مع هذا انبيا واوليائله باطنده دكل بلكه ظاهرده بله همسرلك يوغيدى انكيچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حليه لرنده كلور كه نقدر طويل القد ايله برابر يوريسه لر ينه اندن بلند كورينورلردى نتكم خاقانى دير * حاصلى اوسط ايكن قدرسول * برطويل آدميله يوريسه اول * نقدر قد بلند اواسه اولر * ينه بالاتر ايدى پيغمبر * وروى زمينه سايه لرى دو شمزدى نتكم ذاتى دير * قامتك اى بوستان لامكان پيرايه سى * نوردن برسرودر دوشمز زمينه سايه سى * وبوحالات بعض كمل اولياده دخى مشاهده اولنمشدر زيرا اكمليت وجهى اوزره وارثلردر پس مطلقا انبيا واوليائله برابرلك يوقدر برابرلك ادعا ايتمك بى بصيرت اولمقدندر (لمحرره) جهلاء جهان حقيقتده * صانكه اشيا ايچنده مرمردر * جهلانك اراسنده علما * لعل وش مرمر ايچره مضمردر *

* كفته اينك ما بشر ايشان بشر *

* ما وايشان بستهٔ خوابيم وخور *

* كفته * ماضيدن قصد ر سويلمش معناسنه * بشر * معناسى مرورايتمشدر * خواب * فتحله وواو رسمى ايله اويقو نوم كبى رؤيا نومده واقع اولمغله رؤيايه ده خواب ديديلر * خور * طعام خوردنى يمكه لايق طعام ديمكدر ولكن خورى تروسر قافيه سنده ايراد ايدرلر بو محلده اولديغى كبى (معناى بيت) بو دركه انبيا واوليائله همسرلك ادعا ايلين اهل عالم سويلمش وديمش اشته بز بشر وانلر بشر بز وانلر جمله مز منام وطعام بسته سى ومبتلاسى يعنى بزده بشريت اولديغى كبى انلرده دخى واردر وكذلك بز خواب وجود وساير احوال بشريه ايله مبتلا وزندكانيز اكا منوط ومرتبط اولديغى كبى انلردخى بويله در پس انلرك بزدن فرقى ندر ديوب قياس مع الفارق ايتديلر وظن فاسدلريله طريق ضلاله كتديلر اينك ديدكلرى زعملرنجه مدعارينك كمال ظهورنه اشارتدر شويله كه ادنى حس ومشاهده يه قادر اولانه خفى دكلدر ديمكدر وخواب

وخوری تخصیص ایلدیلرز یرا امور طبیعیه‌نك معظمی وصفات بهیمه‌نك اشهری اولمغله زیاده محل جرحدر انکیچون ملائکه‌ده خواب وخور اولمامغله استعظام اولنورلر وخوری خواب اوزرینه عطف ایلدی جمع طریقیله والاخواب خور اوزرینه مبنیدر انکیچون ریاضت اهلنك خوابی قلیلدر زیرا ریاضت سببیله معده امتلادن خالی ودماغ بخاردن پاك واعصاب فتور واسترسالدن سالم اولمغله خواب کلمز کثیر الاکل اولنلرك احوالی ایسه بوکا مخالف ومغایر وایکیسنك میاننده فرق جلی ظاهردر بعده ذکر اولنان طائفه‌نك بشریتده مساوات ادعا اتدکاری قرآنده مسطور نتکم کلور (ماانتم الابشر مثلنا) ولکن انبیا دخی بشریته قائللردر نتکم کلور (ان نحن الابشر مثلکم) یعنی بشریت رسالتی منافی دکلدر زیرا انسان جمیع حقائقی جامع وجمله فضائلی حاوی اولمغله ظاهری خلقله وباطنی حقله اولمغه مانع یوقدر زیرا تعلق وتجرد جهتلری مختلفدر وبلکه خلقله اولدقلری حالده دخی حقله قائملردر نتکم قرآنده کلور (الم نشرح لك صدرك) یعنی شرح صدر سببیله حق وخلقله ومناجات وتبلیغ ایله اولمق برابردر پس کفارك قیاسی عقیمدر وکذلك منام وطعام وشرابده برابرلك ادعا اتدکلرنده دخی کاذبلردر نتکم منام خصوصنده کلور (ینام عینای ولاینام قلبی) انکیچون کاهیجه وضوءتجدید نمازقلورلردی ورؤیت دخی بویله‌در یعنی جهت واحده‌یه اختصاصی یوقدر * انکیچون وراندن دخی قدامدن کوردکاری کبی کورررلردی پس اکر خوابلری واکر خواب تعلق ایدن بصرلری ورؤیتلری کفارك کبی اولمدی زیرا کفارك ظاهرلری کبی باطنلری دخی غفلتده‌در ورؤیتلری دخی قدامه مقصور اولدیغی کبی قاصردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلمك رؤیتلری بعض مسافیه منحصر دکل ایدی بلکه جهاتك جهات اربعن سیر ایدرلردی وخورده دخی قیاسلری غلطدر زیرا انبیانك غداسی نوره متحول وکفارك ناره متبدلدر زیرا انبیادارفناده عالم بقاده در انکیچون اهل جنت کبی قضاء حاجته محتاج اولمازلر واولسه‌لر دخی حکم جوارله فضلاتندن رایحه مسك ظاهر اولورمع هذا قلب اعیانه قادرلردر مثلا خمری باذن الله تعالی ماءطهور صورتنه تبدیل ویاعسل مصفی شربتنه تغییر وتحویل ایدرلر وبلکه اغزلرینه الدقلری

غدالری اغزلرنده اعدام وافنا ایدرلر شویله که صوملرینه ضرر ویرمز وادریس علیه السلام وغیریاردن منقول ومأثور اولدیغی اوزره مدت طویله غدا تناول ایتمیوب بدل مایتحلل دن مستغنی اولورلر پس اولیانك دخی احوالنی انبیایه واهل انکارك خصوصنی دخی کفاره قیاس ایله زیرا انبیا واولیا اراسنده جهت جامعه اولدیغی کبی کفارله اهل انکارك میاننده دخی مابه الارتباط واردر نتکم ارباب بصیرته روشن وجلی وهرو جهله منجلیدر نسأل الله الشهود انه ذوالجود

* این ندا نستند ایشان ازعمی *

* هست فرقی درمیان بی منتهی *

* این * لفظنك مشار الیهی مصراع ثانینك مضمونیدر * ایشان * ضمیری اهل عالمدن کفار واهل انکار ازلوب انبیا واولیائله مساوات ادعا ایدنلره راجعدر * عمی * فتحتین ایله افتقاد بصر وافتقاد بصیرت معنالرینه کلور بوراده مراد ثانیدر ندانستند قرینه سیله وقرآنده کلور (فانها لاتعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور) یعنی عمی بصر وبصیرتده اولور ولکن عمای بصیرت یاننده عمای بصره اعتبار یوقدر شویله که فی الحقیقة عمادن عدا اولنمازو عمی پوشیده معناسنده ده کلور (وهو علیهم عمی) قولنده اولدیغی کبی * منتهی * هانك فتحیله اصلنده مبتدانك مقابلیدر بوراده مصدر میمیدر انتها معناسنه (معنای بیت) بودر که اهل عالمدن کفار واهل انکار اولنلر بونی بلمدیلر که انبیا واولیائله کندی ارالرنده بی نهایه فرق واردر یعنی کرچه صورت بوزنده اورتاده فرق یوقدر ومدعاری کیدر ولکن معنی جهتنده فرق بسیار واردر اول فرق انلره خفیدر زیرا امور معنویه واحوال باطنه دن اولان نسنه بصیرتله ادراك اولنور انلرایسه بی بصیرتدر پس فاقد البصیره اولان کمسه اومقوله امور خفیه یی نیجه ادراك ایده بیلور بناء علی هذا کفروانکاره دوشر ودیمشلردر برکسه برکاملی برنسنه ایله متهم قلسه حقیقتده کندی نفسنی متهم قیلور زیرا کامل فی نفس الامر محل تهمتده دکلدر وآخری محل تهمتده کورن کمسه اکا اقتدا ایدمز ولوسلم ظاهر اولان احوالی اعتقادنك نتیجه سی اولور اقتداسنك ثمرسی اولماز بوسببدن ترك اعتراض لازمدر بعض اهل اللهی کثرت نکاحده کوروب جرح ایدرلر بلمزلر که

كثرت نكاح خصايص نبوت وولايتدندر نتكم بالاده اشارت اولندی
زیراشهوت دید کاری نسنه کرچه مشترك فیه در فاما اهل حجابده
طبیعی ونفسانی واهل کشفده حقیقی وروحانیدر زیرا دیمشلردر که
(نورمحبت ونارعشق وحرارت شهوت) یعنی خواص ناسده اولان
شهوت نارعشق اوزرینه مبنی ونارعشق دخی نورمحبت اوزرینه موقوفدر
پس کدورت طبیعت اهلی اولان کمسه نك شهوت فاسده وفانیه سی
صفوت نهادله متصف اولانك شهوت صحیحه وباقیه سیله نیجه برابر اولور
فناء شهوت بودرکه علاج قبول ایتمز بقاء شهوت بودرکه بی علاج
افزون اولور وبو سره مبنیدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله
واحده ده حجرات تسعی دور ایتمشلردر عوام ناسده ایسه بو مقوله اقتدار
یوقدر مع هذا (حبب الی من دنیاکم ثلث الطیب والنساء وقرة عینی
فی الصلوة) مقالهٔ منیفه سنده درج اولندیغی اوزره خواص ناس طیبده
ذوق انس ومحاضره ونساده ذوق قربت ووصلت وصلوتده ذوق
مکاشفه ومشاهده بولورلر زیرا بونلر شول انسان حقیقیدر که حضرت
احدیه سریله متحقق وحضرت واحدیه نوریله متنوردر سائر انسان
حیوانی اولانه ایسه بو تحقق وتنوردن حظ ونصیب یوقدر پس نیجه
همسر اولورلر وبعض کمل مقام هیبته وصوللرنده کثرت اکل ایله مبتلی
اولورلر زیرا نیران حقایق درونلرن سوزان وسطوت تجلی دللرن بریان ایلر
پس تنور سوزان کبی که هل من مزید ایله نعره زن اولورلر وکثرت اکل
بو معنایه دائر اولمغله معده لرنده ثقلت وامتلا حاصل اولماز بلکه مأکولات
ومشروبات امور روحانیه یه ملحق ومستحیل اولور زیرا باطنلرنده عالم
بقادن نشان واردر پس سائر معده پرست اوللرله بونلرك اراسی طبیعت
ایله روحك اراسی کبیدر وقیاس نفسك عفنه بر صورت دخی
بودرکه خواص ناسك بدنلری بعد الوفات چورمز زیرا
برکات روح جسده ساری اولوب تفسخ وانحلالدن محافظه
ایلر ونشأهٔ اخرویه یه دك بقاسنه سبب اولور وحدیثده کلور
(ان الله حرم علی الارض ان تأکل اجساد الانبیاء) وبعض آثارده
شهدا دخی تصریح اولنمشدر کرك شهداء سیوف وکرك شهداء
محبت ولکن انبیانك اجسادی غایت طراوت اوزرینه اولور شویله که

نظرایدن کسه انلری خوابده ظن ایدر اولیانك ایسه بومثابه ده دکلدر
زیرا انبیانك مزاجلری اولیادن اعدل در سائرلرك ایسه صور ابدانده
ارض مستولی اولوب فرق کونه دك منحل اولور وانفساخ بولور
پس بشریتده مساوات دعواسی نیجه صحیح اولور که برینك
بشره سی الی یوم القیام کما کان و برینك دخی زمان قلیلده کان لم یکن در
واول که منقول اولدیغی اوزره بعض رهابنه چوریمیوب قالمشدر معالجات
حسبیله در یوخسه ذاتی دکلدر بوصورتده دخی اعضاو جوارح سائرك کبی
مستثنی دکلدر فان هذا من ذلك (لمحرره) بدن پاك اولیا چوریمز *
تروتازه قالور کیدر قوریمز * ایلمز سرنی عقل ادراك * بورادهٔ عقل هیولی
بوریمز * بعد ذا مصراع ثانی دلالت ایدرکه فرق مواد مختلفه حسبیله
اوله نتکم ظاهر اولان بودر وجائزدرکه مواد مختلفه حسبیله فرق
اولدیغی کبی هر ماده ده دخی وجوه کثیره جهتندن فرق اوله
مثلا جسدده اشتراکده فروق کثیره واردر (اولا خواص ناسك جسدی
بعد الوفات انحلال قبول ایتمز نتکم اشارت اولندی (ثانیا خواص ناس
مراداتیدکلری وقتده یرلرنده جسدلرینه بدل صورت استخلاف ایدوب
کندیلری غائب اولورلر و بلکه وقت واحدده مواضع کثیره ده کورینورلر *
نتکم قضیب البان الموصلی وسائر اهل روحیندن قدس الله اسرارهم
منقولدر (ثالثا خواص ناس بتون جسدلرایله کورورلر نتکم حدیثده کاور
(لا تسبقونی بالرکوع والسجود فانی اراکم من خلفی کما اراکم من امامی)
زیرا صلوتده محاذات تامه واقع اولوب قرشمسه محاذاتنده بدر
وجمیع جوانبی پرنور اولدیغی کبی انسان کاملك دخی اول حالده نوری
کمال بولوب ادراکی بالکز بصره منحصر اولماز نتکم (الله نور السموات
والارض) بو معنایه دالدر زیرا سموات ارواحه وارض اجساده
اشارتدر پس نور حق مقید اولمیحق مظهره منعکس اولان پرتوی
دخی بویله در (رابعا خواص ناس جسدلریله سمواته عروج ایتمشلردر نتکم
فخر عالم صلی الله علیه وسلمدن وحضرت ادریس وعیسی علیهما السلامدن
منقولدر (خامسا خواص ناس جسدلریله بی منفذ اولان موضعدن
نفوذ ایتمشلردر نتکم بعض اولیادن مأثوردر * وعلی هذا فان فضل الله
لا غایة له وهو المنتهی فاعرف

﴿ هردو کون زنبور خوردند ازمحل ﴾
﴿ لیك شد زین نیش وزان دیکر عسل ﴾

* کون * کاف عجمینك ضمیله دورلی دیمکدر نوع کبی * زنبور * ضمله آری دیدکلری ذباب لساعدر کما فی القاموس پس اسم عام اولوب جمیع آروله اطلاق اولنور نتکیم سلمان نظمنده کلور * که بافت این قصب سکری بقامت نی * که دوخت این عسلی خرقه برقد زنبور * یعنی سلمان زنبور ایله ذباب عسل مراد ایتمشدر زیرا صاری آری وامثالنك رنکی عسلی دکلدر وظهیر فاریابی شعرنده کلور * بدان طمع که دهن خوش کنی زغایت حرص * * نشسته مترصد که قی کند زنبور * یعنی ظهیر دخی زنبور ایله معنای مذکوری مراد ایتمشدر زیرا هر آری بال ایتمز پس بو ایکی بیتده زنبوری تخصیصه قرینه واردر نتکم خفی دکلدر * وحدیثده کلور (من قتل زنبورا اکتسب ثلث حسنات) بوزنبوردن مراد زنبور عسلك غیریدر که حشرا تدندر زیرا زنبور عسل حقنده کلور (کل ذباب فی النار الا ذباب العسل) پس آنك قتلی مکروهدر مکر جلب منفعت ایچون اوله زیرا فقها دیمشلردر که (لا یقتل الحیوان الا لجلب المنفعة اولدفع المضرة) انکیچون اپك قوردنی کونشه قویوب اهلاك ایتمك لابأسدر شو قدر واردر که زنبور عسلك غیرینك دخی یوتنی احراق بالنار ایتمك مکروهدر نتکم امام دمیری حیوة الحیوانده تصریح ایتمشدر و کتاب مزبورده کلور قال ابو حنیفه لا یصح بیع النحل کالزنبور وسائر الحشرات نحل حاء مهمله ایله خصوص اوزرینه بال آروسیدر ولکن تمثیل دلالت ایدر که نحله زنبور اطلاق اولنمیه مکر معناسی نحلك غیری آری وسائر حشرات کبی دیمك اوله فتأمل نحلدن مراد میوه وچیچك و یبراقدر زیرا آری بومقوله نسنه لرك اوزرندن اجزاء عسلیه مص ایدوب خانه سنه کلوب قی ایدر نتکیم بالاده ظهیر بیتندن مأخوذدر وبعضیلر دیرلر که عسل آرونك رجیعیدر قی دکلدر نتکیم امام علی رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که (واشرف شراب ابن آدم رجیع نحلة) فاما قرآنده (یخرج من بطونها شراب) دینلدی بطوندن نه وجهله خارج اولدیغنه تعرض اولنمدی شوقدر وار در که صحابه نك بیانی معتبر در خصوصا اجتهاده جاری اولمین مواضعده پس علی رضی الله عنهك

كلامی ثابت ایسه راجحدر * نیش * اغولو حیوانات اكنه سیدر ودقانقده
كاور كه نیش سوری نسنه در كثرت استعماله آرونك دكنده اعلام
غالبه دن اولمشدر اطلاق اوزرینه ذكر اولنسه مراد اودر اودكنك
آغوسی اولدیغندن اوتوری نیشی مقابلهٔ نوشده ذكر ایدرلر انتهی
بوراده عسل مقابله سنده ذكر اولندیغی كبی ونیشده آغودندان
مارده اولان زهر كبیدر كه آنك خاصه سیدر * عسل * لعاب نحلدر كما
فی المفردات والقاموس بوندن فهم اولنور كه عسل نحلدن خارج اولور
اسفلدن دكل والعلم عندالله تعالی نتكم مرویدر كه حضرت سلیمان
علیه السلام استطلاع حال ایچون آرو بی شیشه یه قودقده آرو شیشه نك
اطرافنه طلا ایدوب كیفیتی ستر وتعلق قدرتی اخفا ایتمشدر وعسلك
اسماء كثیره سی واردر حافظ وامین دخی دیرلر زیرا عسل ایچنه هرنسنه كه
ایداع اولنه محفوظ اولور مثلا میتی ابدی ولحمی اوج آی وفاكهه یی
التی آی حفظ ایدر وسائر سریع الفساد اولنلری دخی عسل ایچنه وضع
ایتسه لر مدت مقامی طویل اولور و بوندن غیری دخی منافع كثیره سی
واردر صو وآتش ودخان كورمدك عسلی مسك ایله خلط ایدوب اكتحال
ایتسه لر كوزه نزول ایدن صو ایچون نافع اوله وانی لعق ایتمك یعنی
یلامق قودز كلب عضنه نافعدر وعسلك مطبوخی دافع سموم در
(معنای بیت) بودر كه هر ایكی نوع آرو برمحلدن یدیلر یعنی میوه لره
وچیچكاره و بیراقلره وغیری نسنلره قونوب اجزاء لطیفهٔ عسلیه یی
مص وخانه لرینه كلوب وضع ایتدیلر ولیكن بوندن یعنی صاری آرو ومركب
آروسی وامثالندن اكنه ودكن یعنی زهر واو برندن یعنی بال اروسندن
نوش اولدی بوسببدن ایكسنك میاننده فرق عظیم ظهوره كلدی یعنی
نیش ایله نوشك فرقی نقدر ایسه آرولرینك دخی اوقدردر الحاصل
عسله استحالت بال آریسنك خاصیتی وزهره انقلاب دخی غیری آرولرك
خاصیتیدر كه استعدادلرینه كوره ظهور ایتمشدر استعداد دخی مجعوله
دكلدر نتكم محلنده مبیندر بونده اشارت واردر كه علم شریف نسبت
واحده در فاما انكله عمل ایدنلر بال آروسنه بكزرلر كه اغزلرندن حق
نسیانن ایدن قلوبه شفا اولاجق مواعظ وعلوم ومعارف جاری
اولور وعامل اولمینلر غیری آرولره بكزر كه فائده لری یوق وبلكه

مومیادید كاری بودر عسل

مطلب
نفع العسل فی العین

ضررلری واردر وقرآنده کلور (یضل به کثیرا و یهدی به کثیرا) نتکم نورشمس صفت واحده‌در ولکن متلون اولان زجاجه منعکس اولدقده متغیراولور فاما تغیر فی الحقیقه اول زجاجه‌در نورشمس اصلی اوزرینه‌در وقیاس مانده تحول حق دخی بویله‌در یعنی قلوب ناس زجاج واعتقادات الوان کبیدر متغیراولان حق دکلدر ولکن هرکسک اعتقادنه کوره ظاهر اولور وبو معنانک نظائری چوقدر نتکم اشعه‌ده دخی اشارت کلسه کرکدر وو یمی نظمنده دخی قلم خطابا کلور * سنسن اول چشمه حکمت که سنکله طبع * دشمنه زهراچور ر دوسته هم آب زلال * والله الموفق

﴿ هردوکون آهوکیا خوردند وآب ﴾
﴿ زین یکی سرکین شدوزان مشک ناب ﴾

آهونک ومشکک تفصیلی حکایهٔ سابقه‌ده مرور ایلدی * کیا * کاف عجمینک کسریله اوتدر نبات معناسنه وبعض لغاتده قوری اوتدر دیمش کیاه لفظندن تخفیف اولنمشدر کوا و پادشا کبی کواه و پادشاهدن مخففدر بعضیلر دیمشلردرکه آهونک اوتلوغی هردورلی اوت دکلدر بلکه زعفران وسنبل وسائر ریاحیندر * سرکین * فتحله ترکک ومطلقا ترس که کره دیرلر تعریب ایدوب سرقین دیرلر ترس یوالیان بوجکه سرکین دان دیرلر لسان عربده جعل دینلور جیمک ضمی وعینک فتحیله * مشک * ضمله وشین معجمه ایله فارسی وکسرله ومهمله ایله عربیدر قاموسنده کلورکه مسک حلالدر اکل اولنور وادویه مقوله‌سنه دخی قونیلور * ناب * خالص وصافی معناسنه در مشکی نابله وصفدن فهم اولنورکه غیرخالصی دخی اوله انکیچون مشکک غایت اعلاسنه مسک اذفر دیرلر ذال معجمه ایله التونک ایوسنه زرطلا دیدکاری کبی وبالاده مرور ایلدیکه کاه اولورکه آهوی مشک جانب شرقدن هندستانه انتقال ایتکله مسکی متغیر اولور زیرا آب وهوی وکیاهک تأثیری واردر بعدذا بیت سابقده نیشی عسل وبو بیتده سرکینی مشک وبیت اخیرده خالی پر اوزرینه تقدیم ایتدیکی کثرتنه بناءدر نتکم قرآنده کلور (فمنکم کافر ومنکم مؤمن) (معنای بیت) بودرکه هرایکی دورلی آهو یعنی آهوی سپید وآهوی مسک کیاه وسنبل وریاحین وزعفران اوتلایوب صوایچدیلر ولکن آهوی سپیددن سرکین وآهوی مشکیندن مسک خالص اولدی پس ایکیسی آهو اولمه‌ده ومطعم ومشربده

اشتراکاری وارایکن خاصیت طبع سببیله انلردن ظاهر اولان اثرده
متفرق وممتاز اولدیلر الحاصل آهوی سپیده آهو دیمکله آهوی مشکین
ایله برابر اولمق لازم کلدی زیرا هر نسنه نك اثری کندی اوزرینه دلالت
ایدر واثریله آخردن آنی ممتاز ایلر انسانی حیواندن نطق تمیز ایلدیکی
کبی بونده اخلاص ونفاقه اشارت واردر نتکم مشکات سرنی بیانده مرموز
ایلدی بعض اعمال واردرکه اخلاصدن ناشی اولمغله مرعای طیبدن
حاصل اولان لبن طیب کبیدر وبعض اعمال دخی واردرکه نفاقدن
صادراولمغله مرعای خبثدن حاصل اولان لبن خبیث کبیدر نتکم آرونك
آجی نسنه لردن جمع ایتدیکی بال دخی آجیدر نتکم کستانه بالنده محسوسدر
وعمل اکرچه شرائط ظاهره سی حسبیله پاك کورینور فاما نفاق وریا
واغراض فاسده ایله سرقین کبی اولور پس بوندن فهم اولنورکه عملك
طیب اولدیغی یااصلی مشروع ویانفاقدن پاك اولدیغندندر خبیث
دخی بوکاقیاس اولنه محکیدرکه بعض ریاضت کشلرك فضلاتندن رائحهٔ
مسك ظاهر اولورمش پس اکرچه که مرتاض اولان کیمسه آهو کبی
رایحه دار نسنه تناول ایتمامشدر ولکن امعاء انسان منبع رایحهٔ جنت
اولان قلبه مجاور اولمغله قلبده حاصل اولان حال طیبدن کسب رایحهٔ
طیبه ایلر وبلکه جمیع اجزاء وجودینه طیب ساری اولور نتکم ارواح
طیبه دخول ونزول ایتدیکی مواضعدن رایحهٔ طیبه استشمام اولنمشدر
زیرا وجودلرینك طینتی ارض جنته ملحقدر جنتك راحیه سی ایسه بشیوز
یللق یولدن مشمومدر ودنیاکه بشیوز یللق مسافه در بورایحه ایله مملودر
زیرا اهل الله اهل جنت اولمغله دنیا دخی انلره نسبتله جنت حکمنده در
نتکم محمدیه ده کلور * مکر بن جنت ایچنده کزرون کیم بوعالمده * ولکن
ارواح خبیثه ونفوس ضایعه نك مشامندن اول رایحه دوردر زیرا اهل
قلب دکللردر وقوت شامه لرنده آفت واردر انکیچون بوستانده کلور
* اکرمشك خالص نداری مکوی * وکرهست خودفاش کردد ببوی *
یعنی رایحهٔ مسکك فی نفس الامر ظهوری واردر دعوایه حاجت یوقدر
ولکن مؤف اولان حس آنی استشمام ایدمز پس اهل حالك محجوبلریله
حالی بوندن قیاس اولنه وبیت مثنویده براشارت دخی بودرکه آهوی
سپید اهل غرض اولان سالك وآهوی مشکین بی غرض اولان طالب

حقدر بوایکیسی اکرچه که مرشد کامل یوزندن برابر تربیه بولورلر وعلوم ومعارفدن غدای روحانی آلورلر فاما اولکیده آثارنفس وطبیعت وایکنجیده ثمرات قلب وروح ظهور ایتمکله بری برندن ممتاز اولورلر (لمحرره) نیاسون قوت ارشادای دل * آنی کیم ماسوی زبون ایتدی * نه ایسه هر برك استعدادی * سبزه سیده اکاکوره بتدی *

هر دو نی خورد ندازیك آبخور

آن یکی خالی وآن پراز شکر

نی قامشدر نتکم عنوان کتابده بیان اولندی * آبخور * اصلنده خورنده آبدر صکره صولانجق یرمعناسنه استعمال اولندی (معنای بیت) بودرکه هرایکی قامش برصولانجق یردن ایچدیلر وبرصودن تربیه بولدیلر بوبری یعنی حصیر قامشی وامثالی خالی وبوش واولبری یعنی شکر قامشی شکردن طولوا ولدی وهر بری استعدادنه کوره ظهور بولدی معلوم اولاکه صونك حقیقتی بردرکه قاف طاغندن صخرة الله النه واورادن بتون دنیایه متوزع ومنقسم اولور ولکن ارضك مزاجنده اولان اختلافه کوره صولر دخی طعمده مختلف اولمشدر پس صونك اختلاف طعمی امرعارض ایله درانکیچون نیل مبارك حقنده اثر واردرکه اکرآجی دریایه مرور ایتمسه لذتندن ایچلمزدی بوراده یك آبخوردن مراد اصناف میاهدن صنف مخصوصدر که نیلری تربیه یه صالحدر وشکرك مصره اختصاصی بوقدر هندستانده وغیری بلادده دخی حاصل اولور بونده اشارت واردرکه شریعت اهلی مطلق قامشه وحقیقت اهلی شکر قامشنه بکزرز براشریعت اهلنك لبی بوقدرکه حقایق وعلم لدنیدر فاما حقیقت اهلنك هم لبی وهم قشری واردر وبوحقایق جان دماغنه شکر کبیدر * من لم یذق من لم یعرف * پس فیض که (ثم رش علیهم من نوره) مقاله سندن مفهومدر جمله یه برابر حاصل اولمش وهربر موجود اول فیض مقدسدن وجود بولمش ایکن هر بری نماده براولمدی وهر کس آخرك بولدیغی ظهوری بولمدی نتکم نوعی نظمنده کلور * کلشنده کونه کونه نه دربوشکوفه لر * آب وهواسی برقونك باغبانی بر * بعدذا شکردن دیدیکی جوفی اعتباریله دکلدر بلکه سریان حسبیله در یعنی قامشك جمیع اجزاسنه ساریدر پس بونده اشارت واردرکه علم لدنی ارباب حقیقتك جمله اجزاء

وجودینه ساریدر زیرا اول فیض مخصوص اکرچه قلبه نازلدر ولکن
قلب دخی جسده متصل اولمغله آنك برکاتی جسده دخی سرایت ایتمشدر
نتکم عرب دیر * وللارض من كأس الكرام نصيب * وبومرتبه یه ری تام
دیرلر اکرچه حقیقتده قانمق یوقدر انکیچون دیمشلردر * فانفد الشراب
ولاروبت * وقرآنده کلور (ربی زدنی علما) نتکم بالاده بیان اولنمشدر
ونی شکرك غیری بحسب الغالب مجوفدر پس برنسنه نك که جوفی خالی
اوله سائر اجزاسی دخی خالیدر زیرا سائر اجزاسی جوفنه تابعدر
بو سببدندرکه ارباب شریعتك اکثرینك قلبلری ملال ودللری
کلال وجسدلری فتور واختلال اوزرینه در و بونده اشارت واردر که
نیشکر تربیهٔ ناس ایله حاصل اولدیغی کبی نتکم مصرده اطلاع حاصل
اولمشدر نی شکر مثال اولان اهل حقیقت دخی تربیهٔ مرشد ایله حاصل
اولور مبایعه وتسلیك بو سراوزرینه مبنیدر خودرو اولان اغاج
میوه دار اولمز اولدیغی صورتده دخی میوه سی لذیذ دکلدر عقله تابع ونفسه
یاراولنلرك حالی دخی بویله در و بونده اشارت واردر که کرچه نیشکر
سراپا شکرله مملودر ولکن خالی اولان نی ایله صورتده برابردر پس انك لذتی
اغز ایله تجربه اولنمغه محتاجدر تا حقیقتی ظهور ایده اهل حقیقت دخی
بویله در نتکم کلور (خذوا العلم من افواه الرجال) یعنی علمی افواه رجالدن
سمع قلبه واندن دهان جانه قومدقجه کیفیتی معلوم اولماز و بونده اشارت
واردر که نیشکرك ظاهرده شکرنه علامت اولمدیغی کبی اهل حقیقتك
دخی علوم ومعارفنك نشانی یوقدر بلکه دائما حفظ اسرار وستر
احوال ایله مقیددر مکر ضرورت قویه اوله پس اول وقت افشا ایدر
نتکم شکر قامشندن استخراج اولنور تا که مذاقی سلیم اولانلر اندن انتفاع
ایده لر زیرا ممرور المزاج اولنلره اشیاء حلوه نك وجودی عدم حکمنده در
(لمحرره) هر کیمك یوقدر اغزنك دادی * شکرك سویلنور قوری آدی *
بکزر عنینه کیم جهان ایچره * اولمشدر جماع معتادی *

صد هزاران این چنین اشباه بین
فرقشان هفتاد ساله راه بین

صد هزاران تکثیر ایچوندر بعض نسخه ده اینچنین برینه همچنین دوشمشدر*
اشباه* فتحله شبهك کسرله وشبیهك جمعیدر نظیر معناسنه نتکم فقهده بر کتاب

اسمنه اشباه ونظائر دیرلر زیرا هر مسئله نك نظیر وشبیهن جمع ایتمشدر
*هفتاد ساله راه * یتمش یللق یول دیمکدر ساله آخرنده اولان هاء رسمی
بونك كبی یرلرده مقدار معناسن افاده ایدر ترکیده لق لفظی ایله تعبیر اولنور
نتکم لغت شاهدی ده کلور * کداد . ساله اولدقد . خدایی * ایدوب
رحلت قودی دارفنایی *مقصود بو کدا اوفقیرا ون یللق یعنی اون یاشنده
اولدقده دیمکدر * (معنای بیت) بودر که نیجه بوز بیك بونجلین یعنی
ذکر اولنان امثله كبی چوق اشباه ونظائر کوراول اشباه ونظائرك ارالرنده
فرقی یتمش یللق یول کور یعنی بالاده ذکر اولنان امثله اراسنده فرق بسیار
اولدیغی كبی دنیاده انلره بکزر نیجه لرك اراسنده دخی ظاهرده اویله
شرکت وحقیقتده فرق کثیر واردر مثال همان مذکور . منحصر دکلدر
نتکم بعض بیشه زار واردر که انده مازو دیدکلری نسنه اولور که
عربیده عفص دیرلر پس اول مازو اغاجنك سائر بیشه لر له اشتراکی
وارایکن انری اولان مازو ایله انلردن ممتاز اولمشلردر فستق اغاجیله سائر
صنوبرلر دخی بوکا قیاس اولنه و بادیه ده ابوجهل قارپوزی دیرلر
بر نسنه اولور که آجیلقده انکله مثل ضرب اولنور عربیده حنظل وعلقم
دخی دیرلر نتکم کلستانده کلور * اکر حنظل خوری ازدست خوش خوی*
* به از شیرینی ازدست ترش روی * کاه اولور که جاهل آنی بیاغی قارپوز
قیاس ایدوب جمع ایدرلر پس ظاهرده مأکولاتدن اولان قارپوزه مشابهتی
واردر فاما طعم مروز هر ناکیله ارازنده فرق باهردر وعلی هذا بعدذا
یتمش ییل تکثیرایچوندر و بونده اشارت واردر که فرق مذکور بریاشنده
صبی نادان ایله یتمش یاشنده پیر دانا اراسنده فرق کبیدر زیرا عمر
انسانك ستین وسبعین اراسنه زیاده اختصاصی واردر پس بو ایکیسنك
اراسنده تباعد مثال اولدیغی كبی انلرك اراسنده دخی تباعد حال واردر
وقرآنده کلور (وفی الارض قطع متجاورات) یعنی زمینده بقاع کثیره
واردر که بری برینه مثلا صق ومتصل ایکن اوصافده مختلفدر زیرا کیمی
سبخه و کیمی کربعه و کیمی صلب و کیمی رخودر الی غیر ذلك وکلستانده
کلور *بارانکه در لطافت طبعش خلاف نیست* درباغ لاله رویدو درشوره
بوم خس * وفیض نیسان دخی بوکا قیاس اولنه (لمحرره) ابرنیسان
او کنجه کوهر پاش * صدف اغزنده دانه سی در اولور * دهن ماره

زآوان کندم دیوانه

بلکه مهم تدقیقات

دوشرسه اما * دهنی زهرله آنك پر اولور * بر تخمدن کلور نیجه اولاد * فرقی مانند زآون بر اولور * وکذلك ارض وجود انسانیده دخی نفس وقلب وروح وسر وخفی قطعه لری واردرکه قرب جوارله متقاربلر ولکن حقایقده مختلفلر ومتباعدلردر کیمی حیوانی وکیمی ملکوتی وکیمی روحانی وکیمی جبروتی وکیمی عظموتیدرکه اسماء الهیه نك تقابلی حسبیله متضاده دوشمشلردر پس اکرچه هر نسنیه فیض اسم اعظمدن مفاضدر ولکن هر نسنه نك اسم اعظمه انتسابی اسم مخصوص یوزندن اولمغله کندی اسم مخصوصنك حکمنجه ظهور ایدر وآنك کمالی دخی اول وجهله ظهورده در ناقصك نقصانی عدم قابلیتنه کوره در والا تأثیر بردر کنشك تأثیری کبی که هرخانه نك روزنه سنه کوره در پس اول خانه نك که اصلا روزنه سی اولمیه ویاخود تنك اوله کنشك صوچی ونقصانی ندر وکذلك انسانك وجودنده رطوبت دیدکاری نسنه امر واحد ایکن محال اعتباریله متعدد ومختلفدر تکم ماء الفم وماء الالف وماء العین وماء الاذن دیرلر که مختلف الطعومدر مع هذا بری برلرینه قرب جوارلری واردر زیرا رأس انسان جمله سنی مشتملدر وشیرکه عربیده لبن دیرلر فرث ایله دم اراسنده نازل اولور لکن نه فرثك رایحه سیله متغیر ونه دمك لونی ایله متلون اولور پس بو اوچ نسنه نك بری برلرینه تلاصقلری وار ایکن هر بری آخردن من کل الوجوه جدادرکه (بینهما برزخ لایبغیان) سری اوزرینه جاریلردر فسبحان القادر (لمحرره) عقل کلك وارایسه فکرایت * بو کابکز هزار سرلرواردر*

> ابن خورد کردد پلیدی زوجدا
> وآن خورد کردد همه نور خدا

* این * اهل طبیعته اشارتدر * خوردن * ییمکدر ولکن ایچمکده دخی مستعملدر ویاخود اکتفایه محمولدر * پلید * باء عجمیله مردار معناسنه * جدا * آیرودر مفارق کبی * آن * اهل قلبه اشارتدر (معنای بیت) بودرکه اهل طبیعت اولان کیسه اکل وشرب ایدر واندن مردارلق ونجاست ظاهر اولورکه امعادن مفارقت ایدن فضلات غذائیه درزیرا غدا معده ده کیلوس اولدقدن صکره ثفلی امعایه نزول ایدوب نجاسته مستحیل اولور واهل قلب دخی مأکولات ومشروباندن تناول ایدر وجمله سی نور خدا اولور زیرا اهل قلب اهل جنت مقوله سیدر جنتده

فضلات غدائیه اولمایوب بلکه اکل اولان مشتهیات وشرب اولنان مستلذات خارجده عرقه وداخلده نوره مبدل اولدیغی کبی دنیاده دخی بو حالت فی الجمله اهل قلبه میسر در نتکم بعضیلرندن وقت تقاضیده کلمات توحید صادر اولدقده تقاضیسی مندفع اولمشدر واحیانا قضاء حاجت ایتدکاری تقدیر اوزرینه فضلاتندن رایحهٔ مشك استشمام اولنمشدر زیرا اجزاء وجود باطنك صفت غالبه‌سی اوزرینه یعنی حکم جوار ایله آنك اثریله ظاهردر بوسره بناءدرکه نوری پلید مقابله سنده ایراد ایلمشدر زیرا دنیا ایله آخرت نیجه مقابل ایسه اهل طبیعت ایله اهل دل دخی مقابلدر زیرا بری غایتده سفلی و بری دخی نهایتده علویدر پس علوینك غداسنك اثری نور اولدیغی کبی سفلینك دخی مردارلقدر وجائزدرکه پلید با عربیله اولوب احمق وجاهل معناسنه محمول اوله بو صورتده سر مقابله بودرکه جهل وکفر ومعاصی ظلماتدر نفس وطبیعت کبی وعلم وایمان وطاعات انواردر قلب وروح کبی یعنی قلب وروح عالم ملکوتندرکه نورانیدر ونوردن صادر اولان دخی نوردر ونفس وطبیعت عالم ملکوتندرکه ظلمانیدر وظلمتدن حاصل اولان دخی ظلمتدر پس نورده پاکلك وظلمتده ناپاکلك واردر بوسببدندرکه اعمانك امامتی مکروهدر زیرا کوزینك نوری اولمامق حسبیله تلوثدن خالی دکلدر الحاصل پلیدلکه سبب ظلمتدر مطلقا نعوذ بالله

این خورد زاید همه بخل وحسد
وآن خورد گردد همه نور احد

معلوم اولاکه بیت سابقده غدانك فضلات ونوره استحالتنی بیاندن صکره بو بیتده غدادن اوصاف ذمیمه وحمیده ظهورنی بیانه شروع ایتدی پس بو انتقال صورتدن معنایه انتقالدر بوخسه ماقبلنك اجمالی بیان دکلدر بوراده این فاسقه وآن مطیعه اشارتدر * بخل * جودك مقابلیدر یعنی مالنی امساك ایتمکدر اول کسه‌دن که امساکی لایق اولمیه زیرا محل اولمیاندن مالنی حبس ایتمك بخل دکلدر نتکم قرآنده کلور (ولا تؤتوا السفهاء اموالکم) حسد * محسودك زوال نعمتنی تمنی ایتمکدر یعنی اول نعمت اندن زائل اولوب کندیچون حصولنی طلب ایتمکدر مع هذا اول محسود اول نعمته مستحقدر وکاه اولورکه حاسدده اول نعمتك ازاله سنه سعی

بعض غدالر فضلاته دیکر بعضیسی ده نوره انقلاب ایدر.

بعض غدادن اخلاق حمیده دیکر بعضیسنده اخلاق ذمیمه ظهوری

دخی بولنور که باطننده اولان صفت حسدك اثریدر ومرویدر که (المؤمن یغبط والمنافق یحسد) بعض نسخه‌ده مصراع ثانیده زاید همه عشق احد دوشمشدر بواولیدر زیرا عشق دخی بخل وحسد کبی اوصافدندر اکرچه کهاوصاف حمیده‌نك جمله‌سی نوردر فاعرف عشق بخل وحسد مقابلنده ایراد ایلدی زیرا بخل وحسد اکتفا طریقیله ذکر اولنمشدر مقصود جمیع اوصاف ذمیمه‌در وعشق اوصاف ذمیمه‌نك مقابلیدر زیرا عشق اولان محلده جمیع اوصاف حمیده موجوددر انکیچونکه عشق ماسوی سوزدر یعنی آتش ایله خس وخاشاك محترق اولدیغی کبی عشق ایله دخی اوصاف نفسانیه مضمحلدر بوسببدندر که بی عشق اولان سلوکك قوتی یوقدر (معنای بیت) بودر که فاسق اولان اکل وشرب ایدر واندن اوصاف نفسانیه طوغر بخل وحسد وامثالی کبی وصالح اولان دخی تناول ایدر واندن اوصاف روحانیه تولد ایدر عشق ومحبت ونظاری کبی مثلا برسفره‌دن براهل نفس وبراهل دل اکل ایدوب قیام ایدرلر صکره برنده قوت نفسانیه حادث وبرنده دخی قوت روحانیه ظاهر اولور مع هذا غدالری بروتغدیه‌ده دخی برابرلرد زیرا حکم غالبکدر یعنی فاسقده حکم طبیعت ونفس غالب اولغله اجزاء غدائیه دخی اکا منقلب اولور یعنی غدانسك برمقداری بعدالکیلوس فضلاته مستحیل اولدیغی کبی برمقداری دخی قوت نفسانیه‌یه منقلب ومتحول اولور نتکم آب پاکی ماء خبیثه القا ایلسك اول دخی خبیث اولور خصوصا تناول ایتدیکی غدا خبیث اولسه نفسانیت بوقوت بولوروآنك آثاریله ارض فاسد اولور کرك ارض خارج که آفاق وکرك ارض داخل که انفسدر زیرا فاسقك کندینه ضررندن ماعدا غیره دخی ضرری واردر پس انك شری شر متعدیدر صالحك حالی دخی بوکا قیاس اولنه پس انك خیری خیر متعدیدر بعدذا غدا ایله وجود انسان نماوقوت بولدیغی امر محسوسدر زیرا استحالت طریقیله در استحالت ایسه امر مقرردر زیرا غدادن دم حاصل اولور دم دخی جکردن عروقه جاری اولوب اجزاء بدنیه بری بریله تماسك بولور پس برنسنه اخلال مزاج ایله صورت اخرایه کیروب قوای ظاهره‌یه معین اولدیغی کبی قوای باطنه‌یه دخی معین اولور واستحالات علم طبده وعلما کسیرده مفصلا بیان اولنمشدر بعدذا نور احد دیدی نور صمد دیمدی مع هذا صمد مناسبتله اشددر زیرا

صفاتندر سری بودر که احدیت مبداء جمیع صفاتدر و نور ذات نور صفاتدن اعلادر بوندن ظاهر اولورکه نوراحده مظهر اولنلرك آثار حسنه لری دخی نور کبی ظاهردر نتکم ظلمت نفس اهلنك عبوست وآثار قبیحهٔ بخل وحسدلری دخی باهردر واطائف باقیدندرکه کاور * صرردی رنکی حسددن بتله یاری کورب * رقیب روسیهه برغریب رنك اولدی *

* این زمین پاك وآن شوره است وبد *

* این فرشته پاك آن دیو ست ودد *

* شوره * طوزلو بر وچورق * دیو * شیطان علیه مایستحق * دد * برنجی جانوردر سبع معناسنه (معنای بیت) بودرکه بو بر زمین پاکدرکه کریم منبت در واو بر یرچورق و بددرکه اولکینك خلافیدر یعنی صفتده ایکیسی بری برینه بکزه مز (وفی الارض قطع متجاورات) آیتنده بیان اولندی و بوشخص فرشتهٔ پاك وملك لطیف درکه صفات ناقصه ایله متصفدر واو برشخص شیطان وبرنجی حیواندرکه صفات ضاره ایله متصفدر بوکلام اکرچه ظاهری اوز رینه فرشته ایله دیوودك میاننده اولان فرقی بیان اولمق قابلدر فاماسوق کلامه انسب اولان تشبیهه محمول اولمقدر یعنی انسانك افرادی صورتده متحدایکن سیرتده مختلفدرکه کیمی خون خور وکیمی برنجی صفتدر شیر و ببر وکرك وروباه وامثالی کبی زیرا انسانی اوچ دورلی حیوانك خو بی اوزرینه تقسیم ایتمشلردر (اولکیسی نافع محض اولاندر قیون وامثالی کبی (ایکنجیسی ضار محض اولاندر سباع کبی (اوچنجیسی نفع وضر میاننده دائر ویاخود لاخیر ولاشر اولاندر سائر حیوانات کبی معتبر اولان نافع محض اولاندر و بواوچی یعنی فرشته ودیو وددی ایرادك وجهی بودرکه انسانده اولان خوی اکر روحانی ایسه ملك مشرب در واکر کبر وامثالی کبی شیطانی ایسه دیوخصلتدر واکر اکل وشرب وزیان وفساد ونظائری ایسه حیوان وددصفتدر و بویله دیمك دخی ممکندرکه فرشته ارواح علویه یه اشارتدرکه انلر فرشته کبی یاروحا ویاروح و بدنله معا عروج اهلیدر نتکم انبیایه واولیایه حاصل اولمشدر ودیو وددارواح سفلیه یه اشارتدرکه انلر دیوودد کبی عروجه قادر دکللردر ددك عروجه عدم اقتداری ظاهر در دیولر دخی حالا عروجدن محجورلردرکه شهاب ثاقب ایله مطرودلر در پس نیجه نفس

آتیلاه تخم باقیلر کوزل یره دوشسه نه چوراق یره دوشسن ناصیلی آتیره در

اهلی واردرکه ملکوت قلبه صعود ادعا ایدر اوایسه نفسنده حیوان صفت ومرکز طبیعتدن ترقی ایتدیکی بوقدر وملکوتک معناسندن دکل صورتندن بله بی خبردر ونیچه‌لر دخی فی الجمله خفت روحانیه حسبیله عروج صددنده اولدقلرنده کذب حاللرینه بناءً دست غیرت ظهور ایدوب بنه ثقلات وجوده رد اولنورلر نتکم خواجه حافظ کلامنده کلور * مدعی خواست که آید بتماشا که راز * دست غیب آمد و برسینهٔ نامحرم زد * و بونلرده ده صفتی بودرکه دعوالری سبیله استعداد طلابی افساد ایلیوب ارض وجودده زیان ایدرلر وتفریق قلوبه باعث اولورلر پس بوتقریر اوزرینه مصراع اول دخی تشبیه اوزرینه محمولدر یعنی ظاهرا ابقاع ارضده صلابت ورخاوت وغیری اوصاف ایله تباین اولدیغی کبی قلوب ناسده دخی تفاوت واردر زیرا بعض قلوب شوره یرکبیدرکه اکا فیض الهی دن نمی دوشمه‌مش واندن علوم ومعارف محصولی حاصل اولمه‌مشدر و بعضیسی دخی بونک خلافنه‌درکه (جنة تجری من تحتها الانهار) سرندن خبرورمش وشکل وصورتنی باغ ارم مثال کوسترمشدر

* هردوصورت کربهم ماند رواست *
* آب شوروآب شیرین را صفاست *

* آب شور * یرینه آب تلخ وآب طلخ دخی نسخه دوشمشدر طلخ خاء معجمه ایله حوض دیبنده باقی قلان چوکاک که تغیرندن وحشرات دخی مختلط اولدیغندن شرب اولنمازفاما بونسخه اوزرینه کرچه شیرین ایله تقابل صحیح اولوروالکن صفوت ایله توصیف درست کلمزمکر تکلف اولنه فاعرف * شیرین * طتلودرلذیذ معناسنه یاء نسبت ونون تأکید ایچوندر طتلورده انسان اول طتدیغی لذیذ نسنه سد اولمغله طتلویی اکانسبت ایتمشلردر بعده‌ذا مصراع ثانی اولی تعلیلدر (معنای بیت) بودرکه هرایکی صورت یعنی آجی صو وطتلوصو صورتلری اکر بری برینه بکزه‌سه روا ولایقدر زیرا طوزلی وآجی صویک هرایکیسنک صفا واطافتی واردر یعنی رأی العین ایکیسنده صافی کورینور ولکن مذاق حسبیله ایکیسنک میاننده فرق واردر نتکم بیت اخیرده کلور بونده اشارت واردرکه علم دیدکاری صفت فلسفی واهل شرعده برکورینور زیرا آنک علمیده علم وبونک علمی دخی علمدر فاما ایکیسنک فرقی واردر زیرا فلسفینک علمی ارض وجودده محل قوت

خیالیه دن عقل قاصر معونتیله جفر طریقیله استخراج اولنمش ماخذدر واهل شرعك علمی فیض الهی ووحی آسمانیدر که باران کبی بلاسبب وعمل فائض ونازل اولمشدرکه عذب صرفدر پس یردن تکلف ایله چقان آجی صو کوکدن یغان طتلو صو یله برابر اولمدیغی کبی ذکر اولنان ایکی علم دخی بویله ذراصللی بودرکه اهل حقك علوم حقیقیه سی ذکر اوزرینه مبنیدر ذکر دنصکره تفکر ایسه طریقهٔ مسلوکه درکه قرآن حکیم آنی ناطقدر نتکم کلور (الذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم ویتفکرون فی خلق السموات والارض) غیریلرك علومی ایسه اول امردن نظریه مقوله سیدر انظارده ایسه خطا چوق واقع اولور انکیچون اکا اعتماد یوقدر بو سببدن علم ضروری وکشفی سائر علومدن افضلدر پس صورت ایله معنانك فرقی اولدیغی کبی قشر ایله لبیه نك دخی فرقی واردر وای او کیمسه یه یتمش سکسان ییل تدریسه اشتغال ایدوب اغزینه برایچم صو آلیانه بکزه یه وهدایی افندی قدس سره مفرداتنده کلور * علم باالله هه چالش وار بوری ای همت دون * نیجه برجاز یجوز نیجه بر کان یکون * واشرف اوغلی رحمه الله نظمنده کلور * نیجه بر الفاظ ومعنی خرج ایدرسن ای فقیه * واراوتانکم حق مزهدر بوآغ وقاره دن * یعنی الفاظ مقوله سی حجاب ظلمانی ومعانی قبیله سی حجاب نورانیدر که حقایق دیدکلری بونلرك وراسنده در (لمحرره) نوش ایدن کیمسه شراب نابی * نیلسون غائله لی تلخ آبی *

جزکه صاحب ذوق که شناسد بیاب

اوشناسد آب خوش ازشوره آب

* که * استفهامدر نسخ عتیقه ده یائله رسم اولنمشدر وزن ایچون شناسد لفظنه وصل اولنور * شناسد * مضارعدر شناختن لفظندن مأخوذدر نتکم لغة حلیمیده کلور شناختن اکلق مضارعنده خایی سینه قلب ایدوب شناسد وشناسنده دیرلر انتهی * بیاب * امردر اکله معناسنه درلفظی ایله دریاب دخی مستعملدر (معنای بیت) بودرکه صاحب ذوقدن غیری کیم اکلر وبیلور فهم وادراك ایله یعنی اول صاحب ذوق بیلور طتلو صویی آجی صودن یعنی برکیمسه اول صولری اغزینه آلوب طتمدقجه آجی وطتلو معلوم اولمساز الحاصل اگرچه اول ایکی نوع صویك صفوتده اشتراکلری واردر

بو بیت
خوجه عبدالله افندی مرحوم
نسبت ایدلمشدر دیمك که
اقتباس ایتمش .

[illegible] حجاب نورانی اجساد ظلمانی
[illegible] حجاب نورانی الفاظ حجاب ظلمانی

ولكن طتمد قبحه بری برندن متمیز اولماز پس ممیز اولان ذوق وطعمدر بوندن
فهم اولنور که مجرد طاتمق کفایت ایتمز زیرا بلکه ذائق اولان ممرور المزاج اولوب
طاتلو اکا آجی کله پس علتدن عری و آفتدن بری ذوق صحیح اهلی کرکدر تا که
هر برینك حقیقتدن کماهی خبرویره بونده اشارت واردر که عقول قاصره
اهلنك علم دیدکاری خیالات وفلاسفه طائفه سنك ادراك دیدکاری ملکات
اکرچه کندیلر ینك امثالی یاننده علومدن معدودو بری برلری ارالرنده
مغبوط ومرغوب درولکن اهل دل واهل ذوقه لازمدر که اول علومی علوم
انبیا واولیادن تشخیص ایلیه وکدورتنی بیله یعنی بومقوله کیسه یه مقارنت
ایتمدکجه بر کیسه نك ادراکاتنك صحتی معلوم اولماز زیرا هرکس کندی
علومنی علوم فاضله دن عدایدر وبوندن فهم اولنور که صاحب
ذوقك قول وفعل وترکنه اعتماد واردر انکیچون انك هرحالی شرایعه
محمولدر بعض امورینك بدعت صورتنده اولدیغی مشروعیتنی منافی دکلدر

سحر رابا معجزه کرده قیاس
هردو رابر مکر پندارد اساس

* سحر * بالاده بیان اولنمشدر * معجز * اعجازدندر غیری فعلدن ویا برر أیدن
عاجز قلمق معناسنه اصلنده مؤنثه صفت اولمغله تأنیث اولنمشدر زیرا
تقدیری خصلت معجزه دیمکدر معلوم اولا که خارق عاده اولان نسنه
اکر نبیدن قبل النبوه صادر اولورسه ارهاص دیرلر تأسیس معناسنه کویا
پیغمبر اولمغه قابلیته بنیاد اولمقده در بربولوت دائما اوزرنده سایبان اولمق
وحجر ومدر سویلمك وامثالی کبی واکر بعد النبوه صادر اولورسه معجزه
دیرلر شرائطی واردر محلنده مبیندر واکر خواص ناسدن یعنی اولیادن
صادر اولورسه کرامت دیرلر زیرا اعمال صالحه واحوال صادقه اوزرینه
مبنی اولمغله حقدن اکرامدر واکر شرع نبویسی اولان عوامدن صادر
اولورسه معونت دیرلر زیرا حقه وهدایه معاونت ایدر واکر کفره وفجره دن
صادر اولورسه اهانت واستدراج دیرلر زیرا عاقبت خذلان وخسارت
وحقارتلرینه سببدر فرعونك اجراء نیل ودجالك احیاء موتی ایتمسی
کبی واصابت عین واصابة اللسان یعنی کوزدکمك ودل دکمك دخی خارق
عاداتدندر اهل کذبدن دخی صادر اولور بحسب الغالب اهل غفلتك
شانیدر زیرا ماسوایی استحساندن ناشیدر مکر حقله استحسان اوله

مطلب
فی بیان المعجزة
وغیرها

بو صورتده شهود افعاله مقارن اولمغله ضرر ورمز انبیادن واولیادن بو مقوله نسنه‌لر محکی دکلدر بلکه حکایه اولنان احترازدر نتکم قرآنده حضرت یعقوب علیه السلامك اولادینه وصیتنده کلور (وقال یابنی لاتدخلوا من باب واحد وادخلوا من ابواب متفرقة) الایة تمامی روح البیان نام تفسیرمزده‌در * کرده * بوهایه هاء ترتب دیرلر ایلیوب دیمکدر *قیاس* برنسنه‌یی آخر اوزرینه تقدیر ایتمکدر* مکر* سعی بالفساددر خفیه طریقیله بوراده‌مراد حیله‌در* اساس* هرنسنه‌نك اصلیدر بنانك وغیرینك اصلی وتملی کبی (معنای بیت) بودرکه کافراولان کیمسه سحری معجزه‌یه قیاس ایلیوب هرایکیسنك اصلی وتملی مکروحیله اوزرینه اولمق ظن ایدر بوکا قیاس ایسه فاسددر زیرا سحر تدبیرایله ومعجزه ایسه محضا تقدیرایله‌در انکیچون فرعون لئیم موسای کلیم علیه السلام ایله معارضه صددنده اولدقده موسادن موعد طلب ایلدی زیرا معجزه مجرد قدرت حقله قائم اولمغله انکیچون وقت مخصوص یوغیدی قدرتك وقت مخصوصی اولمدیغی کبی بلکه ظهورنك عندالله مخصوصی وارایدی قدرتك تعلقنك زمان معینی اولدیغی کبی کفارك انبیا ومعجزاتله حالی بواولیجق اهل انکارك اولیا وکراماتله حالی دخی بوکا قیاس اولنه وکرامتی انکار ایتمك معجزه‌نك انکارنی مستلزمدرز یرا ایکیسی دخی اصل واحددندر پس میانلری فرق ایتمك جهل عظیمدندر بومعنانك شاهدی بودرکه اولیانك کرامتی انبیایه معجزه‌در دیرلر یعنی بحسب الحقیقه ایکیسنك میانی تفریق ایتمزلر بلکه بحسب الظاهر مصدرلری حسبیله تأدبا معجزه وکرامت دیرلر دعوت وارشاد ووحی والهام دیدکلری کبی پس سحرله معجزه وکرامتك فرقی حقیقی ومعجزه ایله کرامتك فرقی اعتباریدر زیرا سحر مکر اوزرینه مبنی وکرامت ومعجزه عمل صالح وصدق حاله منوطدرو بونده اشارت واردرکه قیاس مذکور ظن فاسد اوزرینه مبنیدر سوء ظن ایسه حرامدر نتکم قرآنده کلور (ان بعض الظن اثم) وجهی بودرکه سوء ظن ایتمك صفات نفسانیه‌دندر امور نفسانیه‌نك ایسه جمله‌سی حرامدر خصوصا که القاء شیطانی دخی منضم اوله فراست ایسه قلبك صفتی اولمغله حلالدر پس فراست اهلی حسن ظن اهلیدرکه ظننده مصیبدر زیرا نور حقله نظر ایدر نتکم حدیثده کلور (اتقوا فراسة المؤمن فانه ینظر بنورالله)

دیمك که بوشرح، تفسیردن ... یازلمش.

نورایسه ظلماتی محووازاله ایدر انکیچون اهل ایمان اولان معجزه و کرامتی تصدیق ایدرز یرا نور یقین ایله تمشی ایدر اهل کفروانکارایسه تکذیب ایدرز یرا ظلمت شك وریبده قالمشـدر وقرآنده کلور (اومن کان میتا فاحییناه وجعلنـاله نورا یمشی به فی النـاس کمن مثـله فی الظلمـات لیس بخـارج منهـا) (لمحرره) نه بلا در جهـانده ظلمت جهـل * که دوشوبدراکاکافرمنکر * نفس میخانه سنده سرخوش وار * کافر و منکر ایچرلر مسـکر * نسـأل الله العرفان التـام بحرمة الـکلام *

* ساحران موسی ازا ستیزه را *

* برکرفته چون عصـای اوعصا *

* ساحرانك موسی یه اضافتی ادنا ملابسه ایچوندرز یراسحرلری معجزهٔ موسی مقابله سنده ایدی دیمشـلردر که بوسـاحرلر نواحیٔ مصرده اولان شـهرلردن جمع اولنمش ایدیکه صعید مصردیرلر یعنی صعید دیدکاری مصردن طولا اون بش کونلك یره دك اولان بلاددر وخریدة العجایبده کلور که سحرهٔ فرعون مدن ازلیهٔ مصردن ابوصیر دیدکاری شـهردن ایدی وابوصیرده حالا انلردن بقیه واردر انتهی بالترجمة ابوصیرقصیدهٔ برده صاحبی شیخ محمدبوصرینك شـهریدر وقاموسده کلور که بوصری قرای مصردن درت قریه در * استیزه * عنادوجدلدر اوانده همزه زائددر * سطبرواسطبروسپرغم واسپرغم وامثالی کبی * عصا * وعودد کنکدر دیمشلردر که عصای موسی آسن جنتدن ایدیکه حضرت آدم علیه السلامه ویرلمش ایدی صکره انبیاء توارث ایدوب حضرت شعیبه اندن حضرت موسی یه انتقال ایلدی طولا او ن ارشـون وسری دوشـاخه واسفلنده سنان نشـانده ایدی وغیری اوصاف کثیره سی واردر تفاسیرده مبیندر (معنای بیت) بودر که موسی علیه السـلام ایله معارضه صددنده اولان جادولرجنك وجدل و عناد وانکله مقابله دن اوتوری هر بری اللرنده عصای موسی کبی عصا طوتمشلر وکندیلرین اکا تشبیه ایتمشـلردی دیمشلردر که تمش بك مجوف عصا ایدیکه پرسیماب ایلمشلردی واول اعصارده غالب اولان سحر اولمغله حضرت موسی عصا ایله ارسـال اولندی نتکم زمان ابراهیم علیه السـلامده نجوم وزمان رسـو ل الله صلی الله علیه وسلمده فصاحت و بلاغت وزمان عیسی علیه السـلامده طبابت غالب

ایدی پس هر بری مقتضای عصره کوره اظهار معجزه ایتدیلر بونده موسای قلب وعصای ذکر وتوحید وفرعون نفس وساحران قوای نفسانی وعصی حیل وحیالاته اشارت واردر زیرا انفس وآفاق نسختین متطابقتین در ولکن امور آفاقیه ده نسخ جاری وانفسیه ده جاری دکلدر انکیچون امور حقیقیه یه زوال کلمز واشارت باطنه تغیر بولماز بلکه الی یوم التلاقی ودائماً قائم ومستمردر

﴿ زین عصا تا آن عصا فرقیست ژرف ﴾

﴿ زین عمل تا آن عمل راهی شکرف ﴾

* ژرف * فتح زاء عجمیله درك معناسنه درعمیق کبی دقایقده کلور که ژرف لسان فارسیده درك ایچون وضع اولنمشدر درك بیلیجی دینه جك یرده عجم ژرف یاب دیر بیوك معناسنده ده استعمال اولنور پیل ژرف دیرلر ظاهر بودرکه معنای ثانیده وثالثده استعمالی استعاره طریقیله درتکرم متبحر فی العلم دیرلر بحر کبی واسع وعمیق معناسنه * عمل * فعل قصدیدر که ذوی العقوله مخصوصدر وافعال قلوب وجوارحه شمولی واردر ایمان وطاعات وکفر ومعاصی کبی * شکرف * کسرله اولو عظیم کبی (معنای بیت) بودرکه بو عصادن یعنی عصای ساحراندن اول عصایه دك یعنی عصای موسایه دك فرق بعید وعمیق واردر زیرا موسانك عصاسی جنتدن وجادولرك عصالری دنیادندر وکذلك موسانك عصاسی قدرت حقه مضاف وانلرك عصالری تدبیر نفسه منسوبدر وکذلك موسانك عصاسی بی حیله وانلرك عصالری مجوف وپرسیما بدر وکذلك موسانك عصاسی مأمور وانلرك عصالری ساحهٔ التفاتدن دوردر انکیچون ثعبان صورت اولوب انلرك عصالرینی وباحیله لرنی اکل وابطال ایلدی وکذلك موسانك عصاسی روح وانلرك عصالری جماد ایدی انکیچون هر وقتده حرکته قدرتی وارایدی جادولرك عصالرینك حرکاتی ایسه کرمیت آفتابه موقوف ایدی یعنی حیات صورتنده اولدیغی امر خارج وعارض اعتباریله ایدی وکذلك موسانك عصاسی قبضهٔ جمال ایله مقبوض وانلرك قبضهٔ جلال ایله مأخوذ ایدی وکذلك موسانك عصاسی نبوته مقارن وانلرك عصالری مکر وسحره منضم ایدیکه عاصیلر النده ایدی وکذلك موسانك عصاسنده فنون تجلیات مندرج وانلرك عصالری فن واحد اوزرینه منحصر ایدی زیرا منقولدر که عصای موسی وقت خوابده نکهبانی

موسی ایلمردی وبوندن غیری کرامات اخراسی دخی وارایدی وکذلك عصای موسی تنها وانلرك عصالری ایسه بری برلیله متظاهر ایدی پس عصای موساده (ید الله فوق ایدیهم) سری وارایدی انکیچون ظهورنده ایدی جزئیه‌نك آثاری متلاشی ومضمحل اولدی مصرع ثانینك معناسی بودرکه ساحرلرك ابتدکاری سحر عملندن موسانك معجزه عملنه وارنجه طریق عظیم وراه دور ومسافهٔ بعیده واردر زیرا ساحرلرك عملی نفسانی وشیطانی وموسانك عملی روحانی ورحمانیدر وبردخی ساحرلرك عملی ابطال حق وموسانك عملی احقاق حق ایچوندر نتکم قرآنده کلور (لیحق الحق ویبطل الباطل) وبردخی ساحرلرك عملی سحر وموسانك عملی معجزه‌در وبردخی ساحرلرك عملینك غایتی ندامت وموسانك عملینك نهایتی سعادتدر بوسببدن جناب قدسه منجذب اولوب ضروری مؤمن اولدیلر وموسانك تحت اللوا سنده اولوب خذلاندن نجات بولدیلر زیرا نصرت ایکی نوع در حق اوزرینه موت دخی نصرتدندر نتکم قرآنده کلور (الا ان نصر الله قریب) یعنی بالموت کما فسره به بعض العلماء وبردخی ساحرلرك عملی پرتزویر وباتدبیر وموسانك عملی محض اثر تقدیردر وبردخی ساحرلرك عملی سفلی وموسانك عملی علویدر انکیچون موسی تواضعله مرفوع وساحرلر ادعاء غلبه ایله موضوع اولدیلر وبردخی ساحرلرك عملی میدان قضاده وموسینك عملی میدان رضاده ایدی وبردخی ساحرلرك عملی شرك وموسانك عملی توحید ایدی انکیچون عصاسی جمله کثراتی افنا ایلدی وبردخی ساحرلرك عملنه لعنت ملحق وموسانك عملنه رحمت متصل اولدی نتکم کلسه کرکدر الی غیر ذلك من لطائف الاشارات پس سحر معجزه ایله برابر اولماز وانکله معارضیه مجال بولماز نتکم خواجه حافظ دیواننده کلور * سحر با معجزه پهلو نزند ایمن باش * سامری کیست که دست ازید بیضا ببرد * بونده موسای قلبله قوای نفسانیه‌نك تفاوتنه واهل ارشاد ایله اهل دعوانك حالنه اشارت واردر زیرا ارباب قلب واصحاب ارشاد اولنلرك راهی مستقیم واعمالی منتج واهل نفس وریا ودعوی اولنلرك حالری سقیم وعملری عقیمدر شویله که ارشادلری طالب حقی بر منزله ایصال ایتمز وانلرك تربیه‌لریله برخام اوکوب بتمز اهل قلب ایسه بویله دکلدر زیرا انلرك توحیدلری حقانی وهر حالری رحمانی اولمغله اسانلری اسرارذکرله مشحون وتربیه‌لری

انتظام حاله مقروندر پس انلرك عصالری عصای اخلاص وعملاری اعمال اختصاصدر (المحرره) دست رس بولمق استین حقه* طوتمسوندکه کسك دامانی* دامدر بلکه دکلدر دامان* صیدایدر بوفلکك خامانی*

لعنة الله این عمل را در قفا

رحمة الله آن عمل را در وفا

* رحمت * حقدن و یادرجهٔ ایراردن ردوطرد معناسنه در اولکسی کفاره وایکنجیسی سائرلره کوره در* قفا* معروفدرکه یوزمقابلیدر *وفا* برنسنه تمامه بلوغیدر وغدرك مقابلنه دخی درلر (معنای بیت) بودرکه سائرلرك عملی اولان سحرك قفاسنده وارد نیجه لعنة الله واردر زیرا باطلدر وعاملی کافردر وکافر ظالمدر نتکم قرآنده کلور (ان الشرك لظلم عظیم) وظالم ملعوندر نتکم قرآنده کلور (الالعنة الله على الظالمين) وموسانك عملی اولان معجزه ایچون رحمة الله واردر تمام وکمالده زیرا حقدر وعاملی مؤمندر ومؤمن عادلدر نتکم قرآنده کلور (وممن خلقنا امة يهدون بالحق وبه يعدلون) (ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وبه يعدلون) وعادل محبوبدر نتکم قرآنده کلور (والله يحب المقسطين) وجائزدرکه وفا قائل رحمت اولنلره کوره اوله یعنی اول عمله رحمة الله دیمك وفای ایماندندر الحاصل عمل ساحران لعنت وسخطدن ناشی وقهر وجلالدن فاشی اولمغله عملاری وکندیلری لعنت بولدیلر وعمل موسی رحمت ورضادن صادر ولطف وجمالدن ظاهر اولمغله عملی وکندیسی رحمت ورضایه مضاف اولدی اکرچه حقیقتده ملعون ومرحوم اولان عملك صاحبیدر (سؤال اولنورسه که ساحران نیجه ملعون اولدیلر بلکه ایمانلری سببیله مرحوم اولدیلر نتکم قرآنده کلور (قالوا آمنا برب العالمين رب موسى وهرون) جواب بودرکه بوسوز مطلق سحر وساحره کوره در وسحرهٔ فرعون قبل الایمان ذکر اولنان صفت ایله متصف اولدیلر صکره ایمان سببیله منقطع اولدی نتکم مؤمنك لعنتی دخی توبه سی سببیله منقطعدر مثلا حدیثده کلور (من احتكر فهو ملعون) پس احتکاردن تائب اولان مطلقا مرحوم اولمش اولور مع هذا ساحرلرك عملی فرعون وقومنه مضافدر زیرا انلرك امریله مباشر اولمشدر پس ملعون اولان حقیقتده فرعون وقومی وسائر تائب اولمینلردر معلوم اوله که عملك قفاسنه

لعنت ذو القفایه نسبت ایله درکه حقیقتده اول عملك صاحبیدر پس بوندن فهم اولنان بودرکه اهل جلال اولنلر قفای محضدرکه انلرده حقه توجه ایده جك وجه یوقدر زیرا قهر و جلاله مظهر بتلری حسبیله انلرك حقنده جمیع ابواب مسدود وجمله ٔ اسباب مصدوددر نته کم اهل جمال اولنلر وجه صرفدرکه وجه مطلقك تعینی اوزرینه کلمشلر وحقه هر یوزدن توجه تام قلمشلردر زیرا لطف وجماله مظهر بتلری سببیله هر جانبلری باب و بلکه آیینه ٔ پرنور وتاب اولمشلردر ولکن بونلر مقربین اطلاق اولنان اهل جمالدر زیرا مقربین ظاهر و باطنده وجهدرکه انلرده اصلا قفا یوقدر رسول الله صلی الله علیه وسلمك نمازده قفادن رؤیتلری بو سره داٸردر زیرا اول حالده حضرت علیایه محاذات تامه واردر فاما ابرار اولان اهل جمالکه اصحاب یمین دخی دینلور بونلر ظاهرده وجهدر ایمانلری جهتندن و باطنده قفادر بصیرتلرینك عدم انکشافی جهتندن زیرا حالات نزع ده وحشرده حاصل اولان انکشاف احوال آخرته کوره درمعرفة اللهه وجمال اللهه کوره دکلدر انکیچون قرآنده کلور (ومن کان فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) پس کافر کفری حسبیله اعمی اولدیغی کبی مؤمن دخی عدم مکاشفه سی سببیله اعمادر مکر دنیاده سالك اوله بوصورتده مقصود یا دنیاده حاصل اولور کاله بلوغه دك معمر اولمغله و یا آخرتده حاصل اولور قبل البلوغ فناء صوری بولمغله نته کم تمام الفیض نام کتابمزده مبیندر اصحاب شمال اولنلر ایسه ظاهرده قفاء محضدر بدایت اعتباریله و باطنده وجه محضدر نهایت اعتباریله زیرا دوزخده واقع اولان تربیه ٔ طویله وشدیده ایله وجه حقیقت ظاهر وسرازل وابد باهر اولسه کرکدر ولکن کفاره نعیم صفاتی یوقدر انکیچون جهنمده مخلد اولورلر فافهم جدا پس بوتقریردن وجه وقفانك سری هویدا ومراتب اعمال ومراتب اصحاب اعمال پیدا اولدی (نسأل الله العمل الذی هو من الوجه لا من القفا انه ذو الفضل والمن والوفا بعدذا اهل قفایه اولان لعنت کلام نفسی وساٸر مراتبی حسبیله در وجمله مراتبدن بری اول لعنت ایله ملعون اولان کسه در نته کم ظالم اولان (الا لعنة الله علی الظالمین) دیمکله کندینه دخی لعنت ایدوب و شیطان دخی طقوز بیك ییل ویاخود سکسان بیك ییل حقه عبادت ایلدی برکون جنت قپوسی

اوزرینده یازلمش کوردیکه برکسه امر حقه عدم امتثال ایله ملعون
اولسه کرکدر پس اول کسیه مدت طویله لعنت ایلدی کندی اولدیغن
بیلیوب کندی کندینه لعنت قلمش اولدی اکیچون بدعمل صاحبنک
قفاسنده دردیرلر زیرا وجهدن بدعمل صادر اولماز وقفادن صادر اولان
بدعملك جزاسی دخی اندن مفارقت قلماز جمله جزادن بری دخی کندینه
ایتدیکی لعنتدر زیرا کشی کندنی خوار وذلیل ایتدکجه غیریلر دخی
ایتمزلر حاصل بودرکه الله تعالینك وملائکهٔ کرامك وسائرلرك لعنتی
ملعونك کندی کندینه ایتدیکی لعنته تابعدر زیرا کندی نفسی مبداء
لعنتدر وعین ثابتهسنك مقتضاسی وحالیدر والعیاذ بالله تعالی واهل
وفایه اولان رحمت دخی بوکا قیاس اولنه (اللهم انصر من نصر الدین
واخذل من خذل المسلمین) مقالهسنده ذکر اولنان اسراره اشارت واردر
نتکم واقعهٔ بدرده کفار قریش حقه ودینه نصرت وخلافنه خذلان
طلب ایلدیلر وحق تعالیدن دلدکلرینه کوره بولدیلر اکیچون ملعون
اولدیلر (لمحرره) آکهی ایور رحمتدن نم ابرکور * دل وجان مردهسن
فیضکله دیرکور * بزی مرحوم ومغفور ایله دائم * اولالم حمد وشکرك ایله قائم

﴾ کافران اندر مرا یوزینه طبع ﴿
﴾ آفتی آمد درون سینه طبع ﴿

* کافر * لغتده کفر ندر سترمعناسنه لیله کافر دیدیلر زیرا ظلمتیله اشخاصی
ستر ایلر وزارعه کافر دیدیلر زیرا تخمی زمینده ستر ایلر وشاکر نعمت
اولمیانه کافر دیدیلر زیرا اداء شکری ترکله نعمتی ستر وعرفده کافر
وحدانیتی ویا نبوتی ویا شریعتی جحد وانکار ایدندر کفرله جهلك میاننده
فرق بودرکه لفظ کفرکاه اولورکه اصول دینه متعلق اولان اعتقاد فاسدده
ولفظ جهل فروعه متعلق اولان اعتقاد فاسدده استعمال اولنور اکرچه که
فی الحقیقه کفر جهلدندر ودیمشلردرکه کفر فسقدن اخص درکافره فاسق
دیدکاری حقك الزام وفطرتك اقتضا ایلدیکی امورك جملهسنی اخلالدن
اوتوریدر * ودیمشلردرکه کافر مطلقا ایمانی اولمیاندر اکر ایمان اظهار
ایدرسه منافقدر * واکر ایماندن صکر کفره رجوع ایدرسه مرتددر واکر
ایکی آله اثبات ایدرسه مشرکدر واکر بر دین ایله تدین ایدرسه کتابیدر
واکر قدم دهره قائل اولوب حوادثی اکا اسناد ایدرسه دهریدر

واکر بونکله نبوته اعتراف وشرعی اظهار ایدرسه زندیقدر بس بونلرك جمله‌سی کافردر ولکن بعض احوال واضافات سببیله باشقه اسمله تسمیه اولنمشدر * مرا * کسریله ومدله مریه وشك اولان نسنه ده مجادله ومحاجه در مرآء وجدال اراسنده فرق بودرکه مرأ کلام غیر اوزرینه اعتراضدر یالفظا ویامعنی ویاقصدا خلل اظهار ایتمکله لفظا ومعنی اظهار خلل ظاهردر قصدا بودرکه بو کلام حقدر ولکن سنك بوندن قصدك حق دکلدر سن بوخصوصده صاحب غرض سن دیه * وجدال غیرك الزامنی وتعجیزنی وکلامنی قدحله تنقیصنی وآنی قصور وجهله نسبت اتمکی قصددر پس اولکینك مرجعی اظهار فضل ومزیت وکیاست ایله ترفع درکه دعوای کبریانك طغیانندندر وایکنجینك مرجعی غیری تنقیص وتمزیقدرکه مقتضای سبعیتدندر * پوزینه * باء عجمیله عرب قرد وترك میمون دیدکاری حیواندر نتکم شعرده کلور * بن اومردم که طوکز قوپه رقیبك اما * عاقبت طالعنی کورنجه میمون اولدی * دیمشلردرکه میمون زیاده مقلد ومدرك حیواندر حتی دیمشلردرکه تعلیم ایلیوب آخرك خانه سندن متاع سریقه ایتدیرن کسنك یدی قطع اولنماز * زیرا حیوانك اختیاری واردر وبرعورت کندی نفسنی میمونه تمکین ایدوب وطئ ایتدرسه تعزیر اولنور واطئ بهیمه کبی وبعضیلر دخی قتل اولنور دیمشلردر * وخبرده کلورکه امم سالفه ده برکسنه سده صو خلط ایدوب بیع ایدردی صکره جمع ایلدیکی مالی یانته آلوب برسفینه یه راکب اولوب لجهٔ دریایه واردقده الله تعالی اول سفینه ده برمیمونه الهام ایدوب اول کسنه‌نك التونی صره‌سنی بولوب الدی وسفینه‌نك عمودی اوزرینه چیقوب صره یی آچدی بردینارنی دریایه وبردینارنی سفینه یه طرح ایلیوب اول مالی ایکی قسم ایلدی یعنی صویك بهاسنی صویه وسدك بهاسنی سفینه یه القا ایلدی وبومقوله عجایبی چوقدر * وبعض شعرا دیمشدرکه * فاسجد لقرد السوء فی زمانه * وداره مادامت فی سلطانه * بو اول قصه یه اشارت ایدرکه زنج ایله حبشه اراسنده مقدشو دیدکاری شهر عظیمه برزمان میمون مسلط اولوب خلقی مساکن واسواقده تضییق ایتمشلردر شویله که اوانی ده اولان طعامی اکل ایدرلر وکاه اولوردیکه طعامك ظرفنی طعامیله بیله کوتررلردی صاحبی ادرنه دوشوب تلطف ایله چناغی

طعامنی تناولدن صکره کوچله پنجه سندن آلوردی وخانه لرده عورتلری یالکز بولسه لر وطئ ایدرلردی واول شهرك پادشاهنك عادتی بوایدی که وقت معینده ارکان دولت انك قصری التنه کلوب مجتمع اولدقلرنده قصرك اعلاسندن بر پنجره آچیلور واول زمان ارکانك جمله سی تقبیل ارض ایدوب رفع رؤس ایتدکدنصکره پادشاه انلراوزرینه اول پنجره دن اشراف ایدوب امر ونهی ایدردی بعض ایام اولدیکه پادشاه یرینه میمون اشراف ایلدی وانلر پادشاه ظن ایدوب میمونه سجده ایلرلر واول عصرده مستولی اولان میمونلر کندی ارالرندن بر کبیر نصب ایدوب جمله سی اکا تابع اولوب سلاطین وملوك کبی آلای کوسترلردی واول زمانك خلقی بو تسلطی حقدن عقوبت بیلورلردی زیرا بروجهله دفعنه چاره بولامیوب میمونلره سرفرو قلمشلردی نقله السخاوی عن قاضی المدینة محمد بن اسحق بن محمد والله اعلم بصحة ذلك ولیس ببدع من قدرة الله المالك (لمحرره) وآی اول شهره که والیسی انك * یاخر وخوك و یاخود میموندر * خلق عالم چکر صداع سری * نه زمان غائله دن مأموندر * طبعك *معناسی وطبیعت ایله فرقی مرور ایلدی *سینه* کوکسدر صدر کبی برلفظی ایله فرقی بودرکه برکوکسك ایکی یانلریدر اوركآلت معروفه سنه سینه بند دیدکلری انك کوکسنی بغلدیغندن اوتوریدر (معنای بیت) بودرکه کافرلر مرآء وجدال ایتمده میمون مشربلردر نتکم کاسه کرکدردرون سینه و باطن انسانده طبع دیدکلری قوته آفت و بلا کلدی یعنی اصلاح طبیعت ایتمین کمسه آفات وجوددن خلاص اولمدی معلوم اولاکه طبیعتك اصلاحی شریعت ونفسك اصلاحی طریقت اوزرینه موقوفدر طبیعتك حکمی شهوات ونفسك مقتضاسی هوادر پس آثار شهوتی ریاضت ورسوم هوایی مجاهده ایله محو وازاله لازمدر دیمشلردرکه شهوت بطن وشهوت فرج نفس کافرەنك ایکی سیف صمصامی کبیدر بوحساملری قل وکسر ایتمده زیاده صعوبت واردر انکیچون بوبابده نیچه رقاب صنادید مقطوع وبوخصوصده بسیار کردن متألهان موضوعدر زیاده صعوبتندن اوتوری حجة الاسلام امام غزالی قدس سره احیاء علومده بونلر ایچون باشقه کتاب افراز ایلیوب کسر الشهوتین دیو تسمیه ایلمشدر * بعدذا کافرلك مراء

خریدة العجایبده کلورکه جزیرة القرد واردرکه انده چوق میمون واردر واول میمونلرك رئیسی واردرکه آنی اموزلرنده و بیونلرنده کتورررلر واول رئیس انلرك اوزرینه بروجهله حکم ایدرکه کمسه کمسه یه ظلم ایتمز واول جزیره یه سفینه اوغراسه عض وخموش ورجم ایله تعذیب ایدرلر ولکن بعض اهل جزائرانلری حیله ایله صید ایدوب ثمن غالی ایله بیع ایدرلر واهل یمن میمونه زیاده رغبت ایدرلروحانوتلرنده آنی حارس اتخاذ ایدرلر عبید کبی و میمون غایت ایله زکاصاحبیدر انتهی بالترجمة
منه

وجدانی بحسب الغالب ابدیله و منکرلرك نزاع وعنادی اولیائله در پس اكر
کافر واکر منکردر میمون مشرب در و میمون مشرب اولدقلری غلبهٔ طبعدن
ناشیدر اکر اصلاح طبیعت ایلیوب شر یعته اقتدا وطریقته انتما ایلسه لردی
سخریت واستهزاء وجفا واذی یه رخصت و یرمز لر و بوسبیله جهنم
یوزی کورمزلر ونار قطیعت وهجرانه کیرمزلر دی * و بونده اشارت
واردر که انسانك طبع حیوانیسی جمیع حیوانانك صفاتنی حامل وجمله سنك
صور یله قیامه قابلدر زیرا اعم الموجودات واشمل الکائنات در ولکن
مراء وجدل معناسنده خصوص اوزرینه میمون صفتلودر و بو صفتی
ازاله وطبعی اندن تزکیه ایتمین یوم حشرده صورت میمونده محشور اولور
زیرا هر کسك ظهوری صفت غالبه سنه کوره اولسه کرکدر نتکم بالاده
دخی اشارت اولنمشدر * وحدیثده کلور که تمام اولنلر میمون صورتی
اوزرینه حشر اولنورلر نتکم (فتأتون افواجا) آیتی تفسیرنده ایراد
اولنمشدر پس هر کسك حدیثنی استماع وزید وعمرو اراسنده سبب نزاع
اولان کمسه معنی دنیاده میمون وصورة آخرتده میموندر والعیاذ بالله تعالی

﴿ هرچه مردم میکند بوزینه هم ﴾
﴿ آن کند کز مرد بیند دم بدم ﴾

* مردم * آدم اوغلانیدر وعجم کشی زاده یه مردم زاده دیر نتکم کلور * کوزم
باشینه رحم ایت سورمه دردن * که مردم زاده در دوشمش نظردن * وجهی
بودر که حر الاصل اولوب حسب مقارن اولان کمسه یه کشیلك لازمدر
(معنای بیت) بودر که هرنه که آدم اوغلانی ایشلر میمون هم اول آدم اوغلانندن
کوردیکنی ایشلر نفس بنفس یعنی دائما اندن نه کورسه تقلید ایدر واکا معارضه
ومقابله قیلور زیرا ادراکده سائر حیواناته غالبدر سائر حیوانانك زمان
طویلده تعلیم ایله ایشلدیکی نسنه یی میمون مجرد مشاهده وجزئی
اشارت وادنی التفاتله ایشلر وانسانه زیاده مشارکتی واردر انکیچون
غداء انسان اولان مأکولاتك اکثرن اکل ایدر وانسان کبی غالب الشهوه در
حتی بالاده اشارت اولندیغی اوزره عورتی تنها بولسه وطئ ایدر اصلی
بودر که انسان ترابدن مخلوق اولدیغی کبی میمون دخی ترابه متصل
و بریه یه مجاوردر پس بونده رمز واردر که جسد انسان دخی بریه
وطبعی بریه حیوانی اولان میمون کبیدر و بریه ده هلاك غالب اولدیغی کبی

احوال جسد ایله اشتغال ومقتضای طبع اوزرینه حرکت ایدن کمسه دخی هلاک غالبدر ومقلدک حقیقتده صفتی حیوانیتدر نتکم محققک صفتی انسانیت وبلکه حقانیتدر ومقلدک ایماننک صحتی میمونک افعالنک صحتی کبیدر زیرا انسان ایله میمونک میاننده فرق عظیم اولدیغی کبی تقلید وتحقیق میاننده دخی تفاوت کثیروار در خصوصا که تقلید مقبول اولمایوب استهزا وسخریت مقوله‌سی اوله مقلد موسی علیه السلامک دریای قلزمدن نجاتی امر ظاهر حسبیله دروالا دریای طبع ده غریقدر پس نجات ایچنده هلاک اولمق یوقدر زیرا محجوب اولان کمسه جنتده دخی رؤیت دائمه‌دن محروم وفی الجمله قطیعت وهجرانله موصوفدر (المحرره) * گل بو رازی فهم ایله نعمت ایچره نقمت وار * بلدم بیلدم دیه جهنمده جنت وار *

* اوکمان برده که من کردم چواو *
* فرق راکی داندآن استیزه رو *

* استیزه رو * جدال یوزلو وعناد صورتلو زیرا معاندک عناد وجدالنک اثری یوزینه منعکس وصورتندن بلاودر وجدل یوزلو اولمغه بالفعل جدل لازم اولمغله استیزه رو جدل جوده استعمال اولندی (معنای بیت) بودرکه اول میمون بنده‌نخی مردمک اشلدیکی کبی اشلدم وافعالنده اکا موافقت ایلدم دیوظن ایلتدی واویله قیاس ایلدی اول جدل جوعناد وتقلیدرو فرقی نه‌بیلور یعنی مردم ایله کندینک اراسنده افعالده فرق عظیم واردر ولکن میمون حیوان اولدیغی جهتدن فرق وادراک ایلمز عیب وهنز کبی که حرفلری اوچر اولمغله ایکیسی براولمق لازم کلمز وکذلک اغاجدن استصناع اولنان سیف حدیدن اولان ایله برابر دکلدر زیرا بری نافذ وبری غیرنافذدر پس لفظله معنانک فرقی اولدیغی کبی لفظله لفظک ومعناله معنانک دخی فرقی واردر نمرود علیه مایستحق حضرت ابراهیم علیه السلامه معارضه ایدوب انا احیی وامیت دیدی مع هذا انک احیا واماته‌سی مأولدرولکن جدل یوزندن معارضه ایلدی پس انک حالی میمونه بکزردی وکذلک مسیلمهٔ کذاب قرآنه معارضه ایلدی نتکم سورهٔ کوثرک معارضه سنده‌دیر انا اعطیناک الجماهر فصل لربک وهاجر انا کفیناک المکابر والمجاهر فانظر کیف کان سافل الالفاظ والبنا

فاسد المعانی مرالجنا * وسائر اقوال وافعال دخی بو مذکوره قیاس اولنه
وبونده اشارت واردر که اهل طبع ونفسله اهل قلب وروح وسرك میاننده
فرق بین وتفاوت جلی واردر اگرچه که صورت اعمالده مشترکلردر زیرا
اهل طبع ونفسدن صادر اولان طبیعت ونفسانیت اوزرینه مبنی ایسه
سیئه‌در وبومرتبه‌ده عمل واحده واحد بعینه ویریلور وقرآنده کلور (وجزاء
سیئة سیئة مثلها) زیرا بو مرتبه مرتبهٔ آحاد دیرلر نتکم حدیثده کلور
(ویل لمن غلبت آحاده علی اعشاره) ومرتبهٔ قلبده عمل واحده اون مثلی
ویریلور زیرا بومرتبه مرتبهٔ عشرات دیرلر نتکم قرآنده کلور (من جاء
بالحسنة فله عشر امثالها) ومرتبهٔ روحده یوز ویریلور زیرا بومرتبه مرتبهٔ
مآت دیرلر نتکم قرآنده کلور (فی کل سنبلة مائة حبة) ومرتبهٔ سرده بیك
ویریلور الی ما لا نهایة زیرا بومرتبه مرتبهٔ الوف دیرلر نتکم قرآنده کلور
(والله یرزق من یشاء بغیر حساب) پس ذکر اولنان مراتب اهلی بری
برلریله اعمالده اتحاد واشتراك ادعا ایدرلر ولکن خلوص نیت وصفوت
طویتلرینه کوره تفاوت واختلافلری واردر پس میمون کبی ظاهر حاله
مغرور اولمامق کرکدر زیرا قشرله لبك بیننده فرق اولدیغی کبی لبه
لب اللبك میاننده دخی فرق واردر وبونده مقرایله مقرك میاننده دخی
فرقه اشارت واردر زیرا میمون حیوان اولدیغی جهتدن تقلید اوزرینه
مصر ولسان حاله مساواتی مدعیدر انساندن حیوان مشرب اولان دخی
بوکا قیاس اولنه انکیچون دیمشلردر که حجب بشریت ایله محجوب اولانلرك
صلاحی حجب روحانیت ایله محجوب اولانلرك صلاحندن ارجادر زیرا
طائفهٔ اولی جهالتلرینه مقرلردر طائفهٔ ثانیه ایسه مقاللرینه وحاللرینه
مغرورلردر فلاسفه طائفه‌سی وانلره ملحق اولانلر کبی الحاصل شریعت
اهلنك محجوبی طریقت اهلنك مدعی ومغرورندن حقه قریبدر ودیمشلردر که
جهل ایکی قسمدر بری ضعیفدر که سبب علمدر بوکا جهل بسیط دیرلر
زیرا صاحبی کندی جهالتنه معترف وطالب معرفتدر وبری قویدر که
سبب اصراردر بوکا جهل مرکب دیرلر زیرا صاحبی فی نفس الامر
جاهل وجاهل اولدیغنه دخی جاهلدر نعوذ بالله من الجهالات المطلقة
* ونسأل الله العلوم والمعارف الحقة *

﴿ این کنند ازامر واو بهر ستیز ﴾
﴿ برسر استیزه رویان خاك ریز ﴾

* امر * واحد الاوامر وواحد الامور کلور بوراده ایکسی دخی محتملدر *ریز *ریختن لفظندن امردر قول متقدمین اوزره (معنای بیت) بودرکه یعنی مردم اشلدیکی ایشی امردن ناشی ایشلر تقلیدا اشلمز و یاخود برمصلحت ومنفعتدن اوتوری ایشلر میمون ایسه جدل وعناددن اوتوری مقابله ایلر سخریت واستهزاء اهلی ایتدکاری کبی یعنی مقصودی مردمه تقلید مجرد وآنی مسخره اغله آلمقدر بویله جدل جو وجنك خواولنلرك باشی اوزرینه طپراق دوك وصاچ یعنی انلری خوار وذلیل و بی اعتبار طوت وحقارتلرینه متعلق دعاایله نتکم قرآنده کلور (قاتلهم الله فزادهم الله مرضا) وحدیثده کلور (اللهم اشدد وطأتك على مضر اللهم اهزم الاحزاب وزلزلهم) الى غير ذلك زیرا مذات وهوان اهلی خاکه متصل وخاك دخی اوضع العناصر اولمغله خاك ریز اولمق معنای مذکوردن عبارتدر وحدیثده کلور (تربت يداك) زیرا بوجمله اصلنده افتقارله دعادر صکره معانی آخرده دخی استعمال اولنمشدر نتکم محلنده مبیندر بعدذا بو بیتده برقاج وجهله اشارت واردر (اولکسی بودرکه حیوانات اراسنده میمون خوار وذلیل مخلوقدر بناء على هذا الله تعالى اصحاب سبتی انك صورتنه مسخ ایلدی نتکم قرآنده کلور (كونوا قردة خاسئين) قوم عیسانك صورت خنزیره مسخ اولندقلری دخی بویله در درکات حیواناته نازل اولملردن صفت میمون وخنزیرله متصف اولنلر دخی بونلره قیاس اولنه زیرا دیمشلردرکه امم سالفه نك مسخنه عقوبتلری اجساداوزرینه ایدی بو امتك ایسه قلوب اوزرینه در وعقوبات قلوب عقوبات نفوسدن اشددر نتکم قرآنده کلور (ونقلب افئدتهم وابصارهم) الاية ومجاهد مسخ آیتنك تفسیرنده بنی اسرائیلك فقط قلوبی ممسوخ وافهامی قرده کبی اولدی دیدی وکنی علماء تضعیف ایلشلر ودیمشلردرکه هذا قول تفرد به عن جميع المسلمین زیرا عقوبات ومثلات امم سالفه ده شایع ومشهور ومتواتر ومنصوصدر پس ظاهردن عدول وحقیقتدن میلك معناسی یوقدر (ایکنجیسی بودرکه کندی فصاحتنی اختیار ایدهنی مفتضح قلمق لابأسدر انکیچون دیمشلردرکه

معاتبه وانکار وتعجب وتعظیم امر وحث على الشئ کبی نتکم حدیثده مراد معنای اخیردر وقیل اراد به تربت یداك ان لم تفعل ما امرتك والله اعلم منه

فاسق معلنی غیبت جائزدر وتارك ادب اولانی دخی اهل طریقت اراسنده
تشهیر لازم درتاکه بر دخی عودت ایتمیه وقرآنده کلور (ولیشهد عذابهما
طائفة من المؤمنین) پس مخالفلرك حالنی ستر ایتمك موافقلره جفادر
فاما اولکه امام علی رضی الله عنهك سدکلمه سنده کلور (النصیحة بین
الملاء تقریع) بو سوز فی الحقیقه حد نصیحتده در حد تشهیرده دکلدر
زیرا موجب تقریع اولان یرده تقریع دخی کرکدر (اوچنجسی بودرکه
افعالده معتبر اولان امره اتباع وارشاده موافقت طریقیله اولاندر والا
صاحبی حیواناته ملحق اولور پس فلاسفه ورهابنه وامثالنك بی اتباع
ریاضتلری سقیم وسلوکلری عقیم وحاللری غیر مستقیمدر زیرا ظلمات
طبیعتدن نجات بولمشلر وقید هوادن قورتلمشلردر * (دردنجسی
بودرکه برایشده مصلحت ملاحظه اولنمق کرکدر والاعبث وسفه اولور
حتی عبث یره قتل اولنان سرچه قوشی قیامتده یارب قاتلمه سؤال ایله
بنی نیچون قتل ایلدی دیوب مخاصمه ایتسه کرکدر (لمحرره) اولمه مسؤل
روز رستاخیز * ایده کور کارعبثدن پرهیز *

آن منافق باموافق درنماز

ازپی استیزه آید نی نیاز

منافق اودرکه اعتقادا کفری اضمار وقولا ایمانی اظهار ایده اصلنده
نفقدندر نفق فتحتین ایله اول زیرزمینه دیرلرکه نافذ و بر مکانه مخلصی
اولمیه نتکیم نافقاء یربوع دیرلر زیرا یربوع یعنی فاره بیابانی که ترکیده
عرب طوشانی دیرلر یر ایچنده انك ایکی داوکی واردر برینه نافقا دیرلرکه
مستوردر و برینه دخی قاصعاء دیرلرکه ظاهر ومکشوف در آنی صید
ایده نه که حارش دیرلر حاء مهمله ایله قاصعا طرفندن کلدکده یربوع
دخی نافقا طرفنه واروب باشیله آنی ضرب ایدر وچیقوب فرار ایلر
نفاق دخی بویله در زیرا بربابدن شرعه دخول و بربابدن شرعدن
خروجدر نتکیم قرآنده کلور (ان المنافقین هم الفاسقون) ای الخارجون
عن الشرع *موافق* وفقدندرکه ایکی نسنه اراسنده مطابقتدر بوراده
مراد مؤمن مخلصدرکه ظاهر وباطنی متوافق وقول واعتقادی متطابقدر
نیاز حاجت معناسنه در حق تعالی یه بی نیاز دیدکلری بی احتیاج
معناسنه درزیرا غنی مطلقدر نتکیم قرآنده کلور (والله غنی عن العلمین)

(معنای بیت) بودر که اول منافق موافق ومخلص ایله نماز خصوصنده مسجده جنك وجدلدن اوتوری کلور بی نیاز اولدیغی حالده یعنی نزکه قاضی الحاجاته مناجات واکا عرض نیاز واحتیاج وافتقار در منافقك نماز ایچون مسجده کلمه سی بو معنی ایچون دکلدر زیرا مناجات ونیاز فی الحقیقه مخلصك شانیدر نماز ایسه مناجات وغرض نیاز ایچون وضع اولنمشدر پس منافقك نمازه کلمسی مجرد جنك وجدل دن اوتوریدر یعنی میمونك افعال انسانه موافقتی کبی بودخی فعل مخلصه مجرد تقلید ومحض سخریت ایچوندر زیرا تحتنده معنای صحیح یوقدر الحاصل منافقك نمازی موافقت صورتنده ایسه ده حقیقتده جدل وخلاف دربونده اشارت واردر که نماز فی الحقیقه مناجات قبیلندندر مشاهده نوعندن دکلدر یعنی مناجات نوع حجابدن خالی اولمغله مشاهده ایله مجتمع اولماز پس مناجات صاحبی کلام ومشاهده اهلی متکلم ایله اولمغله فرق وجمع اهلی اولدیلر فرقان وقرآن کبی فرق وجمع ایسه حالت واحدهده حاصل اولماز مکر بالاعتبار اوله (سؤال اولنورسه که نمازده حضور وشهود لازمدر حتی دیمشلردر که حضور دل شرط استجابت دعا وسبب قبول صلاتدر حضورك ادنی مرتبه سی (فان لم تكن تراه فانه یراك) مقالهسندن مفهوم اولاندر که بو مرتبه دن ساقط اولسه بی روح اولان بدن کبی اولوب صاحبنه اصلا فائده سی اولماز (جواب بودر که مناجات فی الجمله حضور وشهودی منافی دکلدر ولکن حضور وشهودك مراتبی واردر ادناسی مراقبهدر که قلبك الله تعالینك اکا نظرینه علمیدر واعلاسی رؤیتدر وکل ارباب مشاهده اکرچه عین الیقین وبلکه حق الیقین مرتبهسنده صفات جمال وجلالی شهودله مسعد اولمشلردر ولکن هنوز نظرلرندن مستور اولان بطون غیبه کوره ایمان مرتبهسندن خلاص اولمازلر انکیچون علم انسان حقك کنهنی ابدی محیط دکلدر * وبردخی بودر که غلبهٔ فنا ایله شهود تام حاصل اولسه نمازه قیام ممکن اولماز بو سببدن فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه وحی آلهی نازل اولدقده کندیلرندن غائب وجسدن منسلخ اولورلر واستلقا ایدرلردی اصلی بودر که اول وقتده روح انسانی تدبیر بدنله مشتغل اولمغله بدنك قیام وقعودنی حفظ ایدرنسنه قالمیوب اصلنده

مناجات مشاهده حضور وشهودل دیمالی

روح بدنه اوزرنده کی تدبیر وحراستنی چکنجه آلتندن دیرهکی آلنمش یوك کبی سقوط ایدیور، لصوره بالاینه حاصل اولیور.

رجوع ایدر که لصوق بالارضدر خطاب ملکده حال بو اولیجق خطاب
حقده استغراق نیجه اولمق کرکدر قیاس اولنه ومحکیدر که ابو یزید
بسطامی قدس سره بردفعه قرق کون قدر مقام هیبتده حسدن مأخوذ
اولوب عبادته قادر اولمدی حتی الله تعالی دن نماز ایده جك قدر غفلت
طلب ایلدی زیرا بو غفلته استتار ممدوح دیرلر تتکیم دیمشلردر که حس
وعقل باقی اولدقجه تکلیف دخی قائمدر مغلوب اولسه تکلیف مرتفع
اولور پس مدار تکلیف حس وعقلدر * وموسی علیه السلام دخی وقت
تجلیده مغشی علیه ساقط اولدی تتکیم قرآنده مسطوردر شوقدر
واردر که نماز ایچنده شهود اکوان ایتمك حضوری مانع دکلدر بلکه
مانع اولان حدیث نفسدر که اشتغال بالغیر در شهود مذکور ایسه بویله
دکلدر زیرا انسان باطننده متجلی اولان صوردن اغماض عین ایتمکه قادر
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلمدن مرویدر که نمازده جنت
وناری واهل دارینی مشاهده ایدرلردی وبومقوله مشاهده نمازی قطع
ایدوب حضور دله مانع اولمز وبونده بر اشارت دخی بودر که منافقك
صورت وفاقی جدلدن خالی اولمدیغی کبی غافلك حالی دخی بویله در
زیرا غافل دخی مناجات ونیازدن خالیدر دیمشلردر که حرمان مناجاتی
موجب اولان نسنه ارتکاب مباحاتده اسراف در * پس مناجات استینه
پرهیز لازمدر بو معنادن اوتوری مشایخ طریقت ارباب ارادته ریاضت
ایله توصیه ایدرلر وخبر قدسیده کاور (تجوع ترانی تجرد تصل)
ودیمشلردر که حیوانیتی انسانیتی اوزرنه غالب اولان کمسه انعام دن اضلدر
تتکیم قرآنده کاور (اولئك کالانعام بل هم اضل) وبونلر ظالم لنفسه
مقوله سندندر (لمحرره) نیجه بر ظلم ایده سن غفلت ایله نفسکه سن *
* کوشکه کرمدیمی نکتهٔ العدل حسن * والله الموفق *

* درنماز وروزه وحج وزکات *

* بامنافق مؤمنان دربرد ومات *

بو کلام تخصیصدن صکره تعمیم قبیلندندر زیرا منافقك موافقتی یالکز
نمازده دکلدر بلکه بحسب الظاهر جمیع امور شرعیه ده انکله مشترکدر
روزه اورجدر صوم کبی تتکیم واقعدر * بیت * روزه چون میداری
ای شیرین پسر * کزدواب بینم دهانت پرشکر * اوروجه روزه دید کاری روز که

نمازده فیضه مانع اولاجق نه دور؟

انسانی مناجاتدن آلیقویان حال،

رؤیت و وصلت حقك

کوندر اکا اختصاصی اولد یغندن اوتوریدر زیرا آخرنده ها ادات اختصاصدر هفته ده وپنجه ده اولان هالر کبی بوندن فهم اولنور که صوم یوم شرعیدن اقلده اولماز نتکیم قرآنده کلور (ثم اتموا الصیام الی اللیل) ولکن کسر نفس وطبیعت ایچون طعام یبوب وساعت دخی اولسون امساك ایتمك سبب تقرب درکاه وآلای کبریا در وبوندن غیری دخی فقهده کلام وار در *حج* اصلنده قصد زیارتدر تعارف شرعده اقامت نسك ایچون قصد بیت اللهه تخصیص اولنمشدر *زکوة* اصلنده نمادر زیرا زکوة شرعیه ده رجاء برکت ویا تزکیهٔ نفس یعنی برکات وخیرات ایله نفسی تنمیه واردر وياخود نفسی تزکیه دیمك رذیلهٔ بخلدن تطهردر وقاموسده کلور که زکات مالکدن اخراج اتدکك نسنه در مالکی تطهیر ایچون یعنی زکوة دیدکاری اوساخ مالدر پس قچن مالدن زکوة اخراج اولسه مال وسخدن خلاص اولوب طاهر قالور * بو سببدندر که بنی هاشمه زکوة یوقدر زیرا مالك اوساخنی اخذ ایتمك طهارت عرقلرینه وحسبده عراقتلرنه مناسب دکلدر * ولکن بعض فقهـا لاجل الضرورة فقراء بنی هاشمه زکوة تجویز ایتمشلردر * زیرا زمان اولده خمس الخمسدن حصه لری وار ایدی صکره منقطع اولدی * زیرا شرفا چوغالدی ولکن سلاطین عثمانیه بقدر الامکان معنای مزبور ایله عمل ایدوب الی الآن اوچیوز قدر ساداته بیت المالدن وظیفه و یررلر * برد* ضمله برقاج معنایه کلور بردن معناسنه که ایلتمکدر واسم امردر جنك وقتنده استعمال ایدرلر صاقن وصاول دیمك کبی وایراق اول دیمکدر وبونلردن غیری دخی معانیسی واردر ولکن بوراده غلبه معناسنه در که دست برد دیمکدر* زیرامات شطرنجبازلر اصطلاحندندر نتکیم محمدیه ده کلور *شاهی سورمه بونطعه کبرله سن * اوله سن بر پیادهیه شهمات * واشعه ده بازی لفظی دخی اکا قرینه در والحاصل دست برد غالب اولمق ومات مغلوب اولمقدر زیرا مغلوبیت هلاك حکمنده در انکیچون دشمنه زبون وخصمه مغلوب وغم وغصه یه کرفتار اولان کسه منامده کندنی مریض وياخود میت کورر (معنای بیت) بودر که صلوة وصوم وحج وزکات وامثالی امور شرعیه ده مؤمن مخلص اولانلر منافق ایله بردوماتده در * یعنی مخلصلر

صوم شرعینك مدتی معلوم فقط تقرب قصدیله بر ویا برقاچ ساعت آج قالمق ده عبادتدر

منافقه غالب ومنافق انلره مغلوب در * زيرا اكرچه شركت ظاهره لرنه نظراولنوب موطن دنيا حسبيله هر برى غالب كورينور فاما دنياده معنى وآخرتده حسا فرقلرى واردز نتكيم كاسه كركدر ار باب انكاروغفلت وحجاب ايله اصحاب اقرار و يقظه وكشفك حاللرى دخى بونلره قياس اولنه * بعدذامنافق تخصيص اندى زيرا مخلص ايله شركت صوريه سى واردر سائر كفار ايسه بويله دكلدر * زيرا انلرك صورة ومعنى مخالفتلرى واردر * بوندن فهم اولنوركه منافقين ايله دخى كفاركبى محاربه اولنور زيرا مخالفت باطنه لرى اولديغى كبى فى الجمله مخالفت ظاهره دن دخى خالى دكللر در انكيچون قرآنده كلور (جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم) پس انلرله ادنى مرتبه جهاد كلام غليظ ايله در وديمشلردركه انبياء عليهم السلامك ظواهروبواطن عامه وخاصيه تسلطلرى اولديغى كبى ملوكك دخى ظواهر عاميه وحكماء الهيه نك بواطن خاصيه ووعاظك بواطن عاميه وعقلك وهم وخيال وقواى شريره اوزرنه تسلطلرى واردركه بونلر ايله انفس وآفاقك شرى مطلقا مندفع اولور وار باب انكار ايله دخى محاربه قديمدر زيرا شرك خفى ار بابيدر * وحديثده كلور (جاهدوا المشركين باموالكم وانفسكم والسنتكم) بوسببدندركه صوفيه ايله انلرك ارالرنده بر وقتده مسالمه واقع اولديغى يوقدر (لمحرره) اولديلر چونكه اهل كفره بدل * مستمر اولدى انلر يله جدل * منكره سويله حرف علتنى * الف الفته قلسون مبدل * قلمز يسه مجوف ايدوب آنى * نيزه ٔ دل ايله تاجانى دل * و بوندن اخذ اولنوركه نفس اماره هرچند اهل سلم اولوب اسلامى قبول اتسه ده ينه شقاقدن خالى دكلدر * پس هواسنى بالكليه قمع ايدنجه مجاهده لازم در زيرا كافردركه زنارى باطنندر انكيچون عين العارفين ابو يزيد بسطامى قدس سره مدت طويله مجاهده دن صكره ديده ٔ باطن ايله نفسنه نظرايتدكده كورديكه باطنندن زنار قوشانمشدر بوقدر ايام دخى كمر بسته ٔ مجاهده اولدى تاكه (ان الله اعانى فاسلم) رتبه سن بولدى (لمحرره) ديديلر اشبو نفس شريرك * اصل وضعنده يوقدرايمانى * غالب اولوب هواسى ايله او بد * كافر ايله نيجه مسلمانى * كيم ايده آنى مسلمان آخر * مكر اوله مدد رحمانى * وناظم قدس سره امور مذكوره يى تخصيص ايلدى

زيرا نمازك اصلنده موضوعيتى كبر نفسى ازاله ايچوندر ولكن منافقك كبرى باطندر انكيچون تواضع ظاهرنه التفات اولنمدى وكبر عبوديتك ضديدر بريرده حقيقت عبوديت اولمسه اول حاله تملق ديرلر تواضع ديمزلر پس تواضع تزكيه اهلنك شانيدر وزكاة بخل نفسى رفعيچوندر و بخل صفت منافقدر نتكم قرآنده كلور (ويقبضون ايديهم) وانفاق اتدكارى صورتده دخى كراهت ايله انفاق ايدرلر نتكم قرآنده كلور (ولا ينفقون الا وهم كارهون) صدقات ومبرات ايسه طيب نفسه مقارن اولمدقجه قبوله قرين اولماز انكيچون حديثده كلور (طيبة بها انفسكم) وصوم رياضت ايله طبيعتى اصلاح وتحسين اخلاق ايچوندر ولكن منافقده حقيقت صوم بوقدر انكيچون بدخويدر واهل نفاقك ارباب اخلاصه ايتدكارى اذى وجفالرى سورهٔ توبه ده وغيرى مواضعده مسطور در وحج مشتركدر زيرا هم مال وهم بدن ايله در ومنافقلر بو ايكيسى ايله حقيقت خدمتدن محروملر در انكيچون بريسى بيعة الرضوانه كليوب تثاقل ايلدى ودوه‌سى اردنده اختفا ايليوب مبايعه دن محروم اولدى ونيچه لر دخى وقعهٔ احدده فرار ايلديلر ومال وبدنه ضرر توهم اولنان مواضعده قعود ايچون دائما استيذان ايدرلردى

مؤمنا را برد باشد عاقبت

بر منافق مات اندر آخرت

عاقبت عقبدندر عقب قافك كسريله مؤخر الرجل دركه تركيده اوكچه ديرلر صكره هر نسنه‌نك آخرنده استعمال اولندى وعاقبت مطلقه جنتدر زيرا دنيانك مقصود بالذات اولان عاقبتيدر جهنم ايسه بويله دكلدر يعنى جهنمك عاقبت اهل نار اولديغى سوء اختيارلرندن اوتوريدر پس جهنمك عاقبت دار دنيا اولديغى مقصود بالذات دكلدر بوراده عاقبت ايله مراد دار آخرتدر نتكم قرينى اكا شاهددر *آخرت* بو مقوله كلمه لرده استعمال عجم اوزرنه حالت وقفده تا ملفوظدر دار آخرت ديمكدر يعنى حقيقتده دارك صفتيدر نتكم قرآنده كلور (تلك الدار الآخرة) ولكن صفت غالبه دن اولمشدر دنيا لفظى دخى بويله در وقرآنده موصوفدن مجرد كلور (وبالآخرة هم يوقنون) كبى آخرت آخرك تأنيثيدر آخر كسر خائله اولك مقابليدر وجه تسميه دنيادن

نمازك حكمت وضعى

زكاتك حكمت تشريعى

صومك حكمت تشريعى

حجك حكمت تشريعى

...سز اولديغى حالده صولى دره‌يه ...روب ده صوا ايچرده دوننه ايتـ... ...ليله اولور نعوذ بالله

تأخیر ایدر یعنی دنیادن صکره خلق اولنمشدر نتکم دنیادیمك قریب ودانی اولمغله در ودنیایه اولی دیمك آخرتدن اول خلق اولنماسنه کوره در زیراد یمشلردر که فلك اعظمك حرکاتندن اللی درت بیك ییل مرور ایتدکده دنیا خلق اولندی وخلقت دنیادن طقوز یك سنه دخی مرور ایتدکده آخرت خلق اولندی وآخرتدن مراد جنت ونار در قیامت کوننه یوم آخر دیدیلر زیرا آخر الایام در یعنی اوقات منقضیه نك آخری اولان وقت دائم وزمان ابدیدر (معنای بیت) بودر که عاقبت وآخرتده مؤمنلرك منافق اوزرینه غلبه سی اولور نتکم منافق اوزرینه اول وقتده مات ومغلوبیت حاصل اولور زیرا مخلص جنت وقربت ووصلت ورؤیت ایله منعم ومکرم ومنافق جهنم وبعد وفراق وحجاب ایله معذب ومهان اولور خصوصا که مخلص ایچون جنت میراث دخی واردر جنت میراث اهل نارك جنتده اولان مقابیدر ایمان تقدیری اوزرینه نتکم قرآنده کلور (تلك الجنة التی نورث من عبادنا من کان تقیا) زیرا دیمشلردر که انس وجن هر شخص بو قدر که انك جنت ونارده بر موضعی اولمیه ولکن اهل نار اهل جنتك کفر تقدیری اوزرینه نارده اولان منزللرینه وارث اولمازلر بودخی رحمتك سبق غضب ایتمه سندندر تفصیلی مولانا فناری نك فاتحه تفسیرنده در پس شول کمسه که مقصود اعظمه ظفر بوله ودشمنك یرینه وارث اوله دشمنه غالب اولمش اولور ودشمن اکا نسبتله خائب وخاسر اولوب مغلوبیت بولور بونده اشارت واردر که مؤمن حقیقی اولان کمسه که مخلص ومخلصدر کسر لامله وفتحله یعنی صفات وذاتده اثنینیت وشرکدن خلاص کلی بولمشدر دورویی وشرك اهلی اوزرینه آخرتده غالبدر زیرا شرك خفی اهلی جنته کردکلری تقدیر اوزرینه اخلاص توحید اهلنك مقامنی بولمزلر که استغراق تجلیدر واهل آخرت حقیقتده اهل الله دیمکدر زیرا آخرت لفظنده تاعارضدر آخر اسماء الله تعالی در نتکم قرآنده کلور (هو الاول والآخر) پس واجد حق ایله واجد جنت برابر اولماز بلکه اولکی ایکنجی اوزرینه راجح وغالبدر زیرا اللهی بولان جمیع اشیایی بولور فاما جمیع ماسوایی بولان کاه اولور که اللهی بولماز سلوکنده ناقصلر کبی و بو ناقصلر اکرچه مقامات کملی کوزلرلر ولکن قیامتده حرمانله الدانورلر زیرا اول مقاماته

اهاليلری يوقدر (لمحرره) يوغيكن سنده قوت بازو * منزل تيری
آررسن قتی دور * اهل قربه ديه‌لر چون بری كل * ديه‌لر اهل بعده وار اوته طور

﴿ كرچه هردو بر سر يك بازيند ﴾

﴿ هردو باهم مروزی ورازيند ﴾

بعض نسخده شريك دوشمشدر * سر * باش واوج وهوس و * يك * بردر
ظاهر اولان بودر كه شركتدن اولان شريك لفظی اكر بعض نسخ
عتيقده مكتوبدر ولكن تصحيفه محمولدر زيرا مصدرله تأويله محتاج
اولمغله تكلف واردر مع هذا نسخهٔ ديكرانك مؤداسنی تأديه ايدر * بازی *
ياء اصليه ايله اويوندر لعب كبی * مروزی * فتحله اصلنده مروشاهجانه
منسوبدر كه كراسیٔ خراسانك بريدر زيرا كراسی خراسان درتدر بری
ذكر اولنان مرودر وبری دخی نيسابور وبری هرات وبری بلخدر
مروی شاهجانه اضافت ايتدكاری مرو روزشهرندن تمييز ايچوندر كه
ايكيسنك مابينی قرق فرسخدر مروی اسكندر ذوالقرنين بنا ايتمشدر
شاهجان روح الملك ديمكدر نسبتده زای زياده ايدوب مروزی ديديلر
ريه نسبتده رازی واصطخره نسبتده اصطخرزی ديدكاری كبی ولكن
بوزياده عند اكثر اهل العلم بنی آدمه مخصوصدر انكيچون فلان مروزی
ديرلر فاما ثوبه وسائر متاعه كوره مروی ديرلر راء مهمله‌نك سكونيله
* رازی * ريه منسوبدر ری بلاد ديلمك مشاهيرندندر كه قومس ايله جبال
اراسنده واقع اولمشدر زای مروزيده كی كبی زائددر علی غير القياس وقطب
الدين الرازيدن منقولدر كه مدينهٔ ريه نسبتده لائق بوايديكه ريی ديه‌لر
زايی زياده‌نك سببی بودر كه اول اقليمده ايكی پادشاه وار ايديكه برينه ری وبرينه
راز ديرلردی ايكيسی اتفاق ايدوب ری شهرنی بنا ايتديلر ولكن تسميده
رازله ری اراسنده اختلافه دوشديلر صكره بونك اوزرينه قرار
ويرديكه ری تسميه اولنوب رازه نسبت اولنه وبو وجهله ايكيسنك
دخی اسملری رعايت اولنوب السنهٔ ناسده دوراېده ذكره ابن
الخطيب فی هامش الروضة * وملح اخبار ولطائف آثاردندر كه برزمان ری
شهرنده بر روستايی ياغلو بغرسق صاتون آلوب قولتوغنده
كتورركن ازدحام ناس ايچنده دوشوب بغرسقك اسمی كندنه معلوم اولمق
حسبيله همان ميزان علمن النه آلوب بوله‌دبوندا ايتدی * يها لمسا كنون

بیلدیگری * هل وجدتم بمثل هذا الشئ * بعده بو بیتده واو منفصله درکه
او معناسنه‌در زیرا مانعة الجمع در مکر مکی مدنی قبیلندن اوله نتکم اصول
حدیثده مبیندر * ومصراع ثانی تمثیل طریقیله در (معنای بیت) بودرکه
کرچه مخلص ومنافقدن هرایکیسی براوبونك شرکتی اوزرینه‌در یعنی
براویونده مشترك اولمشلردر ویاخود هر ایکیسی براوبونك هوسنده
وسوداسی اوزرینه‌در کویا ایکیسنده مروشهرینه ویاریه منسوب لردر *
یعنی ایکیسنده برشهرلودر جوابی بیت آتیده‌در معلوم اولا که نمازه
واشتالنه بازی دیدیکی بردومات اعتبار یله ویابطریق التغلیب در
زیرا منافقك نمازی وسائر امور شرعیه‌سی بازی مقوله سندندرکه انده
غرض صحیح یوقدر نتکم برکسه برفعل ایله مقصد صحیح قصد ایتمسه
لعب فلان دیرلر * بونده مرو ورازشهر وجوده اشارتدر یعنی اهل حجاب
ایله اهل کشفك وجود ومضافات وجودده بریرلریله اشتراکلری احوال
قلبیه‌ده دخی اشتراکلرنی مستلزم دکلدر * زیرا جسد عالم ملکدن وقلب
عالم ملکوتدندر انکیچون جسده امور شهادیه وقلبه احوال غیبیه غالبدر
وروحه محمول اولمق دخی بعید دکلدر بوصورتده فلاسفه ورهابنه کبیلره
اهل اسلامك مکاشفات روحانیه‌لرنه اشارت اولور یعنی کرچه طوائف
مذکوره نك مکاشفات روحانیه‌ده اشتراکلری واردر زیرا اسرار
روحانیه معقولات مقوله سندندر ومعقولاتك مؤمنه ویا کافره
اختصاصی یوقدر روحك اختصاصی اولمدیغی کبی ولکن مهبط
انوار ربانیه واسرار حقانیه ومعدن مشاهدات وحقائق علوم لدنیه
اولمق مؤمن وموحده مخصوصدر * وبو دخی بعید دکلدرکه مولانا
حضرتلری بو بیتده مروزی ایله کندی نفسلرنه ورازی ایله امام
فخرالدینه اشارت ایده زیرا مولانانك مسقط رأسلری اولان بلخ
کراسی مرودندر نتکم بالاده اشارت اولندی وفخر الدین الرازی که
تفسیر کبیر صاحبیدر بلخ‌ده واعظ سلطان ایدی نفاق ایدوب
مولانانك پدری سلطان العلمانك جمیع اتباعیله بلخ‌دن جلاء وطن
ایتمسنه سبب اولمش ایدی پس مولانای مخلصك فخرالدین دوروی
وحسود وبدخویله وطنده وعوام ظاهره‌ده وبعض احوالده اشتراکلری
حقیقتده انفرادلرنی منافی دکلدر * زیرا مولانانك وطنی (لا تکن زمانیا

نتکم اشفه‌ده بوما
جرایه متعلق بعض
تعریضات کلسه
کرکدر منه

ولا مكانيا) سر يدر ومرجعى مقعد صدق قدر وهجرتى الله تعالى يه در وفخر الدين ايسه بويله دكلدر فاين احدهما من الآخر (لمحرره) نه روا در بوقدر زورله شير * اوله خركوشه جهان ايچره اسير * كيمكه نفس بده اطاعت ايده * بوجهاندن فضاحتيله كيده * طوتدلم نامنه دنلمش امام * نفعى نه اولسه نفسله بدنام * پندپيرانه دلرسك اى يار * اوليايه طوقنمه وار زنهار *

﴿ هريكى سوى مقام خودرود ﴾
﴿ هر يكى بروفق نام خود رود ﴾

* مقام * فتحله اصلنده موضع قيام در صكره جميع امكنه ده استعمال اولندى حتى موضع قعودده دخى مقام دنلدى اوراده اصلا قيام بولنمزسه ده پس معناى عامده استعمالى شايع اولان خاص قبيلندن اولور (معناى بيت) بودر كه هر برى كندى مقامى جانبنه كيدر كندى نامى ومقتضاسى وشانى موافقتى اوزره مثلا ايكى كشى مرو شهرندن اولسه لر برى مؤمن وبرى كافر اولسه برشهردن اولمقده اشتراكارى واريكن ينه هر برى محله سنده منزل مخصوص وخانهٔ معهودينه كيدر مؤمن اولان مسلمان محله سنده اولان مقامنه وكافر اولان دخى كفره محله سنده اولان مقرنه نازل اولور زيرا عموم وخصوص اوزرينه نامارينك مقتضاسى بودر مؤمن وكافر دينلور وخصوص اوزرينه بودركه مثلا محمد وقسطنطين ويا ابو القاسم وابوجهل دينلور الحاصل صورت انسانيه ده اشتراكارى مقامده اشتراكارنى مستلزم دكلدر زيرا ميانده فارق واردركه ايمان وكفر وتغاير اسمادر پس آخرت حالى دخى دنيا حالنه قياس اولنسه يعنى آخرتده مؤمن كندى مقامى اولان جنت اعلا جانبنه كيدر * زيرا نامنك مقتضاسى بودر وكافر دخى نار كبرى طرفنه كيدر * زيرا انك دخى نامنه موافق اولان منزل اودر خصوصا مؤمن كامل اعلاى درجاتده مثلا طبقات جنانيه دن فردوس وياعدنده منعم اولديغى كبى منافق دخى اسفل دركاتده يعنى منازل ناريه دن هاويه ده معذب اولور نتكم قرآنده كلور (ان المنافقين فى الدرك الاسفل من النار) الحاصل دنياده برمؤمن بركافرايله وطنده مشترك اولمق محله ده وخانه ده اشتراكى مقتضى اولمديغى كبى آخرتده نعيم وجحيمده دخى شركتى مستلزم دكلدر * يعنى نه مؤمن كافرايله جهنمده معذب ونه خود

كافر مؤمن ايله جنتده منعم اولور زيرا ايمان وكفرده اولان تفاوت
بو شركته مانع در مخلص ايله منافقك حالى دخى بويله در بعض منافق
مخلص ايله اعمال قالبيه ده مشترك اولمغله ثوابده دخى شركت لازم كلمز *
زيرا آخرت عالم صفتدر كه هر كسك دنياده قلبنك صفتى وحالى نه ايسه
اوراده اوظاهر اولور نتكم قرآنده كلور (يوم تبلى السرائر) وحديثده
كلور (ان الله لا ينظر الى صوركم واعمالكم بل الى قلوبكم ونياتكم)
پس اخلاص ونفاقده اولان تفاوت دخى شركته مانعدر * و بونده
ايكى وجهله اشارت واردر (اولكيسى بودر كه هر كسك عند الله وعند الناس
نامى واردر اكر عند الله نامى مؤمن ايسه عند الناس اولان نامنه اعتبار
اولنمز وكافرا بسه ده بويله در * زيرا مؤمن واردر كه خاتمه سنده شقاوت
ذاتيه نك اثرى ظهور ايدوب سعادت عارضه سنه دائر اولان اسمى زائل
اولور نتكم حديثده كلور (انما العبر بالخواتيم) و بعض كبار بيورمشلردر كه
شهريلك نامز شودر ولكن عند الله نه ايدوكى معلوم دكلدر اكر قولمدر
ديرايسه اول وقتده عبد الله اولور زيرا ديمزسه وافضاحتاه بو فقير
حرم نبويده مجاورتم حالنده بر كون سر مبارك كده مراقب ايكن كوردمكه
هر كسك اسمى تفتيش اولنسون يرنده ميدر ديلور فى الواقع تفتيش
اولندقده اكثر ناسك اسمى يرنده بولنميوب خسارت عظيمه ظاهر اولدقده
بو فقيردخى اول مقام هيبتده على الفور اسمه نظر اتدم كوردمكه يرنده در
حامداً لله تعالى بشريته كلدم و بو مقام زياده مخوف يردر ثبتنا الله
واياكم على طريقه وتداركنا بفضله وتوفيقه (ايكنجيسى بودر كه
صوفيه قاتنده اسم تعيين ايتمكدر يعنى اسم مسمانك تعيننندن عبارتدر نتكم
قرآنده كلور (وعلم آدم الاسماء) زيرا حضرت آدم عليه السلامه تعليم اولنان
يالكز اسما دكل ايدى بلكه اسمانك مسمياتى دخى احضار اولنوب
اشارت حسيه ايله اشارت اولنمشلر ايدى اصلى بودر كه اسم مسمايى سائر
اسمايه كوره تشخيص ايدر فى الحقيقه مسمايى سائر مسمياتدن تشخيص
ايدن ايسه ينه مسمادر يعنى عوارضى اعتباريله پس هر كس كندى اسمى
يعنى تعيينى مقتضاسى اوزرينه جارى اولور زيرا اصلنده استعدادى
مجعول دكلدر وعين ثابته سنك احوالى نه ايسه خارجده ظاهر اولان اودر
انكيچون حديثده كلور (اعملوا فكل ميسر لما خلق له) پس اكر (هؤلاء

عبرت خاتمه در

في الحقيقه اكده تقليد مسمى
ديكر مسمياتدن تفرقه وتشخيص
عوارض در بو ايسه ينه
مسمادر

فی الجنة ولاابالی) ده داخل ایسه انك اعمالنه میسر ومهیا اولوب مقامی اولان جنته وخصوصا مقعد صدقه کیدر واکر نعوذ بالله (وهؤلاء فی النار ولاابالی) ده داخل ایسه ینه انك حکمی اوزرینه جاری اولوب مقری اولان جهنمه وخصوصا درك اسفله کیدر (یضل من یشاء و یهدی من یشاء) پس بوتقریردن مصراع ثانینك معناسی ورودولفظنك مفهومی متقرر اولدی (لمحرره) بوچنده دکلم خود روبن * پرورش بویله ویرلدی حقدن *

* مؤمنش خواندجانش خوش شود *

* ورمنافق کوبی پرآتش شود *

* مؤمنش * ده وجانش ده اولان ضمیر کساندن برکسه راجعدر آتش ایله مرادغضبدر که آتش کبی تیزوعلو اندازدر انکیچون مناهده کورنسه حرارت وغضبله تعبیر اولنور (معنای بیت) بودر که برکسه یی مؤمن اوقسه لر ومؤمندر دیسه لر بوسوزدن جانی خوش اولور وحظ ایدوب صفابولور واکر منافق دیسه ك آتش غضبله پراولور وبوسببدن قلبنده انقباض بولور نتکم سری اشعه د کاسه کرکدر بعد ذامؤمن مخلصه مؤمن دیمکله خوش اولدیغی کبی منافقه دخی مؤمن دیمکله خوش اولور ولکن منافقك خوشلغی خلقدن عارندندر والااهل کفر ونفاق یانده ایمان صفتی مبغوضدر انکیچون ر یهودینك برمسلمانه مخاطبه سنده کاستانده کلور * جهود کفت بتوراة میخورم سوکند* اکرخلاف کنم همچوتومسلمانم * ولکن مؤمن مخلصه منافق دیسه لر ایکی وجهدن خالی دکلدراکرنقصان اهلی ایسه منقبض واکرکال اهلی ایسه منبسط اولور انکیچون دیمشلردرکه اهل حجاب اولان مؤمنلر کندیلرینی اغتیاب ایدن کسه دن متأذی اولورلر زیرا سویلنن عیب کندیلرنده موجود اولدیغین مشاهده ایتمزلر مکر وراء حجابدن مشاهده ایدرلر بونکله ایسه انقباض مندفع اولماز اهل شهوداولنلرك حالی ایسه بویله دکلدر یعنی اهل مکاشفه جمیع اشیانك کیمی بالفعل و کیمی بالقوه کندیلرنده موجود اولدیغن مشاهده ایدرلر ولکن بوصفوت جمیع اسمانك حقایقی ایله متحقق وجمله اخلاق الهیه ایله متخلق اولدقدن صکره در پس الله تعالی به ولدوصاحبه وامثالی عیوب اسناد ایدرلر که ذات کریمی اندن مبراومنزهدر

الله تعالی ایسه بواسطه ایله متأذی اولماز کمل حالی دخی بویله‌در مع هذا
کملك بالفعل کمالی عیوبك وجودنی منافی دکلدر زیرا اسم جامع یوزندن
اضدادی جمع ایتمشدر الحاصل اوصاف متضاده بالقوه انسان کاملده
موجوددر و یاخود انسان کامل جمیع افرادندن عبارت اولمغله انلرده
بالفعل موجود اولان صفات مختلفه انسان کاملده دخی بالفعل موجود حکمنده‌در
پس انسان کامل بر وصف بد ایله وصف و یا بر عار و عیب اولاجق نسنه‌یه
نسبت ایدنلر متأذی اولماز وارده کلور (الکلام صفة المتکلم) و مثلده کلور
(کل اناء بما فیه یطفح) فاعرف السر ولا تنظر الی الشر بعده ذا خواننده
لفظنی جمع ایراد ایلدی تعظیماً زیرا مؤمنك داعیسی چوقدر و غائب کتوردی
شین ضمیرینه مطابقت ایچون و کوبی لفظنی مفرد ایراد ایلدی تحقیراً
و قبیحی لسانه کتورمدن احترازاً و خطاب کتوردی زیرا ظاهرده خلافنی
مقتضی بوقدر اکرچه که حقیقتده تقدیری واکر منافقش کوبی دیمکدر
(لمحرره) سیل غمدن طوته کورسینه کی مصاف * حال دریا به باق ایله انصاف *

﴿ نام او محبوب از ذات ویست ﴾

﴿ نام این مبغوض از آفات و بست ﴾

* او * مؤمنه راجعدر دقایقده کلور که اوسان فارسیده ضمیر غائب منفصلدر
عربیده که هو کبی جمعی ایشاندر اصلی اویدر که اولور که الفنی حذف ایدوب
واوه حرکت ویروب وی دیرلر که اولندن الفی و آخرندن یایی حذف ایدرلر یا الکز
واو قالور واوی یالکز استعمال ایتملو ایجق ساکنله ابتداء متعذر اولمغین
اخف حرکاتدن اولان فتحه ایله تحریك ایدوب ورادیرلر اما چانکه اولنده
کلمهٔ اخری اولسه تحریکه حاجت قالماز اول واوی حالی اوزرینه ابقا ایدوب
سکونله استعمال ایدرلر مثلا کو دیرلر اصلی که اودر اولفظنك آن دن فرقی
واردر آن بعیده اشارت ایچوندر ذلك کبی بحجم آنکس دیر او کس دیمزو آن
زید را بکوی دیر او زید را دیمز یعنی آن لفظنك مداولی مجرد اشارتدر که
مشار الیه اولان اسم مبهم اولسون کس کبی و کرك معین اولسون زید کبی
اولفظنك مداولی ایسه شیء مبهمدر پس غیری مبهمه و یا معینه دلالت ایدن
اسمله جمعی جائز دکلدر آن ده جائز اولدیغی کبی این قریبه اشارتدر عربیده
هذا کبی بوراده منافقه اشارتدر * مبغوض * منفور دیمکدر (معنای بیت)
بودر که مؤمنك نامی کندی ذاتندن محبوبدر امر عارضی ایله دکل زیرا

فطرت اصليه مقتضاسی اوزرینه اسعدرکه ذاتی و حقیقیدر منافقك
نامی ایسه کندی آفاتی سببیله منفوردر امر ذاتی ایله دکل زیرا سوء اختیار یله
فطرت اصلیه یی تغییر ایدوب منافق اولمشدر پس اول اسم عارضیدر
نتکم حدیثده کلور (کل مولود یولد علی الفطرة ثم ابواه یهودانه و ینصرانه
و یمجسانه) سؤال اولنورسه که شول اولکه انك ابوینی یوقدر اکا کفرندن
کلور (جواب بودرکه مقصود یهودیت ونصرانیت ومجوسیتك ظهورندن
صکره مولود اولانك حالنی بیاندر پس بوادیان باطله دن قطع نظر دخی
کفر جائزدر شیطانك کفری کبی وقابیلك کفری دخی بوقبیلدندر زیرا اول
وقتده بوادیان باطله یوغیدی اکرچه ابوینی واریدی وبویله دیمك دخی
جائزدرکه شیطان آتش وهوادن مخلوق اولمغله آتش انك والدی وهوا
والده سی کبی اولوب ایکیسندن تولد ایلدی پس شیطان دخی ابوینه منسوب
اولوب آتش وهوانك حکم غالبی سببیله کافر اولمشدر * بونده اشارت
واردرکه نام محبوب اولیجق نام صاحبنه مضاف اولان امورك سائرلری
دخی محبوبدر مبغوض اولان دخی بوکا قیاس اولنه بوسببدندرکه جمیع
انبیا واولیا حسن الاسمدر * نتکم تحقیق تمام الفیض نام کتابمزده در وکاه
اولورکه اسماده اتفاق واریکن اخلاقده اختلاف بولنور نتکم فرزدق
شعرنده کلور * وقد تلتقی الاسماء فی الناس والکنی * کثیرا ولکن فرقوا بین
الخلائق * وبوندن فهم اولنورکه سعادت عارضه شقاوت اصلیه یه مانع
وشقاوت عارضه سعادت ذاتیه یه مزاحم دکلدر پس مبغوض اولان کسنه نك
اکرسبب بغض ونفرتی عارض اولوب صکره مقام سعادته قدم بصرسه
محبوب ومرغوب اولور وبلکه اول بغض ونفرت حالنده بیله اولمه در * زیرا
سیل در یابی بولاندرمز وعارض اولان نسنه ذاتی اولانه معارضه اتمز پس
محبوب ازلی اولان محبوب ابدیدر واکرسبب بغض اولان نسنه ذاتی ایسه
یعنی شقاوت اصلیه نك اثری ایسه متغیر اولماز وسبب حب ورغبت عارض
اولدیغی صورت دخی بوکا قیاس اولنه یعنی اوصورتده محبوب ایکن
مبغوض اولوب شقاوت اصلیه سنك حکمی ظاهر اولور الحاصل عارض
اولان سعادت وشقاوته اعتبار یوقدر آفات عارضه ایله فطرتی تبدیل ایدن
کسنه ینه شقاوت اصلیه حسبیله در فافهم

میم وواو ومیم ونون تشریف نیست
لفظ مؤمن جز پی تعریف نیست

تشریف شریف وعظیم قلمق وشریف عدایتمك وشرفه نسبت ایتمك *لفظ* اغزدن چقان سوزدرنه اولورسه *مؤمن* ایماندندر ایمانك همزه‌سی اصلنده تعدیه ایچوندر مخبری تکذیبدن امین قلمق معناسنه وصیرورت ایچون دخی اولور غیری تکذیبدن امن صاحبی اولدی معناسنه حق تعالی یه مؤمن اطلاقنك وجهی بودر که جمله امن وامانك جهتندن مستفاددر وعبده مؤمن دیمك حق تصدیق وخلقك جانبندن امین اولمغله در باقی تفصیل محلندن مطالعه اولنه (معنای بیت) بودر که میم وواو ومیم ونون که دورت حرفدر ومؤمن لفظنك ماده‌سی واصلیدر بونلر تشریف وتعظیم دکلدر یعنی شرف و عزته دلالت ایتمز زیرا الفاظك شرفی معنالریله در والا اصوات حیواناته ملحق اولور ومؤمن لفظی تعریف وتعلیمدن غیری ایچون دکلدر نتکیم اولادی ایچون وضع اولنان اسما بری برلرندن تمییز وتشخیص ایچوندر براوغلانك که اسمنی ارسلان واسد واشبالی ایله تسمیه ایتسه‌لر صکره نفسندن شجاعت ویا سخاوت اثری ظهور ایتمسه تعریف مجرد ایچون اولمش اولور پس مؤمن لفظی اطلاق اولنان کسنه‌نك دخی قلبنده تصدیق بولنورسه حقیقة مؤمن اولوب لفظ ومعنی بری بریله متطابق اولور ولفظ دخی معنانك شرفی ذاتیسندن شرف عارضی بولور والا بالکز لفظ ایچون حروف مجرده اولدیغی جهتدن شرف یوقدر وسائر اوصاف دخی بویله‌در مثلا زمانمزده بعض اشخاص ایچون صالح آدم دردیرلر ذاتنده صلاح شرعی اولمجق اول وصف کذب اولور زیرا صلاح حقیقتده انبیا واولیا صفتیدر نتکیم قرآنده کلور (والحقنی بالصالحین) وهو یتولی الصالحین) زیرا حقك تولی ایتدیکی کسنه صلاح معتبر ایله صالحدر و بونده غیر کلام دخی واردر که روح البیان نام تفسیرمزده سوره یوسفده مسطوردر و بونده اشارت واردر که الفاظ مجرده عاریه کبیدر وامور مستعاره‌ده شرف یوقدر و بلکه نقدر اسماء والفاظ وار ایسه صوفیه قاتنده جمله‌سی مجازدر یعنی علما رسومك حقیقت ومجاز اطلاق ایتدکلرینك مجموعی مجازدر تفصیلی بودر که اسما ایکی نوع اوزرینه‌در بری اسماء مجازیه و بری اسماء حقیقیه‌در اسماء

مجازیه اودر که لسان ایله مقرو وسمعله مسموع وقلم ایله مکتوب وقلب ایله محفوظ اوله اسماء حسنی کبی فاما اسماء حقیقیه مقرو ومسموع ومکتوب قبیلندن دکلدر (سؤال اولنورسه که بوقدر حقایق که لسانه وقلمه کتورلر جمله سی مجاز اولمق لازم کلور (جواب بودر که لسانه وقلمه کلن حقیقیهٔ صرفه نك لوازمیدر والانفس حقایق سر انسان ایله قائمدر پس حقایقنه دلالت لوازم مقیده نك جمله سی مجازدر حضرت موسی ایله خضر علیه السلام اراسنده جاری اولان رموز واشارات دخی علم لدنی انك حقایقی دکلدر واسم حقیقینك اوج مرتبه سی واردر (اولکیسی مراتب الٓهیه در بومراتبده اسم حقیقی ذات بحتدر که مرتبهٔ احدیتدر والٓهیه در که مرتبهٔ واحدیتدر پس اول باطن واسم ثانی ظاهردر (وایکنجیسی مراتب کونیه در بومراتبده اسم حقیقیٔ باطن قطب زمان واسم حقیقیٔ ظاهر سلطان الوقتدر (واوچنجیسی مراتب لفظیه در بومراتبده اسم حقیقیٔ باطن لفظ جلاله در که الله اسمیدر واسم حقیقی ظاهر رب اسمیدر زیرا بو بیت مبدأ فیضدر ولکن بونلرك حقیقی اولدیغی حقیقتلری ومسمالری اعتبار بله در والا لفظ جهتندن اسماء مجازیه دندر زیرا مقرو ومسموع ومکتوب ومحفوظدر نتکم اشارت اولندی ومجاز قنطرهٔ حقیقتدر اکر اعتبار مجازمرتفع اولسه حقایق باطل اولمق لازم کلور نتکم دیمشلردر که (لولا الاعتبارات لبطلت الحقایق) وشیخ مغربی دیوانده کلور * کجاشود بحقیقت عیان جمال حقیقت * اکر مظاهر وآینه مجاز نباشد * بوندن ظاهر اولور که اشیاده ظاهر اولان وجود ظلیدرمرآتده ظاهر اولان صورت کبی وحقیت بونك وراسنده در نتکم دنلمشدر (الآن علی ماکان علیه) یعنی کثرتك ظهوریله وحدته تغیر کلمشدر حال وحدت اولکی مرتبه سنده در فاعرف (المحرر ه) طوتمه بو کثرتی هرکز مسکن * جانب وحدته عزم ایت ایرکن *

﴿ کر منافق خوانیش این نام دون ﴾
﴿ همچو کژدم می خلد در اندرون ﴾

* دون * ادنی مکان من الشیٔ دیمکدر یقال دون ذلك اذا کان احط منه قلیلا صکره تفاوت احوال ورتبه ده استعاره اولنوب زید

دون عمر و فی الشرف دیدیلر صکره اتساع اولنوب هر تجاوز و تخطیده
استعمال ایتدیلر و قاموسده کلور که دون شرف و حسیس معناسنه
کلور اضداددندر بوراده مراد ثانیدر دقایقده کلور که دون دانا مقابله
سنده مستعملدر نتکم کلور *بوایش دانارئ قیلو ز جکرخون* قیاس
ایت قانده قالدی دکه بردون* بو فقیرک فهم ایتدیکی بودر که دانانک مقابلی
ناداندر عالمک جاهل اولدیغی کبی ولکن نادان اولانه دون اولمق لازم
اولمغله دون دانا مقابله سنده استعمال اولندی بو مقوله علم بدیعده ملحق
بالطباق دیرلر نتکم قرآنده کلور (واما من بخل واستغنی) یعنی استغنانک
آیت اولیده اتقایه مقابل اولدیغی استغنانک عدم اتقایی مستلزم
اولمسنه کوره در پس ایکی نسنه نک اراسنده نوعا لزوم اولسه احدهما
آخر مقامنه قائم اولور تام دون مابعدنه مرهوندر ونام دون ایله توصیف
دالی مدلولک وصفیله توصیف قبیلندندر زیرا منافق فی نفس الامر
دون و دنی اولمغله انک متصف اولدیغی معنایه دلالت ایدن لفظ دخی
بالتبع دون اولدی نتکم اسماء حسنی دیمک دخی مدلول ومسمانک
محاسنی اعتباریله در الحاصل اسمانک حسن وقبحی لذاتهما دکلدر زیرا
الفاظ واصواتدر بلکه حسن وقبح معانیسندن اولور یدر پس ستار
وغفار ورحیم وامثالی اسمانک حسنی معنای احسانه دلالتی حسبیله در
نتکم کافر ومنافق وزندیق ونظائری اسمانک قبحی معنای انکاره
دلالتی حسبیله در * کژدم * زای عجمیله عقرب معناسنه در دیمشلردر که
عقرب میتی ونائمی ضرب ایتز مکر حرکت ایلیه وکاه اولور که بلانی ضرب
ایدوب بلان انک ضربندن هلاک اولور انکیچون عمارة الیمنی شعرنده کلور
ولا تحتقر کید اضعیفا فربما تموت الافاعی من سموم العقارب* دیمشلردر که
عقربک ولادت معروفه سی یوقدر بلکه وقتی کلدکده اولادی احشاسنی
اکل ایدوب طشره چیقرلر و کندوسی هلاک اولورمی و یدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم نماز قیلورکن عقرب صوقدی بعد الفراغ بیوردیلر که
(لعن الله العقرب ماتدع مصلیا ولاغیره ولانبیا ولاغیره الا لدغته) پس
نعلن الوب انکله اول عقربی قتل ایلدی وملسوع اولان محله طوزلو صو
سوردی واخلاص ومعوذتین او قدی وحدیثده کلور که برکسه اخشام
اولدقده (اعوذ بکلمات الله التامات کلها من شر ما خلق) دیسه اکا

عقربک ولادتی عجیب

رسول الله صلی الله علیه وسلم افندمز نماز قیلنا سنده برعقربک الیمی حقنده روایت

عقرب مضرتندن خلاص

عقربدن ضرر اولمیه یعنی صوقرسه ده ضرر کورمیه ودیمشلردر که فندقده
اول خاصه واردکه الم ملسوعی دفع ایدر انکیچون بعضیلر میان بندلرنده
یعنی قوشاقلرنده و یاغیری برلرنده فندق کوتررلر ودیمشلردر که برخانه
زرنیخ احمر وشحم بقر ایله تبخیر اینسه لر عقارب اندن فرار ایلیه * خلد *
فتحله مضارعدر خلیدندن زیرا دالك ماقبلی یا اولسه مضارعنده
حذف اولنوب ماقبلی مفتوح اولور پریدندن پرد کبی خلیدن فتحله اکنه
ودکن باتمق ویاره صانجوب اغریمق و یلان وعقرب صوقمق متعدیسی
خلانیدن کلور یعنی صانجدرمق و باترمق وصوقدرمق * اندرون * اصلنده
اندردر اندرا ایچدر درون لفظنده اولان در کبی واو نسبت ونون تأکید
ایچوندر اندرون ایچرو ودر درون کبی (معنای بیت) بودرکه اول کمسه یی
منافق اوقوسك بونام دون ودنی آنك ایچروسنده عقرب کبی صوقر
یعنی ادغه عقربدن متأذی اولدیغی کبی بویله دیمکله دخی ششوب
قبارروزیاده کوجنه کلور بعدذا بیت بالاده * کرمنافق کوبی پرآتش
شود * مصراعنی تذکیردر سبب تأذی اشغه ده کلسه کردر و بونده
منافق خوان اولانی عقربه و لفظنی ضرب عقربه واول لفظك تأثیرنی
ضرب عقربك تأثیرنه تشبیه واردر وعقربی تخصیص ایلدی زیرا زیاده
موذیدر حتی برطعامی افساده چاره بولمسه سقفده مقابله سنه کلوب
مردار ایلر یلان دخی مؤذیدر فاما عقربه کوره قلیلدر وحیوة الحیوانده
کلور که عقرب ایله فاره یی برزجاجدن ظرف ایچنده جمع اتسلر فاره
عقربك اکنه سنی قطع ایدوب شرندن سلامت بولور پس هر مؤذی یه
مؤذی واردر وحدیثده کلور (الظالم عدل الله فی ارضه ینتقم به
ثم ینتقم منه) بونده اشارت وارد که ناقص اولان سالکه نفاق صورتلو
ایشندن اوتوری منافق دیسك کوجنه کلور زیرا اول صفتك بقیه سی
تأذی اقتضا ایدر انکیچون یاره سی اولان قوجنور دیرلر یعنی قوجمه سی
یاره سی مقدار یدر پس چون یاره دن اثر قالمیه قوجمق دخی قالمز ناقصده
بقیهٔ نفس اولمغله مجاز و حقیقت ایله مختلطدر مجاز ایسه مرض
مقوله سیدر انکیچون کمل اولیانك حالنه نفاق اکبر دیرلر وانلر بوادادن
متأذی اولمزلر زیرا حسب حاللریدر اول سببدندر که ظاهرلری مجازه
وباطنلری حقیقته در وهر کسه مقامنه کوره معامله ایدوب حاللرین

فندقك خاصه سی

نه وزن عقربی قاچیراجق سببی .

عقربك موذیلکی وفاره عقربك اکنه سنی قطع ایدیکی (عجیبه)

ستر ایدرلر و بو معنایه تلوین حقیقی دیرلر که زیاده مقبولدر نتکم قرآنده اشارت ایدوب کلور (وانك لعلی خلق عظیم) یعنی وسعت اخلاقك حکمی بودر که جمیع صوری رعایت ایلروحسن معامله بی صورة واحده یه حصر ایتمز زیرا اهل قلب واسع اسمنه مظهردر که هر جانبنه تقلب ایدز اهل عقل ایسه حصراهلیدر انکیچون فقها و محدثین و متکلمین ایله سادات صوفیه اراسنده فی الجمله مخالفت وارد زیرا شیء کبیرك ظرف صغیره کنجایش محالدر و بوندن فهم اولنور که برنسنه اضافت حسبیله ادنی واعلی اولور فاعرف * ونفس کژدمه بکزرکه هرزمان برشهوت ایله قلب انسانی ضرب ایدر وآنك هلاکنه سبب اولور اکرچه که نفس فی الحقیقه کژدمدن دخی بتردر که اژدهادر نتکم اشعه ده کلسه کرکدر ولکن مراتبی حسبیله عقربه ویلانه و اژدهایه تشبیه اولنور نتکم غضب انسان مشتد اولسه یلان صورتنده کورینورا کر اول غضب اکله متعلق نسنه ایچون ایسه قورد صورتنده تمثل ایدر واکر غیری خصوصیچون ایسه کلب وآتش صورتنده دخی کورینور پس نقدر سباع واریسه نفس انلرك صفاتیله متصفدر (لمحرره) یاقه دن نارغمه جان ودلك * نفس آتش پرستی وارا وده یاق * نفس مارك کناهدر زهری توبه درزهرنه آنك تریاق *

* کرنه این نام اشتقاق دوزخست *

* پس چرا دروی مذاق دوزخست *

* چارپردی ده کلور که اشتقاق برفرعی براصلدن اقتطاعدر که اول اصل انك تصاریفنده بله دور ایلیه حروفنك ترتیبی ایله ومعناسنده زیادهلك اوله بوراده اشتقاق ایله مراد مطلق اخذدر مفرداتده کلورکه (فلان شقیق نفسی وشق نفسی ای کانه شق منی لمشابهة بعضنا بعضا و بعضیلر دیدیلرکه برنسنه منشق اولوب ایکی نصف اولسه هر برینه شقیق دیرلر لابوین اولان برادره شقیق دیرلر وکاه اولور که لاب اولانه دخی دیرلرکویا سنکله بطن امی شق ایتدی پس اشتقاقده یارمق وشق اخذ ایتمك معنالری ملحوظدر * چرا * جیم عجمینك فتحی و کسریله نیچون دیمکدر اصلنده چه ایله رادن مرکبدر که چه رادر را تخصیص ایچوندر ودقایقده کلورکه چرایی جیمك فتحه سیله ده

تلفظ ایدرلر اما اصلی چه اولوب عند التركیب هاسـاقط اولش اولیجق
جیم کسره ایله تلفظ اولنمـق افصحدر زیرا نه معناسـنه اولان چـه
مکسوردر* وی* اصلنده او بدرکه ضمیر منفصلدر عربیده کی هو کبی جمعی
ایشـاندر یاسنی حذف ایدوب اودیرلر وکاه اولور که الفن حذف ایدوب
واوه فتحه حرکه ویررلر وی دیرلر نتکم بو مقـامده واقع اولمشدر* مذاق*
مصدر میمی در ذوق طعام معناسنه (معنای بیت) بودرکه اکر بونام
یعنی منافق نامی دوزخك اشـتقاقی یعنی جهنمدن مأخوذ اولمسایدی
پس نیچون انده جهنم ذوقی واردی اولور دیکه منـافق دینلن کسـه
جهنمه کرمش کبی انکله متأذی ومتعذب اولور وآکا غایت آجی کلور
بونده اشـارت واردرکه لفظ منافق کرچه لفـظ دوزخدر وجهنمدن
وامثالندن مشـتق دکلدر ولکن نفاق جهنمك معناسـندن مأخوذدر
یعنی جهنمك حقایقندن برحقیقتدر زیرا اوصاف نفسدندر نفس ایسه
جهنمدن عبارتدر پس نفس جهنمدن عبارت اولمغله نفس اهلی اولان
کسه اومقوله نفسه دائر اولان صفت واسـمدن متأذی ومضطرب
اولور ولکن اصلاح نفس ایدنلر متأذی اولمازلر زیرا اومقوله صفتك
انلره تعلقی یوقدر بلکه اکر کندیلرینه منافق دیرلر شدت کوستردکاری
توبه یا بندندر ونیجـه مصـالحه دائردر وبوندن اخـذ اولنور که
هرنسنه نك حقیقتنك هر مأخذی واردر پس هر مفرح اولان نسنه دارالفرح
اولان جنتدن وموئلم اولان نسنه دارالترح اولان جهنمدندر وقلب وروح
انسان کامل آثار جنتدن اولمغله جنته واصل ونفس وطبیعت آثار غضبدن
اولمغله جهنمه داخل اولورلر وبقـاع ارض دخی بویله در مثلا مساجد
وسائر مزارات شریفه ومواضع لطیفه نورانیتی حسبیله ارض جنته
وخلافی اولان اماکنه ظلمانیتی حسـبیله ارض جهنمه ملحقدر (سؤال
اولنورسه که (الاسماء والکنی تنزل من صوب السماء) دیرلر بواطلاقدن
فهم اولنور که اسماء اهل دورخ دخی سمـادن نازل اولور سمـاء ایسه
دوزخك مقـابلیدر که برطرف اوج وعلیین وبرطرف جانب حضیض
وسجین در پس بومعنا ذکر اولنـان اسماء وکنی نك دوزخدن اشـتقاقنی
منافیدر (جواب بودرکه جانب سمادن نزول تقدیرنه ناظردر زیرا هر نسنه سماده
مقدر ولوح محفوظده مکتوب درخـیر اولسـون شر اولسون نتکم

قرأنده كاور (وفي السماء رزقكم وماتوعدون) مقصود اكر رزق واكر خلقك وعد اولند قلري ثواب وعقابدر جمله سي سماده مقدر ومكتوبدر ديمكدر مع هذا بعضي نوا زلك عيني دخي سمادن نزول ايدر صاعقه وصيحه وسجيل ونار وطوفان وامثالي كبي ديمشلردر كه مقعر كرسي تحت الثرايه وار نجه حد جهنمدر وسموات السبع كرسينك تحتنده در پس اسماء اشقيا سمادن نزول ايتسه دخي ينه حد جهنمدن نزول ايدر زيرا مسافقه اعتبار اولنمديغي كبي اسمنه دخي اعتبار يوقدر پس اسفلك جميع شاني في الحقيقه سفليدر حتى لوط عليه السلام قومي اوزرينه ارسال اولنان حجارهٔ سجيل دخي ارض سادسه ده محفوظ ونار جهنم ايله مطبوخ اولان احجاردندر كه اوزرلرنده اصحابنك اسماسي مكتوب ايدي واحجار جهنمدن خارج اولمجق اوزرلرنده اولان اسما دخي آندن مأخوذ اولدي مع هذا السان صوفيه ده اسم تعين معناسنه در پس (كل شيء يرجع الى اصله) حسبيله دوزخه رجوع ايدرلر *

﴿ زشتئ آن نام بدا زحرف نيست ﴾
﴿ تلخئ آن آب بحر ازظرف نيست ﴾

* زشتئ آن * بوهمزه يه علامت اضافت ديرلر * حرف * لغتده طرف معناسنه در نتكم حرف الوادي ديرلر واديننك طرفنه وحرف اسم وفعله مقابل جانبنده واقع اولمغله حرف ديندي تقابلي بودر كه اسم وفعل كلا مده عمده واقع اولورلر حرف ايسه واقع اولماز واطراف كلمه حروف هجادرلر نتكم نحوده حروف عامليه اطراف كلمات ديرلر * ظرف * قاب وعاء كبي نوسع واردر معلوم اوله كه دريايدي عدددر كه بحر روم وبحر صقاليه وبحر قلزم وبحر فارس وبحر صين وبحر هند وبحر جرجاندر وبوندن غيري وجهله دخي تقرير اولنمشدر بوجمله نك اصلي بحر محيط دركه خاكي احاطه ايتمشدر وملكوت نام كتابده كلور كه طوفان نوح عليه السلامده عيون ارض منفجر وسمادن دخي باران نازل اولوب صكره ارض كندي عيوننده منفجر اولاني ابتلاع ايدوب سمادن نازل اولان حالي اوزرينه شويله قالدي يريوزنده اولان دريالر اول صودندر بحر محيط بونلرك غيريدر زيرا زمين خلق اولنمزدن اول عرش الله ماء عذب اوزرنده ايدي اول ماء كثفندن ارض خلق اولندقده اكسلوب وزمينده كسلوب بحر محيط قالدي پس بحر محيط

اول ماء عذبك بقيه سيدر وآب دريانك آجى اولديغنك حكمتى بودركه
تاكه تقادم دهور وازمان ايله منتن اولميه زيرا اكرعذب اولسه عالم
ارضانك رايحهٔ كريهه سندن هلاك اولوردى نظر ايله كه انسانك
كوزى شحمه يعنى ياغ پاره سيدركه دمع ايچنده مستور در دمع ايسه
ماءمالحدر شحم ايسه ملح ايله صيانت اولنور انكيچون دمع مالح اولدى
وبعضيلر ديديلركه طول مكث ايله شمس آنى احراق ايدوب مر وملح
اولمشدر وهواء اجزاء لطيفه سن اجتذاب ايدوب بقيه سى شويله
غليظ قالمشدر * وبعضيلر دخى ديديلركه دريادە عروق واردركه ماء
بحرى تغيير ايلر وآنى مر وذعاق قيلور والله اعلم (معناى بيت)
بودركه اونام بدلك بدلكى وحركتلكى حرفدن دكلدركه ميم ونون
والف وفاوقافدر مؤمن نامنك نيك اولديغى حروفندن اولديغى كبى
يعنى بلكه معنا سندن وحقيقتندندرنتكم اول درياصوينك آجيلغى
ظرفندن دكلدر زيرا نه مقوله ظرفه وضع اولنسه ينه آجيدر بلكه دريانك
ذاتندن وحقيقتندندر وبعض طتلو صوكم ظرفندن و يابعضى آجى نسنيه
مرورى سيبيله اجى اولور اكا اعتبار يوقدر زيرا امر عارض حسبيله در
وانسانك حسن وقبحى وسائرامور ذاتيه وعارضيه دخى بوقياس اوزره
وبونده اشارات واردر (اولكسى بودركه رسمه اعتبار يوقدر زيرا جبان
اولان آدمه اسد ديمك لفظ مجرداولديغى كبى شجيع اولان آدمه دخى
جبان ديمك بويله در وكذلك شجيعك شجاعتى اسمنك تأثيرندن دكلدر
بلكه مسماسنك احكامندندر جبان دخى بوكاقياس اوله (ايكنجسى
بودركه انسانك بدلكى حرف وجوددن دكلدر زيرا فطرت اصليه
اوزرينه مفطوردر بلكه نفسنك خباثت وطبعنك كثافتندندر
والاجسم طبيعى وهيكل انسانى آلت ومركبدر وحرف حقيقتنده
شؤنات ذاتيه مرتبه سيدركه انده اصلا تركيب يوقدر يعنى واقع
اولان حال اكرنيك واكر بداول مرتبه ده جاعلك جعليله دكلدر بلكه
ازليدركه هركسك ذاتنك حكميدر وبومعنا فطرت اصليه اوزرينه
مفطور اولديغنه منافى دكلدر زيرابالقوه استعدادباقيدر ولكن فاسدده
صلاح عين ثابته سنك مقتضاسى اولمغله بالفعل ظاهر اولمازانكيچون
خلق اراسنده دخى بركسه يى مدح ايتسه لر مستعد آدمدر ديرلر مع

هذا بعض استعداد بالفعل و بعضی دخی بالقوه درو بعضیلرنی دخی ذم ایدوب شره مستعددر دیرلر مع هذا جمیع شرورانده بالفعل موجوددکلدر (اوچنجسی علوم فلاسفه وامثالی آب در بایه وقلب که معدن علمدر ظرفه بکزر ولکن اول علومك بی اعتبار اولدیغی فی نفس الامر خلاف اولدیغندندر یوخسه قلبه مر ورایلدیکندن دکلدرا کرچه که قلبه مرور له دخی بعض علوم فی الجمله تغیرقبول ایدر نتکم بعض آب شیرینك مجراسنده امور عارضه بولنمغله اول صو اول امر عارضك طبعیله تلون ایدر ارباب رسومك اکثرینك علومی بوقبیلدندر فافهم)

﴿ حرف ظرف آمد درو معنی چو آب ﴾
﴿ بحر معنی عنده ام الکتاب ﴾

* کتاب * اصلنده الله تعالینك لوح محفوظه یازدیغی نسنه در پس مکتوب معناسنه اولور صکره اندن برقاچ معنی دخی تفرع ایلمشدر قضا وفرض وجعل کبی * ام الکتاب * لوح محفوظدر که کتب سماویه نك اصلیدر زیرا ام اصل معناسنه در نتکم قرآنده کلور (وانه فی ام الکتاب) ومفرداتده کلور که جمله علوم لوح محفوظه منسوب واندن متولددر ومکهٔ مکرمیه ام القری دنلمشدر زیرا ارض کعبه نك التندن بسط اولندی وفاتحیه ام الکتاب دیدیلر زیرا مبداء کتابدر ولوح ایکیدر بری لوح تحتانیدر که نفس کلیه ولوح قدر دیرلر وبری دخی لوح فوقانیدر که اکا عقل اول واوح قضا وام الکتاب وقلم اعلی دیرلر الله تعالی قلم اعلایی خلق ایلدکده مرتبهٔ ثانیه ذکر اولنان نفس کلیه یی ایجاد ایلدیکه لوح محفوظدر پس اولکی ام الکتاب اطلاقی وایکنجی اضافیدر بوراده ام الکتاب ایله مراد هر نسنه نك اصلی وحقیقتیدر اندن معنی ایله تعبیر ایلدی وانی بحره تشبیه قلدی زیرا بحرده توسع واحاطه اولدیغی کبی بونده دخی واردر زیرا عالم معنی لطف وقهره متعلق اولان جمیع جزئیاتی جامع وجملهٔ اضدادی حاویدر وهر نسنه دن کتاب ایله تعبیراتدیکی لوح محفوظده مکتوب و یا مکتوب اولمق شانندن اولمغله در (معنای بیت) بودر که حرف ظرف کبی کلدیکه معنی انده آب کبیدر یعنی ظرفدن مقصود آب وآبك دخی تلخ وشیرین اولدیغی ذاتی اولدیغی کبی حرف دن دخی مقصود معنی

مطلب
فی بحث اللوح

ومعنانك دخی خیروشر اولدیغی اصلی وحقیقیدر زیرا جمیع معانی
جزئیه معنای کلی یه منتهی اولور بحار سبعه بحر محیط اولدیغی کبی
پس هر نسنه نك اصلی بحر معنی قاتنده وعالم ملکوتده وبلکه جبروتده
وبلکه لاهوتده در پس بحر معنی مبتداء وعنده ام الکتاب جمله سی اکا خبر
اولور وبویله دیمك دخی جائز درکه هر حرفك معناسی مکتوبك اصلیدر
یعنی مکتوب اولان حرفك اصلی کندی معناسیدرکه اول حرف
ملفوظ اول معنای معقول اوزرینه مبنیدر فرعك اصلی اوزرینه ابتناسی
کبی وجائزدرکه ام الکتاب اصلی اوزرینه لوح محفوظ اوله ولکن مقصود
مجرد لوح محفوظ بحر معنی قاتنده در دیمکله اخبار دکلدر بلکه هر نسنه
لوح محفوظده مکتوب اولوب بوواسطه ایله عالم معنایه استنادنی بیاندر
عنده ضمیرنی آللهه ارجاع ایدوب بحر معنی الله قاتنده ام الکتابدر
دیمه نك بوراده چوقلق معناسی یوقدر کما لایخفی علی ارباب الذوق
بونده اشارت واردرکه قرآنك علمی ام الکتاب اولان فاتحه وفاتحه نك بسمله
و بسمله نك بایه وبانك نقطه یه منتهی اولدیغی کبی جمیع رسوم ومعانی
جزئیه نك دخی نهایتی معنای کلیه در واول معنای کلی جامع الاضداددر
انکیچون دیرلرکه لطف وقهرك عاتی بردر اکرچه ظاهرده متعدد
ومتکثردر وانسانك وجودنده اکا نظیر واردرکه ایکی اللریله بوینی در
زیرا ایکی اللری بوینه منتهی اولوب بوینك کلیتنده متحد اولورلر انکیچون
دیرلرکه سعادت وشقاوت ایکی قبضه درکه هر بری نصف وجوددر
زیرا وجودده ذکر اولنان ایکی قبضه دن غیری یوقدر واول ایکی قبضه
حقه منتهیدر زیرا آنك ذاتندن ظهور ایتمشدر وجه انتها بودرکه جمیع اسماء
آلهیه نك مبدأی اسم اعظمدر عارفلر بو مبدأه نظر ایلیوب مستریح اولورلر
(لمحرره) سرنی بلمك انك مشکلدر * نه بلورآنی کیم آب وکلدر * کورمدی
نور وحدتی آخر * دیده کیم ناظر هیا کلدر * ومعنایی دریایه تشبیه ایتمدن
فهم اولنورکه دریایه دخول استین لباسدن تجرد ایلدیکی کبی معنایه وصول
استین دخی الفاظ وانك حکمنده اولان رسوم ظاهره دن تجرد ایتمك کرکدر
ومعنادن مراد حقائق کونیه وآلهیه در (والله المعین ایاك نعبد وایاك نستعین

بحر تلخ و بحر شیرین درجهان
درمیان شان برزخ لایبغیان

* شیرین * لفظی بالاده شرح اولنمشدر آجی وطتلو دیجك یرده عجم تلخ
وشیرین دیر * برزخ * ایکی نسنه نك اراسنده حدوحاجز معناسنه در
ووقت موتدن قیامته دك اولان ارالغه برزخ وعالم مثال دیرلر كه وفات
ایده نك روحی اول عالمه داخل اولور وبعضیلر دیمشلردر كه برزخ
اصلنده برزه اولوب صكره تغییر اولنمشدر ولكن معربانده بوقدر وقاموسده
كلور كه البرزة العقبة من الجبل پس جائزدر كه عربی اولان برزه دن تغییر
اولنمش اوله * بغی * اصلنده انسان تحری ایتدیکی نسنه ده اقتصاد مرتبه سنی
تجاوز ایلمك طلب ایتمكدر كرك تجاوز ایلسون كرك ایلمسون وقرآنده سورهٔ
رحمانده كلور (مرج البحرين يلتقيان) یعنی الله تعالی بحر ملح ایله بحر
عذبی ارسال ایلدی متجاور وسطحلری بری برینه متماس اولدیغی
حالده شویله كه مرأی عینده ارالرنده فصل یوقدر (بينهما برزخ
لا يبغيان) یعنی اول ایکی دریانك اراسنده قدرت حقدن مانع وحاجز
وپرده واردر كه اول سببدن بری برلری اوزرینه تجاوزاق ایلمزلر ممازجه
وابطال خاصیت ایله بو فقیر بطریق الحج اسكندریه طرفندن دریای
شامی كچوب رشید بوغازنه واصل اولدقده كوردمكه نیل مبارك ایله
دریا ظاهرا بری برلرینه متصل اولمشلر ولكن حقیقتده محل اتصال مرئی
ومشهود وایكسی بری برندن متشخص وممتازدر شویله كه كویا ارالری
یول كبیدر اوراده مرج البحرين خاطره كلوب قدرت بدیعهٔ حقی
مطالعه ومعاینه دن تأثر وانفعال حاصل وخصوصا مجمع البحرين ده
حضرت موسی علیه السلامك قصه لری خاطره ورودندن درونه سوز
ودرد واصل اولمغله حاضران اولان اخوان واصحابه محله مناسب
دعا اولندی (معنای بیت) بودركه آجی دریا وطتلو دریانك دنیاده
ارالرنده برزخ وحائل واردركه اول سببدن بری بری اوزرینه بغی ایتمزلر
وبری برلرنه قاریشوب خاصیتلرندن ابطال قلمزلر زیرا ممازجه اتسه لر
مزاج خاصه لرندن چیقوب عذوبت وملوحتلرنه منوط اولان خواص
باطل اولمق لازم كلور مثلا بغدادك دجله سی وسائر انهار عظیمه كبی
بحره داخل اولوب بحری شق ایدر ونیچه فرسخ بحر اراسنده جریان
ایدر وطعمی متغیر اولمازو شواهد قدرتدن بری دخی بودر كه نهر
طبریه نك نصفی حار ونصفی بارددر وبری برلرنه قارشمز بلكه ایكسیده .

حرات و برودتدن طبع خاصی اوزرینه باقیدر و بونلرك غیری دخی
دلائل قدرت چوقدر چشم جانی کحل الجواهر شهودایله مکحل
اولنلره و بلکه ادنی مشاهده یه اقتدار بونلره روشندر بونده بحرین ایله
خوف ورجایه اشارت واردر که مؤمنك قلبنده بری بری اوزرینه غلبه
ایتمز زیرا خبرده کلور (لووزن خوف المؤمن ورجاؤه لاعتدلا) و برزخ
حمایت آلهی وصیانت نامتناهیدر و بردخی بحر تلخ بحر حقایق
ذاتدر که تناولی ممتنعدر و بحر شیرین بحر صفاتدر که عقول وارواح
وقلوب واسرار اندن استفاضه ایدر و برزخ مشیت وارادتدر که
انکله بحر ذات اهلی بحر صفاته رجوع ایتمز و بحر صفات اهلی بحر ذاته داخل
اولمز زیرا ابرار ومقربیندن هر برینك مقام مخصوصی واردر که اولکینك
قاب قوسین وایکنجینك اوادنادر و بحر حقایق ذاتك امتناع تناولی کنهی
حسبیله در والا کمل اولیایه اول مرتبه دن تجلیات برقیه اکسك اولماز
اکر بالکلیه تناولی ممتنع اولسه برسالك مقام ذاته قدم بصمق لازم
کلوردی و بردخی بحر نفس و بحر روحدر که ارالرنده برزخ عقل واردر
بحر روحك آبی عالم الطافدن و بحر نفسك آبی عالم قهریاتندر انکیچون
قوم لوط زیر وزبر اولد قلرنده ارضلرنده آیة للعالمین اولمق اوزره برسیاه
رنك صو ظاهر اولدیکه غایت ایله رایحهٔ کریهه سی وارایدی و یاخود
بحر روح اخلاق حمیدهٔ ربانیه ایله عذب و بحر نفس اخلاق ذمیمهٔ حیوانیه
ایله اجاجدر وارالرنده قلب برزخدر تاکه روح وصفاتی نفس وانك
صفاتیله مختلط اولمیه و بویله دیمك دخی ممکندر که بحر روح و بحر نفس
ایکیسی مقام وحدتده ملتقی اولورلر ولکن وحدت وکثرت اراسنده
فاصل اولدیغی کبی انلرك ارالرنده دخی حاجز معنوی واردر که نه بالکلیه
روحك حکمی قلبه نزول ونه بالکلیه قلبك اثری روحه عروج ایدر والا
خاصه لری باطل اولمق لازم کلور و بوندن بیت مذکورده جهان قیدنك
سری ظاهر اولدی زیرا جهان کثرتدن عبارتدر پس اکرچه کثرته
کوره ایکی نسنه نك اراسنده برزخ وتخالف وتغایر واردر ولکن وحدته
کوره یوقدر زیرا عالم وحدتده جمیع اضداد بری برینه ملاقی اولور
شویله که جنت ونار اهلی بری بریله اتحاد صورتن بولور و بردخی بحر
حدوث و بحر قدمدر که ارالرنده امتناع عزت وحدانیتدن حاجز واردر

شویله كه حدوثله قدم بری بریله مختلط اولمازلر زیرا الله تعالی اماكنده
طول ومواطنده استقراردن منزهدر وعقل اولدن موالید ثلثه یه دك
عالم حدوثدر ارواح اولسون اجسام اولسون واولکه (الرحمن علی
العرش استوی) دیمشدر مقصود الله تعالینك صفت رحمانیتنك
عرش اوزرینده تجلیسنی بیان ویاخود شرع اوزرینه امر تکلیفی مستوی
اولدیغی کبی انك مغلوبی اولان عرش اوزرینه دخی امر ارادینك
استواسنی عبارتدر زیرا حقك امر ارادیسی عرش اوزرنده ظاهر
اولمدقجه قرآنده (یتنزل الامر بینهن) ونظائرندن مفهوم اولان تجلیات
وجودیه وجوده کلمز پس عرش وامر ارادی الی یوم القیام وجود
بولان آثارك وبلکه ابدالاباد ظهوره کلن تجلیاتك مبادی ومفاتحندندر
فافهم جدا وجبل طور وشجرۀ موسی علیه السلامدن ظاهر اولان تجلی
مقام جمعه ناظر وبامظاهرده اولان تنزلات واسترسالاته دائردر والا
شجرۀ حادثه دندر که اندن حی وقدیم انی انا الله دیه وشجرۀ وجود انسانی
دخی بویله دریعنی بوشجره كه حادث وباطل مقولهسیدر فناء تام ایله
زاهق وذاهب اولوب وجود قدیم تجلی ایتمکله حلاج انا الحق دیمشدر
پس (انا الحق وياسبحانی ما اعظم شانی وياليس فی جبتی سوی الله)
دیمك فی الحقیقه لسان حادثك صفتی دکلدر نتکم اثبات حقیقت دخی
وجود حادثه کوره دکلدر کنش پرتوی ایله زمینه منعکس اولمغله زمینه
نزول ایتمك لازم کلمز انجق شو قدر واردر که زمینك اول نورك انعکاسنه
قابلیتی وسطوحنك مظهریتنه استعدادی اولمغله اوزرینه طلوع
ایتمشدر وصفات الوهیت ایله متصف اولمق ابن آدمك مرتبهسیدر
نتکم حدیثده کلور (تخلقوا باخلاق الله) وبر حدیثده دخی کلور (عنوان
كتاب الله الی اولیائه یوم القيمة من الملك الحی الذی لا یموت الی الملك
الحی الذی لا یموت) پس بورمزه واقف اولدکسه الحاددن
خلاص اولدك واولیاء اللهه طعن ایتمدن قورتلدك * نسأل الله العصمة
من الالحاد * ونرجو منه الارشاد * الی طريق خواص العباد *

وآنكه این هردو زیك اصلی روان
بركذر زین هردو روتا اصل آن

* انکه * انکاهدن تخفیف اولنمشدر انکاه وانکاهی اول وقت واندن صکره

معنالر ینه کلور بوراده مراد ثانیدر نتکم کمال اصفهانی شعرنده کلور * ع *
اول اعوذ انکهی الحمد والضحاست * روان جاری معناسنه در (معنای بیت)
بودر که اندن صکره یعنی ذکر اولنان ایکی دریانك بری آجی و بری طتلو
وارلرنده برزخ اولدقدن صکره هر ایکیسی بر اصلدن روان وجار بدرسن
ایکیسندن کچ تا اول ایکیسنك اصلنه یوری یعنی انهار ار بعه که جنتدن
چیقوب دنیایه روان اولورلر و بحار سبعه که طوفانده سمادن نازل
اولوب روی زمینده قالمشدر هر ایکیسنك اصلی ماء عذبدر ولکن نیچه حکم
ومصالح حسبیله دریا متغیر اولمشدر نتکم بالاده بیان اولندی ودریاده کل
انهار اربعه بله کندی مشربندن چقمشدر شویله که اکر مرور ایلدیکی
بقاعك مزاجیله متغیر اولمسه عذوبتندن ایچلمزدی پس سن ظاهرده
برینك آجی و برینك طتلو اولدیغنه نظر ایلمه بلکه اصلنده ایکیسنك
دخی طتلو اولدیغنه باق وارادن حجاب کثرتی قالدر تاکه تعدد واختلافدن
قورتلاسن وصویك باشنی بولاسن ونسبت عذوبت وملوحتدن خلاص
اولوب مقام وحدتده قائم اوله سن بونده اشارت وارد که لطف وقهرك
اصلی بر مبدئی واحددر نتکم نسیمی کلامنده کلور * لطف قهرك
علتی معنیده واحددر ولی * بلمدی شیطان بو توحیدی احددن دوشدی
دور * بونده رمز واردر که شیطانك ماده سی اولان نار وهوا ایله آدمك
عنصری اولان خاك وآبك اصلی امر واحددر ولکن اسما وصفاتك
تجلیات مختلفه و ظهورات متنوعه سی حسبیله هر بری بر صورتده
تمثل ایلدی شیطان بو معنادن غافل اولمغله کندنی ناری اولدیغی
جهتدن آدم خاکی اوزرینه عالی طوتوب سجده‌دن ابا ایلدی مع هذا
حقیقتده ایکیسی دخی جوهر واحددر انکیچون آدمك عناصرنده نار
دخی مندرجدر نتکم اسماسنده مضل اسمی دخی مندمجدر بوسببدندر که
آدم بو اسمك یوزندن شیطانه امداد ایتدکجه شیطان آنی اضلاله
قادر اولمز پس حقیقتده کندی کندنی اضلال ایتمش اولور و برنه آدم
و برینه شیطان دیمك اعتباریدر (ولولا الاعتبارات لبطلت الحقایق)
الحاصل اکر اجسام واکرارواحدر کیمی بالواسطه و کیمی دخی بلاواسطه
عالم امره وعین الجمعه مستنددر ظهور حسبیله مختلف دوشمشلردر نتکم
اولاد نفس واحده یه منتسبلردر اکرچه بحسب الصوره اصل ایله
تفاوتلری واردر * قدیاره کیمی عرعر دیمش کیمی الف * جمله نك مقصود بر

هرشيئك نفس رحمـ... تجليا تدن اولديغـ...

الارواٮت مختلف * يعنى تشبيهده تكثر واسماده تعدده باقلمز بلكه مسمانك وحدتنه نظر اولنورو بو مرتبه مرتبهٔ احديت د يرلركه جميع اشيانك وجودى بونده مستهلكدركه اصلا نسب حضرت واحديه اعتبار اولنماز شجره نك وجودى نواتده مستهلك اولديغى كبى واجسامك اصلى اول جوهردركه نظر بارى ايله اريوب صو اولمشدر وارواحك اصلى روح محمد بدر وايكيسنك دخى اصلى نفس رحمانى ايله واقع اولان تجليدرو بومقامك زياده تفصيله تحملى واردر ولكن ذكر اولنان اجمالك اشارتى عرفايه كافيدر

زر قلب وزر نيكو درعيار

بى محك هركز ندارد اعتبار

* قلب * بجمز الچيه ديرلر قلب ديدكارى والله اعلم قلبى و باطنى نحاس اولمغله و ياخود حيله ايله تقلب وتصرف اولنمغله و ياخود ظاهرنى قلب وصرف ايدنسك ايچرو ده نحاسى ظهوره كلمكله در * عيار * كسرله وتخفيف ايله وزندر ذهب صحيح العيار ديرلر وزنى صحيح وغشدن خاص اولسه وفاسد العيار ديرلر خلافى اوزرينه بولنسه وقاموسده كلور عيرالدنانير وزنهـا واحدا بعدواحد ومختارده كلور عار المكائيل والموازين عيارا و لا تقل عيرا والعيار بالكسر العيار * محك * كسرله وفتحله و تشديد كافله آلت حك و يا محل حكدر يعنى شول طاش كه انكله التون و كومش تجربه ايدرلر مشهور در * هركز * زمانك افرا دواجزاسنى احاطه ايچوندر اوقاتدن هيچ بروقتده ديمكدر يالكز هر لفظى كل احاطى معنا سنه در كرا لفظى الحاق اولنوب معناى مز بورده استعمال اولنمشدر * اعتبار * برقاچ معنايه كلوز اوكت المق وانتقال ايتمك كبى يقال اعتبر فلان اى اتعظ واعتبر الرجل اى انتقل كما فى الاخترى وتاج المصادرده كلور كه اعتبار عبرت طوتمق وفكرله برنسنه نك اردنجه كتمك وديمشلردر اعتبار اول نسنه دركه خارجده وجودى يوقدر بلكه عقلده واردرو ديمشلردركه اعتبار اموره نظر ايتمكدر تاكه اول امورك جنسندن شئ آخر معلوم اوله وبرعبارتله دخى بودركه اعتبار برنسنه يى نظيرنه رددر بوراده اعتبارله مراد اعتبار عقليدر (معناى بيت) بودركه قلب التونى وايو التونى عيار ووزنده وخلوصده اوقاتدن بروقتده اعتبار وملاحظهٔ عقل وانتقال باطن يوزندن بلنمزسن يعنى التونك صحيح العيار وفاسد العيار اولديغنى يالكز اعتبار عقل ايله بيله مزسن بلكه محك ايله تجربه يه محتاجسين پس بومعرفت

بی محك حاصل اولماز زیرا هر یرده فراست واعتبار عقل جاری دکلدر ودیوان حافظده کلور * خوش بود کر محك تجربه آمد بمیان * تا سیه روی شود هر که دروغش باشد * بونده اشارت واردر که شریعت ارباب نظر وطریقت اصحاب دعوی ایچون محك کبیدر پس شریعته مطابق اولمیان فلاسفه وامثالنه اعتبار یوقدر وکذلك ریا ودعوی اهلنك حالنه دخی نظر اولنماز مادامکه طریقت ایله عامل اولمیه واوزرنده اثر صدق وخلوص بولنمیه پس بونلر ذکر اولنان محکه محتاجلردر زیرا هر نسنه نك حقیقتنی علام الغیوب بیلور مکر کیم شواهد ظنیه وامارات ایله معلوم اوله وبوستانده کلور * بایام تا بر نیاید بسی * نشاید رسیدن بغور کسی * وکاه اولور که بر کیمسه نك شواهد یوزندن حقیقتی معلوم ایکن تجربه دخی اولنور تاکه اطمئنان حاصل وغیریلره دخی معلوم اولوب حالی غیریلریدن متمیز اوله وبو نوعدن مرید ایله مرشد میاننده جاریدر زیرا مرشد کامل نور فراستله مریدك حالنی کشف ایتمش ایکن تجربه دخی ایدر تاکه آنی الزام ایلیه وغیریلرك دخی معلومی اوله (لمحرره) کیمسه نك حالنی لازم می دیمك * آنی اظهار ایدر البته محك *

هر کرا درجان خدا بنهد محك
هر یقین را باز داند آوز شك

یقین علمی محکم قلعه دیرلر شك وشبهه یی نفیله نظر واستدلالا انکیچون علم قدیم وعلوم ضروریه یقین ایله وصف اولنماز مثلا آسمان فوقده اولدیغن تیقن ایتدم دینلمز وارباب حقیقت قاتنده معلومی مشاهده دن حاصل اولان مرتبه در زیرا بعض امور غیبیه یه اولان اعتماد تشکیك ایله زائل اولور فاما مشاهده مرتبه سنك یقین واطمئنانه شك وشبهه عارض اولمیاز شك نقیضین میاننده تردد ایتمکدر شویلکه احدهما آخر اوزرینه ترجیح بولنمید (معنای بیت) بودر که هر کیمك جاننده خدای تعالی محك ونور فراست ویقین قومش ایسه اول کیمسه هر یقینی شکدن بیلور وتشخیص قیلور وایکیسنك میاننی فرق ایلر اهل الله القاء رحمانی ایله القاء شیطانی بی فرق ایتدکلری کبی بونده اشارت واردر که محك صوری ایله محسوسات تمیز اولدیغی کبی محك معنوی ایله دخی معقولات تشخیص اولنور ومحسوساتده تفاوت اولدیغی کبی معقولاتده دخی تفاوت واردر

وبونك محكی علم ضروری وعلم كشفيدر كه اهل اللهك صفتيدر والا
نیجه شك اهلی واردر كه شك يقينديو ادعا ايدر پس اول كيمسه يقين
نه ایدوكن بيلمز زيرا علم ضروريسى وياعلم كشفيسى يوقدر و بر كيمسه
كندينك حقيقت حالنه مطلع اولمديغى صورتده غيرك حالنه نيجه مطلع
اولور انكيچون فلاسفه وحكما وسائر انلره ملحق اولان ارباب جدل ونظر
سراب شكده قالوب شراب يقيندن سيراب اولمدقلرى جهتندن كلاملرى
مضطرب وحاللرى مشوشدر بعدذا بعضيلر فطرت اصليه اوزرينه
ظاهر ونامى اولمغله انلرده اولا واخرا شك وشبهه يوقدر بلكه هرحالده
يقين اهليدر وبعضيلر دخی رياضات ومجاهدات وامور عارضه يى ازاله
وصحبت ارباب يقين ايله مرتبهٔ يقينه واصل اولمشلردر نتكم ديمشلردر
* المجاهدات تورث المشاهدات * وبعضيلر دخی بعض احوال عارضه
ايله تغيير فطرت ايلمشلر واهل شبهه اولمشلردر بوسببدندر كه عقل قاصر
اهلنه غوامض علم كلامی وعلوم حكميه يى تعليم ايتمك جائز دكلدر زيرا
اختلاف عقيده يه باعثدر عقيده ايسه اساس ديندر انكيچون اول بابده
متفنن كچنلرك اكثرنده اعمال شريعت ايله تقيد يوقدر زيرا عمل صالح
علم نافع اوزرينه مبتنيدر وعلم نافع اولمسه هوای نفسی دافع اولماز نتكم
هدايی افندی قدس سره نظمنده كلور * بكم علم اولمجق نافع كركدر *
هوای نفسی اول دافع كركدر * وبو مقوله ادانی يه كندی حالی مستور
اولمجق اعالينك حالی نيجه منكشف اولور اعالی ايسه بويله دكلدر يعنی
اهل يقين اولان كيمسه كندی وجودنده اولان مراتبه مطلع وخير وشرنی
مميز اولدقدن صكره غيريلرك احوالنه دخی اطلاع بولور وغث وسمينلرنی
تميزه قادر اولور نتكم سماده اولانلر اهل ارضه ناظر وفوقانيلر تحتانيلرى
قاهردر وبيت مثنويده ايما واردر كه هر كمال حقك عطاسنه منوط وهر
حال انك زمام اختيارينه مربوطدر ظاهرده رياضت ومجاهده وصحبت
اسباب مقوله سندندر پس محكی وسائر فيض وكمالی اندن طلب ايتمك
كركدر (لمحرره) اولمسه ابر سمادن فياض * بولمز اصلا نما كياه وغياض *
ورمز واردر كه محك انسانك جاننده اولور نفس وطبيعت وجسدنده
اولمازو جان مراتب قلب وروح وسره شاملدر زيرا قلب روح انسانينك
فرزندی وسر دخی روح انسانينك پدری منزله سندهدر پس بوراده جان

ایله مراد روح حیوانی دکلدر بلکه روح سلطانیدر وبوایکی روح عنوان کتابده مفصلا شرح و بیان اولنمشدر * فارجع الی هذا المحل فتفطن وانصف

در دهان زنده خاشاکی جهد
آنکه آرامد که بیرونش نهد

خاشاك خاء معجمه ایله چور چوب دیمکدر جهد جهیدندن مضارعدر جهیدن جیم عربی ایله صیچرامق وقالقمق *بیرون* طشره درکه اندرونك مقابلیدر ضمیر خاشاکه راجعدر (معنای بیت) بودرکه زنده وحیك اغزینه برچور چوب صیچرار وداخل اولور اول زنده اول وقتده آرام ایدر ودکلنور که اول چور چوپی طشره قویه یعنی اغزندن طشره چقره مدقجه راحت وحضور ایتمزنتکیم انسانده وحیوانده چوق دفعه واقع اولور بونده اشارت واردر که برسالکك دهان جاننه خاشاك ماسوی داخل اولسه وخار تعلقاتدن برنسنه تعلق ایلسه اکر اول سالك فی الجمله زنده وبازنده دل اولاق شانندن ایسه اول خاشاکی اخراج وتعلقی قطع ایتمدکجه حضور ایتمز زیرا ماسوایه تعلقده غم وغصه واردر واول غمی ازاله ایتمك غمن چکمك آثار حیوانیتدندر وماسوانك حقه وارنجه وکثرتك وحدته ارنجه مراتبی واردر بالاده اشارت اولنمشدر اکرچه ماسوی حقی مشعر وکثرت دخی وحدته ناظردر واکرچه مذکور اوزره زنده اولمیوب بلکه زنده لك مقابلی اولان مرده اولسه مقید اولماز نتکیم برمرده جسدك اغزنده چوب اولسه اول مرده ابدی اول چوبی اغزندن چیقرمغه امکان بولمز زیرا حس وحرکتی یوقدر بلکه جماددر واکر مرده اولمیوب بلکه خفته اولسه بنه علاج قابلدر * نتکیم شیخ الشیوخ حسن بصری یه سؤال ایدوب دیمشلر که قلبمز خفته اولدیغندن کلامکز بزه کار وتأثیر ایتمز پس نه چاره ایتمك کرکدر اولدخی دیمشکه کاشکی خفته اولایدی تحریك ایله بیدار ایتمسنه امکان واریدی فاما مرده درکه اصلا تحریك ایتمك کار ایتمز حق تعالی قدرتیله احیا ایلیه پس وای اول کمسه لره که قلبلری مرده ونفسلری زنده اوله و بوقدر تعلقات ایله حقدن جدا اوله وماسوا ایله آرام ایده لر زنده دل اولنلر یاننده ایسه حقدن غیر یله آرام ایتمك یوقدر * زیرا برکمسه حقی وجدان ایلسه هر نسنه انك وجدانندهدر و برکمسه حقی فقدان ایلسه هر نسنه آنك وجداننده اولسه دخی حقه بدل اولمغه صالح دکلدر پس حقی فقدان ایدن جمیع اشیایی دخی فقدان ایدر *

حقی بولانه هر شیئی
بولدیغنك ایضاحی

سری بودر که جمیع اشیا وجمله موجودات اسما وصفاتك مظاهری در
جمالیه اولسون جلالیه اولسون پس اسما وصفاتك مسمی وموصوفنه
ایرمین کشی اسما وصفاتی دخی فقدان ایلر زیرا یالکز اشیا ومجرد
اسمائله تعلقدن فائده یوقدر اول سببدندر که تجلیات وجودیه تجلیات
شهودیه به آیینه درپس اول آیینه یه منعکس اولان تجلیاتی مشاهده یه
قادر اولمیان اعمایه آیینه دن نه فائده وار درنتکم محمدیه ده کلور * ع *
چو کورمز یوسفك یوزن چه حاصل چشم اعمادن *

* درهزاران لقمه یك خاشاك خرد *

* چون درآمد حس زنده پی ببرد *

هزاران بوراده تکثیر ایچون کلمشدر *لقمه* ضمله وفتحله اکل وابتلاع
ایچون مهیا اولان نسنه *درآمد* اصلنده ایچرو کلدی دیمکدر صکره مجازا
بری کلدی وحصوله کلدی وظهور بولدی معنالرنده استعمال اولندی
حس برنسنه یی حاسه ایله ادراك ایتمکدر وحواس بشدر که سمع
وبصر وشم وذوق ولمس در برنسنه سکا قریب امر ورایتسه سن آنك حس
وحرکت وصوت خفی سن استماع ایدسك ولکن رؤیت تعلق ایتمسه
اکا حس دیرلر نتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم قبل الوحی اسرافیلك
صوتنی حس وادراك ایلر ولکن شخصنی کورمزدی وظن معناسنه
دخی کلور بو معنایه اکثر احساس دیرلر نتکم قرآنده کلور (فلما احس
عیسی منهم الکفر) پی ببرد *ایز ایلندی و یول بولدی وتوسل ایلدی دیمکدر
و بو مقوله اثارله متفطن اولانه قائف دیرلر من یعرف الاثار معناسنه
(معنای بیت) بودرکه هزاران لقمه ده یعنی اکل ایچون تهیئه واحضار
اولنان نیچه لقمه لرك برنده برجزئی چورچوب حاصل اولسه ووجود بولسه
وظهوره کلسه حی اولان نسنه نك حس وادراکی اکا ایز ایلتدی
یعنی حس وادراکی سببیله قنغی لقمه ده چورچوب وار ایسه آنی بولدی
وطشره چیقردی مثلا انسان ویا حیوان اکل اولنان طعامك ویاخود
حبوب ونباتك ایچنده مطعوم ومأکوله مخالف نسنه ادراك ایلسه آنی
ابتلاع ایتمز بلکه لسانی ویادندانی ایله بولوب اخراج ایلر پس
بو صفت حسه موقوف وحس دخی زنده وحی اولمغه منوط اولدی هر محلده که
حس وحیات یوقدر آنده ضار ونافعی تشخیص وتمیز دخی اولماز

ضار ونافعی تشخ...
حس وحیاته متوقف...

وحس وحیات ایکیدر که بری صوری و بری معنوی در پس حس وحیات صوری نیجه مضرك استخراجنه مدار وملایمی غیر ملا یمدن فرقه سبب ایسه حس وحیات معنوی دخی بو یله دریعنی برقلب که فی الجمله حی اوله وانده احساس معنوی بولنه اول قلبه غدا مرتبه سنده اولان علوم ومعارفك نافع وغیر نافعنی تمییز حاصل اولور ونافعی ابقا ایدوب غیر نافعی سلب ایدر علوم غیر نافعه اودر که کتاب وسنت آنك صحت وحقیقتنه شهادت ایتمیه علوم فلاسفه وامثالی کبی * و بعض علوم رسمیه دخی واردر که تعلمنه ضرورت قو یه یوقدر پس اومقوله لره توغل دخی اسراف عمردر و بعض معارف دخی واردر که اسماده و یاصفاتده و یاذاتده الحاده دائردر اول دخی ضاردر * زیرا عقیدهٔ اهل سنتدن خارج در متصوفه نك اکثری بوالحاده مبتلا در برنسنه که الهام ربانی و یاالقاء ملکی اولمسه خطردن خالی دکلدر زیرا یاخواطر ردیهٔ نفسانیه و یاالقاآت فاسدهٔ شیطانیه در پس ظاهری علوم ومعارف کورینور فاما مقبول دکلدر * و بونده براشارت دخی بودر که احیاء قلب واماتهٔ نفس صددنده اولان سالکه لازمدر که غدالرده احتیاط ایلیه وسلوکده ترقی یه مانع اولان شبهاتی ترك ایده بونی تمییزده ایسه زیاده صعوبت واردر که حس انسان سلامت وعقل کمال وفراست تمام اوزرینه کرکدر اشته بومبتدی حالیدر فامامنتهی اولنلرك اطوار مختلفه سی واردر * محکیدر که بعض کباره طعام احضار اولندقده اکر شبهه لی ایسه پرمغنده طمری حرکت ایدردی پس اول دخی اندن تناول ایتمزدی وبعضیلرینه یمه دیوندا کلوردی * وبعضیلرینه غثیان غلبه ایدردی * وبعضیلرینه حاضر اولان طعام قان کورینوردی وبعضیلرینه سیاه رنك وبعضیلرینه خنزیر صورتنده تشکل ایدردی و بایزید بسطامی قدس سره والده سی بایزیدی حامل ایکن الن حرام طعامه صونمغه قادر اولمزدی ونیجه اولیا واصفیایه دخی بونلرك کبی علامات ظهور ایدردی یاظاهر وجودلرنده و یاداعیه حسبیله و یاطعامك ذاتنده و یاخارجدن پس شبهات حرام چورچوب مقوله سی کبیدر که سالك آنی کندی غداسی اراسنده اخراج ایتمك لازمدر تاکه صوکنده کدری ظهور ایتمیه زیرا یالکز کندینك تناول ایتدیکی دکل بلکه حملی حالنده

حس وحیات ایکیدر

احیاء قلبه مدار اولان شی

والده سنك اكلندن بله اثناء سلوكده فترات ووقفات ظهور ایتمشدر شبهه‌لی لبن ارتضاع ایتمك دخی بویله در پس صبیانی صباوتی حالنده محافظه کرکدر *

﴿ حس دنیا نردبان این جهان ﴾

﴿ حس دینی نردبان آسمان ﴾

نردبان معروف آلتدر که عربیده سلم ومرقات ودرجه دیرلر ظاهر اولان بودر که نردبان مرکبدر بر جزئی نرد درکه بداق معناسنه درو برجزئی دخی بان درکه برنوع اغاجدر فدانی ودالری واردر که محبوبلرك قامتلرینی اکا تشبیه ایدرلر پس نردبان دیمك بان اغاجك بداغی دیمك اولور یعنی بان اغاجنك بداغندن مصنوع اولان آلت صکره هر اغاجدنکه غصون بان کبی مستقیم اوله و بلکه طاشدن مصنوع اولانه دخی اطلاق اولندی *حس دین* امر وجدانیدر پس اکا حس اطلاق اولنمق مشاکله طریقیله‌در اکرچه حواس باطنه دخی دیرلر وحس وخیال ووهم حقیقتده نفسك صفتیدر نتکم تذکر وتفکر وحفظ وامثالی روحك نعتیدر (معنای بیت) بودر که حس دنیا وادراکی صوری بوجهانك نردبانیدر یعنی عالم ملکك مقاصدنه وصوله وسیله در *زیرا بو حس بولمدقجه وسلامت اوزره اولمدقجه نفع وضر تشخیص اولنماز ومطلوب اولان معنی حصوله کلمز وحس دینی ووجدان باطنی آسمانك نردبانیدر یعنی عالم ملکوتك مطالبنك حصولنه سببدر زیرا حس دنیا بوراده تمشی ایتمز وعالم خلقدن اولان نسنه عالم امره طوغری حرکت ایدوب کتمز بلکه شعوری قاصر وادراکی ناقصدر انکیچون نیجه دنیا عاقلاری امور دینده احمقلر ونیجه علوم رسمیه‌ده عالملر معارف الهیه‌ده جاهللردر انکیچون تعلیم وارشاده محتاجلردر * بوریاباف اکر بافنده است * نبرد ندش بکارکاه حریر * بعدذا مولانا حضرتلری آسمانی جهانه مقابل ایراد ایتمدن فهم اولنور که حد دنیا فلك قمرك مقعرندن اعتبار اولنه فاما مشهور اولان بودر که کرسی کریمك مقعرندن معتبردر که سموات سبع حد دنیاده داخلدر زیرا عالم کون وفساددندر نتکم (اذا السماء انشقت) وامثالی اکا دالدر انکیچون جهان مطلق عالم ملك وآسمان مطلق عالم ملکوت معنا سنه اخذ اولندی ملکوتدن مراد عالم ملك باطنیدر پس براعتبارله عرش وکرسی باطن ملکدر وبراعتبارله

بعض نفسك اوصافی روحك اوصافی

عالم ملکك حصولنه وسیله .. عالم ملکوت مقاصدی حصولنه سبب

هر نسنه‌نك باطنی وملكوتی انكله قائم اولدیغی سری وروحیدر كه قبضهٔ قدرتنده‌در نتكم قرآنده كلور (فسبحان الذی بیده ملكوت كل شیء) بونده اشارت واردر كه نردبانك ذاتنده صلابت وصاعدك دخی اعضاسنده قوت ومتانت اولمدقجه مقصده صعود ممكن اولمدیغی كبی حس ظاهر وباطنده دخی صحت وسلامت اولمسه مقصوده وصول حاصل اولمز ولكن بو حسك تصحیح وتقویمندن هر كسده عجز ظاهر وبعض مفطور اولنلره كوره صحیح وقویم اولدیغی صورتده دخی مقصوده وجه توسلده جهل باهر اولمغله مولانا حضرتلری اصلاح وجود وتحصیل شهودك طریقنه ارشاد ایدوب بیورر * والله الموفق *

* صحت این حس بجویید از طبیب *

* صحت آن حس بجویید از حبیب *

* طبیبك * معناسی بالاده بیان اولندی * حبیب * محبوب معناسنه‌در مراد بالاصاله الله‌تعالی وبالتبعیه رسول الله صلی الله علیه وسلم وورثهٔ كلدر زیرا دعوت وارشادده حقك وكلاء وخلفاسیدر اكرچه كه فی الجمله صحبت جسمانیه وروحانیه سز من عندالله اخذ ایتمك دخی واردر طریقت اویسیه افرادنده اولدیغی كبی * بعد ذا این تأخیر وآن تقدیم اولنمق كرك ایدی ولكن دنیانك قربنه ومعناسنك دنونه وفی الحقیقه دناءتنه بناء این ایله اشارت اولندی فاعرف (معنی بیت) بودر كه بو حس دنیانك صحت وسلامتی طبیب صوری دن طلب ایدیكز زیرا طبیب جسمانی معالجهٔ صوریه ومباشرت جسمانیه وتربیهٔ جسدانیه ایله صحت مزاج واعتدال وجود وسلامت اعضا ومشاعره سببدر واول حس دینك صحت وعافیتی حكیم الهی وطبیب معنویدن طلب ایدیكز زیرا حكیم ربانی وطبیب روحانی معالجهٔ معنویه ومباشرت روحانیه وتربیهٔ قلبیه ایله تزكیهٔ اخلاق وتصفیهٔ درون واصلاح قوای باطنه باعثدر * وحس دنیا سلامت اوزرینه اولسه جمیع شعور وادراكات دخی قوام اوزرینه اولوب آلاتك حصولیله مقاصدك حصولی دخی وجود پذیر اولدیغی كبی حس دین دخی عافیت اوزرینه اولسه جمیع وجدانیات وروحانیات دخی تمام اوزرینه اولوب اسبابك وجودیله مسببات دخی وجود بولور بونده اشارات واردر (اولكیسی بودر كه حبیب ایله طبیبك میاننده فرق

تقصده اولاشكلاشلطرر

محبت لازم بعضاً محبتسز دو اولور .

دوقتورك خدمتی

مرشدك یا پدیغی خدمت

لهرایلیه تدونیك نتیجه‌سی

واردر زیرا حبیب حکیمدر طبیب دکلدر زیرا طبیبده معالجهٔ اعضا وجوارح ملحوظ اولمغله الله تعالی اوزرینه اطلاقی صحیح دکلدر بوندن فهم اولنورکه مرشد کامله حکیم دنلدیکی کبی طبیب دخی دینلور زیرا هم جهت طبی واردر لقمان حکیم کبی انکیچون تسلیك وتربیه وقتنده اغذیهٔ موافقه ایله سالکلرك مزاجلرن تقویم ومشربلرن تصحیح ایدرلر زیرا مزاج اعتدال بولدقجه سلوك ممکن اولمز انکیچون کیوف اهلنك سلوکنه امکان بوقدر مکر تدریجله طبع اولنه عودت ممکن اوله (لمحرره) نه روادر بیه سن بونجه کیوف * طبعی تغییر ایدهسن یوف سکا یوف * ایکنجیسی رتبهٔ انسانك جامعیتیدرکه ظاهر وباطن وملك وملکوتك اسرارینه مظهر وعلویات وسفلیاتك جملهسی اکا مسخردر انکیچون نظام ظاهره وقوام باطنه سببدر یعنی بدنی ایله عالم شهادتی ضبط وروحی ایله عالم غیبی حفظ ایدر وبو وجهله مفردات عالم اختلال وترکیبات بنی آدم انحلالدن خلاص اولور (اوچنجیسی بودرکه کرچه هر مولود فطرت اصلیه اوزرینه تولد ایدر فاما ظاهرده جسمك انحرافنه وباطنده روحك اختلالنه عوارض وعوائق ظهور ایتمکله جسم حرکتدن وروح دخی خیردن قالور بوسببدن طبیب وحبیبه مراجعت لازم کلور وطبیب وحبیبك کثرتی رحمتدر زیرا کثرت اسمایه ناظردر پس هرکس زخمنه ممکن اولان یردن مرهم وچاره آرر فاعرف جدا (فان الله جامع وکل من الاسماء ناظر الی وجه خاص مشیرا الی الرحمة الواسعة لا یعرفه الا اهل الاختصاص) دردنجیسی بودرکه علماء ظاهر طبیب مقولهسیدرکه دینك ظاهرینه خدمت ایدرلر وعلماء باطن حبیب مقولهسیدرکه ظاهر وباطنده احبابه تصرفلری واردر زیرا وجوه باطنهدن خبردار اولنلر امور ظاهرهیه دخی جاهل دکلدردر وخبردهکلور (ما اتخذ الله من ولی جاهل ولو اتخذه لعلمه) یعنی اول تعلیم ایلیوب اندن صکره ولی اتخاذ ایلر وقرآنده کلور (ذلکما مما علمنی) وینه قرآنده کلور (هل اتبعك علی ان تعلمن مما علمت رشدا) صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم *

﴿ صحت این حس زمعموری تن ﴾

﴿ صحت آن حس زتخریب بدن ﴾

بعض نسخهده زتخریب برینه زویرانی دوشمشدر * تخریب * عرف

فطرت اصلیه صافی و...
شوتدرکر عوارضلا نخا...

ناسـده تعميرك مقابلدر ولكن فصيحى عمارتدركه خرابك نقيضيدر
زيرا تعمير عمر ويرمكدر نتكم قرآنده كلور (ومايعمر من معمر) وعمارت
حفظ بنادركه معمور لفظى اندن مفعولدر وعمارت تن حيات ايله حاصل
اولور * تن * كوده درباش وآل واياق انك مسما سندن خارجدر بدن دخى
بويله در لكن تن فارسى و بدن عربيدر ومفرداتده كلوركه بدن جسددر
لكن بدن جثه اعتباريله وجسد اون اعتباريله مقولدر (معناى بيت)
بودركه بوجهان حسنك صحتى وعالم ملكه متعلق اولان ادراكك
سلامتى تنك معمور لغندن وعالم شهادته ناظر اولان ظاهرك آبادانلغندن
يعنى جسمك صحت واعتدال ايله معمور اولماسندندركه طبيب صورى
اكا خادمدر واول حس دينك صحتى بدنى تخريب وويران ايتمكدندر
يعنى رياضتله جسدى وطبيعتى ومجاهده ايله نفسى وقواسنى زبون
ومغلوب ايليوب عالم غيبه ناظر اولان قلب وروحى احيا ايتمكدندركه
حبيب يعنى حكيم الهى اكا خادم درپس قچن تن استيفاء لذات نفسانيه
وتمتعات شهوات حيوانيه ايله معمور اولسه قلب وروح اخلاق حميده
وصفات روحانيه ايله تخلق واتصافدن محروم اولوب خراب قالور زيرا
ظاهرك كمالى باطنك نقصاننه وباطنك كمالى ظاهرك نقصاننه سببدر
انكيچون بوستانده كلور * ندارند تن پروران آكهى * كه پر معده باشد ز حكمت
تهى * پس تخريب بدن قتل صورى ايله دكلدر نتكم بعض متواجدلر
وجد كاذب ايله كنديلرن سطحدن ويا برمز تفع يردن القا ايدوب اهلاك
نفس ايدرلركه منهيدر بلكه قتل حكمنده اولان رياضت ومجاهده ايله در
انكيچون رياضت ومجاهده يى سيفه وخنجره تشبيه ايتمشلردر زيرا نفس
وطبيعتك تعلق كردنن قطع ايدر وشهواتى قانن دوكر حلاج قدس
سره ده دعواى معهود صادر اولدقده وياخود رسول الله صلى الله عليه
وسلمه برخصوصده اعتراض صورتنده كلام وجوده كلدكده كفار تيچون
وجود دن كذر ايله اشارت اولندى اولدخى ظاهر وجوددن
كذره حمل ايدوب آخر مقتول ومصلوب اولدى فاماكرك ايديكه ناسوتيتى
لاهوتيتده افنا ايتمكله عرق دعوايى قطع ايده ومقام بقايه نزول ايله
من بعد شطح وطامات يولنه كتميه وحبيب اللهك لسانى لسان حق
اولديغن فهم ايدوب انك كلامنى كلام حقه حمل ايتمكله اعتراض ايتميه

ـضت ومجاهده‌نو تحتيلى

زيرا حديث قدسيده کلور (فاذا احببته كنت سمعه وبصره ولسانه ويده) سؤال اولنورسه که حلاجك کلامی دخی کلام حق دکلمیدر (جواب بودرکه محب ایله محبوبك میاننده فرق واردر زيرا محب لسان عشقدن سویلرکه مقتضاسی اثنینیتدر زیرا عشق عالم صفاته ناظردر محبوب ایسه اسان فنادن سویلرکه مقتضاسی فردانیتدر زیرا فناء عالم ذاته ناظردر پس عبدك حقه محب اولسیله حقك عبده محب اولماسنك ماییننده فاروق واردر الحاصل فناده بقا حاصل اولمدقجه اکملیت مرتبه سی ظهوره کلمز وکمال مطلق وجود بولماز پس بومعنایه ظاهر وباطن بالکلیه خراب اولمق کرکدر زیرا عمارت باطن دخی توحید حقیقی بی منافی وفنایی قادحدر ومرتبه ده حس عین شهود در مطلقا فاعرف (لمحرره) منقطع اولمزسه سندن عرق حس * خون سودا دالده قالور محتبس * ظلمت تندن خروج ایت حقیا * اوله کور انوار حقدن مقتبس

راه جان مرجسم راویران کند

بعد ازان ویرانی آبادان کند

بعض نسخه ده راهجان یرینه شاهجان دوشمشدر اظهر اولان بودر زیرا راهجانده مضاف محذوف اعتبار اولنوب سالك راهجان دیمکه محتاجدر بوراده جاندن مراد روح انسانیدر حیوانی دکل * مر * لفظی تحسین ایچوندر * جسم * طول وعرض وعمق اولانه دیرلر وقاموسده کلور که الجسم بالکسر جماعة البدن والاعضاء من الناس وسائر الانواع العظيمة انتهی جسم ایله شخصك فرقی بودر که جسمی تقطع وتجزیه ایتسه لر جسمیتدن چقمز شخص ایسه بویله دکلدر * بعد ازان ویرانی * آن مابعدنه وماقبلنه اشارته صالحدر نتکم تصویر معناده کلور ولکن مابعدنه اشارت اولورسه ویرانی یاء مصدریه وماقبلنه اشارت اولورسه تنکیریه اولوب ادات مفعول تقدیر اولنور ویرانی راکبی (معنای بیت) بودرکه راه جانه وطریق معنایه سالك اولان کمسه ویاخود شاهجان ومتصرف ولایت روح روان اولاندن جان اول جسمی وعالم صورتی ومقتضیاتنی ویران وافنا ایلر اندن اول ویرانلقدن صکره ویران اولانی معمور وآبادان ایلر ویاخود جسمی ویران ایلدکدنصکره ویرانی عمارت

کمال مطلق وجد

قیلور حاصلی عمارتی خراب اوزرینه بنا ایلر نتکم بقلمدقجه یاپلمز دیرلر
وبعض اشیانك عمارتی آخرك خرابلغنه موقوفدر پس آنی ویران ایتمك
خیر محضدرکه مقصود بالذات اولان نسنه نك عمارت وآبادانلغنه وسیله‌در
چونکه جسمك مقتضاسیله تقیدایتمك جانی عالم اطلاقه توجهدن وقلبی
جمال غیبی مشاهده‌دن مانع وعائقدر پس اول قیدی ازاله ایتمدکجه راه
اطلاق اچلمز واول مانع و پرده مرتفع اولمدقجه روی مقصود سچلمز
نتکم برخانه‌نك جمیع جوانبی دیوار اولسه اول خانه پرتو آفتابدن محروم
اولور قچن برقاچ یردن روزنه آچلسه روزنه‌سی مقداری شعلهٔ آفتابك
انعکاسی سببیله منور اولور واکر بالکلیه سقفی ساقط وجدارنی منهدم
اولسه عین نوردن عبارت اولور بوسببدن دیرلرکه خانهٔ وجودی فنا ایله
بالکلیه خراب اولان درویش خراب اولان خانه کبیدرکه جمیع جوانبی
روزنه‌در نتکم صائب دیواننده کلور *نور خرشید بویرانه فزون می‌افتد*
* بیشتر لطف خدا شامل درویشانست* یعنی خراب اولان منزلك جمیع
اجزاسن پرتو خرشید محیط اولدیغی کبی تعینات پرده‌لرنی خرق ووجودی
مجازی بنالرن ویران ایدنلرك دخی یالکز قلب وروحلری دکل بلکه جمیع
اجزاء بدنیه‌لری نوره منقلب اولور نتکم قرآنده کلور (واشرقت الارض
بنور ربها) وینه کلور (الله نور السموات والارض) یعنی ارواح واجسام نور
حقله قائمدر ونور شهود وشعلهٔ تجلی قلب وروحه وارد اولدقده پرتوی
نفس وطبیعت وجسده دخی منعکس وبلکه جمیع عروقه ساری اولوب
محل دم محل نور اولور نتکم بونورك قوتی سببیله کمل اولیا وجمیع اصفیانك
قوت شهویه‌لری غالبدر ونمازله احیاء لیالی ایدنلرك یوزلری منوردر زیرا
سحرکاه عالم غیبده ملاقی اولدقلری یوزك نور یله قلبلری
منور اولمغله وجه ظاهرلرینه دخی نور الهی ساری اولوب نورانیت ایله
اتصاف بولور * ع * وللارض من کأس الکرام نصیب * وبونده (ان الملوك
اذا دخلوا قریة افسدوها) سرینه اشارت واردر زیرا تجلیات الهیه
قوای جسد وروح حیوانی قوای طبیعیه ونفسانیه‌نك تعیناتن ازاله
وانیاتن افنا ایلر وبوفناده قیامت کبری قائم اولوب بقاء ذاته حشر اولمق
لازم کلور الحاصل وجود مجازی‌یه قیمین کسه وجود حقانیدن امیدی قطع
ایلسون زیراوهم ایله حقیقت بریرده مجتمع اولماز یعنی اول امور موهومه‌نك

اعتبارنی رفع ایتمك كركدر تا كه جمال حقیقت ظاهر اوله بوسببدندر كه
یالكز ریاضت كفایت ایتمزلمكه عشقك وجودی دخی لازمدر زیرا عشق
آلهی آتشه بكزر آتش ایسه مروراتدیكی یری احراق ایدر عوام ناس
دائما تن پرور اولوب جسمانیتلرن محافظه ایتدكلرندن عالم روح ایله
آشنالقلردن محروم اولمشلردر وآداب طریقت كوزتمین سالكلردخی بویله در
زیرا سالك حقیقی اودركه خلوص وصدق ارادت قلبنده غالب اولوب
مطلوبه وصول یولنده جمیع وجودیاتنی افنا ایلیه وصوم بووصولك
اسبابندندر (تجوع ترانی تجرد تصل) اكرچه كه تجوع ایله مراد
حقیقتده جانب مطلوبه اولان اشتها واشتیاقدر ولكن فضلات
غدائیه روی جانه حجابدر بوسببدندر كه حضرت موسی علیه السلام
تمام اربعینی وصال ایلدی ورسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
دخی صوم وصال ایدرلردی (لمحرره) * ای كوكل معمور اولام دیرسك
سنی ویران قیل * پرتو نور تجلیدن كوزك حیران قیل * (اللهم زدنی تحیرا فیك

* ای خنك جانی كه درعشق مآل *
* ترك كرد او خانمان وملك ومال *

* خنك * بختلو وطالعلو دیمكدر * مآل * مدله مرجع ومصیر ومآب
معناسنه دركه الله تعالی در اصلی اولدر قول وزننده اول اصله رجوعدر
نتكم موئل دیرلر اول موضعه كه اكا رجوع ایدرلر والتجا قیلورلر ولكن
مآل اولدندر كه ذكر اولندی یقال آل الیه اولا ومالا رجع وموئل
وءلدندر یعنی واوك تقدیمیله یقال وال الیه یئل والاجاء وال المكان بادر
* خانمان * اوبارق دیمكدر تفصیلی بالاده مرور ایتمشدر * ملك * ضمله ذوی
العقولده وغیرده تصرف شاملدر وكسرله ذوی العقولك غیریه
مختصدر بو راده مال ملكدن وملك دخی خانماندن اعم در پس تعمیم
بعد التخصیص قبیلندن اولور (معنای بیت) بودر كه ای بختلو وكوكبلو
وسعادتلو جانكه مآل ومرجع اولان الله تعالینك عشق وشوقنده خانمان
وملك ومالی ترك ایتدی نتكم ابراهیم بن ادهم قدس سره اول سودایه دوشوب
سلطنت هواسندن كچدی وجمیع مال وملكدن مفارقت ایلدی وخصوصا
اهل وعیالدن منقطع اولدی زیرا بو حقایق امكانیه وحقیت انسان
اول حقایق احكامنه نزول ایتمك حق تعالیدن محض رحمتدر كه تجلیات
وجودیه ده تجلیات شهودیه ایله رب الاربابه هدی تحصیل ایدر یعنی

اسماء وصفاتك مراتبنی سیرایدر وینه اصلنه رجوع ایدرکه حضرت
احدیه وهویت ذاتیه در پس بو عالم ملکه تنزل ایتمك ملك ومال ایله
تقید ومظاهر ایله ظاهردن احتجاب ایچون دکلدر بلکه تحصیل شهود
ایچوندر و بوشهودی تحصیل ایچون نیچه لر مال وملکی ترك ایتدیلر یعنی
علاقاتندن خلاص اولمق ایچون کندیلرنی براقدیلر اکرچه که
فی الحقیقة فرار ایتمك حقدن حقه در ولکن علاقه حجابدر ووراء
حجابدن معشوقی تماشا ایتمك مشکلدر پس حجابی خرق ایچون اکواندن
تجدیلر صکره برمرتبه یه واصل اولدیلر که اکوان یوزنده منعکس اولان
نورظاهری مطالعه یه قادر اولدیلر ومن بعد حجابدن نجات بولدیلر وفناده
عالم بقاء سریله متحقق اولوب صورانلری عوق ایتمدی بلکه نعیم جهان
ایچنده نعیم جنان بولدیلر (اللهم اجعلنا منهم) بوندن فهم اولنه یکه
برنسنه یی ترك ایتمك حقیقتده انك حجابندن تخلصدر والا بی مرآت مشاهده
ممکن دکلدر وبو عالمسز تکری بی نور وبو انور دیمك ایو دکلدر
پس انسان نره دن نره یه فرار ایدر یعنی وجوددن صاحب الوجوده
فرار ایدر تاکه صاحب الوجود وجودات ایچنده مراتبنی
اکاسیر ایتدیره ودرجاتنی کوستره وافعال وصفات وذاتی ایله آشنا قله
ولکن ترکی دخی ترك ایتمك کرکدر زیرا ترك وتجرد دخی براز خدندر فاعرف
جدا * وبونده برقاج وجهله رمز واردرکه بری بودرکه ابو البشر آدم علیه
السلام ارضه هبوطله مأمور اولدیغی عتاب ایچون دکل بلکه تشریف
ایچون ایدی نتکم ابن کمال ذاهب اولمشدر وبعض کبار بو معنی ابن کمالك سبب
مغفرتی اوله دیمشلردر زیرا ابن کمال کرچه ارباب حقایقدن دکلدر فاما
کلامی حقیقته مطابق وفهمیده مصیبدر وآدمك جنانی ترك ایتدیکی
عشقك ثمره سی ایدی اکرچه که حقیقت عشق دنیاده ابتلا یوزندن حصوله
کلدی وبو معنایه اشارت ایدوب حضرت هدایی قدس سره کلماتنده
کلور * طینت آدمده قونلمه ازل سودای عشق * جنتی بردا نه یه
صاتمزدی اول دانای عشق * فاما اولکه محمدیه ده کلور * ع * دانه کبم
آدم یدی کرکو هر اولسه باقیم * بوندن مقصود کندی اسانندن
آدمك علو همتنی بیاندر زیرا آدم دخی ارضه هبوط ایدوب سر عشقه
مظهر اولدقده بو سوزی سویلدی زیرا جنته دانه یه التفاتی لاجل
المصلحه ایدی صکره کوینه التفاتی قالمدی فافهم وبو کلامك بعض

مزايا سنى محمديه اوزرينـه اولان شرحمزده مصراع مذكورذيلنـده
تفصيل ايتمشوز در * وبرى دخى بودر كه خانمان وملك ومالى ترك ايتمك
اكرعشق حق اوزرينـه مترتب ايسه مقبول والا مردود در * مثلا اهل
وعيـال بلا سندن خلاص ايچون وياغيرى غرضه بنـاء ترك ايتمك كبى
زيرابومقوله تركك ثمره سى يوقدر زيرا ترك مفيد اودركه اندباقى بى فانى
اوزرينه اختيار بولنه * وبرى دخى بودر كه عشق دل كليت بولمدقچه
بالكليه ترك دخى حاصل اولمز وصاحبى دخى قـدر عالى وبخت رفيـع
بولماز * وبرى دخى بودر كه مولانا حضرتلرى عشقى مآله مضاف قلدى
مآل ايسه بالاعتبار ايكيدر برى مآل مطلقدر كه الله تعالى در * وبرى دخى
مآل مقيد دركه مراتب اسمادر وديشلردر كه مطلق كامله مصروفدر پس
سالكه واجبدر كه مراتبدن برمرتبه ده قرار ايتميوب رفيع الدرجاته واصل
اوله وحقيقة الحقائقه يول بوله والاسلوك ناقص اهلى اولور مثلا كعبه يه
متوجه اولان كسيه لازمدر كه بلاددن بربلده ده قرار ايتمديكى كبى
مدينه ده دخى قرار ايتميه زيرا مدينـه صفات مرتبه سيدر بلكه كعبه يه
واصل وحرم اللهه داخل اوله كه ذات مرتبـه سيدر كه اصلدر وروى
ارض دخى تحت كعبه دن بسط اولنمغله تراب كعبه جملـه نك ترابنه مآل
ومرجعدر پس بوندن صورة ومعنى كعبه يه رجوعك سرى معلوم اولدى
ورسـول الله صلى الله عليه وسلمك مكه دن مدينـه هجرتى آدم
عليه السلام جنتدن ارضه هبوطى صورتيـدر * زيرا كعبه دخى جنت
كبى جوار حقه اشارتدر واول جواردن مفارقت ايتمك عالم اسما
وصفات واثارى سير ومطالعه ايچون ايدى وبومقصود حاصل اولدقده
سرله جـوار حاصل اولدى اكرچه كه جـوار صورى دخى وار در
زيرا رسول الله صلى الله عليه وسـلم بالآخره مكيه مالك وكعبه يه داخل
اولديغى كبى آدم عليه السلام دخى اولاد مؤمنينى ايله جنته داخل اولسه
كركدر تا كه ازل وابد سرى مجتمع اوله وقاب قوسين مرتبه سى اوادنايه
ملاقات بوله (فاعرف فانه رمز شريف (لمحرره) فتى دور ودراز در
مقصد * يورى باروجودى تخفيف ايت * هيچ بريرده توقف ايتمه
* سـير آهسته ايله يولكه كت *

کرد ویران خانه بهر کنج زر
وزهمان کنجش کند معمورتر

* کنج * کاف فارسینك فتحیله کنز وخزینه معناسنه‌در بعده‌ذا بو بیت ماقبلنی تمثیلدر (معنای بیت) بودرکه باقی ایچون فانی یی ترك ایتمك اکا بکزرکه برکسنه التون خزینه سندن اوتوری خانه‌یی ویران ایلدی وهمان اول التون خزینه سندن خانه‌یی زیاده معمور ایلر واو لکیدن آبادان قیلور یعنی برکسنه‌نك خانه‌سی التنده التون ودفینه‌سی اولسه کرچه اول کسه ذکر اولنان دفینه‌یی اخراج ایچون خانه‌سنی ویران ایلر ولکن بو ویرانلغك فی الحقیقه اکا ضرری یوقدر زیرا اله کتوردیکی مال ایله خانه‌یی اولکیدن زیاده مستحکم بنا ایلر ومعمور قیلور پس برخرابك که آخری عمارت اوله اکا الم یوقدر تك اورتاده مقصود حاصل اولسون بونده فنا وبقا اسرارنه اشارت واردر نتکم حضرت هدایی قدس سره بیورر * فانی وجودی ترك ایدن * بولمزمی حقانی وجود * یعنی انسانك وجود مجازی وتعینات واحوالی برخانه کبیدرکه تحتنده وجود حقانی دفینه‌سی واردر واول وجود حقانیه وصول وجود مجازی‌یی افنا وازاله‌یه موقوفدر * پس قچن سالك ریاضات شاقه ومجاهدات قویه آلاتیله وجود مجازی بناسنی ویران وناسوتیتی لاهوتیتده افنا ایلسه وجود مجازیدن خیراو اولان وجود حقانی‌یه نائل اولور * زیرا وجود مجازی فانی وو جود حقانی باقیدر نتکم قرآنده کلور (ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها) یعنی سالك عروج حالنده تخیلده جمیع مراتبدن اخذ ایتدیکی امانات لباسندن تجرد ایدروو جود وانك مضافاتندن برنسنه‌سی قالمز وبونکله فنافی الله بولور صکره نزول حالنده حین تعقیدده جمله مقاماتدن مجددا لباس بقا ایله تلبس ایدروترك ایتدیکندن خیراوعوض بولور ومن بعد غناسنه زوال کلمز وعمارتی خراب اولماز شویله که اول معنی انك وجود صوریسنه دخی ساری اولوب روحی بدنندن مفارقت ایتدیکدن صکره بدننه الی یوم القیام انحلال کلمز واعضای وجودی انتشار وانفساح بولمز سائر جانلر نه جفا کوسترمیلر ایسه بو صفادن محروم اولوب ظاهرا وباطنا ویران اولوب قالورلر پس بوندن فهم اولدیکه خانه‌سی تحتنده دفینه اولدیغنه واقف اولمیان کسه‌نك

خانه سی خالی اوزرینــه قالوب کندوسی دولت دفینــه دن محروم
اولدیغی کبی وجود مجازی تحتنده وجود حقانی اولدیغنــه مطلع اولمیان
عامی دخی دولت سر بقادن تهی قالور ولکن اکر فی الجمله بو دولتدن
آکاه اولوبده تحصیلنه سعی ایتمزسه عجب خسارت وبونده (الدنیا مزرعة
الآخرة) سرینه اشارت واردر بر برزکر انبارده دانه سن صقلیوب مزرعه
پریشان ایتمسه اول دانه یی آخر موش ومپش اکل ایدوب انکله انتفاع
وتمتعدن محروم اولدیغی کبی مالنه ووجودینه بخیــل اولانی دخی عاقبت
مار ومور یر (لمحرره) دل یسك بیه جسمکی مار * ایله تریاق عشقله تیمار
دانه پاش اولمیان کشی بو کون * ای عجب غله دن یارن نه اومار * وبونده
(کنت کنزا مخفیا) حدیثنــه رمز واردر اهل تصوف قاتنــده کنز
مخــفی هویت احدیه درکه عالم غیبده مکنونه در وجــله باطن اسمی
تحتنده اولان باطنــلرك باطنیدر یعنی حق و کنز مخفیدر ذات وصفاتك
ازدواجی حاصل اولوب خلقی خلق ایتدکده خلق ظاهر اولدی یعــنی
حقه کوره اسم ظاهر صفاته دائر واسم باطن ذاته ناظر اولدی بوندن فهم
اولندیکه حق خلقدر نتکم حضرت هدایی قدس سره بیورر * کنز مخفیدن
ظهوره کلدی اشیا لاجرم * وظاهر خلق حقدر زیرا لباس صفات ایله
تلبس ایلمشدر نتکم شیخ اکبر قــدس سره الاطهر حضرتلری بیورر
* انما الکون خیال وهو حق فی الحقیقة * پس بو کنز مخفی سرنی عشقله
خراب وفنــاء تامله ویران اولان بولور چقارر * الخراب وطن الحق *
وبوندن ظــاهر اولدیکه خلقه ممکن دیمك ظهوری اعتباریله در زیرا
ظهورنه امکان اولمسه باطن حقده مستجن اولوب قالوردی ممتنعات کبی
(سؤال اولنورسه که حدیث مذکورده مندرج اولان کنت صیغه سی
نیه محمولدر زیرا که لالیــل ولانهار عالمنه اشارتدر (جواب بودر که
ازله نسبت ایله اخبار ازمنــه دن برنسنه ایله متصف دکلدر زیرا
الله تعــالی یه نسبتله ماضی ومستقبل وحال یوقدر پس صورت ماضیده
اولان صیغه لر اخبار محضه محمولدر یعنی زماندن خالی ومجرددر الحاصل
کنت کلمه سندن مقصود مجرد کینونت ایله اخباردرکه انده زمان ماضی
معتبر دکلدر وبر جواب دخی بودرکه آن وغــیر منقسمه کوره درکه جمیع
آنات وازمنه نك ام واصلیدر ولکن فهمی دقیقدر وبعض کبار بو سره رمز

ایدوب بوررر (لاتكن زمانیا ولامكانیا) فاعرف والله الهادی وعلیه التكلان

آب را ببرید وجورا پاك كرد

بعد ازان درجورو ان كرد آب خورد

* ببرید * ماضیدر اولكی باعلامت اشتقاقدر كه مشتقات اوائلنه داخل اولور وبو باده اصل اولان مكسور اولمقدر ولكن مابعدنك حركتنه تبعیتله مضموم اوقنور زیرا بریدن ضمله كسمكدر قطع كبی بو راده یاء ثانیه اسكان اولنمق ضرورت ایچوندر وقطع عرفیدر كه سد ومجراسندن منعه محمولدر * جو * ضمله ارمقدر نهر كبی اصل جویدر * آب خورد * صوایچه جك وصولانجق یردر آبشخورد كبی بوراده مرادصونك كندیدر ذكر محل واراده حال طریقیله خورد كرده تطبیق ایچون خانك ضمه سنی فتحیه اماله ایله تلفظ اولنور (معنای بیت) بودر كه صویی كسدی وایرماغی پاك ایلدی اندن صكره ایرماغه صویی جاری قلدی یعنی ایرماغه پاك صوجریان ایتسون دین كسه ابتدا صویك مجراسنی تطهیر وموانعنی ازاله ایلر بوایسه برزمان صونك اول مجرادن انقطاعیله وجوده كلور پس بو انقطاعك نتیجه سی اولكیدن خیرلو جریان اولور نتكم خرابه مشرف اولان مسجدی هدم ایتمكدكجه عمارت قبول ایتمز الحاصل بومقوله خصوصلرده عقلایه روشن بودر كه عاقبت اندیش اولمین جهلایه وحقی نك سوزن استماع ایتمیوب بلدیكی وجه اوزره كارنه مقیداوله تا كه نهایتنده طعن وتشنیع ایدنلر شرمسار اولالر نتكم بوفقیر بروسه ده واقع خانه مزك خارجیه سن مسجد جامع قلمغیچون هدم ایتدكده ظاهربین اولانلر زبان درازلق ایلیوب شویله زیبا بنالری تخریب ایلدی دیدیلر صكره فانی باقی یه مبدل وبنا اولكیدن مكمل اولدیغن كوروب ملزم اولدیلر اشته اهل دنیانك جمیع امور اخرویه ده حاللری بودر * نعوذ بالله تعالی خصوصا اهل سلوك فقرا سنك احوالن انكار ایدرلر یعنی ترك دنیا و عزلت وانقطاع وامثالنده حاللری انلره خوش كلمز بیلمزلر كه بوفقدانده وجدان و بوعزلتده صحبت وبو انقطاع وفرقتده وصلت واردر پس بومقوله منكرلر ظاهرده صلوة وصیام وامثالی ایله مقید اولوب مسلم اولمق زعم ایتسلر دخی حاللری تقلید در زیرا اكر ایمانلرنده یقین وحاللرنده تحقیقلری اولایدی نتایجه نظر ایدرلر و كندیلری دخی اهل ترك وتجرید اولورلردی بونده آب ایله

علوم رسمیه یه وجوایله قلبه اشارت واردر زیرا قلبی جمیع رسوم دن
تخلیه ومحلی تهیئه ایتمدکجه علوم حقیقیه ینابیع وانهاری جریان ایتمز
وعلوم رسمیه نك حقیقتنه وصوادن صکره‌در نتکیم امام غزالی رحمه‌الله
بغدادده تدریس رسوم ایدرکن جمیع علوملك نتایجنه نظر ایدوب کما
ینبغی حقه موصل اولدیغن یقینا بلدکده علم تصوفه طالب اولوب
سودای سلوك ایله درسی ترك ایلدی وبیچه زمان سیاحتدن صکره
جامع دمشقده مناره‌ٔ بیضاده اون برسنه تخلی ایلدی واوراده علوم
حقیقیه تصنیف ایتدی مقصود حاصل اولدقدن صکره بغداده عودت
ایدوب کالاول درسه مشغول اولدی وعلمك ذوقنی اندن صکره بولدی
بوسببدن حقنده عظماء طریقتندر دیو شهادت اولنمشدر ویکانه‌ٔ عصر
اولان مولانا فناری‌نك بروسه‌ده قطب الاقطاب اولان شیخ حامد
قدس سره یه ملاقاتندن صکره تصوفانه سوره‌ٔ فاتحه اوزرینه تحریر
ایتدیکی تفسیر مشهوردر وبونده اشارت واردر که برسالك برمرشد
قپوسنه مراجعت ایتدکده ابتدا قلبندن جمیع رسومی اخراج ایدوب
اندن صکره اول قپویه دخول ایتمك کرکدر نتکیم بعضیلر حین
مراجعتده اولا طهارت شرعیه ایدرلر وثانیا جمیع معلوماتی دلدن
چیقاررلر وکندیلرن طفل ابجد پایه سنه تنزیل ایدوب حضور مرشده
ساده دل واررلرمش زیرا بویله اولمدقجه فیض حاصل اولماز وسلوکندن
کسه منفعت بولماز نتکیم شیخ سعدی بیورر * ترا کی بود چون چراغ
التهاب * که ازخود پری همچون قندیل ازآب * برزخ وجودن کذر
ایتمه‌ده زیاده صعوبت اولمغله علماء رسوم ومتمول وبعض کمالات صوریه
وملکات جزئیه ایله شهرت یاب اولنلردن سلوك ایتمك نادر واقع اولمشدر
علم حقیقت ایسه قلبنده کوزینه لحه نظر اولانه منفتح ومنکشف اولماز
الحاصل هست اولان نیست وممتلی اولان خالی اولمغه محتاجدر تاکه
وجود حقانی آثاری ظهور ایلیه وفیض جدید حاصل اوله نتکیم
حضرت هدایی بیورر * سیب اشلایجق بیده * اولکی رسم
کیده * باقی که ظهور ایده * فانی اربوب اقه *

پوست را بشکافت پیکانرا کشید

پوست تازه بعد ازانش بردمید

* بشكافت * ماضئ متعديدر ياردى معناسنه تانك ضمه‌سى وزن ايچون
اشباع اولنماز * پوست تازه * تازه پوستك صفتيدر ولكن تانك كسره‌سى
اشباع اولنيوب اختلاس ايتمك كركدر پوست دريدر جلد كبى * دميدن *
اوفورمك واوت بتمك وغيرى معناره دخى كلور بوراده مراد تازه‌ات
ودرى بتوب جسد اولسكى كبى ملتئم اولمقدر (معناى بيت) بودركه
دريى ياردى واوت ايچنده اولان دمرنى چكدى وچقاردى اول دريدن صكره
تازه درى بتدى و پاره سى اوكلدى يعنى بركمسه‌نك جسدنه اوق دمرنى
باتسه اول محلى كسكين بچاق ايله ياروب دمرنى ايچرودن چقارمق
كركدر زيرا اخراج اولنمسه بدنى فساد قبول ايدوب هلاكنه مؤدى
اولور نتكم اكله مرضى ظهور ايدن عضوى قطع ايتمك كركدركه سارى
اولميه وچونكه اول دمرن اخراج اولنه بدن فساددن خلاص اولوب
يرينه تازه‌ات ودرى بتر پس باى طريق كان دمرنى اخراج لازمدر وبدنك
ياره‌لديغى اصلاح ايچون اولمغله ابتداء مضر انتهاء نافع ايله منجبر اولور
وبدن اولكيدن زياده اصلاح بولور مرويدركه امام على كرم الله وجهه‌نك
وقت محاربه‌ده بدننده دمرن قالوب صكره نمازه شروع عنده انجذاب
الى الله ايله جسددن مأخوذ وبشريتدن منسلخ اولدقده اول محلى ياروب دمرنى
چقاررلردى بونده پيكان ايله جراحت دله سبب اولان امور دنيا وعلاقات
ماسوادركه قلبه باتمش ودرونه تعلق ايتمشدر پس سالكه
لازمدركه اول تعلق قطع ووجودنى تصحيح ايچون جسدنى
رياضتله ياره وسيف مجاهده ايله نفسنى پاره پاره ايليه زيرا رياضت
قويه ومجاهدهٔ غالبه ايله اجزاء وجود منحل ومتحلل اولان موادمتفرق
ومنجمد اولان امور ذائب اولوب يكيدن صحت وجود حصول وظهوره
كلور الحاصل وجود فانى ومجازى بى وجود باقى وحقيقى يه تبديل ايدن
سالك تجارتنده سود ايدر زيرا وجود باقى وحقيقينك بركاتى وجود فانى
ومجازيه دخى سارى اولوب بعد الموت عدم انحلالنه سبب اولور نتكم
اكسير اعظم نحاسه سارى اولوب ذهب وفضه‌يه استحاله ايدر وابدى مرغوب
اولمسنه باعث اولور وبوسر ياندن صكره تشديد رياضت وتضييق
مجاهده‌يه حاجت قالماز اكرچه كه اهل وصول الى وقت الموت پرهيزدن
خالى دكلدر پس رياضت امرى تمام اولدقده جسد بعض مساعدات ايله

بعض جسدلرك چوريمسى سببى
اولجه‌ده مرآ كچدى
بوراده دخى ذكر ايديليور

تور کچه ره «علم ویریسی» ویدیکلری حال اولره

تازه پروش بولور وصفوت ونورانیتی اولکیدن زیاده اولور زیرا اولکی
نظارت واطافت غداء مجازینک وایکنجی غداء حقیقینک آثاریدر
انکیچون پیر اولنلرک چهره لری جوان کبی وبلکه دخی کوزل
کوربنور (سؤال اولنورسه که بر غدا نیجه هم مجازی وهم حقیقی
اولور (جواب بودر که غدانک حکمی متغدی یه تابعدر پس
متغدیده احکام روح احکام نفسه غالب اولسه وبلکه نفسدن اثر
قالمسه انک غداسی نهایتنده قان صورتنده نور اولور ونورک قاندن
قوتی وتأثیری غالبدر انکیچون اهل الله ده کثرت نکاح واردر
بروجهله که حار ومقوی تناول ایدنلرده بو قدر واکر عکس اولوب احکام
نفس احکام روح اوزرینه غالب وبلکه روحدن اثر نا پیدا ایسه متغدینک
غداسی قانه مبدل اولور قانک ایسه فنا وتغیری سریعدر انکیچون
اهل طبیعت اولنلر دائما بدل مایتحلله محتاجلردر تا که قوام وجود حاصل
اوله ارباب ریاضت اراسنده ایسه مدت طویله غدادن مستغنی کمسه لر
واردر کرک اذواق وحالاتی غدا یرینه عد ایله وکرک منام وانسلاخده
واقع اولان اکل وشربی حساب ایله سوز غداء صوری ترک ایتمده در
وحدیثده کلور (المبشرات جزء من اجزاء النبوة) یعنی رسول الله
صلی الله علیه وسلم صوم وصال ایدوب منام وانسلاخده تناول
ایتدکلری غدائله اکتفا ایتدکلری کبی ورثه کمل دخی اکتفا ایدرلر
شویله که یقظه وبشریته عودتلرنده شبع وریک اثرندن مشاهده
ایدرلر وبلکه اغزلرندن رایحهٔ طعام شم اولنور ناقصلرک حالی ایسه بویله
دکلدر یعنی انلر طوق یا توب آج قالقارلر کرک منامده نسنه تناول ایتسونلر
وکرک ایتمسونلر (لمحرره) اوله کور فیض خدادن مملو* طوله انوار له عروق قو
*اوقدر پرورش بوله جانک *نقدر جسمک اولسه ضعفله مو* والله الهادی

﴿ قلعه ویران کرد وازکافر ستد ﴾

﴿ بعد ازان بر ساختش صد برج وسد ﴾

* قلعه * اول حصن ممتنعدر که جبل اوزرنده اوله حصن قلعه دن اعمدر
زیرا حصن اول موضع حصین ومتینه دیرلر که جوفندن وصول ممکن
اولمیه کرک طاغ اوزرنده اولسون وکرک اولمسون قلعه اطلاقی الله

اعـلم مقلوع اولمق شانندن اولمغه بناءدرنتكم تشريف لباسنه خلعت
ديرلر زيرا بحسب الغالب ظهوردن مخلوعدر * ستد * ستادن دن ماضيدر
اخذايتدى معناسنه مضارعنده الف ونون زياده قلنوب ستاند دينلور
* صد برج * صدنكثير ايچوندر برج ضمله اصلنده اكابر واشراف اونورديغى
قصره ديرلر صكره حصاره وحصار برجنه اطلاق اولندى ظهورنه بناء
زيرا اصل تركيده ظهور معناسى واردر محاسن اوزرينه اشتمال ايله بله
قصر ايسه رفعت وحسنى سببيله كوزلره طاهر ومحاسننى مظهردر
وقصوره تشبيها آسمانك اون ايكى برجنه دخى بروج ديديلر زيرا منازل
سيارات ومقرلرى ابتدر * سد * فتحله حاجز ومانع وبند ايتمك يعنى كركيرى
طوتمق بعضيلر فرق ايدوب سد فتحله فعل ناسدن اولاندر نتكم سد اسكندر ديو
فتحله مشتهردر وضمله فعل اللهدن اولاندر (معناى بيت) بودر كه قلعه‌يى
ويران ايلدى وكافردن الدى يعنى اهل حربدن الدقدن صكره آنى تخريب
ايلدى زيرا اوّ مطلق جمع ايچوندر وياخود زور بازو وضرب دستله قلعه‌يى
ويران ايلدى تاكه اهل حربدن اخذ ه ظفر بولدى آندن صكره اول
قلعه‌يه نيجه برج وسد دوزدى واولكيندن معمور وآبادان ايلدى نتكم
سلاطين وملوكك عنوة فتح ايتدكلرى قلاع معتبره‌ده مشاهده اولنمش
و بعضيلر دخى اخبار صادقه وصحيحه ايله بلمشدر مقصود نفس اماره
وقواسى الندن قلعهٔ قالبى آلوب وحصار وجودى فتح ايدوب يكيدن آنى
اخلاق حسنه واوصاف روحانيه ايله تجديد ومقامات عاليه‌دن انده نيجه
برج وقوى ومتين اسملردن نيجه سد وبرزخ احداث ايلديكن
بياندر تاكه بوسببله بر دخى نفس اماره قلعهٔ مذكوره‌يه يول بوليه
ومحاصره سنه مجال قاليه ومقابله‌يه هوسنك اوليه نتكم قرأنده كلور
(ان الذين اتقوا اذامسهم طائف من الشيطان تذكروا فاذاهم مبصرون)
يعنى شيطان ونفس قلعهٔ قلبك اطرافنده دوراندن خالى دكللردر ولكن
اهل قلب حاضر ومتبصر اولمغله ظفر بولامزلر (سؤال اولنورسه كه
شيطان خارجدن اولمغله ظفر بولمق ممكندر فاما نفس اماره نيجه
بولامز مع هذا داخلده در (جواب بودر كه شيطان ونفس حقيقتده
بردر كه عالم قهر وجلالدندر ولكن برى آفاقده وبرى دخى انفسده اعتبار
اولنور پس شيطان خارجده مابين الكتفتين يعنى ايكى بغرن اراسندن

فاتحلر دشمنه قلعه‌سنى تخريب برصورتله ضبط ايتدكدنصكره تكرار تعمير وتجديد ودها محكم تحكيم ايدرلر . بوحالك انفسده مثالى

طرف قلبه خرطومنی ادخال ایدوب القاء وسوسه ایدر انکیچون
اول محلده حجامت سنتدر ونفس دخی ایچرودن معین اولور وحقیقتده
نفس شیطاندن اشددر انکیچون شیطانی دخی نفسی اضلال ایلدی
وچونکه تزکیهٔ نفس حاصل اوله شیطان بردخی ظفر بولامز ونفس کرچه
داخل انسانده اعتبار اولنور ولکن حرم قلبدن خارجدر خصوصا فتح قلبدن
صکره بردخی اودائره یه دخوله مساغ یوقدر زیرا مقهور ومغلوب ومطروددر
نتکیم قرآنده کلور (فلا یقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا) انکیچون حرمده
مشرکك اسکان اولنمق شرعی دکلدر وداخل حرم اولنلر دخی خفیة
داخل اولورلر اکرچه بزم زمانمزده قزلباشه زیاده رخصت واردر
ولکن (بدء الاسلام غریبا وسیعود غریبا) سرنه ناظردر انکیچون
خلافت وولایت مطلقه دن صکره قبیل قیامتده کلن ناس بالکلیة مرتبهٔ
حیوانده ظاهر اولسه لر کرکدر حیوانده ایسه قلب اولماز بلکه مجرد شهوت
طبیعیه اولور فاعرف جدا * بعدذا مولانا حضرتلری قدس سره مقصود
سابق اوزرینه ابیات اربعه ده درت وجهله مثال ایراد ایلدی بری
خانه یی کنج زر ایچون ویران ایلك وبونی تقدیم ایلدی زیرا کنت
کنزا مقاله سنك سرنه ناظردر وبری دخی آب جو قصه سیدر وبونکله
تثنیه ایلدی زیرا فیض آب فیض وجود صوریدر نتکیم حدیثده کلور
(ثم رش علیهم من فیض نوره) بو فیضله درکه اعیان ثابته علمدن
عینه حرکت ایدوب مقام ارواحده متعین وعالم کونیده محقق اولدیلر
وبری دخی پوست مثالیدرکه جسده اشارتدر وبونکله تثلیث ایلدی
زیرا جسد روحدن مرتبه ده وخلقتده متأخردر نتکیم (ونفخت فیه
من روحی) اکا دالدر وقلعه تمثیلی ایله ختم ایلدی زیرا انسان بالکلیة
نشاٴ طبیعیه ونفس ناطقه جهتیله موافق وسعیددر مخالفت وشقاوت
بو مجموعك ازدواجی وامر تکلیفینك ظهوریله در انکیچون بونکله تربیع
ایلدی تاکه سالك مقام رابعده نفس وطبیعت ایله مجاهده ایدوب
حجاب ظلمانی اولان جسد وعالم ملکدن عالم ارواح وملکوته ترقی ایلیه
وبو عالم حجاب نورانی عالمی اولمغله آنی دخی خرق ایدوب کلدیکی
یوله کیده وعالم جبروت ولاهوته ترقی ایده ومقام وحدتده قرار ایلیه

هر وجود مجازی بهر عا...
وجود حقیقی مخزونده ...
خزینه یه بولمغه حقیقه...
قدس سره درت مثال ترتیب...
بو ترتیبه ده دخی حکمت وا...

يعـنى بالاده مآل ايله تعبـير اولنان وحدت ذاتيه يه واصل و كنت كنزا
حرمنه داخل اوله ونه وجهله تنزل ايتديسـه اول وجهله ترقى ايده
نتكم قرآنده كلور (فسبحان الذى بيده ملكوت كل شئ واليه ترجعون) يعنى
نيچه ملكوتدن ملكه تنزل ايتديكز ايسه ملكدن دخى ملكوته اول وجهله
ترقى ايدرسز و بر دخى بيت اول عالم ذاته وثانى عالم صفاته وثالث عالم افعاله
ورابع عالم آثاره ناظردر كه بونلر مراتب حيوة وعـلم واراد ت وقد رتدر
پس نظر دقيق ايله ناظر اولوب جمـال مقصودى مشاهده ايتمك كركدر
(لمحرره) تخم ايدك كويا كه كنت كنزده * بتدك ارواح عالمده چون شجر
* عالم جسم ايچره اولدك ميوه دار * ميوه دن اول تخمى جرا ايتدك كينه

﴿ كار بيچون را كه كيفيت نهـد ﴾
﴿ اين كه كفتم اين ضرورت مى دهد ﴾

* بيچون * بالاده شرح اولندى موصوفى محذوفدر كه الله تعـالى در
وصفات غالبه دن اولمق دخى محتملدر * كار بيچون * كلجك بيتك مضمونيدر
كه الله تعـالى نك خلق اراسنده (كل يوم هو فى شـأن) حسبيله تجليات
مختلفه وشـؤن متنوعه سيدر واكرچه كه ماقبلنه تعلقدن دخى خالى
دكلدر زيرا ماقبـلى دخى افعال حقه ناظر دركه عبد بوزندن ظاهردر
(والهمت فى السحر الاعلى ان هذا البيت ابتداء كلام ومن شؤن الله تعالى
ان حضرت مولانا قدس سره انتقل من الاول الى هذا يسر الامر والخلق
الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين) كه * استفهامدر كيفيت چكونكى
ايله تعبير ايتدكلريدر تفصيلى علم حكمتده وغيريده مبيندر بوراده بيچون
ايله جمع ايلدى زيرا چون دخى واواصليه ايله نيچـه ديمكدر كيف
معناسنه اين اداتمفعول محذوفدر اين راديمكدر بعض نسخده اين برينه
ازدوشمشدر و بومعنايه اين مابعدنه اشارت اولوب حذف ادات اعتبار اولنمق
دخى وجه در * ضرورت * اضطرار معنـاسنه در اصلنده ضرردن
مشتقدر ضرر اول نازله يه ديرلر كه دفعنه چاره اولميه وضرورينك اقسامى
واردر محلنده مبيندر (معناى بيت) بودركه كنهنه اطلاع اولنميايوب
حقيقتدن استفسار جائز اولمين الله تعالى نك ايشنه كيمدر كه كيفت قويه ونه
كونه لكدن خبر ويره وعلتندن سوز سويليه زيرا كارى عللدن برى
وچكونه لكدن عريدر بوسوز بكه سويلدم يعنى كيمسه انك كارنه كيفيت

قویامز دیدم بو سوزی ضرروت وعجز وناچارلق ویرر یعنی فی نفس الامر مقدور مخلوق المامق حسبیله کیمسه کیفیت ویرمیه قادر دکلدر بلکه اکر محجوب واکر مکاشف انك ایشنده حیراندر نتکم تفصیلی کلسه کرکدر و بعض رموز دخی مرور ایتمشدر بونده اشارت واردر که ذات وصفات وافعال حقدن تقریر وتحریره عدم اقتدار اولمق فی الجملة بیانی منافی دکلدر بلکه ضرروت دفع ایده جك قدر افاده لازمدر تا که قاصر دخی الفاظ مجازیه یوزندن فی الجمله معانی حقیقیه یه توسل وانتقال ایده لر و بقدر الامکان حیرتلردن دفعله طریق حقه تردد کیده لر * والله المعین *

﴿ که چنین بنماید و که ضد این ﴾

﴿ جز که حیرانی نباشد کار دین ﴾

مطلب
في بيان القصد والنقيض

* ضد * کسرله اضداددندر مثل ومخالف معنالرینه کلور بوراده مراد ثانیدر ومفرداتده کلور که ضدان اول ایکی نسنه درکه برجنسك تحتنده داخللردر ولکن هر بری اوصاف خاصه ایله آخره مخالفدر سواد وبیاض وخیر وشر کبی پس جنس واحد تحتنده اولمیانه ضدان دیمزلر حلاوت وحرکت کبی دیمشلردرکه ضدان ونقیضان اراسنده فرق بودرکه ضدان کرچه وجودده مجتمع اولماز ولکن مرتفع اولمسی جائزدر سواد وبیاض کبی نقیضان ایسه نه مجتمع ونه مرتفع اولور موت وحیوة کبی ودیمشلردر ضدان وجودیان در نقیضینك طرفینی ایسه بری عدمی وبری وجودیدر وضدان یا ذوات وماهیاتدن ویا صفات واعراضدندر ذوات وماهیات شدت وضعف قبول ایتمز صفات واعراض ایسه قبول ایدر * حیرانی * ده اولان یا مصدریه در حیرت برامرده تردد وانك طریقنه مهتدی اولمامقدر وصفنده حیران وحایر دیرلر بوراده حیرت ممدوحه در نتکم بیت آتی قرینه در پس دین ایله دخی دین اسلام حقیقی مراد اولنور که انك اهلنه حیران حقیقی دیرلر (معنای بیت) بودرکه الله بی چون کار بدیع وصنع عجیبنده کاه شویله که وکاه انك ضد ومخالفنی کوستررز یرا بروقتده ایکی تجلی اولمدیغی کبی ایکی تجلی دخی براولماز پس کار دین حیرانلقدن غیری اولماز یعنی دین واسلام حقیقی اهلی بو تجلیات مختلفه اراسنده حیرت عظماده قالمشدر انکیچون انبیا وکمل اولیانك حیرتلری سائر افراد امتك حیرتلرینك فوقنده در

زیرا هر کسك حیرتی شهودنه کوره انبیا و اولیا ایسه شهودده غیریلردن اکملدر
پس انلرك حیرتلری اشد در جملهٔ اسباب حیرتدن بری بودر که هر کسك حرکات
وسکناتی قضا و مقتضای عین ثابته‌سی اوزره اولوب کندنه مخصوص
اولان اسمك طریقنده مستقیم ودینده قویم ایکن انك خلافنه دعوت
وارشاد ایله مأمور ومکلف اولورلر پس بو خصوصده حیرتده قالورلر بوندن
فهم اولور که انبیا واولیا تجلیٔ مطلقه حضرت ایتمزلر والا کفار وفساق
حاللری اوزینه ترك ایدوب حرکتلرینه مغایر وضع ایله تعرض ایتمك لازم کلور
زیرا انلرك حرکتلری دخی تجلیاتلهدرکه مربوبك ربه ارتباطی ایله
حاصلدر حقیقی بودرکه متصف اولدقلری احوال وحرکاتك خلافیله
مقابله ایتمك دخی احوال اعیاندن اولمغله امر تکلیفی ایله کوستررلر کرك اورتاده
امر ارادی اولسون وکرك اولماسون الحاصل افعال حق نقش بوقلمون
کبیدرکه الوان کوسترر واول الوانه ناظر اولانلره حیرت کلور نتکیم
مهر نبوت سطحنده منقش اولان خط قدرت هر وقتده برکونه اوقنوردی
زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلمه واقع اولان تجلیاته تابع ایدی پس
تجلیات مختلف اولدقچه خط مزبور دخی متنوع اولوردی ومحل واحدده
بوکونه امور مختلفه اولمق باعث حیرتدر ونقدر اسماء الٓهیه وصفات ربانیه
وار ایسه جمله‌سنك مسمی وموصوفی عین واحده ایکن آثار واحکامله
مختلف اولمشلردر کویا برشجرده میوه‌های کوناکون اولمق کبی زیرا
جمله‌سی اسم اللهك حیطه سندهدر مرویدرکه هرمس الهرامسه
یعنی ادریس علیه السلام برشجره‌یه آب اکسیر ایله پرورش ویروب
هرنوعدن تلقیح ایلدی پس اول الوان ایله اکا نظر ایدن متحیر اولوردی
یعنی حقیقتنه واقف اولسه بله ینه مشاهده‌سی حیرت ایراث ایدردی
و بونده اهل حقیقتك تلویناتنه اشارت واردر زیرا تلوین ایکی نوعدر
بری اهل ظاهر تلوینیدرکه تلوین مذمومدر وبری اهل حقیقتك تلوینیدرکه
تلوین ممدوحدر و بو تلوین ممدوح که تمکیندن صکره حاصل اولور
ارباب بقانك صنعتیدر و بو مرتبه‌نك اهلندن امور عجیبه صادر
اولور که عقلا متحیر اولورلر زیرا تجلیاته تابع اولمغله احوال متخالف ایله
متصف اولورلر بو جهتدن ظاهر بین اولنلر آنلرده ولایت واردر دیمز
تلوینات مذکوره خود عین ولایتی غمازدر* فافهم جدا رحمك الله

بالتوفيق (محرره) نيجـه يوزبيك يوزده عارف كرچه يوز بيك
يوز كورر *بر يوزه ناظردر اما صانمه آنى يوزكور*

نى چنين حيران كه پشتش سوى اوست

بل چنين حيران وغرق ومست دوست

* او*ضمير غائب منفصلدر عربيده هو كبى بوراده اللهه راجعدر*بل*
عربيدر كه حرف اضراب وانتقالدر بومقامك تقديرى بل كه چنـين
حيران كه اوغرق ومست دوست ديمكدر ولكن ضرورت ايچون طى
اولنمشدر*غرق*غريق معناسنه دريقال غرق كفرح فهوغارق وغرق
وغريق من غرقى كما فى القاموس ظاهر اولان بودركه غرقـك اصلى
غرق دركسرله * مست * حد سكره واران كسه در *دوست * دشمن
مقابليـدر بوراده مراد الله تعالى درنتكيم قرآنده كلور (الله ولى الذين
آمنوا) (معناى بيت) بودركه حيران ايله مرادم بونجلين حيران دكلدر
كه انك ارقه سى الله تعالى جانبنه در يعنى حقه ادبار واندن اعراض ايتمشدر
زيرا اكرحيرت وترددى اولمسه اقبال ايدر وحقه طوغرى كيدر بلكـه
بونجلين حيراندركه دوست حقيقى اولان الله تعالينك تجليات متنوعه سى
سـببيله حيراندر نتكيم كلور (اللهم زدنى تحيرا فيك) ودرياى فيض
وشهود غريق وباده وصلى ايله مست ومدهوشدر بونده ايكى نوع
حيرته اشارت واردر برى مذموم دركه حقدن روكردان اولنلرك حيرتيدر
پس بونلره ابتدا تعيـين مطلب لازمدر اعلى ايسه الله تعالى در يعنى انك
رضاسى واكا تقرب وشـهود ذاتيسى درآندن طريق موصلى معرفت
كركدركه شريعت كمله ملازمتدر اندن سبب محصلدركه مرشددرآندن
تحصيل غرضده انكله استعانتى ممكن اولان نسنه لردر ذكر وفكر
وغيريلركبى اندن عوائق كه شيطان ونفس وامثاليدر* وكيفيت ازالهسنى
معرفتدر اشـته بوامورخمسـه متعين اولدقده حـيرت زائل اولور
ولـكن حقه وصوله دكـينه بعض ترددن خالى دكلدر نتكيم برسـالك
هنوز طريقده اولسـه ياخوف دن خالى اولماز وياخود اطمئنان بولماز
وبرى دخى ممدوحدركه حقه واصل ودائرهٔ جمعه داخل اولنلرك حاليدر
زيرا بوحالده كمل اولياحيرته دوشرلر نتكيم حضرت هدائى قدس سره
بيورر* حقله هركيم بلشدى * وادئ حيرته دوشـدى * وبوحيرت

اوائل وصلتده اولور نتکم برکسه حضور پادشاهه ابتدا وصولنده متحیر اولور صکره تدریجله انس بولور ولکن ینه حیرت دن خلاص اولمز زیرا حقک تجلیات مختلفه و شؤن متلونه واقضیهٔ متنوعه سنه باقوب مبهوت اولور اکرچه که انس دائم اهلیدر نتکم دیمشلردر که اهل کشفک حقده حیرتی نظارک حیرتندن اشددر* زیرا اصحاب نظر و فکر اولنلر اکوان مرتبه سنده در نظر وفکر ایسه اکوان مرتبه سن تجاوز ایتمز اهل کشف ایسه شهود حقیقی ایله اکواندن مرتفع اولمشلر وشاهد ومشهودی عالم وجودده بر کورمشلردر پس انلرک اختلاف تجلیات ایله اولان حیرتی تعارض دلالت ایله اولان حیرتدن اشد اولور و کذلک مقام قرب نوافلده که الله تعالی عبدک سمع و بصر وسائر قواسی اولور مع هذا عبودیت باقیدر پس قواسنه نظر اتسک حق وصورتنه باقسک عبددر دیرسن پس بودخی بر محل حیرتدر و بو حیرت ممدوحه مقامنده انبیا ایله کمل اولیانک فرقی بودر که انبیا علیهم السلام حقه نسبتی لایقا اولان صفاتی اظهاره قادرلردر اولیایه کوره ایسه امکان یوقدر زیرا انبیا شارعدر اولیا دکلدر بوسببدن مضایقه یه دوشرلر و نفسلرنده غایت تألم بولورلر زیرا برکسه برکمالک یوزنی اظهاره آینیه بولمسه منقبض اولور پس بوصورتده اولیا تکذیب اولنان نبی کبی اولور مؤمنی آزدر نتکم قرآنده کلور (وماآمن معه الاقلیل) بوسببدن اسراری کتم ایدرلر وانلرده بعض علوم غریبه و حقایق عجیبه اولور که بوموطنده اکا اصلا مظهر بولمزلر وانلرله آخرته بله انتقال ایدر پس کمل اولیانک علومنی اظهار ایتدکلری مرتبیه منحصر قیاس ایتمک قصوردر وکملک برحالی واردر که مقام حقیقتده عین واحده اولورلر انکیچون تقریر وتحریرلرنده بله اختلاف واقع اولمق جزئیدر زیرا برمنبعدن مستفیض اولورلر که جمیع اسماء وصفاتک کلیتیدر وسائر غافل ومحجوب اولنلر ایسه بویله دکلدر انکیچون تعارضدن خالی دکللردر وارلرنده ملل ونحل ومذاهب متنوعه منتشر اولمشدر که هر بری کندی باعثی حسبیله بر یولی طوتوب حقک تعین وانبیا ورسلک ارشاد ایلدیکی طریقدن ضال اولمشدر که حیرت مذمومه نک اثریدر وباعث دیدکلری مخاطبهٔ نفسانیه درکه مخاطبی اول باعثک مستند اولدیغی اصله داعیدر (نعوذ بالله

اهل نظرک حیرتی
اهل کشفک حیرتی

من البواعث الفاسدة ومن التجارات الخاسرة الكاسدة) بعدذا سؤال
كلورکه حیرت مذمومه ایله حیرانك پشتی سوی حقه و رویی ماسوایه
اولمقدن فهم اولنورکه حق تعالی عبدله حاضر ودائم اکا ناظر اولمیه
بوایسه واقعه مخالفدر نتکم قرآنده کلور (وهو معکم اینما کنتم) الی غیر
ذلك من الآیات (جواب بودرکه حقك اکرچه حقیقتده عبدله محاذات
تامه ومقابلهٔ صحیحه وکامله‌سی واردر شمس وقمر بری برینه محاذی
ومقابل اولدیغی کبی ولکن کاهیجه ماییننه بعض حائل توسط ایدوب
قمره خسوف واقع اولدیغی کبی عبده نسبتله دخی حجاب غفلت تخلل
ایدوب ذکر اولنان محاذاتی ادراك وجمال ربی مشاهده‌یه قادر اولمامغله
مدبر کبی اولدی پس ادبار وحجاب عبده کوره‌در ربه کوره دکلدر
نتکم شیخ سعدی بیورر * دوست نزدیکتر ازمن بمنست * وین عجبترکه
من ازوی دورم * چکنم باکه توان کفت که او * درکنارمن ومن مهجورم

* آن یکی را روی اوشد سوی دوست *

* وآن یکی را روی او خود روی اوست *

* یك بر * یکی را بری دیمکدر که معدوددن عبارت در * روی * یوزدر
واوك اشباعیله رویك مدلولی اولان یوز ارقه مقابلی اولان یوزدر
یعنی لسان فارسیده روی پشت مقابله سنده استعمال اولنور چهره‌نك
مدلولی اولان یوز عضو معروفدر * دیدار * دخی یوزدر ولکن ظهوری
اعتباریله اطلاق اولنور پس اوچنك میاننده فرق ظاهر اولدی * خود *
بوراده اداتدرکه براسمك آخرنه لاحق اولوب حکم مرتبه‌ده
خصوص حالته دلالت ایدر بعد ذا بو بیتك مضمونی التزاما معلوم
اولان نسنه‌یی تصریح قیلنمشدر زیرا بیت سابقده خلق اوچ قسم
اولمق فهم اولندی (اولکیسی حیرت مذمومه اهلیدرکه انك ارقاسی
سوی حقه‌در یوزی دکل (ایکنجیسی حیرت ممدوحه اهلیدرکه ایکی
قسمدر بریوزی جانب حقه اولاندر و بر یوزی دخی حق یوزی اولوب
اقبال نسبتدن خلاص اولاندر نتکم فرقلری بیان اولنسه کرکدر
(معنای بیت) بودرکه اول برینك یوزی دوست حقیقی اولان الله
تعالی جانبنه اولدی یعنی اکا اقبال ایلدی وحیرت مذمومه دن ناشی
اولان ادباردن قورتلدی واول برینك یوزی ایسه دوستك بوزینك

حیات ... قولنه محاذات و مقابله در ناظر ... لکن آرا ... حجاب غفلت ... جمال ربه ... مانع اولیسه

عینی اولدی یعنی اقبال مرتبه سن تجاوز وطریق نسبتده نهایت
رسیده اولوب اقبال اولنان دوستله مقام وحدتده هوهو اولدی معلوم
اولا که بو بیتده رویِ ایله مراد بالکلیه حقه توجه واقبالدر یوخسه
عضو مخصوص دکلدر زیرا حق تعالی جهت مخصوصه ده دکلدر که
عضو مخصوص ایله اکا اقبال اولنه نتکم قرآنده کلور (فاینما تولوا فثم
وجه الله) یعنی عارف بالله ومشاهد لوجه الله هر نه جانبنه یوز یله دونسه
وقلبیله توجه قلسه واین دن اینه تقلب ایلسه اوراده جمال وجلالی ایله
متجلی اولان ذات احدیه نك نورنی سیر ایدر یعنی انك نوری این
مخصوصده تجلی یه منحصر دکلدر تجلیء آفتاب کبی ولکن قلب
انسان اول نوره زیاده مظهر در نور آفتابه کوره قمر کبی ومصراع
اولك مضمونی صفات مرتبه سنده اولان اقبالدر که قاب قوسینك
حکمیدر زیرا بو مرتبه ده عاشق دخی معشوقه ملاقی اولمامشدر ولکن
پرتو جمال ایله سیر ایدوب کیدر نتکم بو مرتبه اشارت ایدوب سلیمان چلبی
مولدنده کلور *ع* کل حبیبم سکا عاشق اولمشم * ومصراع ثانینك
مضمونی ذات مرتبه سنده اولان حالت جمعدر که اوادنانك مقتضاسیدر
زیرا بو مرتبه ده عاشق معشوقه ملاقی اولوب سیلاك دریایه وصولنده
آوازی منقطع اولوب دریا ایله هوهو اولدیغی کبی عاشقك دخی حالی بوکا
نظیر اولور وبو مرتبه ده عاشقلق محبوبیته تبدل بولور وبو مرتبه نك
صاحبندن صیت وصدا کلمز زیرا صیت وصدا وعشق وسوز اثنینیتدن
ناشیدر انك ایسه وجود مجازی سنك حکمی بالکلیه زائل اولوب وجود
حقیقی ظهور ایتمشدر وحدت دیدکلری بودر یوخسه عبد رب اولمق
معناسنه دکلدر زیرا عبدك وجودی وجود موهوم در بك وجودی وجود
محقق ومعلوم در موهوم ایسه محقق ایله متحد اولمق محالدر وبو محل مزالق
اقدامدن اولمغله امام غزالی قدس سره اسماء حسنی شرحنده ابو یزید وجنید
وحلاجدن قدس الله اسرارهم صادر اولان کلمات وحدتی تأویل
ایدوب شرعه تطبیق ایتمشدر ولکن ارباب ظاهره کوره فهمی عسر
اولمغله طعن وتشنیعدن خالی اولمازلر محکیدر که ابو یزید رضی الله عنه
سبحانك دیو حقی تنزیه ایتدکده خطاب حق وارد اولدیکه
یا ابا یزید بنم جنابمده عیبی کوردك که بنی اول عیبدن تنزیه ایدرسن

زیرا تنزیه نقصان شاننـدن اولان مخلوقـه کوره در ابو یزید دخی
(لایارب) دیدکده حـق تعـالی بیوردیکه پس وار کندی نفسکی
تنزیه ایله بو جهتـدن ابو یزید (سبحـانی) دیرایدی ولکن بوسره
واقف اولمین علمـاء عصری آنی زندقیه نسبت ایدرلردی بوندن فهم
اولنور که حق تنزیه ایتمك تکلم قرآنده وحدیثده وکلمات کبارده مواضع
کثیره ده کلمشدر غافل ومحجوب اولنلرك اوهام خیـالاتنی ازاله ایچوندر
والا ذات حقده وکذلك صفات وافعـالنده کمالدن غیری نسنه متصور
دکلدر پس بونده کلمهٔ شهادتده اولان نفیك معناسی دخی متبین اولدی
یعـنی شرکتی نفی ایتـمك توهم مشرکینه کوره در والاحقدن غیری
معبود بالحق متصور دکلدر ولکن نفی سابقه کوره (لارسول الامحمد)
دنلمـدی بلکه (وما محمد الارسـول ومحمد رسـول الله) دنلدی زیرا
فخر عالم صلی الله علیه وسلم ایله فی الحقیقه رسـالتده مشترك چوقدر
که کذر ایدن انبیـا ومرسلین در وذکر اولنـان قضیهٔ نفیك برنظیری
دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم کوره واقع اولمشدر تکلم قرآنده
کلور (فذکر فـانت بنعمة ربك بکاهن ولامجنون) زیرا تذکیر امر دن
فخر عالم علیه السلامك صـدق نبوت وکمال عقلی مفهومدر کهانت
وجنونی نفی ایتمك اوهام ناسی ازاله وجواب تشریفی ایله مشرکلری
ردو تحقـیردر وتقریر مشـرویدن متقرر اولـور که محجـوب وغافـل
اولان اهل قفاومکاشف اولان اهل وجه ومعاین وواجد اولان اهل عیندر
پس اولکسی فرق وایکنجسی جمع واوچنجسی جمع الجمع اهلیـدر که
نهایة النهایاته واصـل وحرم حقیقته داخلدر ومکاشـفه اهل جمع
دینلمك فی الجمله در * واهل عینه جمع الجمع دیمك دخی بقا اعتباریله در
والاابو یزید وامثالی مقام جمعده قالمش وبقایه رد اولنمامشدر انکیچون
ابو یزید کاه اولوردیکه فرق کون قدر متصل مقام هیبتده قائم اولوب
نمازی ادایه عدم اقتدارندن ناشی الله تعالیدن نمازی تعقل وعبادتی
ادا ایده جـك قدر غفلت اسـتردی وبو غفلته اسـتتار دیرلر رحمت
مقوله سـیدر زیرا حجاب رقیقدر وجه آفتاب اوزرنده اولان غیم بیاض
ورقیق کبی سائرلرك غفلتی ایسـه زحمت مقوله سـیدر زای معجمه
ایله زیرا حجاب غلیظ وکثیفدر (لمحرره) نیجه بر حقه اولهسن پرده *

تسبیح دتوه
حقیقت معنالری

محجوب غافل اولانلر
مکاشفه‌لر
معاینه دواجدلر

بنلكك حائل اوله هر پرده * آچه كورجان كوزينك پرده سنی * واریسه
بخت سعادت سرده * قالدی چیك نفس الننده آخر كار * اولمیان
بر اوچاقده پرورده * یعنی بر كامل اوجاغنده ویاننده

روی هریك می نگرمی دار پاس
بو كه كردی نور حذمت روشناس

* بك * اصلنده عدده مستعملدر نتكم سابقده اشارت اولندی بوراده
معدود ده مستعمل اولان یكی معناسنه در وجائزدر كه عدد معناسنه
دخی اوله * پاس * حفظ معناسنه در نتكم بكجی یه پاسبان دیرلر
زیرا محافظه اهلیدر * بوكه * رجا معناسنه اسمدر بود كه دن مخففدر نتكم
دیوان حافظده كلور * حافظ ازچشمهٔ حكمت بكف آور جامی *
* بوكه ازلوح دلت نقش جهالت برود * اكثریا مگر لفظنی بوكه یه عطف
تفسیری صورتنده ایراد ایدوب بوك ومگر دیرلر نتكم كلور * رفت بر بوك
ومگر عمر تو سلمان چكنم * كار دنیا همه بر بوك مگرمی كردد *
(معنای بیت) بودر كه ذكر اولنان اوچ قسمك هر برینك یوزینه
فراست وتجربه ایله نظر ایدوب حفظ ایله وضبط ایت اولا كه وامید
واردر كه سن بو نظر وحفظله خدمتك یوزندن یوز اكلایجی ومنظور
ومحفوظك اولان یوزك نه مقوله یوز اولدیغن بلیجی وتمییز وتشخیص
قلیجی اولاسن تا كه اهل قفا اولان شیطانی یه اقتدا ایتمیوب اهل وجه
واهل عین اولان رحمانی یه متابعت قلاسن وجائزدر كه خدمت منظور
اولان یوز صاحبنه كوره اوله زیرا شریعة وطریقة خدمت وعبودیت
معیار حالدر كه انكله رحمانی وشیطانی اولان بللنور ومحتملدر كه ناظرك
صفتی اوله ولكن متعلق معنای اولك غیری اولور یعنی حقه ویاارباب
سلوكه خدمتك جهتندن واول سببله فراست وبلكه اهل كشف اولوب
هر كسی یا علامتندن ویاغیری وجهله بله سن ومقدارك اكلیه سن
(بونده بر قاچ وجهله اشارت واردر (اولكسی بودر كه انسان آخرك
حالنی یا فراست ویا تجربه وامتحان ویا كشفله كشف ایدر زیرا قعری
بعید نسنه در كه دكه حالله اطلاع قابل دكلدر * نتكم بوستانده
كلور * باپام تا بر نیاید بسی * نشاید رسیدن بغور كسی (ایكنجیسی
بودر كه نیجه فساد صورتنده اولنلر صلاح حال اوزرنه دركه تفتیش

ایله معلوم اولورنتکم جنید بغدادی قدس سره یه سلوکنده برمشکل
عارض اولدقده خرسانده برپیره اشارت اولنوب جنید دخی پیاده
برآی یول یوریوب محل مأموره کلدکده اول پیردن سؤال ایلدی
او بر خراباتی کمسنه در فلان خرابه ده ساکن اولور دیو جواب
ویردیلر جنید آنی واروب خرابه ده بولوب کوردیکه اوکنده قدح
ویانده ایکی تازه رو کمسه واردر اول پیر جنیدی بك اشارتله ارشاد
اتدکدن صکره بوقدحده اولان صو وبو ایکی تازه رو برادرزاده لریدر
بو حالی خلقدن تستر ایچون اختیار اتمشمدر دیدی پس بونك صورتی
شرعك ظاهرنه بله مخالف دکلدر زیرا ظاهر شرعه مخالف اولان
کرچکدن قدحده شراب وحقیقتده اجنبی تازه لرله اختلاطدر زیرا
خمردن نهی اولندیغی کبی صحبت احداثدن دخی نهی اولنمشدر
اکرچه که بعض رجال کاسهٔ خمری اللرنه الدقده عسله منقلب اولور
ولکن کل بونی ضعفا حالیدر دیمشلردر الحاصل منهینك صورتی
دکل حقیقتده بله بعض رجاله کوره توقف اولنور * محکیدر که برکسه نك
النده جزءٔ خمر بولنوب حد اولنسون دیدکلرنده امام اعظم حضرتلری
جواب ویروب اول کمسه نك یانده آلت زنا دخی واردر پس نیچون
اندن اوتوری یا حد ویا رجم اولنمز دیدی پس حکم شرع برنسنه نك
فعلی اوزرنه ترتیب ایدر وفعلی صورتنده دخی اشخاص اراسنده فرق
واردر مثلا دنیا سرخوشی باده نوش ایلسه عقلی زائل واغزندن
خمرك رایحه سی ظاهر اولور پس حد اولنور فاما استحاله یه قادر اولان
کمسه ده بومعنی بولنماز پس نه وجهله لسانا ویدا جفا اولنور
(لمحرره) ایتمه هرکز رجال حقنه جفا * بولاسن تا کدورت ایچره
صفا * عهدنه طورمدی حقك کمسه * بنه اندیسه عاشق اتدی وفا *
(اوچنجیسی بودر که حقیقت اهلی شریعتده اولان خدمتدن بلاودر
زیرا شریعت حقیقته باب والده میزاندر پس برکسه ده وجوه تعبد
اولمسه حقیقتدن آکاه دکل وبلکه اشق مقوله سیدر زیرا احکام شریعت
تجلیات حقه آیینه واقع اولمشدر نتکم نماز خصوصنده کلور (ارحنا
بلال) آیینه سزیوز کورمك استین ایسه یوز سز قالور ومحمدیه ده
کلور * شرعنه کوره بولور کیشی حقیقتده طریق * الحاصل امور

شرعیه ایله تقید ایتمین کمسه البته حقیقته واصل اولماز نتکیم قرآنده
کلور (وماخلقت الجن والانس الا لیعبدون) ای لیعرفون بونك ایله تفسیر
کوره سببی مسبب اوزره اطلاق ایتمك طریقی مقبوله ارشاد دریعنی
معرفت مقبوله اودر که عبادت شرعیه یوزندن حاصل اوله فلاسفه نك
کبی اولمیه وحدیثده کلور (من عمل بما علم ورثه الله تعالی علم مالم یعلم)
یعنی علم وراثت معلومات شرعیه ایله عمله موقوفدر وحقیقته وصولدن
صکره دخی تشکرا تعبد اولنور نتکیم حدیثده کلور (افلا اکون عبدا
شکورا) ودیمشلردر که فتح صحیح وکشف صریحك اثری رعایت ادب
ومحافظهٔ احکام در پس هر کیمده بومعنی وجود بولمسه مکر اهلیدر
ومعارفی دخی معارف شیطانیه در زمانه مدعیلرینك حالی کبی که
نیجه معرفت صورتلو سوزلر سویلیوب نظما ونثرا افتخار ایدرلر بلمزلر که شعرایه
ملحق اولمشلردر (والشعراء یتبعهم الغاوون) دردنجیسی بودر که
عوام ناس خواص ناسك حالنی بیلك دکل بلکه کندی مجانسلرینك
احوالنه اطلاعدن بله عاجزلردر زیرا فی الحقیقه ادراکاری قاصر
اولدیغندن ماعدا فراستلری دخی نادر در واما خواص ناس کندی
صدرلرنه مقذوف اولان نور الهی ایله جمله نك حالنی کشف ایدرلر
وخواص بومعنایه وقوفی بحسب الغالب خدمت یوزندن بولمشلردی
عوامده ایسه بویله خدمت یوقدر خدمتلری دخی مجانسلرنه درکه
اصلا ترقیسی یوقدر (خدمة الملوك نصف السلوك) دیدکلری بعض
آداب ظاهره یه کوره در انکیچون خدمت ملوکه اضافت قلدی زیرا
هرشریفه خدمتدن ادب مقبول حاصل اولمز خصوصا بواعصارك
احوالنده زیاده اختلال وارددر زیرا رسم اول اوزرنه ادب کیابدر
ایلیوب تارك آدابه غضب * چقدی کتدی جهاندن اهل ادب *
(بشنجیسی بودر که عیوب ناسدن تفتیش و احوال خفیه دن تتبع
اتمك جائز دکلدر نتکیم قرآنده کلور (ولا تجسسوا) مکرکه امر بالمعروف
ونهی عن المنکر ایچون والی ولایت خلقك احوالنی تفحص ایلیه
وبوسره بناء حدیثده کلور (اللهم استر عوراتنا وآمن روعاتنا) پس
برنسنه که صفت حقدر که ستاریتدر خلق اول خلق ایله تخلق اتمك
لازمدر نتکیم حدیثده کلور (تخلقوا باخلاق الله) وبنه حدیثده کلور

(لا یبلغنی احد من اصحابی عن احد شیئا فانی احب ان اخرج الیکم وانا سلیم الصدر) یعنی عیوب ناسی تفتیش وآنی آخره تبلیغ ایتمك سلامت صدری منافیدر سلامت صدر اولمدقجه ایسه اخوت بقا بولمز نتکم حدیثده کلور (وکونوا فی الله اخوانا) پس عیوب ناسی بلمه ده فائده یوق و بلکه ضرری چوقدر از جمله آخره تبلیغ ایله حاصل اولان تغیردروندر فاما اعمی اولان کمسه موضع قدمن عصاسله مقدم یوقلمق کرکدر تا که چقوره دوشمیه بناء علی هذا انسانك بصیر اولانی دخی اعمی حکمنده در پس سالك راه حق اولمق استین کمسه نقدربی بصیرت ایسه باری اعمی قدر تفقد اهلی اولمق کرکدر تا که خیروشری تمییز و تسلیکه قادر اولانی اولیادن تشخیص ایلیه واقتدا ایدیکی (اولئك آبائی فجئنی بمثلهم) قبیلندن اوله وتسلیکه قادر اولمیان ایکی نوعدر بری هنوز وسط طریقده در اکرچه اهل تقلیدك محققی در وبرینك اصلا سلوکی یوقدر که مدعی مجرد ومرائی محض وناقص مطلقدر پس نوع اوله اقتدا صحیح اولمجق نوع ثانی یه نیجه صحیح اولور وقرآنده کلور (فبهداهم اقتده) یعنی اقتدا هدای انبیایه وهدای ورثهٔ انبیایه کرکدر که بونلر تجلی علمیدن صکره تجلی عینی یه مظهر اولمشلر ونیجه لر دخی تجلی حق مقامنده قطبیت عظمی بولمشلر الحاصل سلوك امر صعب اولمغله انك اهلنی تحصیل ایچون خلقی تفتیش ایدوب صحیح وسقیمی بلمك لابأسدر زیرا غرض صحیحه مبنیدر (لمحرره)
نیجه بکزر ایسه انسانه صنم * کاه اولور برکرینور کرك وغنم *

چون بسی ابلیس آدم روی هست
پس بهر دستی نشاید داد دست

چون تعلیل ایچوندر واوی بی اشباعدر *بسی* نیجه نیجه دیمکدر یانسبت ایچون اولدیغی دقایقده مصرحدر *ابلیس آدم روی* وصف ترکیبیدر آدم یوزلی ابلیس دیمکدر یعنی انسان صورتنده شیطان ابلیس اسم اعجمی در عربی دکلدر زیرا عربی اولسه منصرف اولوردی و بعضیلر عربیدر ابلیس بلیس دن مشتقدر دیمشلردر تحیرویأس معناسنه کویا که رحمت حقدن ابلاس ایلدی یعنی مأیوس ونا امید اولدی پس ابلیس وشیطان بعد اللعن وعزازیل قبل اللعن اسماسندندر معربات

چو الیق ده کلور که والقول هوالاول یعنی اسم اعجمی اولدیغی معتمد در عجبدر که قاموسده عربیتی اعجمیتی اوزرنه تقدیم اولنمشدر ومفرداتده دخی مسطوردر که ابلاس شدت یأسدن معترض اولان حزندر ابلیس اندن مشتقدر وبلاس که اسکی وکهنه نسنیه دیرلر فارس معربدر *شاید* مضارعدر شایستن دن مشتقدر یرامق معناسنه *داد* بوراده مصدر معناسنه در یعنی دادن (معنای بیت) بودر که چونکه چوق ادم یوزلی وانسان صورتلی ابلیس وشیطان واردر پس هر اله ال ویرمك یرامز ولایق وسزا اولماز بلکه امتناع واجتناب لازمدر حاصلی بودر که نیچه صورتده آدم واردر که سیرتنه نظر اولنسه ابلیس کبیدر پس هر کسه تسلیم اولوب متابعتده مساعده ومبایعتده موافقت جائز دکلدر زیرا بلکه اقتدا وانقیاده صالح اولمیه پس بوندن فهم اولندیکه نشاید جائز نباشد معناسنه محولدر بعد ذا بو بیتده ایکی وجهله اشارت واردر (اولکسی بودر که ابلیس قبل اللعن عمل جهتندن ملك صورتنده ایدی اکرچه که اصلنده جنی ایدی نتکیم قرآنده کلور (کان من الجن) وعملده مشاکلۀ ملکیه‌سی اولمغله ملائکه دن استثناسی صحیح اولدی نتکیم قرآنده کلور (فسجدوا الا ابلیس) پس بنی آدم اراسنده دخی نیچه صورت بوزندن آدم واردر که سیرت جهتندن آدمه مخالفدر بلکه شیطان کبی ضال ومضلدر اعتبارایسه صفت غالبه‌یه‌در صورت ظاهره‌یه دکلدر انکیچون آخرته عالم صفت دیدیلر زیرا هرکس صفت غالبه سنه کوره محشور اولور مثلا برکسه‌نك نهادنده اکل حرامه حرص غالب اولسه صورت خنزیرده حشر اولنور دنیاده آدم صورتنده اولدیغنه نظر اولنمز زیرا دنیاده دخی معناده صورت خنزیرده ایدی پس آخرتده ظاهر اولان دنیاده که سریره‌سی وصورت باطنه‌سیدر نتکم قرآنده کلور (یوم تبلی السرائر) وبرکسه که سیرت حسبیله شیطانه مشارك اوله ضال ومضل اولور پس اومقوله یه اقتدا شیطانه اقتدا کبیدر شیطانه مطاوعت ومتابعت ایسه منهیدر زیرا دشمن قدیمدر وعاقل اولان دشمنه اتباع ایتمز زیرا عاقبتی ندامت وتهلکیه وقوعدر نتکیم ابو البشر آدم علیه السلام مه واقع اولدی ایکنجسی مبایعتدر زیرا ال ایله معاقده مبایعه ومعاقده ده واقع اولور نتکیم بیعة الرضوانه اشارت ایدوب تنزیلده کلور (ان الذین

يبايعونك انما يبايعون الله يد الله فوق ايديهم) پس سالك حق اولان
كمسه وارث نبي اولانك الن طوته وانكله عقد بيعت ايليه واكا تسليم اولا كه
مبايعته صالح وارشاده قادر و برزخده عارف وهر طورده مفسده
ومصلحتده واقفدر يوخسه مدعي وكذاب ومرائي اولانه بيعت
ايچون ال اوزاتميه زيرا عدم نفعندن غيري مضرت عظيمه سي دخي
واردر نته كيم زمانه مزك بي شعورلرندن مشاهده در كه غول مثال اولنلره اتباعله
طريق سداددن چقرلر و بوستانده كلور * كرت عقل بارست از نان رمي *
* كه ديو نديده در صورت آدمي * نه مردم همان استخوانند وپوست *
* نه هر صورتي جان معني در وست * وحضرة هدايي بيورر * اكر
بولد كسه بر اهل كمال * بولنده خدمت ايت قو مكر وآلي * والا دكه
برلافه اينانمه * قوري دعوا ئله ايش بتدي صانمه * كه زيرا اهل لافك
كثرتي وار * دريغا اهل حقك قلتي وار * معا رفدن دم اورر بعض
اشخاص * كچنور باده نوش مجلس خاص * ولي نفسي آنك ثعبانه بكزر *
طاشي آدم ايچي قبلانه بكزر * ومولانا جامي قدس سره بيورر * ع * از طبع
ديو خاصيت آدمي مجوي * وكلمات خواجه حافظده كلور * ع * درراه
عشق وسوسه آهرمن بسيت *

* زانكه صياد آورد بانك صفير *
* تا فريبد مرغ را آن مرغ كير *

* صياد * صيد بالاده مرور ايتمشدر كه ممتنع اولان حيواناتدن مظفور به
اولاني صيد ومتناولنه تناوله صياد ديرلر * صفير * فتحله اصواتدندر كه صقلق
ديدكلري آوازدر وقوش آوازنه دخي ديرلر صقلق و يرمكه شيفلمدن ديرلر
شين معجمه نك كسريله ومفرداتده كلور كه صوته صفير ديرلر مسموعي حكايه
طريقيله بر چناق بوش اولوب اندن صفيراشيدلسه صفر الاناء ديرلر خلوندن
اوتوري صكره هر خالي اولان نسنه ده مستعمل اولدي كرك اناء و كرك غيري
* مرغ كير * وصف تركيبيدر قوش طوتيجي واولايجي معناسنه (معناي بيت)
بودر كه اندن اوتوري هر كسه متابعت وهر صيت وصدايه كوش طوتمق
جائزدكلدر كه صياد يعني آوجي وشكارجي صقلق آوازي كتورر يعني صقلق
ويروب رفع صوت ايدر تاكه اول قوش آولايجي قوشي الدايه وحيله
ايله آله كتوره (مقصود بودر كه صيد ايده جكي قوش هرنه جنسدن

ایسه انك آوازه كوره صقلق ویرر و بو طریق ایله هوادن آنی استنزال
ایدوب دامه كتورر (نتكم طوغان شكار ایدن طاغده اشجار اراسنده دام
قوروب واول دامك اورتاسنده برزنده كوكرجین قویوب طوغان
صفیری كبی صفیر ایدر طوغان دخی كندی جنسنك آوازی صانوب
اول محله كلدكده كوكرجنی كوروب هجوم ایدر ودامه طولاشوب
اله كلور وعلی هذا بعدذا صیاد مطلقدر ولكن صیدی قوش جنسندن
بانك صفیر ایله اله كیرمك شانندن اولان شكار نوعی اولمغله اندن مرغ
كیر ایله تعبیر ایلدی * بونده مقلدی صیاده وتقلید له اولان دعوتی
صفیره وخالی الذهن اولان مردی مرغه تشبیه وار در زیرا مقلد
دخی صیاد كبی حیله كار ودعوته متعلق اولان كلماتی دخی صفیر كبی
تقلید ومرد دخی مرغ كبی خالی وآزاده در وانسان سیر وسلوكله
حضیض ناسوتدن اوج لاهوته حركت ایتمه ده قوش كبیدر نتكیم
خواجه حافظ كلماتنده كلور *بال بكشا وصفیر از شجر طوبی زن*
حیف باشد چوتو مرغی كه اسیر قفسی * حقیقتی بودركه انسانك عالم
علوه حركتی روحیله در روحده ایسه قوش كبی خفت واردر زیرا
ثقلت وكثافت جسمك لوازمندندر كه خاكی در وبعضیلرنه تلطیف
اجسام ایتمكله جسم ایله حركت دخی میسر اولمشدر ادریسه وعیسایه
واولیاء معراجده رسول الله علیهم السلام واقع اولدیغی كبی وبدنك
لطافتی روحك لطافتندندر كه سریان حسبیله حاصل اولور روحك
لطافتی دخی تجلیء حقله در اكرچكه بعض اسباب ظاهره نك دخی
دخلی وار در مثلا یكرمی او توز ییل دوام ذكر ایله دم محترق اولوب
حظ شیطان ومغمز ابلیس اولان علقه اریوب قیء ایله زائل اولور
و بدن خفت ونشاط تازه بولور ومن بعد جسد وروحده اثر كثافت قالماز
انكچون بو معنانك حصولندن صكره عبادات باینده تعب قالمیوب عادات
كبی آسان اولور فاما انده كه بو معنی حاصل اولمایوب دم منجمدی
ذوبان قبول ایتمیه مقام مجاهده ده قالور و بو عبارت ایله دخی تصویر
ایتمك اولور كه عنصر مطلقه بوصور مخصوصه ایله تشخص ایتمزدن
اول نفس كلیه مرتبه سنده قربی حسبیله لطافت ایله متصف ایدی
صكره عالم طبیعته نزول ایدوب ماده ایله تقیدنده متكاثف اولدی

پس تحقق ریاضت ومجاهده استعمالی ایله عالم علوی یه صعود حاصل اولسه
نفس کلیه یه قربی قدر وصف اولی اولان اطافت ظهور ایدوب جسد
دخی عناصرك اطافتیله تلطف ایدر رسول الله صلی الله علیه وسلمك
بطنلرنه حجر وضع اتدکاری بولطافتی اشعار ایدر فاعرف (لمحرره) اولمسه
آدمه عناصر بار * مرغ وش حقه اوچاردی هر بار *

* بشنود آن مرغ بانك جنس خویش *

* از هوی آید بیابد دام ونیش *

هوا اصلنده مدله هوا در برایله کوك اراسی معناسنه عرب برعبارتله دخی
جو دیر نتکم قرآنده کلور (فی جو السماء) واخوان صفاده تعریف ایدوب
دیمشدر که الهواء جسم لیطف خفیف سیال شفاف سریع الحرکة الی
الجهات الست فوق وتحت وشرق وغرب وجنوب وشمال یعنی هوا عناصر
اربعه دندر که محلی مابین السماء والارض در زیرا کره نارك تحتنده هواء
وهوانك تحتنده ماء ومانك تحتنده ترابدر *یابد* مضارعدر مصدر یافتن در
بولمق معناسنه مضارعنده فایه قلب اولنور اما بعض متأخرین آنی بایدندن
اخذ ایدر *نیش* حیوانات اکنه سی ودکن ونیشتر نتکم بالاده مفصلا بیان
اولنمشدر (معنای بیت) بودر که اول مرغ اول صفیرزن ومرغگیردن
کندی جنس آوازنی یعنی کندی جنسی آوازینه مشابه آوازاشیدوب
هوادن کلور ونزول ایدر ولکن جنسی بولماز بلکه انك برنه طوزاق وجراحت
وهلاکنه سبب نسنه بولور پس اول قوش بویله هر آوازه قواق طوتمغله
هلاك اولدیغی کبی خالی الذهن اولان دخی مقلد ومدعینك دعوتنی
استماعله هلاك اولور وبلکه بونك هلاکی انك هلاکندن اشددر زیرا انك
هلاکی جسمنده وبونك جاننده در وجان فطرت اصلیه اوزرینه عدم
جریانله هلاك اولسه جسمك فائده سی قالماز بلکه عدم حکمنده اولور فاما جسم
هلاك اولسه جانه برجسم بولنور نتکم یوم بعثده اجزاء اصلیه اوزرینه
اعاده اولنسه کرکدر وجسمك هلاکی دخی دینك هلاکنه ساری اولماز
وبلکه نیجه جسمله هلاك اولانلر واردر که روحله حی درشهداء وامثالی
کبی پس هر صدایه قواق طوتمق جائز دکلدر نتکم مولانا جامی بیورر *بلاف
ناخلفان زمانه غره مشو* مرو چو سامری ازره به بانك کوساله* وتبدیل
فطرت وافساد عقائده سبب اولنلرك قیامتده حالی زناکار اولنلردن بتردر
زیرا زناده اهلاك ولد اولدیغی کبی بونده دخی اهلاك جان واردر که اندن

بتردر پس انسان هرآوازه قولق طوتمقدن ایسه اصم اولمق یکدر زیرا اصم اولدیغی حالده طریق سماعدن انتفاعدن محروم اولورسه ده باری اهل تقلید وارباب ریاودعوانک مقالات باطله سندن خلاص اولور وبونده اشارت واردرکه سالک پرعشق وبال همتله عالم اصله صعودده ایکن گاه اولورکه نفس وشیطان یوزندن صورت حقده کلام صادر اولوب آنی اصغا ایله هوای سلوکدن تنزل واقع اولور ونیچه لری بوجهتدن ارتداد بولور زیرا نفس مطمئنه غایتنه رسیده اولمدقچه دام مکردن خلاص اولمق یوقدر وشیطانک دخی اکثر مقامات ومراتبده حیل عجیبه وخدع غریبه سی واردر پس بوبابده عنایته استناد وشفاعته اعتماد وارشاد اهل تحقیق قبول ومحافظهٔ یمین ویسار ایدوب سیر وسلوک مقبول کرکدر وبونده بواشارت دخی واردرکه انسانک صلاحنه سبب اولان کسه نک دامنه دوشمک فساد وهلاکدن دکلدر نتکم طوغان صید اولندقده تربیه ایله پادشاهانه لایق اولور وبواشارت دخی واردرکه هرکسک فطرت اصلیه حسبیله بحسب المآل ارباب کمال ایله مجانستی واردر ارباب ریا واصحاب دعوانک ایسه خالی الذهنک مناسبتی یوقدر زیرا ریا ودعوی اهلی تبدیل فطرت وتغییر طبیعت ایتمشلر وطریق سداد روحدن چیقوب نفس ضاله همراه اولمغله باشقه یوله کتمشلردر پس انسان ایله غول اراسنده مناسبت اولمدیغی کبی ضال ایله مهتدی اراسنده دخی یوقدر کرک بالفعل هدایت اولسون وکرک بحسب المآل اولسون فقط انسان ضاله تبعیتله ضال اولسه بلکه بهانهٔ هدایت ظهور ایتمیوب شویله ضال قاله نتکم دیمشلردر * ایته نازک مزاجکی بیمار * شاید اولمیه قابل تیمار *

حرف درویشان بدزدد مرد دون

تا بخواند برسلیمی زان فسون

حرف اصلنده اسم وفعلک مقابلیدر وجه تسمیه بالاده مرور ایتمشدر بوراده حرفدن مراد کلامدر کلمه وکلمه ده دخی حرف مندرجدر نتکم بخواند لفظی اکا دالدر زیرا خواندن قراءت معناسنه در قراءت ایسه حروف وکلماتی بری برنه ضم ایتمکدر پس برحرفی تفوه ایدنه قاری دنلمز الحاصل حرفله مجاز اکلام مراد اولنور کلمه ایله مراد اولدیغی کبی نتکم کلمهٔ شهادت دیرلر

مع هذا كلام دزو بوستان اوائلنده كلور * نه مستغنی ازطاعتش پشت كس *
*نه بر حرف اوجای انكشت كس * مصنوعه حرف اطلاقی كن كلمه سی
اعتباریله وياخود اصلدن نقل حسبيله در زيرا اصلده انكشت حرف وكلمه
وكلام لفظورسمی اوزرینه وضع اولنور ومحل غلطی تعيين ايچون صكره
اوزرينه خط بطلان چكلور وحرف لغت معناسنه دخی شايعدر نتكم
حديثده كلور (نزل القرآن على سبعة احرف) مقصود قرآنك يدی لغت
اوزرينه ورودنی بياندر ولغت اكرچه لغتده شول اصواتدن عبارتدر كه
هرقوم انكله اغراضندن تعبير ايدر ولكن صوته كه كيفيات مخصوصه
عارض اولسه حروف ديناور پس لغت حقيقتده حروفدر وبوراده
درويشان ايله مراددر ويشان حقيقيدر كه صوفيهٔ محققين در انلرك حرفی
معارف وحقايقه متعلق اولان الفاظ عاليه وكلمات غاليه در كه من عند الله
معلم وملهم اولمشلر ومدت طويله جست وجويله جواهر كبی ارابوب
بولمشلردر مردودن مرادادنی وسفلی وطبيعی ومقلد ومدعی سليم ايله
مراد سليم الطبع وخالی الذهندر كه فارسيده ساده دل ديرلر حقيقتده
اطلاقنه وجه اول خاوله بقا تقديری اوزرينه رجاء سلامتدر نتكم نردبانه
سلم ديرلر زيرا انكله امكنهٔ عاليه يه توصل اولنوب سلامت رجا اولنور وياخود
آفات باطنه دن تعری اعتباريله در زيرا خالی الذهنك آفاتی بطريق
العروضدر بوسببدن اهل الله سليم اسمنی سورلر زيرا معنای شريفه دلالتی
واردر وقرآنده كلور (يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم) ای
خالی عن الاغيار الحاصل سليم قرآنده قلبه صفت واقع اولمغله اسماء حسنه
وصفات مستحسنه دندر زيرا دنيا وآخرتده مقصود آفات صوريه ومعنويه دن
سلامت وتعلقاتدن نجاتدر * فسون * ضمله افسوندن تخفيف اولنمشدر حيله
ومكر معناسنه واول نسنه دخی ديرلر كه بعض كسه لر خواص ديو اوقورلر
اوفوررلر عرب رقيه دير عوام غلط ايدوب اوسون دير خواص ديدكلری
كلماتنك خاصه سی اعتباريله دروجائزدر كه خواص كلمات ديمك اوله (معنای
بيت) بودر كه مردودن ونفس اماره يه زبون اولان مقلد ومدعی وناابون
فقراء صوفيه نك كشف صحيح ايله بلدكلری علوم ومعارف حقيقيه نك
كلمات والفاظنی وياخود اول كلمات والفاظك معانی ومدلولاتنی سرقه
ايدرتا كه برسليم الطبع وخالی الذهن اوزرينه اندن افسون اوقيه وكندی
كشفی ومتحقق اولديغی معانيدن اولمغی ايهام ايدوب مكر وحيله ايله اول

سادەدلی استماع ایدە وآنی کذب نه مرید ایلیه مع هذا دعواسنده کاذبدر
کذبك ایسه فروغی اولماز انکیچون کذاب دخی ابدی روشنالق بولماز
وبلکه نفسك ظلمتنده قالور واهل صدق یانندە رسوای اولور زیرا کون
طوغشندن بللودر دیرلر کاذب دخی آغاز کلام ایلسه راست بودرکه
راستانه دم سردندن بوی انجماد کلور وفی الحال حالی معلوم اولور بونده
اشارت واردرکه حرف اکر قائلك علومندن اولسه محقق دینلور محقق ایسه
علومنی افاضه ایچون محل ومستحق طلب ایدر پس انك حالی افسوندن خارج
وتذکیر وتنبیهده داخلدر نتکم قرانده کلور (بلغ ما انزل الیك) یعنی شرائعی
عوامه ومعارفی خواصه وحقایقی اخصه تبلیغ ایله واول سر مکتوم که سنك
خواصکدندر آنی ستر ایله وورثه کمل دخی بو معنادن بهره یابدر ولکن
بعض اعصار اولور که ظلمات غابه دن ناشی تنوره صالح دل مفقود
اولغله خصائصدن اولمیان دخی مکتوم قالور الحاصل ارباب صدقك
دام ودانه سی مقبول وافسونی مرغوبدر زیرا انلرك مرادلری صلاح
طبیعت وتزکیهٔ نفسله مدار نظام عالم اولمق وهادی اسمندن حصه
بولمقدر اصحاب کذبك ایسه مردود ومنفوردر زیرا انلرك مقصودلری
افساد عقائد واهلاك قلوبله پریشانی عالمه سبب اولوب حکمت عظمایه
مخالف حرکت ایتمکدر (لمحرره) واریسه سنده اکر طبع سلیم * اولمه
هردون ودنی یه تسلیم * بلبل اولان اوقورنیجه دستان * دادحقدر
اکا لسان کلیم * طوطیه قیل نظرکه مجرزندن * اکا ایلر ایدر سوزی
تعلیم * ایلدن آلوب صنتله اهل سخن * برمیدر فکر صحیح ایلیلم *
ایتمه ناجنسله صحبت زیرا * واردر اندەسکا عذاب الیم * والله الهادی

﴾ کار مردان روشنی وکرمیست ﴿
﴾ کار دونان حیله وبی شرمیست ﴿

* مردان * مردك جمعیدر مرد اردیمکدر رجل معناسنه حد بلوغه
وار مینجه مرد دیمزلر بورادە مردان ایله مراد اهل اللهدرکه عالم حقیقته
بلوغله کرچك ار اولمشلردر کویا انلره نسبتله اهل غفلت وحجاب اولنلر
زن حکمنده درو حضرت هدایی بیورر * ع * حق اکلامق مردا یشیدر *
وکاه اولورکه رجال الله ارا سنده زن دخی بولنور پس بو مقوله زنه انوثتی
ضرر ویرمیوب حقیقتده سلك مردانده منتظم اولور وامامیه لی مهری

خاتون شاعره‌نك كلماتندندركه دیمشدر * چونكه ناقص عقل اولور
دیرلر نسا * هر سوزی معذور طوتمقدر روا * بر مؤنث یكدر ر كامل
اوله * بیك مذكردن كه اول نااهل اوله * كرم *اسیدر مقابلی سرددر كه
صوقدر بوراده مراد حرارت عشق وسوزدلدر * حیله * حولدندر ماقبلی
مكسور اولمغله واو یایه قلب اولنمشدر تمر یغانده كلور كه حیله احتیالدن
اسمدر واول نسنه‌یه دیرلر كه كشی بی كراهت ایتدیكی نسنه‌دن محبت
ایتدیكی نسنه‌یه تحویل ایلیه وامام راغب دیر كه حیله اول نسنه‌در كه
انكله حالت خفیه‌یه توصل اولنور اكثر استعمالی تعاطیسنده خبث
اولاننده‌در * شرم * اودایله تعبیر اولنان كیفیتدر نتكم بركمسه‌یی ذم ایتسه‌لر
الك اودوادی یوقدر دیرلر یعنی بی حیا و بی ادبدر (معنای بیت) بودر كه
اهل اللهك قدس الله اسرارهم ایشی روشنیٔ صدق وخلوص و كرمیٔ
عشق وسوز وحالتدر زیرا بونلرك صدرلری اسلام حقیقی ایله مشروحدر
وقرآنده كلور (افمن شرح الله صدره للاسلام فهو على نور من ربه)
پس بونور و بوحرارت صادقه ایله تقلید ظلماتندن خارجلر وسردی
زهد وتقوی بلاسندن سالملردر دون مشرب وسفلی طبع اولان مقلد
ومدعیلرك حالی ایسه حیله وخدعه ومكر و بی حیالقدر * زیرا لافله
خلقی كندی جانبلرینه تحویله سعی ایدرلر واوتا عیوب غیرك معنیسن كندی
لفظلرینه ادخال ایلرلر و كندیمزه بطریق الالهام والمكاشفه حاصل
اولمشدر دیرلر مع هذا خلط كلام ایتمكله سوزلرنده فروغ قالمامش وارباب
بصیرت یاننده ساخته اولدیغی قتی روشن اولمشدر * الحاصل مردانك
حالی كندیلرینه حال اولانی اسناددر وحال اولدیغی صورتنده دخی حد
محدودی واردر كه زیاده ونقصان قبول ایتمزوالا امین اولمامش اولورلر
وگاه اولور كه الهام اولنان معانی الفاظیله بله توارد ایدر شویله كه
برجاعل آنی جعل ایله اول قالبه افراغ ایده‌مز پس حقانی اولدیغی من كل
الوجوه ظاهر اولور نتكم بعض طاعنلر امام غزالی حقنده دیمشلردر كه
(الحمد لله الذی اخرج الغزالی من بین العلماء بتصنیف الاحیاء) امام
غزالینك ایسه لسان حالی دخی بوسوزی سویلر * زیرا حقیقتده الله تعالى
انی علماء متقشفین واهل رسوم متصلفین اراسندن اخراج ایدوب احیاء
العلوم وامثالی كتب جلیله تصنیفی ایله سرافراز ایلمش وحبر هذه الامة

قلمشدر مذکور کبی هزار طاعن و بی شرمك چراغ آلهی یه پف دیملری جهلدن ناشی وحیلۀ نفسدن فاشیدر * زدشیخ شهر طعنه براسرار اهل دل * المرءلایزال عدوالماجهل *

شیر پشمین از برای کد کنند
بومسیلمرا لقب احمد کنند

* شیر پشمین * پشمین شیره صفتدر پشم بوکدر قیون وکچی ودوه وامثالی یوکی کبی آخرنده یا نسبت ونون اول نسبتی تأکید ایچوندر درویشلر خرقه سنه پشمین دیرلر وکاه اولور که خرقیه صفت قیلورلر تکلم و بسی نظمنده کلور * آه کیم اولسه کرك پوشش تابوت فنا * خلعت پادشه وخرقۀ پشمین کدا * بورادە شیر پشمین شول ارسلان صورتیدر که یوکدن دوزوب تصویر ایدرلر واعیاد وطویلرده وشنلکلرده خلقه سیر ایتدروب انکله نسنه جرایدرلر سائر جرا ایچون ایتدکلری تصاویر وتماثیل کبی * کد * پهلوی لغتنده خانه وکدخدا خانه صاحبی دیمکدر دلنورکن اولور قپوسنه کلدوکندن اوتوری سائله کدا دیمشلردر زیرا آی کلیجی دیمکدر بوسببدن کدلفظی کدالق ودلنجیلك معناسنده استعمال اولندی پس کدانك کافی عربیدر فاماترکیده عجمی شایعدر * بومسیلم * لامك کسریله تصغیر صیغه سی اوزره مسیلمه دن تخفیف اولنمش ووزن ایچون هامهجور قلنمشدر مسیلمه یمامه ولایتنده نبوت ادعا ایتمشدر وقومی تعنتا اکا رحمان الیمامه دیرلردی دیمشلردرکه نیرنجات دیدکلری علمه مالك اولمغله خلقه بعض خارق عادات نسنه لر اظهار ایدردی و یمرطه یی ضیق الفم شیشه ایچنه قوردی دیمشلردرکه یمرطه یی بطن دجاجه دن خروجی کونی برکون و برکیجه سرکه ونوشادرده قوسه لر ایپلك کبی ممتد اولوب بوسببدن شیشه ایچنه قورلر اندن اوزرینه صودوکرلر تاکه اولکی کبی منجمد اولور و بعض اموری دخی معکوس کلوردی مثلا برکون برقیویه تبرك دیو توکردی واول قیونك صوبی زهر کبی آجی اولدی و براوغلانك باشنی مسح اتدی اول اوغلانك باشی کل اولدی و برکسه نك کوزلرنی شفا ایچون مسح اتدی اعمی اولدی و برکسه نك ایکی اوغلنه برکت ایله دعا ایلدی اول کسه او بنه کلدکده ایکسنی دخی هلاك اولمش بولدی مذکور مسیلمۀ کذابی حضرت صدیق رضی الله عنه خلافتنده

وحشی دیدکلری قتل ایلدی انکیچون دیدی (قتلت خیرالناس فی الجاهلیة وشرالناس فی اسلامی) خیرالناسدن مرادی عم النبی علیه السلام اولان سید الشهداء حمزه رضی الله عنه در شرالناسدن مراد مسیلمه در ومسیلمه نك بزم مطالعه ایتدیکمز ادوات علوم غایه ده ابومسیلمه یازلدیغی یوقدر بلکه یالکز مسیلمه در پس جائزدر که حضرت مولانا قدس سره ابومسیلمه یی ابوالکذبدن کنایه قله کذبه زیاده ملابسه سی حسیله نتکم احمد لفظی اکا قرینه در زیرا احمد ابوالصدقدن کنایه در صدقه مزید ملازمتی سببیله *لقب* علم خاصدن ماعدا اسمدر که یامدحه ویاذمه دلالت ایلیه لقب اسمادن اولمغله احمد دنلدی اکرچه که بوراده احمددن مراد ابوالصدق ونبی ومسیلمه دن مراد ابوالکذب ومدعیدر *نتکم اشارت اولندی (معنای بیت) بودرکه بوکدن دوزیلن ارسلان صورتنی کدالقدن اوتوری یعنی خلقدن جرمال وجلب منفعت ایچون ایلرلر پشمدن استصناع اولنان صورتك ایسه فی نفس الامر ارسلان اولدیغی بوقدر پس اول صورت مصنوعه یه ارسلان اطلاقی مجازا در زیرا محاسن معانی الفاظه تابع دکلدرکو یامسیلمهٔ کذابك لقبنی احمدایلرلر یعنی ابوالکذبه ابوالصدق دیرلر ومدعی ایچون نبیدر دیوسویلرلر نبی اولمق ایسه احمد علیه السلامك صفتیدرکه اکامعجزات ویرلمش وقرآن وحی اولنمشدر ارسلان اولمق حیوان مفترسك صفتی اولدیغی کبی مسیلمه نك صفتی دکلدرکه اول نیرنجات وسائرحیل ایله عمل ایلر وساخته مقفی سوزلرسویلردی پس احمد علیه السلامك حالی حقیقت شیره ومسیلمه نك صورت شیره بکزه دی ومسیلمه نك حالی فی الحقیقه کدالق اولمغله رسول اللهدن وجه ارض تنصیف اولنوب نصفی کندویه اولمق دلدی رسول الله علیه السلام ایسه قومنه یوردی (لااسألکم علیه اجرا) انکیچون لیلهٔ معراجده الله تعالی یه خطاب ایدوب (انت وانا وماسوی ذلك ترکته لاجلك) دیدی بونده اشارت واردرکه نیجه خرقه پوش اولنلر واردرکه کندیلرینه درویش اطلاق ایلرلر وبلکه ولایته قدم بصدق دیوسویلرلر نتکم ساقطلرك بریسی کتابنك ظهرینه بشرت بالقطبیة دیویازمشدر وخرقه دن ماعدا ارقالرینه بکتاشی اشقلری کبی ارسلان وقپلان پوستی وقیون وآهو دریسی آلورلر

و بعضیلر دخی سنتدر دیو بطنلرینه حجر وضع و ربط ایدرلر مع هذا صومدن خبرلری اولمدیغندن ماعدا کیفیات دخی یرلر و بلکه شهر رمضانده بله آچ طورمزلر پس بونلر درویش صورتنده کدالر و تغییر الشکل لاجل الاکل مقالهسنه ماصدقلردر صورت ارسلان حقیقت ارسلان اولمدیغی کبی بونلر دخی فی الحقیقه درویش دکلدر و مسیله فی الحقیقه نبی اولمدیغی کبی بونلر دخی فی نفس الامر اولیا دکللردر والا تصنع ایله خلقدن جرایتمزلر وغیرك مقالاتن کندولره اسناد قلمزلر واحکام شریعت وآداب وارکان طریقت ایله مقید اولوب خلوات وجلواتی تطبیق ایدرلر وصدیقلر طریقنه کیدرلردی نتکم باباندیمی کندی حالندن وسائر خلیع العذار اولنلرك احوالنه اشارت ایدوب دیمشدر * نه زکاتنه ایدم طمع مالك * نه نمازنده نه اورجنده * بعدذا ولایته قدم بصانك علامت واردر که کرامات علیهدر یعنی حق تعالینك افعال وصفات وذاتنه متعلق علوم لدنیه مکاشفه اتمکدر پس بو علوم ولایتده شرطدر کرامات کونیه شرط دکلدر انکیچون هیچ برکرچك اربو قدر که انده کرامات علیه اولمیه مع هذا بعضیلرنده کرامات کونیه بوقدر زیرا نتایج سلوك دکلدر

بو مسیلرا لقب کذاب ماند

مر محمدرا او لو الباب ماند

* ابو مسیلر * لفظنك اعتذاری مرور ایلدی * کذاب * مسیلهنك لقبیدر قال فی القاموس الکذابان مسیلة الحنفی والاسود العنسی انتهی بنوحنیفه سفینه وزنی او زره قبیلهٔ مشهورهدر که مسیلهٔ کذابك رهطیدر نسبتده حنفی وحنیفی دینلور وعنس دخی نونله عنده برقبیلهدر که اسود کذاب اکا منسوبدر * مر * لفظی تحسین ایچوندر * اولوا الباب * اولو قصرله ذونك جمعیدر من غیر لفظه الباب لبك جمعیدر لب ضمله قشرك خلافیدر بوراده مراد نور قدس ایله منور اولان عقلدر که اوهام وخیالات قشورندن صافیدر بوراد اولوا الباب رسول الله علیه السلامك لقبیدر ولکن جمع ایراد اولندیغی نظم قرآنه موافقت ایچوندر زیرا قرآنده ذکر اولندیغی مواضعده جمع ایراد اولنمشدر و بو مقوله القاب مشرفه والفاظ مفرحه ایله مراد ابتدا رسول الله وثانیا اصحاب وآلدر و بردخی اولوا الباب اولان آل واصحابك مقتداسی اولمغله اطلاق اولنمشدر و بردخی واحد کالف مقولهسندن اولمغله در

وواحد اسم جمله تسمیه اولنور نتکم قرآنده کلور (فنادته الملائکة) مقصود یالکز جبرائیلدر و ینه بر موضعنده کلور (واطراف النهار) جلالین تفسیرنده کلور که مراد صلوة ظهردر که طرف نصف ثانیده در بوراده اولوا الباب کذاب مقابلنده ذکر ایلدی زیرا عقل کاملی اولان کذب ایتمز انکیچون الله تعالی قرآنده (ام تأمرهم احلامهم بهذا) دیو عقول قریشی تحقیر ایلدی مع هذا انلر کندیلرینه اولوا الاحلام والنهی دیرلردی ولکن مقتضای عقل اوزرینه حرکت ایتمیوب رسول الله علیه السلام حقنده اکاذیب واباطیل تفوه ایتمه لریله کاهن وشاعر ومجنون کبی لاجرم طرف کبریادن تسفیه وازراء اولندیلر و بوتقریردن فهم اولندیکه اولوا الالباب صادق لفظندن کنایه در زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بعثتدن مقدمدن بری محمد صادق دیو معروف ومذکوردر ولکن اولوا الالباب جمع ایراد اولندیغی کثرت صدقنه کوره درکه جمیع مواد حسبیله در نتکم کذابده صیغهٔ مبالغه امر عظیم اولان نبوتی ادعا و یا نبوتدن ماعدا مواد کذبه کوره در پس بونده اولوا الالبابده اولان جمعیتك بروجهی دخی ظاهر اولدی فاغتنم (معنای بیت) بودرکه مسیلهنك لقبی کذاب قالدی یعنی هر نه نقدر نبوت ورسالته انتسابه سعی ایتدیسه ده انتسابده کاذب اولمغله ینه الی یوم القیام کذاب دیو آد قالدی وکمسه اکا رسول ونبی دیو القاب مشرفه ایله ذکر ایتمدی *ع* ازماه منخسف مطلب نور صبحکاح * بولمز فروغی هیچ دروغ اهلی تاابد * محمد صلی الله علیه وسلمك ایسه لقبی اولوا الالباب یعنی صادق ونبی و رسول و بونلرك امثالی القاب مشرفه قالدی زیرا دعواسنده صادق ایدی انکیچون الله تعالی ذکرنی رفع ونامنی الی یوم القیام خیر ایله ابقا ایلدی *ع* حق یاقدیغی چراغه هیچ کمسه پف دیه من * بونده محمد لفظنی احمده بدل کتوردی وزنیچون ویاخود مشهور اولان اسمی ایله تعریف ایتمکله تشریف ایچون و یاخود اسماده اختلاف وکثرت شرف مسمایه دلالت ایدوب ذاتده اتحاد اولدیغن اعلام ایچون بعدذا نقدر کاذبلر وارایسه مسیلهده داخل ونقدر صادقلر دخی وار ایسه احمد علیه السلامده مندرجدر اکرچه که بعضیسی نامیله مذکوردر و بعضیسی غیر مذکوردر وابن کثیر تفسیرنده کلور که الله تعالی کتابنده ورسول الله علیه السلام سنت متواترهسنده

خبرویردی که رسول اللهدن صکره نبی یوقدر یعنی نه نبی مشرع ونه نبی
متابع تامعلوم اوله که بومقامی اندن صکره دعوی ایدنلرك جمله سی کذاب
وافاك ودجال وضال ومضلدر کرکسه خارق عاده نسنه اظهار ایلسون
وکرك ایلسون وشعبذه یه وانواع سحر وطلاسم ونیرنجیاته قادر اولوب
وجوده کتورسون وکرك کتورمسون زیرا بونلرك جمله سی اولوا الالباب
قاتنده محالدر نتکم یمنده اسود عنسی و یمامه ده مسیلمهٔ کذاب الـنده
نیجه احوال فاسده واقوال بارده ظاهر اولدیکه اب فهم وحجی صاحبی
اولنلر انلرك کاذب وضال ایدیکن بلدیلر لعنهما الله تعالی الی یوم القیامة
نقدر مدعی کلورسه بونلره قیاس اولنه وانلرك آخری مسیح دجال
اولسه کرکدر زیرا دجالك النده دخی چوق خارق عاده نسنه صادر اولسه
کرکدر ولکن علماء ومؤمنون انك کذاب اولدیغن بیلوب اعتقاد ایتمزلر
پس بوندن فهم اولندیکه دجال ایکی نوعدر بری دجال ظاهر و بری دجال
باطندر که ایکیسندن دخی اجتناب لازمدر دیمشلردر که متصوفه طائفه سی
اون ایکی فرقه در اون بری ضلال و بریسی هدی اهلیدر پس هدی
اهلندن غیریه اقتدا صحیح دکلدر وهدی اهلی اولمق مراتب اربعه ده
اهل سنت وجماعت مذهبی اوزره اولوب اعتقادنده درست وعملنده
متشرع اولمقدن معلوم اولور فاعرف (لمحرره) باقمه دجال مشربه
زنهار * کوسترسه سکا کرلیل نهار * کوردکك یرده بدعت اهلی عدد
* اهل سنت ایله استظهار *

آن شراب حق ختامش مشك ناب
باده را ختمش بود کند وعذاب

* شراب حق * دن مراد رحیقدر نتکم قرآنده کلور (یسقون من رحیق
مختوم ختامه مسك) ختام * هر ایشك آخری غایت وعاقبت کبی مشك ناب
خالص مسك دیمکدر مسکك احوالی بالاده بیان اولندی مقصود شراب
حق وجلال مطلق وصافی ومروق ومصدر قدرتدن مشتق اولان
رحیق شرب اولندقده شربنك آخرنده وخاتمه سنده طعم مسك ورایحهٔ
طیبه اولدیغن بیاندر نتکم دنیاده دخی مسك مخلوط اولان اشربه نوش
اولندقده منقطعنده رایحهٔ مسك حس اولنور * باده * شرابك مطبوخ
اولانه دیرلر * کند * کاف عجمینك فتحیله مردار قوقو واول قوقان

نـنه يعنى عارضه ومعروضه اطلاق اولنور عذاب ايجاع شديد معناسنه در
وديمشلردركه تعذيب عذبهٔ سوط يعنى طرف سوطله اكثار ضرب در
وديمشلردركه عذاب انسان اكل وشرب ونومى ترك ايتمكدركه نفسه
انده وجع وشدت واردر (معناى بيت) بودركه اشربهٔ جنتدن
شراب رحيق كه حق تعالى جانبندن تعظيما ابرار اولنلره دور اولنور
آنك خاتمه وعاقبتى مسك خالصدر يعنى نوش اولندقده صوكنده مسك
خالص رايحه سى بولنوركه انكله دماغ معطر وممسك اولور اما شراب
دنيا يعنى خمركه واردر انك ختمى رايحهٔ بد وعذاب وايجاعدر تنكم
نهايتى خمار يعنى الم وصداع واذى در والحاصل نه كندنده لذت
وحلاوت ونه خود ختامنده كيفيت مذكوره واردر شراب جنت ايسه
بويله دكلدر بلكه اولى وآخرى كيفيت بخش وحلو المذاق در *
بو بيتدن مقصود بيت سابقدن مفهوم اولان معناى ختمى تنظير در
يعنى مسيلمهٔ كذاب وامثالى اهل كذبك عاقبتى كويا عاقبت باده ومحمد
صادق عليه السلام وورثه سى اهل صدقك نهايتى كويا نهايت رحيقدر
وبرنسنه نك نهايتى طيب اولمق بدايتك طيب اولديغندندر * بونده
ازل وابد سرينه رمز وايما وعلوم نافعه وعلوم ضاره يه اشارت
واردر زيرا بر علم اكر نافع وفيض ازلى مقوله سى ايسه صاحبى انكله
انتفاع ايتديكى كبى صكره كلنلر دخى الى يوم القيام انكله انتفاع
ايدرلر وصوكى كتدكجه كوزل كلور علوم انبيا واوليا كبى اكر علم ضار
والقاء نفسانى واغواء شيطانى قبيلندن ايسه نه صاحبى منتفع اولور
ونه خود غيريه يرار وكتدكجه سيل صويى كبى صوكى بولانق كلور
علوم فلاسفه ورهابنه كبى وبو اعصارده نيجه علماء رسوم واردركه
انلر دخى فرقهٔ ثانيه كبى مذموم اولمشلر وغوامض فلسفياته طالمشلردر
وبوندن ماعدا كيوف مختلفه ايله ملوث دهان وخبيث رايحه اولوب
عذاب نفس ايچنده قالمشلردر پس عاقله لازمدركه مسك كبى اوهام
وخيالاتدن خالص اولوب شراب حق اولان رحيق علوم لدنيه دن
نوش وصهباى اذواق معنويه دن جانى مست ومدهوش ايليه يوخسه
باده مثال اولان رسوم زائده يى قدح ادراكه طولدروب انكله جاننه عذاب

ويرميه و بو مجلس فنانك انجامى فصاحت اولان جامى شورميه وباده سبب عربده وزوال عقل اولمغله مذموم اولديغى كبى قشور علوم دخى باعث جدل وفساد اب اولمغله منكردر رحيق وعلوم ذوقيه ايسه بويله دكلدر * (لمحرره) وار يسه سطح

دماغكده اكر عقل تام * عشقى يازه قله بدل

تا بوله سن حسن

ختام *

م

* كتمه تبريزه دخى شيرازه * سالكا بسدرر سكار وسه *

* فيض حقيدن ايله لبك پرنم * غم يمه هفت يم قوروسه *

تم طبع الجزء الاول من (روح المثنوى) لاسماعيل حقى البرسوى ويليه الجزء الثانى فى مطبعة العامرة فى سنة ١٢٨٧ سبع وثمانين ومأتين والف فى عشر ذى الحجة

مم م

م